

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI PREZYDENTA MIASTA CZĘSTOCHOWY W ROKU 2015

Prezydent Miasta Częstochowy

Krzysztof Matyjaszczyk

Częstochowa, marzec 2016 rok

Wstęp

Realizując obowiązek wynikający z art. 18 ust. 2 pkt 2 ustawy o samorządzie gminnym, przedkładam Radzie Miasta Częstochowy sprawozdanie z działalności Prezydenta Miasta Częstochowy w roku 2015. Niniejsze opracowanie zawiera szereg informacji o zrealizowanych i kontynuowanych zadaniach, które zaprezentowano w układzie zagadnień obejmujących funkcjonowanie miasta w poszczególnych dziedzinach.

W początkowej części sprawozdania znalazły się informacje obrazujące problematykę zarządzania, sposób i efekty monitorowania realizacji zadań wykonywanych przez wydziały Urzędu Miasta oraz przez gminne jednostki organizacyjne. Warto podkreślić, że efekt dobrego zarządzania został doceniony przez zewnętrzne gremia, które przyznały miastu certyfikaty mające szczególną wartość, gdyż obiektywnie potwierdzają one nasze działania na rzecz usprawnienia obsługi interesantów i dbałość o finanse publiczne.

W dalszej części szczegółowo przedstawiono podstawy planowego rozwoju miasta będącego warunkiem skutecznego prowadzenia inwestycji. W tej dziedzinie nastąpił istotny postęp w regulowaniu zasad zagospodarowania przestrzennego, ważny z punktu widzenia inwestorów jak i mieszkańców.

Następnie w ujęciu syntetycznym przedstawiono raport z realizacji budżetu obywatelskiego, zaś poszczególne zadania zostały zaprezentowane w podrozdziałach dotyczących inwestycji. Konsekwentnie opisano roczny zakres prac nad uzbrajaniem obszarów przemysłowych „Częstochowa Skorki” i „Częstochowa Kusiecka” w ramach rozwoju specjalnych stref ekonomicznych. W sprawozdaniu ujęto również ważne informacje z realizacji Programu wspierania przedsiębiorczości i tworzenia nowych miejsc pracy w Częstochowie na lata 2013-2018.

Wysokie nakłady inwestycyjne przyniosły zakładane efekty w postaci poprawy układu komunikacyjnego miasta i bezpieczeństwa w ruchu drogowym. W roku 2015 kontynuowano miejskie inwestycje infrastrukturalne, dzięki pozyskaniu i dobremu wykorzystaniu zewnętrznych źródeł finansowych. Wśród wielu realizowanych zadań udało się zakończyć, m.in. przebudowę układu drogowego ciągu ul. Warszawskiej i Rędzińskiej wraz z rozbudową ul. Nadrzecznej i Placu Bohaterów Getta oraz innych ulic.

Znaczną część sprawozdania poświęcono sprawom społecznym ze szczególnym uwzględnieniem problematyki wspierania rodzin oraz edukacji dzieci i młodzieży. W zakresie kultury i promocji przedstawiono szeroką działalność kulturalną, organizację uroczystości państwowych i miejskich oraz promocję miasta. Zaprezentowano również najważniejsze imprezy sportowe i rekreacyjne oraz rolę samorządu w rozwoju i sportu i rekreacji.

Realizacja wspomnianych zadań oraz pozostałych, które szczegółowo prezentuje niniejsze sprawozdanie, możliwa była dzięki partnerstwu: współpracowników Prezydenta Miasta, Radnych Miasta Częstochowy, mieszkańców, rad dzielnic i organizacji pozarządowych.

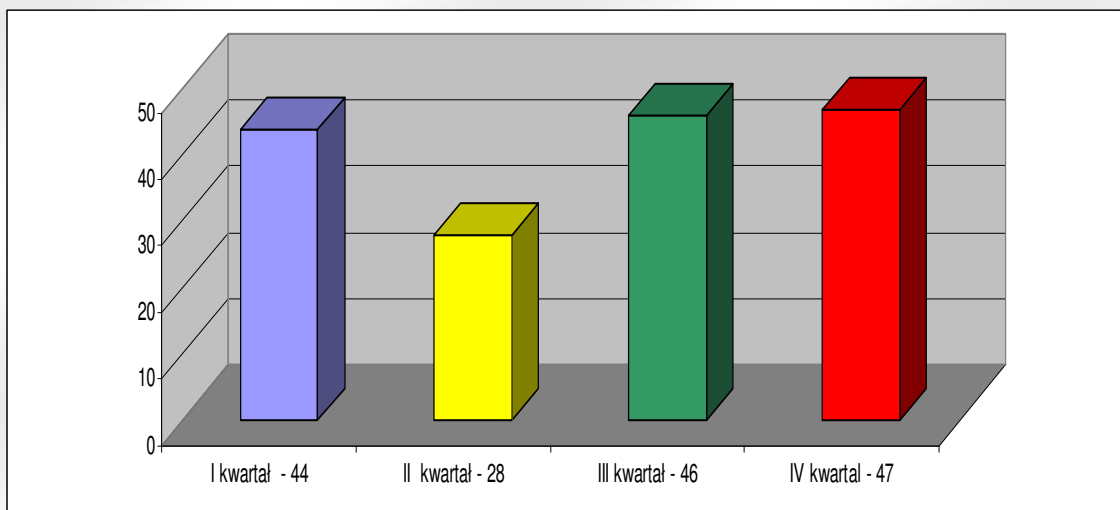
SPIS TREŚCI		strona
1.	Zarządzanie, monitorowanie jakości pracy Urzędu Miasta oraz gminnych jednostek organizacyjnych	4
2.	Planowanie przestrzenne miasta, rozbudowa układu komunikacyjnego oraz inne działania inwestycyjne	16
3.	Rozwój miasta i pozyskiwanie funduszy europejskich	35
4.	Działania na rzecz aktywności obywatelskiej mieszkańców i partnerstwo społeczne	48
5.	Wsparcie rynku zatrudnienia oraz kierunki działań Powiatowego Urzędu Pracy	64
6.	Nadzór właścicielski i działalność spółek z udziałem skarbu gminy	79
7.	Gospodarka nieruchomościami	97
8.	Geodezja i kartografia	102
9.	Gospodarka komunalna i mieszkaniowa	105
10.	Ochrona środowiska i ekologia	114
11.	Polityka społeczna	120
12.	Działalność Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej	136
13.	Edukacja i miejski system oświaty	150
14.	Bezpieczeństwo publiczne	191
15.	Promocja kultury i upowszechnianie wizerunku miasta	205
16.	Sport, wypoczynek i turystyka	236
17.	Ochrona zdrowia	250
18.	Sprawy obywatelskie, Urząd Stanu Cywilnego i Miejski Rzecznik Konsumentów	259
19.	Budżet, obsługa finansowa, podatki i opłaty oraz księgowość	265

- **Prace Kolegium Prezydenta Miasta Częstochowy**
- **Inicjatywa uchwałodawcza Prezydenta Miasta**
- **Zarządzenia Prezydenta Miasta**
- **Upoważnienia i pełnomocnictwa**
- **Kontrola zarządcza:**
  - **Działania Zespołu Audytu Wewnętrznego**
  - **Prace Wydziału Kontroli**
  - **System zarządzania jakością wg normy PN-EN ISO 9001:2009**
- **Informatyzacja i podnoszenie poziomu obsługi administracyjnej interesantów**
- **Sprawy kadrowe**

Prace Kolegium Prezydenta Miasta Częstochowy - zakres rozpatrywanych spraw, w tym liczba przygotowanych projektów uchwał skierowanych na sesje Rady Miasta Częstochowy

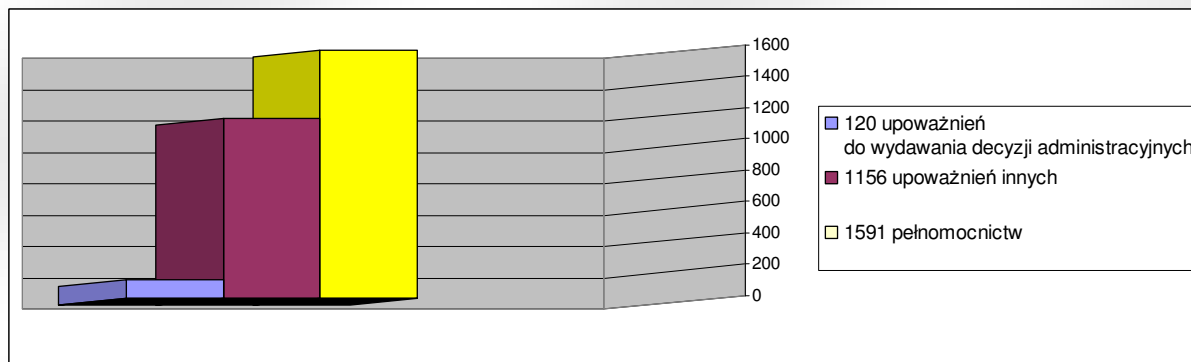
Kolegium Prezydenta jest ciałem opiniodawczo-doradczym i obraduje na posiedzeniach zwoływanych przez Prezydenta. Na posiedzeniach prezentowane są sprawy o istotnym znaczeniu dla miasta i jego mieszkańców w celu wypracowania wstępnej oceny, podjęcia kierunkowych rozstrzygnięć oraz nadania sprawom właściwego biegu. W posiedzeniach Kolegium Prezydenta uczestniczą: Prezydent, Zastępcy Prezydenta, Sekretarz Miasta, Skarbnik Miasta, Dyrektor Generalny Urzędu, naczelnicy i eksperci oraz inne osoby zaproszone przez Prezydenta.

W 2015 r. Kolegium zwołano **55** razy i omówiono **916** spraw, w tym m.in. zaakceptowano **228** projektów zarządzeń Prezydenta Miasta oraz **165** projektów uchwał Rady Miasta, które skierowano do dalszego procedowania.

Wykonując obowiązki wynikające z przepisów prawa, Prezydent wydaje zarządzenia jako organ gminy miasta Częstochowy, m.in. z zakresu gospodarowania nieruchomościami gminy, gospodarowania budżetem miasta, ustalania stawek czynszów w lokalach komunalnych, powoływania i odwołania dyrektorów placówek oświatowych, ogłaszania konkursów na zadania publiczne oraz z innych dziedzin funkcjonowania gminy. Zarządzenia te niezwłocznie są publikowane w Biuletynie Informacji Publicznej. Z tego zakresu w roku sprawozdawczym podpisano **646** zarządzeń (organ gminy).

Działając w oparciu o art. 33 ust. 1-2 ustawy o samorządzie gminnym, Prezydent kieruje jednocześnie pracą Urzędu; w tym zakresie wydano **47** zarządzeń (jako kierownik urzędu). Realizując zasadę racjonalnego zarządzania oraz wykonując zadania w oparciu o przepisy z zakresu przekazywania kompetencji i uprawnień konkretnym jednostkom oraz pracownikom administracji samorządowej, Prezydent udziela upoważnień oraz pełnomocnictw. Miasto Częstochowa jako jednostka organizacyjna wykonuje zadania o charakterze publiczno-prawnym posługując się metodami określonymi w przepisach prawa. Dane z zakresu pełnomocnictw i upoważnień prezentuje poniższe zestawienie na wykresie.

Wypełniając postanowienia Statutu Miasta Częstochowy, Prezydent lub osoby upoważnione udzielają odpowiedzi na pytania oraz interpelacje radnych. W okresie sprawozdawczym udzielono **1 448** odpowiedzi w tym zakresie.

Kontrola zarządcza

Realizując obowiązek wynikający z art. 68 ustawy o finansach publicznych, Prezydent zobowiązany jest do zapewnienia skutecznej i efektywnej kontroli zarządczej, która polega na tworzeniu i ciągłym doskonaleniu systemu zarządzania poprzez wdrażanie procedur, instrukcji, zasad i mechanizmów służących uzyskaniu jak najlepszych efektów działania. Wykonywanie tego zakresu działań wspierają prace prowadzone przez: Zespół Audytu Wewnętrznego, Wydział Kontroli, Pełnomocnika ds. Systemu Jakości a także kierowników jednostek organizacyjnych Urzędu.

Za zapewnienie kontroli zarządczej w gminnych jednostkach organizacyjnych odpowiadają kierownicy tych jednostek. W 2015 r. na 150 gminnych jednostek organizacyjnych Częstochowy w 72 jednostkach funkcjonowała kontrola zarządcza w stopniu wystarczającym (48%), w 78 jednostkach – w stopniu ograniczonym (52%).

Działania Zespołu Audytu Wewnętrznego

Zespół Audytu Wewnętrznego prowadzi systematyczną ocenę kontroli zarządczej zarówno w Urzędzie Miasta jak i w jednostkach podległych (szkoły, przedszkola, instytucje kultury, oraz inne jednostki) a także przedstawia zalecenia w zakresie doskonalenia metod zarządzania. W roku sprawozdawczym Zespół Audytu Wewnętrznego przeprowadził, zgodnie z przyjętym planem, zadania audytowe: zapewniające, doradcze i sprawdzające, którymi objął jednostki organizacyjne Urzędu Miasta oraz wspomniane gminne jednostki organizacyjne.

Realizując obowiązek wynikający z art. 68 ustawy o finansach publicznych, Prezydent zobowiązany jest do zapewnienia skutecznej i efektywnej kontroli zarządczej, która polega na tworzeniu i ciągłym doskonaleniu systemu zarządzania poprzez wdrażanie procedur, instrukcji, zasad i mechanizmów służących uzyskaniu jak najlepszych efektów działania. Realizację tego zakresu wspierają prace prowadzone przez Zespół Audytu Wewnętrznego, Wydział Kontroli, Pełnomocnika ds. Systemu Jakości a także kierowników jednostek organizacyjnych Urzędu.

Za zapewnienie kontroli zarządczej w gminnych jednostkach organizacyjnych odpowiadają kierownicy tych jednostek. W 2015 r. na **150** gminnych jednostek organizacyjnych Częstochowy w **72** jednostkach funkcjonowała kontrola zarządcza w stopniu wystarczającym (**48%**), w **78** jednostkach – w stopniu ograniczonym (**52%**).

Działania Zespołu Audytu Wewnętrznego

Zespół Audytu Wewnętrznego prowadzi systematyczną ocenę kontroli zarządczej zarówno w Urzędzie Miasta jak i w jednostkach podległych (szkoły, przedszkola, instytucje kultury, oraz inne jednostki) a także przedstawia zalecenia w zakresie doskonalenia metod zarządzania. W roku sprawozdawczym Zespół Audytu Wewnętrznego przeprowadził, zgodnie z przyjętym planem, zadania audytowe: zapewniające, doradcze i sprawdzające, którymi objął jednostki organizacyjne Urzędu Miasta oraz wspomniane gminne jednostki organizacyjne.

Przeprowadzone zadania audytowe

Tabela nr 1

Lp.	Temat zadania audytowego	Rodzaj zadania
1.	Ocena stopnia funkcjonowania kontroli zarządczej w Urzędzie Miasta oraz w jednostkach organizacyjnych Gminy Miasta Częstochowy w 2014 roku	zadanie zapewniające
2.	Procedury związane z udostępnianiem materiałów zasobu geodezyjnego i kartograficznego, ze szczególnym uwzględnieniem udostępniania materiałów z zasobu dla wykonawców prac geodezyjnych i kartograficznych	zadanie zapewniające
3.	Proces przygotowywania przez MOPS projektów uchwał Rady Miasta, zarządzeń Prezydenta Miasta oraz prowadzenia zamówień publicznych	zadanie zapewniające
4.	Tworzenie przez poszczególne jednostki organizacyjne Urzędu Miasta Częstochowy rejestrów ryzyka (określanie celów, wskaźników, kryteriów ryzyka na dany rok)	czynność doradcza
5.	Proces zarządzania drogami wewnętrznymi	czynność doradcza

Przeprowadzone zadania audytowe

Tabela nr 1

Lp.	Temat zadania audytowego	Rodzaj zadania
6.	Bezpieczeństwo danych przetwarzanych przez wybrane jednostki organizacyjne Miasta Gminy Częstochowa	czynność doradcza
7.	Rozwijanie procedury w sprawie zapewnienia funkcjonowania kontroli zarządczej w gminnych i powiatowych jednostkach organizacyjnych Gminy Miasta Częstochowy oraz nadzoru nad jej realizacją	czynność doradcza
8.	Opracowanie narzędzia oceny stanu kontroli zarządczej w jednostkach samorządu terytorialnego – przedsięwzięcie Śląskiego Związku Gmin i Powiatów oraz Związku Miast Polskich „Benchmarking – Kontynuacja”	czynność doradcza
9.	Opinie dla kierownictwa Urzędu Miasta Częstochowy, np. w sprawie projektów procedur/instrukcji (10 opinii)	czynności doradcze
10.	Przyznawanie dotacji dla organizacji pozarządowych na realizację zadań publicznych z zakresu kultury i sztuki, dziedzictwa narodowego i upowszechniania kultury oraz z zakresu kultury fizycznej, turystyki oraz wypoczynku dla dzieci i młodzieży	czynności sprawdzające
11.	Bezpieczeństwo danych przetwarzanych przez Urząd	czynności sprawdzające
12.	Funkcjonowanie systemu opieki nad dzieckiem do lat 3	czynności sprawdzające
13.	Udzielanie ulg w spłacie należności cywilno - prawnych	czynności sprawdzające

Pracownicy Zespołu Audytu Wewnętrznego współdziałali również z instytucjami kontroli zewnętrznej w zakresie ich działalności kontrolnej wobec Urzędu Miasta oraz gminnych i powiatowych jednostek organizacyjnych. W 2015 r. instytucje zewnętrzne przeprowadziły w Urzędzie Miasta 26 kontroli.

Kontrole zewnętrzne przeprowadzone w Urzędzie Miasta

Tabela nr 2

Lp.	Nazwa instytucji kontrolującej	Liczba przeprowadzonych kontroli
1.	Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego w Katowicach	4
2.	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Katowicach	3
3.	Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej w Warszawie	2
4.	Okręgowa Komisja Wyborcza w Częstochowie	2
5.	Fundacja „Fundusz Współpracy” z siedzibą w Warszawie działająca z upoważnienia Władzy Wdrażającej Programy Europejskie w Warszawie	2
6.	Urząd Kontroli Skarbowej w Łodzi	2
7.	Generalny Inspektor Kontroli Skarbowej w Warszawie	1
8.	I Urząd Skarbowy w Częstochowie	1
9.	Śląski Wojewódzki Inspektor Nadzoru Geodezyjnego i Kartograficznego w Katowicach	1
10.	Wojewódzka Komisja Lekarska w Katowicach	1
11.	Centrum Unijnych Projektów Transportowych w Warszawie	1
12.	Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Częstochowie	1
13.	KPW Audytor Sp. z o.o. w Łodzi	1
14.	Wojewódzki Sztab Wojskowy w Katowicach	1
15.	Wojewódzki Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Województwie Śląskim z siedzibą w Katowicach	1
16.	Bank Ochrony Środowiska S.A. w Warszawie Centrum Korporacyjne w Katowicach	1
17.	Regionalna Izba Obrachunkowa w Katowicach	1
	Ogółem	26

Jednostki organizacyjne Gminy Miasta Częstochowy były najczęściej kontrolowane przez Kuratorium Oświaty w Katowicach Delegaturę w Częstochowie i przez Państwowy Inspektorat Sanitarny szczebla powiatowego i wojewódzkiego.

Zadania wykonane przez Wydział Kontroli

W 2015 r. w wyniku zmian organizacyjnych powołano nowy Wydział Kontroli, którego zadaniem jest przeprowadzanie kontroli kompleksowych, problemowych i sprawdzających w:

- komórkach organizacyjnych Urzędu Miasta,
- gminnych jednostkach organizacyjnych,
- w innych jednostkach organizacyjnych - w zakresie otrzymanych środków publicznych oraz udzielonej pomocy publicznej,
- w spółkach z udziałem kapitału miasta.

Do głównych zadań nowego wydziału należy również przeprowadzanie kontroli podatkowych u podatników i inkasentów w zakresie wywiązywania się z obowiązków wynikających z przepisów prawa podatkowego. Ponadto Wydział Kontroli koordynuje działania kontrolne wykonywane przez wydziału Urzędu Miasta.

Kontrole w zakresie funkcjonowania jednostek organizacyjnych gminy w 21 podmiotach nie wykazały istotnych nieprawidłowości, natomiast w pozostałych przypadkach zobowiązano kierowników jednostek organizacyjnych do usunięcia nieprawidłowości i uchybień wydając stosowne zalecenia pokontrolne. W związku z ujawnieniem w jednej jednostce organizacyjnej gminy okoliczności wskazujących na możliwość naruszenia dyscypliny finansów publicznych, powiadomiono o tym rzecznika dyscypliny finansów publicznych.

W Urzędzie Miasta Częstochowy w roku 2015 przeprowadzono ponadto 212 kontroli funkcjonalnych realizowanych przez kierowników komórek organizacyjnych urzędu (naczelników wydziałów i komórek równorzędnych, ich zastępców oraz kierowników referatów) polegających na sprawdzaniu prawidłowości i kompletności wykonywanych zadań. W związku z ustaleniami poczynionymi w trakcie tych kontroli wydano 22 zalecenia, z czego 4 miały na celu poprawę obsługi interesantów.

W zakresie wywiązywania się z obowiązków wynikających z przepisów prawa podatkowego przez podatników i inkasentów w 2015 roku przeprowadzono 90 kontroli podatkowych.

W 82 przypadkach stwierdzono zaniżanie przez podatników wysokości podatku od nieruchomości poprzez nierzetelne wykazywanie przedmiotów opodatkowania lub niewywiązywanie się z obowiązku składania aktualnej informacji bądź deklaracji na podatek od nieruchomości.

W związku z powyższym szacowany dodatkowy przypis podatku za 2015 rok wyniósł 4 909 434 zł. Liczba kontroli podatkowych, w porównaniu do roku 2014 uległa zwiększeniu o 41.

Kontrole prowadzone przez jednostki organizacyjne Urzędu

Tabela nr 3

Lp.	Typ kontrolowanej jednostki/zakładu	Liczba
1.	w placówkach oświatowych	24
2.	w instytucjach kultury	3
3.	w wydziałach Urzędu Miasta Częstochowy	6
4.	w Samorządowym Zakładzie Budżetowym Centrum Integracji Społecznej	1
5.	w Ośrodku Pomocy Osobom z Problemami Alkoholowymi	1
6.	w Miejskim Zarządzie Dróg i Transportu	1
7.	w zakładzie budżetowym - Cmentarz Komunalny	1
8.	w Miejskim Ośrodku Sportu i Rekreacji	1
	Razem kontrole w zakresie funkcjonowania gminnych jednostek organizacyjnych i jednostkach organizacyjnych urzędu	38
9.	kontrole organizacji pozarządowych w zakresie oceny realizacji zadań publicznych finansowanych środkami z budżetu gminy	24
10.	kontrole organizacji pozarządowych w zakresie prawidłowości pobrania i wykorzystania dotacji przyznanych na realizację zadań publicznych	2
11.	kontrolę prawidłowości wykorzystania dotacji udzielonej z budżetu gminy niepublicznej placówce oświatowej	1
12.	kontrolę prawidłowości pobrania i wykorzystania dotacji przez niepubliczną placówkę sprawującą instytucjonalną pieczę zastępczą nad dziećmi do lat 7	1
13.	kontroli podmiotów leczniczych w zakresie oceny realizacji zadań publicznych finansowanych z budżetu gminy	9
14.	kontroli stacji diagnostycznych pod względem zgodności z	35

**Tabela
nr 3**

Kontrole prowadzone przez jednostki organizacyjne Urzędu

	wymaganiami oraz prawidłowości prowadzonej dokumentacji i wykonywania badań technicznych pojazdów	
15.	kontroli ośrodków szkolenia kierowców pod względem sprawdzenia danych i ich zgodności z obowiązującymi przepisami, prawidłowości szkolenia oraz prowadzonej dokumentacji	37
16.	kontroli przedsiębiorców w zakresie spełniania wymogów będących podstawą do wydania licencji na wykonywanie krajowego transportu drogowego	79
17.	kontroli przedsiębiorców w zakresie przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych,	26
18.	kontroli rolników pod względem spełnienia obowiązku zawarcia umowy obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej z tytułu posiadania gospodarstwa rolnego	99
19.	kontroli rolników w zakresie spełnienia obowiązku zawarcia umowy obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej z tytułu posiadania gospodarstwa rolnego oraz budynków wchodzących w skład gospodarstwa rolnego	161
20.	kontroli spełnienia przez rolników obowiązku zawarcia umowy obowiązkowego ubezpieczenia upraw rolnych.	260

System zarządzania jakością wg normy PN-EN ISO 9001:2009

Urząd Miasta Częstochowy został doceniony, m.in. za system zarządzania, poziom obsługi interesantów i realizację celów jakościowych w roku 2015 r. i otrzymał potwierdzenie certyfikatu ISO oraz IQNet do połowy listopada 2016 r. Oceny dokonało Polskie Centrum Badań i Certyfikacji, które jest członkiem Międzynarodowej Organizacji IQNet. Członkostwo to oznacza, że na całym świecie, a zwłaszcza w krajach Unii Europejskiej, certyfikaty wydane przez PCBC S.A. uzyskują globalną akceptację i promocję partnerskich jednostek certyfikujących.

W zakresie stosowania Polityki Jakości podkreślono m.in. wykorzystanie konsultacji społecznych w rozwoju miasta oraz rozwój usług drogą elektroniczną. Dowodem doskonalenia usług i jakości zarządzania jest zdobycie Złotego Godła w kategorii Q1 order w ogólnopolskim programie konkursowym Najwyższa Jakość Q1, realizowanym pod patronatem Ministerstwa Gospodarki, Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju, Klubu Polskie Forum ISO 9000 i Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości. Wprowadzenie możliwości wykorzystania budżetu partycypacyjnego zostało ocenione jako działanie podnoszące świadomość obywatelską mieszkańców. Na pozytywną opinię auditorów wpływ miało również ostatnie badanie opinii klientów UM, wśród których blisko 92% oceniło pracę Urzędu wysoko lub raczej wysoko. Taka ocena jest również dowodem przejrzystości i jawności w podejmowaniu decyzji oraz zasad równości wobec prawa i w dostępie do usług publicznych.

Na wysoką ocenę zasługują inicjatywy związane z umożliwieniem obsługi osób głuchoniemych w UM, organizacją bezpłatnych porad prawnych dla mieszkańców udzielanych przez miejskich prawników, a także utrzymywanie w UM stałych dyżurów Biura Rzecznika Praw Obywatelskich. Zwrócono uwagę również na usprawnienie narzędzi informatycznych, w tym poprawę przejrzystości i funkcjonalności miejskiego portalu internetowego. Pozytywnie oceniono też działania zmierzające do poprawy warunków BHP, a jednocześnie spełnienia wymaganych standardów sanitarnych dla interesantów, poprzez rozpoczętą modernizację sanitariatów w głównym budynku UM przy ul. Śląskiej. W raporcie z auditu podkreśla się także odpowiedzialną gospodarkę środkami publicznymi oraz otwartą politykę informacyjną Urzędu Miasta.

Realizacja wyznaczonych celów i zarządzanie ryzykiem

Zgodnie z Procedurą zarządzania ryzykiem w Urzędzie Miasta Częstochowy, wszystkie wydziały opracowały rejestry ryzyka. Na podstawie meldunków uzyskanych od kierowników jednostek organizacyjnych za 2015 r. stwierdzono, że spośród 239 celów:

- 213 cele zostały zrealizowane (89,12%),
- 13 celów nie zostało zrealizowanych (5,43%),
- 13 celów zostało zrealizowanych częściowo (5,43%).

Dla 19 celów określonych najwyższym ryzykiem (≥ 15) 14 zostało zrealizowanych, 2 zostały niezrealizowane, 3 zostały zrealizowane częściowo. Dla 159 celów określonych średnim ryzykiem od 4 do 12 punktów) 142 cele zostały zrealizowane, 8 celów nie zrealizowano, 9 zrealizowano

częściowo. Dla 61 celów określonych ryzykiem niskim (od 1 do 4 punktów) 57 celów zrealizowano, 3 cele nie zostały zrealizowane, 1 cel częściowo zrealizowany.

Identyfikacja ryzyka w ww. obszarach wymaga bardzo dobrej znajomości otoczenia zewnętrznego i uwarunkowań wewnętrznych. Są to działania o znaczeniu strategicznym, stąd powinny zostać przeprowadzone z dużą starannością na wielu poziomach zarządzania. Ryzyka te zostały szczegółowo omówione i przeanalizowane przez najwyższe kierownictwo.

Audit nadzoru

W dniach 5 i 6 listopada 2015 r. w Urzędzie Miasta Częstochowy został przeprowadzony audit nadzoru II nad funkcjonowaniem i doskonaleniem Systemu Zarządzania Jakością zgodnego z normą PN-EN ISO 9001:2001. Celem auditu, który obejmował swym zakresem realizację zadań wynikających z ustawy o samorządach gminnych i powiatowych, była weryfikacja skuteczności wdrożonego systemu. Zakończył się on oceną pozytywną, utrzymującą ważność certyfikatu na kolejny rok.

Audit wewnętrzny

Od 24 czerwca do 31 sierpnia 2015 r. przeprowadzono wewnętrzny audit planowy zgodnie z harmonogramem auditów, przygotowanym przez Pełnomocnika ds. Systemu Jakości. Audit wewnętrzny przeprowadziło czterech auditorów wewnętrznych, wyłonionych Zarządzeniem Prezydenta Miasta nr k/3/11 z 26 stycznia 2011 r. Audit obejmował swym zakresem punkty normy PN-EN ISO 9001:2009 od 4 do 8 (Nadzorowanie pracy Urzędu przez Kierownictwo; Ocena SZJ, Opracowanie i nadzorowanie dokumentacji SZJ; Nadzorowanie zapisów SZJ; System auditów wewnętrznych, Działania korygujące i zapobiegawcze, Badania satysfakcji klienta wewnętrznego i zewnętrznego, Zarządzanie personelem; Rozpatrywanie skarg, wniosków, zażaleń i odwołań; Infrastruktura Urzędu, Usługi realizowane przez komórki organizacyjne urzędu, Realizacja kontroli zarządczej). Auditorzy zadali 12 pytań szczegółowych, które zostały przekazane Kierownikom jednostek organizacyjnych Urzędu Miasta oraz szeregu pytań dodatkowych. Audit wewnętrzny nie wykazał niezgodności, jednak auditorzy wnieśli wiele spostrzeżeń. Efekty przeprowadzonego auditu w postaci raportu zawierającego spostrzeżenia i uwagi, zostały przekazane do właściwych komórek organizacyjnych.

Przeprowadzono również jeden pozaplanowy wewnętrzny audit jakości na temat: „Badanie obciążenia na wybranych stanowiskach pracy w Wydziale Funduszy Europejskich i Rozwoju”. (12.08.2015 r. - 31.08.2015 r.). Audit obejmował zadania wykonywane przez czterech pracowników w okresie o 1 lipca 2014 r. do 30 czerwca 2015 r., a jego wynikiem było przedstawienie w ujęciu procentowym rzeczywistego czasu poświęconego na pracę przez tych pracowników.

Przegląd systemu zarządzania jakością

Pełnomocnik ds. systemu jakości przeprowadził przegląd systemu zarządzania jakością, z którego sporządził „Raport z funkcjonowania systemu zarządzania jakością w Urzędzie Miasta Częstochowy”. W raporcie dokonano oceny skuteczności funkcjonowania systemu jakości. Na raport składa się sprawozdanie z realizacji Polityki Jakości, wyniki auditów wewnętrznych, realizacja celów jakościowych, celów wynikających z procesów, działania korygujące i zapobiegawcze, informacje dotyczące skarg i wniosków, analizę rozstrzygnięć administracyjnych, samoocenę urzędu dokonaną metodą PRI, wnioski kierowników jednostek organizacyjnych oraz kierunki rozwoju organizacji (wnioski do realizacji).

Benchmarking

Śląski Związek Gmin i Powiatów od 3 stycznia 2011 r. do 30 kwietnia 2015 r. realizował projekt innowacyjny – testujący „Benchmarking – narzędzie efektywnej kontroli zarządczej w urzędach miast na prawach powiatu, urzędach gmin i starostwach powiatowych”. Jako kontynuację projektu 14 kwietnia 2015r. podpisane zostało porozumienie: „Benchmarking-Kontynuacja”. Od samego początku Urząd Miasta Częstochowy aktywnie uczestniczy w projekcie. Porozumienie ma się przyczynić do poprawy jakości usług publicznych poprzez wzrost efektywności funkcjonujących w jednostkach systemów zarządzania z uwzględnieniem benchmarkingu. Cele te realizowane są między innymi poprzez badania ankietowe z zakresu działania urzędu wśród 40 wybranych jednostek biorących udział w projekcie. Na podstawie podanych w ankietach danych eksperci wybrani przez Śląski Związek Gmin i Powiatów tworzą raporty i określają dobre praktyki, z którymi dzielą się z urzędami w trakcie spotkań tematycznych.

Badanie satysfakcji interesanta

Tematyka badań obejmuje poziom satysfakcji klientów Urzędu oraz wybrane istotne aspekty funkcjonowania samorządu. Badanie opinii interesantów Urzędu Miasta Częstochowy przeprowadzono w lipcu i sierpniu 2015 r. Badanie przeprowadzone zostało przez pracowników urzędu, a następnie opracowane przez pracowników naukowych Politechniki Częstochowskiej. Narzędziem wykorzystanym w badaniu był kwestionariusz ankiety składający się łącznie z 30 pytań o charakterze otwartym i zamkniętym. Do realizacji badania wykorzystano technikę wywiadu osobistego na losowej próbie 422 osób korzystających w tym okresie ze świadczonych w Urzędzie usług. Ankieta objęła wiele elementów jakości obsługi interesantów. Odnoszono się do warunków, w jakich są obsługiwani klienci, czytelności i zrozumiałości informacji, dostępności i fachowości osób, z którymi trzeba było się skontaktować, aby daną sprawę załatwić, zaangażowania oraz uprzejmości pracowników urzędu, szybkości, staranności oraz obiektywizmu w rozpatrywaniu spraw. Wynik przeprowadzonego badania wskazuje, że ogólny poziom świadczenia usług przez Urząd interesanci oceniają wysoko. Na pytanie o ocenę ogólnego poziomu świadczenia usług przez Urząd zdecydowana większość respondentów oceniła go wysoko (257 odpowiedzi tego typu – 60,9%). Tylko niecałe 5% wskazań dotyczyło odpowiedzi „bardzo nisko” lub „raczej nisko”. Taki wysoki poziom oceny utrzymuje się od kilku lat.

Badanie satysfakcji klienta wewnętrznego

W 2015 r. kontynuowane były badania satysfakcji klienta wewnętrznego. Badanie wśród 106 pracowników z czterech wybranych wydziałów przeprowadzili audytorzy wewnętrzni podczas corocznego auditu jakości w oparciu o ankietę, na podstawie której zbadano niżej wymienione obszary:

- poziom satysfakcji zawodowej,
- zadowolenie z pracy,
- kultura organizacyjna,
- środowisko pracy,
- system szkoleń i oceniania.

Analiza wyników okazała, że pracownicy ankietowanych wydziałów są zadowoleni z pracy w Urzędzie na podobnym - wysokim poziomie. Na pytanie: „Czy jest Pan(i) zadowolony(a) z pracy w Urzędzie?” większość odpowiedziała pozytywnie. Odpowiedź „Zdecydowanie tak” zaznaczyło blisko 18%, a odpowiedź „Raczej tak” ponad 65% pracowników. Nikt nie zaznaczył odpowiedzi „zdecydowanie nie”.

Analiza rozstrzygnięć administracyjnych

W 2015 r. w Urzędzie Miasta Częstochowy wydano 222 732 decyzje, do których zostało wniesionych 1 215 odwołań. W 713 przypadkach zaskarżone decyzje zostały utrzymane w mocy przez organ odwoławczy, a w 381 - odwołania okazały się zasadne. Ponadto 120 decyzji zostało zmienionych we własnym zakresie, 7 razy umorzono postępowanie odwoławcze, a w 12 przypadkach postanowiono o niedopuszczalności środka odwoławczego.

Informatyzacja i podnoszenie poziomu obsługi administracyjnej interesantów

W 2015 r. zamontowano i zainstalowano w serwerowni budynku przy ul. Waszyngtona 5 urządzenie ups, zakupione w 2014 r., zapewniające bezpieczeństwo przetwarzanych danych. Został również rozbudowany system Qmatic w budynku o nowe stanowiska obsługi w postaci 9 terminali z oprogramowaniem oraz telewizorem z komputerem PC Player.

Dla utrzymania sprawnej i bezpiecznej infrastruktury bazy sprzętowej będącej w posiadaniu urzędu dokonano zakupu 372 komputerów stacjonarnych, 24 stacji roboczych, 56 komputerów przenośnych, 12 skanerów, 12 drukarek, 6 urządzeń wielofunkcyjnych oraz 2 serwerów bazodanowych wraz z licencjami MS SQL serwer na potrzeby obsługi systemów finansowo-księgowych.

Zakupiono bardziej wydajny i dostosowany do nowych potrzeb Urzędu sprzęt do sieci komputerowej (switche) w budynku przy ul. Waszyngtona 5. Udostępniono usługę internetową dla jednostek oświatowych poprzez uruchomienie wirtualnego serwera z oprogramowaniem na potrzeby obsługi stron www.

Ponadto w 2015 r. zakupiono i wdrożono usługę OGNIVO świadczoną przez Krajową Izbę Rozliczeniową S.A., umożliwiającą elektroniczną komunikację administracyjnym i sądowym organom egzekucyjnym z bankami w zakresie usprawnienia obsługi zajęć komorniczych. Uruchomienie usługi

zmniejszy kosztów wysyłki zawiadomień, skróci czasu obiegu informacji oraz gwarantuje organowi egzekucyjnemu, że zawiadomienie zostało przesłane do właściwej jednostki organizacyjnej banku, która posiada uprawnienia do udzielania odpowiedzi.

Działalność Kancelarii Urzędu Miasta

W roku sprawozdawczym wysłano z Urzędu Miasta:

- 209 576 listów za pośrednictwem Poczty Polskiej S.A.,
- 62 925 listów zawierających decyzje w sprawie wymiaru podatku od nieruchomości, rolnego i leśnego od osób fizycznych w ramach tzw. „akcji wymiarowej”; listy te doręczane były przez pracowników Urzędu Miasta Częstochowy. Skuteczność doręczeń wyniosła 95,5 %.

Koszty związane z wysyłaniem korespondencji za pośrednictwem Poczty Polskiej S.A. w 2015 roku wyniosły 614 664 zł. W efekcie wspólnego postępowania przetargowego dla czterech jednostek gminy: Urzędu Miasta, Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, Powiatowego Urzędu Pracy i Miejskiego Zarządu Dróg i Transportu wyłoniono operatora pocztowego – Poczta Polska S.A., która będzie współpracowała z tymi jednostkami także w roku 2016. Dzięki realizacji wspólnej usługi Urząd Miasta w 2015 r. zaoszczędził z tego tytułu 196 319 zł.

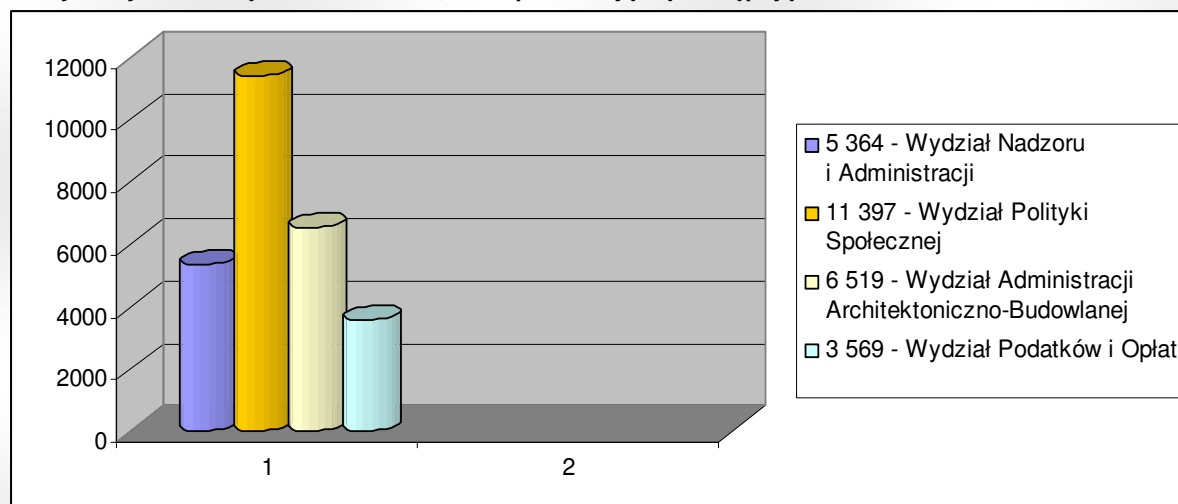
Pracownicy Kancelarii zarejestrowali w elektronicznym systemie obiegu dokumentów 226 569 pism, z czego 41 074 pisma wpłynęły do urzędu drogą elektroniczną. Działania Kancelarii Urzędu w roku 2015 ukierunkowane były na osiągnięcie następujących celów:

- obniżenie kosztów wysyłki korespondencji,
- usprawnienie pracy Urzędu Miasta.

Interwencje mieszkańców

W ramach przyjęć interesantów w sprawach skarg, wniosków oraz załatwiania indywidualnych spraw mieszkańców w 2015 r. Prezydent Miasta i Zastępcy Prezydenta ogółem 552 osoby (z czego niektórzy interesanci byli przyjmowani kilkakrotnie).

Biuro Obsługi Interesanta przyjęło 26 849 osób. W rozbiciu na poszczególne wydziały, wchodzące w skład biura, dane prezentują się następująco:

Sprawy załatwiane poprzez biuro obsługi interesanta

Tabela nr 4

liczba sprzedanych dzienników budowy (na kwotę 4653,76 zł, w tym 10 faktur za sprzedaż 205 dzienników na kwotę 729 zł)	1 065
liczba przyjętych wniosków o przyznanie dodatku mieszkaniowego	8 287
liczba przyjętych wniosków o przyznanie zryczałtowanego dodatku mieszkaniowego	1 008
liczba przyjętych wniosków o wydanie karty rodzina + od 1 kwietnia 2015 r. od dnia przejścia zadnia	105

Sprawy załatwiane poprzez biuro obsługi interesanta

Tabela nr 4

liczba przyjętych wniosków o wydanie karty seniora od 1 kwietnia 2015 r. od dnia przejęcia zadania	1 160
liczba wydanych zaświadczeń o stanie majątkowym i o niezaleganiu w podatkach i opłatach lokalnych	696
liczba wydanych numerków posiadaczom psów	870
liczba wpłat przyjętych poprzez terminale płatnicze na łączną kwotę: terminal w informacji ogólnej – 2 243 738 zł; stanowisko Wydziału Podatków i Opłat w ramach BOI – 17 017 zł)	23 591

Udzielanie informacji publicznej na wniosek

Wnioski o udzielenie informacji publicznej (w tym ponowne wykorzystanie informacji publicznej) kierowane do Urzędu Miasta Częstochowy są ewidencjonowane w Wydziale Nadzoru i Administracji (Biuro Obsługi Interesanta). W roku sprawozdawczym zarejestrowano łącznie 351 wniosków.

Petycje

W związku z wejściem w życie, w dniu 6 września 2015 r. ustawy o petycjach, ewidencja petycji podlegających rozpatrzeniu przez Prezydenta Miasta została wpisana do zadań Wydziału Nadzoru i Administracji (Biuro Obsługi Interesanta.) Od czasu obowiązywania ww. ustawy do końca roku 2015 r. zarejestrowano 1 petycję, która została załatwiana zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Skargi i wnioski

W roku sprawozdawczym w rejestrze skarg i wniosków załatwianych przez Prezydenta Miasta Częstochowy zarejestrowano łącznie 110 skarg i 2 wnioski. W tym czasie – w ramach postępowań skargowych – załatwiono 113 skarg i 2 wnioski. (w tym 9 skarg dotyczących spraw z roku 2014). Do załatwienia w roku 2016 pozostało 6 skarg. Szczegółową informację dotyczącą załatwiania skarg i wniosków przez Prezydenta Miasta Częstochowy w roku sprawozdawczym obrazuje tabela.

Sposób załatwiania skarg i wniosków

Tabela nr 5

Skargi i wnioski załatwiane przez Prezydenta Miasta Częstochowy	skargi	wnioski
Statystyka		
Liczba skarg/wniosków w rejestrze za 2015 r.	110	2
Liczba skarg/wniosków załatwionych w 2015 r. (łącznie z zarejestrowanymi anonimami, skargami wycofanymi przez skarżących, tzn. skargami niepodlegającymi rozpatrzeniu oraz skargami załatwionym w trakcie postępowań administracyjnych) w tym:	113	2
z roku 2014 (w tym 4 skargi z roku 2015, ale stanowiące kontynuację spraw z roku 2014)	9	0
z roku 2015	104	2
Liczba skarg załatwionych zgodnie z art. 239 Kpa	0	0
Liczba skarg/wniosków pozostałych do załatwienia w 2016 r.	6	0
Sposób załatwiania skarg/wniosków		
Skargi/wnioski załatwione w postępowaniu skargowym	93	2
Skargi/wnioski anonimowe oraz skargi/wnioski wycofane przez skarżących (niepodlegające rozpatrzeniu, bez względu na okoliczność, czy jednostki organizacyjne urzędu podjęły działania w związku z wpływem anonimu)	10	0
Liczba skarg załatwianych zgodnie z art. 234 Kpa (w postępowaniu administracyjnym; w tym 2 skargi w toku)	10	0
Ogółem:	113	2
Zasadność skarg/wniosków załatwionych w postępowaniu skargowym		

skargi zasadne/wnioski załatwione pozytywnie	12	0
niezasadne/wnioski załatwione negatywnie	40	0
inne	41	2
Ogółem:	93	2
Terminowość załatwiania skarg/wniosków w postępowaniu skargowym		
załatwione do 14 dni	15	1
załatwione w terminie miesięcznym	76	1
załatwione z przedłużeniem terminu, zgodnie z art. 36 Kpa	2	0
Ogółem:	93	2

Ogólna tematyka spraw (skarg/wniosków) dotyczyła:

- funkcjonowania jednostek organizacyjnych urzędu, w tym załatwiania spraw indywidualnych;
- funkcjonowania jednostek organizacyjnych gminy;
- zachowania pracowników urzędu i jednostek organizacyjnych gminy;
- braku odpowiedzi na kierowaną korespondencję
- usług przewozowych;
- stanu dróg.

Do Prezydenta Miasta Częstochowy skierowano ponadto 17 skarg (w tym 5 anonimów) niezgodnie z właściwością:

- 5 skarg dotyczących działania kierowników jednostek organizacyjnych gminy przekazano do załatwienia Radzie Miasta Częstochowy;
- 1 skargę dotyczącą działania przewodniczącego rady dzielnicy przekazano do załatwienia Radzie Miasta Częstochowy;
- 4 skargi dotyczące systemu gospodarki odpadami komunalnymi przekazano zarządowi spółki;
- 3 skargi dotyczące działania zarządów spółek przekazano do załatwienia radom nadzorczym tych spółek;
- w odniesieniu do 3 skarg wskazano skarżącym organ właściwy do ich załatwienia;
- 1 skargę dotyczącą funkcjonowania przedszkola w Blachowni przekazano Burmistrzowi Blachowni.

Archiwum

Wydawanie rozstrzygnięć administracyjnych

Wydano w 13 rozstrzygnięć administracyjnych, w tym 3 w zakresie wydawania zaświadczeń o zatrudnieniu oraz 10 w zakresie wydawania zaświadczeń o zatrudnieniu i wynagrodzeniu.

Przyjmowanie dokumentacji z wydziałów Urzędu oraz zlikwidowanych jednostek

Przyjęto na stan Archiwum 6 483 teczki aktowe w łącznej ilości 158,65 m. b., które zewidencjonowano na 185 spisach zdawczo – odbiorczych.

Porządkowanie dokumentacji

W ramach prac porządkowych materiałów archiwalnych wykonano paginację dokumentacji związanej z wydawaniem aktów własności ziemi w ilości 31,18 m.b.

Udostępnianie dokumentacji

Udostępnianie dokumentacji

Tabela nr 6

Wykorzystanie dokumentacji	Liczba udostępnień lub wypożyczeń	Liczba osób korzystających z archiwum zakładowego		
		Pracownicy własnej jednostki	Pracownicy innych jednostek organizacyjnych	Osoby prywatne
Podmioty	-			
Udostępnienia	206	139	3	64
Wypożyczenia	609	595	14	0
RAZEM	815	734	17	64

Brakowanie dokumentacji niearchiwalnej

Przedmiotem prac Komisji ds. brakowania akt przechowywanych w Urzędzie Miasta Częstochowy, powołanej Zarządzeniem Prezydenta Miasta Częstochowy nr k/2/12 z dnia 18 stycznia 2012 r. (ze zm.), było brakowanie wybranej dokumentacji niearchiwalnej, której okres przechowywania upłynął w roku 2015. Do zniszczenia wytypowano akta Wydziału Budżetu i Analiz w ilości 194 teczek i po uzyskaniu zgody Dyrektora Archiwum Państwowego w Częstochowie przeznaczono do fizycznej likwidacji, która planowana jest na rok 2016. Dokumenty z Wydziału Budżetu i Analiz to 14,7 mb. dokumentacji AP w Częstochowie nr 155/15. Ponadto Komisja dokonała oceny i wydzielenia do brakowania dokumentacji niearchiwalnej z wyborów samorządowych, przeprowadzonych w dniach 16 i 30 listopada 2014 r., w ilości ok. 633 mb. (20 ton) oraz wyborów Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, przeprowadzonych w dniach 10 i 24 maja 2015 r., w ilości 43 mb. Udzielono o miejscu przechowywania dokumentacji zlikwidowanych przedsiębiorstw ok. 1500 informacji.

Sprawy kadrowe

Na dzień 31 grudnia 2015 r. w urzędzie miasta było 826 etatów. W ramach kształcenia kadr urzędu miasta w 2015 roku przeprowadzono 8 szkoleń celowych (wewnętrznych - dla szerszej grupy pracowników), w których uczestniczyło 734 pracowników urzędu oraz 372 szkoleń doraźnych (zewnętrznych – poza siedzibą urzędu), w których uczestniczyło 178 pracowników. W roku sprawozdawczym swoje pierwsze doświadczenie zawodowe w urzędzie zdobyły 72 osoby odbywające praktyki zawodowe, studenckie i absolwenckie oraz 4 osoby odbywające wolontariat.

- **Planowanie przestrzenne:**
  - Realizacja miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego
  - Ocena aktualności *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego*
- **Sprawy z zakresu administracji architektoniczno-budowlanej**
- **Nadzór budowlany**
- **Inwestycje miejskie realizowane przez Miejski Zarząd Dróg i Transportu**
- **Transport zbiorowy**
- **Inwestycje miejskie realizowane przez wydział Inwestycji i Zamówień Publicznych**

Planowanie przestrzenne miasta

Miejska Pracownia Urbanistyczno-Planistyczna w 2015 roku wykonywała zadania własne gminy, wynikające z przepisów ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, jak również zobowiązana została do realizacji nowych zadań, wprowadzonych przepisami ustawy z dnia 24 kwietnia 2015 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze wzmocnieniem narzędzi ochrony krajobrazu.

Realizacja zadań związanych z prowadzeniem i nadzorowaniem prac planistyczno-projektowych związanych ze zmianą Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Częstochowy

W roku 2015 zakończono prace nad zmianą Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego dla dzielnicy Mirów (obszar o powierzchni 1280 ha) i była to ostatnia zmiana częściowa, dokumentu uchwalonego w 2005 r. Ponadto rozpoczęto całościową zmianę studium (uchwała nr 123.XIII.2015 Rady Miasta Częstochowy z dnia 2 lipca 2015 r.). Termin zakończenia opracowania ustalono na 29 grudnia 2017 r.

Realizacja zadań związanych z prowadzeniem i nadzorowaniem prac projektowych związanych ze sporządzaniem miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i ich zmian

W ciągu 2015 r. wszczęto 18 nowych postępowań, natomiast w toku było 31 procedur planistycznych. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego bądź ich zmiany opracowywano na powierzchni około 1590 ha. Około 400 ha to tereny ścisłego centrum Częstochowy wraz z Alejami Najświętszej Maryi Panny. Plany dla Śródmieścia i najbliższych dzielnic wskazane zostały do opracowania w Wieloletnim programie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego na lata 2015 – 2018. W trakcie roku zakończono opracowanie sześciu planów miejscowych (w tym trzy zmiany planów obowiązujących), które zostały uchwalone przez radę miasta.

Należy podkreślić, że **na przestrzeni ostatnich 5 lat** nastąpiła znacząca poprawa w zakresie realizacji planów przestrzennych warunkujących realizację inwestycji. Wskaźnik pokrycia planistycznego powierzchni miasta liczony w stosunku do powierzchni zurbanizowanej wzrósł do **58%**, zaś wskaźnik liczony do powierzchni całkowitej miasta wzrósł **z 7 do 21%**.

Realizacja miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego

Tabela nr 7

Lp.	Obszar objęty planem	Wiodące przeznaczenie obszaru	Powierzchnia obszaru (ha)	Uchwała Rady Miasta zatwierdzająca plan	Ogłoszenie w Dz. Urz. Woj. Śląskiego
1	Dzielnica Zawodzie – Dąbie, Stare Miasto w rejonie ulic Nadrzecznej i Mirowskiej	Tereny handlowo – usługowe i usługowe z zielenią urządzoną	35	-	-
2	Dzielnica Północ w rejonie ulic Makuszyńskiego i Klonowicza	Tereny aktywności gospodarczej	72	86.X.2015 20 kwietnia 2015	23 kwietnia 2015 (poz.1731)
3	Dzielnica Raków w rejonie ulic Łukasińskiego i Limanowskiego	Tereny zabudowy jedno – i wielorodzinnej	58	96.XI.2015 21 maja 2015	28 maja 2015 (poz. 2913)
4	Dzielnica Dźbów w rejonie ulic: Malowniczej i Żyznej	Tereny przemysłowo-usługowe, mieszkaniowe i zieleni urządzonej	403	158.XV.2015 24 września 2015	2 października 2015 (poz. 4923)

Realizacja miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego

Tabela nr 7

Lp.	Obszar objęty planem	Wiodące przeznaczenie obszaru	Powierzchnia obszaru (ha)	Uchwała Rady Miasta zatwierdzająca plan	Ogłoszenie w Dz. Urz. Woj. Śląskiego
5	Dzielnica Zawodzie-Dąbie w rejonie ulic: Srebrnej, Mirowskiej, Manganowej	Tereny usługowe z zielenią urządzoną	37	-	-
6	Dzielnica Stradom w rejonie ulic Polnej i Skrzetuskiego	Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	160	-	-
7	Dzielnica Częstochówka-Parkitka w rejonie ulic Okulickiego i Łódzkiej (zmiana planu)	Tereny zabudowy mieszkaniowej z usługami	3	227.XIX.2015 30 grudnia 2015	12 stycznia 2016 (poz. 263)
8	Dzielnice Północ i Wyczerpy-Aniołów w rejonie Al. Wojska Polskiego, Połanieckiej, Meliorantów	Tereny przemysłowo-usługowo-handlowe	443	-	-
9	Dzielnica Częstochówka-Parkitka w rejonie ulic Łódzkiej, Poleskiej i Obrońców Westerplatte (zmiana planu)	Tereny zabudowy jedno i wielorodzinnej	25	183.XVI.2015 29 października 2015	5 listopada 2015 (poz. 5471)
10	Dzielnice Ostatni Grosz i Wrzosowiak w rejonie ulic Niepodległości i Jagiellońskiej	Tereny produkcyjno-usługowo-handlowy	104	-	-
11	Dzielnica Północ w rejonie ulic Kisielewskiego i Wyzwolenia	Teren subcentrum handlowo-usługowego	10	-	-
12	Dzielnice Stare Miasto i Wyczerpy-Aniołów w rejonie ulic Warszawskiej i Jana Pawła II	Tereny produkcyjno-usługowo-handlowe	57	-	-
13	Dzielnica Zawodzie-Dąbie w rejonie ulic Legionów i Kusięckiej (zmiana planu)	Teren produkcyjno-usługowy	3	69.IX.2015 19 marca 2015	25 marca 2015 (poz. 1731)

Realizacja miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego

Tabela nr 7

Lp.	Obszar objęty planem	Wiodące przeznaczenie obszaru	Powierzchnia obszaru (ha)	Uchwała Rady Miasta zatwierdzająca plan	Ogłoszenie w Dz. Urz. Woj. Śląskiego
14	Dzielnica Stradom w rejonie ulic: Wawelskiej i Królewskiej oraz rzeki Konopki (zmiana planu)	Teren usługowo-handlowy	2	-	-
15	Dzielnica Częstochówka-Parkitka w rejonie ulic: Okulickiego, Białskiej i Pasażu Stanieckiego.	Teren zieleni urządzonej	2,6	-	-
16	Dzielnica Lisiniec w rejonie ulic: Wręczyckiej, Bełchatowskiej, Sieradzkiej, Kaszubskiej.	Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	7,5	-	-
17	Centrum – Aleja Najświętszej Maryi Panny, Waszyngtona, Jasnogórska.	Teren zabudowy usługowo-mieszkaniowej z usługami o charakterze ogólnomiejskim i ponadmiejskim	30	-	-
18	Centrum– Aleja Najświętszej Maryi Panny, Wolności, Nowowiejskiego.	Teren zabudowy usługowo-mieszkaniowej z usługami o charakterze ogólnomiejskim i ponadmiejskim	25	-	-
19	Centrum –Aleja Najświętszej Maryi Panny, Kilińskiego, Wilsona.	Teren zabudowy usługowo-mieszkaniowej z usługami o charakterze ogólnomiejskim i ponadmiejskim	31	-	-
20	Centrum –Aleja Najświętszej Maryi Panny, Piłsudskiego, Wolności.	Teren zabudowy usługowo-mieszkaniowej z usługami o charakterze ogólnomiejskim i ponadmiejskim	24	-	-
21	Centrum – Aleja Najświętszej Maryi Panny, Wilsona, Warszawska.	Teren zabudowy usługowo-mieszkaniowej z usługami o charakterze ogólnomiejskim i ponadmiejskim	26	-	-

Realizacja miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego

Tabela nr 7

Lp.	Obszar objęty planem	Wiodące przeznaczenie obszaru	Powierzchnia obszaru (ha)	Uchwała Rady Miasta zatwierdzająca plan	Ogłoszenie w Dz. Urz. Woj. Śląskiego
22	Centrum –Aleja Najświętszej Maryi Panny, Krakowska, Piłsudskiego.	Teren zabudowy usługowo-mieszkaniowej z usługami o charakterze ogólnomiejskim i ponadmiejskim	21	-	-
23	Centrum – Rynek Wieluński.	Teren zabudowy mieszanej: usługowej i mieszkaniowej	37	-	-
24	Centrum – Klasztor na Jasnej Górze.		36	-	-
25	Centrum – ul. Św. Barbary.	Teren zabudowy mieszanej: usługowej i mieszkaniowej	48	-	-
26	Dzielnica Częstochówka-Parkitka obszar pomiędzy ulicami: Okulickiego, Św. Rocha i Św. Krzysztofa.	Teren usług z zielenią urządzoną	10	-	-
27	Dzielnica Trzech Wieszczów obszar pomiędzy ulicami: Aleja Bohaterów Monte Cassino, Al. Niepodległości i ul. 1 Maja.	Teren zabudowy śródmiejskiej z przewagą usług publicznych	0,13	-	-
28	Dzielnica Trzech Wieszczów obszar pomiędzy Alejami: Wolności, Niepodległości i Bohaterów Monte Cassino, a ulicami: Sobieskiego, Korczaka, Nowowiejskiego i 1 Maja.	Teren zabudowy śródmiejskiej z przewagą usług publicznych	46	-	-
29	Dzielnica Trzech Wieszczów i Stare Miasto, obszar pomiędzy Aleją Wolności, Aleją Niepodległości, a ulicami: Mielczarskiego i Krakowską oraz terenami kolejowymi.	Teren zabudowy mieszanej: wielorodzinnej i usług ogólnomiejskich	67	-	-

Lp.	Obszar objęty planem	Wiodące przeznaczenie obszaru	Powierzchnia obszaru (ha)	Uchwała Rady Miasta zatwierdzająca plan	Ogłoszenie w Dz. Urz. Woj. Śląskiego
30	Dzielnica Stare Miasto i Zawodzie-Dąbie, pomiędzy ulicą Krakowską i Aleją Wojska Polskiego.	Teren zabudowy mieszanej: wielorodzinnej i usług ogólnomiejskich oraz tereny zieleni urządzonej	25	-	-
31	Dzielnica Tysiąclecie i Północ obejmujące rejon Promenady Czesława Niemena, pomiędzy ulicami: Kiedrzyńską i Kukuczki.	Teren zieleni urządzonej	23	-	-

Ocena aktualności Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Częstochowy oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz Wieloletni program sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego na lata 2015 – 2018

Na podstawie oceny aktualności Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego i planów miejscowych, która dotyczyła lat 2011-2014 wskazano obszary wymagające interwencji planistycznej w postaci miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Sporządzony przez zespół pracowni i przyjęty przez Radę Miasta Częstochowy uchwałą nr 122.XIII.2015 z dnia 2 lipca 2015 r.

Wieloletni program sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego wyznacza obszary, dla których gmina zamierza sporządzić plany w latach 2015-2018. Jednym z priorytetów rozwoju miasta na najbliższe lata, w zakresie planowania przestrzennego, jest skoncentrowanie działań planistycznych w granicach centrum miasta, na obszarach wymagających podniesienia jakości przestrzeni i uregulowania zasad zagospodarowania przestrzennego.

Wdrożenie ustawy z dnia 24 kwietnia 2015 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze wzmocnieniem narzędzi ochrony krajobrazu

Ww. ustawa, zwana „ustawą krajobrazową” wprowadza do obrotu prawnego nowe instrumenty, które mają na celu ochronę krajobrazu i ładu przestrzennego stwarzające szanse na walkę z istniejącym chaosem reklamowym. W celu realizacji tego zadania, zarządzeniem Prezydenta Miasta Częstochowy powołany został międzywydziałowy zespół ds. opracowania ww. zasad. Do końca 2015 r. zespół opracował Wstępne założenia koncepcji poprawy wizerunku przestrzeni publicznej w zakresie sytuowania obiektów małej architektury, tablic reklamowych, urządzeń reklamowych oraz ogrodzeń na terenie miasta Częstochowy. Przewiduje się, że projekt końcowego dokumentu, tzw. „uchwały reklamowej” zostanie sporządzony do połowy 2017 r.

Wydawanie dokumentów sporządzanych na podstawie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Częstochowy

Liczba wydanych pisemnych zaświadczeń, wypisów i wyrysów, uzgodnień oraz opinii

Tabela nr 8

Lp.	Nazwa zadania	Liczba wydanych dokumentów (szt.)
1	Zaświadczenia o przeznaczeniu terenu w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego	548
2	Zaświadczenia o zgodności zamierzonego sposobu użytkowania obiektu budowlanego z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego	5
3	Wypisy i wyrisy z obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego	69
4	Wypisy i wyrisy ze studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego	49
5	Opinie o możliwości prowadzenia obrotu hurtowego napojami alkoholowymi na wskazanym terenie.	3
6	Opinie urbanistyczne	40
7	Opinie dotyczące prowadzenia robót geologicznych.	9
8	Opinie dotyczące planu ruchu zakładu górniczego	2

Do priorytetowych zadań realizowanych w okresie sprawozdawczym należało skrócenie czasu oczekiwania przez inwestorów na decyzje administracyjne. Osiągnięty wskaźnik wydawania decyzji o pozwoleniu na budowę wyniósł średnio w 2015 roku 27 dni. Skrócono czas wydawania decyzji o lokalizacji inwestycji celu publicznego oraz decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu. W przypadku decyzji celu publicznego średni czas oczekiwania na tą decyzję w 2015 r. to 50 dni wobec określonego ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym terminu 65 dni.

Sprawy z zakresu administracji architektoniczno-budowlanej

Tabela nr 9

Lp.	Rodzaj sprawy	Liczba wydanych decyzji
1.	Decyzje o ustaleniu warunków zabudowy i zagospodarowania terenu	753
2.	Decyzje o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego	154
3.	Decyzje o pozwoleniu na budowę obiektów kubaturowych oraz instalacji: gazowych, wodociągowych, sanitarnych, deszczowych, energetycznych	1368
4.	Decyzje inne z zakresu administracji architektoniczno-budowlanej	235
5.	Zgłoszenia budowy i robót budowlanych w/z obiektów kubaturowych	343
6.	Zgłoszenia robót budowlanych w/z infrastruktury technicznej	290
7.	Zgłoszenia urzędzeń reklamowych	80
8.	Zgłoszenia realizacji ogrodzenia działki od ulicy	56
9.	Zaświadczenia o samodzielności lokali	318

W 2015 r. sprzedano 1065 sztuk dzienników budowy na kwotę 4 653,76 zł (słownie: cztery tysiące sześćset pięćdziesiąt trzy złote 76/100).

W okresie sprawozdawczym wydano 6 decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowych: budowa ulicy Lwowskiej na odcinku od ulicy Dobrzyńskiej do ulicy Tatrzańskiej i od ulicy Tatrzańskiej do ulicy Głównej, budowa ulic: Noskowskiego, Wagnera i Mozarta, rozbudowa ulicy Załogi, budowa skrzyżowania ulicy Odlewników z ulicą Żółtą, budowa ulicy Małopolskiej wraz z odwodnieniem i oświetleniem, budowa ulicy Legnickiej z kolektorem deszczowym do ulicy św. Rocha.

W roku 2015 odbyło się 10 posiedzeń Miejskiej Komisji Urbanistyczno-Archiitektonicznej organu doradczego Prezydenta Miasta Częstochowy, na których to posiedzeniach członkowie komisji opiniowali projekty planów miejscowych.

Nadzór budowlany

W okresie sprawozdawczym zrealizowano ogółem 1 434 spraw z zakresu nadzoru budowlanego:

- wydano 412 decyzji administracyjnych oraz 120 postanowień,

- przeprowadzono 1175 kontroli budów i obiektów budowlanych, w tym 468 obiekty małej architektury,
- oddano do użytkowania: 290 mieszkań o łącznej powierzchni użytkowej 36 295 m², 103 budynki niemieszkalne oraz 97 innych obiektów budowlanych,
- skontrolowano 214 obiektów o powierzchni zabudowy przekraczającej 2000 m².

Realizowano zadania zapewniające bezpieczeństwo życia i zdrowia ludzkiego oraz zabezpieczenie mienia w użytkowanych obiektach na terenie miasta Częstochowy. Wydano 9 decyzji nakazujących właścicielom rozbiórki obiektów budowlanych, w tym 1 dotyczącą części budynku mieszkalnego, stwarzających zagrożenie życia lub mienia. Wydano 4 decyzje nakazujące opróżnienie lokali mieszkalnych, stwarzających zagrożenie życia lub mienia. Wszczęto 5 postępowań egzekucyjnych w stosunku do osób uchylających się od wykonania nałożonych obowiązków wynikających z wydanych decyzji. Nałożono 81 mandatów karnych w stosunku do osób naruszających przepisy Prawa budowlanego. W ramach likwidacji skutków zagrożeń Powiatowy Inspektor uczestniczył w 6 akcjach gaśniczych, ratunkowych i prewencyjnych prowadzonych przez Państwową Straż Pożarną. Dokonywano oceny stanu technicznego budynków w przypadku pożarów, żywiołów i zatruc czadem.

Investycje realizowane przez Miejski Zarząd Dróg i Transportu www.mzdit.czest.pl

Do priorytetowych zadań realizowanych w zakresie utrzymania i rozbudowy układu komunikacyjnego należały:

- kontynuacja zadań inwestycyjnych rozpoczętych w latach ubiegłych oraz realizacja nowych zadań w zakresie przebudowy układu komunikacyjnego, modernizacji miejskiego systemu infrastruktury drogowej oraz poprawy życia mieszkańców poszczególnych dzielnic miasta,
- pozyskiwanie środków zewnętrznych na realizację inwestycji drogowych,
- poprawa organizacji ruchu drogowego i parkowania,
- remonty i utrzymanie majątku drogowego,
- budowa i modernizacja oświetlenia drogowego.

Kontynuacja zadania inwestycyjnego rozpoczętego w 2013 r. a zakońzonego w 2015 r.:

- przebudowa DK-91 w Częstochowie – ul. Warszawska i ul. Rędzińska wraz z budową węzła DK-91 z DK-1. Wykonano: nową nawierzchnię jezdni, chodniki, ścieżki rowerowe, miejsca parkingowe, pięć rond, łącznicę z dwoma skrzyżowaniami typu rondo na istniejącym zjeździe na DK-1, zatoki autobusowe, sygnalizacje świetlne, przebudowano skrzyżowania oraz zjazdy indywidualne i publiczne.

Kontynuacja zadania inwestycyjnego rozpoczętego w 2014 r. a zakońzonego w 2015 r.:

- rozbudowa ul. Nadrzecznej i Placu Bohaterów Getta. Wykonano: nową jezdnię z asfaltobetonu, zjazdy z kostki kamiennej brukowej, chodniki z płyt betonowych, ścieżkę rowerową, kanał deszczowy, studnie rewizyjne, wpusty deszczowe, oświetlenie uliczne oraz kanał technologiczny.

Investycje w całości zrealizowane w 2015 r.:

- budowa ulicy Warzywnej: zadanie realizowano od maja do października 2015 r. Wykonano: jezdnię o nawierzchni asfaltobetonowej oraz przepust,
- przebudowa ciągów pieszych w Alei Wolności i ul. Jana III Sobieskiego w celu dostosowania do ruchu rowerowego: zadanie realizowano od kwietnia do czerwca. Wykonano: ścieżkę rowerową, chodniki z płytki betonowej, chodnik z kostki betonowej, zjazdy, nowe oświetlenie oraz latarnie pieszko-rowerowe,
- budowa ulicy Poświatowskiej: zadanie realizowano od lipca do września. Wykonano jezdnię o nawierzchni asfaltobetonowej, chodniki, studnie rewizyjne, wpusty uliczne, zjazdy indywidualne, nowe oświetlenie,
- budowa ulic: Noskowskiego, Wagnera i Mozarta: zadanie realizowano od lipca do listopada 2015 r. Wykonano: jezdnię z kostki betonowej, jezdnię asfaltową chodniki i wjazdy z kostki betonowej, krawężniki betonowe, kanalizację deszczową, wodociąg z rur HDPE, zamontowano zasuwę żeliwne, hydranty podziemne,
- budowa ulicy Poniatowskiego: zadanie realizowano od czerwca do grudnia. Wykonano jezdnię o nawierzchni z asfaltobetonu, chodniki z kostki betonowej, krawężniki betonowe, wjazdy z kostki betonowej, kanał deszczowy, studnie rewizyjne oraz wpusty deszczowe,
- budowa ul. Lwowskiej na odcinku od Dobrzyńskiej do Tatrzańskiej i od Tatrzańskiej do ul. Głównej: zadanie realizowano od lipca do listopada. Wykonano: jezdnię asfaltową, zatoki autobusowe betonowe, chodniki i wjazdy z kostki betonowej, krawężniki betonowe, kanał deszczowy, studnie rewizyjne, wpusty deszczowe, kanał sanitarny, przyłącza kanalizacji sanitarnej, gazociąg z rur HDPE,
- budowa drogi na terenie Podstrefy Częstochowa Specjalnej Strefy Ekonomicznej EURO-Park MIELEC wraz z dojazdem do strefy ekonomicznej: zadanie realizowano od września do listopada 2015 r. Wykonano: jezdnię z nawierzchni asfaltowej, chodnik, z kostki betonowej, chodnik z płyt betonowych, wjazdy z kostki betonowej, krawężniki betonowe, kanał deszczowy, wodociąg z rur HDPE, zamontowano studnie rewizyjne, hydranty nadziemne, sygnalizację świetlną, kanał deszczowy,
- budowa skrzyżowania ulicy Odlewników z ul. Złotą, zadanie realizowano od listopada do grudnia 2015 r. Wykonano: jezdnię asfaltową, chodniki z płyt betonowych, krawężniki betonowe, kanał deszczowy, rewizyjną komorę żelbetonową, studnie rewizyjne, wpusty deszczowe, ściek uliczny z klinkieru,
- budowa ul. Małopolskiej wraz z odwodnieniem i oświetleniem, zadanie realizowano od października do grudnia 2015 r. Wykonano: jezdnię o nawierzchni bitumicznej, chodniki, zjazdy, kanał deszczowy, kanał sanitarny, przebudowę wodociągu, gazociągu, kanał technologiczny, oświetlenie.

Inwestycje rozpoczęte w 2015 roku z terminem realizacji w latach późniejszych:

- rozbudowa ul. Załogi. Planowane zakończenie zadania – wrzesień 2016 r.,
- budowa ulicy Św. Rocha na odcinku od Rynku Wieluńskiego do ul. Św. Jadwigi. Planowane zakończenie zadania – kwiecień 2016 r.,
- budowa odcinka kanalizacji deszczowej na działkach o nr ew. 49/29, 49/30, 49/31 obręb 351 wraz z odtworzeniem i przebudową nawierzchni istniejącego pasa drogowego oraz istniejącej infrastruktury technicznej - I etap inwestycji - w ramach programu budowy i przebudowy ulic: rozbudowa ulicy Jesiennej od ulicy Rydza Śmigłego do Alei 11. Listopada. Planowane zakończenie zadania – maj 2016 r.,
- budowa ul. Legnickiej z kolektorem deszczowym do ul. Św. Rocha. Planowane zakończenie zadania – wrzesień 2016 r.,
- przebudowa ulicy Skrzetuskiego. Planowane zakończenie zadania – maj 2016 r.

Przygotowanie procesów inwestycyjnych polegające na opracowaniu dokumentacji technicznej:

Opracowano dokumentacje techniczne dla następujących inwestycji:

- przedłużenie Alei Monte Cassino do ul. Dźbowskiej wraz rozbudową drogi nr 908 (ul. Dźbowska, ul. Powstańców Warszawy, ul. Gościnną),
- budowa ul. Małopolskiej wraz z odwodnieniem i oświetleniem,
- budowa drogi wraz z odwodnieniem i oświetleniem oraz budowa zbiornika retencyjnego – I etap odwodnienia Grabówki,
- budowa skrzyżowania ul. Odlewników z ul. Złotą,
- ul. Żyzna - budowa jezdni, chodników, kanalizacji deszczowej,
- budowa drogi do terenów inwestycyjnych strefa SKORKI – II etap,

- budowa drogi na terenie Podstrefy Częstochowa Specjalnej Strefy Ekonomicznej EURO-Park MIELEC wraz z dojazdem do strefy ekonomicznej,
- aktualizacja dokumentacji budowlanej dla budowy ulicy Lwowskiej na odcinku od ul. Dobrzyńskiej do ulicy Tatrzańskiej i ul. Tatrzańskiej do ul. Głównej,
- aktualizacja dokumentacji budowlanej dla budowy ulicy Raclawickiej do ul. Staszica,
- koncepcja budowy dróg rowerowych wzdłuż DK-1 na odcinku od Alei Pokoju do węzła DK-1/DK-46,
- budowa przyłączy kanalizacji sanitarnych w ul. Złotej na odcinku od ul. Mirowskiej do ul. Legionów,
- przebudowa ul. Skrzetuskiego,
- budowa przyłączy kanalizacji sanitarnych w ul. Św. Rocha na odcinku od Rynku Wieluńskiego do ul. Św. Jadwigi,
- przebudowa ul. Jana III Sobieskiego na odcinku od ul. Nowowiejskiego do ul. Pułaskiego,
- przebudowa ul. Kazimierza,
- przebudowa ul. Lotników,
- budowa kanału technologicznego i kanalizacji deszczowej – strefa SKORKI etap I,
- opracowanie koncepcji dla rozwiązań układu drogowego dla osiedla w Dzielnicy Dźbów przy ul. Leśnej.

Dokumentacje techniczne w trakcie opracowania z terminem zakończenia w 2016 r.:

- rozbudowa ul. Jesiennej od ul. Rydza Śmigłego do Alei 11 Listopada,
- budowa drogi do terenów inwestycyjnych strefa SKORKI etap III,
- budowa ul. Złotej na odcinku od ul. Mirowskiej do ul. Legionów,
- rozbudowa ul. Bór na odcinku od DK-1 do ul. Jagiellońskiej,
- budowa ulicy Poświatowskiej na odcinku od ul. Łódzkiej do ul. Kołakowskiego,
- budowa parkingów wraz z przebudową chodnika w ul. Filomatów;
- budowa parkingów przy ul. Morsztyna;
- rozbudowa ul. Wręczyckiej;
- przebudowa Alei Armii Krajowej na odcinku od ul. Kisielewskiego do Alei Jana Pawła II,
- przebudowa ul. Jasnogórskiej na odcinku od ul. Dąbrowskiego do ul. Popiełuszki;
- opracowanie programu funkcjonalno-użytkowego dla przebudowy DK-1 w Częstochowie,
- opracowanie programu funkcjonalno-użytkowego dla rozbudowy DK-46 – ul. Główna i ul. Przejazdowa wraz z obejściem ul. Św. Barbary do ul. Pułaskiego,
- budowa chodnika w ulicy Ikara na odcinku od ul. Św. Rocha do ul. Radomskiej,
- aktualizacja dokumentacji budowlanej dla odwodnienia dzielnicy Kiedrzyń,
- aktualizacja dokumentacji budowlanej dla budowy łącznika drogowego ulicy Wirażowej i Żyznej,
- budowa drogi w Katowickiej Specjalnej Strefie Ekonomicznej w Częstochowie – od sięgacza ul. Legionów do ul. Kusięckiej.

Pozyskiwanie środków zewnętrznych na realizację inwestycji drogowych:

- przebudowa ciągów pieszych w Alei Wolności i ul. Jana III Sobieskiego w Częstochowie w celu dostosowania do ruchu rowerowego - projekt był dofinansowany w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2007 – 2013, Priorytet III, Turystyka, Poddziałania 3.2.2 Infrastruktura okołoturystyczna/podmioty publiczne. Umowa o dofinansowanie została podpisana w dniu 12.03.2015 r. W dniu 27.07.2015 r. został podpisany Aneks nr 1 do umowy o dofinansowanie zwiększający kwotę dofinansowania. Wartość nakładów inwestycyjnych poniesionych dla całości zadania wyniosła – 1 145 902 zł. Kwota dofinansowania projektu – 919 695 zł,
- budowa przedłużenia Alei Bohaterów Monte Cassino do ul. Śląskiej – projekt został złożony do dofinansowania w ramach ogłoszonego konkursu z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2007-2013 – Priorytet VII, Działanie 7.1. Modernizacja i rozbudowa sieci drogowej, Poddziałanie 7.1.2. Modernizacja i rozbudowa infrastruktury uzupełniającej kluczową sieć drogową. W dniu 17.11.2015 r. Uchwałą Zarządu projekt otrzymał warunkowe dofinansowanie. Wartość nakładów inwestycyjnych poniesionych dla całości zadania wyniosła - 8 295 584 zł. Kwota dofinansowania projektu – 4 128 585 zł,
- rozbudowa mostu w ul. Mirowskiej nad rzeką Kucelinką wraz z rozbudową ul. Mirowskiej z odwodnieniem w Częstochowie - projekt był dofinansowany ze środków subwencji ogólnej

budżetu państwa na rok 2015. Wartość nakładów inwestycyjnych poniesionych dla całości zadania wyniosła - 2 918 554 zł. Kwota dofinansowania projektu 1 220 919 zł,

- budowa ul. Nadrzeczej i Placu Bohaterów Getta w Częstochowie - umowa o dofinansowanie została podpisana w dniu 15.04.2015 r. Wartość dofinansowania zadania wyniosła 2 487 186 zł. Cała kwota dofinansowania została zrefundowana przez Śląski Urząd Wojewódzki w Katowicach,
- przebudowa ulicy Jana III Sobieskiego w Częstochowie na odcinku od ulicy Pułaskiego do ulicy Nowowiejskiego – projekt w dniu 29.10.2015 r. został zgłoszony do dofinansowania w ramach „Programu rozwoju gminnej i powiatowej infrastruktury drogowej na lata 2016-2019”. Projekt znajduje się na 3 miejscu ostatecznej listy rankingowej projektów planowanych do dofinansowania. Wnioskowana wartość dofinansowania wynosi 1 326 966 zł.

Modernizacja części sieci oświetleniowej w Częstochowie - projekt w dniu 22.12.2015 r. został zgłoszony do dofinansowania w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020, w ramach IV Osi Priorytetowej Efektywność Energetyczna, Odnawialne Źródła Energii i Gospodarka Niskoemisyjna, Poddziałanie 4.5.2 Niskoemisyjny Transport Miejski oraz Efektywne Oświetlenie – RIT Subregionu Północnego. Całkowita wartość projektu na dzień zgłaszania wniosku to 1 231 980 zł. Wnioskowane dofinansowanie wynosi 1 020 000,00 zł.

Poprawa organizacji ruchu drogowego

Utrzymanie znaków drogowych pionowych i urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego

Tabela nr 10

Interwencje (montaż/demontaż) znaków pionowych i urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego:		
Kategoria drogi	liczba znaków (szt.)	Poniesione koszty (zł)
krajowa	481	398 519
wojewódzka	228	90 098
powiatowa	957	387 342
gminna	1 000	510 727
Razem:	2 666	1 386 686
Liczba zamontowanych nowych znaków pionowych i urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego:		
Rodzaj znaków	Liczba (szt.)	
ostrzegawcze	42	
zakazu	94	
nakazu	15	
informacyjne	101	
pozostałe + urządzenia bezpieczeństwa ruchu drogowego	143 +2 093	
Razem:	2 488	

Odtworzenie oznakowania poziomego

Tabela nr 11

Kategoria drogi	Powierzchnia (m ²)	Poniesione koszty (zł)
krajowa	7 308	70 760
wojewódzka	1 438	14 578
powiatowa	7 858	70 774
gminna	3 013	35 863
Razem:	19 617	191 975

Utrzymanie i konserwacja sygnalizacji świetlnej

Tabela nr 12

Kategoria drogi	Liczba sygnalizacji (szt.)	Poniesione koszty (zł)
krajowa	31	375 692
wojewódzka	9	117 976
powiatowa	34	355 401
Razem:	74	849 069

W ramach środków na utrzymanie sygnalizacji prowadzono bieżące utrzymanie w ruchu ciągłym i konserwację instalacji i urządzeń ulicznej sygnalizacji świetlnej na 66 skrzyżowaniach i 8 przejściach dla pieszych. W szczególności wykonano następujące zadania:

- wymianę lub naprawę zużytych bądź uszkodzonych sygnalizatorów świetlnych – 165 szt.,
- wymianę lub naprawę zużytych bądź zniszczonych masztów sygnalizacyjnych – 11 szt.,
- odtworzenie pętlowych czujników indukcyjnych w nawierzchni jezdni – 240 mb.,
- wymianę zużytych lub zniszczonych przycisków dla pieszych i rowerzystów – 28 szt.,
- wprowadzenie zmian sprzętowych i programowych w sygnalizacji na podstawie zatwierdzonych projektów stałej lub czasowej organizacji ruchu – 24 szt.,
- usuwanie awarii urządzeń sterowniczych i zasilających oraz wymianę przepalonych źródeł światła – łącznie odnotowano 422 interwencje,
- naprawę i konserwację kabli sygnalizacyjnych i zasilających kanalizacji kablowej, głowic i muf kablowych,
- konserwację kanalizacji teletechnicznej i studni teletechnicznych służących instalacji sygnalizacji świetlnej,
- przeprowadzanie pomiarów stanu izolacji kabli oraz pomiarów skuteczności uziemienia (zerowania) urządzeń sygnalizacyjnych,
- czyszczenie (m.in. z naklejanych ogłoszeń) oraz malowanie konstrukcji wsporczych i szaf sterowniczych sygnalizacji świetlnej.

Inne działania w zakresie poprawy organizacji ruchu drogowego:

- przeprowadzono kompleksowy pomiar natężenia ruchu drogowego w 85 punktach pomiarowych na podstawowym układzie drogowym i opracowano jego wyniki,
- zabezpieczono 16 imprez na drogach publicznych oraz imprezy na pl. Biegańskiego; poniesione koszty wyniosły 259 414 zł,
- w ramach utrzymania i rozbudowy Miejskiego Systemu Informacji Turystycznej wydatkowano łącznie 289 325 zł (montaż nowych tabliczek z nazwami ulic i utrzymanie istniejących),
- zatwierdzono łącznie 1014 projektów stałej i czasowej organizacji ruchu.

**Strefa Płatnego Parkowania - wpływy ze sprzedaży
abonamentów oraz identyfikatorów**

Tabela nr 13

Rodzaj	Liczba (szt.)	Kwota (zł)
identyfikator mieszkańca	3 285	65 700
identyfikator mieszkańca (drugi pojazd)	224	8 960
abonament miesięczny	1 229	122 900
abonament miesięczny – przypisany do pojazdu	2 291	183 280
abonament dwutygodniowy	96	5 280
abonament tygodniowy	59	2 065
abonament remontowy (dla firm, pracowników i mieszkańców nie posiadających zameldowania) za 20 zł	5	100
abonament remontowy (dla mieszkańców posiadających zameldowanie) za 10 zł	2	20
abonament na miejsca zastrzeżone (koperty)	17	5 100
razem:		393 405

Oplaty z parkomatów wyniosły 2 649 613 zł. Dodatkowo, z tytułu opłat za parkowanie w strefie, wnoszonych przy pomocy telefonów komórkowych, wpływy wyniosły 41 741 zł. Pracownicy kontrolujący opłaty w strefie płatnego parkowania wystawili 30310 wezwań do uiszczenia opłaty dodatkowej za nieopłacony postój pojazdu w strefie. Wpływy z tytułu opłat dodatkowych wyniosły 933 088 zł.

Budowa i modernizacja oświetlenia drogowego

W ramach inwestycji dotyczących oświetlenia drogowego zrealizowano zadania:

- budowa oświetlenia drogowego ul. Pięknej oraz fragmentu ul. Wczasowej (całkowita wartość inwestycji: 107 343 zł),
- budowa oświetlenia drogowego ulic: TON, Szkolnej i Różanej (całkowita wartość inwestycji: 59 620 zł),
- budowa oświetlenia drogowego ul. Brzezińskiej (całkowita wartość inwestycji: 43 973 zł),
- budowa oświetlenia drogowego ul. Wróblewskiego (całkowita wartość inwestycji: 21 156 zł),
- budowa oświetlenia drogowego ul. Turystycznej na odcinku od ul. Mstowskiej do ul. Bursztynowej (całkowita wartość inwestycji: 162 584 zł),
- budowa oświetlenia drogowego ul. Namysłowskiej (całkowita wartość inwestycji: 80 517 zł),
- budowa oświetlenia drogowego ul. Koniecpolskiej na odcinku od ul. Wielkoborskiej do ul. Wręczycyckiej (całkowita wartość inwestycji: 59 521 zł),
- budowa oświetlenia drogowego fragmentu ul. Spartakusa (całkowita wartość inwestycji: 11 185 zł);
- budowa oświetlenia drogowego ulic: Spiskiej i Pienińskiej (całkowita wartość inwest.: 100 794 zł),
- budowa oświetlenia drogowego ulic: Kuronia, Walentynowicz, Musiela i Parczyńskiego (I etap) (całkowita wartość inwestycji: 133 840 zł),
- budowa oświetlenia drogowego ul. Głębockiego (całkowita wartość inwestycji: 76 778 zł),
- budowa oświetlenia drogowego pętli autobusowej przy ul. Żyznej (całkowita wartość inwestycji: 45 442 zł),
- budowa oświetlenia chodnika przy Rondzie Mickiewicza (całkowita wartość inwestycji: 44 157 zł),
- budowa oświetlenia drogowego ulic: Sojczyńskiego-Warszyca, Geodetów, Kowalczyka i Piaseckiego (całkowita wartość inwestycji: 212 311 zł),
- budowa oświetlenia drogowego ul. Filtrowej (całkowita wartość inwestycji: 82 632 zł – zadania publiczne, budżet partycypacyjny),
- budowa oświetlenia drogowego ul. Diamentowej (całkowita wartość inwestycji: 42 984 zł – zadania publiczne, budżet partycypacyjny),
- zakup i montaż 2 układów baterii kondensatorów do kompensacji mocy biernej dla obwodów oświetleniowych w Parku 3-go Maja i Parku Staszica (całkowita wartość 15 375 zł).

W ramach przygotowania realizacji inwestycji w kolejnych latach, w roku 2015 wykonano dokumentację projektową dla zadań:

- 1) budowa oświetlenia drogowego ul. Kątnej (koszt dokumentacji: 3 075, zł);
- 2) budowa oświetlenia drogowego fragmentu ul. Królewskiej wraz z ciągiem pieszym i przejściem przez rz. Stradomkę (koszt dokumentacji: 7 995,00 zł);
- 3) budowa oświetlenia chodnika za ekranami dźwiękochłonnymi wzdłuż DK-1 na odcinku od ul. Bohaterów Katynia do ul. Rakowskiej – zlecono wykonanie dokumentacji z terminem wykonania 31.05.2016 r.;
- 4) budowa oświetlenia drogowego ul. Berenta (koszt dokumentacji: 5 500 zł);
- 5) budowa oświetlenia drogowego ul. Krzyżanowskiego (koszt dokumentacji: 3 500 zł);
- 6) budowa oświetlenia drogowego ul. Kwatermistrzów (koszt dokumentacji: 7 380 zł);
- 7) budowa kanalizacji technicznej pod przyłącza elektroenergetyczne na Placu Rady Europy (koszt dokumentacji: 5 166,00 zł).

Remonty i utrzymanie majątku drogowego

W ramach umowy na bieżące utrzymanie w granicach miasta wykonano

- 1) remonty cząstkowe nawierzchni (naprawa ubytków na powierzchni 26 638 m²), w tym:
  - na drogach krajowych: 6 331 m²,
  - na drogach wojewódzkich: 216 m²,
  - na drogach powiatowych: 9 790 m²,
  - na drogach gminnych: 10 301 m²,
- 2) nakładki bitumiczne na powierzchni: 14 656 m²,
- 3) remonty chodników: 1 541 m²,
- 4) utwardzenie dróg gruntowych przy użyciu frezu lub materiału kamiennego: 6 868 m²,
- 5) równanie dróg gruntowych na powierzchni 133 790 m²;
- 6) naprawa dróg remonterem drogowym typu PATCHER na powierzchni: 13 651 m².

Prace remontowe w rozszerzonym zakresie:

- remont rowów melioracyjnych i przepustów przy ul. Głównej i Cegielnianej- budżet obywatelski;
- remont ciągów komunikacyjnych przy ul. Warszawskiej 31 - budżet obywatelski;
- remont chodnika na ul. Krakowskiej - budżet obywatelski;
- remont chodnika przed Przedszkolem nr 12 przy ul. Broniewskiego 18 - budżet obywatelski;
- remont nawierzchni chodnika wraz z odwodnieniem położonego przy ul. Raclawickiej wzdłuż północnej strony posesji pod nr 32, 34, 36 na terenie działki o nr ew.: 31/9 obręb 151 - budżet obywatelski;
- remont fragmentu chodnika - dz. nr 90/2,obr.150 - przy ul. Tuwima;
- remont chodnika i podjazdów dla OSP Błeszno - budżet obywatelski;
- remont nawierzchni ul. Długiej na odcinku nawierzchni gruntowej - budżet obywatelski;
- remont nawierzchni ul Elektryków - budżet obywatelski;
- remont chodnika wzdłuż ul. Schillera – budżet obywatelski;
- remont spalonych ekranów dźwiękochłonnych Alei Wojska Polskiego - odcinek od ul. Bohaterów Katynia do ul. Rakowskiej w Częstochowie – roboty uzupełniające;
- przebudowa ulic w dzielnicy Wyczerpy - przebudowa nawierzchni ul. Pola (odcinek 100 m);
- budowa fragmentu drogi dla rowerów przy skrzyżowaniu z Aleją Wyzwolenia i ul. Kisielewskiego – budżet obywatelski;
- budowa parkingu przy ul. Nałkowskiej 7 – budżet obywatelski;
- przebudowa bocznej drogi od ul. Dąbkowskiego;
- przebudowa ul. Zimorowicza;
- przebudowa ul. Wierzyńskiego;
- przebudowa zjazdu z ul. Dąbkowskiego na działki nr 17/9 i 17/10 obr. 179;
- przebudowa ul. Św. Kazimierza;
- budowa chodnika na odcinku od Przedszkola Nr 8 w kierunku kładki nad Aleją Wojska Polskiego - budżet obywatelski;
- budowa parkingu dla samochodów osobowych wzdłuż ul. Bohaterów Katynia - budżet obywatelski;
- budowa parkingu przy ul. Sosnowej 9/11, 13/15 - budżet obywatelski;
- przebudowa ul. Lechonia od ul. Sadowej do ul. Orkana (II etap);
- przebudowa ul. Lotników;
- przebudowa ul. Lotosu i 170 mb. ul. Przyjemnej;
- przebudowa ul. Poselskiej;
- przebudowa ul. Rutkiewicz;
- przebudowa chodnika wzdłuż ul. Skośnej na odcinku od ul. Równoległej do ul. Prostej;
- budowa ul. Wierzbowej;
- przebudowa ul. Zimowej;
- przebudowa chodnika i miejsc parkingowych przy ul. Starzyńskiego - budżet obywatelski;
- budowa ciągu pieszo-rowerowego wzdłuż DK-1 łączącego ul. Okrzei z Aleją Pokoju;
- przebudowa końcowego odcinka ul. Pietrusińskiego;
- przebudowa ul. Białoszewskiego i ul. Ossolińskiego;
- przebudowa ul. Hektarowej;
- modernizacja wałów przeciwpowodziowych na terenie m. Częstochowy – odcinek L-II-kontynuacja rozbudowy wału na odcinku od km 5+160 do km 5+900 wężła Częstochowskiego;
- ewidencjonowanie i utrzymanie nieruchomości Skarbu Państwa (Działanie 5.1.3.1) – Remont budynku kapliczki zlokalizowanej przy ul. Piastowskiej 2/4.

Utrzymanie mostów:

- 1) rozbudowa mostu w ul. Mirowskiej nad rzeką Kucelinką wraz z rozbudową ul. Mirowskiej z odwodnieniem: w ramach zadania przebudowano wodociąg i gazociąg, wybudowano odwodnienie wraz z budową wylotu deszczówki Ø 1000 mm, zabezpieczono i przebudowano sieci elektroenergetyczne i teletechniczne przebiegające przez obiekt, wybudowano nowy most ramowy żelbetowy z nowym wyposażeniem, nową jezdnię i chodniki na długości 108 m oraz kolektor deszczowy z wylotem do kanału Ø1000 mm;
- 2) budowa mostu nad rzeką Brzezinką w ul. Poselskiej; w ramach zadania wzmocniono obiekt o długości 5,85 m, wykonano nawierzchnię wraz z jednostronnym chodnikiem o długości 21 m oraz wzmocniono koryto rzeki;
- 3) budowa mostu nad rowem bez nazwy w ul. Sejmowej; w ramach zadania wybudowano nowy obiekt, zamontowano nowe balustrady i bariery oraz wykonano nową nawierzchnię;

- 4) wykonano inne prace remontowe obiektów mostowych, m.in.:
- na kładkach dla pieszych nad DK-1 przy ul. Prostej, Mireckiego oraz ul. Okrzei, kładce dla pieszych przy ul. Jutowej;
  - na mostach: nad rz. Wartą w ciągu ul. Mirowskiej, Alei Pokoju, ul. Zawodziańskiej i DK-1, nad rz. Stradomką w ciągu Alei Bohaterów Monte Cassino i ulicy Zaciszańskiej, most w ul. Sejmowej, nad rz. Białką w ciągu ul. Rocha,
  - wiaduktach nad torami PKP w ciągu: ul. Bugajskiej oraz Alei Pokoju,
  - wiaduktach nad DK-1 w ciągu: ul. Mirowskiej, ul. Rakowskiej oraz ul. Wesołą,
  - przejściach podziemnych pod: Aleją Wyzwolenia, ul. Pułaskiego oraz Aleją Armii Krajowej
  - oraz przepustach w ciągu ulic.: Meliorantów, Św. Rocha, Wielkoborskiej, Wałowej i Toruńskiej.

Inne prace utrzymaniowe:

- konserwacja kanalizacji deszczowej (kanały, studzienki rewizyjne, wpusty uliczne i przykanaliki);
- konserwacja i remonty cieków wodnych o funkcji komunalnej (odmulanie i oczyszczanie rowów);
- konserwacja i czyszczenie separatorów i przepompowni wód deszczowych;
- prace związane z letnim i zimowym oczyszczaniem dróg i obiektów takich jak: chodniki, place, parkingi, przejścia podziemne, kładki, schody na mostach i wiaduktach.

Zezwolenia na zajęcia pasa drogowego

Zestawienie dotyczące decyzji zezwalających na zajęcie pasa drogowego, wystawionych w roku sprawozdawczym obrazuje tabela:

Zajęcie pasa drogowego i opłaty

Tabela nr 14

Charakter zajęcia	Liczba decyzji (szt.)	Naliczone opłaty (zł)
roboty	670	248 663
handel (stoiska)	542	336 756
urządzenia	534	90 757
obiekty (kioski, itp.)	147	175 914
reklamy	160	381 255
decyzje karne	36	157 918
rusztowania	45	48 568
wygradzenia	24	77 769
razem:	1988	1 517 600

Transport zbiorowy

W roku sprawozdawczym kontynuowano działania zmierzające do poprawy funkcjonowania komunikacji miejskiej ze szczególnym uwzględnieniem polepszenia stanu warunków podróżowania. W ramach publicznego transportu zbiorowego, wykonywanego na terenie miasta Częstochowy oraz na podstawie porozumień międzygminnych zawartych z gminami: Poczesna, Olsztyn, Blachownia, Mstów i Konopiska, zgodnie z zawartą umową wykonawczą, Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne w Częstochowie Sp. z o.o. wykonało 10 826 314 wozokilometrów w komunikacji autobusowej i 2 085 781 wozokilometrów na liniach tramwajowych. Wysokość rekompensaty wypłaconej MPK z tytułu realizacji przewozów publicznego transportu zbiorowego wyniosła 50 601 096 zł, w tym na komunikację nocną 478 191 zł.

Zakupiono i zamontowano 53 wiaty przystankowe na przystankach komunikacyjnych. Na zakup i montaż wiat wydatkowano 302 584 zł.

Zakupiono i zamontowano 15 sztuk ławek, które zostały ustawione na przystankach tramwajowych i autobusowych. Na zakup i montaż ławek wydatkowano 8 925 zł.

Zakupiono i zamontowano 14 sztuki betonowych koszy na śmieci, które zostały ustawione na przystankach komunikacyjnych. Na zakup i montaż koszy wydatkowano 3 220 zł.

Zakupiono 250 pojemników na śmieci do koszy betonowych. Na zakup wydatkowano 7 257 zł.

Zakupiono podświetlany słup ogłoszeniowy który został zamontowany na przystanku tramwajowym przy Aeli Wolności DH Megasam. Na zakup i montaż wydatkowano 17 712 zł.

Zakupiono i zamontowano dwie smarownice do szyn tramwajowych przy ul. Jesiennej. Na zakup i montaż smarownic wydatkowano 129 150 zł.

Wykonano remont 9 peronów autobusowych na kwotę 86 038 zł.

Przeprowadzono naprawy infrastruktury przystankowej na terenie miasta Częstochowy na kwotę 135 794 zł.

W ramach utrzymania czystości infrastruktury przystankowej, usunięto graffiti z wiat i oznakowania przystankowego na łączną kwotę 111 368 zł.

Na utrzymanie w czystości przystanków komunikacyjnych w okresie letnim i zimowym wydatkowano 401 630 zł.

W ramach promowania transportu zbiorowego uruchomiono dostęp do Internetu w 7 tramwajach typu „Konstal 105N” na kwotę 9 303 zł.

Zakupiono i dostarczono 400 sztuk opasek odblaskowych, 870 sztuk kamizelek odblaskowych dla dzieci, 300 sztuk kamizelek z siatki rozmiar XXL. Na zakup wydatkowano 9 998 zł.

Wynajęto powierzchnię reklamową na autobusach należących do MPK w Częstochowie celem zamieszczenia materiałów projektowych „150 cm dla rowerzysty” - wydatkowano 30 081 zł.

W celu promowania transportu publicznego jako alternatywy dla transportu samochodowego oraz w związku z udziałem miasta Częstochowy w cyklicznie organizowanej pod auspicjami Komisji Europejskiej kampanii Europejski Tydzień Zrównoważonego Transportu oraz Europejski Dzień bez samochodu, w dniu 22 września 2015 r. uprawnieni do przejazdów bezpłatnych środkami komunikacji miejskiej w Częstochowie byli właściciele i współwłaściciele samochodów osobowych, na podstawie ważnego dowodu rejestracyjnego i biletu zerowego wydanego przez kierowcę.

Od dnia 1 września została wprowadzona zmiana w opłatach za przejazd komunikacją poprzez wprowadzenie biletu czasowego 24-godziny – zakupiony w sieci sprzedaży lub w pojeździe uprawniający do przejazdu na wszystkich liniach, obejmującego dowolną liczbę przejazdów, ważny przez 24-godziny od momentu skasowania w granicach administracyjnych miasta.

Inwestycje z miejskie realizowane przez Wydział Inwestycji i Zamówień Publicznych

Poprawa warunków socjalno-bytowych mieszkańców.

Wykonano 1 424,73 mb. kanalizacji sanitarnej i 67 szt. przyłączy kanalizacyjnych w granicach pasa drogowego. Rozpoczęto realizację budynku mieszkalnego wielorodzinnego przy ul. Pułaskiego 42 w Częstochowie, w którym zaprojektowano 32 mieszkania, w tym 3 mieszkania dla osób niepełnosprawnych. Budynek realizowany jest w cyklu dwuletnim.

Opracowano koncepcję programowo-przestrzenną zagospodarowania terenu pod zabudowę budynkiem mieszkalnym wielorodzinnym przy ul. Limanowskiego/Syrokomli w Częstochowie.

Tworzenie warunków dla rozwoju sportu, rekreacji i wychowania fizycznego dla wszystkich grup społecznych

Zakończono dwuletnią budowę sali gimnastycznej wraz z zapleczem szatniowo-sanitarnym, łącznikiem, wyposażeniem i niezbędną infrastrukturą techniczną przy Zespole Szkół im. dr Wł. Biegańskiego ul. Dąbrowskiego 75 w Częstochowie. Powierzchnia zabudowy budynku: 1 150,97 m², pow. użytkowa: 1 389,76 m², kubatura: 11 609 m³. W obiekcie zlokalizowane zostały boiska do gry w koszykówkę, siatkówkę, piłkę ręczną i piłkę nożną halową. Zainstalowano trybuny na ok. 70 osób. Salę wyposażono w kotary grodzące z napędem elektrycznym.

Zrealizowano przebudowę hali sportowej i bieżni wraz z zapleczem sanitarnym w IV LO im. Henryka Sienkiewicza przy Alei Najświętszej Maryi Panny 56 w Częstochowie. Wykonano kompleksowy remont sali gimnastycznej (wraz z ułożeniem nawierzchni sportowej z PCV), bieżni, przebudowę zaplecza sanitarnego oraz dostarczono wyposażenie sportowe. Zainstalowano trybuny na ok. 120 osób.

W ramach „Programu budowy boisk” zrealizowano:

- 1) 5 boisk wielofunkcyjnych: przy Szkole Podstawowej nr 1, ul. Księżycowa 6; Szkole Podstawowej nr 36, ul. Kasztanowa 7/9; II LO im. R. Traugutta, ul. Kilińskiego 62; Zespole Szkół im. B. Prusa, ul. Prusa 20; Zespole Szkół Technicznych, Aleja Jana Pawła II 126/130; Boiska pokryto nawierzchnią syntetyczną poliuretanową w technologii typu EPDM; w ich obrysie zawarto boisko do piłki ręcznej, dwa boiska do siatkówki, dwa boiska do koszykówki i boisko do tenisa. Boiska wyposażono w sprzęt sportowy i piłkochwyty, ogrodzono, wybudowano chodnik, ustawiono ławki i oświetlono.

- 2) 1 boisko do piłki nożnej z nawierzchnią ze sztucznej trawy przy Gimnazjum nr 9, ul. Sobieskiego 15;
- 3) oświetlenie boiska przy Szkole Podstawowej nr 11, ul. Festynowa 24.
Boiska wykonano przy udziale środków Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Rozpoczęto budowę krytej pływalni przy IV Liceum Ogólnokształcącym im. H. Sienkiewicza, Aleja Najświętszej Maryi Panny 56 w Częstochowie, która realizowana jest w cyklu dwuletnim.

Poprawa stanu technicznego i użytkowego obiektów użyteczności publicznej i infrastruktury technicznej

W roku 2015 wykonano:

- przebudowę sanitariatów w budynkach: Szkoły Podstawowej nr 34, ul. Dąbrowskiej 5/9, Szkoły Podstawowej nr 36, ul. Kasztanowa 7/9, Zespołu Szkół nr 3, ul. Rozdolna 5, Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego nr 1, ul. Legionów 58 w Częstochowie;
- remont kompleksowy pracowni gastronomicznej z wyposażeniem w nowoczesne urządzenia i sprzęty w Zespole Szkół Technicznych i Ogólnokształcących im. St. Żeromskiego Aleja Niepodległości 16/18;
- remont korytarzy w Szkole Podstawowej nr 30, ul. Ludowa 58, Zespole Szkół Technicznych, Aleja Jana Pawła II 126/130 w Częstochowie;
- modernizację technologii uzdatniania wody na basenie przy II Liceum Ogólnokształcącym im. R. Traugutta, ul. Kilińskiego 62 w Częstochowie;
- rozbudowę kanalizacji deszczowej na terenie Szkoły Podstawowej nr 50, ul. Starzyńskiego 10 w Częstochowie.

W 27 budynkach placówek oświatowych wykonano remonty dachów, wymianę okien oraz inne remonty wynikające z zaleceń sanepidu i straży pożarnej.

Kontynuowano przebudowę sanitariatów w budynku Urzędu Miasta Częstochowy, ul. Śląska 11/13. Wykonano przebudowę sanitariatów w segmencie B oraz rozpoczęto remont w segmencie A. Zakończenie robót planowane jest na rok 2016.

Rozpoczęto realizację:

- rozbudowy i modernizacji wewnętrznej instalacji elektrycznej i komputerowej w budynku Urzędu Miasta przy ul. Śląskiej 11/13 w ramach zadania „Rozbudowa i modernizacja wewnętrznej sieci komputerowej LAN”. Zadanie realizowane jest w cyklu dwuletnim;
- termomodernizacji budynku Szkoły Podstawowej Nr 39, ul. Kopernika 79/87 i Zespołu Szkół Samochodowo–Budowlanych, ul. Św. Augustyna 3/7. Zakres robót termomodernizacyjnych obejmuje: docieplenie ścian i stropodachu, wymianę instalacji c.o., wymianę instalacji elektrycznych gniazd wtykowych i oświetlenia. Zakończenie robót planowane jest na rok 2016.

Realizacja zadań publicznych w ramach inicjatywy lokalnej

W roku sprawozdawczym wykonano:

- obiekt lekkoatletyczny przy Gimnazjum nr 18 i Szkole Podstawowej nr 53, ul. Orkana 95/109 w Częstochowie; w ramach zadania wykonano bieżnię trzytorową o nawierzchni poliuretanowej, skocznię do skoku w dal, rzutnię do pchnięcia kulą i chodnik;
- otwartą siłownię w dzielnicy Trzech Wieszców;
- odcinki kanalizacji sanitarnej wraz z przyłączami w granicy pasa drogowego do posesji w następujących ulicach: Żołnierskiej (55,60 mb, 2 przyłącza), Wadowickiej (20,70 mb, 2 przyłącza); w rejonie ulic Sikorskiego i Białskiej (78,50 mb, 1 przyłącze);
- rzeźbę upamiętniającą postać Louisa Armstronga, amerykańskiego trębacza i wokalisty jazzowego, zlokalizowaną przy Filharmonii Częstochowskiej;
- ogrodzenie boiska piłkarskiego przy ul. Lourdyjskiej.

Realizacja zadań w ramach budżetu partycypacyjnego

W roku sprawozdawczym wykonano:

- 4 place rekreacji ruchowej dla mieszkańców dzielnic: Stare Miasto, Wrzosowiak, Parkitka, Póńoc; place wyposażone zostały w dwustanowiskowe urządzenia outdoor-fitness, ustawiono ławki i kosze;
- 3 place zabaw w dzielnicach: Zawodzie-Dąbie, Ostatni Grosz, Podjasnogórskiej, na których wykonano nawierzchnię bezpieczną, zamontowano urządzenia zabawowe i elementy małej architektury;
- 5 placów zabaw dla dzieci wraz z placami rekreacji ruchowej w dzielnicach: Śródmieście, Tysiąclecie, Dźbów, Lisiniec (2 place); wykonano nawierzchnie bezpieczne, zamontowano urządzenia zabawowe dla dzieci oraz urządzenia do ćwiczeń i elementy małej architektury;
- strefę gry w tenisa stołowego w dzielnicy Parkitka;
- „Ścieżkę zdrowia” przy Szkole Podstawowej nr 30, ul. Ludowa 58, w ramach której zrealizowano: plac zabaw dla dzieci w wieku 3-12 lat, wyposażony w nawierzchnię bezpieczną i urządzenia wielofunkcyjne, plac rekreacji ruchowej dla dzieci powyżej 10 lat, młodzieży i dorosłych wyposażony w urządzenie dwustanowiskowe; place zostały ogrodzone i wyposażone w ławki, kosze na śmieci, tablice informacyjne; wykonano chodniki z kostki brukowej;
- 3 boiska wielofunkcyjne zlokalizowane przy: Szkole Podstawowej nr 26, ul. Rakowska 42, Szkole Podstawowej nr 30, ul. Ludowa 58, Gimnazjum nr 16, ul. Ułańska 5/7 (boisko przy Gimnazjum nr 16 finansowane było z budżetu partycypacyjnego w wysokości 244 000 zł i dofinansowane z budżetu miasta na kwotę 81 655 zł);
- boisko piłkarskie treningowe na terenie Miejskiego Stadionu Piłkarskiego „Raków” w Częstochowie przy ul. Limanowskiego 83 o nawierzchni w technologii hybrydowej (mix - 95% - trawa naturalna, 5% - trawa sztuczna) o wymiarach 20x30 m; wykonano odwodnienie boiska i system nawadniania płyty boiska poprzez układ zraszania;
- boisko piłkarskie trawiaste oraz plac zabaw dla dzieci i plac rekreacji ruchowej przy ul. Lourdyjskiej w dzielnicy Wyczerpy-Aniołów; wykonano boisko o wymiarach 96mx48 m z nawierzchnią z trawy rolowanej i zainstalowano systemem nawadniania płyty boiska; plac zabaw dla dzieci wyposażono w nawierzchnię bezpieczną i sprzęt zabawowy; plac rekreacji ruchowej wyposażono w urządzenia wielofunkcyjne;
- profesjonalny skatepark w Parku Lisiniec o pow. ~664,40 m², betonowy wraz z infrastrukturą techniczną;
- rewitalizację stadionu rugby przy ul. Kopalnianej; w ramach zadania wykonano przebudowę i remont budynku (wraz z szatniami i pomieszczeniami sanitarnymi) stanowiącego zaplecze socjalne;
- rewaloryzację terenu przeznaczonego do obsługi mieszkańców budynku przy ul. Kilińskiego 139/141 oraz mieszkańców sąsiednich budynków; w ramach zadania przebudowano kanalizację sanitarną i deszczową, utwardzono drogę i plac manewrowy, wykonano remont chodników i wymieniono zieleni;
- Centrum Multimedialne w budynku Szkoły Podstawowej Nr 22, ul. Żabia 1 w dzielnicy Zawodzie-Dąbie; wyremontowano salę i wyposażono w sprzęt: scenę z kotarą, ekran, tablicę multimedialną, krzesła z pulpitem i rzutnik multimedialny;
- upiększenie parków wierszami na kamieniach; w Parku Podjasnogórskim przy ul. 3 Maja wykonano napis na płycie chodnikowej granitowej wybranego cytatu z poezji Haliny Poświatowskiej;
- nawierzchnię poliuretanową-gumową na placu zabaw przy Miejskim Przedszkolu nr 23, ul. Szymanowskiego 3A.

Przygotowanie formalno-prawne i dokumentacyjne miejskich zadań inwestycyjnych do budżetu na rok 2016 oraz pod zamierzenia ujęte w Wieloletniej Prognozie Finansowej

W okresie objętym niniejszym sprawozdaniem wykonano:

dokumentację projektową na następujące zadania ujęte w budżecie na rok 2016:

- przebudowa sanitariatów w budynku Szkoły Podstawowej nr 1 ul. Księżycowa 6 w Częstochowie;
- remont sali gimnastycznej w Szkole Podstawowej nr 13, ul. Wręczycka 111/115 w Częstochowie;
- przebudowa tarasu przy Miejskim Przedszkolu nr 1 przy ul. Szymanowskiego 9 w Częstochowie;
- budowa boisk wielofunkcyjnych przy: Szkole Podstawowej nr 2, ul. Baczyńskiego 2A, Szkole Podstawowej nr 12, ul. Warszawska 31, Szkole Podstawowej nr 32, ul. Przerwy Tetmajera 40, Gimnazjum nr 12, ul. Okólna 31/39, Zespole Szkół im. J. Kochanowskiego, ul. Warszawska 142 w Częstochowie;

Dokumentacje dla zadań ujętych w WPF na lata 2016÷2031:

- budowa instalacji klimatyzacji i wentylacji w budynku Urzędu Miasta Częstochowy przy ul. Waszyngtona 5 w Częstochowie;
- Studium Wykonalności oraz Program Funkcjonalno-Użytkowy dla zadania: Budowa kompleksu rekreacyjno – sportowego – Park Wodny;

Dokumentacje projektowe dla zadań:

- przebudowa sanitariatów w budynku Szkoły Podstawowej nr 50 i Gimnazjum nr 1 ul. Starzyńskiego 10 w Częstochowie;
- remont sali gimnastycznej w Zespole Szkół Ekonomicznych ul. Św. Augustyna 28/30 w Częstochowie;
- remont kotłowni i wymiana instalacji c.o. w budynku Ośrodka Pomocy Osobom z Problemami Alkoholowymi w Częstochowie ul. Sikorskiego 78.

Zlecono opracowanie dokumentacji projektowej:

- rozbudowa szkoły i budowa sali gimnastycznej przy Szkole Podstawowej nr 47 ul. Przestrzenna 68/70 w Częstochowie;
- rozbudowa i przebudowa Miejskiego Przedszkola nr 44 ul. Gilowa 23 w Częstochowie;
- przebudowa Żłobka Miejskiego w Częstochowie przy Alei Armii Krajowej 66a z uwzględnieniem dostosowania obiektu do wymagań ppoż;
- dokumentacji projektowo-kosztorysowej oraz ekspertyzy przeciwpożarowej dla potrzeb zapewnienia prawidłowej ochrony ppoż. budynku Urzędu Miasta Częstochowy przy ul. Śląskiej 11/13.

Pozyskanie środków pozabudżetowych na realizację zadań miejskich ujętych w budżecie 2015 r.

W roku 2015 pozyskano środki pomocowe na następujące zadania:

- „Budowa sali gimnastycznej przy ZS im. dr Wł. Biegańskiego w Częstochowie, ul. Dąbrowskiego 75” - dofinansowanie ze środków Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej w wysokości 1 196 118 zł;
- „Przebudowa hali sportowej i bieżni wraz z zapleczem sanitarnym w IV LO im. Henryka Sienkiewicza przy Alei Najświętszej Maryi Panny 56 w Częstochowie” - dofinansowanie ze środków Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej w wysokości 584 920,79 zł.

Transparentność i zachowanie uczciwej konkurencji w realizacji zamówień publicznych celem efektywnego i celowego wydawania środków publicznych

Zarządzeniem nr 67.2015 Prezydenta Miasta Częstochowy z dnia 16 stycznia 2015 r. oraz zarządzeniem nr 172.2015 Prezydenta Miasta Częstochowy z dnia 24 marca 2015 r. wprowadzono zmiany do zarządzenia w sprawie zasad udzielania przez Gminę Miasto Częstochowa zamówień publicznych na dostawy, usługi i roboty budowlane.

W styczniu 2015 r. zorganizowano i przeprowadzono szkolenie z zakresu zamówień publicznych dla pracowników Urzędu Miasta Częstochowy.

Przygotowano i przeprowadzono 65. postępowań o udzielenie zamówienia publicznego, w wyniku których zostało podpisanych 115. umów. Za wyjątkiem jednego przeprowadzonego w trybie z wolnej ręki, wszystkie postępowania przeprowadzono w trybie przetargu nieograniczonego, w tym: 6. przetargów na usługi o wartości powyżej kwot określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8 ustawy Prawo zamówień publicznych.

Udzielono 121. zamówień w oparciu o zarządzenie Nr 479/11 Prezydenta Miasta Częstochowy z dnia 28 września 2011 r. w sprawie regulaminu udzielania przez Urząd Miasta Częstochowy zamówień, których wartość nie przekracza wyrażonej w złotych równowartości kwoty określonej w art. 4 pkt 8 ustawy Prawo zamówień publicznych (ze zm.).

- **Działania:**
  - wspierające lokalny rozwój gospodarczy i przedsiębiorczość
  - z zakresu obsługi inwestora i promocji gospodarczej
  - na rzecz promocji gospodarczej
- **Inwestycje w specjalnych strefach ekonomicznych (SSE)**
- **Informacje z raportu okresowego (2014-15) z realizacji Programu wspierania przedsiębiorczości i tworzenia nowych miejsc pracy w Częstochowie na lata 2013-2018**
- **Pozyskiwanie środków europejskich**
- **Projekt wspierający bezpieczeństwo pasażerów i prowadzących pojazdy komunikacji publicznej**
- **Projekty teleinformatyczne**
- **Kształcenie postaw przedsiębiorczości uczniów poprzez projekty współfinansowane ze środków europejskich**
- **Ewidencja podmiotów gospodarczych**

Działania wspierające lokalny rozwój gospodarczy i przedsiębiorczość

Przygotowano dokument „Strategia Regionalnych Inwestycji Terytorialnych Subregionu Północnego Województwa Śląskiego”, będący narzędziem służącym wdrażaniu Regionalnych Inwestycji Terytorialnych na obszarze Subregionu Północnego. Strategia określa zintegrowane działania służące rozwiązywaniu problemów gospodarczych, środowiskowych, klimatycznych, demograficznych i społecznych, które mają wpływ na obszary miejskie. Dokument uzyskał akceptację Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego oraz Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju. W listopadzie 2015 r. Strategia została zatwierdzona przez 34 jednostki samorządu terytorialnego, wszystkie gminy i powiaty Subregionu, sygnatariuszy Porozumienia zawartego 6 marca 2015 r. w celu skutecznego wdrożenia RIT w Subregionie Północnym.

W celu realizacji instrumentu Regionalnych Inwestycji Terytorialnych w ramach RPO województwa śląskiego Gmina Miasto Częstochowa stała się w roku 2015 sygnatariuszem dwóch porozumień. Prezydent Miasta Częstochowy jako przedstawiciel Gminy podpisał porozumienie z dnia 6 marca 2015 r. (wraz z aneksem z dnia 12 czerwca 2015 r.) o współpracy w sprawie opracowania i realizacji Strategii RIT dla Subregionu Północnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020, zawarte pomiędzy Gminą Miasto Częstochowa (liderem), powiatami częstochowskim, myszkowskim, kłobuckim oraz pozostałymi miastami i gminami Subregionu.

Na mocy drugiego Porozumienia nr 10/RR/2015 z dnia 13 marca 2015 roku w sprawie powierzenia zadań z zakresu realizacji instrumentu Regionalne Inwestycje Terytorialne w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020, Gmina Miasto Częstochowa przejęła część zobowiązań wynikających z konieczności wdrażania ww. instrumentu jako Instytucja Pośrednicząca RIT RPO WSL. W celu zabezpieczenia prawidłowego wykonania działań w ramach funkcji IP, w strukturze Wydziału Funduszy Europejskich i Rozwoju został powołany Referat Obsługi Projektów RIT (zarządzeniem nr k.12.2015 Prezydenta Miasta Częstochowy z dnia 17 marca 2015 r.)

Działania z zakresu obsługi inwestora i promocji gospodarczej

W roku 2015 Centrum Obsługi Inwestora podjęło szereg działań mających na celu promocję terenów inwestycyjnych miasta oraz tworzących klimat sprzyjający rozwojowi inwestycji, przedsiębiorczości i biznesu.

W okresie sprawozdawczym prowadzono kampanię promocyjną terenów inwestycyjnych, zarówno poprzez portale branżowe, takie jak: www.invest.slaskie.pl, www.outsourcingportal.pl, www.terenyinwestycyjne.info, biznes.czystochowa.pl, investingpoland.eu, serwis samorządowy PAP, jak również realizując dystrybucję materiałów reklamowych i informacyjnych promujących tereny inwestycyjne, m.in. podczas udziału w Targach Gospodarczych MSV w Brnie.

Oprócz działań w zakresie promocji terenów inwestycyjnych, związanych z organizacją konferencji i seminariów, przygotowano publikacje, w tym dwujęzyczne, w czasopismach branżowych: „Outsourcing & More”, „Harvard Business Review”, „Newsweek”, „Forbes”, „Dziennik Zachodni”, „Best to Invest”, „Kapitał Śląski”, „Tereny Inwestycyjne Info”, „Region Śląski”, „Dziennik Gazeta Prawna”, „Gazeta Wyborcza”, „Puls Biznesu”.

Na początku roku 2015 podpisana została umowa z Polską Agencją Prasową, która zapewniła lepsze pozycjonowanie informacji dotyczących miasta Częstochowy w serwisach PAP

W roku sprawozdawczym ukazał się również Raport Fundacji Pro Progressio „Focus on Częstochowa”, zarówno w języku polskim, jak i angielskim. W internecie opublikowano także film o tym samym tytule, ukazujący walory inwestycyjne naszego miasta.

Podczas spotkania noworocznego odbyła się kolejna edycja konkursu „Promotor Częstochowskiej Gospodarki”. Ogłoszenie wyników tegorocznej edycji miało miejsce w dniu 8 stycznia 2016 roku. Tytuł „Promotora Częstochowskiej Gospodarki” za szczególne działania na rzecz rozwoju lokalnej gospodarki i przedsiębiorczości otrzymała firma X-kom Sp. z o.o.

Invest In
Czestochowa

Wychodząc naprzeciw inwestorom, zgłaszającym duże zainteresowanie terenami zlokalizowanymi w Specjalnej Strefie Ekonomicznej, przygotowano nowy podział geodezyjny terenu inwestycyjnego

„Kusięcka” – w efekcie złożone zostały kolejne listy intencyjne. W celu lepszego oznakowania terenów inwestycyjnych objętych statusem Specjalnej Strefy Ekonomicznej zamontowano tablice informacyjne.

W celu zainteresowania potencjalnych inwestorów terenami zlokalizowanymi w specjalnych strefach ekonomicznych:

- współorganizowano (we współpracy z Operatorem ARP oraz Regionalnym Funduszem Gospodarczym) największą w Europie wschodniej Konferencję Motoryzacyjną „AutoEvent 2015” z udziałem przedstawicieli wiodących firm z sektora Automotive;
- uczestniczono w konferencji „Tereny Inwestycyjne Info” w siedzibie Business Center Club w Warszawie;
- współorganizowano III Polski Kongres Przedsiębiorczości w Łodzi;
- koordynowano organizację Częstochowskich Targów Budownictwa, mających na celu promocję i przedstawienie oferty częstochowskich firm z tej branży. Jak co roku, Prezydenta Miasta wręczył nagrody za najciekawsze oferty targowe.

Działania na rzecz promocji gospodarczej skupiły się szczególnie na promocji terenów inwestycyjnych objętych statusem Specjalnej Strefy Ekonomicznej, m.in. podczas następujących wydarzeń:

- debaty zorganizowanej przez Puls Biznesu z okazji 20-lecia Specjalnej Strefy Ekonomicznej Euro Park Mielec. W panelu dyskusyjnym wzięli udział zarówno Prezesi Specjalnych Stref Ekonomicznych, Prezydent Miasta Częstochowy, minister Izabela Leszczyna, jak również częstochowscy przedsiębiorcy,
- spotkania networkingowego, zorganizowanego przez Brytyjsko-Polską Izbę Handlową, Amerykańską Izbę Handlową w Polsce oraz Polsko-Niemiecką Izbę Przemysłowo Handlową,
- debaty „Gazety Wyborczej” dotyczącej, m.in. kierunków rozwoju miasta pod hasłem „Częstochowa - szanse i zagrożenia rozwoju”,
- konferencji pt: „Dotacje na innowacje” zorganizowanej przez Agencję Rozwoju Regionalnego w Częstochowie,
- Ukraińskiego Forum Shared Services i Outsourcingu w Rzeszowie,
- konferencji naukowej: „Wiedza i technologie w kreowaniu przedsiębiorczości”; pracownicy Centrum Obsługi Inwestora przygotowali artykuł pt.: „Działania miasta Częstochowy wspierające kreowanie właściwych warunków inwestycyjnych i rozwój przedsiębiorczości” zamieszczony w monografii pt.: „Wiedza w przedsiębiorczości – aspekty technologiczne, organizacyjne i społeczne.”,
- imprezach cyklicznych i spotkaniach szkoleniowych, takich jak: „Akademia Biznesu”, „Akademia Młodego Przedsiębiorcy”, „Śniadanie z Przedsiębiorcami”.

W roku 2015 rozpoczęła się III edycja projektu: „Młodzi Kreatywni”. Pracownicy COI wraz z pracownikami Referatu Działalności Gospodarczej wzięli czynny udział w projekcie prowadząc, m.in. wyjazdowe lekcje przedsiębiorczości i szkolenia dla nauczycieli.

Uruchomiono profil „Invest in Czestochowa” <https://www.facebook.com/InvestinCzestochowa/> na jednym z najpopularniejszych mediów społecznościowych – Facebook. Jest to sposób na dotarcie z informacją o działaniach miasta w dziedzinie promocji terenów inwestycyjnych do szerokiej, często dotychczas niedocenianej grupy odbiorców – młodzieży szkolnej i studentów. Poprzez konkursy, propagowano wiedzę o atrakcyjności inwestycyjnej miasta wśród szerokiej liczby odbiorców (w chwili obecnej profil ma prawie 2000 osób obserwujących).

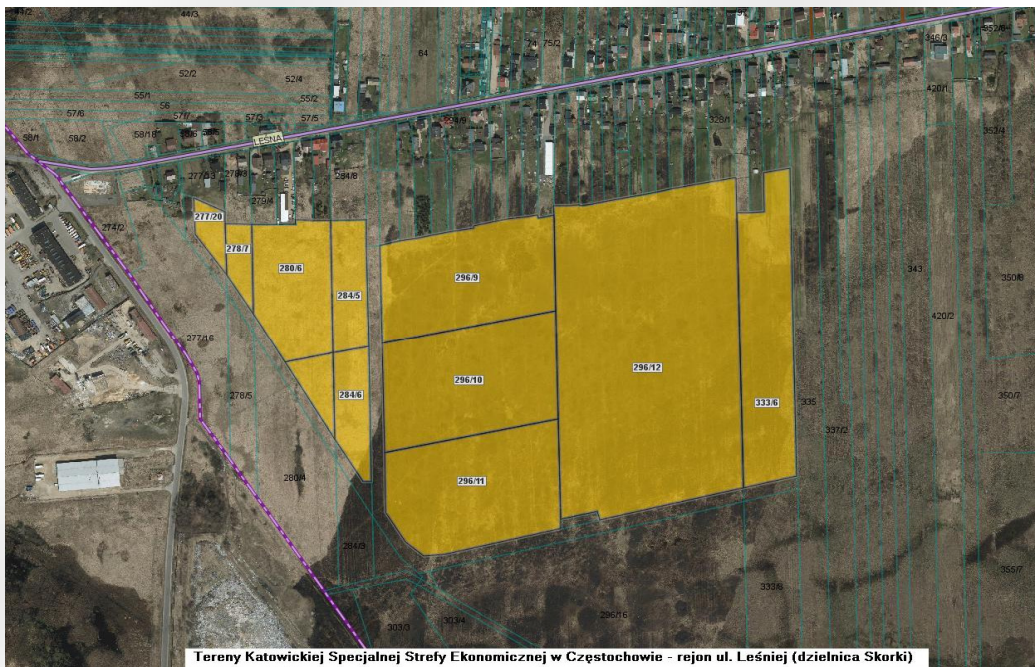
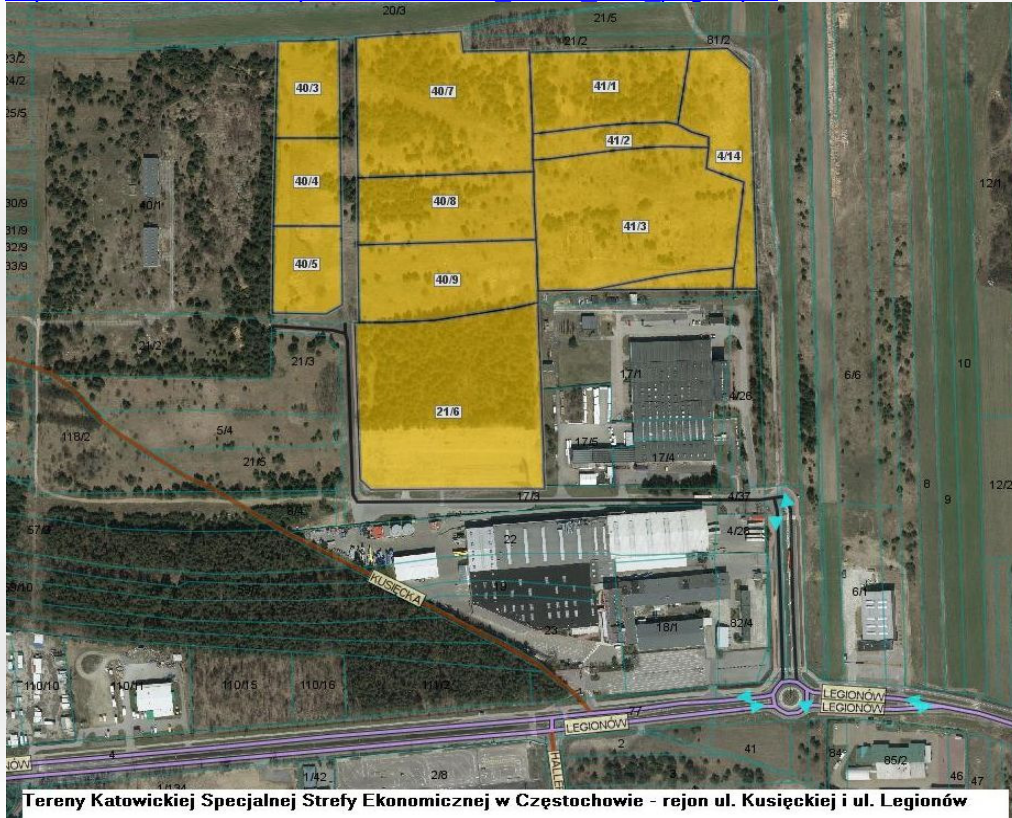
Inwestycje w specjalnych strefach ekonomicznych

Tabela nr 15

Nazwa firmy	Data przetargu	Nakłady inwestycyjne (deklarowane)	Liczba stworzonych nowych miejsc pracy	Specjalna Strefa Ekonomiczna
ViperPrint Sp. z o.o.	27.02.2015	7,5 mln zł	15 etatów	KSSE
Hufgard Optolith Bauprodukte Polska Sp. z o.o.	29.04.2015	4 mln zł	10 etatów	KSSE
CGR Polska Sp. z o.o.	29.04.2015	22 mln 400 tys. zł	30 etatów	KSSE
Enckel Sp. z o.o	30.04.2015	10 mln zł	50 etatów	KSSE
Wiko Sp. z o.o	20.05.2015	10 mln zł	11 etatów	KSSE
LiM Sp. z o.o	19.06.2015	3,5 mln zł	14 etatów	KSSE
Łącznie:	-	57 mln 400 tys. zł	130 etatów	-

<http://mapa.ksse.com.pl/>

http://www.czestochowa.pl/data/other/sse_ulozka_cala_pages.pdf

Działania promocyjne, mające na celu pozyskanie nowych inwestorów oraz spotkania z inwestorami przyniosły w roku 2015 następujące efekty:

- sześć przetargów łączonych na pozwolenie na działalność w SSE i zakup nieruchomości,
- 130 nowych miejsc pracy,
- deklarowaną wartość inwestycji wynoszącą 57 mln 400 tys. zł,
- akceptację jednego listu intencyjnego dotyczącego strefy „Skorki”,
- 3 listy intencyjne dotyczące strefy „Kusiecka” - inwestorzy oczekują na ogłoszenie daty przetargu.

Informacje z raportu okresowego z realizacji w latach 2014-2015 Programu wspierania przedsiębiorczości i tworzenia nowych miejsc pracy w Częstochowie na lata 2013-2018

Podstawowym skutkiem realizacji Programu było wprowadzenie ulg podatkowych dla przedsiębiorców inwestujących i tworzących nowe miejsca pracy. Ich efektem są mierzalne wskaźniki, których wartości prezentują się następująco:

- z ulg korzysta już 43 przedsiębiorców,
- roczna kwota zwolnień z podatku w 2015 r. to 2,2 mln zł;
- stworzono 198 nowych miejsc pracy.

Warto podkreślić, iż w latach 2007-2012 średni roczny przyrost przedsiębiorstw w Częstochowie wynosił tylko 200 przedsiębiorstw. W okresie realizacji PWP (lata 2013-2015) w Częstochowie przybyło 1.733 przedsiębiorstw, a więc średnio rocznie przybywało 577 przedsiębiorstw, co oznacza niemal trzykrotny wzrost w stosunku do okresu minionego.

W dziedzinie obsługi przedsiębiorców i inwestorów, do zadań wartych szczególnego podkreślenia zaliczyć należy uproszczenie procedur obsługi w Urzędzie Miasta, poprzez wdrożenie zmian organizacyjnych i udostępnienie możliwie wielu wzorów dokumentów i procedur w Internecie. Ujednolicając również procedury krajowe, Urząd wykorzystuje materiały Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości w postaci poradnika dla nowopowstałych firm.

W ramach tworzenia dogodnych warunków do prowadzenia działalności gospodarczej w mieście w dotychczasowej polityce kształtowania ładu przestrzennego wprowadzono nowe priorytety w zakresie opracowywania planów zagospodarowania przestrzennego. W pierwszej kolejności uwzględniono tereny pod działalność gospodarczą. Aktualnie Częstochowa posiada plany zagospodarowania przestrzennego dla ponad 53% inwestycyjnej powierzchni miasta.

Porządkując bieżące kwestie dotyczące zasobów Gminy, opracowano plan wykorzystania zasobu nieruchomości Gminy Miasto Częstochowy na lata 2015-2017 (Zarządzenie Nr 193.2015 Prezydenta Miasta Częstochowy z dnia 13 kwietnia 2015 r.) oraz plan wykorzystania zasobu nieruchomości Skarbu Państwa na lata 2015-2017 (Zarządzenie Nr 194.2015 Prezydenta Miasta Częstochowy z dnia 13 kwietnia 2015 r.).

Na bieżąco prowadzone są również zadania inwestycyjne, związane z opracowaniem dokumentacji projektowo – kosztorysowej oraz budową ulic, sieci wodociągowej, sieci kanalizacyjnej, przebudową sieci elektroenergetycznych. Wszystkie te działania służyć mają przygotowaniu terenów inwestycyjnych w Częstochowie i finansowane są częściowo ze środków własnych, a częściowo ze środków UE. W sposób ciągły prowadzone są też rozmowy i zadania, związane z nabyciem, przejęciem lub zamianą działek, które można włączyć do puli częstochowskich terenów inwestycyjnych w ramach KSSE.

Aktualnie Częstochowa jest jedynym miastem w Polsce, gdzie funkcjonują 2 Specjalne Strefy Ekonomiczne - katowicka i mielecka. Miasto poniosło nakłady inwestycyjne w łącznej kwocie 13 mln zł na przygotowanie i uzbrojenie terenów włączonych następnie do stref. W SSE powstało już 10 dużych podmiotów gospodarczych, które zainwestują 110 mln zł oraz zadeklarowały utworzenie 577 nowych miejsc pracy.

W celu prawidłowej prezentacji i promocji materiałów związanych z inwestycjami, gospodarką nieruchomościami i wspieraniem przedsiębiorczości, połączono miejski portal gospodarczy

z geoportalem inwestora. W dwóch wersjach językowych (polskiej i angielskiej) publikowane są informacje o bieżących przetargach na dzierżawę lub kupno miejskich nieruchomości, o nowoprzyjętych planach zagospodarowania przestrzennego, zmianach prawnych i organizacyjnych oraz wszelkiego innego typu dane przydatne przedsiębiorcom.

Agencja Rozwoju Regionalnego w Częstochowie S.A. podjęła współpracę z 9. miastami europejskimi w ramach projektu "Green IT Network Europe" realizowanego w zakresie programu współpracy międzyregionalnej „Interreg IVC”. Jedną z instytucji współpracujących w tym obszarze z ARR jest Izba Handlowa w Barcelonie, której główną aktywnością jest wspieranie rozwoju międzynarodowego biznesu. Nawiązano również współpracę z parkiem technologicznym Kampus Kjeller z norweskiego miasta Lillestrøm w gminie Skedsmo.

W ramach Parku Przemysłowo – Technologicznego utworzono Centrum Transferu Technologii. W okresie sprawozdawczym CTT skoncentrowało swoją działalność w obszarze sektora energetycznego, poprzez powołanie Centrum Kompetencji w Energetyce. Ponadto CTT prowadzi kompleksową obsługę transferu technologii dla przedsiębiorstw z innych branż, dostępne są również specjalistyczne usługi w zakresie transferu innowacji i technologii.

Wymiernym efektem współpracy lokalnych firm, uczelni, szkół zawodowych i organizacji zrzeszających przedsiębiorców jest bieżąca realizacja umów dotyczących organizacji praktyk uczniowskich.

Chcąc poszerzyć ofertę edukacyjną, w 2 szkołach ponadgimnazjalnych zostały utworzone nowe kierunki kształcenia: technik technologii drewna w Zespole Szkół Technicznych oraz technik elektroenergetyk transportu szynowego w Zespole Szkół Mechaniczno-Elektrycznych.

W ramach podnoszenia jakości i atrakcyjności szkolnictwa zawodowego, w częstochowskich szkołach realizowane są też projekty edukacyjne współfinansowane ze środków europejskich, w tym: Mam zawód – mam pracę w regionie, Zaplanuj swoją karierę, Koniec języka za przewodnika, Edukacja bez granic, Wspomaganie na piątkę, Akademia młodego zawodowca, Praktyka czyni mistrza, Klucz do kariery. Realizowane projekty obejmują m.in. nawiązanie współpracy z przedsiębiorstwami w zakresie poszerzenia programów rozwoju szkół oraz organizacji.

Na Politechnice Częstochowskiej powołana została Rada Społeczno-Gospodarcza, w składzie której znaleźli się m.in. z przedsiębiorcy, która decyduje o profilu kształcenia, programach praktyk oraz o tematach prac dyplomowych. W ramach współpracy z Powiatową Radą Zatrudnienia Wydział Edukacji na bieżąco analizuje ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych opracowany przez Powiatowy Urząd Pracy w Częstochowie. W efekcie tej współpracy w szkołach ponadgimnazjalnych zostało utworzonych łącznie 8 nowych kierunków kształcenia uczniów pod potrzeby rynku pracy.

Działania te możliwe były dzięki przeprowadzeniu wśród przedsiębiorców ankiety, badającej ich bieżące potrzeby w zakresie poszukiwanych kwalifikacji i umiejętności. Ankieta przeprowadzona została przy współpracy Miasta z Agencją Rozwoju Regionalnego, Regionalną Izbą Przemysłowo – Handlową, Częstochowską Izbą Rzemiosła i Przedsiębiorczości, Regionalną Organizacją Pracodawców, Akademickim Inkubatorem Przedsiębiorczości, ZUS oraz US.

W ramach programu Akademicka Częstochowa w latach 2014-2015 przeprowadzono konkursy na najlepsze prace inżynierskie, licencjackie, magisterskie lub doktorskie związane z promocją Częstochowy. W konkursie mogli wziąć udział absolwenci częstochowskich uczelni wyższych, którzy obronili prace dyplomowe poruszające problematykę związaną z Częstochową, dotyczącą aktualnych potrzeb miasta, promowania gospodarki lokalnej, kultury, turystyki, sportu, oświaty, gospodarki przestrzennej, architektury, ochrony środowiska, transportu oraz innych dyscyplin i obszarów ważnych dla rozwoju miasta. Celem konkursu było zwiększenie zainteresowania studentów problematyką związaną z funkcjonowaniem i promocją Częstochowy, stworzenie warunków umożliwiających młodym, kreatywnym ludziom włączenie się w proces twórczego i innowacyjnego kształtowania polityki rozwoju miasta i dyskusji na temat jego przyszłości, a także kreowanie pozytywnego wizerunku skutecznych działań na rzecz ożywienia gospodarczego, kulturalnego, naukowego i społecznego. W roku 2015 kapituła konkursu przyznała 7 nagród.

Miasto wraz z partnerami z różnych środowisk prowadzi również szereg projektów i konkursów, skierowanych do uczniów, absolwentów i młodych przedsiębiorców. Wśród przykładów wyliczyć należy:

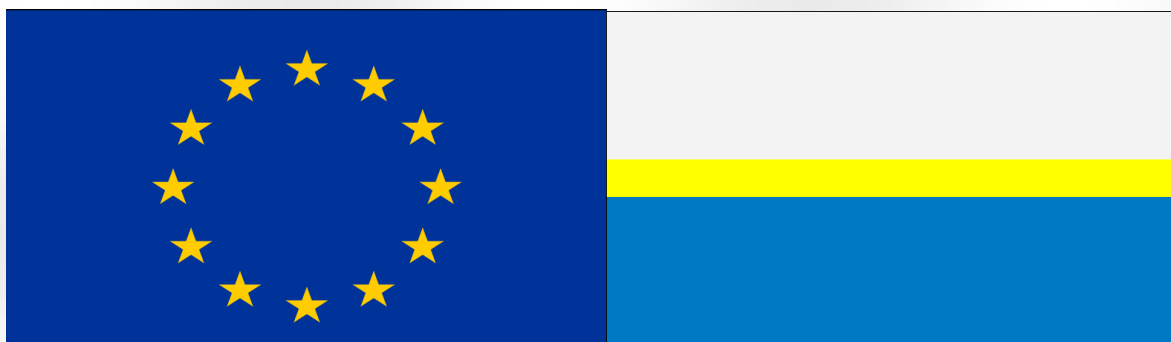
- konkurs „Młodzi Kreatywni”, którego celem jest rozwijanie kreatywności i przedsiębiorczości wśród uczniów szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych oraz zwiększanie zainteresowania częstochowskich przedsiębiorców współpracą z placówkami oświatowymi;
- konkurs „Moja przedsiębiorczość kluczem do sukcesu” na najlepszy biznesplan dla uczniów szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych ;

- konkurs „Mój pomysł na lekcję przedsiębiorczości”, skierowany do nauczycieli podstaw przedsiębiorczości, polegający na zgłaszaniu autorskich konspektów na lekcję przedsiębiorczości;
- warsztaty na Politechnice Częstochowskiej - „Praktyczne aspekty prowadzenia firmy – jak ustrzec się błędów i nie wpaść w pułapki współczesnego biznesu” oraz „Marketing i promocja, wykorzystanie dostępnych narzędzi do reklamowania firmy i pozyskiwania klientów” (łączna liczba uczestników: 500 osób);
- warsztaty z pisania biznesplanów (organizator - Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach Filia w Częstochowie);
- warsztaty z zakładania działalności gospodarczej i pozyskiwania środków unijnych;
- projekty dofinansowane ze środków Unii Europejskiej ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Priorytetu IX. Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach o łącznym budżecie ponad 13 600 000 zł, skierowane do nauczycieli i uczniów wszystkich szkół średnich, zawodowych i ogólnokształcących, a mające na celu wsparcie przy wejściu na rynek pracy.

Powyższy raport przedstawia jedynie wybrane zadania - szczegółowe sprawozdanie z przeprowadzonych działań zawiera zestawienie tabelaryczne, prowadzone na bieżąco i aktualizowane kwartalnie przez Wydział Funduszy Europejskich i Rozwoju.

Pozyskiwanie środków europejskich

W 2015 r. zostały podpisane umowy o dofinansowanie realizacji projektów: „Przebudowa ciągów pieszych w Alei Wolności i ul. Jana III Sobieskiego w Częstochowie w celu dostosowania do ruchu rowerowego” oraz „Zmniejszenie stopnia zanieczyszczenia powietrza dzięki kompleksowej termomodernizacji w budynkach Szkoły Podstawowej Nr 13 i Gimnazjum Nr 16 w Częstochowie”. Wartość pozyskanego dofinansowania wyniosła 2,7 mln zł z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2007-2013.

Z uwagi na fakt, że środki unijne budżetu obejmującego lata 2007-2013 zostały rozdysponowane przez instytucje przyznające dofinansowanie, w 2015 r. działania Wydziału Funduszy Europejskich i Rozwoju skoncentrowane były na przygotowaniu dokumentacji aplikacyjnej do projektów, które będą współfinansowane w ramach perspektywy finansowej budżetu unijnego obejmującego lata 2014-2020.

Projekt wspierający bezpieczeństwo pasażerów i prowadzących pojazdy komunikacji publicznej

27 lipca 2015 r. Wojewoda Śląski podpisał z Gminą Częstochowa porozumienie przyznające 100.000,00 zł na realizację projektu „Bezpieczny pasażer, bezpieczny kierowca w Częstochowie”, który trwał do 31 grudnia 2015 r.

Projekt był odpowiedzią na zjawiska ograniczające bezpieczeństwo pasażerów i prowadzących pojazdy komunikacji publicznej, umożliwił przeprowadzenie dokładnej analizy występowania tych zjawisk, a także uświadomił konieczność reagowania na zachowania patologiczne i przypadki wandalizmu.

W ramach projektu zakupiono 12 zestawów monitoringu, które zostały zamontowane w 12 autobusach MPK oraz środki trwale umożliwiające uruchomienie systemu bezpieczny kierowca. Przeprowadzono 5 akcji mających na celu poprawę bezpieczeństwa w pojazdach komunikacji miejskiej, przeciwdziałanie przestępczości i ograniczenie patologii społecznych. Między innymi 20 kierowców/motorniczych/kontrolerów biletów wzięło udział w kursie samoobrony, a 40 pasażerów w kursie pierwszej pomocy. Przygotowano film przestrzegający przed kradzieżami w środkach komunikacji publicznej, emitowany w pojazdach MPK. Przeprowadzono serię działań prewencyjnych: uruchomiono specjalny numer telefonu w celu szybkiego kontaktu z przewoźnikiem w przypadku dostrzeżenia zachowań patologicznych lub niebezpieczeństw, zorganizowano spotkania

ze środowiskami kibicowskimi, przedstawicielami klubów i organizatorami imprez masowych, mające na celu wypracowanie rozwiązań mających poprawić bezpieczeństwo uczestników imprez masowych w trakcie podróży i zapobieganie aktom wandalizmu.

Projekty teleinformatyczne

Celem projektów teleinformatycznych jest zwiększenie dostępności instytucji publicznych do usług teleinformatycznych oraz nadzorowanie i administrowanie infrastrukturą teleinformatyczną.

Zakończono projekty związane z przeciwdziałaniem wykluczeniu cyfrowemu oraz budową sieci szerokopasmowej na terenie Subregionu Północnego.

Projekty teleinformatyczne

Tabela nr 16

Lp.	Tytuł projektu	
1	„Budowa infrastruktury informatycznej dla Subregionu Północnego E-region częstochowski”	
	Budżet projektu	23 950 800,35 zł
	Uczestnicy	Lider - Gmina Miasto Częstochowa, Partnerzy: Gmina Blachownia, Gmina Dąbrowa Zielona, Gmina Janów, Gmina Kamienica Polska, Gmina Kłobuck, Gmina Kłomnice, Gmina i Miasto Koniecpol, Gmina Konopiska, Gmina i Miasto Koziegłowy, Gmina Kruszyna, Miasto Krzepice, Gmina Lelów, Gmina Lipie, Gmina Miedźno, Gmina Mstów, Gmina Mykanów, Miasto Myszków, Gmina Olsztyn, Gmina Opatów, Gmina Panki, Gmina Poczesna, Gmina Popów, Gmina Poraj, Gmina Przystajń, Gmina Przyrów, Gmina Starcza, Gmina Rędziny, Gmina Wręczyca Wielka, Miasto i Gmina Żarki.
	Działania w 2015 r.	Wybudowano na terenie 30 gmin Subregionu Północnego łącznie 343 km sieci szerokopasmowej w technologii światłowodowej, z czego 10,5 km na terenie miasta Częstochowy. W ramach projektu podłączono do wspólnej sieci 33 obiekty samorządowe (30 budynków siedzib gmin i 3 powiatów), wybudowano 33 aktywne węzły szkieletowo-dystrybucyjne do bezpośredniego przyłączania jednostek gminnych i powiatowych oraz 127 punktów przyłączeniowych dla operatorów telekomunikacyjnych planujących świadczenie swoich usług na terenie gmin.
2	„Internet oknem na świat – przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu w Gminie Częstochowa”.	
	Budżet projektu	2 047 527,15 zł
	Uczestnicy	70 gospodarstw domowych oraz 23 JST
	Działania w 2015 r.	Zakupiono i dostarczono 10 gospodarstwom domowym zestawy komputerowe wraz z oprogramowaniem. Przeprowadzono indywidualne szkolenia dla uczestników projektu z zakresu obsługi komputerów i korzystania z Internetu. Zakupiono i dostarczono 4 jednostkom samorządowym (szkoły) 40 zestawów komputerowych wraz z oprogramowaniem.
3	„Internet przyszłością cyfrowego świata – przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu w Gminie Częstochowa”.	
	Budżet projektu	563 879,00 zł
	Uczestnicy	45 gospodarstw domowych oraz 4 JST
	Działania w 2015 r.	Zakupiono i dostarczono 45 gospodarstwom domowym zestawy komputerowe wraz z oprogramowaniem. Przeprowadzono indywidualne szkolenia dla uczestników projektu z zakresu obsługi komputerów i korzystania z Internetu. Zakupiono i dostarczono 4 jednostkom samorządowym (2 szkoły, MDK, Centrum Integracji Społecznej) 45 zestawów komputerowych wraz z oprogramowaniem. Utworzono (przystosowano) 4 pracownie komputerowe. Przeprowadzono szkolenia indywidualne z zakresu obsługi komputera oraz wykorzystania Internetu dla wybranych 45 uczestników objętych projektem. Przeprowadzono szkolenia grupowe dla dzieci, młodzieży i osób z grupy 50+ w 4 placówkach.

Reasumując, w okresie sprawozdawczym:

- oddano do użytku (wybudowano) na terenie Subregionu Północnego (w 30 gminach) **łącznie 343 km** sieci szerokopasmowej w technologii światłowodowej. Z czego **10,5 km na terenie miasta Częstochowy**. W ramach projektu podłączono do wspólnej sieci **33 obiekty samorządowe (30 budynków siedzib gmin i 3 powiatów)**. Wybudowano 33 aktywne węzły szkieletowo-dystrybucyjne do bezpośredniego przyłączania jednostek gminnych i powiatowych oraz 127

- punktów przyłączeniowych dla przyłączania Operatorów telekomunikacyjnych planujących świadczenie swoich usług na terenie gmin;
- nadzorowano i administrowano infrastrukturą teleinformatyczną (sieć szerokopasmowa CzesNet, Miejski System Informacji Turystycznej);
  - przyłączono 4 jednostki gminne do sieci miejskiej (tj. 3 oddziały ZGM TBS i kamienicę przy Al. NMP 47 – muzealną Popówkę); Łącznie do miejskiej sieci szerokopasmowej „CzesNet” podłączonych jest **95 jednostek gminnych** (tj. szkoły, szpitale, teatr, filharmonia, biblioteki, MOPS i inne);
  - w wyniku przyłączenia jednostek gminnych do miejskiej sieci stworzona została możliwość „hurtowego zakupu usługi dostępu do Internetu”, dzięki czemu możliwe było zaoszczędzenie **ok. 100 tys. zł rocznie** (na zakup Internetu) przy równoczesnym podniesieniu poziomu usług. Sieć stwarza możliwości uruchamiania dalszych usług ograniczających koszty operacyjne ich funkcjonowania;
  - zakupiono hurtowy dostęp do Internetu dla Urzędu Miasta oraz obiektów szkolnych i publicznych podłączonych do miejskiej sieci;
  - naprawiono i ulepszono w kilkunastu szkołach funkcjonowanie wewnętrznej sieci teleinformatycznej, na bieżąco usuwano awarie związane z brakiem sygnału Internetu w obiektach;
  - zakupiono i dostarczono 55 gospodarstwom domowym zestawy komputerowe wraz z oprogramowaniem; przeprowadzono indywidualne szkolenia dla uczestników projektu z zakresu obsługi komputerów i korzystania z Internetu. Łącznie w ramach Referatu CDiZS utrzymuje sprzęt komputerowy i zapewnia dostęp do Internetu dla 115 gospodarstw domowych;
  - zakupiono i dostarczono 8 jednostkom samorządowym (6 szkół, MDK, Centrum Integracji Społecznej) 85 zestawów komputerowych wraz z oprogramowaniem.
  - W 4 jednostkach (2 szkoły, MDK, CIS) utworzono (przystosowano) 4 pracownie komputerowe (budowa sieci wewnętrznej logicznej i elektrycznej oraz montaż urządzeń telekomunikacyjnych).

Kształcenie postaw przedsiębiorczości uczniów - projekty współfinansowane ze środków europejskich

W roku sprawozdawczym kontynuowano realizację 12. projektów edukacyjnych, na które pozyskano dofinansowanie z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.

Projekty edukacyjne

Tabela nr 17

Lp.	Tytuł projektu	
1	„Kuznia talentów”	
	Budżet projektu	859 630,00 zł
	Uczestnicy	728 uczniów z 19 gimnazjów
	Działania w 2015 r.	<p>Projekt realizowany w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Priorytetu IX. Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach, Poddziałanie 9.1.2. Wyrównywanie szans edukacyjnych uczniów z grup o utrudnionym dostępie do edukacji oraz zmniejszanie różnic w jakości usług edukacyjnych Okres realizacji: 01.01.2014 r. – 30.06.2015 r.</p> <p>Projekt miał na celu poprawę funkcjonowania systemu wspierania uczniów zdolnych w 19 gimnazjach w Częstochowie poprzez poszerzenie i uatrakcyjnienie oferty edukacyjnej oraz bazy dydaktycznej.</p> <p>W ramach projektu zrealizowano następujące formy wsparcia:</p> <ul style="list-style-type: none"> - doradztwo grupowe i indywidualne, - wsparcie psychologiczno-pedagogiczne, - trening pamięci, - kursy językowe, - warsztaty humanistyczne, - warsztaty ścisłe, - warsztaty artystyczne, - warsztaty sportowe. <p>W ramach projektu zakupiono pomoce dydaktyczne i sprzęt informatyczny niezbędny do realizacji zajęć o wartości blisko 78 276,00 zł.</p> <p>Ponadto kilkuset uczniów pojechało na wycieczki edukacyjne do: Muzeum Powstania Warszawskiego, Centrum Nauki Kopernik, teatru muzycznego, Studia Bolka i Lolka, Telewizji Polskiej w Katowicach, na wycieczkę objazdową szlakiem literackim i na warsztaty ceramiczne do Kuźnicy Starej. Odbyły się także międzyszkolne konkursy przedmiotowe oraz olimpiada sportowa, a zwycięzcy otrzymali ciekawe nagrody, np. gry dydaktyczne, aparaty cyfrowe.</p>
2	„Szkoła bez barier”	

Lp.	Tytuł projektu	
	Budżet projektu	3 168 321,00 zł
	Uczestnicy	1344 uczniów z 43 Szkół Podstawowych, Gimnazjów i Liceów w tym ponad 241 uczniów z niepełno sprawnościami
	Działania w 2015 r.	<p>Projekt realizowany w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Priorytetu IX. Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach, Poddziałanie 9.1.2. Wyrównywanie szans edukacyjnych uczniów z grup o utrudnionym dostępie do edukacji oraz zmniejszanie różnic w jakości usług edukacyjnych. Okres realizacji: 01.01.2014 r. – 30.06.2015 r. Celem projektu był wzrost stopnia dostosowania 43 szkół w Częstochowie do potrzeb uczniów z niepełno-sprawnościami poprzez poszerzenie oferty edukacyjnej oraz bazy dydaktycznej i architektonicznej.</p> <p>W ramach projektu zrealizowano następujące formy wsparcia:</p> <p>zajęcia specjalistyczne dla uczniów z niepełnosprawnościami: zajęcia usprawniające wzrok, kurs obsługi programów czytających „Czytaki”, kurs obsługi programów powiększających, e-kursy zawodowe, terapia metodą Tomatis, terapia integracji sensorycznej, stymulacja czucia, terapia Biofeedback, terapia indywidualna, rehabilitacja ruchowa;</p> <p>zajęcia integracyjne: kurs savoir-vivre wobec osób niepełnosprawnych, basen, terapia przez sztukę, alternatywne metody komunikacji, gry i zabawy, Metoda Dobrego Startu, metoda ruchu rozwijającego, edukacja przez ruch wg Doroty Dziańskiej, wschodnie sztuki walki, aerobik, taniec, pilates i joga;</p> <p>doradztwo zawodowe i wsparcie psychologiczne.</p> <p>Ponadto, w ramach projektu szkoły wyposażone zostały w sprzęt specjalistyczny, w tym: schodolazy, tablety, tablice interaktywne, sprzęt rehabilitacyjny, tablice do stymulacji zmysłów, odtwarzacze CD. Łączna wartość zakupionego wyposażenia to 238 452,56 zł. Na potrzeby zajęć zakupiono ponadto programy multimedialne, płyty do muzykoterapii oraz gry i ćwiczenia dydaktyczne.</p>
3	„Mam zawód – mam pracę w regionie”	
	Budżet projektu	3 926 599,00 zł
	Uczestnicy	1367 uczniów szkół zawodowych
	Działania	<p>Projekt zrealizowany został przez Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego w partnerstwie z 30 miastami na prawach powiatu oraz Śląskim Kuratorium Oświaty w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Działania 9.2. Podniesienie atrakcyjności i jakości szkolnictwa zawodowego. Projekt miał na celu zwiększenie atrakcyjności, jakości oraz prestiżu szkół i placówek kształcenia zawodowego w województwie śląskim. Termin realizacji projektu: 01.04.2011 r. - 28.02.2015 r.</p> <p>W ramach projektu zrealizowano następujące formy wsparcia:</p> <ul style="list-style-type: none"> - doradztwo zawodowe grupowe i indywidualne dla 1367 uczestników, - zajęcia wyrównawcze i rozwijające dla 485 uczestników, - kursy zawodowe, w tym kursy certyfikowane dla 769 uczestników, - wizyty studyjne u pracodawców dla 1066 uczestników, - praktyki u pracodawców dla 573 uczestników, - zakupiono pomoce dydaktyczne za łączną wartość 97 621 zł do 17 szkół, - wyposażono 21 pracowni praktycznej nauki zawodu (m.in. pracownię diagnostyki pojazdów samochodowych, pracownię laboratoryjną ochrony środowiska, pracownię informatyczną, pracownię architektury krajobrazu, pracownię podstaw elektrotechniki i elektroniki, pracownię mechatroniki) w sprzęt i akcesoria na łączną wartość 495 988 zł.
4	„Praktyka czyni mistrza”	
	Budżet projektu	887 588,00 zł
	Uczestnicy	49 uczniów z 2 szkół zawodowych

Projekty edukacyjne

Tabela nr 17

Lp.	Tytuł projektu	
	Działania w 2015 r.	<p>Projekt zrealizowany został w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Działania 9.2. Podniesienie atrakcyjności i jakości szkolnictwa zawodowego. Projekt miał na celu wzrost jakości i efektywności nauczania w szkołach zawodowych w Częstochowie poprzez kompleksowe działania obejmujące nawiązanie współpracy z przedsiębiorcami, organizację dodatkowych zajęć oraz doposażenie pracowni.</p> <p>Termin realizacji projektu: 01.08.2013 r. – 30.06.2015 r.</p> <p>W ramach projektu zrealizowano następujące formy wsparcia:</p> <ul style="list-style-type: none"> - trening autoprezentacji dla 40 uczestników, - kursy języka obcego zawodowego dla 40 uczestników, - kursy specjalistyczne dla 41 uczestników, - warsztaty i wizyty studyjne u pracodawców dla 41 uczestników, - praktyki u pracodawców dla 37 uczestników, - nawiązanie współpracy szkół z 37 przedsiębiorcami, - zakup pomocy dydaktycznych oraz doposażenie 2 pracowni zawodu – pracowni dekarzkiej i pracowni reklamy. Łączna wartość wydatków na pomoce i sprzęt wyniosła 134 365 zł.
5	„Akademia młodego zawodowca”	
	Budżet projektu	2 789 524,00 zł
	Uczestnicy	1217 uczniów 13 szkół zawodowych
	Działania w 2015 r.	<p>Projekt zrealizowany został w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Działania 9.2. Podniesienie atrakcyjności i jakości szkolnictwa zawodowego. Projekt miał na celu podniesienie atrakcyjności i jakości kształcenia w szkołach i placówkach zawodowych w Częstochowie poprzez kompleksowe działania obejmujące dodatkowe zajęcia oraz doposażenie pracowni.</p> <p>Termin realizacji projektu: 01.08.2013 r. – 30.06.2015 r.</p> <p>W ramach projektu zrealizowano następujące formy wsparcia:</p> <ul style="list-style-type: none"> - doradztwo zawodowe grupowe dla 1166 uczestników, - doradztwo zawodowe indywidualne dla 583 uczestników, - kursy języka obcego zawodowego dla 368 uczestników, - zajęcia wyrównawcze dla 253 uczestników, - zajęcia rozwijające dla 593 uczestników, - kursy zawodowe, w tym kursy certyfikowane dla 399 uczestników, - wizyty studyjne u pracodawców dla 302 uczestników, - praktyki u pracodawców dla 513 uczestników, - zakup pomocy dydaktycznych dla wszystkich szkół oraz doposażenie 18 pracowni praktycznej nauki zawodu (m.in. pracowni geodezyjnej, pracowni awioniki, pracowni gastronomicznej, pracowni fryzjerskiej, pracowni logistyka, pracowni mechatronicznej). Łączna wartość wydatków na pomoce i sprzęt o wartości powyżej 350,00 zł wyniosła 134 365,00 zł.
6	„Złap Staż”	
	Budżet projektu	629 532,00 zł
	Uczestnicy	151 uczniów z 8 częstochowskich szkół zawodowych
	Działania w 2015 r.	<p>Program zrealizowany został w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Działania 9.2. Podniesienie atrakcyjności i jakości szkolnictwa zawodowego. Projekt miał na celu podniesienie praktycznych umiejętności niezbędnych na rynku pracy przez uczniów ze szkół zawodowych w Częstochowie poprzez podjęcie współpracy z pracodawcami w zakresie realizacji staży.</p> <p>Termin realizacji projektu: 01.03.2014 r. – 30.06.2015 r.</p> <p>W ramach projektu zrealizowano następujące formy wsparcia:</p> <ul style="list-style-type: none"> - szkolenia wstępne z zakresu: bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej oraz pierwszej pomocy dla 151 uczestników, - płatne staże w branżach tj.: gastronomia, fryzjerstwo, ochrona środowiska, fototechnik, samochodowa, budowlana, mechanika, hotelarstwo, informatyka dla 149 uczestników (każdy uczestnik otrzymał pełne doposażenie stanowiska pracy), - nawiązanie współpracy szkół z 37 przedsiębiorcami za pośrednictwem utworzonego w ramach projektu Centrum Organizacji Staży.
7	„Young in Europe”	
	Budżet projektu	1 205 109,00 zł
	Uczestnicy	682 uczniów i 10 nauczycieli z liceów ogólnokształcących
	Działania w 2015 r.	Projekt z komponentem ponadnarodowym realizowany w ramach Programu

Lp.	Tytuł projektu	
		<p>Operacyjnego Kapitał Ludzki, Priorytetu IX. Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach, Poddziałanie 9.1.2. Wyrównywanie szans edukacyjnych uczniów z grup o utrudnionym dostępie do edukacji oraz zmniejszanie różnic w jakości usług edukacyjnych. Projekt realizowany w partnerstwie z Dr. Intelligence Ltd. Z Wielkiej Brytanii.</p> <p>Okres realizacji: 01.01.2014 r. – 30.06.2015 r.</p> <p>Celem projektu była poprawa jakości i efektywności nauczania w 10 liceach ogólnokształcących w Częstochowie poprzez rozszerzenie oferty edukacyjnej w Programach Rozwojowych Szkół.</p> <p>W ramach projektu zrealizowano następujące formy wsparcia:</p> <ul style="list-style-type: none"> - doradztwo grupowe i indywidualne; - kursy języków obcych z elementami języka biznesu (j. angielski, j. niemiecki, j. francuski, j. hiszpański, j. włoski i j. rosyjski); - zajęcia rozwijające: matematyka, informatyka, międzynarodowe stosunki gospodarcze; - warsztaty: certyfikowany kurs przedsiębiorczości i certyfikowany kurs zarządzania projektem, zarządzanie czasem, odporność na stres i przeciwdziałanie konfliktom, public relation; - w ramach komponentu ponadnarodowego program modułowy „Wprowadzenie w obieg zawodowo-socjalny”: I moduł – coaching indywidualny, II moduł – start-up business, III moduł – way out, IV moduł – adventure challenge z programu skorzystały 64 osoby. <p>W ramach projektu zakupiono sprzęt informatyczny za 29 635 zł w tym: laptopy, projektor i kamery cyfrowe. Na potrzeby zajęć zakupiono ponadto mapy, podręczniki i programy multimedialne. Uruchomiono innowacyjną platformę e-learningową z grą symulacyjną do nauki przedsiębiorczości. Ponadto, w ramach projektu 120 uczniów odwiedziło Centrum Nauki Kopernik w Warszawie, 50 uczestników z najlepszymi wynikami wzięło udział w tygodniowym obozie językowym w Poroninie, a 16 osób pojechało na 10 dni do Wielkiej Brytanii na wyprawę survivalową w ramach Adventure Challenge.</p>
8	„Wspomaganie na piątkę”	
	Budżet projektu	1 340 066,00 zł
	Uczestnicy	1326 nauczycieli i dyrektorów z 38 przedszkoli, 41 szkół podstawowych, 24 gimnazjów, 9 szkół zawodowych, 11 techników i 15 liceów ogólnokształcących
	Działania w 2015 r.	<p>Projekt zrealizowany został w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Działania 3.5. Kompleksowe wspomaganie rozwoju szkół.</p> <p>Projekt miał na celu podniesienie jakości funkcjonowania systemu doskonalenia nauczycieli w mieście Częstochowa.</p> <p>Termin realizacji projektu: 01.09.2013 r. - 20.06.2015 r.</p> <p>W ramach projektu zrealizowano następujące formy wsparcia:</p> <ul style="list-style-type: none"> - opracowanie i wdrożenie rocznych planów wspomaganie w 56 przedszkolach i szkołach, - utworzenie i działalność 4 sieci współpracy i samokształcenia, - opracowanie i wdrożenie 2 edycji powiatowego programu wspomaganie.

Ewidencja podmiotów gospodarczych

W marcu 2015 r. referat działalności gospodarczej otrzymał nową siedzibę w budynku przy ul. Waszyngtona 5. Sprawy przedsiębiorców załatwiane są obecnie w bardzo dobrych warunkach lokalowych. Duża przestrzeń, klimatyzowane sale oraz system przywoławczy sprzyjają pozytywnemu wizerunkowi urzędu i wysokiej ocenie pracy urzędników na rzecz przedsiębiorców. Nieprzerwanie od 2013 r. działa punkt konsultacyjny dla osób rozpoczynających działalność gospodarczą oraz mikroprzedsiębiorców. Codziennie z jego usług korzysta wielu przyszłych lub już działających przedsiębiorców.

Wykaz zadań z zakresu ewidencji gospodarczej	Tabela nr 18
Zadania z zakresu ewidencji działalności gospodarczej	Liczba w 2015 r.
Pisemne informacje, zaświadczenia o przedsiębiorcach	194
Przetworzenie i przesłanie do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej (CEIDG) wniosków dot.:	
- założenia działalności	1731
- zmiany we wpisie	6202
- zawieszenia działalności	1981

Wykaz zadań z zakresu ewidencji gospodarczej	Tabela nr 18
- wznowienia działalności	1195
- zakończenia działalności	1412

* Dane sporządzono w oparciu o raport z CEIDG: R024 RZ

Ogólna liczba przedsiębiorców (osób fizycznych i wspólników spółek cywilnych) na koniec 2015 r. wyniosła 23119 i wzrosła o 545 w stosunku do roku poprzedniego. Najczęściej wykonywanym rodzajem działalności gospodarczej na terenie naszego miasta jest handel detaliczny, transport drogowy towarów, sprzedaż hurtowa i prace budowlane.

Transport drogowy rzeczy i osób

Tabela nr 19

Zadania z zakresu transportu drogowego rzeczy i osób	Liczba w 2015 r.
Zezwolenia na wykonywanie zawodu przewoźnika drogowego i licencje na wykonywanie krajowego transportu drogowego osób oraz pośrednictwa przy przewozie rzeczy	40
Wypisy z zezwoleń na wykonywanie zawodu przewoźnika drogowego i licencji na wykonywanie krajowego transportu drogowego osób	60
Decyzje w zakresie zmian licencji na wykonywanie krajowego transportu drogowego	102
Decyzje o wygaśnięciu zezwoleń na wykonywanie zawodu przewoźnika drogowego i licencji na wykonywanie krajowego transportu drogowego	41
Decyzje o cofnięciu licencji na wykonywanie krajowego transportu drogowego w zakresie przewozu osób taksówką	1
Egzaminy potwierdzające znajomość topografii miasta Częstochowy oraz przepisów prawa miejscowego w zakresie przewozu osób taksówką	4
Zaświadczenia na przewozy drogowe na potrzeby własne	28
Wypisy z zaświadczeń na przewozy drogowe na potrzeby własne	288
Zmiany w zaświadczeniach na przewozy drogowe na potrzeby własne	22
Zezwolenia na wykonywanie regularnych i regularnych specjalnych przewozów osób w krajowym transporcie drogowym	5
Wypisy z zezwoleń na wykonywanie regularnych i regularnych specjalnych przewozów osób w krajowym transporcie drogowym	45
Decyzje w zakresie zmian zezwoleń na wykonywanie regularnych i regularnych specjalnych przewozów osób w krajowym transporcie drogowym	48
Decyzje o wygaśnięciu zezwoleń na wykonywanie regularnych i regularnych specjalnych przewozów osób w krajowym transporcie drogowym	3
Zatwierdzanie rozkładów jazdy do zezwoleń na wykonywanie regularnych i regularnych specjalnych przewozów osób w krajowym transporcie drogowym	57
Analiza sytuacji rynkowej w zakresie regularnego przewozu osób	53
Postanowienia w sprawie uzgodnienia przebiegu linii komunikacyjnych	22
Zaświadczenia dotyczące uprawnień przedsiębiorców z zakresu transportu drogowego	15
Kontrola przedsiębiorców wykonujących krajowy transport drogowy	79

Zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych

Tabela nr 20

Zadania z zakresu zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych	Liczba w 2015 r.
Zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych (detal):	
zawartość do 4,5% alkoholu oraz piwa	249
zawartość pow. 4,5% do 18% alkoholu (z wyjątkiem piwa)	267
zawartość pow. 18% alkoholu	272
Zezwolenia na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych (gastronomia):	
zawartość do 4,5% alkoholu oraz piwa	86
zawartość pow. 4,5% do 18% alkoholu	56
zawartość pow. 18% alkoholu	52
Ogłędziny punktów sprzedaży napojów alkoholowych	410
Decyzje o wygaśnięciu zezwolenia	448
Decyzje w zakresie zmian w wydanym zezwoleniu	97
Zezwolenia jednorazowe	227
Decyzje odmowne w sprawie wydania zezwolenia	2
Wszczęcie postępowań w sprawie stwierdzenia wygaśnięcia zezwolenia	43
Decyzje o cofnięciu zezwoleń	2
Przekazanie do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wniosków w sprawie wydania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych	652
Zezwolenia na wyprzedaż napojów alkoholowych	13
Kontrola zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych	27

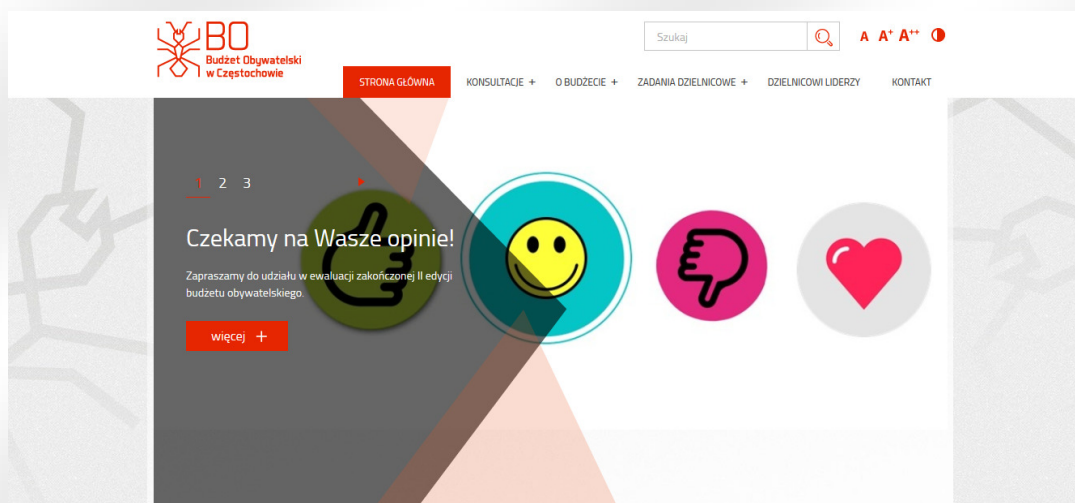
- **Budżet obywatelski - II edycja**
- **Realizacja zadań wyłonionych w I edycji budżetu obywatelskiego**
- **Działania Pełnomocnika ds. równych szans**
- **Współdziałanie z radami dzielnic**
- **Wsparcie dla podmiotów ekonomii społecznej**
- **Współpraca**

Budżet obywatelski II edycja

Celem działań podjętych w roku 2015 było zwiększenie liczby mieszkańców, którzy uczestnicząc w tworzeniu budżetu obywatelskiego w aktywny sposób angażują się w działania na rzecz miasta. Osiągnięcie celu wspierały przedsięwzięcia realizowane dzięki środkom finansowym pozyskanym z Funduszu Inicjatyw Obywatelskich.

www.konsultacje.czestochowa.pl

Wszystkie dokumenty związane z funkcjonowaniem budżetu obywatelskiego w Częstochowie przygotowywano wspólnie z mieszkańcami; pierwszą edycję budżetu zakończyło wysłuchanie publiczne podsumowujące rezultaty. W oparciu o podjęte podczas dyskusji wspólnie ustalenia przygotowane zostały projekty dokumentów na rok 2015 uwzględniające korekty istniejących procedur czyli:

- projekt uchwały w sprawie tworzenia budżetu obywatelskiego,
  - projekt formularza propozycji zadania do realizacji w ramach budżetu obywatelskiego.
- Celem przyjętych zmian było usprawnienie procesu przeznaczania środków miejskich na wskazane przez mieszkańców zadania, stworzenie możliwości realizacji większej liczby zgłoszonych pomysłów oraz dalsza aktywizacja mieszkańców.

Prezydent Miasta, zgodnie z deklaracją złożoną podczas spotkania ewaluacyjnego, zaproponował zwiększenie środków przeznaczonych na budżet obywatelski do 1,1 proc. (dotychczas był to 1 procent liczony od dochodów miasta), a także zmianę nazwy – z partycypacyjnego na budżet obywatelski. Kwota 6 661 679 zł przeznaczona na budżet obywatelski w roku 2015, to prawie milion złotych więcej niż w pierwszej edycji budżetu, w którym zabezpieczono na ten cel 5 738 869 zł.

Nie zmienił się system podziału środków. Na zadania o charakterze ogólnomiejskim przeznaczono 25% ogółu środków budżetu obywatelskiego, a na zadania dzielnicowe 75% (przy czym 10% to kwota bazowa – taka sama dla każdej z dzielnic, 20% to kwota uwzględniająca udział obszaru dzielnicy w stosunku do obszaru miasta, a 45% to kwota uwzględniająca udział liczby mieszkańców dzielnicy w stosunku do liczby mieszkańców miasta). Najważniejsze zmiany procedury przyjęte po I edycji uwzględniały:

- zwiększenie puli środków na budżet obywatelski w Częstochowie,
- zmiana nazwy na z budżetu partycypacyjnego na budżet obywatelski,
- możliwość publikacji na stronie internetowej treści całych propozycji zadań składanych przez mieszkańców,
- konieczność konsultowania propozycji zadania z wnioskodawcą w przypadku, kiedy lokalizacja nie obejmuje terenu stanowiącego własność gminy lub kiedy kosztorys przekroczy pulę środków ogólnomiejskich lub przeznaczonych dla wybranej dzielnicy,
- utworzenie generatora wniosków, umożliwiającego elektroniczne składanie propozycji zadań, publikację na stronie internetowej bieżącej informacji na temat statusu wniosku ułatwiającego pracownikom poszczególnych wydziałów weryfikację formalną i prawną złożonych propozycji zadań oraz umożliwiającego publikację komentarzy merytorycznych pracowników wydziałów stanowiącą przydatną informację dla mieszkańców podczas głosowania,

- uwzględnienie w procedurze i harmonogramie spotkań dzielnicowych, których celem było ustalenie priorytetów dla dzielnic,
- przeprowadzenie spotkań doradczych dla mieszkańców w dzielnicach oraz forów dzielnicowych, których celem było umożliwienie wnioskodawcom podjęcia decyzji o ewentualnym połączeniu powielających się wniosków,
- przeszkolenie i zaangażowanie w działania na terenie dzielnic liderów budżetu obywatelskiego,
- stworzenie spójnego systemu identyfikacji wizualnej budżetu obywatelskiego.

Harmonogram realizacji budżetu obywatelskiego:

- 1) promocja działań związanych z realizacją budżetu obywatelskiego towarzyszy każdemu z etapów wyłaniania zadań w trybie budżetu obywatelskiego;
- 2) udostępnienie do publicznej wiadomości pod adresem <http://www.e.czestochowa.pl/bp> mapy:
  - terenów miejskich, na których mogą być realizowane zadania w ramach budżetu obywatelskiego,
  - podziału miasta na jednostki pomocnicze (dzielnice),
- 3) zgłaszanie propozycji zadań do budżetu obywatelskiego: 27 maja -27 lipca 2015 r.,
- 4) opublikowanie na stronie internetowej zestawienia złożonych formularzy propozycji zadań do realizacji w ramach budżetu obywatelskiego: 3 sierpnia 2015 r.,
- 5) weryfikacja formalnoprawna zadań: 27 maja-14 września 2015 r.
- 6) opublikowanie na stronie internetowej zestawienia formularzy propozycji zadań do realizacji w ramach budżetu obywatelskiego poddanych pod głosowanie: 22 września 2015 r.,
- 7) informacja o zadaniach poddanych pod głosowanie: 23 września-9 października 2015 r.,
- 8) promocja zadań poddanych pod głosowanie: 23 września-30 października 2015 r.,
- 9) głosowanie nad propozycjami zadań: 2 listopada-8 listopada 2015 r.,
- 10) upublicznienie wyników głosowania: 18 listopada 2015 r.

Kontynuując dobrą praktykę z lat ubiegłych Urząd Miasta Częstochowy podpisał umowy partnerskie z Polskim Instytutem Mediacji i Integracji Społecznej, których celem była wspólna realizacja projektów będących odpowiedzią na zdiagnozowane podczas ewaluacji problemy poprzedniej edycji budżetu obywatelskiego. Realizacja projektu „Jasne, że razem” zakładała zwiększenie zaangażowania mieszkańców w proces partycypacji obywatelskiej w zakresie budżetu obywatelskiego poprzez organizację szkoleń, doradztwa, spotkań i form aktywizujących społeczność dla co najmniej 2000 mieszkańców Częstochowy w okresie od 01.05.2015 do 31.12.2015 r.

Cele szczegółowe projektów objęły:

- 1) wzrost wiedzy na temat formy aktywności obywatelskiej jaką jest budżet obywatelski poprzez organizację szkoleń dla 120 osób z grupy wiekowej „60+”, opracowanie scenariuszy lekcji i materiałów dydaktycznych dla co najmniej 20 częstochowskich gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych, organizację happeningu miejskiego i gry miejskiej,
- 2) podniesienie umiejętności opracowania propozycji zadań do realizacji w ramach budżetu obywatelskiego poprzez udział w doradztwie dla grupy 280 osób,
- 3) zwiększenie dostępności do informacji na temat budżetu obywatelskiego oraz informacji i doradztwa niezbędnych do prawidłowego wypełnienia formularza propozycji zadań poprzez utworzenie 21 stacjonarnych punktów doradczo-konsultacyjnych, telefonicznego punktu doradczo-konsultacyjnego i przebudowę strony internetowej www.konsultacje.czestochowa.pl,
- 4) stworzenie możliwości do dialogu i wymiany opinii pomiędzy mieszkańcami na temat spraw ważnych dla lokalnej społeczności poprzez organizację spotkań wstępnych i forów dzielnicowych z mieszkańcami dzielnic,
- 5) zaangażowanie częstochowskiej młodzieży w proces promowania aktywności obywatelskiej poprzez uczestnictwo w konkursie na obraz filmowy.

W roku 2015 z 761 zgłoszonych propozycji zadań zostało poddanych pod głosowania 461; odrzuconych zostało 26% propozycji. Najczęstsze powody odrzucenia, to problemy z lokalizacją terenu i brak możliwości lokalizacji zadania w trakcie jednego roku budżetowego.

Zwiększona liczba wniosków (w roku 2015 wpłynęło o 231 wniosków więcej niż w roku 2014) świadczy o tym, że zaplanowane w dzielnicach działania polegające na prowadzeniu działań doradczych i informacyjnych na etapie składania wniosków przyniosło zamierzony efekt. W 2015 roku głosowało 36 621 częstochowian czyli o ponad połowę więcej osób niż w poprzedniej edycji. Frekwencja w głosowaniu wyniosła 18,31%, co potwierdza po raz kolejny, że mieszkańcy miasta chcą mieć wpływ na to, jak w jaki sposób Częstochowa zmienia się i rozwija. Najwyższa frekwencja była

w dzielnicach Wyczerpy - Aniołów, Lisiniec, Błeszno, Dźbów i Mirów. W roku 2016 realizowanych będzie w ramach BO 7 zadań ogólnomiejskich i 114 zadań dzielnicowych.

Realizacja zadań wyłonionych w I edycji budżetu obywatelskiego

Na stronie www.czestochowa.pl przygotowano specjalną mapę, na którą na bieżąco nanoszone są informacje o wszystkich zakończonych zadaniach z budżetu obywatelskiego. Lista zadań wyłonionych przez mieszkańców w 2014 zadań została umieszczona na stronie internetowej www.konsultacje.czestochowa.pl

W przygotowanych tabelach dla wszystkich dzielnic oraz tabeli dla zadań ogólnomiejskich umieszczone zostały tytuły zadań, informacja o liczbie punktów uzyskanych podczas głosowania, koszt realizacji zadania oraz bezpośredni kontakt do wydziału lub jednostki merytorycznej realizującej zadania. Realizacja 72 zadań z budżetu obywatelskiego nastąpiła w 2015 r.

Działania Pełnomocnika ds. równych szans

W 2015 r. Częstochowa przyłączyła się do obchodów Europejskiego Tygodnia Demokracji Lokalnej, który jest coroczną imprezą o charakterze europejskim opartą na działaniach skierowanych do obywateli, organizowaną jednocześnie w 47 krajach członkowskich Rady Europy. Daty tego tygodnia wyznacza się tak, aby zawierały w sobie dzień 15 października - datę podpisania w roku 1985 - Europejskiej Karty Samorządu Lokalnego.

Państwa - sygnatariusze Karty - organizują pod wspólnym tytułem imprezy o charakterze europejskim, których celem jest promowanie idei demokracji lokalnej i jej zbliżenie do obywateli.

Europejski Tydzień Demokracji Lokalnej jest ważnym elementem udziału mieszkańców w zarządzaniu swoją lokalną społecznością, polegającym na pogłębianiu wiedzy obywateli na temat ich samorządów i promowaniu wspólnej odpowiedzialności. Wiąże się z informowaniem mieszkańców na temat funkcjonowania instytucji, odpowiedzialności władz i udziału ich samych w sprawach lokalnych. Działania realizowane w ramach Europejskiego Tygodnia Demokracji Lokalnej obejmują kampanie informacyjne dotyczące Rady Europy, festyny, spotkania mieszkańców, prelekcje, seminaria, dyskusje poświęcone prawom obywateli do uczestnictwa w kierowaniu sprawami publicznymi, konsultacje społeczne, konkursy i zawody.

Tegoroczny Europejski Tydzień Demokracji Lokalnej odbywał się, pod hasłem „Życie w społeczeństwach wielokulturowych: szacunek, dialog, współdziałanie”. W Częstochowie w ramach jego obchodów zorganizowany został konkurs dla młodzieży „Na tropach przodków”. Zadaniem uczestników konkursu było opisanie dziejów swojej rodziny np. w formie wywiadu z seniorami rodu, reportażu o historii losów rodziny czy opisu wędrówek przodków na przestrzeni wieków. W konkursie wzięli udział uczniowie klas IV- VI, gimnazjum i szkół średnich. Dla zainteresowanych uczestników przygotowano warsztaty genealogiczne we współpracy z Towarzystwem Genealogicznym Ziemi Częstochowskiej, Archiwum Państwowym w Częstochowie, Archiwum Archidiecezjalnym im. Walentego Patykiewicza w Częstochowie oraz Ośrodkiem Dokumentacji Dziejów Częstochowy Muzeum Częstochowskiego. Warsztaty odbyły się 3 listopada 2015 r. w siedzibie Archiwum Państwowego w Częstochowie.

W dniu wręczenia nagród dla autorów najlepszych prac odbyły się również spotkania z prelegentami z Ośrodka Dokumentacji Dziejów Częstochowy: dr. Juliuszem Sętowskim (Kolonia francuska, ewangelicy i prawosławni w Częstochowie), dr. Andrzej Kuśnierczykiem (Migracja z Niemiec i Czech) oraz mgr Wiesławem Paszkowskim (Społeczność żydowska w Częstochowie).

Współdziałanie z radami dzielnic

W trakcie roku sprawozdawczego odbywały się cyklicznie spotkania z mieszkańcami dzielnic i Radami Dzielnic najczęściej poruszonymi sprawami były, min.: budowa i remonty dróg oraz chodników; budowa miejsc parkingowych; oświetlenie dróg i chodników; organizacja oraz funkcjonowanie komunikacji publicznej; budowa placów zabaw i placów rekreacji ruchowej; sprawy z zakresu planowania i zagospodarowania przestrzennego; budowa kanalizacji deszczowej (odwodnienie) i kanalizacji sanitarnej; likwidacja dzikich wysypisk śmieci i utrzymanie czystości miejsc publicznych; porządek i bezpieczeństwo publiczne; remonty i inwestycje w szkołach.

Wszystkie problemy zgłaszane podczas spotkań przekazywane były na bieżąco właściwym wydziałom Urzędu Miasta bądź jednostkom podległym.

W 2015 roku zakończyła się dotychczasowa kadencja jednostek pomocniczych Miasta - Rad Dzielnic. W związku z tym w dniach 4 – 24 listopada 2015 r. odbyły się kolejne wybory do Rad. Powołane przez Przewodniczącego Rady Miasta zespoły radnych przeprowadziły 20 zebrań wyborczych, podczas których dokonano wyboru nowych członków Rad Dzielnic na kadencję 2015-2019. Zebrania te cieszyły się dużym zainteresowaniem mieszkańców poszczególnych dzielnic, którzy liczniej niż w poprzednich latach, uczestniczyli w spotkaniach.

Następnie, na początku grudnia, odbyły się pierwsze posiedzenia Rad, podczas których dokonano wyboru ich przewodniczących, umożliwiając tym samym rozpoczęcie funkcjonowania nowych Rad Dzielnic.

Wybory prezydenckie, parlamentarne i referendum ogólnokrajowe

W roku sprawozdawczym zostały przeprowadzone:

- wybory Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej (10 maja 2015 r., ponowne 24 maja 2015 r.);
- referendum ogólnokrajowe (6 września 2015 r.);
- wybory do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej (25 października 2015 r.).

Prace związane z realizacją wyborów i referendum na terenie miasta, w części dotyczącej kompetencji gminy, prowadziło Miejskie Biuro Wyborcze i Miejskie Biuro ds. Referendum powoływane odpowiednimi zarządzeniami prezydenta miasta. Głównymi zadaniami organizacyjnymi było zapewnienie techniczno-materiałnych warunków pracy obwodowym komisjom wyborczym i obwodowym komisjom do spraw referendum, przygotowanie procedury głosowania przez pełnomocnika wyborczego i głosowania korespondencyjnego oraz skompletowanie dokumentacji i jej dostarczenie komisjom obwodowym. Odrębną czynnością było kompletowanie składów właściwych komisji i przeprowadzenie publicznych losowań ich składów.

Prezydent Miasta powołał łącznie do składów obwodowych komisji wyborczych i obwodowych komisji do spraw referendum ponad 3600 osób. Do prac komisji ani biura wyborczego nie wnoszono istotnych uwag ani zastrzeżeń. Prace zostały wysoko ocenione zarówno przez Okręgową Komisję Wyborczą w Częstochowie, Komisarza Wyborczego w Częstochowie jak i Dyrektora Delegatury Krajowego Biura Wyborczego w Częstochowie.

Udział w regionalnych i krajowych strukturach samorządowych

W 2015 roku kontynuowano prace w ogólnokrajowych, regionalnych i lokalnych strukturach samorządowych jak: Związek Miast Polskich (ZMP), Śląski Związek Gmin i Powiatów (ŚZGiP), Stowarzyszenie Gmin i Powiatów Małopolski (SGiPM), Związek Gmin Jurajskich (ZGJ), Stowarzyszenie Częstochowska Organizacja Turystyczna (CzOT), Stowarzyszenie Gmin Polska Sieć „Energie Cités”.

www.zmp.poznan.pl/

The screenshot shows the website interface for the Polish Association of Municipalities (ZMP). At the top, there is a navigation bar with a breadcrumb trail: "Jesteś tutaj: >> Strona główna". Below this is a horizontal menu with numbered items 1 through 8, where item 3 is highlighted. The main content area features a large graphic with the text "ZWIĄZEK MIAST" and a logo consisting of interlocking rings. Below the graphic, there is a section titled "Informacja o wynikach działań Związku w 2015 roku" with a brief description of the activities. To the right, there is a vertical sidebar with several blue buttons: "XXXVII Zgromadzenie Ogólne Dąbrowa Górnicza, 3-4 marca 2016 r. (dokumenty)", "Projekty otrzymane do zaopiniowania", "Nasze projekty", "Partycypacja", "System Analiz Samorządowych", and "PORTAL MIASTO". At the bottom left of the screenshot, the word "Aktualności" is visible.

Prezydent Częstochowy pełni funkcję Zastępcy Przewodniczącego Śląskiego Związku Gmin i Powiatów, natomiast z ramienia Związku Miast Polskich funkcję Współprzewodniczącego Zespołu

ds. Administracji Publicznej i Bezpieczeństwa Obywateli Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego (APIBO).

Do zakresu działania Zespołu ds. APIBO należą sprawy dotyczące działalności administracji publicznej w tym obrony narodowej, sprawiedliwość i spraw wewnętrznych. Zespół w trakcie posiedzeń zaopiniował kilkadziesiąt aktów prawnych będących w zakresie jego kompetencji.

Jednymi z ważniejszych spraw, które wielokrotnie były przedmiotem omawiania, to funkcjonowanie od 1 marca 2015 r. Systemu Rejestrów Państwowych (SRP) w ramach Projektu pl.ID oraz przebieg prac w zakresie zniesienia obowiązku meldunkowego.

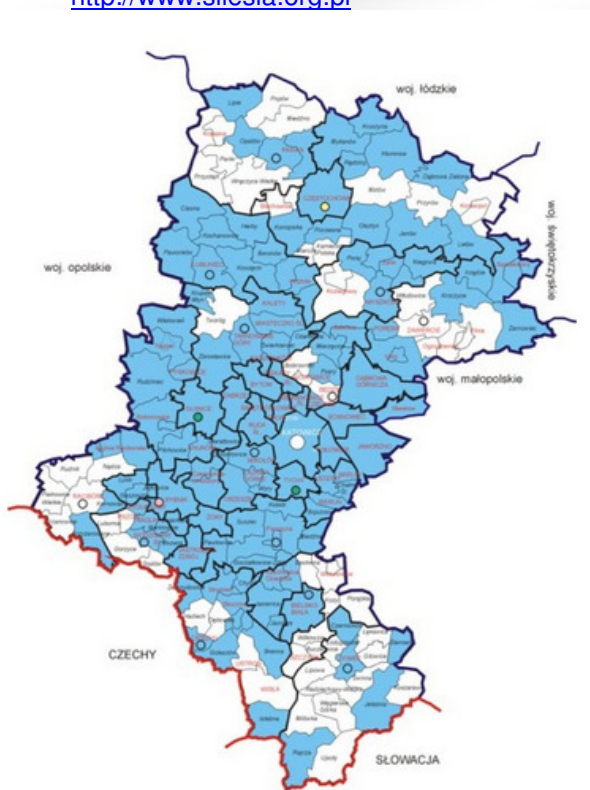
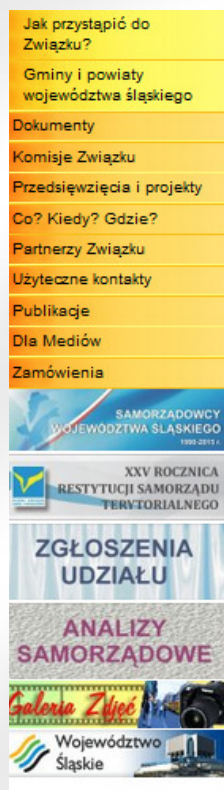
Opiniowano również szereg projektów związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej oraz programem przeciwdziałania i zwalczania przestępczości gospodarczej na lata 2015-2020 a także projektami związanymi z realizacją nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnej informacji prawnej oraz edukacji prawnej społeczeństwa, sposobem jej udzielania i dokumentowania.

Z obszaru obronności państwa i ochrony ludności opiniowano projekty związane ze szczególną ochroną obiektów ważnych dla bezpieczeństwa i obronności państwa, gotowością obronną oraz projektem założeń ustawy o ochronie ludności. Zespół zajmował się także sprawami socjalnymi dotyczącymi przyznawania rekompensaty pieniężnej członkowi ochotniczej straży pożarnej z tytułu niezdolności do pracy, sposobem i trybem pokrywania należności i opłat mieszkaniowych osobom spełniającym powszechny obowiązek obrony Rzeczypospolitej Polskiej oraz członkom ich rodzin a także sposobem ustalania i trybu wypłacania świadczenia pieniężnego żołnierzom rezerwy odbywającym ćwiczenia wojskowe.

Do prac w merytorycznych komisjach i zespołach zadaniowych ZMP i ŚZGiP prezydent miasta zgłosił kilkudziesięciu urzędników. Delegaci miasta pełnią w trzech przypadkach funkcje przewodniczących komisji. Pan Piotr Grzybowski Naczelnik Wydziału Funduszy Europejskich został wybrany przewodniczącym Komisji Polityki Miejskiej i Rozwoju Miast (ZMP), Pan Artur Hołubiczko Komendant Straży Miejskiej w Częstochowie Komisji Bezpieczeństwa i Porządku Publicznego (ZMP) a Pani Bożena Herbuś Naczelnik Wydziału Komunalnego Inżynier Miejski Komisji ds. Lokalnej Polityki Energetycznej (ŚZGiP).

Miasto uczestniczy również w programie System Analiz Samorządowych (SAS) prowadzonym przez Związek Miast Polskich. SAS jest system monitorowania usług publicznych. Gromadzone dane dotyczą sektorów: efektywność energetyczna, gospodarka komunalna, komunalna gospodarka mieszkaniowa, kultura, pomoc społeczna, transport. Udział w badaniach umożliwia dokonywanie porównań z innymi miastami przy użyciu wielu wskaźników pozwalających na ocenę nakładów, efektów i efektywności usług. Zbierane dane uzupełniają statystykę publiczną o ważne dziedziny, których ona jeszcze nie obejmuje.

<http://www.silesia.org.pl>

Śląski Związek Gmin i Powiatów w ramach działań swoich statutowych organów podjął 11 stanowisk Zgromadzenia Ogólnego i 39 stanowisk Zarządu. Stanowiska przyjęte w trakcie obrad XXXVIII i XXXIX Zgromadzenia Ogólnego Śląskiego Związku Gmin i Powiatów (Zabrze, 15 maja 2015 r., Rybnik, 27 listopada 2015 r.) dotyczyły między innymi spraw:

- wpływu sytuacji energetycznej na bezpieczeństwo, konkurencyjność gospodarczą i rozwój województwa śląskiego;
- planowanej zmiany Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego;
- konieczności przygotowania Kodeksu Oświatowego, który zastąpiłby Kartę Nauczyciela;
- trudnej sytuacji w systemie ochrony zdrowia;
- zapewniania lokali socjalnych dla osób, wobec których orzeczono eksmisję z zasobów niestanowiących mieszkaniowego zasobu gminy oraz zapłaty odszkodowania z tytułu niedostarczania lokali socjalnych;
- dramatycznego stanu górnictwa oraz jego konsekwencji dla energetyki;
- wzrostu wydatków samorządowych na pomoc społeczną.

Sformułowano ponadto dokumenty dotyczące postulatów samorządowych: „25 postulatów samorządowych na XXV-lecie odrodzenia samorządu terytorialnego” oraz „Postulaty samorządów lokalnych województwa śląskiego skierowane do nowego parlamentu i rządu RP”.

Istotne były również stanowiska Zarządu w sprawach:

- 1) podatków i opłat lokalnych oraz finansów jednostek samorządu terytorialnego, w tym:
  - nowelizacji ustawy o podatkach i opłatach lokalnych;
  - zmiany ustawy o podatku od towarów i usług;
  - zwolnienia z opłat za wypisy z rejestru gruntów w przypadku realizacji przez jst celów publicznych;
  - płacenia „samemu sobie” podatków i opłat przez jednostki samorządu terytorialnego;
  - zmiany art. 60 § 2a ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa;
  - rozliczeń środków pochodzących z tytułu spadków, zapisów i darowizn gromadzonych na wydzielonym rachunku bankowym jednostek oświatowych;
  - projektu ustawy o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych;
  - trudnej sytuacji gmin górniczych w związku z koniecznością zwrotu nadpłaty podatku od podziemnych budowli;
- 2) planowania przestrzennego, rewitalizacji, programów operacyjnych, energetyki i gospodarki oraz transportu, w tym:
  - projektu ustawy o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym i ustawy – Prawo budowlane;
  - projektu ustawy o rewitalizacji;
  - dokumentu programowego Rządu „Śląsk 2.0 – Program wsparcia przemysłu Województwa Śląskiego i Małopolski Zachodniej”;
  - projektu ustawy o związkach metropolitalnych;
  - II wersji projektu Krajowej Polityki Miejskiej;
  - projektu Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego „Plan 2020+”;
  - wytycznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020;
  - inwestycji ujętych w projekcie rządowego Programu Budowy Dróg Krajowych na lata 2014-2023;
  - ustawy o zmianie ustawy - Prawo o ruchu drogowym oraz ustawy o strażach gminnych;
  - bezpłatnego przejazdu autostradowymi obwodnicami aglomeracji miejskich;
  - implikacji dla Polski, a zwłaszcza dla województwa śląskiego dekarbonizacji gospodarki przewidzianej w założeniach unii energetycznej w ramach UE;
  - trybu wyboru składu Komitetu Monitorującego Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020.
- 3) gospodarowania nieruchomościami i lokalami, w tym:
  - - nowelizacji ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych (dot. problemu odrolnienia gruntów w miastach);
  - zmiany ustawy o gospodarce nieruchomościami w zakresie zwrotu wywłaszczonych nieruchomości;
  - projektu zmiany do ustawy o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego;

- zmiany w ustawie z dnia 8 grudnia 2006 r. o finansowym wsparciu tworzenia lokali socjalnych, mieszkań chronionych, noclegowni i domów dla bezdomnych.
- 4) oświaty i edukacji, w tym:
- konieczności wprowadzenia zmian w systemie oświaty;
  - zmian przepisów dotyczących ustalania kwoty dotacji dla przedszkoli prowadzonych przez osoby prawne inne niż gmina i osoby fizyczne.
- 5) inne, w tym:
- problemy jst ze stosowaniem systemu informatycznego „Źródło”;
  - możliwości świadczenia przez gminę usług pogrzebowych w kontekście możliwych do wykonywania przez gminy usług.

Wybory prezydenckie, parlamentarne i referendum ogólnokrajowe

W roku sprawozdawczym zostały przeprowadzone:

- wybory Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej (10 maja 2015 r., ponowne 24 maja 2015 r.);
- referendum ogólnokrajowe (6 września 2015 r.);
- wybory do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej (25 października 2015 r.).

Prace związane z realizacją wyborów i referendum na terenie miasta, w części dotyczącej kompetencji gminy, prowadziło Miejskie Biuro Wyborcze i Miejskie Biuro ds. Referendum powoływane odpowiednimi zarządzeniami prezydenta miasta. Głównymi zadaniami organizacyjnymi było zapewnienie techniczno-materiałnych warunków pracy obwodowym komisjom wyborczym i obwodowym komisjom do spraw referendum, przygotowanie procedury głosowania przez pełnomocnika wyborczego i głosowania korespondencyjnego oraz skompletowanie dokumentacji i jej dostarczenie komisjom obwodowym. Odrębną czynnością było kompletowanie składów właściwych komisji i przeprowadzenie publicznych losowań ich składów.

Prezydent Miasta powołał łącznie do składów obwodowych komisji wyborczych i obwodowych komisji do spraw referendum ponad 3600 osób. Do prac komisji ani biura wyborczego nie wnoszono istotnych uwag ani zastrzeżeń. Prace zostały wysoko ocenione zarówno przez Okręgową Komisję Wyborczą w Częstochowie, Komisarza Wyborczego w Częstochowie jak i Dyrektora Delegatury Krajowego Biura Wyborczego w Częstochowie.

Wsparcie dla podmiotów ekonomii społecznej <http://ngo.czestochowa.pl/page/>

W roku 2015 kontynuowano współpracę z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami niepublicznymi:

- 1) zlecano zadania dotychczas realizowane przez MOPS oraz zadania z zakresu przeciwdziałania patologiom społecznym,
- 2) zorganizowano spotkanie w ramach „dobrych praktyk” z przedstawicielami częstochowskich organizacji pozarządowych działających w obszarze przeciwdziałania patologiom społecznym,

mające na celu promocję, wymianę doświadczeń oraz zacieśnianie współpracy pomiędzy podmiotami, którego gospodarzem było Stowarzyszenie Wzajemnej Pomocy „Agape”,

- 3) zorganizowano spotkanie z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami działającymi w obszarze przeciwdziałania patologiom społecznym i pomocy społecznej, dotyczące omówienia planowanych do realizacji zadań w roku 2016 oraz w latach 2016-2017.

W roku 2015 promowano organizacje pozarządowe:

- 1) przeprowadzenie akcji „Zostaw swój 1% podatku w Częstochowie”, polegającą na promocji częstochowskich organizacji pożytku publicznego - podatnicy podlegający częstochowskim urzędом skarbowym przekazali organizacjom pożytku publicznego kwotę 4 889 844 zł z podatku dochodowego za rok 2014, natomiast do częstochowskich organizacji pożytku publicznego trafiło 1 186 612 zł,
- 2) organizacja w dniach 28.02-01.03 „Weekendu z organizacjami pozarządowymi”, w trakcie którego trwania mieszkańcy Częstochowy mogli zapoznać się z ofertą lokalnych organizacji pozarządowych, dowiedzieć się w jakich dziedzinach życia działają i jak wiele korzyści przynoszą mieszkańcom naszego miasta,
- 3) zorganizowanie 30 maja Pikniku Pozarządowego, podczas którego kilkadziesiąt częstochowskich organizacji zaprezentowało swoją działalność; była to także okazja do spotkania Podmiotów Ekonomii Społecznej, wymiany doświadczeń i wspólnych dyskusji,
- 4) zlecenie, opracowanie i prowadzenie spotkania pod hasłem „Żywa Biblioteka/Human Library Częstochowa”, którego głównym celem było:
  - tworzenie przestrzeni dialogu i porozumienia,
  - działanie na rzecz poszanowania praw człowieka,
  - przekazywanie wiedzy i doświadczenia osób narażonych na dyskryminację, stereotypizację, uprzedzenia i wykluczenie,
  - kształtowanie postaw otwartości i akceptacji wobec inności;
- 5) zorganizowanie od 16 do 22 września Europejskiego Tygodnia Zrównoważonego Transportu pod hasłem „Wybieraj, zmieniaj, łącz”, we współpracy z częstochowskimi organizacjami pozarządowymi oraz instytucjami miejskimi zorganizowano wydarzenia promujące zrównoważony transport, tj:
  - Rodzinny Bieg i Marsz Nordic Walking,
  - zajęcia artystyczne i animacyjne dla dzieci,
  - wycieczka rowerowa śladami byłych obiektów sportowych w Częstochowie,
  - dziennikarze kontra maszyna – „Alternatywnie do celu”,
  - PIKNIK z okazji Dnia bez Samochodu,
  - Dzień Bez Biletu;
- 6) zorganizowano 26 września Galę Ekonomii Społecznej, podczas której Prezydent Miasta Częstochowy wręczył nagrody za działalność w organizacjach pozarządowych w roku 2015; w kategorii: „osoba fizyczna” laureatami zostali: Marek Ciuk, Anna Gabarska, Jerzy Kowalski, Agnieszka Pawełczak, a w kategorii „osoba prawna” - Fundacja Oczami Brata; Galę poprzedziły spotkania Zespołów Tematycznych dot. Roczno Programu Współpracy Gminy Miasta Częstochowy z Organizacjami Pozarządowymi,
- 7) listopadzie wprowadzono Elektroniczny Generator - narzędzie internetowe umożliwiające w prosty sposób wypełnienie oferty realizacji zadania publicznego składanej przez organizacje pozarządowe w Elektronicznym Generatorze, publikowane były otwarte konkursy ofert na realizację zadań publicznych z każdej dziedziny ogłoszone przez Prezydenta Miasta Częstochowy. Na elektroniczną aplikację przeznaczono środki w wysokości 14 760 zł,
- 8) 16 grudnia zorganizowano spotkanie świąteczne Prezydenta Miasta Częstochowy z podmiotami ekonomii społecznej,
- 9) oferta organizacji pozarządowych na bieżąco była prezentowana na stronie internetowej www.ngo.czestochowa.pl oraz w mediach społecznościowych: na profilu Facebook – Częstochowskie Centrum Organizacji Pozarządowych; powstał również spot reklamujący działalność CCOP.

Działalność Częstochowskiego Centrum Organizacji Pozarządowych

Celem działań prowadzonych przez Częstochowskie Centrum Organizacji Pozarządowych (CCOP) było:

- 1) zapewnienie wsparcia podmiotom ekonomii społecznej, czyli m.in.: stowarzyszeniom, fundacjom, klubom sportowym, ochotniczym strażom pożarnym, spółdzielniom socjalnym,

- 2) integrowanie organizacji pozarządowych oraz wspieranie ich statutowej działalności na rzecz mieszkańców Częstochowy,
- 3) umożliwianie nieodpłatnego korzystania z lokali będących w dyspozycji CCOP podczas organizowanych spotkań, konferencji, szkoleń wystaw obrazów.

Współpraca międzynarodowa

Rok 2015 upłynął w Polsce pod znakiem ćwierćwiecza odrodzonego samorządu, a w Częstochowie obchodów 25. rocznicy nawiązania przez Częstochowę współpracy z Pforzheim i Lourdes.

W dniu 19 czerwca zorganizowana została w Częstochowie międzynarodowa konferencja „Samorządowy Trójkąt Weimarski Lourdes –Pforzheim – Częstochowa”. Patronat nad konferencją objęli Ambasador Republiki Federalnej Niemiec w Polsce Rolf Nickel oraz Konsul Generalny Francji w Krakowie Thierry Guichoux. Uczestnikami byli parlamentarzyści, przedstawiciele władz Częstochowy, Lourdes i Pforzheim, Związku Miast Polskich, współpracujących ze sobą instytucji i organizacji oraz goście zaproszeni z Pforzheim i Lourdes.

Podczas pierwszego bloku prezydent Częstochowy Krzysztof Matyjaszczyk podsumował 25 lat polskiej samorządności i współpracy partnerskiej Lourdes - Pforzheim - Częstochowa. O początkach związków partnerskich miast mówił Paweł Klimek, jednocześnie moderator całej konferencji, przez wiele lat związany z częstochowskim samorządem, współtwórca kontaktów zagranicznych Częstochowy.

Na temat partnerstwa miast i obywateli głos zabrali Bruno Vinualcs - zastępca mera Lourdes i Roger Heidt - zastępca burmistrza Pforzheim. Ważnym tematem była rola organizacji pozarządowych w budowaniu przyjaźni między narodami (Francja – Niemcy – Polska), o której mówił Wenzel Philipp, przewodniczący Towarzystwa Niemiecko-Polskiego Pforzheim-Enzkreis. Stowarzyszenie to, podobnie jak „Błękitna Gwiazda” w Lourdes ma duże zasługi w rozwoju współpracy pomiędzy naszymi miastami.

Drugą część konferencji poświęcono wymianie, wzajemnemu zrozumieniu i solidarności, czyli istocie tworzenia więzi między ludźmi. Dyskusję oparto na kilku przykładach, m.in. współpracy przedszkoli w ramach międzynarodowego projektu oraz kolonii integracyjnych dla dzieci z Częstochowy i Pforzheim. O roli stowarzyszenia „Błękitna Gwiazda” w rozwijaniu przyjacielskich relacji między mieszkańcami obydwu miast opowiedział przewodniczący Hubert Landes.

Zastępca Prezydenta Miasta Ryszard Stefaniak zaprezentował swoją książkę poświęconą honorowym obywatelom Częstochowy Marii - Teresie i Piotrowi Chaubon.

Po dyskusji uczniowie częstochowskich szkół, zwycięzcy konkursu wiedzy o współpracy Częstochowy z Lourdes i z Pforzheim, zorganizowanym przez Samorządowy Ośrodek Doskonalenia, pokazali przygotowane przez siebie prezentacje; a laureaci Konkursu Poezji Niemieckiej, zorganizowanego przez Akademię im. Jana Długosza, recytowali wiersze niemieckie.

Stowarzyszenie Miast Laureatów Nagrody Europy

- 2-3 października - udział prezydenta miasta Częstochowy w roboczym spotkaniu Prezydium Stowarzyszenia Miast Laureatów Nagrody Europy w Bursie / Turcja. W posiedzeniu uczestniczyli także przedstawiciele miast członkowskich z: Altötting, Bursy, Charkowa, Darmstadt i Kłajpedy. Podczas spotkania omówiono organizację Zgromadzenia Ogólnego i konferencji w Kłajpedzie, funkcjonalność strony internetowej, działania mające na celu ożywienie działalności Stowarzyszenia. Ustalono termin Zgromadzenia Ogólnego w Kłajpedzie na 2–4 czerwca 2016 r., temat konferencji „Zrównoważony transport miejski. Wymiana najlepszych praktyk” oraz tematykę

Forum Młodzieży „Asymilacja mniejszości narodowych”. Uczestnicy zwiedzili także Starówkę, m.in. Wielki Meczet (Ulu Camii), Region Khans z listy UNESCO World Heritage List od 2014, Grobowce Osmangazi-Orhangazi, Zielony Komplex (Historyczne Budowle: Zielony Grobowiec, Zielony Meczet, a także Centrum Nauki i Technologii.

Współpraca z miastami zaprzyjaźnionymi

Edukacja

- 28 lutego-14 marca - praktyki zawodowe 15 uczniów Zespołu Szkół im. Żeromskiego w obiektach hotelarskich w Pforzheim, finansowane ze środków programu Kapitał Ludzki, w ramach projektu z komponentem ponadnarodowym pn. „Klucz do kariery”;
- 9-13 marca - wizyta kierownika szkoleń praktycznych Liceum l'Arrouza z Lourdes. Celem wizyty było nawiązanie współpracy ze szkołami mającymi w ofercie kształcenie w zakresie gastronomii i hotelarstwa. Przedstawiciel liceum zapoznał się z programem nauczania i złożył wizytę w dwóch szkołach: Zespole Szkół Gastronomicznych im. M. Skłodowskiej-Curie oraz Zespole Szkół Technicznych i Ogólnokształcących im. S. Żeromskiego;
- 15-31 marca - praktyki zawodowe 15 uczniów Zespołu Szkół Gastronomicznych w obiektach gastronomicznych w Pforzheim, w ramach programu Kapitał Ludzki „Klucz do kariery”.
- 16–20 marca - udział uczniów z Johanna-Wittum-Schule w Pforzheim w obchodach Dni Niemieckich, zorganizowanych w Zespole Szkół Gastronomicznych;
- kwiecień - Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji – Narodowa Agencja Programów Komisji Europejskiej „Uczenie się przez całe życie”, Comenius Partnerskie Projekty Regio oraz Erasmus + Edukacja Szkolna, uznała projekt „Rozwój edukacji w turystyce”, realizowany w latach 2012-2014 przez Częstochowę i Fatimę, za przykład dobrej praktyki i przyznała miastu dyplom;
- 20 czerwca – udział w IX Festiwalu Sztuki Kulinarnej Aleja Dobrego Smaku nauczyciela i 2 uczennic z Liceum l'Arrouza w Lourdes. Uczestnicy przygotowali do degustacji dania typowe dla regionu Midi-Pireneje;
- 20 czerwca - udział w IX Festiwalu Sztuki Kulinarnej Aleja Dobrego Smaku kucharza i 2 uczniów z Pforzheim, którzy przygotowali, a następnie częstowali częstochowian typowymi dla Schwarzwaldu potrawami (Spätzle i Maultaschen);
- 30 czerwca - spotkanie prezydenta miasta oraz rektora Politechniki Częstochowskiej z delegacją z prowincji Liaoning, na czele z gubernatorem Prowincji. Spotkanie miało miejsce w częstochowskim Ratuszu. Wcześniej prezydent uczestniczył w III Polsko - Chińskim Forum Regionalnym w Łodzi, podczas którego Politechnika Częstochowska podpisała umowę o współpracy z Uniwersytetem Jianzhu w Shenyang (prowincja Liaoning) i list intencyjny w sprawie utworzenia Instytutu Konfucjusza w Częstochowie. Umowa ma umożliwić międzynarodową wymianę pracowników naukowych, studentów i doktorantów. Ponadto uczelnie wyraziły wolę zorganizowania w języku angielskim studiów magisterskich kończących się uzyskaniem przez absolwentów dyplomu obu szkół wyższych. Program obejmował będzie cztery semestry nauki – dwa na Politechnice Częstochowskiej i dwa na Uniwersytecie Jianzhu. Tematem rozmów w Ratuszu było uzyskanie poparcia ze strony władz prowincji Liaoning dla wspólnych zamierzeń Politechniki Częstochowskiej i Uniwersytetu Jianzhu.
- 28 września - spotkanie Zastępcy Prezydenta Miasta Ryszarda Stefaniaka z młodzieżą z Gimnazjum im. Hebla z Pforzheim i Liceum Społecznego im. Herberta oraz Liceum im. Norwida. Wymiana zapoczątkowana w 1996 r., miała miejsce w dniach 26 września – 2 października w Częstochowie. Uczestniczyło w niej 14 niemieckich i 14 polskich uczennic i uczniów, w wieku 15-17 lat. W programie, zgodnie z życzeniem niemieckiej strony, znalazły się obok Jasnej Góry i Jury Krakowsko-Częstochowskiej, wizyta w Oświęcimiu oraz Krakowie. Najważniejszym doświadczeniem dla uczniów było wspólne mieszkanie w rodzinach swoich rówieśników. Wszyscy uczniowie byli pod wrażeniem polskiej gościnności;
- 20 października - Zastępca Prezydenta Mirosław Soborak spotkał się z uczestnikami projektu „Spotkajmy się”, nauczycielami i uczniami z Polski, Hiszpanii, Litwy, Norwegii, Turcji i Węgier. Z polskiej strony udział w projekcie bierze Zespół Szkół Nr 2 im. Polskich Noblistów. Wymiana odbywa się w ramach programu ERSAMUS+.
- 9 grudnia – udział w warsztatach edukacyjnych w Pforzheim przedstawicielek Instytutu Filologii Obcych AJD. Prezentacja wykładu na temat: „Kulturalny wymiar relacji współpracy polsko – niemieckiej z perspektywy Częstochowy. Dobre praktyki partnerstwa miast”.

Kultura

- 14-17 maja - udział radnych Miasta Częstochowy w obchodach Dni Miasta „Kamieniec łączy serca i narodowości”. Radni spotkali się z Prezydentem Miasta, uczestniczyli w uroczystym otwarciu międzynarodowego festiwalu folklorystycznego „Wyspa siedmiu skarbów”, zwiedzili Starówkę i zamek, spotkali się z miejscową Polonią. Wzięli także udział w ekumenicznym nabożeństwie „Za Ukrainę, Kamieniec i świat”;
- 28 maja - koncert międzynarodowej orkiestry młodzieżowej w Filharmonii Częstochowskiej. Orkiestra powstała w ramach międzynarodowego projektu muzycznego „Crossover Europe 2015”. Uczestniczyło w nim prawie 70 młodych muzyków z Pforzheim, Saint-Maur-des-Fosses i Częstochowy. Młodzież koncertowała także w St. Maur i Pforzheim. Projekt był finansowany z europejskiego programu ERASMUS+, Niemiecko-Francuskiej Współpracy Młodzieży i Biura Francusko-Niemieckiego Partnerstwa;
- 4-6 września - udział 4-osobowej delegacji miasta Kamieńca Podolskiego, na czele z Prezydentem Miasta Michaiłem Siemaszkiewiczem, w inauguracji Krajowej Wystawy Rolniczej oraz Dni Europejskiej Kultury Ludowej. Goście z Ukrainy wzięli udział w Mszy Świętej na Wałach Jasnogórskich z udziałem prezydenta RP Bronisława Komorowskiego;
- 2 października – 2 grudnia - wystawa Międzynarodowego Biennale Miniatury w Galerii Brötzingler ART w Pforzheim
- 9-11 października – udział delegacji z Częstochowy w uroczystościach zorganizowanych w Lourdes z okazji 25. rocznicy podpisania Umowy Miast Bliźniaczych. Program uroczystości obejmował: spotkanie w merostwie z merem Lourdes, radnymi oraz przedstawicielami stowarzyszenia „Błękitna Gwiazda”. Punktem kulminacyjnym był wieczór folkloru francusko-polskiego, podczas którego wystąpił, entuzjastycznie przyjęty, Zespół Pieśni i Tańca „Częstochowa”, a ze strony francuskiej chór „Chanteurs Montagnards” oraz zespół „Les Pastourelles de Campan”. Podczas wieczoru serwowano dania kuchni polskiej i francuskiej przygotowane przez uczniów Liceum l'Arrouza. Na spotkania z członkami Błękitnej Gwiazdy, przedyskutowano możliwości rozwoju kontaktów między młodzieżą obydwu miast przy wykorzystaniu technik multimedialnych oraz dofinansowania europejskiego.

Delegacja Częstochowy złożyła również kwiaty na grobie Marii-Teresy Chaubon, założycielki i długoletniej przewodniczącej stowarzyszenia „Błękitna Gwiazda” w Lourdes oraz Honorowej Obywatelki Miasta Częstochowy. W roboczej części programu delegacja spotkała się z zastępcą mer Lourdes. Podczas spotkania, w którym uczestniczył również Konsul Honorowy RP w Tuluzie, omówiono działania, jakie należy podjąć w celu utworzenia bezpośredniego połączenia lotniczego między Lourdes a Polską.

Zdrowie i pomoc społeczną

- 3-9 sierpnia - kolonie integracyjne w Częstochowie dla dzieci i młodzieży zagrożonych wykluczeniem społecznym z Pforzheim i Częstochowy. Celem wspólnego wypoczynku letniego było m.in. przełamywanie różnic kulturowych i barier językowych, niwelowanie uprzedzeń, zapobieganie ksenofobii, zawieranie przyjaźni oraz przybliżenie młodym ludziom idei współżycia w jednoczącej się Europie. Podczas wieczoru narodów uczestnicy projektu integracyjnego zaprezentowali symbole narodowe, kulturę, zwyczaje, a także modę z różnych epok i narodów. Zwiedzili także Jurę Krakowsko-Częstochowską, Park Miniatur Sakralnych, ZOO oraz Afrykarium we Wrocławiu.
- 11-13 września - udział przedstawicieli Telefonu Zaufania Północnego Schwarzwald z Pforzheim w obchodach 35-lecia Częstochowskiego Telefonu Zaufania. Obchody zainauguowała konferencja zatytułowana „Kiedy przyjemność staje się uzależnieniem”, która odbyła się w Ratuszu Miejskim. Podczas konferencji Ryszard Stefaniak Zastępca Prezydenta Miasta oraz Zdzisław Wolski Przewodniczący Rady Miasta wręczyli wyróżnienia dla twórców Częstochowskiego Telefonu Zaufania - dr Ireneusza Kaflika i dr Marka Sternalskiego, a także dla długoletnich konsultantów. Sesję uświetnił specjalnie na tę okazję przygotowany i znakomicie przyjęty przez publiczność, trzyaktowy spektakl „Słucham, Częstochowski Telefon Zaufania” w wykonaniu koła teatralnego „Grupa pod wiszącym kotem” działającego przy VII LO im. Mikołaja Kopernika pod opieką Beaty Gendek-Barhoumi. W ramach sesji odbyło się także Forum Pomagania, do aktywnego udziału, w którym zaproszono przedstawicieli instytucji i organizacji pomocowych naszego miasta. W sobotę i niedzielę uczestnicy jubileuszowej konferencji brali udział w warsztatach i wykładach, których tematyka dotyczyła m.in. uzależnień, samotności, samobójstw oraz relacji konsultant – rozmówca.

Sport

- 13–18 maja – udział przedstawicieli władz miasta oraz zawodników Amatorskiej Ligi Tenisa Stołowego w multisportowym wydarzeniu w Lourdes, zorganizowanym przez stowarzyszenie „Błękitna Gwiazda”. Delegacja uczestniczyła także w turnieju peloty baskijskiej oraz w corocznej ścieżce zdrowia wokół jeziora w Lourdes.
- 21-25 maja - udział sportowców Częstochowskiego Klubu Sportowego Budowlani w trójboju lekkoatletycznym w Pforzheim. Od wielu lat częstochowski klub współpracuje z Klubem Sportowym Gazelle. Lekkoatleci CKS Budowlani wzięli udział w różnych konkurencjach mityngu lekkoatletycznego, odnosząc trzy zwycięstwa: w biegu na dystansie 3 km, 800 m oraz w pchnięciu kulą. Ponadto w biegu na dystansie 3 km zawodnik zajął wysokie drugie miejsce. W czasie pobytu w Pforzheim częstochowianie spotkali się także z burmistrzem Gertem Hagerem, wręczając mu materiały promocyjne Częstochowy. Ponadto sportowcy zwiedzili muzeum Porsche w Stuttgarcie oraz salon samochodowy Mercedesa w Rastatt.
- 5-8 czerwca - udział zawodników Częstochowskiego Klubu Sportowego Budowlani w 14. Biegu Miejskim „Intersport Siebzehrübl” na dystansie 3,2 km oraz 10 km. W zawodach uczestniczyło 240 osób. Jak co roku częstochowscy sportowcy zajęli czołowe lokaty, zarówno w klasyfikacji generalnej, jak i w swoich kategoriach wiekowych. Sportowa delegacja miasta Częstochowy spotkała się także z burmistrzem Altötting. Częstochowianie zwiedzili Altötting, zamek Burghausen oraz region Chiemsee.
- 8-12 września - udział 6-osobowej delegacji Klubu Sportowego TV Altötting w 26. edycji Międzynarodowego Kryterium Ulicznego „Złota Mila”. Zawodnicy z Altötting uplasowali się w swoich kategoriach wiekowych poza pierwszą dziesiątką. W programie pobytu znalazł się zamek w Pszczynie, Wrocław i Klasztor Jasnogórski.

Inne

- 16-22 marca - wizyta Prezydenta Częstochowy w Nowym Jorku na zaproszenie Honorowego Obywatela Miasta Częstochowy Zygmunta Rolata. W czasie pobytu Prezydent odbył kilka spotkań z przedsiębiorcami oraz przedstawicielami firm zainteresowanymi rozwijaniem kontaktów biznesowych z naszym miastem. Spotkał się także m.in. z przedstawicielami Fundacji Kościuszkowskiej, znanej polsko-amerykańskiej instytucji zajmującej się działalnością stypendialną i wymianą naukową, a także z reprezentantami amerykańskiej Polonii. Omówił także szczegóły współpracy ze Stowarzyszeniem Żydów Częstochowian, któremu przewodniczy Zygmunt Rolat, a które znane jest z wielu cennych inicjatyw społecznych i kulturalnych związanych z naszym miastem.
- 5 maja – wizyta w Częstochowie ambasadora Kazachstanu Yerika Utembayeva oraz radcy ambasady Denisa Yessentayeva. Goście spotkali się z prezydentem Częstochowy, prezesem Agencji Rozwoju Regionalnego w Częstochowie oraz przedstawicielami środowisk gospodarczych Częstochowy zainteresowanych eksportem swoich produktów do Kazachstanu.
- 22-24 maja - wizyta w Częstochowie strażników miejskich z Dynenburga na Łotwie, którzy przebywali w Polsce na zaproszenie Polskiej Krajowej Rady Komendantów Straży Miejskich i Gminnych RP.
- 2-7 czerwca – udział przedstawicieli Częstochowy w festiwalu „Turystyka i strategia” w Rueil-Malmaison, we Francji. Podczas festiwalu p.o. zastępcy Dyrektora Generalnego Urzędu zaprezentowała strategię komunikacyjną Częstochowy na przykładzie filmów promocyjnych oraz aplikacji „Częstochowa”. Ponadto delegacja wzięła udział w kolokwium „Turystyka i strategia” oraz Europejskim Świątce Turystyki, które towarzyszyło festiwalowi.
- 11-14 czerwca - podróż studyjna p.o. zastępcy Dyrektora Generalnego Urzędu na Białoruś, zorganizowana przez Związek Gmin Jurajskich, którego Częstochowa jest członkiem. W czasie pobytu na Białorusi uczestnicy wyjazdu zwiedzili wiele miejsc związanych z historią Polski, spotkali się z tamtejszą Polonią, osobami odpowiedzialnymi za rozwój turystyki na Białorusi. Wyjazd był okazją do wymiany doświadczeń.
- 29 września – 2 października - wyjazd studyjno – szkoleniowy naczelnika wydziału Komunalnego do Hanoweru, w związku z inauguracją międzynarodowego projektu „Polsko-niemiecka współpraca w zakresie gospodarki niskoemisyjnej - wspieranie ram współpracy między gminami”, realizowanego przez Ośrodek Analiz Polityczno-Społecznych „Adelphi”, we współpracy ze Stowarzyszeniem Gmin Polska Sieć "Energie Cites". Projekt jest finansowany przez Niemieckie Federalne Ministerstwo Środowiska, Ochrony Przyrody i Bezpieczeństwa Nuklearnego ze środków

Doradczego Programu Wsparcia Ochrony Środowiska w krajach Europy Środkowej i Wschodniej. Jest on nadzorowany przez Federalne Ministerstwo Środowiska (BMUB) i Federalną Agencję Ochrony Środowiska (UBA). Częstochowa została zaproszona do projektu jako miasto, które posiada znaczące doświadczenia w obszarze kształtowania i wdrażania lokalnej polityki energetycznej oraz gospodarki niskoemisyjnej.

- 20-22 października - udział Prezydenta Miasta, z ramienia Związku Miast Polskich, w sesji Kongresu Władz Lokalnych i Regionalnych Europy (CLRAE) w Strasburgu / Francja.
- 18-22 listopada – udział dwóch pracowników Urzędu Miasta Częstochowy w Międzynarodowej konferencji „Młodzi a rozwój lokalny”, która została zorganizowana w Fatimie przez Stowarzyszenie FAJUDIS. Głównym elementem konferencji były warsztaty, podczas których poruszone zostały zagadnienia dotyczące rozwoju, edukacji, roli turystyki w rozwoju lokalnym, a także nowych szans dla obszarów wiejskich oraz realizacji międzynarodowych projektów.
- 07–10 - grudnia udział naczelnika wydziału Komunalnego w spotkaniu konsultacyjnym w ramach projektu „Polsko-niemiecka współpraca w zakresie gospodarki niskoemisyjnej - wspieranie ram współpracy między gminami” w Herten / Niemcy. Głównym celem projektu jest umożliwienie wymiany wiedzy i dialogu pomiędzy polskimi i niemieckimi gminami, a także wspieranie działań w zakresie inicjowania i realizacji zintegrowanych strategii rozwoju niskoemisyjnego w 10 polskich gminach. Częstochowa przystąpiła do projektu zgodnie z decyzją Kolegium Prezydenta Miasta i pełni w nim rolę lidera w kształtowaniu i wdrażaniu zrównoważonej gospodarki energetycznej oraz niskoemisyjnej. Projekt jest skierowany również do gmin rozpoczynających swoją aktywność we wskazanych obszarach. Ponadto projekt ten ma inicjować i stymulować współpracę i dyskusję pomiędzy różnymi podmiotami sektora publicznego i prywatnego, jak i ośrodkami badawczymi, zaangażowanymi w proces przejścia na gospodarkę niskoemisyjną

Zestawienie wyjazdów związanych ze współpracą zagraniczną w 2015 r.

Tabela nr 21

Nazwisko i imię	Funkcja	Miasto / Kraj	Cel wyjazdu	Termin	Koszty w zł
Patrycja Latus	koordynator projektu „Klucz do kariery”	Pforzheim/Niemcy	Praktyki zawodowe uczniów Zespołu Szkół Gastronomicznych w obiektach gastronomicznych w Pforzheim	1-5 marca	1 828,94
Krzysztof Matyjaszczyk	Prezydent Miasta	Nowy Jork/Cincinnati / USA	Udział w spotkaniach z przedsiębiorcami, przedstawicielami firm zainteresowanych rozwijaniem kontaktów biznesowych z Częstochową oraz z reprezentantami amerykańskiej Polonii.	16-22 marca	5 235,62
Jarosław Marszałek Aleksander Wierny Justyna Królak Krzysztof Kokot	Zastępca Prezydenta Miasta naczelnik wydziału KPS kierownik referatu kadr kierowca	Lourdes / Francja	Obchody 25-lecia współpracy miast bliźniaczych – Turniej Tenisa Stołowego	13-17 maja	10 690,62
Anna Majer Artur Gawroński Jerzy Kalinowski	radna radny kierowca	Kamieniec Podolski / Ukraina	Udział w obchodach Dni Kamieńca Podolskiego	14-18 maja	3 344,16
Marek Biadacz	główny specjalista wydziału FER	Luksemburg	Udział w spotkaniu dot. projektu LED PACK i dofinansowania z Europejskiego Banku Inwestycyjnego	19-20 maja	1 553,53
Marcin Dobrzański	podinspektor wydziału KPS	Pforzheim / Niemcy	Udział zawodników CKS BUDOWLANI w zawodach lekkoatletycznych w Pforzheim	21-25 maja	339,25
Anna Potrzebowska	p.o. zastępcy dyrektora generalnego Urzędu	Białoruś	Podróż studialna w ramach członkostwa Częstochowy w ZGJ	11-14 czerwca	1 454,04
Anna Potrzebowska Agata Kalinowska	p.o. zastępcy dyrektora generalnego Urzędu p.o. naczelnika wydziału Nadzoru i Administracji	Rueil-Malmaison/Francja	Udział w Festiwalu „Turystyka i strategia”. Prezentacja filmów promujących Częstochowę oraz aplikacji „Częstochowa”	2-7 czerwca	3 402,20
Tomasz Kaczmarzyk	inspektor wydziału KPS	Altötting / Niemcy	Udział sportowców CKS BUDOWLANI w biegu miejskim Dultlauf	4-8 czerwca	337,51
Ryszard Stefaniak Magdalena Dębska	zastępca prezydenta miasta naczelnik wydziału Ed	Bamberg / Niemcy	Udział w wyjeździe studyjnym – szkoleniowym wraz z przedstawicielami SOD i grupą nauczycieli języka niemieckiego.	8-11 lipca	2 001,99

Zestawienie wyjazdów związanych ze współpracą zagraniczną w 2015 r.

Tabela nr 21

Bożena Herbuś	naczelnik wydziału Km	Hanower / Niemcy	Udział w wizycie studyjnej oraz konferencji inauguracyjnej projekt „Polsko-niemiecka współpraca w zakresie gospodarki niskoemisyjnej - wspieranie ram współpracy między gminami”	30 września – 2 października	778,70
Krzysztof Matyjaszczyk Piotr Grzybowski	Prezydent Miasta naczelnik wydziału FER	Bursa / Turcja	Udział w posiedzeniu Prezydium Stowarzyszenia Miast Laureatów Nagrody Europy	1-4 października	3 207,32
Jerzy Chudobski	kierowca	Pforzheim / Niemcy	Przewóz eksponatów wystawy MINIATURY	1-4 października	877,78
Zdzisław Wolski Ryszard Stefaniak Ewa Lupa Hanna Jędrecka	Przewodniczący RM zastępca prezydenta główny specjalista wydziału NA inspektor wydziału KPS	Lourdes / Francja	Udział w głównych obchodach jubileuszu 25-lecia współpracy Lourdes-Częstochowa	8-12 października	8 042,75
Joanna Iskierka Agnieszka Michałowska	podinspektor BDG młodszy referent BDG	Fatima / Portugalia	Udział w międzynarodowym spotkaniu „Młodzież a rozwój lokalny”	18-22 listopada	3 141,28
Bożena Herbuś	naczelnik wydziału Komunalnego	Herten / Niemcy	Udział w spotkaniu konsultacyjnym „Polsko - niemiecka współpraca w zakresie gospodarki niskoemisyjnej - wspieranie ram współpracy między gminami”, realizowanym przez Ośrodek Analiz Polityczno-Społecznych „Adelphi”, we współpracy ze Stowarzyszeniem Gmin Polska Sieć "Energie Cites"	7-10 grudnia	644,72

- **Promocja zatrudnienia i staże zawodowe**

- **Powiatowy Urząd Pracy - sytuacja na rynku pracy miasta regionu częstochowskiego:**
  - aktywizacja zawodowa
  - Powiatowa Rada Zatrudnienia
  - projekty i programy realizowane przez PUP w 2015 r.
  - działania PUP w obszarze polityki społecznej
  - sytuacja na rynku pracy regionu częstochowskiego (miasto i powiat)
  - stopa bezrobocia
  - wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej w 2015 r.
  - sytuacja na rynku pracy miasta Częstochowy oraz aktywizacja osób bezrobotnych

- **Centrum Integracji Społecznej**

Rynek pracy w Częstochowie monitorują Wydział Polityki Społecznej i Powiatowy Urząd Pracy w Częstochowie. W roku 2015 realizowane działania przez wskazane jednostki ukierunkowane były na ułatwienie absolwentom szkół wejścia na rynek pracy, aktywizację zawodową bezrobotnych oraz współpracę z przedsiębiorcami.

Zorganizowano 43 staże zawodowe dla osób bezrobotnych z wykształceniem wyższym, znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy, w jednostkach organizacyjnych urzędu miasta. Staże pozwoliły stażystom nabyć niezbędne doświadczenie zawodowe w pracy biurowej i administracyjnej.

W ramach Programu Wspierania Przedsiębiorczości i Tworzenia Nowych Miejsc Pracy w Częstochowie na lata 2013-2018, zrealizowano II edycję i rozpoczęto, we współpracy z partnerami zewnętrznymi, realizację III edycji Projektu Informacyjno-Promocyjnego „Młodzi-Kreatywni”. Celem projektu było rozwijanie kreatywności i przedsiębiorczości wśród uczniów szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych oraz zwiększanie zainteresowania tematem przedsiębiorczości. Uczestnikami Projektu są uczniowie oraz nauczyciele podstaw przedsiębiorczości.

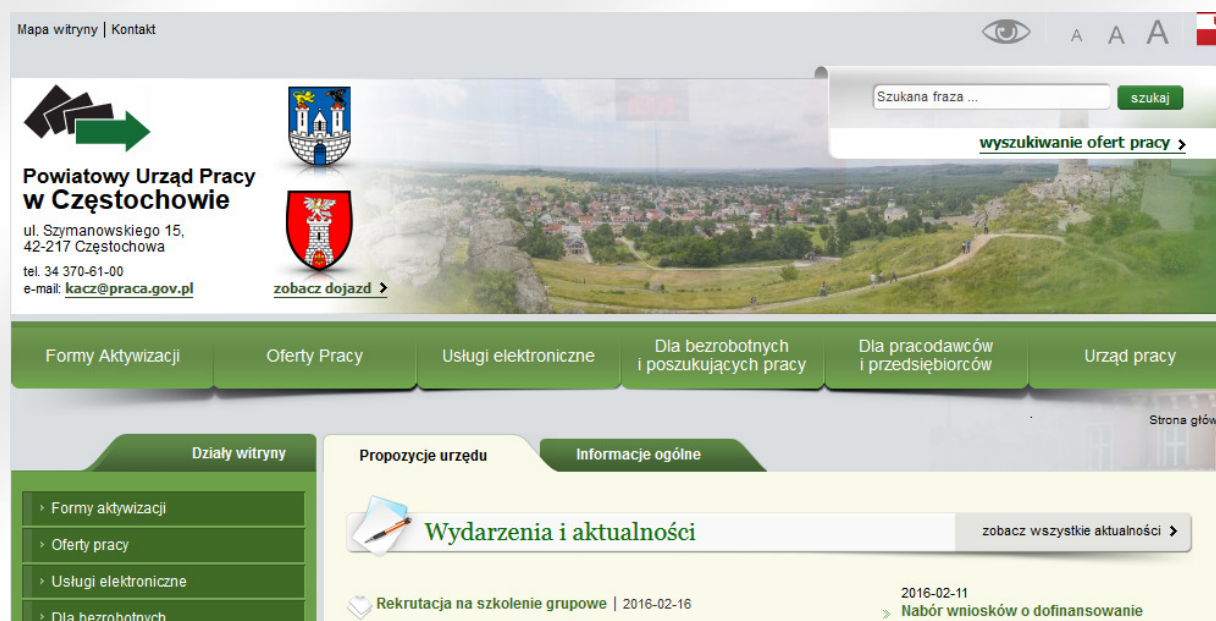
W ramach współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy, w okresie od maja do września, realizowano prace społecznie użyteczne dla 40 osób w Urzędzie Miasta, Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej i organizacjach pozarządowych.

Koordinowano organizację prac w formie robót publicznych dla 54 osób, refundowanych ze środków Powiatowego Urzędu Pracy w Częstochowie. Prace w ramach robót publicznych organizowano w Urzędzie Miasta oraz w jednostkach organizacyjnych gminy – Straży Miejskiej, Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej, Miejskim Ośrodku Sportu i Rekreacji oraz samorządowym zakładzie budżetowym Centrum Integracji Społecznej w Częstochowie. Z Akademią im. Jana Długosza w Częstochowie realizowano porozumienie w sprawie odpłatnych praktyk dla 9 studentów II roku kierunku praca socjalna, odbywanych rotacyjnie w I półroczu 2015 r. w Wydziale Polityki Społecznej i Powiatowym Urzędzie Pracy w Częstochowie oraz Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Częstochowie.

Dnia 9 czerwca 2015 r. podpisano aneks do Ponadzakładowego Układu Zbiorowego Pracy dla Pracowników Zatrudnionych w Placówkach Pomocy Społecznej Prowadzonych Przez Gminę Miasto Częstochowa wydłużający czas obowiązywania układu do 30 czerwca 2019 r.

Podejmowano działania sprzyjające wspieraniu rozwoju przedsiębiorczości oraz promocji zatrudnienia:

- 1) wspomagano działalność Samorządowego Zakładu Budżetowego Centrum Integracji Społecznej w Częstochowie oraz Centrum Integracji Społecznej przy Fundacji Integracji Społecznej "Feniks", w których osoby bezrobotne, nieaktywne zawodowo, korzystające z pomocy społecznej, miały szansę na usamodzielnienie poprzez uczestnictwo w warsztatach z branży: administracyjno-biurowej, monitoringu i dozoru, ogrodnictwa, krawiectwa oraz remontowo-budowlanej i kulinarno-gastronomicznej;
- 2) w ramach Projektu Informacyjno-Promocyjnego „Młodzi-Kreatywni” we współpracy z przedsiębiorcami podejmowano działania w zakresie motywowania młodych ludzi do myślenia o swojej przyszłej karierze zawodowej oraz predyspozycjach osobowościowych, wymaganych na rynku pracy,
- 3) koordynowano stosowanie przez wydziały urzędu i jednostki organizacyjne Gminy Miasta Częstochowy klauzul społecznych, dających możliwość zatrudnienia przy realizacji zamówienia zarówno osób niepełnosprawnych, jak i bezrobotnych, bezdomnych realizujących indywidualny program wychodzenia z bezdomności, a także młodocianych w celu przygotowania zawodowego, osób uzależnionych po zakończeniu programu psychoterapii w zakładzie leczenia odwykowego, osób zwalnianych z zakładu karnego, mających trudności w integracji ze środowiskiem i inne zagrożone wykluczeniem społecznym, w tym:
  - rozpatrzono 193 wnioski złożone przez jednostki organizacyjne miasta i komórki organizacyjne urzędu dot. stosowania klauzul społecznych w procedurze zamówień publicznych, motywujące pracodawców do zatrudniania przy realizacji zamówień publicznych osób bezrobotnych, niepełnosprawnych i zagrożonych wykluczeniem społecznym,
  - wskazano na zasadność stosowana przez jednostki organizacyjne miasta i komórki organizacyjne Urzędu Miasta klauzul społecznych w 55 procedurach o zamówienie publiczne, w wyniku czego zatrudniono 153 osoby bezrobotne, m.in. osoby długotrwale pozostające bez pracy.

The screenshot shows the website of the Powiatowy Urząd Pracy w Częstochowie. The header includes navigation links like 'Mapa witryny' and 'Kontakt', a search bar with the text 'Szukana fraza...' and a 'szukaj' button, and a 'wyszukiwanie ofert pracy' link. The main content area is divided into several sections: 'Formy Aktywizacji', 'Oferty Pracy', 'Usługi elektroniczne', 'Dla bezrobotnych i poszukujących pracy', 'Dla pracodawców i przedsiębiorców', and 'Urząd pracy'. There is also a 'Działy witryny' sidebar with links to 'Formy aktywizacji', 'Oferty pracy', 'Usługi elektroniczne', and 'Dla bezrobotnych'. The main content area features a 'Wydarzenia i aktualności' section with a 'zobacz wszystkie aktualności' link and a news item titled 'Rekrutacja na szkolenie grupowe' dated 2016-02-16.

Powiatowy Urząd Pracy w Częstochowie realizuje zadania określone w ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. Należą do nich promocja zatrudnienia, łagodzenie skutków bezrobocia oraz aktywizacja zawodowa w ramach dostępnych usług i instrumentów rynku pracy.

Powiatowy Urząd Pracy w Częstochowie współpracuje z pracodawcami, instytucjami szkoleniowymi, samorządami, organizacjami pozarządowymi, instytucjami dialogu społecznego, zwracając przy tym uwagę na profesjonalizm gwarantujący wysoką jakość współpracy. Usługi świadczone przez PUP Częstochowa podążają równoległe z rozwojem technologii informatycznej, a także za zmianami dokonującymi się na rynku pracy.

W 2015 r. działania na rzecz lokalnego rynku pracy koncentrowały się na:

- przedsięwzięciach zmierzających do promocji zatrudnienia oraz przeciwdziałania bezrobociu i jego negatywnym skutkom,
- pozyskiwaniu i gospodarowaniu środkami finansowymi przeznaczonymi na realizację zadań z zakresu promocji zatrudnienia i aktywizacji lokalnego rynku pracy,
- współpracy z partnerami rynku pracy, organizacjami, instytucjami, jednostkami samorządu terytorialnego w zakresie promocji zatrudnienia,
- monitorowaniu lokalnego rynku pracy w celu doskonalenia jakości świadczonych usług,
- organizowaniu i finansowaniu programów rynku pracy,
- realizowaniu zadań z zakresu udziału w sieci EURES,
- wzbogacaniu wiedzy na temat rynków pracy krajów Unii Europejskiej/EOG i Szwajcarii,
- prowadzeniu kampanii promocyjnej informującej o działalności i usługach świadczonych przez PUP,
- podnoszeniu kwalifikacji pracowników PUP,
- poprawie organizacji i jakości obsługi osób bezrobotnych i pracodawców.

W 2015 r. Powiatowy Urząd Pracy w Częstochowie, współpracował także z organem opiniodawczo-doradczym, jakim jest Powiatowa Rada Zatrudnienia. Rada rozpatrywała sprawy dotyczące:

- podziału środków z Funduszu Pracy na realizację programów przeciwdziałania bezrobociu, aktywizacji zawodowej bezrobotnych i łagodzenia skutków bezrobocia oraz sprawozdań z ich wykorzystania,
- wydawania opinii w sprawie otwierania kierunków kształcenia,
- cen wdrażania i realizacji programów i projektów finansowych z Funduszu Pracy i Europejskiego Funduszu Społecznego,
- oceny sprawozdania rocznego z działalności Powiatowego Urzędu Pracy w Częstochowie,

- opiniowania wniosków o umorzenia nienależnie pobranych świadczeń, zwrotu refundacji oraz środków przyznanych na podjęcie działalności gospodarczej.

Powiatowa Rada Zatrudnienia

W roku 2015 odbyło się pięć posiedzeń Powiatowej Rady Zatrudnienia. Rada pozytywnie zaopiniowała tworzenie nowych kierunków kształcenia w zawodach: technik mechanik na podbudowie kwalifikacji (M.19), operator obrabiarek skrawających, technik chłodnictwa i klimatyzacji, technik urządzeń i systemów energetyki odnawialnej, technik urządzeń dźwigowych, technik informatyk, technik elektroenergetyk transportu szynowego, pracownik pomocniczy obsługi hotelowej, monter zabudowy i robót wykończeniowych w budownictwie, kucharz, sprzedawca, technik sterylizacji medycznej, operator maszyn i urządzeń odlewniczych, modelarz odlewniczy, technik rachunkowości. Ponadto w październiku 2015 r. członkowie Powiatowej Rady Zatrudnienia w Częstochowie uczestniczyli w szkoleniu z pn.: „Rola Powiatowej Rady Zatrudnienia/Powiatowej Rady Rynku Pracy w kształtowaniu programów rynku pracy: strategia rozwiązywania problemów lokalnego rynku pracy, wpływ na adekwatną do potrzeb rynku strukturę kształcenia zawodowego i podaż zawodów deficytowych. Zadania i kompetencje rady w zakresie opiniowania programów aktywizacji osób oddalonych od rynku pracy”

Działając w ramach upoważnienia Prezydenta Miasta Częstochowy, Powiatowy Urząd Pracy w Częstochowie wydał w I instancji 65 741 decyzji administracyjnych. Z ogólnej liczby 575 złożonych odwołań, we własnym zakresie rozpatrzono 237, natomiast 338 przekazano do rozpatrzenia przez Wojewodę Śląskiego.

Wydawane decyzje dotyczyły:

- uznania lub odmowy uznania danej osoby za bezrobotną oraz utraty statusu bezrobotnego,
- przyznania, odmowy przyznania, wstrzymania lub wznowienia wypłaty oraz utraty lub pozbawienia prawa do zasiłku, stypendium i innych finansowanych z Funduszu Pracy świadczeń niewynikających z zawartych umów,
- obowiązku zwrotu nienależnie pobranego zasiłku, stypendium, innych nienależnie pobranych świadczeń lub kosztów szkoleń,
- odroczenia terminu spłaty, rozłożenia na raty lub umorzenia części albo całości nienależnie pobranego świadczenia oraz należności z tytułu zwrotu refundacji lub przyznanych jednorazowo środków,
- Ponadto Powiatowy Urząd Pracy w Częstochowie wydał 1 806 postanowień dotyczących: odmowy wszczęcia postępowania, wznowienia postępowania, zawieszenia lub podjęcia postępowania.

W 2015 r. Wojewoda Śląski przekazał Powiatowemu Urzędowi Pracy w Częstochowie środki w formie dotacji celowej w kwocie 11 225 501 zł z przeznaczeniem na pokrycie składek na ubezpieczenie zdrowotne za osoby bezrobotne bez prawa do zasiłku. Średnia miesięczna liczba osób objętych tego rodzaju ubezpieczeniem wyniosła 15 928.

Na realizację powierzonych zadań wydatkowano w roku 2015 kwotę w wysokości 79 510 261 zł z przeznaczeniem na:

Rodzaj zadania	Kwota w złotych
Zasiłki dla bezrobotnych, dodatki aktywizacyjne, świadczenia integracyjne (CIS) i inne	38 435 880
Aktywne formy przeciwdziałaniu bezrobociu	39 324 805
Pozostałe wydatki fakultatywne	1 749 576
Razem:	79 510 261

Aktywizacja zawodowa

W 2015 r. na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu, których źródłem finansowania był Fundusz Pracy i Europejski Fundusz Społeczny (EFS) wydatkowano ogółem 39 324 805 zł. Dodatkowo PUP Częstochowa realizował też projekt konkursowy współfinansowany z EFS, na który wydatkowano kwotę 145 569 zł oraz projekt aktywizacji zawodowej absolwentów niepełnosprawnych, współfinansowany z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (wydatek: 114 319 zł).

Aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu

Tabela nr 22

Rodzaj środków – wykonanie	Kwota w złotych
Fundusz Pracy (według algorytmu) oraz program specjalny i Program Aktywizacja i Integracja (PAI)	20 147 521
Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój POWER	8 924 791
Regionalny Program Operacyjny (RPO)	7 811 747
Dodatkowe programy (rezerwy dysponenta)	2 440 745
Razem:	39 324 805
Projekt POKL "Szybkie reagowanie ścieżką do powrotu na rynek pracy"	145 569
Projekt JUNIOR – program aktywizacji zawodowej absolwentów niepełnosprawnych /współfinansowany z PFRON/	114 319

Środki finansowe będące w dyspozycji PUP w Częstochowie pozwoliły na skorzystanie z różnych form aktywizacji zawodowej 4 117 osobom bezrobotnym. Najpopularniejszymi instrumentami rynku pracy okazały się staże wraz z bonami stażowymi (1 535 osób) oraz tworzenie przez pracodawców nowych miejsc zatrudnienia w ramach refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy (672 osoby).

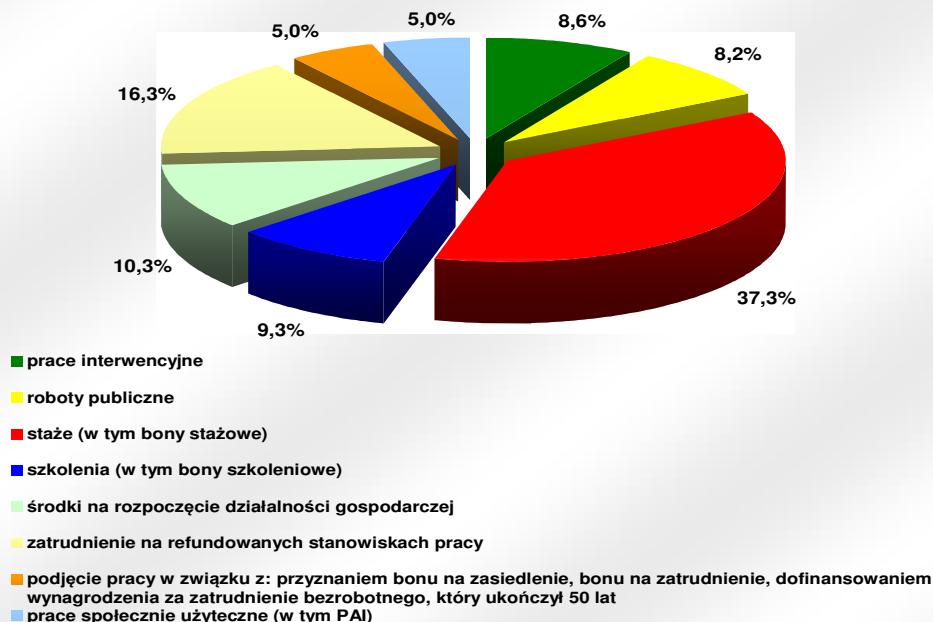
W 2015 r. realizowano także zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych zarejestrowanych w PUP w Częstochowie. Wydatkowano na nie ogółem 571 900 zł. Dotyczyły one finansowania instrumentów i usług rynku pracy na rzecz osób bezrobotnych niepełnosprawnych i niepełnosprawnych poszukujących pracy i niepozostających w zatrudnieniu.

Formy aktywizacji i liczba bezrobotnych, którym udzielono wsparcia w 2015

Tabela nr 23

Formy aktywizacji	Liczba osób
Prace interwencyjne	354
Roboty publiczne	339
Stáže (w tym bony stażowe)	1 535
Szkolenia (w tym bony szkoleniowe)	383
Środki na rozpoczęcie działalności gospodarczej	426
Koszty wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy	672
Prace społecznie użyteczne (w tym PAI)	203
Podjęcie pracy w związku z: przyznaniem bonu na zasiedlenie, bonu na zatrudnienie, dofinansowaniem wynagrodzenia za zatrudnienie bezrobotnego, który ukończył 50 lat	205
Ogółem:	4117

Udział bezrobotnych według form aktywizacji zawodowej

Projekty i programy realizowane przez Powiatowy Urząd Pracy w Częstochowie w 2015 r.

I. Projekty finansowane z Europejskiego Funduszu Społecznego

1. Projekt pn. „Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w Mieście Częstochowa i powiecie częstochowskim (I)”

Projekt współfinansowany jest przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, Oś priorytetowa I Osoby młode na rynku pracy, Działanie 1.1 Wsparcie osób pozostających bez pracy na regionalnym rynku pracy – projekty pozakonkursowe, Poddziałanie 1.1.1 Wsparcie udzielane z Europejskiego Funduszu Społecznego.

W 2015 roku projekt skierowany był do 1 240 osób w wieku 18-29 lat (które nie ukończyły 30. roku życia na dzień rozpoczęcia udziału w projekcie) zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Częstochowie jako osoby bezrobotne, z I lub II profilem pomocy, które nie uczestniczą w kształceniu i szkoleniu (tzw. młodzież NEET). Uczestnicy projektu mogli skorzystać z instrumentów rynku pracy. Wartość projektu: 9 443 100 zł. Okres realizacji: od 02.03.2015 r. do 31.12.2015 r.

2. Projekt pn. „Aktywizacja osób bezrobotnych w wieku 30+ zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Częstochowie (I)”

Projekt współfinansowany jest przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020, Oś Priorytetowa VII, Działanie 7.2. W ramach projektu wsparciem objęto 693 osoby bezrobotne zarejestrowane w PUP z ustalonym I lub II profilem pomocy. Uczestnicy projektu mogli skorzystać z dostępnych form aktywizacji zawodowej. Wartość projektu: 8 309 700 zł. Okres realizacji: od 01.07.2015 r. do 31.12.2015 r.

II. Projekty realizowane w ramach programów specjalnych

1. Projekt pn. „Oferta specjalna”

Projekt realizowany w ramach programu specjalnego adresowany był do 281 osób bezrobotnych, szczególnie do osób, dla których ustalony został III profil pomocy lub znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy. Program umożliwiał elastyczne reagowanie na potrzeby klienta wymagającego niestandardowego wsparcia. Wobec wszystkich uczestników programu specjalnego zastosowano zarówno usługi, jak i instrumenty rynku pracy wspierane przez elementy specyficzne. Uczestnicy projektu mogli skorzystać ze wsparcia w postaci: szkoleń, staży oraz zatrudnienia w ramach robót publicznych, prac interwencyjnych lub na refundowanych stanowiskach pracy. Elementem specyficznym zaplanowanym w projekcie była premia motywacyjna dla osoby

zatrudnionej po spełnieniu określonych w projekcie warunków lub ryczałt na dojazdy w przypadku odbywających staż. Wszyscy uczestnicy projektu zostali objęci usługą doradczą wspierającą ich powrót do aktywności zawodowej. Wartość projektu: 3 010 040 zł. Okres realizacji: od 02.02.2015 r. do 31.12.2015 r.

III. Projekty i programy realizowane w ramach środków Funduszu Pracy

1. Program Aktywizacja i Integracja (PAI) pn. „Praca to jest to”

Program finansowany ze środków Funduszu Pracy jest wspólnym działaniem instytucji rynku pracy, pomocy społecznej, samorządu lokalnego i organizacji pozarządowych na rzecz osób bezrobotnych zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Celem programu realizowanego w roku 2015 było:

- udzielenie kompleksowej pomocy osobom bezrobotnym, korzystającym ze świadczeń pomocy społecznej,
- integracja społeczna służąca kształtowaniu aktywnej postawy w życiu społecznym i zawodowym,
- przeciwdziałanie pogłębianiu się problemów związanych z wykluczeniem społecznym,
- rozwinięcie umiejętności psychospołecznych,
- budowanie prawidłowych interakcji z otoczeniem, powrót do aktywności społecznej i zawodowej jego uczestników.

Program był realizowany na terenie miasta Częstochowy oraz gmin powiatu częstochowskiego – Blachowni, Dąbrowy Zielonej, Kłomnic, Konopisk, Poczesnej, Olsztyna i Rędzin. Jego uczestnikami były osoby bezrobotne z ustalonym III profilem pomocy, które były jednocześnie klientami ośrodków pomocy społecznej.

W ramach programu jego uczestnicy realizowali dwa zadania - bloki: Integracja i reintegracja społeczna oraz Aktywizacja zawodowa. Działania w zakresie integracji i reintegracji społecznej obejmowały grupowe, jak i indywidualne poradnictwo specjalistyczne w wymiarze 80 godzin w okresie dwóch miesięcy. Z kolei blok aktywizacja zawodowa realizowany był w ramach prac społecznie użytecznych wykonywanych na rzecz gmin, w których zamieszkiwali uczestnicy. Programem Aktywizacja i Integracja pn. „Praca to jest to” objętych zostało łącznie 110 osób. Wartość projektu: 157 800 zł. Okres realizacji: od 01.04.2015 r. do 31.12.2015 r.

IV. Projekty i programy realizowane w ramach rezerwy Ministra Pracy i Polityki Społecznej

1. Projekt pn. „Bony dla młodych”

Program skierowany był do 52 osób bezrobotnych do 25. roku życia zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Częstochowie. Uczestnicy programu skorzystali z nowych form aktywizacji zawodowej – bonu na zasiedlenie, bonu stażowego oraz bonu szkoleniowego. Wartość projektu: 403 400 zł. Okres realizacji: od 16.02.2015 r. o 31.12.2015 r.

2. Program pn. „Od aktywności do samodzielności”

Wsparciem programu objęto 19 osób bezrobotnych zarejestrowanych w PUP Częstochowa znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy. W ramach programu uczestnicy skorzystali ze szkoleń, bonów na zasiedlenie i środków na podjęcie działalności gospodarczej. Wartość programu: 283 300 zł. Okres realizacji: od 01.05.2015 r. do 31.12.2015 r.

3. Program pn. „Praca pomiędzy 30 a 50”

Program adresowany był do 30 osób bezrobotnych zarejestrowanych w PUP Częstochowa w wieku 30-50 lat, które podjęły zatrudnienie u pracodawców w ramach tworzonych przez nich miejsc pracy. Wysokość programu: 600 000 zł. Okres realizacji: od 01.06.2015 r. do 31.12.2015 r.

V. Projekty współfinansowane z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych

1. Program pn. "JUNIOR - program aktywizacji zawodowej bezrobotnych absolwentów niepełnosprawnych"

Program adresowany był do 24 osób do 30. roku życia z orzeczoną znacznym, umiarkowanym lub lekkim stopniem niepełnosprawności bądź posiadających orzeczenie równoważne. Dzięki realizowanemu programowi uczestnicy skorzystali ze staży. Realizacja programu stała się możliwa dzięki pozyskaniu przez Powiatowy Urząd Pracy w Częstochowie środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych na aktywizację zawodową osób niepełnosprawnych. Wartość programu: 190 800 zł. Okres realizacji: od 10.03.2015 r. do 31.12.2015 r.

Działania Powiatowego Urzędu Pracy w obszarze polityki społecznej

Powiatowy Urząd Pracy w Częstochowie w ramach porozumień zawartych z Centrami Integracji Społecznej dotyczących zasad refundacji świadczeń integracyjnych (wraz ze składkami na ubezpieczenie społeczne) dla uczestników zajęć w CIS-ach, wydatkował w roku 2015 kwotę 5 097 698 zł, obejmując pomocą 791 osób – 706 osób z miasta Częstochowy oraz 85 z terenu powiatu częstochowskiego.

W kwietniu roku 2015 Powiatowy Urząd Pracy w Częstochowie podpisał z siedmioma ośrodkami pomocy społecznej z gmin powiatu częstochowskiego oraz Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Częstochowie porozumienia o współpracy. Porozumienia określały kryteria doboru bezrobotnych do programu PAI pn. „Praca to jest to” oraz zapewniały m.in. sprawną wymianę informacji dotyczących osób bezrobotnych, zarejestrowanych w PUP, dla których ustalono III profil pomocy, korzystających ze wsparcia opieki społecznej. Porozumienia o współpracy określały także kwestie finansowania prac społecznie użytecznych wykonywanych przez uczestników programu na rzecz lokalnej społeczności.

PUP w Częstochowie współpracował także z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Częstochowie przy realizacji drugiej edycji projektu pn. „Schematom STOP! Wspólne działania instytucji pomocy społecznej i instytucji rynku pracy – pilotaż”. Adresatami projektu było 10 rodzin wielodzietnych zamieszkujących na terenie Częstochowy (korzystających z systemu pomocy społecznej), w których przynajmniej jeden rodzic był zarejestrowany jako osoba bezrobotna. Dzięki realizacji projektu udało się stworzyć skuteczny model współpracy podmiotów pomocy i integracji społecznej oraz instytucji rynku pracy. Wzmacniany przez stały kontakt pracowników poszczególnych instytucji zaangażowanych w projekt stanowił doskonałe narzędzie w działaniach skierowanych do wszystkich uczestników „pilotażu”.

Od połowy lipca 2015 r., PUP Częstochowa podobnie jak inne powiatowe urzędy pracy w województwie śląskim, rozpoczął wdrażanie pilotażowego programu aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych pn. „Wiedza i praktyka kluczem do skutecznej pomocy bezrobotnym osobom niepełnosprawnym”. Program współfinansowany jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego. Jednym z głównych celów programu było zaadoptowanie elementów Case Management (CM - zarządzania pojedynczym przypadkiem) jako metody pracy z osobami niepełnosprawnymi. CM oferuje zindywidualizowane podejście do problemów osoby niepełnosprawnej, co przełożyć się ma na skuteczniejsze pokonywanie przez nich wszystkich trudności. Współpraca z wieloma instytucjami ma spowodować zmiany w życiu społecznym, zawodowym i zdrowotnym osoby niepełnosprawnej.

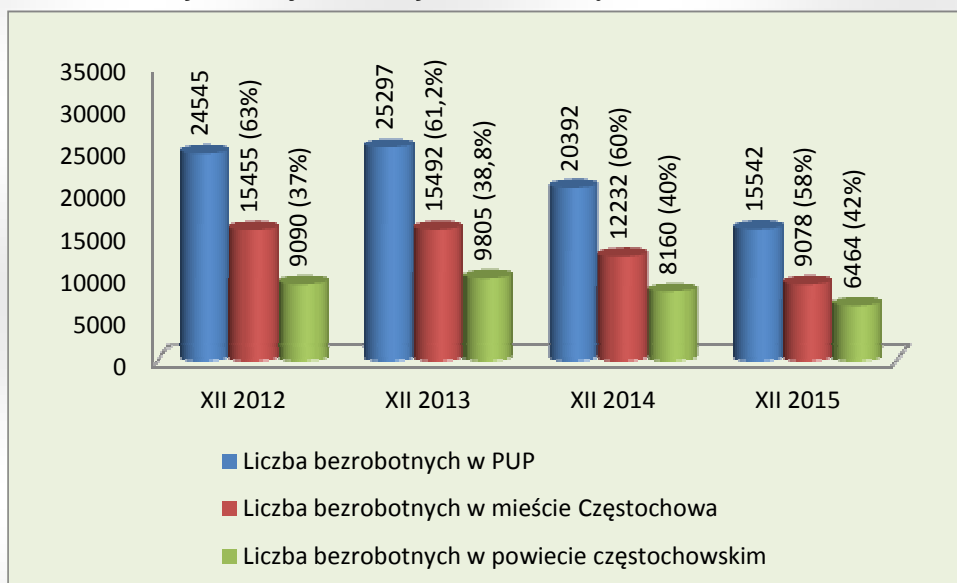
Sytuacja na rynku pracy regionu częstochowskiego (miasto i powiat częstochowski)

Rok 2015 był kolejnym okresem pozytywnych tendencji obserwowanych na lokalnym rynku pracy. Podobnie, jak w 2014 r. odnotowano znaczny spadek bezrobocia rejestrowanego. Redukcja bezrobocia na obszarze działania Powiatowego Urzędu Pracy w Częstochowie wyniosła w 2015 r. 23,8% (w 2014 r. – 25,8%). Zmniejszenie liczby zarejestrowanych bezrobotnych to efekt wyższego tempa wzrostu gospodarczego, rosnącej liczby wolnych miejsc pracy zgłaszanych przez pracodawców oraz prowadzonej przez PUP Częstochowa aktywizacji zawodowej z wykorzystaniem środków Funduszu Pracy, Europejskiego Funduszu Społecznego i Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

Na koniec grudnia 2015 roku w PUP Częstochowa zarejestrowanych było 15 542 bezrobotnych. W porównaniu z rokiem poprzednim poziom bezrobocia zmniejszył się o 4 850 osób. W mieście Częstochowa liczba bezrobotnych wynosiła 9 078 osób, tj. o 3 154 mniej niż w roku 2014, a w powiecie częstochowskim 6 464 osoby, tj. o 1 696 mniej niż w roku 2014.

Dynamika spadku bezrobocia w roku 2015 wyniosła w mieście Częstochowa - 25,8%, a w powiecie częstochowskim - 18,5%. Bezrobotni mieszkańcy Częstochowy stanowili 58% ogółu zarejestrowanych w PUP, a powiatu częstochowskiego 42%. Prawo do zasiłku posiadało w końcu grudnia 2015 r. - 2 457 osób tj. 15,8% ogółu bezrobotnych. Bezrobotne kobiety zarejestrowane w PUP Częstochowa stanowiły 50,4% ogółu bezrobotnych, natomiast mężczyźni – 49,6%.

Liczba bezrobotnych zarejestrowanych w PUP Częstochowa, stan w końcu roku

Stopa bezrobocia w końcu grudnia 2015 r. wynosiła :

- w Częstochowie – 8,5%
- w powiecie częstochowskim – 14,7%
- w woj. śląskim – 8,2%
- w Polsce – 9,8%.

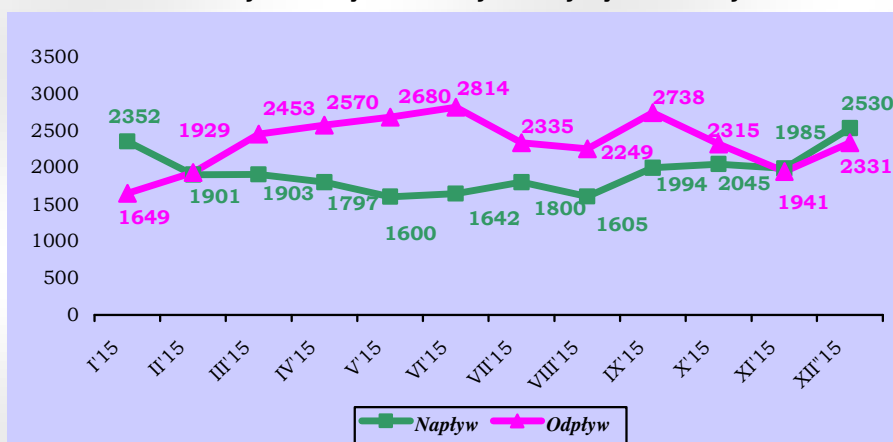
Stopa bezrobocia

Na przestrzeni 2015 r. w PUP Częstochowa zarejestrowały się 23 154 osoby bezrobotne, czyli o 1 030 mniej niż w 2014 r. Wśród zarejestrowanych przeważały osoby poprzednio pracujące, które stanowiły 81,4% ogółu, natomiast bezrobotni nieposiadający stażu pracy stanowili 18,6%. Zdecydowana większość rejestrowała się w PUP po raz kolejny (84,2%), po raz pierwszy zarejestrowało się 15,8% bezrobotnych. W 2015 r. w PUP Częstochowa zarejestrowało się 7 681 osób bezrobotnych zamieszkałych na wsi, co stanowiło 33,2% ogółu zarejestrowanych w ciągu roku. Z ewidencji bezrobotnych wyłączone w 2015 r. 28 004 osób, o 1 085 mniej niż przed rokiem.

Najczęstszą przyczyną wyłączenia z rejestrów PUP Częstochowa było:

- podjęcie pracy – 47,7% (13 353 osoby),
- niepotwierdzenie gotowości do pracy – 27% (7 563 osoby),
- rozpoczęcie aktywnej formy w postaci szkolenia, stażu, prac społecznie użytecznych – 7,6% (2 121 osób),
- dobrowolna rezygnacja ze statusu bezrobotnego – 5% (1 414 osób),
- odmowa bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniej pracy lub innej formy pomocy – 3,8% (1 052 osoby).

Liczba bezrobotnych zarejestrowanych i wyrejestrowanych w 2015 roku

W końcu grudnia 2015 r. status osoby będącej w szczególnej sytuacji na rynku pracy posiadało 13 322 bezrobotnych zarejestrowanych w PUP Częstochowa, co stanowiło 85,7% ogółu bezrobotnych. Wśród bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy najliczniejszymi grupami byli:

- długotrwale bezrobotni (8 936 osób),
- powyżej 50 roku życia (5 394 osoby),
- do 30 roku życia (3 238 osób).

W końcu grudnia 2015 r. ponad połowa bezrobotnych pozostających w ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy w Częstochowie posiadała wykształcenie gimnazjalne lub zasadnicze zawodowe – 51% ogółu (7 871 osób). Świadectwo ukończenia szkoły średniej lub policealnej posiadało 32% bezrobotnych (5 004 osoby), a dyplom ukończenia szkoły wyższej 17% zarejestrowanych (2 667 osób).

Najliczniejszą grupę wśród bezrobotnych stanowiły osoby w przedziale wiekowym od 25 do 34 lat - 25% ogółu zarejestrowanych (3 803 osoby), następnie od 35 do 44 lat – 22% (3 446 osób) oraz bezrobotni od 45 do 54. roku życia – 21% ogółu (3 253 osoby). Odsetek osób bezrobotnych do 25. roku życia wynosił 9% (1 419 osób). Duży problem z powrotem na rynek pracy mają osoby starsze po 55. roku życia. Ich udział w liczbie bezrobotnych wynosił w końcu 2015 r. 23,3% i zwiększył się w porównaniu z rokiem 2014 o prawie 3 punkty procentowe.

Większość bezrobotnych figurujących w ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy w Częstochowie to osoby, które wcześniej pracowały. Na koniec roku 2015 liczba osób poprzednio pracujących wynosiła 13 215, tj. 85% ogółu bezrobotnych. Odsetek osób dotychczas niepracujących wyniósł 15% (2 327 osób). Wśród poprzednio pracujących 42,1% stanowili bezrobotni z krótkim stażem pracy, tj. do 5 lat pracy. Osoby ze stażem pracy od 5 do 20 lat stanowiły 35,6% poprzednio pracujących, a powyżej 20 lat 22,3%.

Jednym z większych zagrożeń występujących na rynku pracy jest długotrwale pozostawanie bez pracy. W końcu 2015 r. osoby pozostające bez zatrudnienia dłużej niż 12 miesięcy od momentu zarejestrowania stanowiły 42,4% wszystkich bezrobotnych (w 2014 r. – 45,5%). Ponad 66% bezrobotnych z tej grupy osób pozostawało w rejestrze urzędu pracy ponad 24 miesiące. Poziom bezrobocia nierozzerwalnie związany jest z oferowaną przez pracodawców liczbą wolnych miejsc pracy. W roku 2015 do PUP Częstochowa zgłoszonych zostało 7 108 wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej. Jest to liczba o 1 769 większa niż w roku 2014.

Wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej w roku 2015

Tabela nr 24

Wyszczególnienie	Liczba wolnych miejsc pracy	z tego	
		zatrudnienie lub inna praca zarobkowa	miejsca aktywizacji zawodowej (staże, prace społecznie użyteczne)
Styczeń 2015	440	415	25
Luty 2015	348	213	135
Marzec 2015	511	397	114
Kwiecień 2015	698	472	226
Maj 2015	1012	527	485
Czerwiec 2015	473	406	67
Lipiec 2015	707	408	299
Sierpień 2015	898	420	478
Wrzesień 2015	625	484	141
Październik 2015	537	533	4
Listopad 2015	375	367	8
Grudzień 2015	484	479	5
Razem	7108	5121	1987

Wśród zgłoszonych w 2015 r. ofert pracy, miejsca pracy subsydiowanej (w tym stażu i prac społecznie użytecznych) stanowiły 46,5% wszystkich zgłoszonych ofert pracy (rok wcześniej – 50,3%). Z sektora prywatnego wpłynęło 6 239 wolnych miejsc a z sektora publicznego 869.

W 2015 r. w ramach realizacji ofert pracy zorganizowano dla pracodawców 117 giełd pracy, na których zaoferowano 333 wolne miejsca pracy dla 946 kandydatów.

Pośrednicy pracy – doradcy klienta instytucjonalnego - odpowiedzialni za pozyskiwanie nowych pracodawców i utrzymywanie kontaktów z dotychczas obsługiwanymi, nawiązali łącznie 5 187 kontaktów (w tym kontakty telefoniczne i e-mailowe) oraz złożyli 39 wizyt bezpośrednio

u pracodawców.

Ponadto pośrednicy pracy zarejestrowali ponadto 2450 oświadczeń o zamiarze powierzenia wykonywania pracy cudzoziemcowi oraz sporządzili 199 informacji starosty na temat możliwości zaspokojenia potrzeb kadrowych podmiotu powierzającego wykonywanie pracy w oparciu o rejestr bezrobotnych i poszukujących pracy Powiatowego Urzędu Pracy w Częstochowie.

W ramach pośrednictwa pracy związanego ze swobodnym przepływem pracowników na terenie państw UE/EOG poprzez sieć EURES (Europejskie Służby Zatrudnienia) zarejestrowano 239 ofert pracy na łączną liczbę 2 421 wolnych miejsc zatrudnienia.

Realizacja pośrednictwa pracy w ramach sieci EURES obejmowała zarówno kontakty z instytucjami zewnętrznymi nt. EURES (22 kontakty), jak i z bezrobotnymi i poszukującymi pracy polegające na udzielaniu informacji według następującej tematyki: informacje ogólne (76), informacje dotyczące poszukiwania pracy (238) oraz inne zagadnienia (4). Świadczenie usług w ramach sieci EURES zamknęło się liczbą 516 udzielonych informacji i porad.

Pośrednicy pracy zorganizowali także 10 spotkań informacyjnych dla osób bezrobotnych i poszukujących pracy, w których uczestniczyły łącznie 122 osoby. Spotkania dotyczyły głównie wyjazdów do pracy za granicą (8 spotkań), pozostałe związane były z rekrutacją osób na stanowisko pracownika do odśnieżania dachów oraz doręczyciela.

Pracownicy Powiatowego Urzędu Pracy w Częstochowie uczestniczyli również w przeprowadzonym po raz pierwszy w woj. śląskim badaniu rynku pracy pod nazwą „Barometr zawodów”. Celem badania było wskazanie zawodów, na które w 2016 roku będzie zwiększone lub zmniejszone zapotrzebowanie na pracowników. W „Barometrze zawodów” wykazano również profesje, w których w 2016 r. prognozuje się „równowagę”. W badaniu, zgodnie z jego założeniem, w roli ekspertów rynku pracy wystąpili pracownicy PUP w Częstochowie zatrudnieni na stanowiskach: doradcy zawodowego, pośrednika pracy, specjalisty do spraw rejestracji, specjalisty do spraw programów. W roku 2015 doradcy zawodowi w ramach indywidualnego poradnictwa zawodowego przeprowadzili 1041 rozmów doradczych, w których uczestniczyło 883 osób bezrobotnych i poszukujących pracy. W ramach grupowego poradnictwa zawodowego doradcy przygotowali zajęcia warsztatowe skierowane do bezrobotnych. Wzięło w nich udział 577 osób podzielonych na 82 grupy. Zajęcia obejmowały zagadnienia z następującego zakresu: autoprezentacji, profesjonalnego przygotowania dokumentów aplikacyjnych, radzenia sobie ze stresem, określania predyspozycji zawodowych, asertywności, przygotowania do rozmowy kwalifikacyjnej, planowania kariery zawodowej.

Dodatkowo w ramach poradnictwa grupowego przeprowadzono 39 spotkań na temat: „Jak skutecznie szukać pracy” skierowanych jedynie do młodzieży. W tych zajęciach uczestniczyło 200 osób.

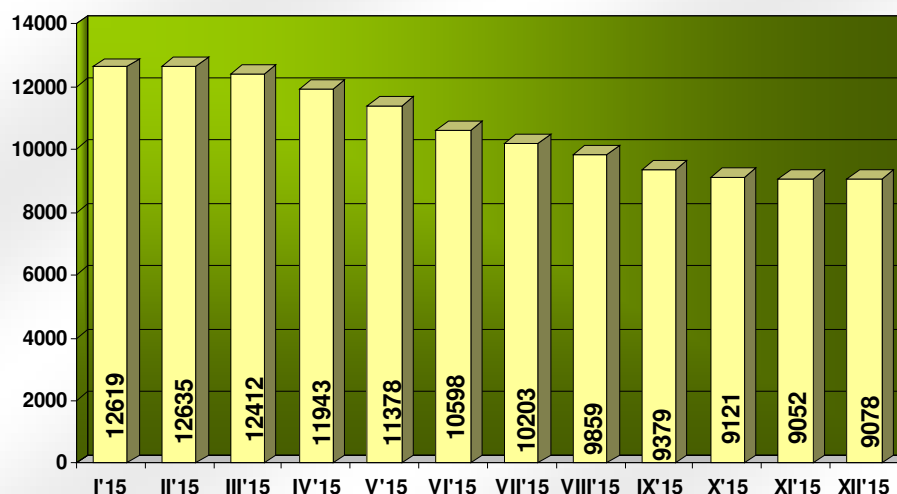
Dużym zainteresowaniem cieszyła się działalność Otwartego Klubu Pracy, w którym osoby bezrobotne i poszukujące pracy mogły zapoznać się z aktualnymi ofertami pracy zamieszczonymi w Internecie, przygotować dokumenty aplikacyjne oraz skorzystać z telefonu w celu kontaktu z pracodawcą. W 2015 r. z oferty Otwartego Klubu Pracy skorzystało 289 osób. Doradcy zawodowi byli także zaangażowani w opiniowanie programów stażu oraz nowych kierunków kształcenia. Doradcy zawodowi z urzędu pracy spotykali się także z uczniami szkół gimnazjalnych. Dla uczniów III klasy gimnazjum Zespołu Szkół w Hucie Starej B przeprowadzili zajęcia warsztatowe na temat „Planowania kariery zawodowej”.

Ważnym czynnikiem rozszerzającym współpracę urzędu pracy z pracodawcami był Krajowy Fundusz Szkoleniowy. Zasilany środkami Funduszu Pracy przeznaczony jest na finansowanie działań na rzecz m.in. kształcenia ustawicznego pracowników i pracodawców. W roku 2015 PUP Częstochowa posiadał do dyspozycji limit środków Krajowego Funduszu Szkoleniowego w kwocie 1 190 400 zł. Dzięki nim zawarto umowy z 81 pracodawcami, a wsparciem (kształceniem) objęto łącznie 660 osób.

Sytuacja na rynku pracy miasta Częstochowy oraz aktywizacja osób bezrobotnych

Na koniec grudnia 2015 r. w Powiatowym Urzędzie Pracy w Częstochowie zarejestrowanych było 9 078 bezrobotnych mieszkańców Częstochowy, tj. o 3 154 (o 25,8%) mniej niż przed rokiem. Bezrobotni poprzednio pracujący stanowili 85,5% ogółu zarejestrowanych, a nieposiadający żadnego stażu pracy – 14,5%.

Liczba bezrobotnych mieszkańców Częstochowy w 2015 roku, stan w końcu miesiąca

W roku 2015 w PUP zarejestrowało się 14 210 osób bezrobotnych z terenu Częstochowy (w 2014r. - 15 060). Zdecydowana większość bezrobotnych rejestrowała się po raz kolejny – 84,9% ogółu. Osoby rejestrujące się po raz pierwszy stanowiły 15,1% zarejestrowanych.

W roku 2015 r. zarejestrowało się 438 osób zwolnionych z przyczyn zakładu pracy – 3,1% ogółu zarejestrowanych (w 2014 r. - 4,9%), natomiast z ewidencji wyłączonych zostało 17 364 bezrobotnych (w 2014 r. – 18 320). Najczęstszym powodem wykreślenia z rejestrów było:

- podjęcie pracy – 7 966 osób (w 2014 r. – 7 836),
- niepotwierdzenie gotowości do pracy – 5 030 (w 2014 r. - 5 635),
- rozpoczęcie aktywnej formy w postaci szkolenia, stażu, prac społecznie użytecznych – 1 128 (w 2014 r. – 1 510),
- dobrowolna rezygnacja ze statusu bezrobotnego – 812 (w 2014 r. – 713),
- odmowa bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniej pracy lub innej formy pomocy – 691 (w 2014 r. – 318).

W roku 2015 odnotowywano wyższy udział bezrobotnych kobiet w stosunku do zarejestrowanych mężczyzn. Kobiety stanowiły 51% ogółu zarejestrowanych, natomiast bezrobotni mężczyźni 49%. W końcu 2015 r. prawo do zasiłku posiadało - 1 186 bezrobotnych (13,1% zarejestrowanych), status osoby będącej w szczególnej sytuacji na rynku pracy - 7 797 bezrobotnych mieszkańców Częstochowy, co stanowiło 85,9% ogółu bezrobotnych.

Wśród zarejestrowanych bezrobotnych najliczniejszymi grupami w szczególnej sytuacji były osoby:

- długotrwale bezrobotne (5 229 osób),
- powyżej 50 roku życia (3 477 osób),
- do 30 roku życia (1 629 osób).

Prawie połowa zarejestrowanych bezrobotnych posiadała wykształcenie zasadnicze zawodowe, gimnazjalne lub niższe (47,2% bezrobotnych). Udział bezrobotnych z wykształceniem policealnym i średnim wynosił 32,7%, natomiast odsetek osób z wykształceniem wyższym wynosił 20,1%.

Wśród zarejestrowanych w PUP Częstochowa przeważały osoby w wieku 25-34 lat (23,3% zarejestrowanych), następnie 35-44 lat (21,8%) oraz w wieku 45-54 lat (21,7%). Osoby młode do 25. roku życia stanowiły 7,1% ogółu. Ich udział zmniejszył się w porównaniu z 2014 r. o 1 p. proc.. Zwiększył się natomiast odsetek bezrobotnych powyżej 55 lat z 23% w 2014 r. do 26,1% na koniec 2015 r.

Ponad 35% bezrobotnych (35,4%) z miasta Częstochowy posiadało staż pracy krótszy niż 5 lat, 29,2% bezrobotnych posiadało staż pracy od 5 do 20 lat a 14,5% bezrobotnych figurujących w ewidencji PUP nie posiadało żadnego stażu pracy. Bezrobotni z ponad 20-letnim stażem pracy stanowili 20,9% ogółu bezrobotnych. W końcu 2015 r. 42,9% bezrobotnych z Częstochowy pozostawało bez pracy ponad 12 miesięcy (3 898 osób), w tym 66,6%, to osoby pozostające w rejestrze PUP dłużej niż 2 lata (2 597).

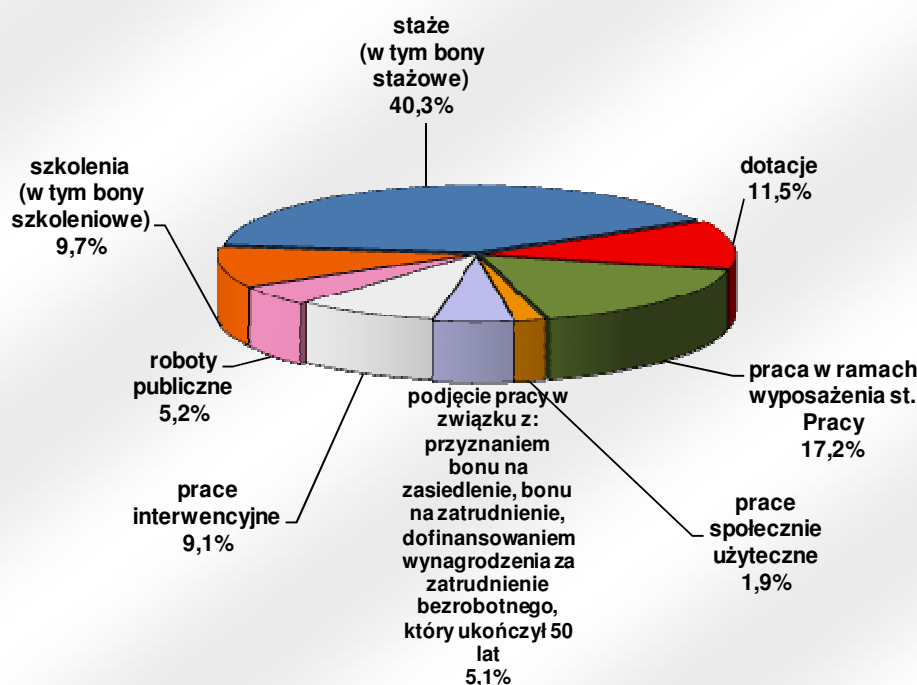
W 2015 r. pracodawcy z terenu Częstochowy zgłosili 5 073 oferty pracy (w 2014 r. – 3 735). Z sektora publicznego wpłynęły 373 oferty pracy (7,4% ogółu), z sektora prywatnego – 4 700 (92,6%).

Miejsca subsydiowane – 2 164 (w tym stażu i prac społecznie użytecznych) stanowiły 42,7% ogółu zgłoszonych miejsc pracy w Częstochowie.

Aktywizacją zawodową w roku 2015 objęto 2 174 bezrobotnych mieszkańców Częstochowy (w 2014 r. - 2 384 osoby), którzy skorzystali z:

- prac interwencyjnych – 197 osób (w 2014 r. - 100 osób),
- robót publicznych – 114 osób (w 2014 r. – 107),
- stażu (w tym ramach bonu stażowego) – 876 osób (w 2014 r. – 878),
- szkoleń (w tym w ramach bonu szkoleniowego) – 210 osób (w 2014 r. – 626),
- jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej – 251 osób (w 2014 r. – 352),
- zatrudnienia w ramach kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy – 373 osoby (w 2014 r. – 278),
- podjęcia pracy w związku z: przyznaniem bonu na zasiedlenie, bonu na zatrudnienie, dofinansowaniem wynagrodzenia za zatrudnienie bezrobotnego, który ukończył 50 lat – 111 osób (w 2014 r. – 37),
- prac społecznie użytecznych – 42 osoby (w 2014 r. – 6).

Udział procentowy bezrobotnych z miasta Częstochowy w aktywnych formach przeciwdziałania bezrobociu w roku 2015

Działania promujące urząd i poprawiające jakość obsługi

W maju 2015 r. Powiatowy Urząd Pracy w Częstochowie wraz z partnerami – Ochotniczymi Hufcami Pracy – Centrum Edukacji i Pracy Młodzieży w Częstochowie, Agencją Rozwoju Regionalnego S.A. w Częstochowie oraz Zakładem Doskonalenia Zawodowego w Katowicach zorganizował kolejną edycję Targów Pracy. Honorowy patronat nad targami objął Prezydent Miasta Częstochowy Krzysztof Matyjaszczyk.

W targach wzięło udział 60 pracodawców, którzy oferowali ponad 600 miejsc zatrudnienia zarówno w kraju, jak i za granicą. Oprócz ofert pracy, ponad pół tysiąca osób odwiedzających targi mogło zapoznać się z możliwościami wsparcia bezrobotnych w ramach aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu – m.in. szkoleń, staży, czy środków na rozpoczęcie działalności gospodarczej. Zainteresowani mogli wziąć także udział w zajęciach warsztatowych przygotowanych przez PUP Częstochowa, Ochotnicze Hufce Pracy – Centrum Edukacji i Pracy Młodzieży w Częstochowie oraz Agencję Rozwoju Regionalnego S.A. w Częstochowie. Doradcy zawodowi z urzędu pracy wzbogacali u osób poszukujących zatrudnienia umiejętności autoprezentacji w trakcie warsztatów odbywających się pod hasłem: „Jak cię widzą, tak cię piszą, czyli o sztuce autoprezentacji”.

We wrześniu 2015 r. Powiatowy Urząd Pracy w Częstochowie wspierał także Ochotnicze Hufce Pracy – Centrum Edukacji i Pracy Młodzieży w Częstochowie przy organizacji Targów Pracy i Edukacji Zawodowej. Targi odwiedzili głównie młodzi ludzie, uczniowie ostatnich klas szkół ponadgimnazjalnych i zawodowych, którzy niebawem wejdą na rynek pracy. Część z odwiedzających targi uczestniczyła w spotkaniach warsztatowych na temat: „Rozmowy kwalifikacyjnej z pracodawcą” oraz „Jak skutecznie szukać pracy”. Poprowadzili je doradcy zawodowi z Powiatowego Urzędu Pracy w Częstochowie.

W roli wystawcy Powiatowy Urząd Pracy w Częstochowie wziął udział w targach pracy organizowanych przez Powiatowe Urzędy Pracy w Myszkowie i Kłobucku. Pracownicy PUP Częstochowa prezentowali także swoją ofertę podczas targów przygotowanych przez Biuro Karier Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie oraz Politechnikę Częstochowską.

W 2015 r. dokonano również modernizacji strony internetowej Powiatowego Urzędu Pracy w Częstochowie (www.pup.czestochowa.pl). Zmieniono jej wygląd, ułatwiając dostęp do informacji na temat aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu po zmianach dokonanych w związku z nowelizacją ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. Nowa strona internetowa spełnia oczekiwania osób niepełnosprawnych, zgodnie z zalecanymi standardami.

Powiatowy Urząd Pracy w Częstochowie w 2015 r. rozszerzył dwukierunkowy system wymiany informacji między PUP Częstochowa, a ośrodkami pomocy społecznej z Częstochowy i powiatu częstochowskiego za pomocą Samorządowej Elektronicznej Platformy Informacyjnej (SEPI). Obecnie z dostępu do istotnych informacji w obszarze administracji samorządowej w oparciu o spójną i wiarygodną bazę danych o klientach mogą korzystać gminne ośrodki pomocy powiatu częstochowskiego. W 2015 r. Powiatowy Urząd Pracy w Częstochowie wydał bezpłatny numer Monitora Informacyjnego - Rynek Pracy. Monitor był ważnym źródłem informacji o rynku pracy, realizowanych programach wspierających aktywizację zawodową, a także wydarzeniach, w których uczestniczyli przedstawiciele urzędu.

Promocja wszystkich działań prowadzonych przez PUP Częstochowa odbywała się poprzez:

- udział w konferencjach i spotkaniach z pracodawcami, samorządami gminnymi, organizacjami pozarządowymi (Częstochowa, Poczesna, Blachownia),
- udział w organizowanych przez Agencję Rozwoju Regionalnego w Częstochowie „Śniadaniach z przedsiębiorcami”,
- udział w Forum Gospodarczym organizowanym przez Regionalną Izbę Przemysłowo-Handlową w Częstochowie,
- upowszechnianie materiałów informacyjnych i promocyjnych skierowanych zarówno do bezrobotnych, jak i pracodawców,
- media - regionalne i lokalne stacje telewizyjne (TVP Katowice, NTL Radomsko, TV Silesia, TV Orion), rozgłośnie radiowe (Radio Katowice, Radio Jura, RMF Maxxx, Radio Złote Przeboje, Radio Fiat) oraz gazety i czasopisma („Gazeta Wyborcza”, „Rzeczpospolita”, „Dziennik Zachodni”, „Życie Częstochowy i Powiatu”, „Gazeta Częstochowska”, „Częstochowskie24.pl”, „Częstochowiak”, „Nowa Trybuna Częstochowska”, „Jasne, że Częstochowa”).

W 2015 r. 126 pracowników Powiatowego Urzędu Pracy w Częstochowie uczestniczyło w szkoleniach i kursach, mających na celu podniesienie kwalifikacji zawodowych i zdobycie umiejętności niezbędnych do właściwej realizacji wykonywanych zadań.

Samorządowy Zakład Budżetowy Centrum Integracji Społecznej Częstochowie ul. Legionów 50A (SZB CIS/Centrum) <http://cis.czestochowa.pl/>

W 2015 r. SBZ CIS realizowało zadania związane z reintegracją społeczno-zawodową poprzez prowadzenie zajęć z zakresu pełnienia ról społecznych, doskonalenia umiejętności zawodowych, poprzez naukę planowania i zaspokajania własnych potrzeb. W szczególności realizowano zadania w zakresie:

- stabilizowania funkcjonowania SZB CIS i optymalizacji możliwości rozwojowych, w tym prawidłowej organizacji funkcjonowania warsztatów,
- stałego rozwijania zaradności i umiejętności osób skierowanych do Centrum poprzez realizację zadań zawartych w Indywidualnym Programie Zatrudnienia Socjalnego (IPZS),
- współpracy z zakładami pracy i wzbogaceniu oferty zatrudnienia w warsztatach,
- wzmocnieniu współdziałania z innymi podmiotami ekonomii społecznej i innymi organizacjami,
- doposażeniu narzędziowym i sprzętowym warsztatów,
- poprawie estetyki i wyposażenia Centrum.

Na dzień 01.01.2015 r. liczba uczestników wynosiła 258, natomiast stan na dzień 31.12.2015 r.- 222. Liczba uczestników przyjętych w ciągu całego roku to 251. Liczba osób, które zaprzestały realizacji IPZS to 70 (rezygnacja uczestników była konsekwencją znalezienia przez nich pracy). 100 osób zaprzestało realizacji IPZS z uwagi na trwale opuszczanie zajęć, natomiast 117 osób zakończyło realizację IPZS. W SZB CIS działały następujące warsztaty:

- Warsztat Porządkowy Tereny zielone i MPK - został wyposażony w niezbędny sprzęt, narzędzia, preparaty dezynfekujące, czyszczące i środki ochrony indywidualnej,
- Warsztat Gastronomiczno-Kulinarny - przygotowano i wydano 38.259 posiłków, warsztat został doposażony w patelnię elektryczną, warkow do wody, profesjonalną maszynę do mielenia mięsa, garnki i drobny sprzęt kuchenny,
- Warsztat Administracyjno-Biurowy – polegał na wydawaniu niezbędnych zaświadczeń, prowadzenie strony internetowej i elektronicznej skrzynki pocztowej, dokumentacji fotograficznej i prac kancelaryjnych to zadania realizowane przez komórkę sekretariatu; realizowano kompleksową obsługę kadrowo-płacową pracowników i uczestników Centrum, współpracując w tym zakresie z ZUS, US, Powiatowym Urzędem Pracy, Głównym Urzędem Statystycznym i Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej,
- Warsztat Monitoringu i Dozoru - uczestnicy warsztatu rekrutowani są spośród osób bezdomnych, w ścisłej współpracy z Fundacją Chrześcijańską "Adullam; wypełniali zadania związane z funkcjonowaniem Ogrzewalni przy ul. Sikorskiego 78a w Częstochowie,
- Warsztat Remontowo-Budowlany – zajmował się szerokim wachlarzem usług - od porządkowania, malowania i remontu pomieszczeń w wielu obiektach do budowy Ogrodu Społecznego,
- Warsztat Prac Społecznie-Użytecznych – uczestnicy wykonują prace w różnego rodzaju placówkach i instytucjach na stanowiskach pracowników gospodarczych i administracyjnych.

W roku 2015 przeprowadzone zostały dla uczestników dwa bloki tematyczne spotkań edukacyjnych. Prowadzącymi byli zarówno pracownicy SZB CIS, jak również osoby zaproszone. Pośród każdego cyklu spotkań została wybrana 10-osobowa grupa reprezentatywna, która odpowiedziała na pytania ankiety ewaluacyjnej. Mając świadomość ważnej roli liderów grup w procesie reintegracji i stawiając na podnoszenie kwalifikacji, zostali oni objęci nie tylko pomocą w animowaniu grup warsztatowych, lecz również osobnymi szkoleniami w zakresie zrozumienia siebie oraz zasadami kierowania grupą. Zajęcia miały charakter comiesięcznych indywidualnych i grupowych spotkań, które personalizowały wyniki i ich interesujące problemy związane z grupą lub ich osobistym życiem. Decyzją Prezydenta Miasta Częstochowy od 12 grudnia 2015 roku w trwały zarząd na czas nieoznaczony przekazano na rzecz Centrum nieruchomości gruntowe zabudowane znajdujące się przy ul. Legionów 48, 50 i 50A, ul. Marysia 93.

SZB CIS nadal współpracuje z Pracownią malarską "Werniks" działająca przy Uniwersytecie Trzeciego Wieku Politechniki Częstochowskiej.

Uruchomiono pracownię komputerową, która daje możliwość skorzystania uczestnikom z zajęć zaznajamiających z obsługą sprzętu komputerowego i internetu. N

SZB CIS uczestniczył jako współorganizator następujących imprez:

- Radosny Dzień Dziecka – Festyn nad zbiornikiem Huty,
- Piknik Rodzinny – Festyn przy zbiorniku wodnym "Bałtyk",
- Festyn "Poznaj sąsiada" – przy ul. Legionów 58,

Ponadto zorganizowano w sali sesyjnej Urzędu Miasta spotkanie z Mikołajem dla dzieci uczestników i Pracowników, uroczysty obiad świąteczny dla wszystkich Uczestników i Pracowników SZB CIS.

SZB CIS w 2015 roku realizował zadania reintegracji społecznej i zawodowej tworząc warunki i zabezpieczając ich realizację. Współpracowano z zakładami pracy, instytucjami, organizacjami pozarządowymi.

- **Oczyszczalnia Ścieków „WARTA” Spółka Akcyjna**
- **Częstochowskie Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o.o. w Sobuczynie**
- **Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne w Częstochowie Sp. z o.o.**
- **Zakład Gospodarki Mieszkaniowej Towarzystwo Budownictwa Społecznego w Częstochowie Sp. z o.o.**
- **Agencja Rozwoju Regionalnego w Częstochowie S.A**
- **Hala Sportowa Częstochowa Sp.z o.o.**
- **Częstochowskie Centrum Zdrowia Sp. z o.o**
- **Związek Komunalny Gmin ds. Wodociągów i Kanalizacji w Częstochowie**
- **Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Okręgu Częstochowskiego S.A. w Częstochowie**
-

Do głównych celów sprawowania nadzoru właścicielskiego nad spółkami z jej udziałem należą:

- wzrost efektywności działania, skuteczności zarządzania i wartości spółek;
- racjonalne wykorzystywanie zasobów majątkowych dla zapewnienia prawidłowej realizacji zadań, w tym wynikających z realizacji zadań własnych gminy;
- skuteczne wykonywanie praw właścicielskich gminy do realizacji zadań i celów, dla których zostały powołane spółki;
- przygotowanie spółek do ewentualnych procesów przekształceń i prywatyzacji w celu jak najlepszej realizacji zadań własnych gminy;
- osiągnięcie przejrzystości funkcjonowania spółek.

Oczyszczalnia Ścieków „WARTA” Spółka Akcyjna¹ <http://www.wartasa.eu/>

Spółka prowadzi działalność w zakresie oczyszczania ścieków komunalnych i przemysłowych. Eksploatuje dwie oczyszczalnie, które obsługują mieszkańców Częstochowy oraz kilkaset różnej wielkości zakładów przemysłowych. Obie oczyszczalnie łącznie rocznie oczyszczają około 16,0 mln m³ ścieków komunalnych. Zasadniczym źródłem dochodów spółki są przychody uzyskiwane za usługi polegające na odbiorze i oczyszczaniu ścieków

Nakłady inwestycyjne w 2015 r. Wyniosły: 7 929 000 zł w tym kontynuowano zadania rozpoczęte na kwotę 7 044 600 zł, a główną pozycją była modernizacja Centralnej Przepompowni Ścieków. Na zadania nowe przypada kwota 883 000 zł.

W roku 2015 realizowano działania dotyczące gotowości i sprawności wszystkich instalacji stanowiących ciąg technologiczny oczyszczalni. Jednocześnie uwzględniono zadania zmierzające do polepszenia warunków pracy pracowników poprzez zwiększenie bezpieczeństwa i estetyki na terenie spółki. W zakresie remontu infrastruktury technologii oczyszczania ścieków zrealizowano zadania na łączną kwotę 289 000 zł.

W omawianym okresie zakończono realizację zadania „Rozbudowa i modernizacja Oczyszczalni Ścieków „WARTA” S.A. w Częstochowie”, na które spółka otrzymała w 2013 r. dofinansowanie z Ministerstwa Środowiska w kwocie 20 252 794 zł. Realizacja tego zadania pozwoli na uzyskanie oszczędności w zużyciu energii elektrycznej z tytułu wymiany pomp na energooszczędne.

OŚ „WARTA” S.A. w Częstochowie jest posiadaczem patentu na technologię przemysłowego wykorzystania odpadów z piaskownika tj. jednego z elementów procesu technologicznego oczyszczania ścieków. Efektem złożonych etapów obróbki pozyskiwanego wsadu jest kruszywo stanowiące uzupełnienie składu mieszanki betonowej do podbudowy betonowej nawierzchni drogowej. Technologia ta znalazła uznanie na Międzynarodowej Wystawie Wynalazków „2015 Taipei

¹ Udział Gminy Częstochowa: 100%. Spółka powstała w 2002 r. w wyniku przekształceń likwidacyjnych Przemysłowej Spółki Wodnej „Warta” - Uchwała Rady Miasta Częstochowy Nr 908/LXIX/02 z dnia 10.10.2002r. Spółka prowadzi działalność w zakresie oczyszczania i odprowadzania ścieków komunalnych oraz przemysłowych dla Miasta Częstochowy a także wywozu i unieszkodliwiania odpadów powstałych w wyniku procesu oczyszczania.

Int'l Invention Show & Technomart", która odbywała się w dniach 1-3 października 2015 r. na Tajwanie. Spółka za opracowanie ww. technologii otrzymała złoty medal oraz wyróżnienie za najlepszy międzynarodowy wynalazek.

Spółka w 2015 r. zdobyła również pierwsze miejsce w konkursie Jurajski Produkt Roku 2015 w kategorii: „Produkt bądź usługa budowlana” za realizację zadania inwestycyjnego „Rozbudowa i modernizacja Oczyszczalni Ścieków „WARTA” S.A. w Częstochowie”.

W spółce funkcjonuje Zintegrowany System Zarządzania, na który składa się System Zarządzania Jakością według normy PN-EN i System Zarządzania Środowiskowego według normy PN-EN.

Działające Laboratorium w Oczyszczalni Ścieków „WARTA” S.A. otrzymało od Polskiego Centrum Akredytacji (PCA) certyfikat potwierdzający spełnianie wymagań normy PN-EN ISO/IEC 17025:2005. Certyfikat akredytacji laboratorium badawczego posiada nr AB 817. Akredytacja została udzielona od dnia 4 września 2007 r. i ważna jest do dnia 3 września 2019 r. Laboratorium świadczy usługi dla potrzeb własnych spółki jak i podmiotów zewnętrznych.

OŚ „WARTA” S.A. jest członkiem porozumienia o współpracy w ramach Częstochowskiego Klastra Komunalnego „Aglomeracja”. Akces udziału w inicjatywie Regionalnej Izby Przemysłowo-Handlowej zgłosiło kilkadziesiąt podmiotów, firm i instytucji. Przedsięwzięcie ma na celu stworzenie sieci stałej współpracy w obszarze działań technicznych i organizacyjnych w usługach publicznych, niezbędnych do funkcjonowania miasta i regionu między innymi w zakresie ochrony środowiska.

Wyniki finansowe Oczyszczalni Ścieków „WARTA” S.A.

Tabela nr 25

Lp.	Wyszczególnienie	Jedn. miary	Plan 2015 r.	Wykonanie planu 2015 r. (szacunkowe)	5 : 4 %
1	2	3	4	5	6
I	Przychody ogółem	zł	35 747 000	34 966 946	97,82
II	Koszty ogółem	zł	33 643 000	32 674 027	97,12
III	Zysk (strata) na działalności gospodarczej	zł	2 104 000	2 292 919	108,98
IV	Zysk (strata) brutto	zł	2 104 00	292 919	108,98
V	Obowiązkowe obciążenie wyniku finansowego	zł	410 000	479 915	117,05
VI	Zysk (strata) netto	zł	1 694 000	1 813 004	107,03
VII	Rentowność sprzedaży netto	%	5,18	5,64	108,88
VIII	Dopłata do spółek prawa handlowego	zł	-	-	-
IX	Wynik finansowy po rozliczeniu dopłat	zł	1 694 000	1 813 000	107,03

**CZĘSTOCHOWSKIE PRZEDSIĘBIORSTWO
KOMUNALNE SP. Z O. O.**

Szukaj...

CzPK SPSZOK Oferta Edukacja Ekologiczna Inwestycje Dokumenty Zamówienia publiczne Media o nas Kontakt

CZĘSTOCHOWSKIE PRZEDSIĘBIORSTWO KOMUNALNE SP.ZO.O.

Częstochowskie Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o.o. z siedzibą w Sobuczynie jest spółką gminną ze 100% udziałem Miasta Częstochowa. Spółka działa w Regionie I województwa śląskiego który obejmuje powiaty: częstochowski, kłobucki, myszkowski, lubliniecki, zawierciański oraz miasta na prawach powiatu zlokalizowane na tym terenie.

W 2015 r. Częstochowskie Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o.o. kontynuowała realizację projektu „Rozbudowa Zakładu Zagospodarowania Odpadów dla Subregionu Północnego Województwa Śląskiego” nr projektu POIS.02.01.00-00-002/08, współfinansowanego przez Unię Europejską ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko. W ramach projektu realizowane w 2015 r. były:

- Budowa Zakładu Kompostowego - oddany do użytku w dniu 29 grudnia 2014 r., a w 2015 r. prowadzone były próby eksploatacyjne,
- zakup przyczepki bramowej – koszt 1 589 450 zł netto,
- zadanie inwestycyjne „Budowa zakładu kompostowego – rozbudowa bioreaktorów” - zadanie zakończone w sierpniu 2015 r., koszt – 2 514 533 zł.

W okresie sprawozdawczym w celu utrzymania zakończonego w 2013 r. projektu pn.: „System selektywnej zbiórki odpadów komunalnych w Subregionie Północnym – Miasto Częstochowa” nr UDA-RPSL.05.02.00-00-042/09-00 - zadanie - Terenowe Punkty selektywnej zbiórki odpadów komunalnych TPSZOK, zostały zakupione pojemniki do selektywnej zbiórki odpadów komunalnych. Pojemniki zakupiono w związku z koniecznością utrzymania trwałości projektu. Pojemniki zniszczone (spalone lub zniszczone mechanicznie) zostały usunięte i zastąpione nowymi. Zakupiono 65 szt. pojemników - koszt netto 64 220 zł.

W 2015 r. spółka zarządzała systemem gospodarowania odpadami komunalnymi na terenie Gminy Miasta Częstochowa. Siedziba Działu Gospodarowania Odpadami w znajduje się przy ulicy Focha 19/2. Zgodnie z Regulaminem Organizacyjnym spółki w Dziale Gospodarowania Odpadami znajdują się trzy komórki organizacyjne:

- Sekcja Monitoringu Odbioru Odpadów,
- Sekcja Edukacji i Informacji,
- Sekcja Deklaracji i Opłat.

System gospodarowania odpadami przedstawia się następująco:

- obejmuje nieruchomości zamieszkałe i niezamieszkałe,
- brak podziału gminy na sektory,
- utworzono punkty selektywnej zbiórki odpadów komunalnych ogólnodostępnych dla mieszkańców,

² Udział Gminy Częstochowa: 100%. Spółka powstała w 1997r. w wyniku przekształceń zakładu budżetowego pn. Zakład Gospodarki Odpadami w Częstochowie - Uchwała Rady Miasta Częstochowy Nr 354/XLI/97 z dnia 19 czerwca 1997. Spółka zarządza składowiskiem odpadów i prowadzi swą zasadniczą działalność w zakresie unieszkodliwiania odpadów, odzyskiwania i zagospodarowywania surowców oraz pozyskiwania biogazu przetwarzanego na energię elektryczną. Podstawową grupą odpadów unieszkodliwianych na składowisku są odpady komunalne. Spółka zarządza również systemem zagospodarowania odpadów dla Gminy Miasta Częstochowy.

- stawki odbioru odpadów uzależnione są od ilości osób zamieszkałych na nieruchomości,
- w przypadku nieruchomości niezamieszkałych opłata jest ponoszona od ilości pojemników,
- opłaty za odbiór odpadów są rozliczane miesięcznie.

Spółka w 2015 r. prowadziła działania mające na celu poprawę życia mieszkańców, które obejmowały:

- 1) likwidację „dzikich wysypisk śmieci” na terenie Miasta Częstochowy. W ramach tego zadania zlikwidowano 62 dzikie wysypiska. Łączny koszt poniesiony w związku z realizacją zadania to 47 354 zł netto, łączna masa zebranych odpadów to 70,18 Mg (ton),
- 2) organizację Terenowych Punktów Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych. W ramach uzupełnienia systemu selektywnej zbiórki odpadów zielonych (biodegradowalnych), W roku 2015, zostało zakupionych dodatkowo 20 pojemników typu kontener o pojemności min. 18 m³. Kontenery stanowiły uzupełnienie funkcjonującego od 2013 r. systemu zbiórki odpadów zielonych. Na terenie miasta Częstochowy w 2015 r. zostało rozlokowanych łącznie 45 kontenerów na zbiórkę odpadów zielonych (w każdej dzielnicy min. 1 kontener). Ilość zakupionych pojemników 20 szt. - koszt netto 189 500 zł.
- 3) utrzymanie porządku i czystości w 9 rejonach Miasta i sprzątanie terenów wzdłuż rzek - sprzątanie obejmowało:
  - wały i międzywale rzeki Stradomki na odcinku od ul. Przestrzennej do ujścia do rzeki Warty – 4 700 mb.,
  - wały i międzywale rzeki Konopki na odcinku od ul. Hetmańskiej do ujścia do rzeki Stradomki – 1 700 mb.,
  - wały i międzywale rzeki Kucelinki na odcinku od ul. Brzegowej do ujścia do rzeki Warty – 3 100 mb.

Koszt realizacji ww. zadań wynikający z zawartych umów z wykonawcami (wraz z terenami wokół rzek) - 421 781 zł:

- zimowe utrzymanie 7 rejonów miasta – koszt 146 443 zł,
- wykaszanie traw wraz z ich zebraniem – koszt 52 877 zł netto.

Dodatkowe koszty związane z realizacją ww. zadań dotyczyły:

- transportu i odbioru zebranych worków z odpadami z terenów Miasta Częstochowy – koszt 298 088 zł,
- wynagrodzeń pracowników odpowiedzialnych za realizację powyższych zadań, usług obcych (w tym wynajmu pomieszczeń), telekomunikacyjne, zużycia materiałów itp – 212 182 zł netto.

W 2015 r. miała miejsce VIII edycja konkursu „Czysta Częstochowa”. Konkurs ten pod honorowym patronatem Prezydenta Miasta Częstochowy adresowany był do szkół i przedszkoli, dzieci w wieku przedszkolnym, uczniów szkół podstawowych i gimnazjów pod kierunkiem opiekunów - nauczycieli – wychowawców z terenu miasta Częstochowy i Gminy Poczesna. W konkursie uczestniczyło 46 placówek oświatowych, w tym: 19 szkół podstawowych i gimnazjów oraz 27 przedszkoli. Łącznie konkurs objął ok. 2 000 uczestników. W wyniku konkursu zebrano 295 288 szt. zużytych baterii o łącznej wadze 6 128 kg oraz 4 293 szt. zużytego sprzętu elektronicznego o łącznej wadze 15 752 kg.

W omawianym okresie był realizowany projekt pn.: „CZYSTA CZĘSTOCHOWA – ZBIERAMY ODPADY SELEKTYWNIEM” przy dofinansowaniu z WFOŚiGW w Katowicach. W ramach projektu w 2015 r. realizowano następujące zadania:

- Konkurs „Eko plakat” o tematyce „droga odpadów od wytwórcy do RIPOK” pod honorowym patronatem Prezydenta Miasta Częstochowy, adresowany do szkół i przedszkoli, dzieci w wieku przedszkolnym oraz uczniów szkół i gimnazjów. W konkursie zostało ocenione 15 prac. Nagrodami były x-boxy, tablety i aparaty cyfrowe.
- Konkurs „Film o selektywnej zbiórce odpadów” pod honorowym patronatem Prezydenta Miasta Częstochowy, który polegał na stworzeniu amatorskiego (max. 10 minutowego) filmu o selektywnej zbiórce odpadów. Adresowany był do szkół i przedszkoli. Do konkursu zostało zgłoszonych 5 prac zbiorowych. Nagradzane były 3 prace. Nagrodami były: laptop, projektor multimedialny oraz kamera cyfrowa.
- Przeprowadzone zostały 64 warsztaty ekologiczne, w których uczestniczyło 1 448 osób, w tym: 908 przedszkolaków i 540 uczniów szkół podstawowych i gimnazjów. Uczestnicy warsztatów poznali drogę jaką pokonują odpady od wytwórcy do ich finalnego zagospodarowania oraz poznali funkcjonowanie RIPOK w Sobuczynie.
- Wydano 1 800 szt folderów edukacyjnych o selektywnej zbiórce odpadów, które przeznaczone

zostały dla uczestników warsztatów edukacyjnych, spotkań studyjnych, uczestników finału konkursów „Film o selektywnej zbiórce odpadów” i „Eko plakat”. Foldery zawierały wiedzę z zakresu selektywnej zbiórki odpadów – quizy, bajki, wierszyki, rymowanki, rebusy i krzyżówki.

W 2015 r. spółka realizowała projekt „CZYSTA CZĘSTOCHOWA – DAJMY KOSZA SMIECIOM”, który był dofinansowany z WFOSiGW w Katowicach. W ramach projektu zrealizowano:

- Konkurs plastyczny „Ozdoba choinkowa z odpadów” pod honorowym patronatem Prezydenta Miasta Częstochowy. Konkurs był adresowany do dzieci w wieku przedszkolnym oraz uczniów szkół podstawowych i gimnazjów. W konkursie ocenionych zostało 375 prac. Nagradzane były 3 pierwsze miejsca w kategorii uczeń i 3 pierwsze miejsca w kategorii przedszkolak. Nagrodami były: czytnik e-book, mp4, mp3, klocki Lego Mega, klocki Lego Medium i klocki Lego Mini.
- Zakup gadżetów dla uczestników konkursów, warsztatów edukacyjnych i spotkań studyjnych.
- Wydanie 60 000 szt broszury o selektywnej zbiórce odpadów dla dorosłych mieszkańców Częstochowy.

W 2015 r. na terenie spółki odbywały się spotkania edukacyjne (wizyty studyjne). Zajęcia dydaktyczne prowadzone były w formie prezentacji multimedialnej, filmów edukacyjnych oraz wizyty w Stacjonarnym Punkcie Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych. Uczniowie i studenci zdobyli wiedzę związaną z gospodarką odpadami, nabyli praktyczne umiejętności związane z selektywną zbiórką odpadów. Poprzez wizyty wzrosła świadomość ekologiczna młodzieży w zakresie gospodarki odpadami.

Ponadto w siedzibie spółki miały miejsce praktyki studenckie zorganizowane we współpracy z Politechniką Częstochowską w wymiarze trzech godzin tygodniowo. Studenci zdobyli wiedzę praktyczną związaną z gospodarką odpadami w zakresie technologii wykorzystywanych w Zakładzie Zagospodarowania Odpadów w Sobuczynie.

Spółka uczestniczyła w imprezach odbywających się na terenie miasta m.in.: „Dni Częstochowy”, „Festiwal kolorów” i „Dzień Ziemi” podczas których były przeprowadzane dla dzieci konkursy ekologiczne i na temat selektywnej zbiórki odpadów.

Spółka posiada zaktualizowaną deklarację środowiskową i jest uprawniona jako jedna z niewielu do stosowania logo EMAS.

W 2015 r. ogółem przyjęto 96 320 Mg odpadów komunalnych, z tego 96 288 Mg poddano procesowi odzysku.

**Wyniki finansowe Częstochowskiego Przedsiębiorstwa Komunalnego Sp. z o.o.
w Sobuczynie**

Tabela nr 26

Lp.	Wyszczególnienie	Jedn. miary	Plan 2015 r.	Wykonanie planu 2015 r. (szacunkowe)	5 : 4 %
1	2	3	4	5	6
I	Przychody ogółem	zł	32 171 856	28 759 608	89,39
II	Koszty ogółem	zł	28 943 897	26 172 705	90,43
III	Zysk (strata) na działalności gospodarczej b	zł	3 227 960	2 586 903	80,14
IV	Zysk (strata) brutto	zł	3 227 960	2 586 903	80,14
V	Obowiązkowe obciążenie wyniku finansowego	zł	927 314	866 502	93,44
VI	Zysk (strata) netto	zł	2 300 646	1 720 401	74,78
VII	Rentowność sprzedaży netto	%	7,15	5,98	83,65
VIII	Dopłata do spółek prawa handlowego	zł	-	-	-
IX	Wynik finansowy po rozliczeniu dopłat	zł	2 300 646	1 720 401	74,78

MPK w Częstochowie Sp. z o. o. jest jednoosobową spółką Miasta Częstochowy, wpisaną w Krajowym Rejestrze Sądowym pod numerem KRS 0000125412 i została powołana w celu realizowania zadania własnego Gminy Miasto Częstochowa – zadania użyteczności publicznej – lokalnego pasażerskiego transportu zbiorowego.

Wprowadzenie od 2009 r. nowych zasad funkcjonowania Spółki, jako podmiotu wewnętrznego, związane było z wymogami wchodzącego w życie z dniem 3 grudnia 2009 r. unijnego Rozporządzenia Nr 1370/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2007 roku, uchylającego rozporządzenie Rady (EWG) nr 1191/69 i (EWG) nr 1107/70.

Podstawowym aktem regulującym zasady, na jakich spółka wykonywała, w ogólnym, publicznym interesie gospodarczym zadania własne gminy w zakresie lokalnego transportu zbiorowego w 2015 r. była Umowa wykonawcza na świadczenie usług przewozowych, dotycząca realizacji zadania własnego Miasta Częstochowy w zakresie lokalnego transportu zbiorowego, zawarta w dniu 2 grudnia 2009 r. (ze zm.) pomiędzy Gminą Miasto Częstochowa a Miejskim Przedsiębiorstwem Komunikacyjnym w Częstochowie Sp. z o.o.

Realizując podstawowe zadania przewozowe w 2015 r. spółka kontynuowała działania w kierunku poprawy jakości świadczonych usług, bezpieczeństwa i komfortu podróżujących, punktualności, sprawności technicznej, elastyczności i szybkości reagowania. W zakresie poprawy jakości obsługi klientów realizowano następujące działania:

- umożliwienie dokonywania zakupu biletów jednorazowych przez telefon komórkowy u czterech różnych operatorów (w roku 2014 było to możliwe tylko u trzech operatorów),
- remont punktu sprzedaży biletów przy ul. Fieldorfa-Nila,
- remont Biura Obsługi Klienta w budynku spółki,
- adaptacja punktu sprzedaży biletów wraz z przyłączem kanalizacyjnym na dworcu PKS w Częstochowie,
- w październiku 2015 r. montaż systemu wi-fi w siedmiu dwu-wagonowych składach tramwajowych Konstal (wagon starszego typu) – czas korzystania z internetu jest ograniczony do 40 minut,
- spółka włączyła się do projektu „Bezpieczny pasażer, bezpieczny kierowca w Częstochowie realizowanego przez Gminę Miasto Częstochowa a dofinansowanego w ramach rządowego programu ograniczania przestępczości i społecznych zachowań „Razem bezpieczniej” - ramach projektu 12 autobusów zostało wyposażonych w system monitoringu, w skład którego wchodzi również system Bezpieczny kierowca (w sytuacji zagrożenia kierowca ma możliwość naciśnięcia ukrytego przycisku, za którego pośrednictwem zostanie wysłana informacja do służb dyspozytorskich) oraz uruchomiono specjalny numer alarmowy pod który będzie można dzwonić lub wysłać sms-a w przypadku zagrożenia,
- inwestycje w nowy tabor autobusowy poprawiające komfort i bezpieczeństwo podróżowania

³ Udział Gminy Częstochowa: 100%. Spółka powstała w 2000 r. w wyniku przekształcenia Miejskiego Zakładu Komunikacyjnego w jednoosobową spółkę Gminy Częstochowa - Uchwała Rady Miasta Częstochowy Nr 262/XXIII/2000 z 20.03.2000 r. Spółka świadczy usługi w zakresie komunikacji miejskiej na terenie miasta Częstochowy oraz gmin: Blachownia, Olsztyn, Poczesna, Mstów i Konopiska.

poprzez zakup 40 szt. nowych autobusów hybrydowych niskopodłogowych marki SOLBUS,

W październiku 2014 r. spółka podpisała umowę o dofinansowanie z Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej projektu w ramach programu priorytetowego „System zielonych inwestycji GIS – GAZELA – Niskoemisyjny transport miejski”. Wartość dofinansowanie netto projektu wynosiła 65 850 000 zł (100% dofinansowania). Umowa dotyczyła zakupu autobusów hybrydowych o napędzie gazowo (CNG)-elektrycznym:

- 4) zakupu 25 autobusów o długości 18 metrów,
- 5) zakupu 15 autobusów o długości 12 metrów,
- 6) szkolenia dla kierowców z obsługi nowo zakupionego taboru.

W dniu 24 listopada 2014 r. został wyłoniony w postępowaniu przetargowym wykonawca autobusów hybrydowych – firma LIDER TRADING Sp. z o.o. z Warszawy, produkująca autobusy marki SOLBUS. Umowa z wykonawcą została podpisana w dniu 17 grudnia 2014 r. Wartość netto dostawy – 65 850 000 zł. W listopadzie i grudniu 2015 r. producent dostarczył 25 szt. autobusów hybrydowych 12 metrowych i w ostatnich dniach grudnia wyjechały na częstochowskie ulice. Dostawa 15 szt. autobusów hybrydowych 18 metrowych miała miejsce w ostatnich dniach grudnia.

W dniu 23 lipca 2015 r. spółka podpisała umowę z firmą LIDER TRADING Sp. z o.o. na zakup i dostawę 3 szt. dwunastometrowych autobusów niskopodłogowych z napędem tradycyjnym o łącznej wartości netto dostawy – 2 295 00 zł. Dostawa autobusów miała miejsce w styczniu 2016 r.

W 2015 r. spółka zakończyła realizację projektu dotyczącego zakupu 3 szt. autobusów Solaris Urbino 12 o napędzie spalinowym EURO-6 finansowanych tzw. Kredytem Energetycznym (umowa na dostawę autobusów z dnia 23 czerwca 2014 r. o wartości netto 2 269 500 zł.). Z tego tytułu w 2015 r. spółka otrzymała tzw. premię energetyczną w wysokości 222 326 zł.

Ogólna wartość kosztów wszystkich remontów (kapitałne i bieżące) oraz napraw eksploatacyjnych w 2015 r. wyniosła 23 025 680 zł.

Nakłady inwestycyjne spółki w 2015 r. wyniosły ogółem 67 722 059 zł netto, w tym inwestycje zakończone to 37 840 434 zł i inwestycje rozpoczęte 29 881 625 zł. Największą inwestycją w 2015 r. był zakup 40 szt. autobusów marki SOLBUS.

W 2015 r. spółka otrzymała następujące nagrody i wyróżnienia:

- Firma Roku 2015 i otrzymanie I nagrody w ogólnopolskim plebiscyście Orły Polskiej Przedsiębiorczości w kategorii: transport i motoryzacja,
- Złoty Laur Umiejętności i Kompetencji w kategorii: Menedżer, Lider Społeczno - Gospodarczy, wyróżnienie otrzymał prezes zarządu Roman Bolczyk za: sprawne zarządzanie spółką i osiąganie dodatnich wyników finansowych, prowadzenie licznych inwestycji z wykorzystaniem funduszy unijnych, stałe podnoszenie kwalifikacji pracowników oraz zaangażowanie na rzecz lokalnej społeczności - nagroda została przyznana przy okazji jubileuszu 65-lecia firmy,
- czwarte miejsce w Ogólnopolskim Rankingu Przedsiębiorstw Komunikacji Miejskiej w 2015 roku organizowanego przez Polską Agencję Przedsiębiorczości,
- w ramach konkursu Jurajski Produkt Roku 2015 spółka otrzymała wyróżnienie w kategorii: Instytucja lub osoba zasłużona dla rozwoju lub promocji naszego regionu.

**Wyniki finansowe Miejskiego Przedsiębiorstwa Komunikacyjnego
w Częstochowie Sp. z o.o.**

Tabela nr 27

Lp.	Wyszczególnienie	Jedn. miary	Plan 2015 r.	Wykonanie planu 2015 r. (szacunkowe)	5 : 4 %
1	2	3	4	5	6
I	Przychody ogółem	zł	96 018 100	92 444 088	96,28
II	Koszty ogółem	zł	95 358 616	90 406 915	94,81
III	Zysk (strata) na działalności gospodarczej	zł	659 484	2 037 173	308,90
IV	Zysk (strata) brutto	zł	659 484	2 037 173	308,90
V	Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego	zł	395 862	611 279	154,41
VI	Zysk (strata) netto	zł	263 622	1 425 894	540,89
VII	Rentowność sprzedaży netto	%	0,27	1,54	570,37
VIII	Dopłata do spółek prawa handlowego	zł	-	-	-
IX	Wynik finansowy po rozliczeniu dopłat	zł	263 622	1 425 894	540,89

ZAKŁAD GOSPODARKI MIESZKANIOWEJ TBS
w Częstochowie sp. z o.o.

pogotowie awaryjne
tel. 034 368 25 22

- Zarządzanie nieruchomościami
- Budowa domów mieszkalnych w systemie TBS
- Wynajem lokali oraz nieruchomości własnych i gminy
- Modernizacje i remonty budynków

EU 2008 STANDARD

Start	Start
Informacja o spółce	
Aktualności	19.02.2016 - Informacja
Mieszkania w TBS	Informacja z zakończonego postępowania kwalifikacyjnego rozpatrującego złożone do dnia 12 lutego 2016r. oferty partycypacyjne na lokale mieszkalne stanowiące własność Towarzystwa Budownictwa Społecznego w Częstochowie.
Wspólnoty	
Biuro obsługi	
Biuro zamiany mieszkań	Informacja 19.02.2016
Zamówienia publiczne	

W 2015 r. spółka zarządzała 353 wspólnotami mieszkaniowymi. Wspólnotom mieszkaniowym oferowano utrzymanie zaliczek na pokrycie kosztów zarządzania na stabilnym poziomie, pomimo ogólnego wzrostu cen.

W omawianym okresie kontynuowano współpracę ze Wspólnotami Mieszkaniowymi w zakresie termomodernizacji i remontów budynków. W efekcie zakończono termomodernizację i remonty 15 budynków z wykorzystaniem kredytów finansowych w wysokości 3 351 585 zł udzielonych przez PKO Bank Polski oraz uzyskaniem premii termomodernizacyjnych i remontowych w łącznej kwocie 505 984 zł udzielonych przez Bank Gospodarstwa Krajowego.

W 2015 r. Spółka kontynuowała działania mające na celu obniżenie wydatków finansowych, w tym kosztów administrowania zasobami. W wyniku negocjacji zawarto umowy z wykonawcami robót i usług, np. usług utrzymania czystości posesji, bankowych, informatycznych, ochrony i monitoringu, pocztowych i kurierskich oraz sukcesywne zmniejszanie zatrudnienia pracowników spółki (dla porównania średnioroczne zatrudnienie w 2015 r. wynosiło 161 etatów, w 2014 r. - 162 etaty, a w roku 2013 – 169 etatów).

Poprzez zintensyfikowanie działań windykacyjnych nastąpiła poprawa ściągalności czynszów o 1,06%, która w 2015 r. Wynosiła 93,82 %. Celem poprawy poziomu bezpieczeństwa użytkowników mieszkań komunalnych zamontowano 1 300 szt. czujników czadu i dymu na kwotę 93 750 zł.

W omawianym okresie kontynuowano realizację programu „Praca za czynsz”, który jest skierowany do osób, które znalazły się w trudnej sytuacji życiowej. Świadczenie rzeczowe jest wykonywane na podstawie umowy – porozumienia. Cała kwota jest kompensatą za czynsz, czyli bezgotówkową formą zapłaty.

W 2015 r. uruchomiła program „Powiedz stop wandalom” skierowaną przeciwko osobom niszczącym elewacje budynków. W ramach projektu spółka przeznacza nagrodę w kwocie 1 000 zł dla mieszkańca, który wskaże osoby niszczące budynki np. „grafficiarzy”.

W omawianym okresie spółka przeprowadziła następujące akcje tematyczne:

- „Poznaj swojego sąsiada”, która miała na celu umocnienie więzi społecznych pomiędzy mieszkańcami;
- „Podziel się gwiazdką z sąsiadem” - impreza mikołajkowa skierowana do dzieci mieszkających w zasobach komunalnych gminy;
- „Warsztaty Graffiti” - dwutygodniowe szkolenia dla dzieci w wieku 6-13 lat zamieszkujących zasoby komunalne gminy.

W 2015 r. spółka rozpoczęła wydawanie bezpłatnego informatora publikującego informacje na temat miasta i funkcjonowania pracy spółki

⁴ Udział Gminy Częstochowa: 100% Spółka powstała w 1997r. w wyniku przekształcenia zakładu budżetowego pn. Zarząd Budynków Komunalnych w Częstochowie - Uchwała Rady Miasta Częstochowy Nr 479/LVII/98 z dnia 16.06.1998 . Przedmiotem działalności Spółki jest przede wszystkim zarządzanie komunalnym zasobem lokali mieszkalnych i użytkowych Gminy oraz nieruchomościami Wspólnot Mieszkaniowych a także budowanie domów mieszkalnych w ramach TBS i ich eksploatacja na zasadach najmu.

Lp.	Wyszczególnienie	Jedn. miary	Plan 2015 r.	Wykonanie planu 2015 r. (szacunkowe)	5 : 4 %
1	2	3	4	5	6
I	Przychody ogółem	zł	43 405 700	45 984 707	105,94
II	Koszty ogółem	zł	42 489 240	45 505 984	107,10
III	Zysk (strata) na działalności gospodarczej	zł	916 460	487 723	52,24
IV	Zysk (strata) brutto	zł	916 460	478 723	52,24
V	Obowiązkowe obciążenie wyniku finansowego	zł	820 000	267 369	32,61
VI	Zysk (strata) netto	zł	96 460	211 354	219,11
VII	Rentowność sprzedaży	%	0,22	0,46	209,10
VIII	Dopłata do spółek prawa handlowego	zł	-	-	-
IX	Wynik finansowy po rozliczeniu dopłat	zł	96 460	211 354	219,11

Agencja Rozwoju Regionalnego w Częstochowie S.A.⁵ <http://www.arr.czestochowa.pl/>

W roku 2015 priorytety działań Agencji Rozwoju Regionalnego w Częstochowie S.A. koncentrowały się głównie na:

- kontynuacji realizowanych projektów finansowanych ze środków budżetu państwa i Unii Europejskiej, w tym na udzielaniu pożyczek z Funduszu Pożyczkowego dla przedsiębiorców prowadzących działalność gospodarczą na terenie województwa śląskiego,
- rozpoczęciu realizacji nowych projektów finansowanych ze środków budżetu państwa i Unii

⁵ Gmina Częstochowa posiada 100% akcji. Spółka powstała w 1992 r. - Uchwała Rady Miasta Częstochowy Nr 258/XXX/92 z 2.07.1992r. Przedmiotem działalności Spółki jest inicjowanie i podejmowanie działań stymulujących rozwój gospodarczy regionu poprzez wspomaganie rozwoju mikro, małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP), współpracę z władzami samorządowymi w celu opracowania programów i planów rozwoju, administrowanie programami wsparcia dla MŚP oraz pełnienie roli edukacyjnej w przekazywaniu doświadczeń i rozwiązań w zakresie polityki regionalnej a także wspomaganie inwestorów w podejmowaniu działalności w regionie oraz promocję gospodarczą.

- Europejskiej,
- przygotowywaniu nowych projektów na rzecz przedsiębiorstw, instytucji rynku pracy i jednostek samorządu terytorialnego,
- rewitalizacji infrastruktury miejskiej na terenie nieruchomości położonej w Częstochowie przy Alej Najświętszej Maryi Panny 49,
- realizacji usług szkoleniowych,
- wspieraniu lokalnego i regionalnego rozwoju gospodarczego,
- zarządzaniu Częstochowskim Parkiem Przemysłowo-Technologicznym.

W 2015 r. spółka realizowała następujące projekty:

- „Fundusz Pożyczkowy w Częstochowie prowadzony przez Agencję Rozwoju Regionalnego w Częstochowie S.A. dla przedsiębiorców z województwa śląskiego”,
- „Jurajski Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej”,
- „Lokalny Punkt Informacyjny Funduszy Europejskich w Częstochowie”,
- „Nowa szansa”,
- „Wiedza to sukces”,
- „Edukacja młodego pokolenia”.

W omawianym okresie Spółka świadczyła usługi doradcze o charakterze ogólnym takie jak, m.in.:

- konsultacje na temat profilu planowanej działalności,
- pomoc w przygotowaniu biznes planu przedsięwzięcia,
- analizy SWOT planowanego przedsięwzięcia,
- analiza form i źródeł finansowania działalności gospodarczej,
- wybór formy organizacyjno-prawnej prowadzenia działalności gospodarczej i optymalnej formy opodatkowania,
- pomoc w przygotowaniu dokumentów niezbędnych do rejestracji działalności gospodarczej,
- pomoc w rejestracji działalności gospodarczej w bazie CEIDG oraz dokonywania zmian w dalszym etapie jej prowadzenia.

Zakres usługi doradczej, asysta w prowadzeniu działalności gospodarczej polegała m.in. na:

- wsparciu w zakresie spełniania wymogów formalno-prawnych dot. prowadzenia działalności gospodarczej, w tym pomocy w przygotowaniu dokumentów do ZUS i urzędu skarbowego,
- marketingu przedsiębiorstwa (przygotowanie strategii marketingowej, budowanie relacji z klientem, wykorzystywanie nowoczesnych technologii),
- organizacji przedsiębiorstwa; organizacji pracy, zarządzaniu czasem, doborze personelu, zmianie formy i zakresu prowadzenia działalności gospodarczej,
- doradztwie w zakresie finansów przedsiębiorstwa (wybór najkorzystniejszej formy opodatkowania, przygotowanie analizy finansowej, pomoc w przygotowaniu wniosków pożyczkowych i kredytowych).

Działania spółki polegały również na wspieraniu lokalnego oraz regionalnego rozwoju gospodarczego i obejmowały, m.in.:

- współpracę z organizacjami działającymi na rzecz społeczno-gospodarczego rozwoju miasta i regionu, w tym z Częstochowska Lożą Business Centre Club, Studenckim Forum Business Centre Club Politechniki Częstochowskiej, powiatowymi urzędami pracy, Politechniką Częstochowską i Akademią im. Jana Długosza, lokalnymi i regionalnymi instytucjami otoczenia biznesu oraz organizacjami pozarządowymi,
- realizację bądź współudział w realizacji szkoleń i konferencji dot. finansowania działalności gospodarczej w ramach programów pomocowych Unii Europejskiej,
- uczestnictwo Zarządu Agencji w pracach: Rady ds. Zrównoważonego Rozwoju, Krajowego Forum Parków Przemysłowych, Regionalnej Izby Przemysłowo-Handlowej w Częstochowie.

W roku 2015 Agencja Rozwoju Regionalnego w Częstochowie S.A. kontynuowała cykl spotkań pn. „Śniadanie z Przedsiębiorcami”. Odbývają się one w budynku Częstochowskiego Parku Przemysłowo-Technologicznego przy ul. Wały Dwernickiego 117/121. Celem spotkań jest:

- identyfikacja i diagnoza potrzeb przedsiębiorców oraz gromadzenie informacji na temat ich zapotrzebowania technologicznego,
- kojarzenie przedsiębiorców ze środowiskami naukowymi i jednostkami badawczymi,
- poprawa wymiany informacji pomiędzy przedsiębiorcami w celu tworzenia sieci współpracy środowisk biznesowych,
- poprawa dostępu do najnowszych informacji na temat możliwości finansowania działalności

- przedsiębiorstw, w tym z programów Unii Europejskiej,
- poprawa kontaktów przedsiębiorców z władzami Miasta Częstochowy,
- zapoznanie uczestników spotkań z działalnością i ofertą Agencji Rozwoju Regionalnego w Częstochowie S.A. oraz Wydziału Funduszy Europejskich i Rozwoju Urzędu Miasta Częstochowy.

Dodatkowo spółka zarządza Częstochowskim Parkiem Przemysłowo-Technologicznym, którego strukturach działają:

- Centrum Transferu Technologii,
- Inkubator Technologiczny.

Agencja Rozwoju Regionalnego w Częstochowie S.A. jest właścicielem nieruchomości przy Alei Najświętszej Maryi Panny 49 w Częstochowie. Zamierzeniem spółki jest nadanie zdegradowanemu obszarowi nowej funkcji społeczno-gospodarczej poprzez stworzenie wielofunkcyjnej infrastruktury budowlanej wpisującej się w otoczenie przestrzeni miejskiej. Po przeprowadzonych negocjacjach z zaproszonymi, potencjalnymi inwestorami, dokonano wyboru inwestora i podpisano umowę przedwstępną sprzedaży przedmiotowej nieruchomości, umowę o współpracy oraz umowę spółki pod nazwą „Promenada Dewelopment” Sp. z o.o. Następnie podpisano umowę zmieniającą dotychczasową umowę w zakresie nazwy, pod którą będzie prowadzona działalność gospodarcza – obecna nazwa spółki brzmi: „Mały Pasaż” Sp. z o.o.

W spółce funkcjonuje certyfikowany System Zarządzania Jakością zgodny z normą PN EN ISO 9001:2009

Wyniki finansowe ARR S.A.

Tabela nr 29

Lp.	Wyszczególnienie	Jedn. miary	Plan 2015 r.	Wykonanie planu 2015 r. (szacunkowe)	5 : 4 %
1	2	3	4	5	6
I	Przychody ogółem	zł	5 136 355	5 271 800	102,64
II	Koszty ogółem	zł	5 115 199	5 389 068	105,35
III	Zysk (strata) na działalności gospodarczej	zł	21 156	(-)117 268	(-)554,30
IV	Zysk (strata) brutto	zł	21 156	(-)117 268	(-)554,30
V	Obowiązkowe obciążenie wyniku finansowego	zł	-	-	-
VI	Zysk netto	zł	21 156	(-)117 268	(-)554,30
VII	Rentowność sprzedaży	%	0,60	(-)2,52	(-)420
VIII	Dopłata do spółek prawa handlowego	zł	-	-	-
IX	Wynik finansowy po rozliczeniu dopłat	zł	21 156	(-)117 268	(-)554,30

Na podstawie umowy zawartej w 2013 r. z Gminą Miasto Częstochowa, spółka wykonywała zadania w zakresie zarządzania wielofunkcyjną halą sportową zlokalizowaną w Częstochowie przy ul. Żużlowej 4 oraz wykonywała usługi wynajmu hali – dzierżawionej nieruchomości na działalność związaną ze sportem, organizacją imprez kulturalnych, koncertów, targów, wystaw i kongresów. Przedmiotowa umowa obliguje spółkę również do osiągnięcia wskaźników zatrudnienia (min. 10 osób), organizowania imprez o charakterze międzynarodowym (min. 4) i uzyskania frekwencji osób korzystających z obiektu hali (min. 250 tys. rocznie).

W 2015 r. w wielofunkcyjnej hali sportowej zorganizowano 7 imprez międzynarodowych, tj.:

- 2 mecze Polska – Iran w ramach rozgrywek Ligi Światowej 2015,
- Gala Boxing Night 10,
- Zumba Fitness Party,
- Międzynarodowy Bieg im. Marka Kotańskiego,
- „Men's World”,
- Gala MMA „IFN 1”.

W omawianym okresie zorganizowano 54 imprezy sportowe, 12 imprez kulturalnych i 25 targów, konferencji i szkoleń przy poziomie zatrudnienia 15 osób (13 i $\frac{3}{4}$ etatu).

W skali całego roku w różnych formach zajęć sportowo-rekreacyjnych i z tytułu uczestnictwa w imprezach organizowanych na hali udział wzięło 260 902 osoby, co stanowi 104,4 % wskaźnika frekwencji, w tym w pierwszym kwartale 66 586 osób, w drugim kwartale 57 905 osób, w trzecim kwartale 45 259 osób, w czwartym kwartale 91 152 osób. Frekwencję osób odwiedzających halę obliczono na podstawie informacji uzyskanych od organizatorów imprez, służb zabezpieczających imprezy, szacowanej ilości osób na trybunach, przeprowadzonych zajęć treningowych i rekreacyjnych (iloczyn ilości uczestników zajęć i jednostek treningowych w miesiącu).

Spółka podejmowała działania mające na celu kompleksowe wykorzystanie pomieszczeń przeznaczonych pod wynajem. W 2015 r. w obiekcie hali sportowej nie były prowadzone inwestycje, a zakupy środków trwałych dotyczyły wyłącznie zakupu drobnego wyposażenia.

⁶ Udział Gminy Częstochowa: 100%. Pierwotnie Spółka była zarejestrowana pod nazwą: Przedsiębiorstwo Energetyki Miejskiej Sp. z o.o. i. została utworzona na mocy Uchwały Nr 366/XLII/97 Rady Miasta Częstochowy z dnia 10 lipca 1997 r. Do 2012 roku nie podjęła działalności. W listopadzie 2012 r. została zmieniona nazwa Spółki na: Hala Sportowa Częstochowa Sp. z o.o. oraz zostały zmienione zapisy aktu założycielskiego m.in.: poprzez rozszerzenie przedmiotu działalności w taki sposób, aby Spółka mogła zarządzać i administrować wielofunkcyjną halą sportową przy ulicy Żużlowej 4 w Częstochowie

Wyniki finansowe Hali Sportowej Częstochowa Sp. z o.o.

Tabela nr 30

Lp.	Wyszczególnienie	Jedn. miary	Plan 2015 r.	Wykonanie planu 2015 r. (szacunkowe)	5:4 %
1	2	3	4	5	6
I	Przychody ogółem	zł	3 210 454	3 152 138	98,18
II	Koszty ogółem	zł	3 024 187	3 230 308	106,82
III	Zysk (strata) na działalności gospodarczej	zł	186 267	(-)78 170	(-)41,97
IV	Zysk (strata) brutto	zł	186 267	(-)78 170	(-)41,97
V	Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego	zł	35 391	-	-
VI	Zysk (strata) netto	zł	150 876	(-)78 710	(-)51,81
VII	Rentowność sprzedaży netto	%	4,7	(-)2,5	(-)53,19
VIII	Dopłata do spółek prawa handlowego	zł	-	-	-
IX	Wynik finansowy po rozliczeniu dopłat	zł	150 876	(-)78 170	(-)51,81

Częstochowskie Centrum Zdrowia Sp. z o.o.⁷

Spółka nie podjęła działalności w latach 2007-2015. Spółka powstała w celu utworzenia niepublicznego zakładu opieki zdrowotnej, który miał rozpocząć działalność medyczną po zakończeniu działalności Miejskiego Szpitala Zespołowego w Częstochowie, dla zapewnienia ciągłości świadczeń medycznych. W okresie objętym sprawozdaniem Miejski Szpital Zespołowy w Częstochowie funkcjonował w formie samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej i nie została podjęta uchwała o jego likwidacji. Podjęcie działalności przez Spółkę uzależnione było od wdrożenia ustaw reformujących polski system ochrony zdrowia.

10 maja 2011 r. została podpisana przez Prezydenta RP ustawa o działalności leczniczej, która weszła w życie z dniem 1 lipca 2011 r. (część artykułów obowiązuje od stycznia 2012 r.) zastępując jednocześnie ustawę o zakładach opieki zdrowotnej. Przekształcenie szpitali w Spółki zgodnie z nową ustawą może być dokonane bez konieczności uprzedniej likwidacji szpitala NZOZ-u. Spółka powstała w wyniku przekształcenia szpitala ma być następcą prawnym SPZOZ-u przejmując jego prawa i obowiązki. Samorządy, które zdecydowały się na przekształcenie szpitali w spółki w okresie do dnia 31 grudnia 2013 r. mogły skorzystać z umorzenia zobowiązań publicznoprawnych na dzień 31 grudnia 2009 r.

Wprowadzone zmiany znacznie odbiegają od wcześniejszych z których wynikała potrzeba powołania spółki Częstochowskiego Centrum Zdrowia Sp. z o.o. z siedzibą w Częstochowie.

Spółka nie podjęła działalności gospodarczej. Koszty poniesione w 2015 r. dotyczyły obowiązku dokonania zgłoszenia do KRS sprawozdania finansowego za rok 2014. Koszty z tego tytułu wyniosły 350 zł. Wygenerowany zysk pochodzi z odsetek od lokat bankowych.

⁷ Udział Gminy Częstochowa: 100%. Spółka powstała w 2007 r. - Uchwała Rady Miasta Częstochowy Nr 230/XX/2007 z 13.12.2007r. powstała w celu utworzenia niepublicznego zakładu opieki zdrowotnej, który miał rozpocząć działalność medyczną po zakończeniu działalności Miejskiego Szpitala Zespołowego w Częstochowie, dla zapewnienia ciągłości świadczeń medycznych.

Wyniki Częstochockiego Centrum Zdrowia Sp. z o.o.

Tabela nr 31

Lp.	Wyszczególnienie	Jedn. miary	Plan 2015 r.	Wykonanie planu 2015 r. (szacunkowe)	5:4 %
1	2	3	4	5	6
I	Przychody ogółem	zł	-	824	-
II	Koszty ogółem	zł	-	350	-
III	Zysk (strata) na działalności gospodarczej	zł	-	474	-
IV	Zysk (strata) brutto	zł	-	-	-
V	Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego	zł	-	-	-
VI	Zysk (strata) netto	zł	-	474	-
VII	Rentowność sprzedaży netto	%	-	-	-
VIII	Dopłata do spółek prawa handlowego	zł	-	-	-
IX	Wynik finansowy po rozliczeniu dopłat	zł	-	474	-

Związek Komunalny Gmin ds. Wodociągów i Kanalizacji w Częstochowie⁸

<http://zkgwikczestochowa.biuletyn.info.pl/7/strona-glowna-bip.html>

Do zadań Związku Komunalnego Gmin ds. Wodociągów i Kanalizacji należą sprawy zbiorowego zaopatrzenia w wodę oraz gospodarki ściekowej na obszarze działania Związku o powierzchni 1 000 km² zamieszkałego przez około 360 000 mieszkańców. W ostatnich latach w gminach będących uczestnikami związku wysokiego tempa nabrały inwestycje służące ochronie środowiska. Zapewniają one ograniczenie wprowadzania nieoczyszczonych ścieków do środowiska, a globalnie pomagają w poprawie jakości wód w kraju.

Związek Komunalny jest właścicielem (posiada 100% akcji) Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji Okręgu Częstochockiego S.A. Przedsiębiorstwo realizuje zadania związku w zakresie spraw zaopatrzenia w wodę, gospodarki ściekowej oraz eksploatacji systemu wodociągowego i kanalizacyjnego będącego własnością związku.

⁸ Rok powstania: 1991 - Uchwała Rady Miasta Częstochowy Nr 114/XV/91 z dnia 12 czerwca 1991 r. w sprawie przystąpienia do Związku Komunalnego Gmin ds. Wodociągów i Kanalizacyjnych. O utworzeniu Związku Komunalnego Gmin ds. Wodociągów i Kanalizacji (zwanym dalej Związkiem) zdecydowała zgodna wola Gmin, w celu prowadzenia gospodarki wodno – ściekowej, w oparciu o istniejący w roku 1990 i dobrze działający zintegrowany system zaopatrzenia w wodę gmin z centralnego wodociągu częstochockiego. W Związku uczestniczy 10 Gmin: Częstochowa, Kłobuck, Blachownia, Mykanów, Olsztyn, Mstów, Konopiska, Poczesna, Rędziny i Miedźno.

W ramach czynności prewencyjnych i konserwacyjnych w roku 2015 spółka przeprowadziła następujące działania:

- przeglądy uzbrojenia i diagnostykę sieci wodociągowej w celu wykrywania i dokładnej lokalizacji nieszczelności oraz awarii sieci wodociągowej,
- płukanie sieci wodociągowej przy użyciu metody hydropneumatycznej,
- oznakowanie uzbrojenia sieci wodociągowej.

W 2015 r. usunięto na obszarze działalności spółki 793 awarie sieci wodociągowej, w tym na terenie Częstochowy 446 awarii. W rezultacie współczynnik awaryjności [uszk/km] w ciągu roku stanowił wartość 0,33, natomiast w Częstochowie 0,40 co świadczy o dobrym stanie technicznym eksploatowanych przewodów. Średni współczynnik awaryjności sieci w Polsce wynosi 0,45 uszk/km. (dane Izby Gospodarczej Wodociągi Polskie z roku 2014 – uwzględniając długość sieci wodociągowej bez przyłączy), natomiast średni czas usuwania awarii (zamknięcia wody) w roku 2015 wyniósł niecałe 5 godzin.

W omawianym okresie rozszerzono zakres prac nad ewidencją sieci wodociągowej w Systemie Informacji Geograficznej GIS o istotne dane z usuwanych awarii i czynności eksploatacyjnych. Działanie to pozwoliło na krzyżową weryfikację danych o przewodach wodociągowych, w kolejnych 766 punktach. Obecnie system zawiera blisko 5 000 punktów występowania awarii.

W dalszym ciągu realizowany jest rozwój funkcjonującego w Przedsiębiorstwie monitoringu sieci wodociągowej. W roku 2015 przygotowano dokumentację techniczną na realizację opomiarowania Strefy Wyczerpy w Częstochowie oraz Wierzchowiska. Stanowi to bazę dla strefowania kolejnych nieopomiarowanych dotąd obszarów sieci wodociągowej.

Wielokierunkowe działania w ramach eksploatacji sieci wodociągowej zaowocowały utrzymaniem strat wody w Przedsiębiorstwie na bardzo niskim poziomie. W roku 2015 straty wody w Częstochowie wyniosły ogółem 11,71% (w roku 2014 - 12,45%). Średni wskaźnik w dużych polskich przedsiębiorstwach wodociągowych wynosi 13,50% (dane Izby Gospodarczej Wodociągi Polskie z roku 2014).

W skali całego Przedsiębiorstwa w roku 2015 zanotowano wzrost długości sieci wodociągowej o 21,69 km. Na dzień 31 grudnia 2015 r. długość sieci wodociągowej eksploatowanej przez Przedsiębiorstwo wynosi ogółem 2 396,82 km, a w Częstochowie 1 113,74 km.

W omawianym okresie dla zapewnienia ciągłości odbioru ścieków prowadzono czynności eksploatacyjne wykonując inspekcje sieci kamerą oraz kontrole posesji w aspekcie gospodarki ściekowej. W celu zachowania ciągłej sprawności sieci kanalizacyjnej zostały także podjęte działania korygujące i zapobiegawcze w zakresie kontroli włazów i studzienek kanalizacyjnych, mechanicznego czyszczenia kanałów i napraw punktowych.

W roku 2015 wzrosła długość sieci kanalizacyjnej o 30,32 km. Na dzień 31 grudnia 2015 r. długość sieci kanalizacyjnej eksploatowanej przez Przedsiębiorstwo wynosi ogółem 1 230,10 km, a w Częstochowie – 750,11 km.

W roku 2015, jak i w latach poprzednich monitorowano jakość ścieków przemysłowych w celu ograniczenia ładunków zanieczyszczeń odprowadzanych w ściekach przemysłowych. Zgodnie z obowiązkiem ustawowym monitorowano jakość ścieków socjalno-bytowych i komunalnych w sieci kanalizacyjnej oraz jakość nieczystości ciekłych dowożonych do stacji zlewnej.

W 2015 roku zakończono następujące inwestycje:

- przebudowano sieć wodociągową o 5 031,26 mb - wartość 3 916 615,37 zł,
- rozbudowano 3 554,78 mb istniejącej sieci wodociągowej – wartość 1 145 370,69 zł,
- przebudowano 1 166,16 mb. sieci kanalizacyjnej o wartości 1 796 475,24 zł.

W roku 2015 kontynuowano rozbudowę systemu zdalnego odczytu radiowego. Funkcjonowanie systemu w Przedsiębiorstwie przynosi szereg korzyści m.in.:

- eliminuje pomyłki związane z błędnym odczytem wodomierza,
- wpływa na poprawę jakości obsługi Klienta,
- umożliwia odczyt w przypadku braku dostępu do urządzenia pomiarowego,
- ułatwia wykrywanie nielegalnej ingerencji w zestaw wodomierzowy.

Na dzień 31 grudnia 2015 r. na terenie miasta Częstochowy jest obsługiwanych jest 9 236 szt. wodomierzy nowego typu odczytywanych w systemie radiowym. Całkowita ilość wodomierzy odczytywanych w systemie radiowym oraz przystosowanych do odczytu radiowego wynosiła na dzień 31 grudnia 2015 r. - 21 754 szt., co stanowiło 65,0% wszystkich urządzeń.

W dalszym ciągu prowadzone były działania mające na celu optymalizację doboru eksploatowanych wodomierzy, polegające na odpowiednim doborze ich średnic, typów i klasy dokładności. Mając na uwadze fakt, iż średnica wodomierza i przepływ rozruchowy są proporcjonalnie

związane z jego dokładnością pomiaru, dobrane wodomierze umożliwią opomiarowanie zużycia wody w zakresie niedostępnym dla „przewymiarowanych” urządzeń, wpływając tym samym na zmniejszenie strat tzw. pozornych. Dobór wodomierzy realizowany jest w oparciu o specjalistyczne oprogramowanie (PMAC), badania własne oraz wypracowaną metodykę dla budownictwa wielorodzinnego. Prowadzone są dodatkowo testowa wdrożenia wodomierzy statycznych gwarantujących długotrwałą stabilność pomiarów w trudnych warunkach.

W zakresie informatyzacji przedsiębiorstwa, w dniu 29 lipca 2015 r., została podpisana umowa na dofinansowanie projektu „Wdrożenie Internetowego Biura Obsługi Klienta oraz systemu zdalnego odczytu wodomierzy na potrzeby klientów PWiK O.Cz. SA w Częstochowie”. Projekt obejmuje wdrożenie Elektronicznego Biura Obsługi Klienta (eBOK) oraz dostawę sprzętu i oprogramowania umożliwiającego zdalny odczyt wodomierzy poprzez zamontowanie urządzenia pomiarowego ze specjalną nakładką radiową. Całkowita wartość projektu wynosi 1 115 932 zł, w tym dofinansowanie w wysokości 85% całkowitych wydatków kwalifikowanych.

Prawidłowość przyjętych priorytetów w działalności przedsiębiorstwa zyskało uznanie zewnętrznych instytucji oceniających, co potwierdzają:

- wyróżnienie Europejskich EMAS Awards; Przedsiębiorstwo w 2015 r. zostało nominowane już po raz piąty (2010, 2011, 2012, 2014 i 2015),
- II miejsce w ogólnopolskim rankingu najlepszych przedsiębiorstw wodociągowych i kanalizacyjnych w kraju przeprowadzonym przez „Strefę Gospodarki” - dodatek do „Gazety Prawnej”,
- nagroda Gazeta Biznesu - tytuł przyznawany jest najdynamiczniej rozwijającym się firmom,
- tytuł Laureata oraz Perła Jakości w Konkursie Najwyższa Jakość Quality International 2015 w kategorii QI SERVICES – za usługi najwyższej jakości,
- Medal Europejski – medalem tym są nagradzane usługi spełniające najwyższe standardy, wszystkie wymagane normy prawne, posiadające licencje i certyfikaty, które odpowiadają standardom europejskim,
- tytuł laureata konkursu Firma Dobrze Widziana, którego organizatorem jest Business Centre Club,
- tytuł Mecenas Kultury – celem konkursu jest uhonorowanie osób fizycznych i podmiotów gospodarczych, które szczególnie wspomagają działalność kulturalną w Częstochowie.

Istotną rolę w zarządzaniu i realizowaniu proekologicznej polityki rozwoju spółki pełnią funkcjonujący w Przedsiębiorstwie Zintegrowany System Zarządzania wg Systemu Zarządzania Jakością (PN-EN ISO 9001:2009) oraz Systemu Zarządzania Środowiskowego (PN-EN ISO 14001:2005), jak również System Ekozarządzania i Audytu (EMAS).

Przedsiębiorstwo od roku 2006 posiada również Certyfikat Akredytacji Centralnego Laboratorium Badania Wody i Ścieków w standardzie PN-EN ISO/IEC 17025:2005.

W marcu 2015 r. auditorzy z Polskiego Centrum Akredytacji PCA przeprowadzili w Centralnym Laboratorium Badania Wody i Ścieków I audit w nadzorze w III cyklu akredytacji. Nowy Zakres Akredytacji Laboratorium z dnia 1 lipca 2015 r. obejmuje obecnie 55 metod fizyko-chemicznych badania wody i ścieków, 7 metod mikrobiologicznych badania wody oraz pobieranie próbek wody i ścieków do badań.

W czerwcu 2015 r. niezależni auditorzy z Polskiego Centrum Badań i Certyfikacji SA z Warszawy przeprowadzili w Przedsiębiorstwie audit nadzoru Systemu. Zgodnie z wydaną opinią pozytywnie oceniono funkcjonujący w Przedsiębiorstwie Zintegrowany System Zarządzania zgodny z normami ISO 9001 i ISO 14001.

W czerwcu 2015 r. Przedsiębiorstwo zgodnie z zapisami rozporządzenia nr WE 1221/2009 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 25 listopada 2009 r. w sprawie dobrowolnego udziału organizacji w systemie ekozarządzania i audytu we Wspólnocie (EMAS), przygotowało III wydanie Deklaracji Środowiskowej, która została następnie zatwierdzona przez weryfikatora środowiskowego. Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska na podstawie wyniku audytu weryfikującego oraz przeprowadzonej procedury sprawdzającej na zgodność z wymaganiami prawnymi podjął decyzję o utrzymaniu przedsiębiorstwa w rejestrze organizacji zarejestrowanych w systemie ekozarządzania i audytu (EMAS). W zaktualizowanej Deklaracji Środowiskowej Przedsiębiorstwa przedstawiono między innymi informacje dotyczące:

- charakterystyki, historii, wielkości oraz osiągnięć firmy,
- funkcjonującego systemu zarządzania środowiskowego, w tym jego skuteczności i efektywności,
- zidentyfikowanych znaczących aspektów środowiskowych,
- stanu realizacji celów i zadań środowiskowych określonych w programie zarządzania środowiskowego,
- faktycznego oddziaływania Firmy na środowisko przyrodnicze w latach 2012-2014.

Stale wprowadzane nowe rozwiązania technologiczne i informatyczne przyczyniają się do: podniesienia standardu życia mieszkańców, zmniejszenia negatywnego oddziaływania Przedsiębiorstwa na środowisko przyrodnicze, wzrostu świadomości ekologicznej najmłodszych mieszkańców regionu oraz rozwoju gospodarczego w obszarze działalności Przedsiębiorstwa.

Przedsiębiorstwo od wielu już lat monitoruje wszelkie aspekty szczególnie ekonomiczne i technologiczne mające wpływ na końcowy koszt zużycia energii elektrycznej. Osiągnięte w wyniku nakładów inwestycyjnych, poniesionych w latach ubiegłych, oszczędności zużycia energii elektrycznej oraz monitorowanie ponadnormatywnego poboru energii biernej, przynosi coroczne wymierne korzyści finansowe. Znaczącą rolę w obniżaniu kosztów za dostarczoną energię elektryczną uzyskano dzięki kontynuacji konkursu ofert na sprzedaż energii na potrzeby własne. W 2015 r. spółka obniżyła koszty zagospodarowania odpadów i paliw oraz w trakcie roku na bieżąco dokonywano analizy kosztów działalności poszczególnych komórek organizacyjnych oraz obszarów działania firmy w kierunku ich optymalizacji i zmniejszenia kosztów.

<http://www.pwik.czest.pl/>

Wyniki Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji Okręgu Częstochowskiego S.A. w Częstochowie

Tabela nr 32

Lp.	Wyszczególnienie	Jedn. miary	Plan 2015 r.	Wykonanie planu 2015 r. (szacunkowe)	5:4 %
1	2	3	4	5	6
I	Przychody ogółem	zł	123 655 152	130 104 538	105,22
II	Koszty ogółem	zł	121 758 563	127 137 503	104,42
III	Zysk (strata) na działalności gospodarczej	zł	1 896 589	2 967 035	156,44
IV	Zysk (strata) brutto	zł	1 896 589	2 967 035	156,44
V	Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego	zł	958 236	1 608 056	167,81
VI	Zysk (strata) netto	zł	938 353	1 358 979	144,83
VII	Rentowność sprzedaży netto	%	0,75	1,04	138,67
VIII	Dopłata do spółek prawa handlowego	zł	-	-	-
IX	Wynik finansowy po rozliczeniu dopłat	zł	938 353	1 358 979	144,83

- **Optymalizacja obrotu nieruchomościami gminy i Skarbu Państwa:**
  - nabywanie nieruchomości
  - wypłaty odszkodowań z tytułu przejęcia z mocy prawa nieruchomości przeznaczonych lub zajętych pod drogi publiczne
  - przekształcanie prawa użytkowania wieczystego w prawo własności
  - sprzedaż lokali
  - sprzedaż nieruchomości
  - oddawanie nieruchomości w trwały zarząd
  - oddawanie nieruchomości w dzierżawę
  - wypłacone odszkodowania z tytułu zajęcia nieruchomości pod drogi publiczne

Optymalizacja obrotu nieruchomościami gminy i Skarbu Państwa

Do priorytetowych zadań z zakresu gospodarowania nieruchomościami należało osiągnięcie założonych wpływów do budżetu miasta z tytułu opłat za użytkowanie wieczyste nieruchomości i trwały zarząd, sprzedaży nieruchomości i lokali komunalnych oraz dzierżawy terenu. W dalszym ciągu kontynuowano rozpoczęty proces wydzielania gruntów pod drogi publiczne ujęte w uchwalonych planach zagospodarowania przestrzennego w celu ich wykupu i przygotowania do urządzenia pasów drogowych na ich obszarach lub realizacji roszczeń. Realizowano również obowiązek odszkodowawczy za nieruchomości nabyte z mocy prawa na podstawie ustawy z dnia 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych, ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami oraz ustawy z dnia 13 października 1998 r. Przepisy wprowadzające ustawy reformujące administrację publiczną.

Dochody osiągnięte z tytułu prowadzonej gospodarki nieruchomościami wyniosły w roku sprawozdawczym 56 560 422 zł, w tym z tytułu wpływów z gospodarowania nieruchomościami Skarbu Państwa miasto osiągnęło dochód w wysokości 3 431 921 zł.

Komunalizacja mienia skarbu państwa

Tabela nr 33

Rodzaj komunalizacji	Liczba uzyskanych decyzji	Powierzchnia (ha)
z mocy prawa - nabycie na rzecz gminy	33	7,6046

Z tytułu komunalizacji majątek miasta wzrósł o 528 590 zł Do Wojewody Śląskiego złożono 30 wniosków obejmujących działki o ogólnej powierzchni 12,7450 ha w celu wydania decyzji stwierdzających nabycie na rzecz Gminy Miasto Częstochowa.

Nabywanie nieruchomości

W roku sprawozdawczym nabywano w drodze aktów notarialnych na rzecz gminy nieruchomości zajęte pod infrastrukturę gminną, w tym pod drogi publiczne zrealizowane w latach ubiegłych oraz przeznaczone pod drogi w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. Nabycie nieruchomości pod drogi nastąpiło także z mocy prawa, w wyniku wydania odpowiednich aktów administracyjnych.

Nabycia gruntów z mocy prawa z przeznaczeniem pod drogi publiczne:

Tabela nr 34

Rodzaj nabycia	Liczba nabytych działek	Powierzchnia (ha)
w trybie art. 98 ustawy o gospodarce nieruchomościami	Skarb Państwa	0
	Gmina	13
w trybie art. 12 ust. 4a ustawy o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych	Skarb Państwa	294
	Gmina	295
miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego		39
zajęte pod drogi		13
Ogółem:	654	23,7627

Ponadto w roku sprawozdawczym nabyto:

- 5 lokali mieszkalnych wraz z prawem użytkowania wieczystego ułamkowej części nieruchomości gruntowej – Aleja Wolności 44 i nieruchomość zabudowaną garażem przy ul. Jana III Sobieskiego 5;
- 1 lokal użytkowy składający się z 9 pomieszczeń wraz z prawem własności ułamkowej części nieruchomości gruntowej – ul. Szymanowskiego 15;

- od Skarbu Państwa udziały w nieruchomościach gruntowych a w ramach nabytego udziału - 54 lokale mieszkalne;
- 2 nieruchomości niezwiązane z celem publicznym, oraz 1 nieruchomość zajęta pod Park Parkitka.

Wpłaty odszkodowań z tytułu przejęcia z mocy prawa nieruchomości przeznaczonych lub zajętych pod drogi publiczne

W ramach przyznanych środków wypłacano odszkodowania z tytułu przejęcia przez gminę i Skarb Państwa nieruchomości pod drogi publiczne, zarówno w drodze umów cywilnoprawnych jak i wydawanych decyzji administracyjnych.

Wypłacone odszkodowania z tytułu zajęcia nieruchomości pod drogi publiczne

Tabela nr 35

Rodzaj odszkodowania		Liczba zawartych umów (wydanych decyzji)	Powierzchnia (ha)	Kwoty (zł)
w trybie art. 98 ustawy o gospodarce nieruchomościami	Skarb Państwa	0	0	0
	Gmina	2	0,4637	626 767
w trybie art. 73 ustawy Przepisy wprowadzające ustawy reformujące administrację publiczną	Skarb Państwa	0	0	0
	Gmina	2	0,0758	118 013
w trybie art. 12 ust. 4a ustawy o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych ustalone przez Prezydenta Miasta Częstochowy	Skarb Państwa	79	13,9703	25 191 432
	Gmina	46	0,4127	921 940
Ogółem:		129	14 ,9225	26 858 152

Przekształcanie prawa użytkowania wieczystego w prawo własności

Na podstawie przepisów ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przekształceniu prawa użytkowania wieczystego w prawo własności nieruchomości, w 2015 r. wydano łącznie 55 decyzji w sprawie przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności nieruchomości, w tym:

- 14 decyzji o przekształceniu oraz o zwrocie udzielonej bonifikaty od opłaty za przekształcenie (w tym 1 decyzja dotycząca nieruchomości stanowiącej własność Skarbu Państwa),
- 41 decyzji o umorzeniu postępowania w sprawie przekształcenia i odmowie przekształcenia (w tym 19 decyzji dot. nieruchomości stanowiących własność Skarbu Państwa),

Z tego tytułu gmina osiągnęła dochód w wysokości 264 279 zł a Skarb Państwa – w wysokości 624 115 zł.

Sprawy zwrotu wywłaszczonych nieruchomości

W przedmiotowym zakresie, w oparciu o przepisy ustawy o gospodarce nieruchomościami wydano:

- 4 decyzje orzekające o zwrocie wywłaszczonych nieruchomości stanowiących własność gminy (organem orzekającym był Starosta Myszkowski oraz Starosta Częstochowski),
- 1 decyzję orzekającą o zwrocie wywłaszczonych nieruchomości stanowiącą własność Skarbu Państwa (organem orzekającym był Prezydent Miasta Częstochowy),
- 1 decyzję umarzającą postępowanie w sprawie zwrotu wywłaszczonej nieruchomości stanowiącej własność gminy (organem orzekającym był Starosta Częstochowski),
- 3 decyzje odmawiające zwrotu wywłaszczonych nieruchomości stanowiących własność gminy (organem orzekającym był: Starosta Myszkowski) – złożono 2 odwołania od decyzji Starosty Myszkowskiego.

Dochód dla gminy z tytułu zwrotu wywłaszczonych nieruchomości wyniósł 75 779 zł a dla Skarbu Państwa – 42 722 zł.

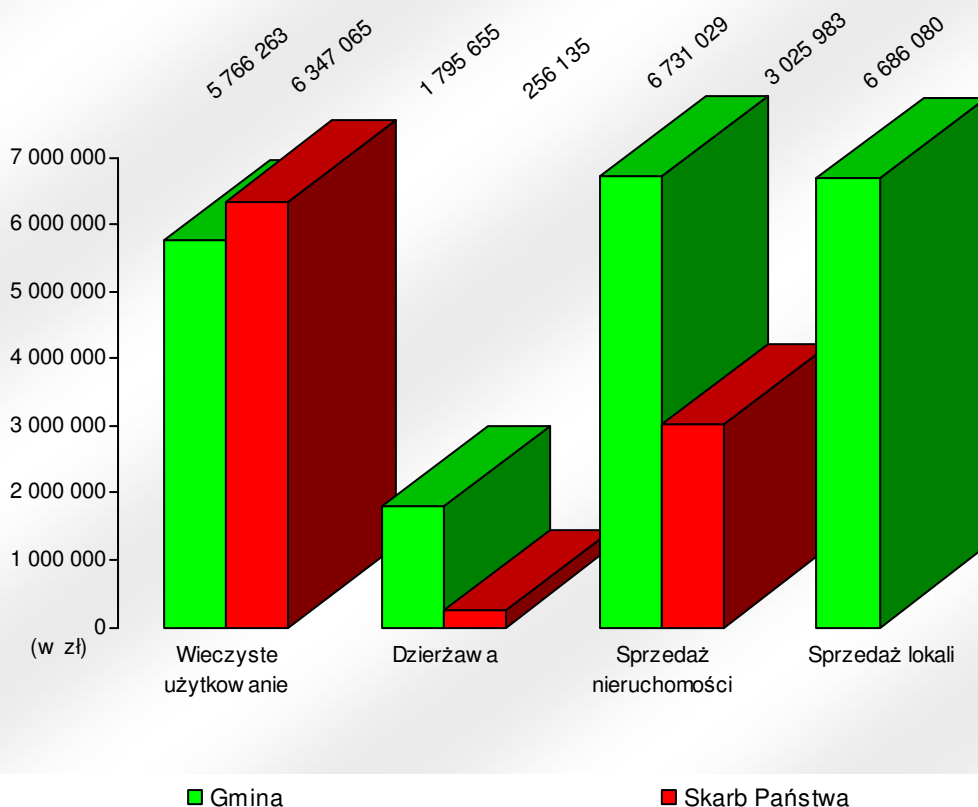
Zbycie lokali mieszkalnych na rzecz najemców

W roku sprawozdawczym sprzedano 348 lokali mieszkalne, oddając w użytkowanie wieczyste bądź sprzedając na własność udział w gruncie przypadający dla lokalu. Dochód osiągnięty z tytułu sprzedaży lokali komunalnych wyniósł **6 686 080 zł** przy założeniach **5 226 000 zł**.

Zbycie nieruchomości

Sprzedaż nieruchomości stanowi dochód dla budżetu gminy i odbywa się przy zachowaniu racjonalnych zasad gospodarowania gruntami. W 2015 r. zbyto 22 nieruchomości gminy oraz 6 nieruchomości Skarbu Państwa, łącznie ze sprzedażą nieruchomości objętych KSSE uzyskując odpowiednio kwoty: gmina **6 731 029 zł**, Skarb Państwa **3 025 983 zł**.

Struktura głównych wpływów z tytułu gospodarowania nieruchomościami

Oddawanie nieruchomości w trwały zarząd

Wydano 12 decyzji o oddaniu nieruchomości w trwały zarząd i wygaszeniu trwałego zarządu gruntów gminy oraz 2 decyzje o wygaszeniu trwałego zarządu gruntów Skarbu Państwa. Dochód gminy z tego tytułu wyniósł 203 514 zł a Skarbu Państwa – 29 673 zł. Ponadto w 2015 r. wydano 14 decyzji dotyczących trwałego zarządu na rzecz Miejskiego Zarządu Dróg i Transportu, w tym:

- 7 decyzji orzekających,
- 4 decyzje uchylające,
- 2 decyzje zmieniające,
- 1 decyzję potwierdzającą.

W trwały zarząd na rzecz MZDiT przekazano w sumie nieruchomości o powierzchni 6,8102 ha i wartości **2 794 219 zł**.

Oddawanie gruntów w użytkowanie i użytkowanie wieczyste

Udzielono 871 bonifikat dla mieszkańców spółdzielni mieszkaniowych: „Segment”, „Hutnik”, „Nasza Praca”, „Śródmiejskiej Spółdzielni Mieszkaniowej”, „Górnik”, „Metalurg” i „Północ” oraz innych

użytkowników wieczystych nieruchomości gminy i Skarbu Państwa w wysokości 50% ulgi w opłacie rocznej za 2015 r. z tytułu użytkowania wieczystego gruntu przeznaczonego na cele mieszkalne. Zawarto 1 umowę użyczenia nieruchomości gminy.

Wpływy z tytułu opłat za użytkowanie i użytkowanie wieczyste nieruchomości gminy wyniosły **5 766 263 zł**, natomiast wpływy Skarbu Państwa z tego tytułu wyniosły **6 347 065 zł**.

Wydawanie pozwoleń na wejście w teren i zabudowę w granicy

W przedmiotowym zakresie wydano:

- 92 pozwolenia (umowy) na wejście w teren grunty gminy,
  - 10 pozwoleń (umowy) na wejście w teren grunty Skarbu Państwa,
  - 4 aneksy do umów na wejście w teren grunty gminy,
  - 2 wezwania do uregulowania opłaty dodatkowej w związku z wykonywaniem prac bez zgody gminy,
  - 82 pozwoleń wstępnych w celu wykonania dokumentacji lub dysponowania nieruchomościami dla celów budowlanych w celu uzyskania pozwolenia na budowę grunty gminy,
  - 19 pozwoleń wstępnych w celu wykonania dokumentacji lub dysponowania nieruchomościami dla celów budowlanych w celu uzyskania pozwolenia na budowę grunty Skarbu Państwa,
  - 49 pozwoleń na nieodpłatne wejście w teren grunty gminy,
  - 4 pozwolenia na nieodpłatne wejście w teren grunty Skarbu Państwa,
  - 25 pozwoleń innych, min. na lokalizację zjazdów, ogrodzeni na gruntach gminy,
  - 10 pozwoleń innych, min. na lokalizację zjazdów, ogrodzenia na gruntach Skarbu Państwa,
- Dochód z tego tytułu wyniósł 38 277 zł grunty gminy,
Dochód z tego tytułu wyniósł 2 231 zł grunty Skarbu Państwa,

Służebności gruntowe

Ustanowiono 5 służebności gruntowych przejazdu i przechodu, z czego dochód gminy wyniósł 49 063 zł, jak również ustanowiono 5 służebność przesyłu – obciążających grunty gminy oraz 2 służebności gruntowe polegające na prawie przejazdu i przechodu – obciążające grunty Skarbu Państwa dochód z tego tytułu wyniósł 995 zł.

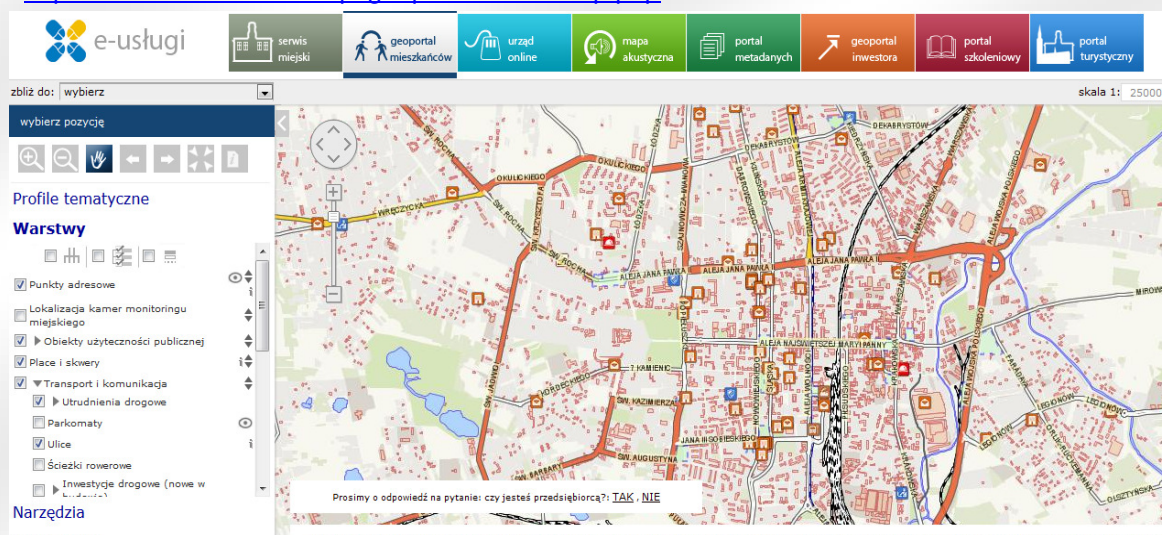
Oddawanie nieruchomości w dzierżawę

W 2015 r. zawarto 149 umów dzierżaw na grunty stanowiące własność gminy oraz 8 umów na grunty Skarbu Państwa. Nieruchomości oddane w dzierżawę były przeznaczone pod parkingi, garaże blaszane, kioski, pawilony handlowe, uprawy rolne, ogródki warzywne, zieleń, reklamę, działalność wędkarską oraz magazyny i składowiska. Dochody pozyskane z dzierżawy nieruchomości gminy wyniosły **1 795 655 zł** a z dzierżawy nieruchomości Skarbu Państwa – **256 135 zł**.

- **System teleinformatyczny Geoportal**
- **E-usługi dla mieszkańców Częstochowy**
- **Prowadzenie ewidencji gruntów i budynków**
- **Regulacje stanów prawnych gruntów Skarbu Państwa**
- **Podziały, rozgraniczenia, wywłaszczanie nieruchomości**
- **Prowadzenie i udostępnianie państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego**

W zakresie geodezji i kartografii kontynuowano działania dotyczące rozwoju systemów teleinformatycznych służących do prowadzenia zasobu geodezyjnego i kartograficznego. Działania te bazujące na umowach wsparcia i aktualizacji oprogramowania w podstawowym zakresie mają zapewnić zgodność systemów z wymaganiami opisanymi w znowelizowanej ustawie: prawo geodezyjne i kartograficzne oraz w nowych przepisach wykonawczych do ustawy. Kontynuowano również działania zmierzające do pełnej cyfryzacji (przetworzenia do postaci cyfrowej) archiwum zasobu, realizując zadanie polegające na przetworzeniu do postaci cyfrowej 15 619 operatów uzupełniających do ewidencji gruntów i budynków i aktualizujących inne bazy danych zasobu.

<http://www.e.czestochowa.pl/geoportaltoolkit/map.php>

W październiku 2015 r. na podstawie zdjęć lotniczych opracowano ortofotomapę (o wielkości piksela terenowego równej 10 cm). Opracowanie to zostało włączone do powiatowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego prowadzonego przez Prezydenta Miasta Częstochowy, udostępnione pracownikom Urzędu Miasta Częstochowy oraz publicznie dla mieszkańców, turystów, inwestorów oraz innych, zainteresowanych osób poprzez "Geoportal mieszkańców" i „Geportal inwestora”.

Przy współpracy z Wydziałem Polityki Społecznej, przygotowano specjalny, dedykowany dla potrzeb budżetu obywatelskiego profil mapowy <http://www.e.czestochowa.pl/bo>. Na profilu tym prezentowano aktualne działki będące własnością Gminy Miasta Częstochowy, na których mogły być lokalizowane zgłaszane przez mieszkańców Częstochowy propozycje inwestycji finansowanych z Budżetu Obywatelskiego.

Prowadzenie ewidencji gruntów i budynków

W ramach wynikających z przepisów prawa zadań realizowanych w zakresie ewidencji gruntów i budynków dokonywano aktualizacji zawartych w niej danych na podstawie dostarczonych dokumentów oraz udzielano informacji zainteresowanym osobom i instytucjom. Wydawano wypisy, wyrisy, zaświadczenia oraz inne dokumenty z zakresu ewidencji gruntów i budynków. Kontynuowano również prace związane z archiwizacją dokumentów stanowiących dowody zmian.

Czynności dotyczące ewidencji gruntów i budynków oraz liczba wprowadzonych zmian do rejestru

Tabela nr 36

Lp.	Rodzaj czynności	liczba
1.	Wprowadzanie zmian do rejestru gruntów i budynków.	8 324
2.	Weryfikacja zawiadomień z Sądu Rejonowego i zaświadczeń z PINB.	7 255
3.	Wydane wypisy oraz zaświadczenia z ewidencji gruntów i budynków.	7 931
4.	Udzielone informacje z ewidencji gruntów i budynków.	1 894
5.	Zaświadczenia, zawiadomienia oraz korespondencja w sprawach ewidencji gruntów i budynków, numeracji porządkowej nieruchomości oraz nazewnictwa	341

Czynności dotyczące ewidencji gruntów i budynków oraz liczba wprowadzonych zmian do rejestru

Tabela nr 36

Lp.	Rodzaj czynności	liczba
	ulic	
6.	Archiwizacja dokumentów stanowiących dowody zmian w ewidencji gruntów i budynków: - liczba stron zeskanowanych dokumentów: - liczba zarchiwizowanych dokumentów w formie papierowej:	187 782 15 619

Regulacje stanów prawnych gruntów Skarbu Państwa

W celu regulacji stanów prawnych gruntów Skarbu Państwa przygotowano 6 postępowań o udzielenie zamówienia publicznego na wykonanie dokumentacji geodezyjno-prawnej. W wyniku realizacji umów uzyskano dokumentację dla 76 nieruchomości. Przekazano 51 spraw do Zespołu Radców Prawnych w celu sporządzenia wniosków do Sądu Rejonowego w Częstochowie o stwierdzenia zasiedzenia własności nieruchomości.

Do IX Wydziału Ksiąg Wieczystych Sądu Rejonowego w Częstochowie złożono łącznie 215 wniosków, w tym:

- 83 wnioski obejmujące 173 działki, celem regulacji stanu prawnego na rzecz Skarbu Państwa,
- 132 wnioski inne (dotyczące sprostowania wpisów w działkach I, II, i III ksiąg wieczystych Skarbu Państwa, ujawnienia własności Skarbu Państwa na podstawie specustaw drogowych, przeciwpowodziowych itp.).

Podziały, rozgraniczenia, wywłaszczanie nieruchomości

Z zakresu zadań własnych wydano:

- podziały nieruchomości: 201 postanowień oraz 273 decyzje,
- rozgraniczenia nieruchomości: 8 postanowień oraz 9 decyzji;
- odmowa wszczęcia postępowania w sprawie rozgraniczenia: 1 postanowienie,
- wznowienie postępowania w sprawie podziału nieruchomości: 2 postanowienia,
- postanowienia prostujące Akty Własności Ziemi: 6 postanowień.

Z zakresu zadań zleconych wydano:

- umorzenie postępowania w sprawie ustalenia odszkodowania za czasowe zajęcie nieruchomości: 1 decyzja;
- decyzja potwierdzająca zaistnienie przesłanek zajęcia nieruchomości: 2 decyzje,
- decyzja zobowiązująca do udostępnienia nieruchomości: 1 decyzja,
- postanowienie prostujące decyzję zobowiązującą do udostępnienia nieruchomości: 1 postanowienie,
- decyzja umarzająca postępowanie wywłaszczeniowe (stwierdzenie nieważności): 2 decyzje.

Prowadzenie i udostępnianie państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego

W ramach zadań realizowanych w zakresie tworzenia, prowadzenia i udostępniania baz danych stanowiących państwowy zasób geodezyjny i kartograficzny, oraz koordynacji dotyczącej usytuowania projektowanych sieci uzbrojenia terenu w 2015 r. zrealizowano poniżej określoną ilość wniosków.

Prowadzenie i udostępnianie państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego

Tabela nr 37

Lp.	Rodzaj zadania	Liczba wniosków / zgłoszeń [szt.]
1.	Przygotowanie materiałów do zgłoszeń prac geodezyjnych	4 460
2.	Udostępnianie państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego – sprzedaż map	3 865
3.	Udostępnianie państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego – w trybie art. 15 ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne	106
4.	Koordinacja usytuowania projektowanych sieci uzbrojenia terenu	833

- **Gospodarka mieszkaniowym zasobem gminy**
- **Podstawowe dane dotyczące mieszkaniowego zasobu gminy**
- **Remonty, modernizacje, rozbiórki**
- **Wspólnoty mieszkaniowe**
- **Działania monitorujące lokalny rynek energii:**
  - **Wolny rynek energii elektrycznej**
  - **Wolny rynek gazu**
  - **Program „Kropla do kropli”**
  - **Działalność w Stowarzyszeniu Gmin Polska Sieć „Energie Cites”**
  - **Realizacja działań wynikających z przystąpienia do „Porozumienia między burmistrzami”**

Z zakresu gospodarki komunalnej i mieszkaniowej realizowano następujące zadania:

- utrzymanie mieszkaniowego zasobu gminy,
- prowadzenie spraw dotyczących najmu lokali mieszkalnych,
- obsługa wspólnot mieszkaniowych,
- zarządzanie energią i środowiskiem,
- inne zadania z zakresu gospodarki komunalnej.

Gospodarka mieszkaniowym zasobem gminy

Wykonywano zadania wynikające z zarządzenia w sprawie zasad zlecenia i rozliczania z realizacji zadań powierzonych do wykonywania aktem założycielskim spółki Zakład Gospodarki Mieszkaniowej Towarzystwo Budownictwa Społecznego w Częstochowie Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, a przede wszystkim:

- nadzorowano pracę w zakresie remontów i modernizacji zasobu,
- przygotowano do zapłaty faktury za usługę zarządzania, wykonane remonty i modernizację zasobów mieszkaniowych, za zapewnienie mediów najemcom mieszkaniowego zasobu gminy (dostawę wody, energii cieplnej, odprowadzanie ścieków, opłat za gospodarowanie odpadami i in.), faktury na rzecz wspólnot mieszkaniowych z tytułu wpłat zaliczek na fundusz remontowy i koszty zarządu wspólnotami, w części dotycz. mieszkaniowego zasobu gminy.

Podstawowe dane dotycz. mieszkaniowego zasobu gminy

Tabela nr 38

Lp.	Wyszczególnienie	jm.	Wykonanie za 2015 r.
1.	Dochody z czynszu za najem lokali mieszkalnych, użytkowych i inne	zł	28 796 673
2.	Dochody z tytułu zapewnienia świadczeń (dostawy wody, energii cieplnej, odprowadzanie ścieków , opłata za gospodarowanie odpadami i inne)	zł	21 169 565
3.	Koszty zakupu świadczeń wym. w pkt. 2 tabeli	zł	22 628 048
4.	Wynagrodzenie za czynności zarządzania	zł	10 809 764
5.	Zaliczka na rzecz wspólnot mieszkaniowych z przeznaczeniem na fundusz remontowy w części dotycz. mieszkaniowego zasobu gminy	zł	7 238 121
6.	Zaliczka na rzecz wspólnot mieszkaniowych z przeznaczeniem na koszty zarządzania i eksploatacji w części dotycz. mieszkaniowego zasobu gminy	zł	5 147 353
7.	Remonty	zł	3 929 320
8.	Zaległości najemców we wpłatach czynszu i innych o podobnym charakterze (bez odsetek)	zł	10 517 973
9.	Zaległości najemców we wpłatach za dostawę mediów (bez odsetek)	zł	8 556 208
10.	Wskaźnik ściągłości czynszu i innych (wpłaty netto/ wymiar netto)	%	94,89
11.	Wskaźnik ściągłości opłat za media (wpłaty netto/ wymiar netto)	%	90,46
12.	Powierzchnia średnioroczna	m ²	449 236

Wykonano remonty, modernizacje i rozbiórki:

- remonty przewodów kominowych - 24 budynki,
- prace blacharsko-dekarskie - 18 budynków,
- modernizacja instalacji elektrycznej - 9 budynków,
- modernizacja instalacji c.o. - 4 budynki,
- modernizacja instalacji wodno-kanalizacyjnej - 2 budynki,
- instalacja wodociągowa p.poż. - 1 budynek,
- dokumentacja projektowa remontu lub rozbiórki - 4 budynki,
- wymiana 400 szt. stolarki otworowej w lokalach gminy oraz montaż 152 szt. nawiewników,
- zwrot kosztów wymiany stolarki wykonanej we własnym zakresie, najemcom 33 lokali mieszkalnych,
- remont 140 wolnych lokali,

- remont i naprawa instalacji gazowej - 105 lokali mieszkalnych,
- prace zdruńskie - 3 lokale mieszkalne,
- prace remontowo-zabezpieczające 43 budynków;
- rozbiórka budynków mieszkalnych przy ul. ul. Srebrnej 53, Warszawskiej 36 (oficyna), Ogrodowej 55, Małej 19, 24, 30 oraz budynków gospodarczych przy ul. Stawowej 20 i Alei Najświętszej Maryi Panny 2.

Zaliczki na fundusz remontowy, przekazywane na rzecz wspólnot mieszkaniowych, przeznaczone zostały na remonty i modernizację części wspólnych nieruchomości, tj. termomodernizację budynków, podłączenie budynków do miejskiej sieci c.o. i wykonanie wewnętrznej instalacji c.o., podłączenie budynków do sieci gazowej, remonty dachów, malowanie klatek schodowych, remonty instalacji elektrycznej, wymianę pionów wod.-kan., malowanie klatek schodowych, montaż wodomierzy z modułem radiowym, montaż instalacji domofonowych, wykonanie osłon śmietnikowych i inne. Zaliczki na koszty eksploatacji dla wspólnot mieszkaniowych wykorzystane zostały na bieżące utrzymanie nieruchomości, tj. m.in. na wynagrodzenie zarządcy, utrzymanie czystości, usługi bankowe, ubezpieczenie budynku, konserwację instalacji stanowiących część wspólną nieruchomości, przeglądy gazowe, kominiarskie i budowlane, zabezpieczanie awarii, drobne naprawy i inne.

Wspólnoty mieszkaniowe

W okresie sprawozdawczym funkcjonowały 404 wspólnoty mieszkaniowe z udziałem gminy, z których 348 było zarządzanych przez Zakład Gospodarki Mieszkaniowej Towarzystwo Budownictwa Społecznego w Częstochowie Sp. z o. o., a 56 przez innych zarządców. Pracownicy Wydziału Komunalnego Urzędu Miasta - jako pełnomocnicy Gminy Miasta Częstochowy uczestniczyli w 392 zebraniach wspólnot. Podjęto 435 uchwał w trybie indywidualnego zbierania głosów oraz 36 uchwał w trybie mieszanym.

W 2015 r. wypłacono odszkodowania z tytułu niedostarczenia przez gminę lokali socjalnych osobom uprawnionym na podstawie wyroków sądowych. Kwota odszkodowań wyniosła ogółem 1 095 451 zł (odszkodowania, odsetki oraz koszty sądowe). Zrealizowano 186 wyroków i sądowych nakazów zapłaty. Odszkodowania wypłacono 46. właścicielom lokali (osobom fizycznym i prawnym) za 141 rodzin/ osób uprawnionych do otrzymania lokali socjalnych.

Z tytułu zwrotu zwaloryzowanych kaucji mieszkaniowych kwota odszkodowań ogółem wyniosła 195 230 zł (zwaloryzowane kaucje, odsetki, koszty sądowe). Odszkodowania wypłacono na podstawie 63 wyroków sądowych.

Z tytułu zadośćuczynienia na rzecz osób fizycznych za szkodę poniesioną na terenie stanowiącym własność Gminy Miasta Częstochowy wypłacono kwotę 20 186 zł (odszkodowania, odsetki, koszty sądowe) i zostały wypłacone na podstawie 3 wyroków sądowych. Kwota odszkodowań została zrefundowana na rzecz gminy przez firmę ubezpieczeniową.

Z tytułu zwrotu nakładów poczynionych przez najemcę lokalu mieszkalnego, po rozwiązaniu umowy najmu na podstawie wyroku sądowego wypłacono kwotę 10 708 zł (odszkodowanie i koszty sądowe).

W okresie sprawozdawczym przyznano 172 ulgi w spłacie należności gminy z tytułu najmu lokali mieszkalnych i użytkowych (czynsz, świadczenia) na kwotę ogółem 1 292 982 zł, w tym należność główna - 1 168 635 zł, odsetki - 124 347 zł. Umorzono należności w odniesieniu do 2 lokali. Kwota umorzenia - 8 789 zł, w tym należność główna - 7 800 zł, odsetki - 989 zł.

Gospodarka lokalami mieszkalnymi i użytkowymi

W okresie sprawozdawczym rozpatrzono 2 317 wnioski o wynajem lokali z mieszkaniowego zasobu gminy. Wynajem lokali obrazuje poniższa tabela.

Wynajem lokali	Tabela nr 39
Wynajem lokali na czas nieoznaczony w tym:	76
– z powodu wyburzenia budynku	56
– na zasadach ogólnych	14
– wychowankom domów dziecka	6
Wynajem lokali na czas oznaczony w tym:	55
– lokale socjalne	52
– pomieszczenia tymczasowe	3

Wynajem lokali	Tabela nr 39
Wynajem lokali w wyniku zamiany	99
w tym:	
– zamiana dobrowolna	72
– z urzędem	27
Wynajem lokali w wyniku regulacji tytułu prawnego do lokalu	109
w tym:	
– po śmierci głównego najemcy	104
– po wyprowadzeniu się głównego najemcy	5
Wynajem lokali z tytułu przedłużenia lub ponownego spisania umowy najmu	97
Wynajem izby przyległej	2

Na dzień 31 grudnia 2015 r. na wynajem lokali mieszkalnych oczekiwało 1 709 wnioskodawców, z tego:

- 1 138 na wynajem lokali mieszkalnych na czas oznaczony, tj. lokali socjalnych lub pomieszczeń tymczasowych, uprawnionych na podstawie prawomocnych wyroków sądu;
- 451 na wynajem lokali mieszkalnych na czas nieoznaczony;
- 120 na wynajem lokali z tytułu zamiany z urzędem.

W okresie sprawozdawczym, w 9 przetargach oraz w drodze bezprzetargowego trybu wynajmu i negocjacji stawki czynszu, wynajęto 34 lokale użytkowe i 8 garaży:

- 15 lokali użytkowych w drodze przetargów nieograniczonych ofertowych,
- 9 lokali użytkowych w drodze negocjacji stawki czynszu,
- 6 lokali użytkowych w bezprzetargowym trybie wynajmu;
- 3 lokale użytkowe w drodze przetargów nieograniczonych licytacji,
- 1 lokal użytkowy w drodze przetargu ograniczonego pisemnego,
- 6 garaży w drodze przetargu nieograniczonego,
- 2 garaże w drodze negocjacji stawki czynszu.

Interwenient uboczny, działający w oparciu o pełnomocnictwo prezydenta miasta, uczestniczył w 227 sprawach sądowych o eksmisję z lokali mieszkalnych. Zakończono 114 spraw, w wyniku których:

- w 57 sprawach orzeczono o braku uprawnień do lokalu socjalnego,
- w 34 sprawach orzeczono o uprawnieniu do lokalu socjalnego,
- 21 spraw umorzono lub oddalono powództwo,
- w 2 sprawach zawieszono postępowanie.

W wyniku zamian dobrowolnych uzyskano spłatę zadłużenia w łącznej kwocie 385 670zł.

Cmentarz Komunalny

Cmentarz Komunalny realizował usługi statutowe, tj. pogrzebowe, kremacyjne i grabarskie, zarządzał powierzchnią grzebalną nekropolii przy ul. Radomskiej 117 oraz nieruchomościami przy ul. Radomskiej 117, ul. Krakowskiej 16 i Cmentarnej 36/38.

Najważniejszym zadaniem zrealizowanym przez zakład w 2015 r. był remont drugiej części dachu budynku administracyjnego przy ul. Radomskiej 117 oraz remont schodów i pochylni dla osób niepełnosprawnych.

W okresie sprawozdawczym zakład sprzedał 361 grobów, wykonał 1 450 kremacji zwłok, 374 usługi pogrzebowe o różnym zakresie oraz wydał 263 zezwolenia na budowę nagrobków.

Realizacja podstawowych zadań przez cmentarz komunalny

Tabela nr 40

Lp.	Wyszczególnienie	jm.	Plan na 2015 rok	Wykonanie w 2015 r.	% realizacji planu rocznego
1.	Stan środków obrotowych na początek roku	zł	170 000	170 000	100,00
2.	Przychody ogółem	zł	3 560 000	3 290 899	92,44

Realizacja podstawowych zadań przez cmentarz komunalny

Tabela nr 40

Lp.	Wyszczególnienie	jm.	Plan na 2015 rok	Wykonanie w 2015 r.	% realizacji planu rocznego
	w tym:				
	- z usług pogrzebowych	zł	2 830 000	2 608 663	92,18
	- z dzierżaw	zł	130 000	93 509	71,93
	- pokrycie amortyzacji	zł	585 000	582 263	99,53
	- pozostałe		15 000	6 464	43,09
3.	Koszty (wydatki) ogółem	zł	3 464 000	3 252 172	93,88
	w tym:				
	- wynagrodzenia i pochodne	zł	1 690 000	1 574 363	93,16
	- wydatki rzeczowe	zł	1 049 000	975 696	93,01
	- odpisy amortyzacyjne	zł	585 000	582 263	99,53
	- podatek dochodowy	zł	40 000	20 100	50,25
	- wydatki majątkowe	zł	100 000	99 750	99,75
4.	Nadwyżka środków obrotowych	zł	96 000	38 727	40,34
5.	Stan środków obrotowych na koniec roku	zł	170 000	170 000	100,00
6.	Średnie zatrudnienie	etat	25	22,33	89,32
7.	Średnie miesięczne wynagrodzenie brutto na 1 zatrudnionego	zł	3 866	4 223	109,23
8.	Średnie miesięczne wynagrodzenie brutto na 1 zatrudnionego z dodatkowym wynagrodzeniem rocznym	zł	4 193	4 549	108,49

Racjonalizacja gospodarki mediami

Program zarządzania energią i środowiskiem w obiektach użyteczności publicznej miasta Częstochowy

Podstawą działań prowadzonych w zakresie zarządzania energią i środowiskiem jest ustawa o efektywności energetycznej z dnia 15 kwietnia 2011 r. (jt. Dz. U. z 2015 poz. 2167 ze zm.).

W ramach ww. zadania realizowano na bieżąco program „Zarządzanie energią i środowiskiem w obiektach użyteczności publicznej miasta Częstochowy”. W efekcie optymalizacji warunków rozliczeń i racjonalizacji użytkowania energii oraz wody Gmina uzyskuje znaczne oszczędności w wydatkach z tytułu mediów energetycznych oraz dostarczania wody i odprowadzania ścieków.

Określono efekty działań za rok 2015 dla grupy 118 obiektów oświatowych, objętych szczegółowym monitoringiem i raportowaniem:

- łączne zużycie paliw i energii wyniosło 45 958 MWh i było mniejsze o 26 643 MWh (36,7%) w porównaniu do roku 2003,
- łączna emisja CO₂ wyniosła 20 419 ton i była mniejsza o 11 708 ton (36,4%) w porównaniu do roku 2003,
- łączne zużycie wody wyniosło 115 191 m³ i było mniejsze o 86 212 m³ (42,8%) w porównaniu do roku 2003.

Wyliczenie uzyskanych łącznych oszczędności energii i wody w porównaniu do roku bazowego 2003

Tabela nr 41

Rok	Zużycie energii	Oszczędności energii w danym roku do 2003	Zużycie wody	Oszczędności wody w danym roku do 2003
	[kWh]	[kWh]	[m ³]	[m ³]
2003	72 600 711		201 403	
2004	63 434 803	9 165 908	183 797	17 606
2005	59 355 702	13 245 009	159 275	42 128
2006	56 218 534	16 382 178	145 259	56 144
2007	54 113 039	18 487 673	139 770	61 633
2008	54 858 935	17 741 777	129 064	72 339
2009	54 082 542	18 518 170	127 164	74 239
2010	58 055 867	14 544 844	134 576	66 827
2011	50 464 477	22 136 234	132 680	68 723
2012	53 273 431	19 327 281	135 955	65 448
2013	53 275 411	19 325 301	123 810	77 593
2014	45 484 087	27 116 625	123 138	78 265
2015	45 957 890	26 642 821	115 191	86 212
Łącznie za lata 2004-2015		222 633 821		767 157

Łączne efekty działań za lata 2004-2015 dla grupy 118 obiektów oświatowych wynoszą:

- ograniczenie zużycia energii o 222 664 MWh,
- ograniczenie emisji CO₂ o 94 957 tony,
- ograniczenie zużycia wody o 767 157 m³.

Oszczędności w zakresie zużycia mediów są wynikiem prowadzonych działań zarządczych oraz zrealizowanych działań inwestycyjnych i modernizacyjnych.

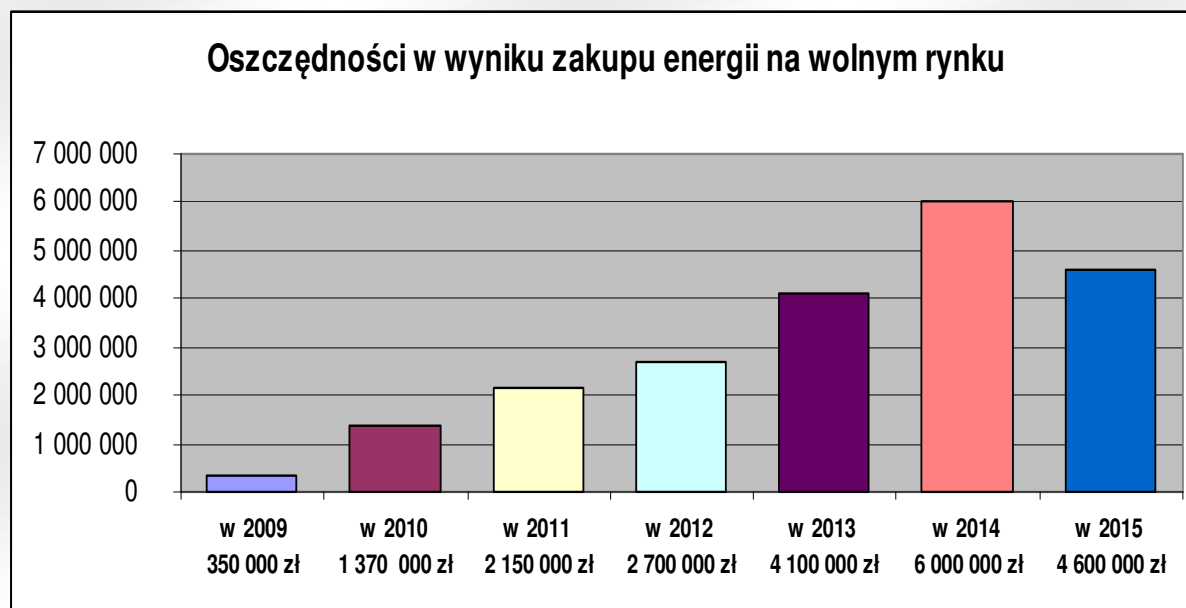
Działania monitorujące lokalny rynek energii

Monitorowano lokalny rynek energii oraz utrzymywano ścisłą współpracę z przedsiębiorstwami zaopatrującymi miasto w media sieciowe w zakresie stałej poprawy bezpieczeństwa energetycznego odbiorców, zgodnie z zapisami strategicznego dokumentu „Założenia do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla miasta Częstochowy”.

Wolny rynek energii elektrycznej

Częstochowa czynnie korzysta z wolnego rynku energii elektrycznej. Przeprowadzono kolejne postępowanie przetargowe na dostawę energii elektrycznej w roku 2016 dla 5 wydziałów Urzędu Miasta Częstochowy, 137 jednostek organizacyjnych i spółek Gminy Miasta Częstochowy i Miejskiego Zarządu Dróg i Transportu oraz pomyślnie zrealizowano procedurę zmiany sprzedawcy energii. Wolumen energii objęty przetargiem wyniósł 43,7 GWh.

Oszczędności w wyniku zakupu energii na wolnym rynku, w porównaniu do kosztów, jakie należałoby ponieść według cen stosowanych przez lokalnego sprzedawcę energii, prezentuje wykres.

Wolny rynek gazu

Częstochowa czynnie korzysta z wolnego rynku gazu. Przygotowano postępowanie przetargowe na kompleksową dostawę paliwa gazowego dla Wydziału Nadzoru i Administracji oraz 88 jednostek organizacyjnych i spółek Gminy Miasta Częstochowy na okres 01.04.2016 r. – 31.03.2017 r. Przedmiotowe postępowanie jest jednym z pierwszych tego typu w Polsce. Wolumen gazu objęty zamówieniem wynosi 19,316 GWh.

Program „Kropla do kropli”

W 21 placówkach edukacyjnych kontynuowano wdrożony w listopadzie 2012 r., a następnie rozszerzony w marcu 2013 r. program "Kropla do kropli". Program pozwala na obniżenie zużycia oraz kosztów eksploatacyjnych za wodę, energię do podgrzania ciepłej wody użytkowej oraz ścieki, co pozytywnie wpływa na środowisko poprzez ograniczenie emisji CO₂ do atmosfery, a tym samym propaguje proekologiczne postawy wśród lokalnej społeczności. Cel ten osiągnięty jest poprzez wprowadzenie specjalnie dobranych rozwiązań technologicznych dopasowanych do potrzeb danego budynku, a także działań edukacyjnych skierowanych do jego użytkowników, zarówno pracowników, jak i uczniów i przedszkolaków.

Działalność w Stowarzyszeniu Gmin Polska Sieć „Energie Cites”

Zgodnie z Uchwałą Nr 220/XV/2011 Rady Miasta Częstochowy z dnia 22 listopada 2011 r. Częstochowa od 1.01.2012 r. przystąpiła do Stowarzyszenia Gmin Polska Sieć „Energie Cites”.

W ramach cyklicznych Miejskich Dni Inteligentnej Energii zorganizowano:

- w dniu 30.08.2015 r. festyn plenerowy; celem akcji było kształtowanie wśród mieszkańców postaw ekologicznych oraz podniesienie świadomości w zakresie wykorzystania odnawialnych źródeł energii i efektywności energetycznej;
- w dniu 31.08.2015 r. szkolenie pod nazwą „Jak oszczędzać energię i wodę w miejscu pracy” dla administratorów miejskich placówek i spółek;
- w dniu 10.09.2015 r. konferencję pod nazwą „Gmina jako istotny kreator lokalnej polityki energetycznej”.

Kontynuowano realizację następujących projektów:

- *MESHARTILITY*, którego celem jest opracowanie narzędzi ułatwiających wymianę danych na temat zużycia energii pomiędzy zakładami energetycznymi a władzami lokalnymi odpowiedzialnymi za opracowanie planów i strategii energetycznych. Narzędzia te ułatwią miastom, sygnatariuszom Porozumienia między burmistrzami, opracowanie i późniejsze monitorowanie Planu działań na rzecz zrównoważonej energii (SEAP). Zorganizowano dwa spotkania z przedstawicielami przedsiębiorstw energetycznych w celu uzgodnienia treści „Porozumienia o współpracy w zakresie wymiany danych o zużyciu energii w celu sporządzenia inwentaryzacji emisji gazów cieplarnianych oraz opracowania i realizacji lokalnych programów energetycznych”. Projekt zakończył się w 2015 r.
- *EURONET 50/50 MAX*, którego celem jest mobilizacja oszczędności energii w budynkach publicznych poprzez wdrożenie innowacyjnej metodologii 50/50 w 500 szkołach i blisko 50 innych budynkach publicznych z 13 krajów UE; metodologia 50/50 zakłada aktywne zaangażowanie użytkowników budynków w proces zarządzania energią oraz uczy ich ekologicznych zachowań poprzez konkretne działania. Dwanaście częstochowskich szkół uczestniczących w projekcie EURONET wdrażało metodologię 50/50, mającą na celu ograniczenie zużycia energii w budynkach szkolnych, z czego siedem z nich uzyskało oszczędności w zużyciu energii, które zostały obliczone za pomocą dedykowanego programu komputerowego na udostępnionej przez Stowarzyszenie Gmin Polska Sieć „Energie Cites” stronie internetowej.

Poziom oszczędności i kwoty do wypłaty szkołom w roku 2015 przedstawiają się następująco:

- Szkoła Podstawowa nr 11 im. Marii Dąbrowskiej - 2 811,41 zł,
- Gimnazjum nr 11 im. Marii Pawlikowskiej – Jasnorzewskiej - 2 811,41 zł,
- Szkoła Podstawowa nr 26 im. Tadeusza Kościuszki - 718,84 zł,
- Szkoła Podstawowa nr 29 im. Królowej Jadwigi - 3 128,71 zł,
- Gimnazjum nr 14 im. Królowej Jadwigi - 3 128,71 zł,
- Szkoła Podstawowa nr 31 z Oddziałami Integrycyjnymi - 6 271,98 zł,
- Szkoła Podstawowa nr 38 im. Ludwika Zamenhofa - 730,52 zł.

Realizacja działań wynikających z przystąpienia do „Porozumienia między burmistrzami”

Uchwałą Nr 899/L/2014 z dnia 24 marca 2014 r. Rada Miasta Częstochowy przyjęła i zatwierdziła Plan działań na rzecz zrównoważonej energii dla miasta Częstochowy. Jest to kluczowy dokument pokazujący sposób realizowania zobowiązań w zakresie ograniczenia emisji gazów cieplarnianych, wynikających z przystąpienia do tej inicjatywy. Wykorzystuje rezultaty bazowej inwentaryzacji emisji w celu określenia priorytetowych obszarów działań oraz możliwości osiągnięcia przyjętego przez samorząd celu w zakresie redukcji emisji CO₂. W 2015 r. przygotowano aktualizację Planu działań na rzecz zrównoważonej energii dla miasta Częstochowy, która została przyjęta przez Radę Miasta Częstochowy Uchwałą Nr 119.XIII.2015 z dnia 2 lipca 2015 r.

Działania inne

Przeprowadzono działania w zakresie sprzedaży praw majątkowych w postaci białych certyfikatów, które Gmina Miasto Częstochowa otrzymała w wyniku wygrania przetargu na wybór przedsięwzięć służących poprawie efektywności energetycznej zorganizowanego przez Urząd Regulacji Energetyki. Gmina zgłosiła do przetargu modernizacji oświetlenia ulicznego w Częstochowie przeprowadzoną

w 2012 roku. W celu zbycia zdobytych praw majątkowych, Gmina Miasto Częstochowa została członkiem Rejestru Świadczeń Pochodzenia, jak również podjęła współpracę z Domem Maklerskim działającym na Giełdzie Towarowej Energii S.A. W miesiącu sierpniu 2015 roku dokonano transakcji sprzedaży białych certyfikatów na Giełdzie Towarowej Energii S. A. i uzyskano dochód dla Gminy w wysokości 660 000 zł.

Gmina jest liderem wśród samorządów w obszarze kształtowania i wdrażania lokalnej polityki energetycznej. Dziękując swoimi doświadczeniami i reprezentując interesy innych samorządów uczestniczy w nowatorskich platformach współpracy, takich jak:

- Komisja ds. Lokalnej Polityki Energetycznej przy Śląskim Związku Gmin i Powiatów,
- Regionalna Rada do spraw Energii, działająca przy Śląskim Związku Gmin i Powiatów,
- Koalicja na rzecz utworzenia Krajowego Systemu Zrównoważonego Gospodarowania Energią.

Nagrody

Pod względem zaawansowania i efektów działań realizowanych w zakresie zarządzania energią i środowiskiem Częstochowa należy do przodujących gmin w Polsce. W uznaniu znaczącej roli w zakresie działań na rzecz zrównoważonego rozwoju i poszanowania środowiska naturalnego Gmina Miasto Częstochowa została wyróżniona w konkursie ECO-MIASTO 2015. W ramach Konkursu ECO-MIASTO nagradza się najbardziej zaangażowane polskie miasta w kategoriach mobilności zrównoważonej efektywności energetycznej, gospodarki odpadami i gospodarki wodnej. Projekt promuje także inicjatywy obywatelskiego społeczeństwa na rzecz zrównoważonego rozwoju. Organizatorem konkursu jest Ambasada Francji. Gmina zgłosiła swój udział w kategorii efektywność energetyczna. Jury składające się z niezależnych ekspertów przyznało wyróżnienie dla miasta w przedmiotowej kategorii za politykę w zakresie efektywności energetycznej w kategorii miast powyżej 100 tys. mieszkańców.

Częstochowa została również wyróżniona w prestiżowym raporcie pt. Firmy i miasta na rzecz gospodarki niskoemisyjnej w regionie Europy Środkowo-Wschodniej przygotowanym przez międzynarodową organizację pozarządową CDP (Carbon Disclosure Project). Eksperti docenili działania władz miasta, mające na celu poprawę jakości powietrza oraz otwartość na współdziałanie z biznesem w tym zakresie.

- Edukacja ekologiczna
- Utrzymanie oraz pielęgnacja terenów zieleni i realizacja zadań dot. rolnictwa oraz gospodarki leśnej
- Likwidacja dzikich wysypisk
- Zbieranie odpadów niebezpiecznych ze strumienia odpadów komunalnych
- Likwidacja niskiej emisji
- Ochrona wartości przyrodniczych
- Rolnictwo i gospodarka leśna
- Zabezpieczenie środowiska przed zagrożeniami skutkami powodzi i innymi klęskami
- Decyzje administracyjne i postanowienia z zakresu rolnictwa i leśnictwa

W 2015 roku Wydział Ochrony Środowiska, Rolnictwa i Leśnictwa kontynuował realizację zadań dotyczących ochrony środowiska, głównie z zakresu ochrony i utrzymania terenów zielonych, leśnych i wartości przyrodniczych. Ponadto prowadzono prace z zakresu zabezpieczenia środowiska przed zagrożeniami i skutkami powodzi.

Edukacja ekologiczna

Współpracowano ze szkołami i innymi organizacjami przy organizowaniu konkursów i warsztatów. Ufundowano nagrody książkowe i rzeczowe dla laureatów w konkursach organizowanych przez Ligę Ochrony Przyrody w Częstochowie. Ponadto przekazano dotacje dla organizacji pozarządowych na realizację zadań z zakresu edukacji ekologicznej takich jak:

- Związek Harcerstwa Polskiego – Hufiec Częstochowa – Międzyszkolny konkurs „Ty i środowisko”, „Dzień bez samochodu”, „Sprzątanie świata”, „Questing – rozpoznawanie grzybów”, „Ja filmuję jak sortuje”,
- Stowarzyszenie „Inicjatywa Wspierania Szkoły OSIEMNASTKA” „Działania promujące zwiększenie efektywności energetycznej oraz pozyskiwanie energii ze źródeł odnawialnych”,
- Stowarzyszenie Pomocy Potrzebującym „Podaj Dalej” - „Nakrętkowa Częstochowa”, „Szkolenia z zakresu rozpoznawania grzybów”,
- Liga Ochrony Przyrody - „Dzień Lasu i Zadrzewień”,
- Stowarzyszenie Serce dla Dzieci Zawodzia - „Ekologiczne dzieciaki”, „Mali przyrodnicy na start”, „Dzień przyjaciół lasu”,
- Fundacja Oczami Brata - „ Dzień Inteligentnej Energii”.

W zakresie edukacji ekologicznej współpracowano również z Częstochowskim Przedsiębiorstwem Komunalnym sp. z o.o. <http://www.odpady.czestochowa.pl/?edukacja-ekologiczna.2>

Utrzymanie oraz pielęgnacja terenów zieleni i realizacja zadań dot. rolnictwa, gospodarki leśnej

Utrzymanie terenów zieleni miejskiej

W 2015 r. w ramach utrzymania zieleni prowadzono prace na obiektach o łącznej powierzchni 306 ha w tym w parkach, na zieleńcach oraz w pasach zieleni ulicznej.

Pielęgnacja zieleni na terenach pozostających w stałym utrzymaniu obejmowała pełen zakres koniecznych do wykonania prac porządkowych i pielęgnacyjnych, m.in.: koszenie trawników, grabienie liści, przycinanie krzewów i żywopłotów, pielenie rabat, renowację trawników, pielęgnację posadzonych drzew i krzewów.

Przeprowadzono cięcia pielęgnacyjne koron 3 245 szt. drzew w ciągach ulicznych, w parkach i na zieleńcach, poprawiające bezpieczeństwo, eliminujące uciążliwości zgłaszane przez mieszkańców oraz kształtujące korony młodych drzew.

Na terenach zieleni miejskiej wycięto 509 szt. drzew w złym stanie zdrowotnym, zagrażających

bezpieczeństwu lub niezbędnych do usunięcia z innych względów, uprzątnięto 286 wiatrołomów, wyfrezowano lub wykarczowano 121 pni po ściętych drzewach.

W pasach zieleni ulicznej, w parkach i na zieleńcach nadzorowano posadzenie 341 szt. drzew i 10180 szt. krzewów ozdobnych, w tym 226 drzew i 5560 krzewów w ramach zobowiązań wynikających z wydanych decyzji, jako nałożoną na osoby prawne i fizyczne rekompensatę za drzewa i krzewy usunięte z terenu miasta.

W ramach tych prac wykonano nasadzenia m.in. w rejonie: Alei Wojska Polskiego, Alei Pokoju, Alei Niepodległości, ul. Legionów, ul. Wejherowskiej, Skweru Solidarności, Promenady Czesława Niemena, ul. Kusięckiej, Parku Narutowicza, zieleńcu przy ul. Limanowskiego, Placu Rady Europy, ul. Jesiennej, ul. Jasnogórskiej, Pasażu Stasieckiego, ul. Rakowskiej, ul. Zbierskiego, ul. Bialskiej, ul. Filomatów, ul. Herberta, ul. Glogera, ul. Kordeckiego, ul. Dekabrystów, Placu Katyńskim, zieleńcu przy ul. Pustej-Iglastej, ul. Księżycowej, Pl. Biegańskiego, ul. Św. Barbary, Alei Wolności, zieleńcu przy ul. 1 Maja, Alei Wyzwolenia, ul. Czecha, zieleńcu przy skrzyżowaniu ul. Dekabrystów i Alei Armii Krajowej, ul. Wodzickiego, Alei Kościuszki, ul. Warszawskiej, ul. Kawiej.

W centrum miasta na kwietnikach i w pojemnikach posadzono ogółem 9 918 szt. kwiatów jednorocznych, w tym 1 634 szt. w 2727 wieżach kwiatowych, ustawionych na Placach Biegańskiego, Daszyńskiego, Rady Europy oraz przy ulicach Waszyngtona i Kiedrzyńskiej.

Ponadto posadzono 97400 szt. roślin cebulowych: w Parkach 3 Maja, Narutowicza, przy ul. Fieldorfa-Nila, na zieleńcach przy ul. Tuwima, przy USC, ul. 1 Maja, przy Alei Armii Krajowej; przy ul.: Dekabrystów, Łukasińskiego, Bienia, Pustej, Iglastej oraz w szczególnie eksponowanych miejscach w pasach drogowych: Alei Jana Pawła II, ul. Szajnowicza - Iwanowa, ul. Sobieskiego, Alei Wyzwolenia i ul. Krakowskiej.

Na terenie parku osiedlowego przy ul. Bialskiej na Parkitce wykonano zmiany przebiegu alejek i przemieszczenie wyposażenia w parku osiedlowym w związku ze zwrotem poprzednim właścicielom działek wchodzących w obręb parku.

Sprawowano opiekę nad grobami wojennymi i miejscami pamięci narodowej, polegającą na pielęgnacji zieleni oraz wykonaniu bieżących remontów grobów wojennych. Na Cmentarzu Kule, w kwaterze żołnierzy radzieckich oraz kwaterach 49, 50, 83 wyremontowano 2 groby indywidualne żołnierzy, wymieniono 14 krzyży betonowych, wypełniono ubytki ram i wykonano napisy. Na Cmentarzu Św Rocha w kwaterach 5, 20 i 22 a wykonany został remont kapitalny mogiły zbiorowej 13 ofiar terroru z okresu II wojny światowej, wymieniono dwie furtki drewniane, oczyszczono i poddano konserwacji krzyż żeliwny powstańca styczniowego.

Likwidacja dzikich wysypisk

Zlikwidowano 57 dzikich wysypisk zlokalizowanych na terenie miasta.

Zbieranie odpadów niebezpiecznych ze strumienia odpadów komunalnych

Mobilny Punkt Zbierania Odpadów Problemowych (MPZOP) przeprowadził w 20 punktach miasta zbiórkę tzw. Odpadów problemowych zgodnie z harmonogramem ustalonym wcześniej z administracją osiedli mieszkaniowych. Łącznie odebrano 9,04 Mg odpadów takich jak: urządzenia zawierające freon, zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne, farby zawierające substancje niebezpieczne oraz leki. Zgodnie z informacjami zawartymi w Aktualizacji Planu gospodarki Odpadami dla województwa śląskiego 2014, ilość odpadów niebezpiecznych zawartych w strumieniu odpadów komunalnych oszacowano w ilości ok. kg/mieszkańca w roku (tj. ok. 0,8% wszystkich wytwarzanych odpadów). Plan ten zakładał zbieranie ww. odpadów na poziomie ok. 10 % dla 2013r.) i sukcesywnie zwiększenie tego współczynnika przez kolejne lata (do 50 % w 2018 r.). Dla Urzędu Miasta Częstochowy teoretyczna ilość wytworzonych odpadów niebezpiecznych to ok. 674 Mg. Odebrane odpady w ramach zbiórki MPZOP to ok. 1,3 % wytworzonego strumienia.

Likwidacja niskiej emisji

W 2015 r. w ramach likwidacji wyrobów budowlanych zawierających azbest na terenie miasta Częstochowy zostało zlikwidowane przez właścicieli nieruchomości 8,98 tony tych wyrobów. Na usuwanie wyrobów budowlanych zawierających azbest z indywidualnych budynków mieszkalnych i gospodarczych realizowanych przez osoby fizyczne przyznano dofinansowanie z budżetu miasta Częstochowy w kwocie 3 985 zł.

W ramach przygotowania grobów wojennych i Miejsc Pamięci Narodowej do dnia Wszystkich Świętych posadzono 400 szt. chryzantem doniczkowych, rozstawiono 300 szt. zniczy, 2 wieńce i 14 wiązanek.

W roku ubiegłym wykonano okresowe przeglądy wyposażenia oraz wyremontowano i naprawiono:

- 279 ławek na terenach parków i skwerów z wymianą 484 listew,

- 29 koszy na śmieci,
- podstawę modrzewiową altany w Parku Staszica (wymiana poszycia z gontu)
- schodów terenowych, pochylni i fragmentów chodników prowadzących z osiedla na Promenadę Cz. Niemena w Częstochowie od strony SM Północ,
- uszkodzoną barierkę na zieleńcu przy ul. Łukasińskiego,
- drewniane wygrozdzenie na zieleńcu przy ul. Hłakowiczówny-Ossowskiego,
- urządzenia zabawowe na 20 placach zabaw i 1 siłowni zewnętrznej: w parkach podjasnogórskich, parkach osiedlowych w dzielnicach Parkitka i Północ, na Promenadzie Czesława Niemena, w tzw. Parku Tysiąclecia, Parku Narutowicza, na skwerach: Solidarności, Sokołów, na zieleńcach przy ul. Łukasińskiego, ul. Limanowskiego, ul. Pustej i Iglastej, ul. Drzymały, ul. Bienia, ul. Hłakowiczówny-Ossowskiego, ul. Niepodległości.

W 2015 r. doposażono w 32 urządzenia zabawowe 8 placów zabaw: na Promenadzie Cz. Niemena, w Parkach 3 Maja, Tysiąclecia, Narutowicza oraz osiedlowym przy ul. Fieldorfa-Nila, na Skwerze Sokołów, na zieleńcach przy ul. Łukasińskiego i Niepodległości 24.

Na placu zabaw w Parku Staszica została wymieniona nawierzchnia żwirowa na podłoże sprężyste. Zakupiono 6 ławek i 2 kosze na śmieci z przeznaczeniem na skwer przy Al. Niepodległości 41. W ramach realizacji 3 zadań z drugiej edycji budżetu obywatelskiego zamontowano 14 ławek i 14 koszy wzdłuż Pasażu Stasieckiego, 12 ławek i 12 koszy przy ul. Wręczyckiej oraz przeprowadzono rewitalizację Skweru przy ul. 1 Maja, w tym: remont nawierzchni alejek, uporządkowanie zieleni, oczyszczenie bryły Pomnika Włókniarki i zamontowanie 9 ławek i 9 koszy na śmieci. Dodatkowo, w celu zabezpieczenia przed wjeżdżaniem i parkowaniem pojazdów na terenie nowo wyremontowanego w zieleńca, wykonano wygrozdzenie z metalowych słupków.

Nadzorowane były również prace związane z uruchomieniem i funkcjonowaniem 9 fontann miejskich: w Parku Staszica, parku osiedlowym przy ul. Bialskiej, na Skwerze Solidarności, przy Pl. Rady Europy, Pl. L. Armstronga, ul. Waszyngtona 5, ul. Hłakowiczówny, III Alei Najświętszej Maryi Panny (2 fontanny).

W Lesie Aniołowskim w ramach pierwszego etapu działań porządkujących drzewostan na obszarze 43 ha wykonano zabiegi sanitarne drzewostanu, polegające na usunięciu drzew suchych, zamierających, wywracających się i obłamanych. Prowadzono prace polegające na wykoszeniu chwastów i zarośli na terenach należących do gminy, o powierzchni 14,82 ha, nie będących w stałym utrzymaniu, zlokalizowanych głównie w pasach drogowych dróg gminnych.

W parkach podjasnogórskich w okresie od lipca do października ograniczono nadmierne ilości nocujących tam szpaków i kawek przy wykorzystaniu do płoszenia ptaków drapieżnych.

Zaopiniowano miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego obszarów:

- w dzielnicy Częstochówka-Parkitka, w rejonie ulic Okulickiego, Bialskiej i Pasażu Stasieckiego
- w rejonie ulic Kisielewskiego, Michałowskiego, Dmowskiego i Alei Wyzwolenia
- w dzielnicy Zawodzie-Dąbie i Stare Miasto, w rejonie ulic Targowej, Strażackiej, Krakowskiej, Warszawskiej, Alei Jana Pawła II, Alei Wojska Polskiego oraz Galerii Jurajskiej.
- przygotowano założenia do zagospodarowania przestrzennego najważniejszych terenów zieleni urządzonej oraz obszarów najcenniejszych przyrodniczo.

Ochrona wartości przyrodniczych

W ramach pielęgnacji drzewostanu Alei Brzozowej przy ul. Bialskiej, uznanej w 2006 r. przez Radę Miasta Częstochowy za pomnik przyrody, usunięto 3 drzewa powalone przez wichurę i uprzątnięto 5 złamanych konarów.

Rolnictwo, gospodarka leśna

W 2015 r. organizowano lub współorganizowano imprezy powiązane z rolnictwem: Dożynki Jasnogórskie, wraz z konkursem na najlepszy zakład przetwórstwa rolno - spożywczego oraz najlepsze gospodarstwo rolne regionu częstochowskiego oraz dofinansowano organizację XXIV Krajowej Wystawy Rolniczej.

W celu poprawy zdrowotności zwierząt zakupiono dla Koła Pszczelarzy leki do zwalczania chorób pszczoł. Wykonano konserwację rowów melioracyjnych na długości 9,4 km o łącznej wartości 136,5 tys. zł. W ramach umowy z Towarzystwem Opieki Nad Zwierzętami w Polsce Oddział w Częstochowie zrealizowano zadania z zakresu ochrony zwierząt:

- całodobowe prowadzenie Schroniska dla Bezdomnych Zwierząt w Częstochowie przy ul. Gilowej 44/46,
- wyłapywanie bezdomnych zwierząt na terenie Gminy Częstochowa,
- zapewnienie całodobowej opieki (w tym lekarsko-weterynaryjnej) zabłąkanym na terenie Gminy

Częstochowa, osłabionym lub rannym zwierzętom dzikim wraz z przemieszczeniem ich do miejsca ich regularnego przebywania, ośrodków rehabilitacji zwierząt lub ogrodu zoologicznego.

W ramach budżetu obywatelskiego 2015 r. wybudowano dwukabinową toaletę automatyczną na Placu Daszyńskiego za kwotę 250 tys. zł. Jest ona przystosowana dla osób niepełnosprawnych. Jedna kabina przystosowana jest dla matki z dzieckiem - posiada przewijak dla niemowląt.

W zakresie gospodarki leśnej:

- zamontowano 200 mb zapór zapobiegających wchodzeniu płazów na jezdnię,
- prowadzono likwidację roślin Barszczu Sosnowskiego na ogólnej powierzchni 3,0 ha,
- wykonano i zamontowano 3 karmniki dla ptaków wraz z tablicami edukacyjnymi oraz prowadzono dokarmianie ptaków w sezonie zimowym,
- wykonano i zamontowano w parkach i lasach komunalnych 5 skrzynek lęgowych dla ptaków,
- wykonano pielęgnację lasu na powierzchni 2 ha,
- wykonano i zamontowano nową tablicę informacyjną na leśnej polanie rekreacyjnej (wraz ze stelażem) w miejsce zdewastowanej,

Zabezpieczenie środowiska przed zagrożeniami skutkami powodzi i innymi klęskami Ochrona przed powodzią

Przeprowadzono wiosenny i jesienny przegląd rzek i wałów przeciwpowodziowych na terenie miasta Częstochowy, który odbył się wspólnie z administratorami rzek i wałów przeciwpowodziowych, tj. RZGW w Poznaniu, Zarządem Zlewni Górnej Warty w Sieradzu, Nadzorem Wodnym w Częstochowie oraz Śląskim Zarządem Melioracji i Urządzeń Wodnych w Katowicach Oddziałem w Częstochowie. Analiza wyników tych przeglądów stanowi podstawę dla planowania przez administratorów zadań eksploatacyjnych przewidzianych do realizacji oraz ustalenia hierarchii ich ważności. Zadania wprowadzane są następnie do projektu planu tych jednostek, lecz możliwość ich realizacji weryfikowana jest wysokością środków finansowych przyznawanych z budżetu państwa.

Decyzje administracyjne i postanowienia z zakresu rolnictwa i leśnictwa

Tabela nr 42

1. Rodzaj decyzji	Liczba
zezwalające na usunięcie drzew i krzewów oraz naliczające kary pieniężne za wycięcie drzew lub krzewów bez zezwolenia	1018
z zakresu prawa wodnego (pozwolenia wodnoprawne)	59
uzgadniające sposób postępowania z odpadami oraz transport, miejsce i sposób ich gromadzenia z zakresu ustawy o odpadach	60
dot. zwrotu podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego	21
z zakresu środowiskowych uwarunkowań tzw. decyzje środowiskowe	38
dot. wyłączenia gruntów z produkcji rolniczej	47
z zakresu geologii i górnictwa	14
pozwolenia na emisję gazów i pyłów do powietrza	16
dot. przyłączenia do kanalizacji sanitarnej	13
pozwolenia zintegrowane	2
dot. handlu emisjami do powietrza	5
dot. rekultywacji	2
dot. zezwoleń na opróżnianie zbiorników bezodpływowych i transport nieczystości ciekłych	3
dot. utrzymania psa rasy uznanej za agresywną	1
dot. odbioru zwierząt	2
dot. pozyskiwania drewna niezgodnie z uproszczonym planem urządzania lasów	2
zezwolenie na emisję gazów cieplarnianych	3
dot. zatwierdzenia ugód w sprawie wody na gruncie	2
Łącznie:	1308
2. Postanowienia, uzgodnienia, zaświadczenia, inne dokumenty i czynności	Liczba
ogłędziny, wizje i kontrole w terenie	1617
kontrole gospodarstw rolnych	444
wydane karty wędkarskie	294
odpowiedzi dot. zakresu utrzymania i ochrony zieleni	310
zgłoszenia instalacji emitujących promieniowanie elektromagnetyczne	75
informacje o wyrobach zawierających azbest znajdujących się na posesji	277
opinie dot. konieczności uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach	67
wnioski osób fizycznych o dofinansowanie na modernizację systemów grzewczych	42
postanowienia z zakresu decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, gospodarki wodno-ściekowej i gospodarki odpadami	41

Ochrona środowiska, rolnictwo i leśnictwo w ujęciu statystycznym

Tabela nr 43

wezwania dot. informacji o wyrobach zawierających azbest	303
zarejestrowane jednostki pływające służące do amatorskiego połowu ryb	34
odpowiedzi dot. gospodarki odpadami komunalnymi	43
zaświadczenia o rejestracji zwierząt egzotycznych	36
przeglądy pozwoleń wodnoprawnych	129
analiza wniosków osób fizycznych o dofinansowanie na montaż kolektorów słonecznych wspomagających system grzewczy oraz służących do wytwarzania ciepłej wody użytkowej	8
rozprawy administracyjne	8
zgłoszenia instalacji powodujących emisję gazów i pyłów do powietrza	3
opinie z zakresu gospodarki wodno-ściekowej	17
Zgłoszenia dot. prac z zakresu geologii	8
świadczenia legalności pochodzenia drewna	6
analiza wniosków osób fizycznych o dofinansowanie na usuwanie wyrobów budowlanych zawierających azbest	6
zgłoszenia przydomowych oczyszczalni ścieków	5
uzgodnienia inwestycji w zakresie ochrony gruntów rolnych i melioracji	15
wykreślenia z rejestru działalności regulowanej w zakresie odbioru odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości	3
zaświadczenia o nabyciu nieruchomości rolnej	1
wpisy do rejestru działalności regulowanej w zakresie odbioru odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości	2
analiza pozwoleń zintegrowanych	4
Łącznie:	3 798

- **Główne zadania z zakresu polityki społecznej**
- **Działania na rzecz osób ubogich, bezdomnych, bezrobotnych i znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej**
- **Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych**
- **Działania na rzecz zapewnienia mieszkańcom równego dostępu do nieodpłatnej pomocy prawnej**
- **Współdziałanie z MOPS na rzecz wspierania rodziny systemu pieczy zastępczej**
- **Działania podejmowane na rzecz osób niepełnosprawnych i osób starszych**
- **Działania podejmowane w celu pozyskania środków zewnętrznych**
- **Przyznawanie dodatków mieszkaniowych i energetycznych**
- **Współpraca z jednostkami podległymi oraz pozostałe inicjatywy**
- **Działalność Ośrodka Pomocy Osobom z Problemami Alkoholowymi**
- **Dom Pomocy Społecznej w Częstochowie ul. Kontkiewicza 2**
- **Placówki opiekuńczo-wychowawcze typu rodzinnego**

Główne zadania z zakresu polityki społecznej

Priorytetowe zadania z zakresu polityki społecznej wynikały z przyjętych na rok 2015 kierunków działań oraz celów Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Częstochowy na lata 2014-2020 i dotyczyły:

- wsparcia osób ubogich, bezdomnych, bezrobotnych, znajdujących się w trudnej sytuacji na rzecz aktywizacji zawodowej i społecznej osób bezrobotnych,
- współpracy z podmiotami ekonomii społecznej,
- działań zmierzających do pozyskania środków zewnętrznych,
- realizacji Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Miasta Częstochowy,
- działań na rzecz zapewnienia mieszkańcom równego dostępu do nieodpłatnej pomocy prawnej,
- wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej,
- działań podejmowanych na rzecz osób niepełnosprawnych i osób starszych,
- realizacji budżetu obywatelskiego II edycji,
- działania Pełnomocnika ds. równych szans,
- przyznawania dodatków mieszkaniowych i energetycznych,
- nadzoru nad działalnością Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Częstochowie (MOPS), jednostkami organizacyjnymi pomocy społecznej, Ośrodka Pomocy Osobom z Problemami Alkoholowymi w Częstochowie (OPOPA), Powiatowego Urzędu Pracy w Częstochowie (PUP), Samorządowego Zakładu Budżetowego Centrum Integracji Społecznej (CIS).

W roku 2015 Miasto Częstochowa zajęło I miejsce w konkursie „Klauzule społeczne na start” organizowanym przez Zarząd Województwa Śląskiego.

Działania na rzecz osób ubogich, bezdomnych, bezrobotnych, znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej

Zlecono realizację 17 zadań z zakresu: „Wspieranie osób oraz rodzin ubogich i zagrożonych ubóstwem” na kwotę – 92 700 zł, w tym:

- Fundacja Świętego Barnaby, zadanie: Chleb Życia – Punkt Pomocy Socjalnej (V edycja),
- Fundacja Chrześcijańska „Adullam”, zadanie: Organizacja i przeprowadzenie warsztatów terapeutycznych przez Kluby Abstynenckie oraz imprezy integracyjnej Śniadanie Wielkanocne,
- Częstochowskie Towarzystwo Rodzin i Przyjaciół Dzieci Uzależnionych „Powrót z U” Oddział Wojewódzki w Częstochowie - Wspieranie rodzin oraz osób ubogich i zagrożonych ubóstwem, Zarząd Miejski Polskiego Komitetu Pomocy Społecznej, zadanie: Pomoc rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywanie szans tych rodzin i osób,
- Terenowy Komitet Ochrony Praw Dziecka, zadanie: Prowadzenie Ośrodka Pomocy Dziecku i Rodzinie,
- Stowarzyszenie na rzecz pomocy dziecku i rodzinie „Dla Rodziny”, zadanie: Organizacja Dnia Dziecka Kucelin,
- Chrześcijańskie Stowarzyszenie Dobroczynne „Jozue” - Punkt wydawania żywności FEAD,
- Zarząd Miejski Polskiego Komitetu Pomocy Społecznej - Punkt wydawania żywności FEAD,
- Stowarzyszenie na rzecz pomocy dziecku i rodzinie „Dla Rodziny” - Rodzinnie po wakacjach,
- Terenowy Komitet Ochrony Praw Dziecka, zadanie: Częstochowa, moja duma,
- Częstochowski Klub Miłośników Komunikacji Miejskiej, zadanie: Tramwaj rodzicielstwa zastępczego,
- Caritas Archidiecezji Częstochowskiej, zadanie: Prowadzenie środowiskowych punktów wsparcia dla osób ubogich-jadłodajnie,
- Caritas Archidiecezji Częstochowskiej, zadanie: „Bądźmy razem” - festyn z okazji Dnia Dziecka – mały grant,
- Parafia Rzymsko-katolicka pw. NMP Zwycięskiej w Częstochowie - zadanie: Punkt wydawania żywności FEAD,
- Parafia Rzymsko-katolicka pw. Miłosierdzia Bożego w Częstochowie, zadanie: Punkt wydawania żywności FEAD,
- Parafia Rzymsko-katolicka pw. św. M. Kolbego w Częstochowie, zadanie: Punkt wydawania żywności FEAD,
- Caritas Archidiecezji Częstochowskiej, zadanie: Wigilia dla najbiedniejszych.

Na realizację zadań dotyczących pomocy osobom bezdomnym przebywającym na terenie miasta

Częstochowy, w ramach otwartych konkursów ofert przekazano kwotę 1 655 123 zł organizacjom pozarządowym, w tym:

- 1) Caritas Archidiecezji Częstochowskiej na:
  - udzielanie całodobowego schronienia wraz z pełnym wyżywieniem bezdomnym mężczyznom, dla 35 osób – na kwotę 219 738,50 zł,
  - udzielanie noclegu wraz z jednym gorącym posiłkiem 10 kobietom tego pozbawionym – na kwotę 27 049 zł,
  - udzielanie całodobowego schronienia wraz z pełnym wyżywieniem bezdomnym kobietom,
  - bezdomnym kobietom z dziećmi, dla 50 osób – na kwotę 317 436 zł,
  - udzielenie całodobowego schronienia bezdomnym rodzinom, dla 30 osób – na kwotę 73 702 zł,
- 2) Stowarzyszeniu Wzajemnej Pomocy „Agape” na:
  - udzielanie całodobowego schronienia wraz z pełnym wyżywieniem osobom bezdomnym, dla 10 osób – na kwotę 60 935 zł,
  - udzielanie całodobowego schronienia wraz z pełnym wyżywieniem bezdomnym mężczyznom i bezdomnym mężczyznom z dziećmi, dla 40 osób – na kwotę 257 221 zł,
  - udzielanie całodobowego schronienia wraz z pełnym wyżywieniem bezdomnym mężczyznom, dla 35 osób – na kwotę 207 922 zł,
  - udzielanie schronienia wraz z wyżywieniem 25 bezdomnym osobom niepełnosprawnym, na kwotę 265 167 zł,
- 3) Fundacji Chrześcijańska „Adullam” - udzielanie noclegu wraz z jednym gorącym posiłkiem 50 mężczyznom tego pozbawionym, na kwotę 225 953 zł.

W ramach współpracy z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej i z podmiotami działającymi na rzecz pomocy osobom bezdomnym:

- w styczniu 2015 r. w ramach corocznego ogólnopolskiego badania liczby osób bezdomnych ustalono, że na terenie miasta Częstochowy przebywało 368 osób, podczas gdy 311 w roku 2014,
- zaktualizowano procedurę postępowania z osobami bezdomnymi wymagającymi pomocy w okresie jesienno-zimowym, przebywającymi na terenie miasta Częstochowy,
- realizowano „Program osłonowy na rzecz osób bezdomnych i zagrożonych bezdomnością na terenie Miasta Częstochowy na lata 2014-2020”.

Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Miasta Częstochowy na rok 2015

Przyjęty uchwałą Nr 28.V.2014 Rady Miasta Częstochowy z dnia 29 grudnia 2014 r. Program uwzględniał zadania z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii i przemocy w rodzinie, realizowany był w ramach integracji i współpracy przedstawicieli jednostek organizacyjnych miasta, instytucji publicznych, organizacji pozarządowych oraz innych podmiotów, ze środków własnych jego realizatorów oraz z opłat uzyskanych za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu

1. Współpraca i dofinansowanie działań na rzecz pomocy osób i rodzinom z problemem uzależnień realizowanych przez Ośrodek Pomocy Osobom z Problemami Alkoholowymi w Częstochowie.
2. Pomoc osobom uzależnionym udzielana na zlecenie miasta przez Ośrodek Terapii Uzależnień od Alkoholu w Częstochowie, Ośrodek Terapii Uzależnień w Parzymiechach oraz Centrum Terapii w Częstochowie - 1 518 osób leczonych w ośrodkach oraz 11 908 udzielonych porad.
3. Przyjmowanie i realizacja wniosków o zastosowanie leczenia odwykowego względem osób z problemem alkoholowym:
  - 1) rozpatrzono 363 wnioski względem 65 kobiet i 298 mężczyzn;
  - 2) przeprowadzono 371 wywiadów środowiskowych;
  - 3) skierowano wnioski 343 osób do biegłych sądowych (psychiatry i psychologa);
  - 4) przekazano akta 307 osób do Sądu Rejonowego w Częstochowie, celem wszczęcia postępowania w sprawie zobowiązania do poddania się leczeniu odwykowemu,
  - 5) zorganizowano posiedzenia:
    - 26 plenarnych Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, podczas których zaopiniowano i przekazano w formie postanowień 652 wnioski o wydanie zezwolenia na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych oraz omówiono podejmowane

- działania profilaktyczne,
  - 62 Zespołu ds. rozpatrywania wniosków o zastosowanie leczenia odwykowego,
  - 18 Zespołu ds. profilaktyki i przeciwdziałania przemocy wobec dzieci i młodzieży,
  - 46 Zespołu ds. wstępnego opiniowania wniosków o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych, podczas których dokonywano oględzin lokali,
- 6) na bieżąco przeprowadzono rozmowy z osobami znajdującymi się w kryzysie, współuzależnionymi oraz rozmowy motywujące z osobami uzależnionymi od alkoholu.

Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychologicznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie

Wspierano zajęcia profilaktyczne, pracę środowiskową oraz dożywianie dzieci i młodzieży, realizowane w placówkach wsparcia dziennego. Realizowano zadania ogólnopolskiej Kampanii „Postaw na Rodzinę”, w ramach której proponowano mieszkańcom pozytywną profilaktykę.

W ramach obchodów „Tygodnia pomocy ofiarom przestępstw” w siedzibie Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w dniach 24 i 26 lutego 2015 r. odbyły się dyżury z udziałem przedstawicieli Komisji, Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz Ośrodka Pomocy Osobom z Problemami Alkoholowymi, podczas których udzielono porad z zakresu obowiązujących przepisów prawa rodzinnego, przeciwdziałania przemocy w rodzinie, uzależnienia od alkoholu oraz pomocy społecznej.

Wsparcie przeciwdziałania przemocy w rodzinie:

- 1) udział w pracach i dofinansowanie Zespołu Interdyscyplinarnego, funkcjonującego na terenie miasta Częstochowy;
- 2) współudział w przeprowadzaniu procedury „Niebieskiej Karty”. W 2015 roku założono 850 „Niebieskich Kart”;
- 3) współpraca i dofinansowanie Ośrodka Interwencji Kryzysowej działającego w ramach Częstochowskiego Centrum Interwencji Kryzysowej prowadzonego przez Częstochowskie Towarzystwo Profilaktyki Społecznej;
- 4) udzielenie wsparcia i profesjonalnej pomocy 582 osobom, które doświadczyły przemocy w rodzinie, w tym 116 osobom z problemem alkoholowym;
- 5) prowadzenie poradnictwa rodzinnego - terapii małżeńskiej i rodzinnej;
- 6) prowadzenie mediacji oraz porad prawnych;
- 7) udzielenie schronienia w hostelu osobom dotkniętym przemocą w rodzinie w celu izolacji od osób stosujących przemoc w rodzinie;
- 8) prowadzenie grup wsparcia dla kobiet dotkniętych przemocą;
- 9) zrealizowano program korekcyjno-edukacyjny dla osób stosujących przemoc w rodzinie przez Ośrodek Pomocy Osobom z Problemami Alkoholowymi w Częstochowie oraz Częstochowskie Centrum Interwencji Kryzysowej, na łączną kwotę 29 609 zł;
- 10) dofinansowano działalność Punktu Konsultacyjnego dla ofiar przemocy w rodzinie oraz osób z problemami uzależnień, Częstochowskiego Telefonu Zaufania i telefonu „Niebieska Linia”;
- 11) dofinansowano organizację międzynarodowej konferencji „Kiedy przyjemność staje się uzależnieniem”, realizowaną we współpracy z Ośrodkiem Pomocy Osobom z Problemami Alkoholowymi.

Realizowano Program na rzecz dzieci i młodzieży „Profilaktyka poprzez sport na lata 2012-2015”, w celu zapobiegania uzależnieniom, promowania zdrowego i aktywnego stylu życia oraz zagospodarowania czasu wolnego dzieci i młodzieży z rodzin zagrożonych patologiami społecznymi, w ramach którego:

- 1) zmodernizowano boiska: przy Szkole Podstawowej Nr 1, Szkole Podstawowej Nr 36 im. Polskich Olimpijczyków, Zespole Szkół im. R. Traugutta, Zespole Szkół im. B. Prusa;
- 2) zrealizowano na kwotę 9 500 zł programy profilaktyczne, wskazujące alternatywy dla zażywania środków psychoaktywnych oraz wzmocnienie wiary we własne możliwości i kształtowanie umiejętności kreowania własnej przyszłości w oparciu o pozytywne wzorce:
  - „Sport akceptuje, alkohol neguję” - Szkoła Podstawowa nr 24,
  - „Bądź zdrow, bądź trzeźwy, bądź czysty” II edycja - Zespół Szkół Technicznych i Ogólnokształcących im. Stefana Żeromskiego,
  - zajęcia profilaktyczno-sportowe – Szkoła Podstawowa nr 26, Gimnazjum nr 7 i nr 16, Zespół Szkół im. B. Prusa, Zespół Szkół im. dr. W. Biegańskiego.
- 3) dofinansowano w kwocie 143 000 zł działalność 11 Centrów Animacji Rekreacyjno-Sportowej w zakresie wzbogacania oferty pozaszkolnych zajęć sportowych, rekreacyjnych oraz różnorodnych

działań propagujących aktywne formy spędzania wolnego czasu przez dzieci i młodzież szkolną, obejmując ok. 20 600 osób;

- 4) zorganizowano wypoczynek letni z programem profilaktycznym, zdrowotnym i ekologicznym w Jastrzębiej Górze dla 149 dzieci z rodzin z problemem uzależnień (160 000,00 zł).

Zorganizowano Przegląd Małych Form Teatralnych pt. „Młodość bez uzależnień” - 8 czerwca 2015 r. w Szkole Podstawowej nr 38 w Częstochowie odbył się przegląd spektakli profilaktycznych, spośród których komisja konkursowa wybrała laureatów w trzech kategoriach częstochowskich szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych oraz placówek wsparcia dziennego.

16 czerwca 2015 r. w Miejskim Domu Kultury w Częstochowie odbyło się wręczenie nagród (o łącznej wartości 9 000 zł) oraz prezentacja laureatów w poszczególnych kategoriach dla 400 uczniów częstochowskich szkół.

Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miasta Częstochowy we współpracy z Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i innymi realizatorami Programu w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, współuczestniczył w organizacji, m.in.:

- kampanii profilaktyczno-interwencyjnej na rzecz odpowiedzialnej sprzedaży i podawania alkoholu „Dorosły? Udowodnij!”, której celem jest ograniczenie rozmiarów sprzedaży alkoholu nieletnim, oraz ogólnopolskiej kampanii „Powstrzymaj pijanego kierowcę”,
- programu profilaktycznego „Młodość bez Uzależnień” mającego na celu ograniczenie dostępności do środków psychoaktywnych i ich zażywania przez dzieci i młodzież, w ramach którego przeprowadzono cykl zajęć profilaktycznych w formie warsztatów dla ok. 2000 uczniów częstochowskich szkół gimnazjalnych.

Zlecono przeprowadzenie badań ankietowych wśród 2000 uczniów częstochowskich szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych przez Centrum Profilaktyki i Reeducacji „Atelier” z Krakowa nt. używania środków psychoaktywnych i innych substancji uzależniających.

1 czerwca 2015 r. we współpracy z Komendą Miejską Policji, zorganizowano Ogólnopolski Głos Profilaktyki „Profilaktyka a Ty”, którego głównym przesłaniem było promowanie „mody na życie wolne od uzależnień” - życie bez narkotyków, alkoholu i przemocy.

17-18 lipca 2015 r. w Złotym Potoku podczas XVI Jurajskiego Lata Filmowego, przedstawiciele Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych brali udział w prezentacji materiałów profilaktycznych i spotów edukacyjnych z zakresu profilaktyki uzależnienia od środków psychoaktywnych.

W jubileuszowej – XV edycji kampanii „Zachowaj Trzeźwy Umysł” uczestniczyło 13 szkół podstawowych i 10 gimnazjalnych oraz 6 zespołów szkół, których uczniowie uczestniczyli w różnych konkursach i projektach oraz otrzymali m.in. praktyczne zestawy materiałów z zakresu współczesnych zagrożeń. W ramach podsumowania dotychczasowych kampanii, Gmina Miasto Częstochowa otrzymała Złoty Certyfikat za konsekwentne wysiłki na rzecz wychowania kolejnego pokolenia trzeźwych, twórczych i odpowiedzialnych Polaków. Złoty Certyfikat otrzymał również prezydent Krzysztof Matyjaszczyk – za zaangażowanie we wdrażanie najlepszych praktyk profilaktycznych.

1 grudnia 2015 r. w Ratuszu Miejskim odbył się Częstochowski Dzień Profilaktyki „Nie gódź się na przemoc. Pomóż sobie i innym”, podczas którego zaprezentowany został spektakl „Teatr za kurtyną krat i murów”, wystawiony przez grupę teatralną z zakładu karnego w Lublińcu.

1 grudnia 2015 r. zostało podpisane Porozumienie w ramach Partnerstwa Aktywności Lokalnej „Częstochowa – mówimy NIE uzależnieniom i przemocy”. Celem Porozumienia jest przeciwdziałanie uzależnieniom i przemocy w rodzinie, zgodnie z Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Mieście Częstochowa na lata 2014-2020, Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Programu Przeciwdziałania Narkomanii.

Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń, klubów abstynenckich, punktów konsultacyjnych oraz osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych

Zlecono organizacjom pozarządowym i innym podmiotom w ramach otwartych konkursów ofert realizację zadań publicznych Miasta Częstochowy z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym w zakresie:

- 1) programów przeciwdziałania patologiom społecznym, realizowanych przez organizacje pozarządowe i inne podmioty” – dofinansowano 8 zadań realizowanych przez 7 jednostek na łączną kwotę 46 000 zł;
- 2) przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu poprzez wspieranie zadań z zakresu integracji społecznej – dofinansowano i zrealizowano 2 zadania na łączną kwotę 8 500, 00 zł

- 3) Miasto Studentom - w związku z obchodami Częstochowskiej Wiosny Studentów dofinansowano i zrealizowano 1 zadanie na kwotę 5 000 zł;
- 4) promowania wśród dzieci i młodzieży aktywnych form spędzania czasu wolnego poprzez realizację projektów profilaktycznych w ramach programu „Profilaktyka poprzez sport” dofinansowano 7 stowarzyszeń na łączną kwotę 131 000 zł;
- 5) wspierania działalności klubów wzajemnej pomocy i punktów konsultacyjnych dla osób z problemem alkoholowym i ich rodzin – dofinansowano 6 projektów realizowanych przez fundację i stowarzyszenia prowadzące kluby abstynenckie na łączną kwotę 157,300 zł;
- 6) wspierania działań wolontariatu w obszarze pomocy osobom i rodzinom dotkniętym patologiami społecznymi – dofinansowano 3 projekty na łączną kwotę 47 200 zł;
- 7) wsparcie osób i rodziny zagrożonych patologiami społecznymi (alkoholizmem i narkomanią) – dofinansowano 7 organizacji pozarządowych udzielających pomocy żywnościowej i rzeczowej najbardziej potrzebującym na łączną kwotę 138 500 zł;
- 8) wsparcia pracy środowiskowej na rzecz dzieci i młodzieży z rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym – dofinansowano i zrealizowano 2 zadania na łączną kwotę 7 900 zł;
- 9) prowadzenia punktu konsultacyjnego dla osób z uzależnieniami i ich rodzin – dofinansowano i zrealizowano 1 zadanie na kwotę 5 000 zł.

Zrealizowano projekty, m. in.:

- 1) „Przemoc to zło, z którym możesz wygrać” - konferencja oraz warsztaty profilaktyczne dla dzieci i młodzieży z rodzin zagrożonych patologiami i wykluczeniem społecznym;
- 2) „Tajemniczy klient”, badanie metodą w punktach sprzedaży i podawania napojów alkoholowych dot. przestrzegania ustawowego zakazu sprzedaży i podawania napojów alkoholowych osobom do lat 18,
- 3) projekt „Realizacja działań profilaktycznych, interwencyjno-pomocowych oraz readaptacji społecznej wśród bezdomnych zagrożonych uzależnieniem”, którym objęto 285 osób bezdomnych przebywających w noclegowniach i przytuliskach prowadzonych na zlecenie miasta Częstochowy.

Interwencje w związku z reklamą i promocją alkoholu oraz sprzedażą alkoholu nieletnim

Zorganizowano dla członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych szkolenia z zakresu kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych oraz motywowania osób uzależnionych do podjęcia leczenia odwykowego i prowadzenia rozmowy motywacyjnej. Zorganizowano dla 50 sprzedawców napojów alkoholowych szkolenie dotyczące zasad odpowiedzialnej sprzedaży i podawania napojów alkoholowych.

Działania na rzecz zapewnienia mieszkańcom równego dostępu do nieodpłatnej pomocy prawnej

Miasto Częstochowa, ustawą o nieodpłatnej pomocy prawnej oraz edukacji prawnej, zostało zobligowane do zorganizowania i prowadzenia od 1 stycznia 2016 r. punktów nieodpłatnej pomocy prawnej. W okresie wrzesień-grudzień 2015 r., Wydział Polityki Społecznej podjął następujące działania:

- 1) wyznaczono lokale na prowadzenie w nich punktów nieodpłatnej pomocy prawnej:
  - Punkt Nieodpłatnej Pomocy Prawnej Nr I i Nr II z siedzibą w Urzędzie Miasta Częstochowy, ul. Śląska 11/13, lokal 23,
  - Punkt Nieodpłatnej Pomocy Prawnej Nr III i Nr IV z siedzibą w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej, ul. Polskiej Organizacji Wojskowej 2, lokal 7,
  - Punkt Nieodpłatnej Pomocy Prawnej Nr V i Nr VI z siedzibą w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej, Aleja Niepodległości 20/22, lokal 30,
  - Punkt Nieodpłatnej Pomocy Prawnej Nr VII i Nr VIII z siedzibą w Samorządowym Zakładzie Budżetowym Centrum Integracji Społecznej ,ul. Legionów 58, lokal 5,
  - Punkt Nieodpłatnej Pomocy Prawnej Nr IX z siedzibą w Szkole Podstawowej Nr 42 ,Aleja Armii Krajowej 68A;
- 2) zlecono przystosowanie lokali i ich wyposażenie w niezbędny sprzęt biurowy i komputerowy;
- 3) przygotowano materiały biurowe, karty nieodpłatnej pomocy prawnej oraz oświadczenia; materiały promocyjno-informacyjne;
- 4) podpisano porozumienia z Okręgową Radą Adwokacką w Częstochowie oraz Okręgową Izbą Radców Prawnych w Opolu dotyczące wskazania odpowiednio adwokatów i radców prawnych udzielających porad a następnie podpisano stosowne umowy;
- 5) przeprowadzono otwarty konkurs ofert na realizację zadania publicznego, w wyniku którego powierzono prowadzenie pięciu punktów(V-IX) nieodpłatnej pomocy prawnej Terenowemu Komitetowi Ochrony Praw Dziecka w Częstochowie.

Współdziałanie z MOPS na rzecz wspierania rodziny systemu pieczy zastępczej

1. We współpracy z MOPS i jednostkami działającymi w obszarze spraw społecznych, realizowano „Program wspierania rodziny i rozwoju pieczy zastępczej na terenie miasta Częstochowy na lata 2015-2017”.
2. Na prowadzenia „Częstochowskiego Centrum Wsparcia Rodziny”, realizującego zadania w zakresie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, dla Stowarzyszenia na rzecz pomocy dziecku i rodzinie „Dla Rodziny”, przekazano kwotę 1 139 025 zł, ze środków budżetu miasta i środków Wojewody Śląskiego.
3. W ramach powyższego zadania Częstochowskie Centrum Wsparcia Rodziny realizuje przedsięwzięcia należące do zadań powiatu, przewidziane dla organizatora rodzinnej pieczy zastępczej a także zadania należące do zadań gminy w zakresie wsparcia rodziny. W szczególności tworzenia oraz rozwoju systemu opieki nad dzieckiem, pracy z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych poprzez zapewnienie rodzinie pomocy asystenta rodziny.
4. Dofinansowano zadanie „Prowadzenie placówek wsparcia dziennego” na łączną kwotę 684 442 zł. Dofinansowanie otrzymało 26 placówek . Placówki obejmują corocznie pomocą łącznie ok. 800 dzieci, zapewniając wyżywienie, opiekę i pomoc w zakresie zajęć kompensacyjnych i wyrównawczych, zajęć rozwijających kreatywność, zdolności plastyczne, artystyczne i twórcze, zajęć z zakresu alternatywnych form spędzania czasu, sportowych i wielu innych.
5. Zawarto Porozumienia na zapewnienie pieczy zastępczej dla:
  - 7 wychowanków z innych powiatów w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie miasta Częstochowy;
  - 3 dzieci umieszczonych w placówce opiekuńczo-wychowawczej na terenie innego powiatu, tj.: w Interwencyjnym Ośrodku Preadopcyjnym w Gliwicach;
  - 3 dzieci umieszczonych w 3 rodzinach zastępczych funkcjonujących na terenie innych powiatów.
6. Na utrzymanie dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej na terenie innych powiatów przekazano środki w kwocie:
  - dla placówek opiekuńczo-wychowawczych – 559 995 zł;
  - dla rodzin zastępczych – 873 629 zł;
7. Na utrzymanie dzieci umieszczonych w 9 placówkach opiekuńczo-wychowawczych działających na terenie miasta, przekazano kwotę 8 111 646 zł, w tym dla:
  - Domu Wsparcia dla Dzieci i Młodzieży Nr 2 w Częstochowie, przy ul. Gdyńskiej 14 – 568 080 zł;
  - Całodobowej Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej w Częstochowie przy ul. Legionów 58 – 609 324 zł;
  - Całodobowej Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej w Częstochowie przy ul. Ludowej 100 – 492 736 zł;
  - Katolickiej Placówki Wychowawczej „Nasz Dom” przy ul. Wręczyckiej 54 - 406 406 zł;
  - Domu Małych Dzieci im. E. Bojanowskiego przy ul. św. Kazimierza 1 - 3 430 613 zł;
  - Całodobowej Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej im. Św. Dominika Savio w Częstochowie przy ul. Kościelnej 53/63 – 1 180 635 zł;
  - Domu Wsparcia dla Dzieci i Młodzieży w Częstochowie przy ul. Zabrzańskiej 6 – 564 222 zł;
  - Całodobowej Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej „Przystanek Bardo” w Częstochowie przy ul. Bardowskiego 27b – 404 900 zł;
  - Całodobowej Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej w Częstochowie przy ul. św. Brata Alberta 36/40 – 418 870 zł.
8. Realizowano lokalny program aktywizujący pod nazwą „Częstochowa dla rodziny +”, skierowany do rodzin wielodzietnych z terenu miasta Częstochowy. W 2015 roku zostało wydanych 180 kart.
9. Zlecono realizację zadania „Wspieranie rodzin poprzez poradnictwo, pomoc psychologiczną, psychoterapeutyczną i prawną” na kwotę – 10 000 zł. Dofinansowano 2 zadania realizowane przez podmioty niepubliczne:
  - 1) Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Oddział Okręgowy;
  - 2) Częstochowskie Towarzystwo Rodzin i Przyjaciół Dzieci Uzależnionych „Powrót z U” Oddział Wojewódzki w Częstochowie.
10. Odkonano 17 posiedzeń Miejskiej Rady Rodziców Zastępczych.
11. W dniach 26 maja-23 czerwca 2015 r. zorganizowano VIII edycję „Częstochowskich Dni Rodziny”, stanowiących cenną inicjatywę związaną z lokalną polityką prorodzinną.

W ramach obchodów odbyły się m.in.: sympozja naukowe, festyny i pikniki rodzinne, warsztaty i konsultacje dla rodziców z psychologiem, zajęcia profilaktyczno-edukacyjne dla młodzieży, konkursy plastyczne i literackie, wystawy pokonkursowe, widowiska muzyczno-teatralne, warsztaty taneczne dla uczniów i rodziców. Zajęcia skierowane były do różnych grup wiekowych. W ramach Częstochowskich Dni Rodziny prowadzone były ww. formy zajęć, m.in. przez szkoły, jednostki organizacyjne miasta i podmioty niepubliczne, dla około 2 100 osób.

Działania podejmowane na rzecz osób niepełnosprawnych i osób starszych

1. Realizowano przyjęty uchwałą Nr 920/LI/2014 Rady Miasta Częstochowy z dnia 10 kwietnia 2014 r. Program Działań na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością na lata 2014-2020 „Częstochowa Osobom z Niepełnosprawnością”. Program wyznacza cele i określa kierunki działań podejmowanych na rzecz osób z niepełnosprawnością na terenie naszego miasta.
2. Zlecono i dofinansowano działalność ośrodków wsparcia:
  - Środowiskowego Domu Samopomocy w Częstochowie przy ul. Lakowej 101 – na kwotę 564 800 zł, zadanie realizowało Stowarzyszenie Pomocy Osobom z Zaburzeniami Psychicznymi i Ich Rodzinom „YAVA”;
  - Częstochowskiego Centrum dla osób z Zaburzeniami Psychicznymi w Częstochowie przy ul. Focha 71a na kwotę – 1 382 988 zł, zadanie zlecono do realizacji przez Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym - Koło w Częstochowie.
3. Dofinansowano zadania:

„Świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, dla mieszkańców miasta Częstochowy, kierowanych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Częstochowie” prowadzone przez Zarząd Miejski Polskiego Komitetu Pomocy Społecznej w Częstochowie - na kwotę - 420 329 zł;

„Świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych usług opiekuńczych wśród podopiecznych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Częstochowie – obszar działania Rejonowego Zespołu Pomocy Społecznej Nr 1” - na kwotę -1 667 965 zł;

„Świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych usług opiekuńczych wśród podopiecznych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Częstochowie – obszar działania Rejonowego Zespołu Pomocy Społecznej Nr 2” - na kwotę -2 311 074 zł;

„Zapewnienie specjalistycznego wsparcia dla osób cierpiących na chorobę Alzheimera i ich rodzin” - na kwotę - 40 000 zł.
4. W ramach realizacji zadania polegającego na zapewnieniu opieki osobom starszym, chorym, niepełnosprawnym przekazywano środki na bieżącą działalność domów pomocy społecznej, funkcjonujących na terenie miasta Częstochowy:
  - Dom Pomocy Społecznej Z.S. Albertynek dla kobiet niepełnosprawnych intelektualnie w Częstochowie, ul. Wesola 14 – 1 565 039 zł;
  - Dom Pomocy Społecznej DPS Z.S.W. a Paulo dla osób w podeszłym wieku w Częstochowie, ul. Wieluńska 1 – 3 020 705 zł;
  - Dom Pomocy Społecznej Z.B. Albertynow dla mężczyzn niepełnosprawnych intelektualnie w Częstochowie, ul. Jadwigi 84/86 – 1 529 365 zł.

Domy Pomocy Społecznej realizujące zlecone przez miasto zadanie publiczne obejmują swoją opieką mieszkańców, zapewniając im niezbędną opiekę medyczną, rehabilitację społeczną i zdrowotną, organizując szereg zajęć z zakresu arteterapii, muzykoterapii, ergoterapii, biblioterapii, kinezyterapii, farmakoterapii, jak również organizując wydarzenia i uroczystości dla mieszkańców, pomagając w ich integracji wzajemnej i społecznej.
5. Zlecono realizację zadania „Wspieranie inicjatyw na rzecz osób starszych znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej” - na kwotę – 47 100 zł. Dofinansowano 11 zadań realizowanych przez podmioty niepubliczne:
  - Stowarzyszenie Częstochowskie Amazonki: „Iść za marzeniem”;
  - Zarząd Miejski Polskiego Komitetu Pomocy Społecznej w Częstochowie: „Prowadzenie Klubu Seniora”;
  - Stowarzyszenie Pomocy Osobom z Zaburzeniami Psychicznymi i Ich Rodzinom „YAVA”: „Źródło kreatywności”;
  - Częstochowskie Stowarzyszenie Reumatyków i ich Sympatyków: „Spotkajmy się przy wigilijnym stole”;
  - Polski Związek Niewidomych, Okręg Śląski, Delegatura w Częstochowie: „Klub Seniora dla osób niepełnosprawnych wzrokowo, ich opiekunów i rodzin”;
  - Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów Zarząd Okręgowy: „Dzień Seniora połączony z 40-leciem istnienia Związku w Częstochowie”;

- Towarzystwo Przyjaciół Częstochowy: „Poszerzanie horyzontów”;
- Stowarzyszenie „Częstochowski Uniwersytet Trzeciego Wieku”: „Nauka języków i strona Internetowa”;
- Caritas Archidiecezji Częstochowskiej: „Pogodna jesień – prowadzenie Klubu Seniora”;
- Parafia św. Melchiora Grodzickiego: „Ten, kto ma spokojne i pogodne usposobienie, łatwiej przyjmuje starość – kontynuacja Klubu Seniora”;
- Parafia Rzymsko-katolicka pw. świętego Floriana Męczennika w Częstochowie: „Kształtowanie właściwych postaw społecznych wobec osób starszych i niepełnosprawnych”.

6. Zawarto 3 porozumienia z gminami ościennymi w sprawie umożliwienia korzystania oraz ustalenia odpłatności za specjalistyczne usługi opiekuńcze w Centrum Pomocy Dziecku Niepełnosprawnemu i Jego Rodzinie przy ul. Jasnogórskiej 36.

7. W listopadzie 2015 r. został wybrany nowy skład Powiatowej Społecznej Rady ds. Osób Niepełnosprawnych na lata 2015-2019. Odbłyło się 6 spotkań formalnych Rady oraz nieformalnych.

8. Powiatowa Społeczna Rada ds. Osób Niepełnosprawnych we współpracy z Wydziałem Polityki Społecznej, z okazji Międzynarodowego Dnia Osób z Niepełnosprawnością, zrealizowała dwa filmy o charakterze kampanii społecznej:

- „Jesteśmy Tacy Sami”;
- „Jesteśmy Tacy Sami – Moje Marzenia”.

W ramach zadania publicznego pod nazwą: „Wspieranie inicjatyw na rzecz osób z niepełnosprawnością” przekazano kwotę 88 600 zł na realizację 20 umów, dofinansowująca:

- Stowarzyszenie Częstochowskie Amazonki - Rehabilitacja fizyczna i psychologiczna osób niepełnosprawnych i chorych szansą powrotu do aktywnego życia;
- Stowarzyszenie Rodzin Dzieci i Osób Niepełnosprawnych "Serce" - Prowadzenie grupowych zajęć rehabilitacyjnych;
- Fundacja Oczami Brata - cykl warsztatów: „Scena dialogu”, oraz „Sztuka szacunku” – realizowanych w szkołach o różnym szczeblu;
- Fundacja Oczami Brata - „(Nie)Pełnosprawni - Aktywni Kulturalnie” - organizowanie działań ukierunkowanych na promocję autorskiej twórczości uzdolnionych artystycznie osób z niepełnosprawnością.
- Stowarzyszenie Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych, Autyzmem i Zaburzeniami Pokrewnymi "Daj Mi Czas" - "Zapał się na niebiesko dla autyzmu - Częstochowa 2015”;
- Częstochowskie Stowarzyszenie Pomocy Osobom z Problemami Autyzmu - „W pułapce dorosłości” - grupowe i indywidualne zajęcia rozwijające i podtrzymujące umiejętności niezbędne do samodzielnego życia osób z autyzmem, wspierające ich funkcjonowanie w różnych rolach społecznych;
- Częstochowskie Stowarzyszenie Pomocy Osobom z Problemami Autyzmu - konferencja "Jestem Osobą z Autyzmem - Dajcie Mi Szansę”;
- Częstochowskie Stowarzyszenie Reumatyków i Ich Sympatyków - "Niepełnosprawny - aktywny reumatyk" - organizacja dla grupy osób dotkniętych chorobą reumatyczną dwudniowego wyjazdu integracyjno-leczniczego;
- Polskie Stowarzyszenie Na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym Koło w Częstochowie - „Polska biega” - impreza biegowa dla osób z niepełnosprawnością intelektualną;
- Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom i Młodzieży Niepełnosprawnej Ruchowo "Razem" w Częstochowie - Włączenie wyłączonych -readaptacja to nasza szansa - zwiększenie uczestnictwa osób z niepełnosprawnością ruchową w życiu społecznym;
- Fundacja MOZAIKA - wielokierunkowa indywidualna terapia dla dzieci z niepełnosprawnością;
- Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Oddział Miejski w Częstochowie - Piknik Integracyjny "PEGAZ 2015”;
- Stowarzyszenie Pomocy Osobom z Zaburzeniami Psychicznymi I Ich Rodzinom "YAVA" – II edycja - Yavna spartakiada; cel projektu - aktywizacja osób z niepełnosprawnością poprzez organizację działań integracyjno- sportowych;
- Regionalna Fundacja Pomocy Niewidomym - kompleksowa rewalidacja dzieci niewidomych i niedowidzących ze sprzężoną niepełnosprawnością, w wieku do 8 lat, z terenu miasta Częstochowy;
- Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym Koło w Częstochowie - XVII Dzień Godności Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną;

- Fundacja Oczami Brata - Warsztaty Terapii Artystycznej – cykl spotkań, których głównym założeniem jest przygotowanie niepełnosprawnych uczestników do funkcjonowania w codziennym życiu na najwyższym poziomie, poprawnego wypełniania powierzonych obowiązków oraz większego usamodzielnienia się.

Kontynuowano realizację projektu aktywizującego „Częstochowa seniorom” skierowanego do grupy mieszkańców miasta powyżej 60. roku życia, w ramach którego seniorzy otrzymują kartę lojalnościową „Częstochowski senior”. Założeniem projektu jest przygotowanie oferty zniżek, rabatów i promocji dla posiadaczy Kart. W ramach projektu uruchomiono stronę

www.karty.czestochowa.pl

Na realizację zadania zleconego „Prowadzenie Częstochowskiego Centrum Aktywności Seniorów przy ul. Staszica 10 przekazano kwotę – 450 919 zł.

Powołano na kolejną kadencję Miejską Radę Seniorów w Częstochowie. Głównym celem Miejskiej Rady Seniorów jest służenie osobom starszym poprzez reprezentowanie ich interesów wobec władz.

Kontynuowano działania związane z realizacją projektu „Koperta życia”, który ma na celu zapewnienie osobom starszym oraz samotnym wsparcie w sytuacji wystąpienia zagrożenia zdrowia i życia podczas udzielania pomocy przez różnego rodzaju służby medyczne. Projekt zakłada umieszczenie wszystkich ważnych informacji w jednym miejscu, tak by służby wezwane w sytuacji zagrożenia życia nie traciły czasu na poszukiwania o nim informacji.

Dofinansowano dla częstochowskich seniorów transport do Parku Śląskiego w Chorzowie w dniu 17 maja, celem udziału w IV Kongresie „Obywatel senior”.

Podczas Kongresu Obywatel Senior w Chorzowie, Częstochowa otrzymała na 3 lata certyfikat Gminy Przyjaznej Seniorom. Certyfikat przyznany został z uwagi na sukcesy w projektach na rzecz poprawy jakości życia osób starszych.

Dofinansowano działalność Warsztatu Terapii Zajęciowej, prowadzonego przez Stowarzyszenie na Rzecz Osób Niepełnosprawnych „Integracja” w kwocie 52 000 zł.

Zlecono utworzenie i prowadzenie dwóch ośrodków wsparcia na tj. Dziennych Domów „Senior-Wigor” w Częstochowie:

- Dziennego Domu „Senior-Wigor” przy ul. Rapackiego 3/5 – na kwotę 150 420 zł, zadanie realizowało Caritas Archidiecezji Częstochowskiej,
- Dziennego Domu „Senior-Wigor” przy ul. Marysia 93 – na kwotę 172 420 zł, zadanie realizował Zarząd Miejski Polskiego Komitetu Pomocy Społecznej w Częstochowie.

Działania podejmowane w celu pozyskania środków zewnętrznych

1. Z rezerwy celowej budżetu państwa pozyskano środki na realizację „Programu asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2015”:

- 90 000 zł - na dofinansowanie kosztów zatrudnienia koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej;
- 101 473 zł - na dofinansowanie kosztów zatrudnienia asystentów rodzinnej pieczy zastępczej.

2. Realizowano do 30 czerwca jako Partner projekt pn. „Dostępni dla Ciebie! Aktywizacja młodych osób niepełnosprawnych w ramach Centrum Cyfrowych Kompetencji”, współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego. Głównym celem projektu było udzielenie wsparcia osobom bezrobotnym z niepełnosprawnością, zamierzających

nabyć, podnieść lub zmienić kwalifikacje zawodowe niezbędne na rynku pracy oraz zdobyć doświadczenie zawodowe i podstawowe umiejętności praktyczne związane z pracą zawodową.

3. Realizowano do 31 marca w partnerstwie z 6. miastami z województwa śląskiego projekt „Inkubator Społecznej Przedsiębiorczości Województwa Śląskiego” przy wsparciu środków unijnych w ramach Poddziałania 7.2.2 Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.

4. Ze środków Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej otrzymano dotację w wysokości 250 880 zł na utworzenie dwóch Dziennych Domów „Senior-Wigor”.

Przyznawanie dodatków mieszkaniowych i energetycznych

Dodatki mieszkaniowe i energetyczne stanowią formę pomocy dla osób, które nie są w stanie pokryć wydatków związanych z utrzymaniem mieszkania.

Przyznawanie i wypłatę dodatków mieszkaniowych, które wypłacane są ze środków budżetu gminy, reguluje ustawa o dodatkach mieszkaniowych.

W okresie sprawozdawczym rozpatrzono 8 287 wniosków o przyznanie dodatku mieszkaniowego, w wyniku czego wydano:

- 7 837 decyzji przyznających dodatki;
- 450 decyzji odmownych;
- 33 decyzji wstrzymujących wypłatę dodatku w związku z zaległościami w regulowaniu czynszu.

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Transportu Budownictwa i Gospodarki Morskiej w sprawie przeprowadzania wywiadu środowiskowego, w 2015 roku przeprowadzono 521 wywiadów celem weryfikacji danych zawartych we wniosku, stanowiących podstawę analizy i wydania decyzji o przyznaniu dodatku bądź odmowie. Średni dodatek mieszkaniowy wyniósł 247,75 zł i był niższy od średniego dodatku za 2014 r. o 2,08 zł.

Struktura dodatków według dysponentów zasobów mieszkaniowych

Tabela Nr 44

Dysponenci zasobów mieszkaniowych korzystający z dodatku mieszkaniowego	Liczba	Struktura w %	Wydatki w zł	Struktura w %
Ogółem	46 923	100,00	11 624 865	100,00
w tym do mieszkań:				
zarządzanych przez Zakład Gospodarki Mieszkaniowej TBS w Częstochowie Sp. z o.o.	19 687	41,95	5 610 700	48,27
pozostałych	27 236	58,05	6 014 165	51,73
z tego:				
a) spółdzielcze	17 772	65,25	3 624 371	60,27
b) inne	9 464	34,75	2 389 794	39,73

Dodatki energetyczne

Wypłata dodatków energetycznych jest zadaniem z zakresu administracji rządowej, realizowanym w głównej mierze z dotacji celowej. Ze środków gminy finansowane są koszty obsługi zadania w części przekraczającej 2% dodatków.

W analizowanym okresie rozpatrzono 1 008 wniosków o przyznanie dodatku energetycznego, w związku z czym wydano 991 decyzji o przyznaniu dodatku i 17 decyzji odmownych.

Z otrzymanej dotacją w kwocie 62 102 zł, wypłacono łącznie 4168 dodatków energetycznych. Średni dodatek energetyczny wyniósł 14,90 zł.

Współpraca z jednostkami podległymi oraz pozostałe inicjatywy

1. W drodze przetargu nieograniczonego zlecono zadanie świadczenia usług transportowych dla osób z niepełnosprawnością z terenu miasta Częstochowy do Spółdzielni Socjalnej „Jasne, że BUS”. Na realizację zadania w roku 2015 przekazano kwotę 549 144 zł. Spółdzielnia zatrudniała 12 osób.
2. Gmina Miasto Częstochowa zajęła II miejsce w konkursie organizowanym przez Zarząd Województwa Śląskiego „Gmina przyjazna rodzinie 2015”. Celem konkursu było wyróżnienie trzech gmin województwa śląskiego, realizujących najbardziej wartościowe inicjatywy przyjazne rodzinie.

3. Współpracowano z jednostkami podległymi w przygotowaniu zmian do statutów i regulaminów organizacyjnych w celu dostosowania do obowiązujących przepisów prawa oraz realizowanych zadań.
4. W ramach wymiany międzynarodowej w dniach 3-9 sierpnia 2015 r. w Częstochowie przebywała grupa dzieci i młodzieży z Pforzheim. Wypoczynek został zorganizowany wraz z Towarzystwem Przyjaciół Dzieci, które objęło swoimi działaniami grupę 20 dzieci, w tym 10 z Niemiec. Na realizację zadania pozyskano część środków z Polsko-Niemieckiej Współpracy Młodzieży w Poczdamie.
5. Przyznano Certyfikaty Prezydenta Miasta Częstochowy z tytułem „Miejsce przyjazne rodzinom z dziećmi” oraz „Miejsce przyjazne osobom z niepełnosprawnością”. Laureatami konkursu „Miejsce przyjazne rodzinom z dziećmi” zostali w kategorii miejsca kultury i rozrywki, obiekty sportowo-rekreacyjne i biblioteki: Filia Nr 14 Biblioteki Publicznej im. dr W. Biegańskiego (ul. Norwida 17/21) oraz Sztuczne Lodowisko działające w strukturach Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji (ul. Boya-Żeleńskiego 6/8).
Natomiast laureatami konkursu „Miejsce przyjazne osobom z niepełnosprawnością” zostali:
  - w kategorii placówki oświatowe: Zespół Szkół Specjalnych nr 45 (ul. Czecha 15) oraz Niepubliczny Zespół Szkolno-Przedszkolny prowadzony przez Fundację MOZAİKA (ul. Staropolska 1);
  - w kategorii placówki służby zdrowia: Hospicjum prowadzone przez Stowarzyszenie Opieki Hospicyjnej Ziemi Częstochowskiej i Dom Pomocy Społecznej dla Dorosłych prowadzony przez Zgromadzenie Sióstr Albertynek .
6. Przyznano nagrody Prezydenta Miasta Częstochowy w dziedzinie pomocy społecznej, tj. „Laur pomocy społecznej” oraz „Mecenas pomocy społecznej”. „Laur pomocy społecznej” - nagroda przyznawana osobom prywatnym, instytucjom lub organizacjom pozarządowym, których działania w szczególności sposób zaznaczyły się w obszarze pomocy i integracji społecznej. W tej kategorii wyróżnieni zostali Stowarzyszenia Częstochowskie Amazonki oraz Dariusz Kapinos. „Mecenas pomocy społecznej” nagroda przyznawana w uznaniu za bezinteresowną pomoc udzielaną podmiotom niepublicznym, działającym w tym obszarze oraz osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym. Wyróżniony został Janusz Szota nauczyciel akademicki, były rektor Politechniki Częstochowskiej.

Działalność Ośrodka Pomocy Osobom z Problemami Alkoholowymi w Częstochowie za rok 2015

Pierwszoplanowym zadaniem Ośrodka Pomocy Osobom z Problemami Alkoholowymi była działalność edukacyjno-profilaktyczna prowadzona przez Centrum Edukacyjno-Interwencyjne.

Efektom podejmowanych działań to uświadomienie młodzieży o zagrożeniach, jakie niesie ze sobą nadużywanie alkoholu czy różnego typu środków psychoaktywnych, przeciwdziałanie uzależnieniom i przemocy w rodzinie. Kolejną, równie ważną działalnością ośrodka był dział opieki nad osobami w stanie nietrzeźwości i ogrzewalnia dla osób bezdomnych, zapewniające całodobową opiekę oraz podejmujące w stosunku do tych osób działania interwencyjno-profilaktyczne.

Centrum Edukacyjno-Interwencyjne

W roku 2015 prowadzono działalność profilaktyczną, edukacyjną, wspierającą i interwencyjną. Dotyczyła ona głównie zajęć edukacyjno-profilaktycznych z uczniami różnego typu szkół, szkoleń dla grup zawodowych mogących mieć kontakt z osobami uzależnionymi, udzielania porad, prowadzenia zajęć z ofiarami i sprawcami przemocy domowej, przeprowadzania rozmów motywujących do podjęcia leczenia.

Zajęciach profilaktyczno-edukacyjne dla uczniów

Tabela nr 45

Rodzaj uczestników szkolenia	Liczba instytucji	Liczba osób
uczniowie gimnazjum	6	924
uczniowie szkół ponadgimnazjalnych	7	1351
uczniowie szkół specjalnych	2	98
podopieczni Młodzieżowej Świetlicy Dworcowej	1	21
środowiskowe ognisko wychowawcze nr. 2	1	17
Centralna Szkoła Państwowej Straży Pożarnej	1	63
Politechnika Częstochowska	1	40
Suma:	19	2514

Szkolenia prowadzone dla poszczególnych grup zawodowych

Tabela nr 46

Uczestnicy szkolenia	Liczba instytucji	Liczba osób
Pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Częstochowie - Dopalacze - współczesne zagrożenia	1	13

Szkolenia prowadzone dla poszczególnych grup zawodowych **Tabela nr 46**

Uczestnicy szkolenia	Liczba instytucji	Liczba osób
Centralna Szkoła Państwowej Straży Pożarnej Profilaktyka uzależnień	1	60
Kadra pedagogiczna Ochotniczego Hufca Pracy w Częstochowie - Profilaktyka uzależnień – zagrożenia związane z nowymi substancjami psychoaktywnym, tj. dopalaczami	1	11
Przedstawiciele instytucji pomocowych w Częstochowie - Dopalacze – współczesne zagrożenia	11	26

Zajęcia edukacyjne dla dorosłych **Tabela nr 47**

Rodzaj uczestnika zajęć	Liczba instytucji	Liczba osób
Osoby bezdomne przebywające w Ogrzewalni. Temat: Profilaktyka uzależnienia od alkoholu, budowanie poczucia własnej wartości, być asertywnym, komunikacja interpersonalna.	1	38

Pracownicy Centrum Edukacyjno-Interwencyjnego prowadzili konsultacje dla osób potrzebujących. Łącznie w 2015 roku zarejestrowano 393 rozmowy. Konsultacji telefonicznych było 251, podczas gdy poradnictwa osobistego odnotowano 142 rozmowy.

Problematyka rozmów dotyczyła w większości problemu uzależnienia, przemocy domowej i problemów wychowawczych oraz informacji o ośrodkach terapii uzależnień oraz punktach bezpłatnych porad prawnych.

Zespół ds. przeprowadzania rozmów profilaktyczno-wychowawczych z nieletnimi

Na wniosek Komendy Miejskiej Policji wezwano na rozmowy 57 osób nieletnich wraz z opiekunami prawnymi. Efektem tego typu spotkań było eliminowanie niepożądanych społecznie zachowań wśród młodych ludzi oraz większa świadomość konsekwencji spożywania napojów alkoholowych.

Punkt konsultacyjny dla ofiar przemocy domowej oraz osób z problemami uzależnień

W Punkcie Konsultacyjnym dodatkowo udzielano bezpłatnych porad prawnych. W roku 2015 przeprowadzono 110 rozmów, z czego 58 były zgłoszeniami przemocy, natomiast 52 dotyczyło innych spraw. W większości, bo aż 93% osób to ofiary przemocy, tylko 7% stanowią świadkowie. W 82% konsultowały się kobiety.

Rodzaj odnotowanej przemocy **Tabela nr 48**

Rodzaj odnotowanej przemocy	Liczba w procentach (%)
Przemoc psychiczna	90
Przemoc ekonomiczna	77
Przemoc fizyczna	36
Wyrzucenie	5

Zjawisku przemocy domowej w 84% towarzyszył problem nadużywania alkoholu. Do stosowania przemocy bez wpływu środków odurzających dochodziło w 12%.

Grupa wsparcia dla współuzależnionych

Efektom funkcjonowania w OPOPA Grupy Wsparcia dla współuzależnionych było:

- odbudowanie poczucia własnej wartości i niezależności;
- uświadomienie sobie i zrozumienie własnej sytuacji, potrzeb i zachowań;
- podjęcie działań w kierunku eliminacji zachowań szkodliwych;
- zmniejszenie lub uwolnienie się od zaburzeń depresyjnych, lękowych;
- powrót do życia towarzyskiego.

Spotkania Grupy Wsparcia odbywały się w każdy wtorek w godzinach od 16⁰⁰ do 20⁰⁰.

Ogółem w roku 2015 cyklicznie w zajęciach uczestniczyło 8 kobiet.

Częstochowski Telefon Zaufania

Łącznie w I i II półroczu 2015 roku przeprowadzono 5686 rozmów, a więc aż o 1106 więcej niż w 2014 r. Podobnie jak w latach poprzednich dzwoniło więcej mężczyzn – 3583, niż kobiet – 2102.

Najczęściej rozmówcy zgłaszali więcej niż jeden problem i najczęściej dotyczyły one:

- kwestii egzystencjalnych – 1197 rozmów;

- kwestii zdrowotnych – 1142 rozmów;
- uzależnień – 1057 rozmów;
- samotności i osamotnienia – 950 rozmów;
- zaburzeń psychicznych, nerwic, depresji – 858 rozmów;
- uzależnień tzw. innych – 832 rozmów;
- problemów seksualnych – 436 rozmów;
- alkoholizmu – 176 rozmów;
- konfliktów małżeńskich i partnerskich – 177 rozmowy.

Częstochocki Telefon Zaufania

Tabela nr 49

Tematyka rozmów	Liczba rozmów w 2015 r.	Liczba rozmów w 2014 r.
Uzależnienia od narkotyków	29	22
Innych uzależnień	832	660
Problemy seksualne	432	87
Niepełnosprawność	171	29
Sytuacje wymagające pomocy psychologicznej	84	58
Konflikty małżeńskie i partnerskie	177	153
Problemy z brakiem pracy zawodowej	17	10
Problemy z dziedziny socjalno-prawnej	21	14
Problem osamotnienia	950	830
Myśli, zamiary i próby samobójcze	49	36
Trudności życia codziennego	70	62
Niepożądaney ciąży	12	9
Zaburzeń psychicznych, nerwic, depresji	858	484

W dniach 11-13 września zorganizowano międzynarodową konferencję „Kiedy przyjemność staje się uzależnieniem” z okazji 35-lecia Częstochockiego Telefonu Zaufania z udziałem przedstawicieli Telefonów Zaufania z kraju i zagranicy – Węgry, Ukraina, Niemcy.

Program korekcyjno-edukacyjny dla sprawców przemocy domowej „Nie krzywdzę”

Ośrodek zrealizował dwie edycje programu korekcyjno-edukacyjnego „Nie krzywdzę” dla sprawców przemocy w rodzinie. Pierwsza edycja programu została zrealizowana w Areszcie Śledczym w Częstochowie Oddział Zewnętrzny w Wąsoszu w okresie od marca do maja 2015 r. (15 uczestników). Druga edycja programu została zrealizowana w warunkach wolnościowych w OPOPA w okresie od października do listopada 2015 r. (7 uczestników). Celem ww. programu była redukcja zachowań agresywnych wśród uczestników zajęć, kształtowanie postawy partnerstwa i szacunku wobec innych osób czy odpowiedzialności za popełnione czyny zabronione.

Opieka nad osobami w stanie nietrzeźwości

W roku 2015 do Ośrodka Pomocy Osobom z Problemami Alkoholowymi przyjęto 8 075 pacjentów tj. 1 118 osób więcej niż w roku 2014. Z przebywającymi osobami w Ośrodku prowadzono rozmowy motywujące do podjęcia leczenia odwykowego, przekazywano informacje teleadresowe ośrodków terapii.

Ściagalność należności za pobyt w 2015 r. wyniosła 498 492 zł, tj. 17,15% przy 466 435 zł w 2014 r.

Liczba osób przebywających w ośrodku w latach 2014-2015

Tabela nr 50

Wyszczególnienie	Liczba osób w 2014 r.	Liczba osób w 2015 r.
Ogółem, w tym:	6 957	8 075
mężczyźni	6 391	7 382
kobiety	566	688
Podział wg grup:		
chłopcy do lat 18	5	5
dziewczęta do lat 18	1	2
18 – 24 lat	358	345
25 – 29 lat	482	501
30 – 49 lat	3 430	4 057
50 lat i więcej	2 681	3 165

Liczba osób przebywających w ośrodku w latach 2014-2015

Tabela nr 50

Wyszczególnienie	Liczba osób w 2014 r.	Liczba osób w 2015 r.
pobyt dwukrotny	375	414
pobyt więcej niż dwa razy	533	592
osoby pracujące	69	48
studenci i uczniowie	8	4
emeryci i renciści	35	30
bezrobotni	1 054	1 120
osoby dowieszone spoza Częstochowy	3 319	3 817

Wydawanie decyzji administracyjnych

W roku 2015 wydano 386 decyzji w sprawie o umorzenie lub rozłożenie na raty należności, w tym:

- z uwagi na bezskuteczności egzekucji, nieustalone miejsce pobytu i zgon dłużnika – 286;
  - na wniosek dłużnika – 100, w tym umorzono-5, rozłożono na raty-35, odmówiono umorzenia-60.
- Od wydanych decyzji złożono 5 odwołań do Samorządowego Kolegium Odwoławczego. Wszystkie decyzje zostały utrzymane w mocy.

Ogrzewalnia dla osób bezdomnych

W ramach Ośrodka Pomocy Osobom z Problemami Alkoholowymi funkcjonowała Ogrzewalnia dla osób bezdomnych. Liczba pobytów osób bezdomnych (osobodni) w Ogrzewalni w roku 2015 wynosi 9 025, w tym osobodni pobytu kobiet - 1 375, natomiast mężczyzn - 7 650. Bezdomni przebywający w obiekcie mogli liczyć na wsparcie, prowadzone w sposób elastyczny, uzależniony od okresu pobytu danej osoby w placówce. W razie potrzeby udzielano pomocy psychologicznej, terapeutycznej czy edukacyjnej.

Klub Abstynenta „Ostoja”

W Ośrodku Pomocy Osobom z Problemami Alkoholowymi spotykały się osoby uzależnione od alkoholu w stanie abstynencji w ramach Klubu Abstynenta „Ostoja”. W czwartki zaś, odbywały się spotkania dla osób współuzależnionych.

Dom Pomocy Społecznej w Częstochowie ul. Kontkiewicza 2

Plan pracy Domu Pomocy Społecznej na 2015 rok zakładał realizację następujących kierunków:

- koordynacja działań pracowników zmierzających do usamodzielniania i rozwijania zaradności Mieszkańców;
- wzbogacanie indywidualnych planów aktywizowania Mieszkańców, przeprowadzanie analiz aktywności;
- wzbogacanie oferty kulturalno-oświatowej i sportowo-rekreacyjnej;
- wspieranie Mieszkańców podejmujących pracę zarobkową;
- rozwijanie idei wolontariatu, koordynacja aktywności wolontariuszy;
- pozyskiwanie kandydatów na opiekunów prawnych dla Mieszkańców;
- rozwijanie współpracy z lokalną społecznością, a w szczególności z placówkami kulturalno – oświatowymi;
- obchody XV-lecia Domu Pomocy Społecznej;
- poprawianie estetyki domu (pokoje mieszkalne, korytarze, ogród);
- pozyskiwanie zewnętrznych źródeł zasilania finansowego domu;
- kształtowanie racjonalnej polityki kadrowej.
- Liczba mieszkańców Domu na koniec roku wynosiła - 191 osoby, z czego 63 osoby otrzymują dofinansowanie z budżetu państwa, natomiast 128 dofinansowywanych jest przez rodziny oraz gminy.

Ruch Mieszkańców w 2015 roku:

- zgony: 16;
- rezygnacje: 5;
- przyjęcia: 21.

Realizacja przyjętych kierunków pracy przebiegała następująco:

- realizowano działania zmierzające do usamodzielnienia pensjonariuszy i rozwijania ich zaradności;
- przeprowadzono szkolenia pracowników;

- zapewniano optymalną opiekę, terapię i wsparcie podopiecznym, przy pomocy indywidualnych planów wsparcia;
- z zabiegów fizjoterapeutycznych skorzystało 156 pensjonariuszy;
- zorganizowano trzy wyjazdy na integracyjne spotkania ze sztuką, w których uczestniczyło 49 mieszkańców i jednodniową wycieczkę do Muzeum Chleba w Radzionkowie, w której wzięło udział 42 podopiecznych;
- podopieczni brali udział w koncertach, meczach żużlowych, meczach piłki siatkowej, przedstawieniach teatralnych, rajdach, XII Radomszczańskich Spotkaniach Integracyjnych, Przeglądzie Teatralno – Muzycznym Osób Niepełnosprawnych „MASKARADA”, Jurajskim Przeglądzie Zespołów Ludowych, rozgrywkach sportowych, „Senioriadzie”, imprezach w zaprzyjaźnionych domach pomocy społecznej, drużyna piłki nożnej wzięła udział w Międzynarodowej Lidze Piłki Nożnej Osób Niepełnosprawnych „Seni Cup 2015” w Czarnej,
- prowadzono zajęcia motywujące podopiecznych do poszukiwania zatrudnienia na otwartym rynku pracy, współpracowano z czterema zakładami pracy chronionej, w których zatrudnionych jest 6 pensjonariuszy DPS;
- grupa 19 wolontariuszy współpracowała z placówką, w ramach podjętej współpracy z Ośrodkiem Wychowawczym z Krzepic, podpisano 5 umów wolontariackich;
- dla 6 pensjonariuszy przydzielono nowych opiekunów prawnych;
- w dniu 21 listopada zorganizowano „Dzień Mieszkańca” połączony z Jubileuszem XV-lecia działalności DPS, na który zostały zaproszone rodziny, przyjaciele i opiekunowie prawni podopiecznych, w rezultacie na spotkanie przybyło ok. 250 gości;
- dla poprawy estetyki Domu pomalowano ściany ciągów komunikacyjnych, klatek schodowych, kuchenek oddziałowych, pracowni terapii, pralni, fizjoterapii, kuchni z zapleczem, stołówki, magazynów i pokoi mieszkalnych, wymieniono uszkodzone kafle szklane w klatce schodowej seg. A i B, pomalowano pochyty i bariery w ciągach komunikacyjnych, wykonano pielęgnacyjną wycinkę starych krzewów i samosiewek wzdłuż ogrodzenia, dokonano napraw powierzchni ułożonych z bruku, nawierzchni żwirowych i kanałów ściekowych,
- Pozyskano łącznie kwotę 61 689,88 zł netto z tytułu odpłatności za usługi od osób nieprzebywających na stałe w domu pomocy społecznej (parking, siłownia, fizjoterapia, sala konferencyjna itp.). Otrzymano darowizny materiałów medycznych, wyposażenia i żywności na kwotę 10 024,89 zł.

Placówki opiekuńczo-wychowawcze typu rodzinnego

W okresie sprawozdawczym w placówkach opiekuńczo-wychowawcze typu rodzinnego przebywało odpowiednio po 6 podopiecznych. Środki finansowe przeznaczone na działalność placówek w 2015 r. wyniosły 580 777 zł. Placówki opiekuńczo-wychowawcze typu rodzinnego oprócz zapewnienia podstawowych potrzeb kładły nacisk na rozwój indywidualnych zainteresowań wychowanków. W związku z występowaniem u części wychowanków różnych schorzeń, placówki podejmowały działania mające na celu ich wyeliminowanie. Na bieżąco współpracowały ze szkołami, prowadzący korzystali z porad specjalistów, chcąc tym samym zapewnić dzieciom jak najlepsze warunki do rozwoju oraz zapobiegać występowaniu negatywnych zachowań.

W roku sprawozdawczym funkcjonowały:

- Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza typu rodzinnego z siedzibą w Częstochowie przy ul. Kolorowej 82,
- Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza typu rodzinnego z siedzibą w Częstochowie przy ul. Połanieckiej 175,
- Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza typu rodzinnego z siedzibą w Częstochowie przy Or-Ota 9.

- **Realizacja zadania pn. wspieranie rodziny i systemu pieczy zastępczej**
- **Działania na rzecz osób ubogich, bezdomnych i znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej**
- **Dane dotyczące Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020**
- **Działania w zakresie polityki prorodzinnej**
- **Działania podejmowane na rzecz osób niepełnosprawnych i osób starszych**
- **Działania w zakresie pracy środowiskowej**
- **Działania w zakresie pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów**
- **Realizacja projektów współfinansowanych ze środków unii europejskiej**

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Częstochowie

- AKTUALNOŚCI
- ZAMÓWIENIA PUBLICZNE
- STRUKTURA ORGANIZACYJNA
- PROJEKTY I PROGRAMY**
- OGŁOSZENIA
- FORMY POMOCY
- ELEKTRONICZNA SKRZYNIKA PODAWCZA
- DOKUMENTY DO POBRANIA
- KONTAKT
- GALERIA
- MEDIA O MOPS
- PODZIĘKOWANIA DLA NAS
- RODZINA 500+

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Częstochowie > Projekty i programy

Projekty i programy

Aktualne

Kawiarenka dla Seniora

Zmieniając dziś projektujesz lepsze jutro

Wyszukaj na stronie

Suchaj

PROJEKTY I PROGRAMY

Realizacja zadania pn. wspieranie rodziny i systemu pieczy zastępczej

Do priorytetowych działań realizowanych w zakresie systemu pieczy zastępczej należało zapewnienie opieki i wychowania dzieciom pozbawionym tej możliwości ze strony rodziców biologicznych, w szczególności poprzez:

- udział w Zespołach ds. okresowej oceny sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej, odbywających się w Częstochowskim Centrum Wsparcia Rodziny oraz w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie miasta Częstochowy. Ogółem w roku sprawozdawczym uczestniczono w 88 zespołach;
- udział w sześciu Zespołach ds. oceny sytuacji dziecka umieszczonego przez sąd w zakładzie opiekuńczo-leczniczym bądź w zakładzie pielęgnacyjno-opiekuńczym,
- wspieranie organizacji pozarządowych w realizacji zleconych im zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, m.in. poprzez wizytowanie podmiotów; w roku sprawozdawczym przeprowadzono 77 wizytacji.

Dane dotyczące rodzinnej pieczy zastępczej

Tabela nr 51

Liczba rodzin zastępczych	304
w tym:	
rodziny zastępcze spokrewnione	215
rodziny zastępcze niezawodowe	84
rodziny zastępcze zawodowe	5
liczba dzieci przebywających w rodzinach zastępczych,	377
w tym:	
w rodzinach zastępczych spokrewnionych	261
w rodzinach zastępczych niezawodowych	101
w rodzinach zastępczych zawodowych	15
rodzinne domy dziecka	2
dzieci przebywające w rodzinnych domach dziecka	8

Dane dotyczące świadczeń

Tabela nr 52

Nazwa świadczenia	Liczba decyzji
świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania dziecka w rodzinie zastępczej i w rodzinnym domu dziecka	192
świadczenie na pokrycie niezbędnych kosztów związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka	19
świadczenie na pokrycie kosztów związanych z wystąpieniem zdarzeń losowych lub innych zdarzeń mających wpływ na jakość sprawowanej opieki	2
świadczenie na utrzymanie lokalu mieszkalnego	16
dofinansowanie do wypoczynku dziecka poza miejscem	4

zamieszkania		
świadczenie na pokrycie kosztów związanych z przeprowadzeniem niezbędnego remontu		4
Umieszczanie dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych		
Nazwa instytucji	Liczba skierowań	
	wydanych	zrealizow.
Dom Małych Dzieci	51	48
Katolicka Placówka Wychowawcza „Nasz Dom”	4	4
Dom Wsparcia Dla Dzieci i Młodzieży	9	5
Dom Wsparcia Dla Dzieci i Młodzieży Nr 2	10	10
Całodobowa Placówka Opiekuńczo-Wych. im. św. Dominika Savio	23	23
Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza „Amicus”	3	3
Całodobowa Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza typu socjalizacyjnego „Przystanek Bardo”	6	5
Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza „Amicus-Ludowa”	2	2
Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza „Amicus-Legionów”	10	10
Placówka opiekuńczo-wychowawcza typu rodzinnego z siedzibą w Częstochowie przy ul. Kolorowej 82	0	0
Placówka opiekuńczo-wychowawcza typu rodzinnego z siedzibą w Częstochowie przy ul. Połanieckiej 175	0	0
Placówka opiekuńczo-wychowawcza typu rodzinnego z siedzibą w Częstochowie przy ul. Or-Ota 9	0	0
Razem	118	99

Dane dotyczące opłaty rodziców za pobyt dziecka w pieczy zastępczej

Tabela nr 53

Rodzaj decyzji	Liczba decyzji
ustalenie opłaty	657
odstąpienie od ustalenia opłaty	549
umorzenie opłaty	62
rozłożenie na raty, odroczenie terminu płatności	2
zgłoszenie informacji do biura informacji gospodarczej o powstałej zaległości	34

Dochodzenie świadczeń alimentacyjnych na rzecz dziecka przebywającego w pieczy zastępczej

Tabela nr 54

liczba skierowanych do sądu pozwów o alimenty	79
liczba odrzuconych pozwów przez sąd	3

Dane dotyczące wspierania rodziny, pomocy w opiece i wychowaniu

Tabela nr 55

przekazane wnioski o przydzielenie asystenta rodziny podmiotowi organizującemu pracę z rodziną	66
placówki wsparcia dziennego:	24
w tym w formie:	
opiekuńczej	18
specjalistycznej	6
przeciętna liczba umieszczonych dzieci w placówkach wsparcia dziennego	480
zezwoleń na prowadzenie placówki wsparcia dziennego	7

Zapewniono pomoc osobom usamodzielnianym, w szczególności poprzez udzielanie pomocy na kontynuowanie nauki, usamodzielnienie i zagospodarowanie oraz przez zapewnienie miejsca w mieszkaniu chronionym.

Usamodzielnianie wychowanków

Tabela nr 56

Usamodzielnianie wychowanków z rodzinnej pieczy zastępczej	Liczba	
	decyzji	osób
pomoc na usamodzielnienie	14	4 ¹
pomoc na kontynuowanie nauki	105	14 ¹
pomoc na zagospodarowanie – w tym w formie rzeczowej	21	1 ²
pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, w tym pobyt w mieszkaniu chronionym	10	4
ilość osób objętych pracą socjalną i poradnictwem	95	
Usamodzielnianie wychowanków z instytucjonalnej pieczy zastępczej		
pomoc na usamodzielnienie	14	4 ¹
pomoc na kontynuowanie nauki	96	6 ⁹
pomoc na zagospodarowanie – w tym w formie rzeczowej	23	3 ²
pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, w tym pobyt w mieszkaniu chronionym	23	6
ilość osób objętych pracą socjalną i poradnictwem	79	

Prowadzono lokalną kampanię społeczną pozyskiwania kandydatów na rodziny zastępcze oraz rodzinne domy dziecka we współpracy z Urzędem Miasta Częstochowy, Powiatowym Urzędem Pracy w Częstochowie oraz Stowarzyszeniem na rzecz pomocy dziecku i rodzinie „DLA RODZINY” w ramach powołanego Zarządzeniem Nr 1812/13 Prezydenta Miasta Częstochowy Zespołu działającego na rzecz promocji rodzicielstwa zastępczego w Częstochowie. W ramach kampanii wśród najważniejszych wydarzeń należy wymienić: X edycję akcji propagującej rodzicielstwo zastępcze „Masz serce, otwórz do niego drzwi”; konferencję rodzicielstwa zastępczego „Moje Serce Dało Ci Dom”; „Tramwaj rodzicielstwa zastępczego”.

Efektom działań w tym zakresie było utworzenie w 2015 r. trzech rodzin zastępczych zawodowych, w których umieszczono 9 dzieci oraz sześciu rodzin zastępczych niezawodowych, w których umieszczono 7 dzieci.

Działania na rzecz osób ubogich, bezdomnych i znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej

W 2015 r. przyjęto 16 015 wniosków o udzielenie pomocy z Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Częstochowie. Wydano 964 zaświadczenia oraz przeprowadzono 381 interwencji w Rejonowych Zespołach Pomocy Społecznej Nr 1 i Nr 2. W celu realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej udzielono pomocy materialnej w postaci zasiłku stałego, zasiłku okresowego oraz zasiłku celowego.

Dane dotyczące przyznanych zasiłków stałych

Tabela nr 57

liczba rodzin	1 557
liczba świadczeń	15 446

Pomoc w formie zadań własnych

Tabela nr 58

Rodzaj świadczenia	Liczba świadczeń
zasiłek celowy	14 504
w tym:	
zasiłek celowy specjalny	504
zasiłek celowy w wyniku zdarzenia losowego	7

Pomoc w formie zadań własnych**Tabela nr 58**

Rodzaj świadczenia	Liczba świadczeń
sprawienie pogrzebu	34
zasiłek okresowy	17 923
zasiłek celowy na zakup żywności lub posiłku Wieloletni Program – Pomoc Państwa w zakresie dożywiania	6 821

Udzielono pomocy niematerialnej osobom starszym i niepełnosprawnym, a także rodzinom z problemami opiekuńczo-wychowawczymi, osobom bezrobotnym, osobom z zaburzeniami psychicznymi oraz osobom uzależnionym od alkoholu i ofiarom przemocy. Pomoc tę zapewniono m.in. w formie:

- opału wraz z zabezpieczeniem transportu dla 157 osób;
- kart przedpłaconych w liczbie 193;
- Kart Dużej Rodziny wydanych w liczbie 2 180. Przyjęto 456 wniosków o ich wydanie.

Rodziny wieloprotymowe zostały objęte pracą socjalną. Podejmowane działania miały doprowadzić do pozytywnych zmian w funkcjonowaniu rodziny. Każda pozytywna zmiana zachodząca w rodzinie świadczyła o skuteczności prowadzonej pracy socjalnej. Dotyczy to nie tylko wyjścia z systemu pomocy społecznej, ale także zminimalizowania dysfunkcji występujących w rodzinie. W tym celu oddelegowano pracowników socjalnych do prowadzenia pogłębionej pracy socjalnej. W dzielnicy Raków objęto tą formą pomocy 59 rodzin, natomiast w dzielnicy Stare Miasto 27 rodzin.

Głównym narzędziem organizacji wsparcia dla osób i rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej była realizacja wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020. W ramach realizacji programu w 2015 r. udzielono wsparcia 6 768 osobom w łącznej kwocie 2 725 200 zł. Na kwotę tę składała się dotacja celowa z budżetu państwa udzielona przez Wojewodę Śląskiego w wysokości 1 635 000 zł oraz wkład własny gminy w wysokości 1 090 000 zł.

W celu zabezpieczenia posiłku uczniom szkół podstawowych, gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych, jak również dzieciom uczęszczającym do przedszkoli, nawiązano współpracę z 58 szkołami oraz 28 przedszkolami. We współpracy łącznie z 86 placówkami edukacyjnymi w 2015 r. objęto dożywianiem 2 074 dzieci, którym przyznano pomoc na podstawie wywiadu środowiskowego i decyzji administracyjnej oraz 359 dzieci, którym posiłki refundowano na podstawie programu osłonowego. Podjęto działania mające na celu przedłużenie pracy szkolnych stołówek na czas wolny od nauki. W efekcie tych działań w okresie ferii zimowych 194 dzieci, a w czasie letnich wakacji 58 dzieci otrzymywało posiłki w szkolnych stołówkach. Na dożywianie dzieci i uczniów w placówkach oświatowych w okresie od stycznia 2015 r. do grudnia 2015 r. wydatkowano kwotę 1 071 232 zł. Dla rodzin wychowujących dzieci oraz dla osób samotnych zorganizowano pomoc w postaci paczek żywnościowych zawierających produkty, z których można przygotować posiłek. Wśród tej grupy odbiorców rozdysponowano 2 670 paczek o wartości 262 797 zł.

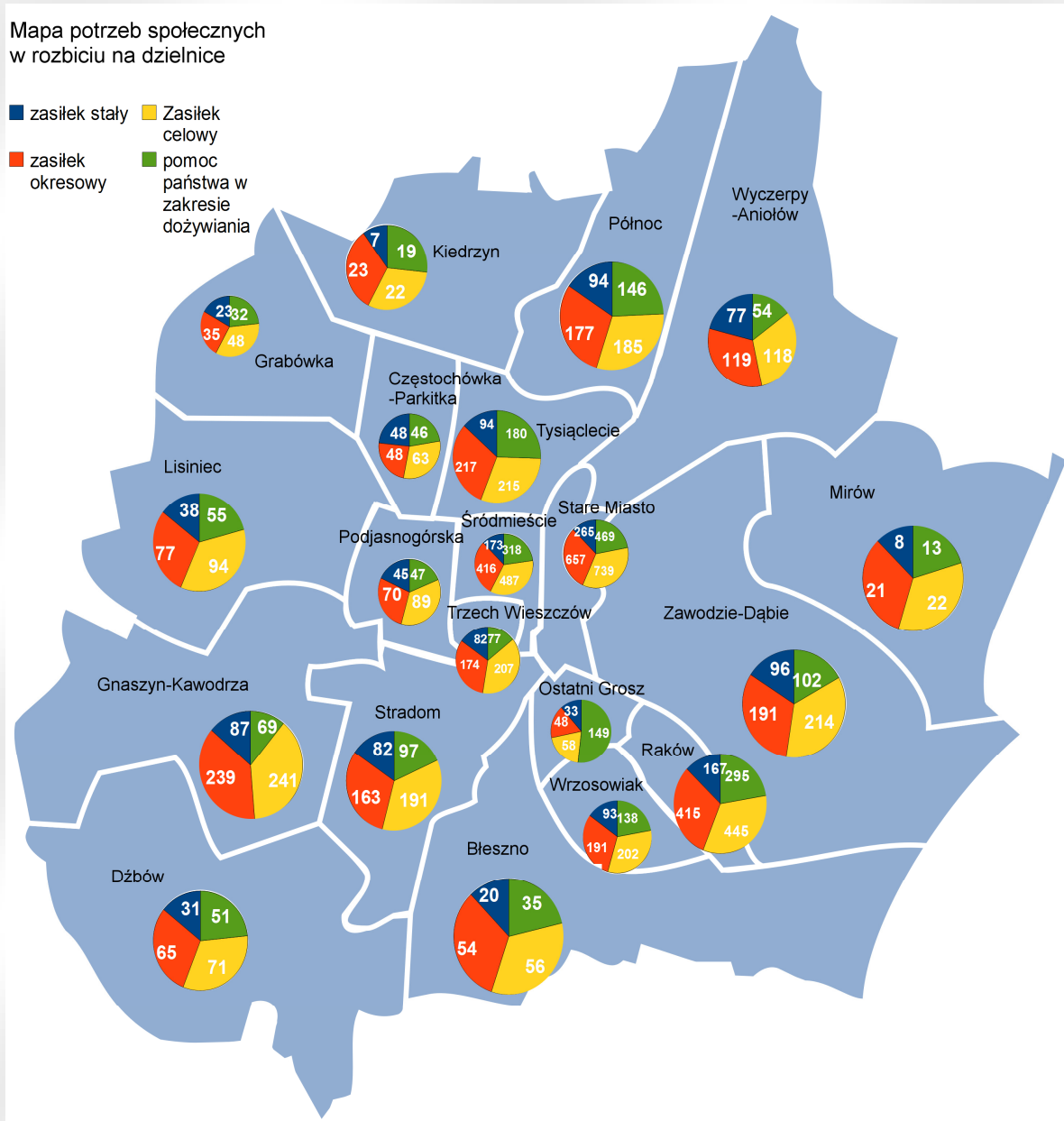
W dzielnicach najczęściej zamieszkałych przez osoby starsze i niepełnosprawne oraz osoby bezrobotne utworzono punkty żywieniowe dla osób dorosłych. W ramach współpracy z Fundacją Chrześcijańską „Adullam” i Caritas Archidiecezji Częstochowskiej w 3 jadłodajniach łącznie 494 podopiecznych otrzymywało jednodaniowe gorące posiłki oraz suchy prowiant na niedzielę i święta. Roczny koszt realizacji powyższego zadania wyniósł 456 826 zł. Na realizację programu składała się również pomoc udzielona w formie zasiłku celowego przeznaczonego na zakup żywności. Na ten cel w 2015 r. przeznaczono 934 345 zł.

Zwiększono dostępność do świadczeń w ramach programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” poprzez podniesienie kryterium dochodowego do celów przyznawania pomocy w formie świadczeń pieniężnych na zakup posiłku lub żywności, pomocy w postaci gorącego posiłku albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych. Kryterium podniesiono do kwoty 771 zł netto na osobę w rodzinie i 951 zł netto dla osoby samotnej.

Kontynuowano Program Osłonowy w zakresie dożywiania, w ramach którego w szczególnie uzasadnionych sytuacjach, gdy uczeń wyrażał chęć zjedzenia posiłku, dyrektor placówki mógł go wydać, a przyznanie takiej pomocy nie podlegało procedurze administracyjnej.

Mapa potrzeb społecznych
w rozbiciu na dzielnice

- zasilek stały
- zasilek celowy
- zasilek okresowy
- pomoc państwa w zakresie dożywiania

Współpracowano z organizacjami pozarządowymi w ramach realizacji Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020, tj. z Bankiem Żywności i Zarządem Miejskim Polskiego Komitetu Pomocy Społecznej w Częstochowie. W okresie od czerwca 2015 r. do grudnia 2015 r. rozdysponowano 1 530 skierowań, na podstawie których 4 088 osób skorzystało z pomocy.

**Dane dotyczące Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa
2014-2020**

Tabela nr 59

liczba wydanych skierowań kwalifikujących do udziału w PO PŻ 2014-2020 Podprogram 2015	1 530
liczba osób zakwalifikowanych do udziału w PO PŻ 2014-2020 Podprogram 2015	4 088
liczba wskazanych osób do udziału w szkoleniach/warsztatach realizowanych przez Bank Żywności w Częstochowie w ramach PO PŻ 2014-2020 Podprogram 2015	120
liczba wskazanych osób do udziału w szkoleniach/warsztatach realizowanych przez Zarząd Miejski Polskiego Komitetu Pomocy Społecznej w Częstochowie w ramach PO PŻ 2014-2020 Podprogram 2015	134

Przygotowano imprezę „Mikołajkową” dla 300 dzieci pochodzących z rodzin objętych pomocą społeczną. Spotkanie miało charakter integracyjny i służyło przeciwdziałaniu wykluczeniu społecznemu rodzin ubogich i dysfunkcyjnych.

W zakresie pomocy osobom bezdomnych, w roku sprawozdawczym Gmina Miasto Częstochowa posiadała zabezpieczonych 285 miejsc w placówkach dla osób bezdomnych na podstawie umów zawartych z organizacjami pozarządowymi, tj. Caritas Archidiecezji Częstochowskiej, Fundacją Chrześcijańską „Adullam” i Stowarzyszeniem Wzajemnej Pomocy „Agape”. Realizowano 10 zadań z zakresu bezdomności pod nadzorem Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Częstochowie.

W 2015 r. skierowano 63 osoby bezdomne do pracy w ramach zatrudnienia wspieranego. 815 osób bezdomnych zostało objętych pracą socjalną, która miała na celu zapobieganie wykluczeniu społecznemu tej grupy osób, ich degradacji biologicznej i społecznej oraz dążenie do usamodzielnienia poprzez aktywizację zawodową osób bezdomnych i ich integrację ze społeczeństwem. Podpisano i realizowano 49 kontraktów socjalnych, ustalających realizację zadań oraz bieżący monitoring osoby i rodziny. Monitorowano miejsca zajmowane przez bezdomnych. W nocy z 21 na 22 stycznia 2015 r. odbyło się ogólnopolskie badanie liczby osób bezdomnych. Ustalono, iż na terenie miasta przebywało 368 osób bezdomnych.

W ramach podpisanego porozumienia o Partnerstwie Lokalnym systematycznie odbywały się spotkania, podczas których omawiano wszystkie sprawy związane z pomocą osobom bezdomnym przebywającym na terenie miasta Częstochowy. W 2015 r. odbyło się 9 spotkań w ramach Partnerstwa Lokalnego.

Dane dotyczące pomocy udzielonej osobom bezdomnym

Tabela nr 60

Rodzaj udzielonej pomocy	Liczba		Wydatki [zł]
	osób	decyzji	
udzielenie schronienia	364	784	1 655 122
zasiłek celowy, w tym: na odzież i obuwie, pokrycie kosztu lekarstw, pokrycie kosztu wyrobienia dokumentu tożsamości, zasiłek na bilety, pozostałe zasiłki celowe	221	491	92 445
zwroty zasiłków do gmin – zasiłki celowe	8	-	774
talony – zasiłki celowe	1	1	150
paczki higieniczne	38	84	2 022
sprawienie pogrzebu	22	-	78 495
zasiłek okresowy	192	583	167 130
Pomoc państwa w zakresie dożywiania	33	45	7 344
Pomoc państwa w zakresie dożywiania – paczki mikołajkowe	21	10	1 395
zasiłek stały	177	77	870 432
nabycie prawa do świadczeń zdrowotnych przez osoby nieubezpieczone w NFZ	158	183	-

W zakresie pomocy specjalistycznej dla rodzin zagrożonych przemocą prowadzono działania związane z prowadzeniem procedury Niebieskiej Karty. Koordynowano pracę grup roboczych powołanych do pracy z rodzinami doświadczającymi przemocy. W 2015 r. wpłynęło 850 Niebieskich Kart. W ramach procedury zamknięto 697 Kart. Powołanych zostało 713 grup roboczych. Złożono 191 wniosków do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Częstochowie.

Od października 2015 r. prowadzono terapię krótkoterminową w nurcie terapii skoncentrowanej na rozwiązaniach dla osób doświadczających przemocy i dla osób stosujących przemoc w rodzinie. W terapii krótkoterminowej uczestniczyło 9 osób. Podejmowano działania edukacyjne dla dzieci i młodzieży oraz dla profesjonalistów dotyczące problemu przemocy. Zorganizowano:

- spotkanie członków Zespołu Interdyscyplinarnego z Radnymi Miasta Częstochowy dotyczące problematyki pracy z osobami stosującymi przemoc w rodzinie;
- w ramach kampanii Białej Wstażki - konferencję „Nie Krzycz! Przytul!” oraz happening „Mój świat bez przemocy, to świat bez...” z udziałem dzieci i młodzieży z częstochowskich szkół.

Ponadto realizowano postanowienia sądu w sprawie przyznania wynagrodzeń opiekunom prawnym.

Wynagrodzenia dla opiekuna prawnego**Tabela nr 61**

liczba opiekunów prawnych, którym wypłacone było wynagrodzenie przyznane przez sąd	25
liczba osób na rzecz, których sąd przyznał wynagrodzenie opiekunowi	45

Działania w zakresie polityki prorodzinnej

W ramach realizacji polityki prorodzinnej wypłacono świadczeniobiorcom kwotę 36 045 010 zł w postaci świadczeń rodzinnych i opiekuńczych. Dodatkowo wypłacono kwotę 1 472 640 zł w postaci zasiłków dla opiekunów. Na opłacenie składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne osobom pobierającym świadczenie pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy oraz zasiłek dla opiekuna zostało przeznaczonych odpowiednio 2 426 642 zł i 359 244 zł. Opłacono 9 339 składek na ubezpieczenie społeczne oraz 4 597 składek na ubezpieczenie zdrowotne. Na świadczenia z funduszu alimentacyjnego przeznaczono kwotę 10 660 453 zł. Liczba świadczeń z funduszu alimentacyjnego wyniosła 26 671. Wszczęto 596 postępowań wobec dłużników alimentacyjnych.

Dane dotyczące świadczeń rodzinnych i zasiłków dla opiekunów**Tabela nr 62**

Rodzaj świadczenia	Liczba wypłaconych świadczeń
zasiłek rodzinny	104 998
zasiłek pielęgnacyjny	57 247
świadczenie pielęgnacyjne	7 466
pomoc dla osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne	128
jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	1 467
specjalny zasiłek opiekuńczy	1 438
zasiłek dla opiekuna	2 838

Dane dotyczące dodatków do zasiłku rodzinnego**Tabela nr 63**

Dodatki do zasiłku rodzinnego z tytułu	Liczba wypłaconych dodatków
urodzenia dziecka	637
opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	3 878
samotnego wychowywania dziecka	6 802
kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	8 345
podjęcia przez dziecko nauki poza miejscem zamieszkania	297
wychowywanie dziecka w rodzinie wielodzietnej	10 404
rozpoczęcia roku szkolnego	6 531

W 2015 r. kontynuowano wykorzystanie systemu informowania o wydaniu decyzji administracyjnej poprzez wysyłkę krótkiej wiadomości tekstowej (SMS) na telefon komórkowy wnioskodawcy, co pozwoliło wygenerować oszczędności w zakresie kosztów wysyłki pocztowej w wysokości ok. 50 000 zł. Czynione były starania, aby większość wydatków i kosztów funkcjonowania finansowanych było z dotacji budżetu państwa.

Działania podejmowane na rzecz osób niepełnosprawnych i osób starszych

W zakresie pomocy osobom niepełnosprawnym w roku 2015 realizowano pilotażowy program „Aktywny samorząd”. Zasadniczym celem programu było wyeliminowanie lub zmniejszenie barier ograniczających uczestnictwo osób niepełnosprawnych w życiu społecznym, zawodowym i w dostępie do edukacji. W ramach programu wpłynęło 144 wniosków osób niepełnosprawnych na kwotę 371 479 zł, w tym:

- 19 wniosków na kwotę 41 996 zł na zadania realizowane w ramach MODUŁU I, dotyczącego likwidacji barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową;
- 125 wniosków na kwotę 329 483 zł na zadania Modułu II, dotyczącego pomocy w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym.

Zawarto 140 umowy przyznających dofinansowanie na kwotę 304 558 zł. Wysokość faktycznie wypłaconego dofinansowania wyniosła 302 309 zł dla 140 osób dorosłych. W ramach Modułu I zawarto 18 umów na kwotę 39 824 zł. Wypłacono dofinansowania w wysokości 38 273 zł dla 18 osób. W ramach Modułu II zawarto 122 umowy na kwotę 264 734 zł. Wysokość wypłaconego dofinansowania wyniosła 264 036 zł. W porównaniu z rokiem 2014, limit środków finansowych przeznaczonych na realizację programu „Aktywny samorząd” w roku 2014 był niższy o ponad 50 %. Zgodnie z wytycznymi PFRON, nie wszystkie zadania zawarte w programie były realizowane.

Ponadto udzielono dofinansowania do zadań realizowanych z zakresu rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych, wynikających z ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych. Limit środków przekazanych przez PFRON na realizację ww. zadań wynosił w 2015 r. 3 493 478 zł. Wydatkowano 3 493 464 zł.

Dofinansowanie zadań z zakresu rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych

Tabela nr 64

Rodzaj pomocy	Liczba przyjętych wniosków ogółem	Liczba osób objętych dofinansowaniem	Kwota wypłaconego dofinansowania [zł]
dofinansowanie zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze	3 764	3 595	1 523 922
dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny dla osób niepełnosprawnych	46	44	13 258
dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny dla osób prawnych i jednostek nie posiadających osobowości prawnej	2	1 stowarzyszenie	364
dofinansowanie uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych	1 762	481 + 253 opiekunów	735 519
dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych	91	41	507 896
dofinansowanie likwidacji barier w komunikowaniu się	102	1	1 245
dofinansowanie likwidacji barier technicznych	62	68	145 858
dofinansowanie organizacji sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych	56	37 wniosków 2 096 osób	103 522
dofinansowanie kosztów działalności warsztatu terapii zajęciowej	ilość miejsc 30	30	461 880

Z usług Centrum Pomocy Dziecku Niepełnoprawnemu i Jego Rodzinie, działającego w strukturze Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Częstochowie, skorzystało:

- 30 dzieci z terenu miasta Częstochowy i 1 z powiatu częstochowskiego – z Domu Dziennego Pobytu;
- 151 dzieci z terenu miasta Częstochowy i 29 dzieci z powiatu częstochowskiego na podstawie zawartych porozumień – z Ośrodka Rehabilitacji Usprawniającej;
- 26 rodzin z Klubu Dziecka i Rodzica „SŁONECZKO”;
- 55 rodzin z Ośrodka Konsultacji i Poradnictwa.

W ramach specjalistycznych usług opiekuńczych przeprowadzono 7 400 godzin zajęć fizjoterapeutycznych. Udzielono wielu konsultacji w Ośrodku Poradnictwa i Konsultacji oraz w Klubie Dziecka i Rodzica, w tym:

- 655 konsultacji i terapii logopedycznych;
- 300 konsultacji i terapii psychologicznych;
- 155 konsultacji i terapii pedagogicznych;
- 168 konsultacji medycznych.

Do czerwca 2015 r. realizowano projekt „Dynamiczna orteza DUNAG 02 szansą na rozwój sprawności psychomotorycznej dzieci z niepełnosprawnością ruchową”. Organizowano oraz współorganizowano imprezy kulturalno-oświatowe dla społeczności lokalnej: „Dzień Dziecka w Klubie Don Kichot”, „Muzyczna Scena Integracji” – festiwal muzyczny dla osób z niepełnosprawnością, „Paraolimpiada” – gry i zabawy sportowe. W grudniu 2015 r. w ramach Klubu

Dziecka i Rodzica „SŁONECZKO” realizowano projekt z udziałem wolontariuszy pt. „Zimowa integracja – zajęcia terapeutyczne dla dzieci z różnorakimi problemami rozwojowymi i ich rodzin”. Osobom, które z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymagały pomocy innych osób udzielano pomocy w postaci usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania.

Tabela nr 65

Dane dotyczące usług opiekuńczych	
Rodzaj usług	Liczba osób
usługi opiekuńcze, w tym:	513
osoby samotne	169
osoby samotnie gospodarujące	289
osoby mieszkające z rodziną	55
specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi, w tym:	24
osoby samotne	21
osoby mieszkające z rodziną	3

Zadania z zakresu pomocy społecznej w formie usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi były realizowane przez Zarząd Miejski Polskiego Komitetu Pomocy Społecznej w Częstochowie. Nadzór merytoryczny nad realizacją zadania w zakresie zgodności usług z wydanymi decyzjami administracyjnymi sprawował MOPS. Wydano 784 decyzje administracyjne, na podstawie których skierowano osoby do ośrodków wsparcia. Z pobytu w nich skorzystało 351 osób.

Tabela nr 66

Kierowanie do ośrodków wsparcia		
Nazwa placówki	Liczba decyzji	Liczba osób objętych pomocą
Centrum Pomocy Dziecku Niepełnosprawnemu i Jego Rodzinie, ul. Jasnogórska 36	372	181
Dom Dziennego Pobytu dla Osób z Upośledzeniem Umysłowym, ul. Focha 71a	101	46
Dzienny Dom Pomocy Społecznej, ul. Staszica 10	152	57
Środowiskowy Dom Samopomocy, ul. Lakowa 101	119	46
Całodobowy Ośrodek Wsparcia – Hostel, ul. Focha 71a	40	21

Pomoc w postaci specjalistycznych usług opiekuńczych była realizowana w Centrum Pomocy Dziecku Niepełnosprawnemu i Jego Rodzinie oraz w Centrum Rehabilitacji dla Osób z Zaburzeniami Psychicznymi. Ogółem wydano 568 decyzji administracyjnych dla 223 osób.

Przy Centrum Rehabilitacji dla Osób z Zaburzeniami Psychicznymi funkcjonowały mieszkania chronione przeznaczone dla osób z zaburzeniami psychicznymi:

- mieszkanie chronione przy ul. Focha 71a;
- mieszkanie chronione o charakterze adaptacyjnym przy ul. Focha 71a.

W 2015 r. wydano 18 decyzji dla 7 osób korzystających z takiej formy pomocy. Wszczęto postępowanie w 75 przypadkach w sprawie o zwrot należności z tytułu opłaty za świadczoną pomoc w ośrodkach wsparcia. Wydano 36 decyzji ustalających wysokość zwrotu należności, 1 decyzję rozkładającą na raty ww. zadłużenie i 37 decyzji w sprawie umorzenia należności.

Osobom wymagającym całodobowej opieki z powodu wieku, choroby, niepełnosprawności, niemogącym samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu udzielano pomocy w postaci skierowania i umieszczenia w domu pomocy społecznej. Umieszczono 116 osób z terenu miasta Częstochowy w domach pomocy społecznej, z czego 71 osób w domach pomocy społecznej w Częstochowie. Pozostałe 45 osób zostało umieszczonych w domach pomocy społecznej m.in. w: Lublińcu, Turowie, Zawierciu, Błachowni, Trzbiechowie, Strzelcach Opolskich, Miechowie, Tarnowskich Górach, Żyrardowie, Szczyrzycu, Marszałkach, Pile, Włoszczowej, Krakowie, Kwidzynie, Karsznicach, Kluczborku, Lelowie, Brzesku oraz Teodorówce.

W 2015 r. realizując przedmiotowe zadanie wydano 1 074 decyzje.

Dane dotyczące umieszczania w domach pomocy społecznej w Częstochowie

Tabela nr 67

Nazwa domu	Liczba umieszczonych osób	Liczba miejsc
Dom Pomocy Społecznej Zgromadzenie Sióstr Wincenta a' Paulo w Częstochowie dla osób w podeszłym wieku, ul. Wieluńska 1	43	135
Dom Pomocy Społecznej Zgromadzenie Sióstr Albertynek Posługującym Ubogim w Częstochowie dla niepełnosprawnych intelektualnie kobiet, ul. Wesoła 14	1	80
Dom Pomocy Społecznej Zgromadzenie Braci Albertynów w Częstochowie dla niepełnosprawnych intelektualnie mężczyzn, ul. św. Jadwigi 84/86	5	82
Dom Pomocy Społecznej w Częstochowie dla osób przewlekle psychicznie chorych, ul. Kontkiewiczza 2	22	192

Dane dotyczące domów pomocy społecznej

Tabela nr 68

Rodzaj decyzji	Liczba wydanych decyzji
umieszczenie w domu pomocy społecznej	81
skierowanie do domu pomocy społecznej	131
odmowa skierowania do domu pomocy społecznej	13
odmowa zwolnienia z odpłatności za pobyt w domu pomocy społecznej	2
wygaszenie	2
umorzenie postępowania	56
zmiana odpłatności za pobyt w domu pomocy społecznej	390
zmiana skierowania do domu pomocy społecznej	11
odpłatność za pobyt w domu pomocy społecznej	154
odmowa odstąpienia od żądania zwrotu	4
zwolnienie z odpłatności na rzecz osób umieszczonych w domu pomocy społecznej	15
odstąpienie od żądania zwrotu należności	2
ustalenie wysokości zwrotu wniesionej opłaty zastępczej za pobyt w domu pomocy społecznej	30
uchylenie skierowania	51
naliczenie odpłatności na rzecz osoby umieszczonej w domu pomocy społecznej	92
uchylenie umieszczenia	12
zawieszenie prawa do świadczeń	1
postanowienia	7
uchylenie odpłatności	11
umorzenie zwolnienia na rzecz osoby umieszczonej w domu pomocy społecznej	4
zmiana odpłatności na rzecz osoby umieszczonej w domu pomocy społecznej	3
ustalenie wysokości zwrotu odpłatności na rzecz osoby umieszczonej w domu pomocy społecznej	2

W roku 2015 odbyła się VIII edycja Akcji „Kawiarenka dla Seniora”, skierowana do osób w wieku 60+, bez względu na wysokość posiadanego dochodu. Podstawowym założeniem akcji było aktywizowanie seniorów. Wydano ok. 2 100 kuponów uprawniających do skorzystania z oferty „kawa lub herbata za 1 zł” do 10 częstochowskich restauracji i kawiarni, które włączyły się w akcję.

Działania w zakresie pracy środowiskowej

W roku sprawozdawczym w ramach pracy środowiskowej kontynuowano kompleksowe działania nastawione na zmianę rzeczywistości społecznej wśród mieszkańców dzielnicy Raków i Stare Miasto. Wspierano rozwój tych społeczności i ich zdolności do rozwiązywania problemów. Wykorzystując lokalne zasoby i możliwości prowadzono działania zmierzające do wywołania trwałych zmian społecznych w grupach osób wykluczonych społecznie lub zagrożonych wykluczeniem.

Podjęmowano działania mające na celu łagodzenie skutków bezrobocia i aktywizację zawodową osób bezrobotnych. Pomocą objęto osoby, które cechowała bierność zawodowa objawiająca się niechęcią do podjęcia pracy. Zwiększenie szans na podjęcie zatrudnienia i zmianę własnej sytuacji życiowej realizowano poprzez udostępnianie osobom bezrobotnym ofert pracy oraz motywowanie do podjęcia pracy i kursów zawodowych, a także monitorowanie przebiegu podjętej pracy.

Dane dotyczące aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych **Tabela nr 69**

Liczba ofert pracy pozyskanych od lokalnych pracodawców i agencji pracy	98
Liczba osób poszukujących pracy	128
Liczba osób, które uzyskały zatrudnienie	35
Udzielenie pomocy osobom bezrobotnym w przygotowaniu dokumentów wymaganych do przyjęcia do pracy	18
Liczba osób skierowanych na kursy zawodowe	5

W ramach programów nakierowanych na zapobieganie zjawisku bezrobocia, poszerzono współpracę z Powiatowym Urzędem Pracy w Częstochowie. Zawarto porozumienie dotyczące realizacji zadań na rzecz aktywizacji zawodowej osób długotrwale pozostających bez pracy, korzystających ze świadczeń pomocy społecznej, dla których PUP ustalił III profil pomocy. W ramach Programu Aktywizacja i Integracja podopieczni uczestniczyli w projekcie „Praca to jest to”. Wobec wytypowanych bezrobotnych zastosowano dwutorową aktywizację, tj. zajęcia edukacyjne w postaci grupowego i indywidualnego poradnictwa specjalistycznego oraz prace społecznie użyteczne.

Dane dotyczące prac społecznie użytecznych **Tabela nr 70**

Liczba osób wytypowanych i uczestniczących w pracach społecznie użytecznych w okresie od 18.05.2015 r. do 17.07.2015 r. i od 01.08.2015 r. do 30.09.2015 r.	40
Liczba godzin prac społecznie użytecznych wykonanych na rzecz jednostek gminnych i organizacji pozarządowych	2 895

Kontynuowano współpracę z podmiotami ekonomii społecznej działającymi na terenie miasta Częstochowy, tj. SZB Centrum Integracji Społecznej przy Fundacji „Feniks” oraz Samorządowym Zakładem Budżetowym „Centrum Integracji Społecznej”. Kierowano do uczestnictwa osoby, które ze względu na swoją sytuację życiową nie były w stanie własnym staraniem zaspokoić podstawowych potrzeb lub znajdowały się w sytuacji, która ograniczała bądź uniemożliwiała uczestnictwo w życiu społecznym, zawodowym i rodzinnym. Centra były pierwszym etapem zawodowej i społecznej aktywizacji osób wykluczonych. Beneficjenci mieli możliwość uczestniczenia w warsztatach i szkoleniach umożliwiających zdobycie lub podwyższenie kwalifikacji zawodowych, realizowali indywidualne programy zatrudnienia socjalnego dopasowane do indywidualnych możliwości oraz zdobywali praktyczne życiowe umiejętności, ułatwiające rozwiązywanie problemów osobistych i rodzinnych.

Dane dotyczące Centrów Integracji Społecznej **Tabela nr 71**

Nazwa	Liczba wydanych skierowań	Liczba wydanych kwalifikacji	Liczba uczestników, którzy zrezygnowali z kontynuowania prac w CIS z powodu zatrudnienia na rynku pracy
Samorządowy Zakład Budżetowy „Centrum Integracji Społecznej” ul. Legionów 50A	350	224	6
Centrum Integracji Społecznej przy Fundacji „FENIKS” ul. Legionów 21	222	129	5
Razem	572	353	11

Tworzono stanowiska pracy do wykonywania nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne orzekanej przez sąd wobec sprawców przestępstw i wykroczeń o niewielkim stopniu społecznej szkodliwości.

Nieodpłatna praca na cele społeczne

Tabela nr 71

liczba utworzonych stanowisk pracy	4
liczba ukaranych, skierowanych do wykonywania nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne	20
liczba godzin odpracowanych przez ukaranych	1441

Działania w zakresie pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów

Pomoc materialną dla uczniów w postaci stypendium szkolnego i zasiłku szkolnego realizowano ze środków pochodzących z dotacji Wojewody Śląskiego, które stanowiły 80% całkowitego kosztu zadania oraz wkładu własnego gminy, tj. 20% całkowitego kosztu zadania. W 2015 r. otrzymano dotację celową z budżetu Wojewody Śląskiego w kwocie 1 519 216 zł. Przyznano 1 769 stypendiów szkolnych, na które wydatkowano kwotę 1 773 171 zł. Na wypłatę zasiłków szkolnych dla 65 uczniów wykorzystano kwotę 30 709 zł.

W celu umożliwienia wykorzystania przyznanego stypendium szkolnego przez uczniów z rodzin w trudnej sytuacji materialnej, nieposiadających własnych środków finansowych na cele edukacyjne, realizowano zakupy bezgotówkowe. Zawarto porozumienia o współpracy ze sklepami i placówkami handlowo-usługowymi, gdzie osoby uprawnione do realizacji stypendium szkolnego wraz z pedagogami szkolnymi lub innymi osobami wskazanymi przez dyrektorów częstochowskich szkół mogli dokonywać zakupów bezgotówkowych, za które płatność w formie przelewu dokonywał Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Częstochowie.

Realizacja projektów współfinansowanych ze środków unii europejskiej

W 2015 r. realizowano następujące projekty:

1) „Zainwestuj w siebie – program aktywnej integracji w Mieście Częstochowa”:

a) celem projektu była aktywizacja zawodowa i społeczna klientów pomocy społecznej, zwiększenie ich potencjału zawodowego i społecznego, zwiększenie kompetencji edukacyjnych, społecznych oraz nabycie umiejętności poruszania się po rynku pracy,

b) grupą docelową projektu były osoby bezrobotne, poszukujące pracy lub niepozostające w zatrudnieniu, będące w wieku aktywności zawodowej i korzystające ze świadczeń pomocy społecznej,

c) działania wpisywały się również w priorytet z zakresu: Działania na rzecz osób ubogich, bezdomnych, bezrobotnych, znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej, a także w zakresie: Działania na rzecz społeczności lokalnej, poprzez realizację Programu Aktywności Lokalnej dla Mieszkańców Dzielnicy Raków na lata 2012-2015 oraz Programu Aktywności Lokalnej dla Mieszkańców Dzielnicy Stare Miasto. W ramach PAL realizowana była praca socjalna na rzecz mieszkańców tych dzielnic przez animatorów lokalnych, streetworkera i opiekuna dzieci;

W ramach oszczędności w planowanych wydatkach projektu uzyskano zgodę Instytucji Finansującej Projekt na przedłużenie jego realizacji o 3 miesiące, tj. do dnia 30.06.2015 r., z jednoczesnym zwiększeniem wskaźników udzielonego wsparcia uczestnikom projektu.

2) „Schematom STOP! Wspólne działania instytucji pomocy społecznej i instytucji rynku pracy – pilotaż” realizowany przez Centrum Rozwoju Zasobów Ludzkich:

a) celem projektu było wypracowanie skoordynowanego systemu współpracy instytucjonalnej wobec rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym z tytułu bezrobocia lub pozostawania w trwałym pokoleniowym bezrobociu i niemożności wyjścia z systemu świadczeń pomocy społecznej, wypracowanie nowych instrumentów rodzinnej aktywizacji i integracji społecznej, a także wypracowanie i wdrożenie efektywnego modelu pracy z rodziną wielodzietną i zagrożoną wykluczeniem społecznym,

b) liderem pilotażu była Gmina Miasto Częstochowa – Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Częstochowie,

c) partnerzy projektu: Powiatowy Urząd Pracy w Częstochowie, Samorządowy Zakład Budżetowy – Centrum Integracji Społecznej w Częstochowie, Fundacja Integracji Społecznej „Feniks”, Stowarzyszenie na rzecz pomocy dziecku i rodzinie „DLA RODZINY”;

d) grupą docelową projektu było 10 rodzin wielodzietnych, wieloproblemowych, zagrożonych wykluczeniem społecznym;

W związku z uznaniem przez Centrum Rozwoju Zasobów Ludzkich wkładu w pracę Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w pierwszej części pilotażu, uzyskano zaproszenie do drugiej części pilotażu i dodatkowe środki, dzięki którym objęto kompleksowym wsparciem kolejnych 10 rodzin.

3) „Macierzyństwo Cię nie wyklucza”

a) celem projektu było zwiększenie szans na rynku pracy wśród 30 kobiet zagrożonych wykluczeniem społecznym z terenu Gminy Miasta Częstochowy do dnia 30.06.2015 r., poprzez podniesienie kwalifikacji i praktycznych umiejętności adekwatnych do potrzeb rynku pracy oraz zwiększenie zatrudnienia,

b) liderem pilotażu była Gmina Miasto Częstochowa – Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Częstochowie,

c) partner projektu – Fundacja MOZAIKA;

Grupą docelową projektu było 30 kobiet z terenu Gminy Miasta Częstochowy, które miały utrudnione wejście lub powrót na rynek pracy po przerwie związanej z urodzeniem i wychowaniem dziecka, w tym dziecka z niepełnosprawnością,

Działania wpisywały się również w priorytet z zakresu: Działania na rzecz osób ubogich, bezdomnych, bezrobotnych, znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej;

4) „MENADŻER ŻYCIA”:

a) celem projektu było wzmocnienie potencjału społeczno-zawodowego młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo-wychowawcze i rodziny zastępcze, poprzez kompleksową ofertę wsparcia do dnia 30.06.2015 r.,

b) liderem projektu był Zarząd Miejski Polskiego Komitetu Pomocy Społecznej w Częstochowie;

partnerzy projektu: Gmina Miasto Częstochowa – Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Częstochowie, Stowarzyszenie na rzecz pomocy dziecku i rodzinie „DLA RODZINY”

c) grupą docelową było 30 osób, w tym 23 kobiety w wieku 18-25 lat, mieszkańców Częstochowy, będących w procesie usamodzielniania, wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych i rodzin zastępczych, które były zagrożone wykluczeniem społecznym z powodu bezrobocia, sieroctwa, ubóstwa i jednocześnie zdeterminowane do podnoszenia swoich umiejętności społeczno-zawodowych;

Działania wpisywały się również w priorytet z zakresu: Działania na rzecz wspierania rodziny w zakresie systemu pieczy zastępczej;

5) „Zł@pmy się w sieci przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu w Mieście Częstochowa”:

a) celem projektu było likwidowanie barier i przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu społeczności lokalnej w Mieście Częstochowa poprzez zwiększenie stopnia wykorzystania Internetu wśród osób z rodzin zastępczych oraz dzieci i młodzieży uczącej się, będącej w trudnej sytuacji materialnej i społecznej,

b) grupą docelową było 130 gospodarstw mieszkalnych z terenu Miasta Częstochowy, zapewniono zachowanie trwałości projektu poprzez zapewnienie użytkownikom sprzętu komputerowego usług serwisowania oraz dostępu do internetu.

Ponadto w 2015 r. złożono wniosek o dofinansowanie projektu pn. „Zmieniając dziś, projektujesz lepsze jutro” w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020, Osi Priorytetowej IX Włączenie społeczne, Działanie 9.1 Aktywna integracja, Poddziałania 9.1.6 Programy aktywnej integracji osób i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym – projekty pozakonkursowe. Projekt wpisuje się w: Działania na rzecz osób ubogich, bezdomnych, bezrobotnych, znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej, Działania na rzecz wspierania rodziny i w zakresie systemu pieczy zastępczej oraz Działania podejmowane na rzecz osób niepełnosprawnych i osób starszych.

W celu podniesienia jakości świadczonych usług w zakresie realizacji zadań projektów, współpracowano z innymi podmiotami działającymi w obszarze pomocy społecznej. W ramach takiej współpracy dokonano szerokiego opisu działań, szczególnie w ramach projektów „Schematom STOP! Wspólne działania instytucji pomocy społecznej i instytucji rynku pracy – pilotaż” i „Macierzyństwo Cię nie wyklucza”, które pozwoliły na uzyskanie przez Gminę Miasto Częstochowa II miejsca w konkursie „Gmina przyjazna rodzinie 2015”.

- **Wychowanie przedszkolne**
- **Ustalanie sieci szkół i placówek oświatowych oraz ich organizacja:**
  - **Najważniejsze działania w zakresie oferty szkół ponadgimnazjalnych**
  - **Powierzenie stanowiska dyrektora szkoły lub placówki oświatowej**
  - **Doskonalenie i kształcenie zawodowe nauczycieli i kadry kierowniczej szkół**
  - **Nagrody Prezydenta Miasta Częstochowy dla dyrektorów i nauczycieli**
  - **Wsparcie dyrektorów szkół i placówek oświatowych w zakresie realizacji funkcji kierowniczych**
- **Realizacja Rządowego programu pomocy uczniom – wyprawka szkolna**
- **Realizacja zadania zleconego z zakresu administracji rządowej dotyczącego wyposażenia szkół w podręczniki**
- **System doradztwa zawodowego**
- **Poprawa bezpieczeństwa w szkołach i placówkach oświatowych**
- **Wspieranie procesu edukacyjnego uczniów:**
  - **Doposażenie szkół i placówek w sprzęt komputerowy**
  - **Dofinansowanie uroczystości jubileuszowych w szkołach i placówkach oświatowych**
  - **Nagrody Prezydenta Miasta Częstochowy dla uczniów szczególnie uzdolnionych**
  - **Realizacja programów finansowanych ze środków unijnych**
  - **Dofinansowanie pracodawcom kosztów kształcenia młodocianych pracowników**
- **Współpraca z częstochowskimi uczelniami wyższymi – Akademicka Częstochowa**
- **Współpraca z organizacjami pozarządowymi**
- **Dane jednostek oświatowych**
- **Sukcesy uczniów - szczebel wojewódzki i ogólnopolski**
- **Współpraca zagraniczna szkół**

W roku sprawozdawczym działalność oświatowa związana była z realizacją zadań samorządu terytorialnego jako organu prowadzącego publiczne szkoły i placówki oświatowe. Obejmowała ona zadania mające, na celu: zapewnienie warunków funkcjonowania szkół i placówek oświatowych, zagwarantowanie bezpiecznych i higienicznych warunków nauki, wychowania i opieki, wspomaganie szkół i placówek w osiąganiu wysokich efektów kształcenia, umożliwianie doskonalenia i doksztalcania nauczycieli. Działania priorytetowe w roku 2015 obejmowały poprawę jakości kształcenia na każdym poziomie, dostosowanie oferty edukacyjnej do potrzeb rynku pracy i mieszkańców, poprawę wyposażenia szkół i placówek oświatowych, wzmocnienie bezpieczeństwa dzieci młodzieży oraz kształtowanie zachowań etycznych, prozdrowotnych i patriotyzmu wśród dzieci i młodzieży.

Wychowanie przedszkolne

Rekrutacja do miejskich przedszkoli i oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych, podobnie jak w latach poprzednich, prowadzona była z wykorzystaniem systemu elektronicznego. Postępowanie rekrutacyjne przeprowadzono dwuetapowo. W przypadku większej liczby kandydatów niż liczba miejsc w przedszkolu, na pierwszym etapie postępowania rekrutacyjnego brano pod uwagę łącznie następujące kryteria ustawowe: wielodzietność rodziców kandydata, niepełnoprawność kandydata, niepełnosprawność jednego z rodziców kandydata, niepełnosprawność obojga rodziców kandydata, samotne wychowywanie kandydata w rodzinie, objęcie kandydata pieczęcią zastępczą.

W przypadku równorzędnych wyników uzyskanych na pierwszym etapie postępowania rekrutacyjnego lub po zakończeniu tego etapu, przedszkola oraz oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych, nadal dysponowały wolnymi miejscami brały pod uwagę kryteria określone *Uchwałą Nr 36.VI.2015 Rady Miasta Częstochowy z dnia 15 stycznia 2015 r. w sprawie określenia kryteriów wraz z liczbą punktów oraz dokumentów niezbędnych do ich potwierdzenia w postępowaniu rekrutacyjnym do publicznych przedszkoli, oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych, dla których organem prowadzącym jest Miasto Częstochowa*. W wyniku postępowania rekrutacyjnego do przedszkoli i oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych zostało przyjętych 4 865 dzieci.

Od 1 września 2015 roku do wychowania przedszkolnego, realizowanego w ramach podstawy programowej, wprowadzono bezpłatną naukę języka angielskiego. Decyzja ta miała na celu przygotowanie dzieci do posługiwania się językiem angielskim oraz ułatwienie nauki języków obcych na dalszych etapach edukacyjnych oraz dalsze podnoszenie jakości edukacji przedszkolnej.

Ustalanie sieci szkół i placówek oświatowych oraz ich organizacja

Mając na celu uporządkowanie sieci publicznych szkół ponadgimnazjalnych, z uwzględnieniem szkół mających siedzibę na obszarze powiatu, prowadzonych przez inne organy prowadzące, tak aby umożliwić dzieciom i młodzieży realizację obowiązku nauki, przygotowano rozwiązanie przyjęte *uchwałą Nr 67.IX.2015 Rady Miasta Częstochowy z dnia 19 marca 2015 r. w sprawie ustalenia planu sieci publicznych szkół ponadgimnazjalnych w Częstochowie*. Niniejsza uchwała dotyczyła także zmiany siedziby szkół wchodzących w skład Zespołu Szkół im. gen. Władysława Andersa, który z dniem 1 września 2015 roku mieści się przy ul. Targowej 29.

Zgodnie z intencją społeczności lokalnych wdrożono procedurę nadania imienia Jana Pawła II dwóm szkołom wchodzącym w skład Zespołu Szkół Technicznych. Rada Miasta podjęła w tym zakresie *uchwałę Nr 108.XII.2015 Rady Miasta Częstochowy z dnia 11 czerwca 2015 r. w sprawie nadania imienia Zasadniczej Szkoły Zawodowej nr 10 wchodzącej w skład Zespołu Szkół Technicznych przy Alei Jana Pawła II 126/130 w Częstochowie oraz uchwałę Nr 107.XII.2015 Rady Miasta Częstochowy z dnia 11 czerwca 2015 r. w sprawie nadania imienia Technikum nr 12 wchodzącemu w skład Zespołu Szkół Technicznych przy Alei Jana Pawła II 126/130 w Częstochowie*.

Szkoła Podstawowa nr 48 z Oddziałami Integracyjnymi im. gen. Zygmunta Berlinga od dnia 1 września 2015 roku otrzymała nazwę Szkoła Podstawowa nr 48, zgodnie z *uchwałą Nr 126.XIII.2015 Rady Miasta Częstochowy z dnia 2 lipca 2015 r. w sprawie uchylenia dotychczasowego imienia Szkoły Podstawowej nr 48 z Oddziałami Integracyjnymi im. gen. Zygmunta Berlinga przy ul. Schillera 5 w Częstochowie*.

Decyzją Rady Pedagogicznej Zespołu Szkół im. Władysława Stanisława Reymonta, zmieniono statut tej szkoły. Zgodnie z nowymi zapisami z dniem 1 września 2015 roku szkoła nosi nazwę *Zespół Szkół Przemysłu Mody i Reklamy im. W. S. Reymonta*. Motywacją zmiany było wzmocnienie

wizerunku placówki jako nowoczesnej szkoły zawodowej, realizującej kształcenie w zakresie odzieżownictwa, fryzjerstwa, reklamy, prezentacji mody, wzornictwa artystyczno-przemysłowego czy innych zawodów przygotowujących do pracy w sektorze przemysłu mody i reklamy.

Najważniejsze działania w zakresie oferty szkół ponadgimnazjalnych

Mając na celu przygotowanie przyszłych kadr w zawodach poszukiwanych na lokalnym rynku pracy, w wyniku porozumienia między Zespołem Szkół Samochodowo-Budowlanych i Miejskim Przedsiębiorstwem Komunikacyjnym w Częstochowie Spółką z ograniczoną odpowiedzialnością, w ofercie edukacyjnej szkoły zaproponowano kształcenie w zawodzie technik elektroenergetyk transportu szynowego.

Powierzenie stanowiska dyrektora szkoły lub placówki oświatowej

W roku sprawozdawczym przeprowadzono 12 konkursów na stanowiska dyrektorów szkół i placówek oświatowych, w wyniku których 11 nauczycielom powierzono stanowiska dyrektora szkoły na okres 5 lat szkolnych, a jednemu na okres 1 roku szkolnego. Przedłużono także stanowiska 4 dyrektorom szkół i placówek oświatowych.

Doskonalenie i doksztalcanie zawodowe nauczycieli i kadry kierowniczej szkół

W roku 2015 na doskonalenie i doksztalcanie zawodowe nauczycieli wydatkowano kwotę 802 305 zł. Środki finansowe przeznaczono na udział w studiach podyplomowych, kursach kwalifikacyjnych, kursach doskonalących lub innych formach doskonalenia zawodowego nauczycieli.

W roku sprawozdawczym, podobnie jak w latach ubiegłych, wspierano działalność Samorządowego Ośrodka Doskonalenia. W roku 2015 ośrodek realizował zadania, m.in. poprzez: organizowanie różnorodnych form doradztwa i doskonalenia zawodowego zgodnie ze zdiagnozowanymi potrzebami nauczycieli (konsultacje indywidualne, konferencje przedmiotowo-metodyczne, szkolenia nieodpłatne i płatne, granty, projekty), kursy kwalifikacyjne, współpracę ze środowiskiem lokalnym. We współpracy z Akademią im. Jana Długosza proponowano także studia podyplomowe dla nauczycieli.

Mając na celu wzajemną wymianę doświadczeń nauczycieli języka niemieckiego, organizację hospitacji w Niemczech dla polskich nauczycieli, wspieranie wymiany międzykulturowej, kontynuowano projekt zainicjowany przez Centrum Języków Obcych w Częstochowie (zlikwidowane zgodnie z ustawą *Prawo o szkolnictwie wyższym*). W lipcu 2015 podpisano *Porozumienie w sprawie wzajemnej hospitacji bawarskich i polskich nauczycieli w Bambergu i Częstochowie*. Samorządowemu Ośrodkowi Doskonalenia powierzono koordynację współpracy między Miastem Częstochowa a Dientzenhofer – Gymnasium Bamberg.

Nagrody Prezydenta Miasta Częstochowy dla dyrektorów i nauczycieli

Uchwałą Nr 125.XIII.2015 Rady Miasta Częstochowy z dnia 2 lipca 2015 r. w sprawie trybu i kryteriów przyznawania nagród dla nauczycieli za ich osiągnięcia w pracy dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej uproszczono procedurę przyznawania nagród dla nauczycieli, zmianie uległ także podział środków z funduszu nagród, przy czym 70% środków przeznacza się na nagrody dyrektora dla nauczycieli, a 30% na nagrody Prezydenta Miasta. Wprowadzono także dwie grupy kryteriów, tj. w zakresie pracy dydaktyczno-wychowawczej oraz w zakresie pracy opiekuńczo-wychowawczej i realizacji innych działań statutowych. Komisja Opiniująca wnioski o przyznanie Nagrody Prezydenta Miasta Częstochowy dla nauczycieli za ich osiągnięcia w pracy dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej zarekomendowała 114 wniosków, którym przyznano nagrody w formie pieniężnej w łącznej wartości 373 360 zł.

Akty nadania stopnia awansu zawodowego nauczyciela – stopień nauczyciela mianowanego

W roku 2015 przyjęto wnioski nauczycieli kontraktowych ubiegających się o kolejny stopień awansu zawodowego. Przeprowadzono postępowania egzaminacyjne na stopień nauczyciela mianowanego, wynikiem których było wydanie 76 decyzji administracyjnych o nadaniu stopnia awansu zawodowego nauczyciela mianowanego.

Wsparcie dyrektorów szkół i placówek oświatowych w zakresie realizacji funkcji kierowniczych

Z dniem 1 września 2015 roku w Samorządowym Ośrodku Doskonalenia w Częstochowie utworzone zostały dwa zespoły: Zespół informatyków oraz Zespół ds. BHP.

Zespół informatyków ma zapewniać wsparcie szkołom i placówkom oświatowym w zakresie utrzymania sprawności infrastruktury informatycznej i efektywnego wykorzystania technologii informacyjnej w procesie dydaktycznym. Główne zadania zespołu to: diagnozowanie sprzętu komputerowego, sieci informatycznych LAN oraz wykonywanie wszelkich innych zadań serwisowych z dziedziny technologii informatycznych (IT).

Zespół ds. BHP, wykonujący zadania służby Bezpieczeństwa i Higieny Pracy, świadczy dla wszystkich szkół/placówek oświatowych prowadzonych przez Miasto Częstochowa usługi w zakresie: szkoleń BHP, oceny ryzyka zawodowego, udziału w przeglądach obiektów budowlanych, kontroli stanu technicznego i bezpieczeństwa, współpracy z instytucjami takimi jak: Państwowa Inspekcja Pracy, Państwowa Inspekcja Sanitarna, Państwowa Straż Pożarna, Urząd Dozoru Technicznego oraz realizacji umów z zakresu medycyny pracy.

Realizacja Rządowego programu pomocy uczniom – Wyprawka szkolna

W roku sprawozdawczym, realizując program pomocy uczniom – *Wyprawka szkolna* objęto pomocą 1136 uczniów wydatkując kwotę 285 472 zł. Pomoc skierowana była do uczniów: klas trzecich szkoły podstawowej oraz klas trzecich ogólnokształcącej szkoły muzycznej I stopnia, kontynuujących naukę według nowej podstawy programowej na poziomie klasy czwartej technikum, niepełnosprawnych: słabowidzących, niesłyszących, słabosłyszących, z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim, z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, z niepełnosprawnością ruchową, w tym z afazją, z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera, z niepełnosprawnościami sprzężonymi, w przypadku gdy jedną z niepełnosprawności jest niepełnosprawność wymieniona wyżej.

Realizacja zadania zleconego z zakresu administracji rządowej dotyczącego wyposażenia szkół w podręczniki oraz materiały edukacyjne i ćwiczeniowe oraz zakupu podręczników, materiałów edukacyjnych lub materiałów ćwiczeniowych w przypadku szkół prowadzonych przez osoby prawne inne niż jst lub osoby fizyczne

W roku sprawozdawczym, w ramach otrzymanej dotacji celowej z budżetu państwa na realizację zadania zleconego z zakresu administracji rządowej w zakresie wyposażenia szkół w podręczniki oraz materiały edukacyjne i ćwiczeniowe oraz zakupu podręczników, materiałów edukacyjnych lub materiałów ćwiczeniowych w przypadku szkół prowadzonych przez osoby prawne inne niż jst lub osoby fizyczne - wydatkowano łącznie kwotę 1 267 984 zł.

Realizacja Rządowego programu - Książki naszych marzeń

Udział w programie *Książki naszych marzeń* umożliwił zakup książek do bibliotek szkolnych w celu promocji czytelnictwa wśród dzieci i młodzieży oraz rozwijania ich kompetencji i zainteresowań czytelniczych. Do organu prowadzącego wnioski złożyły 43 szkoły a na ww. zadanie z Budżetu Państwa pozyskano łącznie 81 065 zł. Za środki finansowe z programu, biblioteki szkolne zakupiły książki, które nie są podręcznikami a zostały wybrane przez uczniów.

System doradztwa zawodowego

W roku szkolnym 2015/2016 we wszystkich typach szkół prowadzonych przez Gminę Miasto Częstochowa wprowadzono jednolity system doradztwa zawodowego, którego koordynatorem został Zespół Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych – Centrum Informacji Zawodowej. W związku z powyższym poszczególnym typom szkół, w zależności od liczby klas objętych doradztwem zawodowym (w szkołach podstawowych kl. V i VI, w gimnazjach i w szkołach ponadgimnazjalnych wszystkie oddziały), przyznano limit godzin dla koordynatorów szkolnych wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego. W ramach przyznanej liczby godzin realizowano zadania takie jak: prowadzenie zajęć indywidualnych i grupowych z doradztwa edukacyjno-zawodowego przez koordynatorów szkolnych, opracowanie wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego wraz z dyrektorem szkoły, radą pedagogiczną i koordynatorem z poradni, gromadzenie i udostępnianie pomocy metodycznych (filmy, programy komputerowe, kwestionariusze), gromadzenie i udostępnienie informacji zawodowej i edukacyjnej w szkole, organizowanie spotkań z pracownikami poradni, wycieczek zawodoznawczych, prelekcji i warsztatów dla rodziców, koordynowanie realizacji Wewnątrzszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego na terenie szkoły oraz monitorowanie i ewaluacja.

Poprawa bezpieczeństwa w szkołach i placówkach oświatowych

W roku sprawozdawczym wydatkowano środki finansowe w łącznej kwocie 858 520 zł na zakup urządzeń monitoringu wizyjnego w 67 szkołach i placówkach oświatowych. Wydatek ten miał na celu

poprawę bezpieczeństwa w szkołach i placówkach oświatowych, ograniczenie zachowań niepożądanych, destrukcyjnych zagrażających zdrowiu, bezpieczeństwu uczniów oraz ochronę mienia.

Wspieranie procesu edukacyjnego uczniów:

Doposażenie szkół i placówek w sprzęt komputerowy

W roku 2015 wydatkowano środki finansowe w kwocie 137 779 zł na wyposażenie pracowni komputerowych. Umożliwiło to przekazanie szkołom i placówkom oświatowym 70 komputerów przenośnych typu laptop z oprogramowaniem i licencją.

Dofinansowanie uroczystości jubileuszowych w szkołach i placówkach oświatowych

95-lecie II Liceum Ogólnokształcącego im. Romualda Traugutta,
90-lecie Szkoły Podstawowej nr 14 im. Henryka Sienkiewicza,
90-lecie Szkoły Podstawowej nr 51 im. Marii Skłodowskiej – Curie wchodzącej w skład Zespołu Szkolno–Przedszkolnego nr 4,
60-lecie Miejskiego Przedszkola nr 3 im. Bajkowej Krainy,
55-lecie Zespołu Szkół Technicznych połączone z nadaniem imienia Jana Pawła II szkołom wchodzącym w skład zespołu szkół,
50-lecie Szkoły Podstawowej nr 35,
50-lecie Szkoły Podstawowej nr 39 im. Marii Konopnickiej,
50-lecie IX Liceum Ogólnokształcącego im. Romualda Traugutta,
35-lecie Miejskiego Przedszkola nr 27.

Nagrody Prezydenta Miasta Częstochowy dla uczniów szczególnie uzdolnionych

W roku sprawozdawczym Komisja opiniująca kandydatury do nagrody Prezydenta Miasta Częstochowy dla uczniów szczególnie uzdolnionych zarekomendowała 54 uczniów, którym przyznano nagrody: 19. uczniom szkół podstawowych (po 600 zł), 24. uczniom gimnazjów (po 800 zł) i 11. uczniom szkół ponadgimnazjalnych (po 1 100 zł). Łączna kwota rozdysponowanych środków finansowych wyniosła 42 700 zł. Nagroda stanowi formę pomocy materialnej dla najzdolniejszych uczniów częstochowskich szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych (z wyjątkiem szkół artystycznych) i jest wyróżnieniem indywidualnym dla tych, których zainteresowania wykraczają poza program szkolny i którzy mogą poszczycić się znaczącymi osiągnięciami w nauce, pracy naukowej, artystycznej i kulturalnej, a w szczególności są laureatami konkursów interdyscyplinarnych, przedmiotowych i olimpiad co najmniej szczebla wojewódzkiego. Wnioski z kandydatami do nagrody mogli zgłaszać m.in: dyrektorzy szkół, rodzice, stowarzyszenia, organizacje, których celem statutowym jest rozwijanie uzdolnień dzieci i młodzieży.

Program Ferie w mieście i Lato w mieście

Program Ferie/Lato w mieście to cykliczny program realizowany w okresie ferii letnich i zimowych. Jego celem jest zapewnienie uczniom częstochowskich szkół możliwości bezpiecznego wypoczynku, zdobywanie nowych doświadczeń i rozwijanie zainteresowań. W roku 2015 na realizację przez szkoły i placówki oświatowe m. in. półkolonii, zajęć plastycznych, sportowych, świetlicowych, wyjść do kina, teatru oraz wycieczek przeznaczono łącznie kwotę 40 625 zł.

Tablet w szkole podstawowej i gimnazjum

W roku sprawozdawczym uczniom szkół podstawowych zaproponowano konkurs *Tablet w szkole podstawowej*. Mieli oni za zadanie przygotowanie i przeprowadzenie lekcji pokazowej z maksymalnym wykorzystaniem multimediów. Decyzją komisji, nagrodę główną, 26 tabletów dla uczniów swojej klasy wygrał uczeń Szkoły Podstawowej nr 31 z Oddziałami Integracyjnymi. Łączna kwota wydatkowana na zadanie wyniosła 19 316 zł.

Celem konkursu *Tablet w szkole podstawowej*, zainicjowanego w roku 2012, jest m.in. upowszechnienie wiedzy informatycznej, doskonalenie umiejętności wykorzystywania zdobytej wiedzy w praktyce, pracy w grupie rówieśniczej, posługiwania się sprzętem i oprogramowaniem komputerowym, poznawanie i stosowanie nowych technologii informacyjno-komunikacyjnych, rozwijanie zainteresowań i kreatywności.

Wspieranie szkół i placówek oświatowych w realizacji programów finansowanych ze środków unijnych

W 2015 roku szkoły i placówki oświatowe, w ramach otrzymanego pełnomocnictwa, podpisały 13 umów na realizację programu Erasmus+. Przygotowane projekty obejmowały tematykę: kształcenia i szkolenia zawodowego, podniesienia jakości kształcenia zawodowego, mobilności i szans uczniów, zdobycia doświadczenia w placówkach zagranicznych, nauczania języków obcych, mobilności kadry edukacyjnej itp.

Wspieranie szkolenia sportowego dzieci i młodzieży

W roku 2015 kontynuowano wspieranie młodzieży uzdolnionej sportowo w piłce siatkowej w Siatkarskich Ośrodkach Szkolnych funkcjonujących w Gimnazjum nr 17 im. Huberta Wagnera oraz IX Liceum Ogólnokształcącym im. Cypriana Kamila Norwida. Program, zatwierdzony przez Polski Związek Piłki Siatkowej, ma na celu upowszechnianie sportu wśród młodzieży w zakresie piłki siatkowej, umożliwia zajęcia sportowe równoległe z programem kształcenia ogólnego.

Możliwość rozwijania umiejętności sportowych w zakresie piłki nożnej zapewniały, wspierane przez organ prowadzący, oddziały sportowe istniejące w Gimnazjum nr 7 im. Konstantego Ildefonsa Gałczyńskiego oraz Gimnazjum nr 9 im. Adama Mickiewicza. Kształcenie w oddziałach o profilu speedrower kontynuowała także młodzież Gimnazjum nr 3 im. Armii Krajowej.

Dofinansowanie pracodawcom kosztów kształcenia młodocianych pracowników

W 2015 roku 79 pracodawcom, którzy zawarli umowę o pracę ze 114 młodocianymi pracownikami w celu przygotowania zawodowego, po zakończeniu nauki zawodu lub przyuczeniu do wykonywania określonej pracy i zdaniu przez młodocianego egzaminu w ramach dofinansowania kształcenia młodocianych pracowników - przekazano łącznie kwotę 739 464 zł.

Współpraca z częstochowskimi uczelniami wyższymi – Akademicka Częstochowa

W 2015 roku w ramach dotacji dla wyższych uczelni wsparto działania Politechniki Częstochowskiej odnośnie wyposażenia uczelni przekazując środki finansowe na realizację zadania: *Dofinansowanie wyposażenia dla Politechniki Częstochowskiej w związku z utworzeniem nowych specjalności na kierunku Budownictwo – Inżynieria Drogownictwa oraz na kierunku Finanse i Rachunkowość – Obsługa Centrów Finansowych* oraz zadania inwestycyjnego: *Dofinansowanie wyposażenia dla Politechniki Częstochowskiej w związku z utworzeniem nowych specjalności na kierunku Budownictwo Inżynieria Drogownictwa.*

Łączna kwota dotacji wynosiła 250 000 zł z czego: 183 480 zł na zakupy inwestycyjne oraz 66 520 zł na zakupy bieżące.

Akademii im. Jana Długosza przekazano 100 000 zł dotacji z budżetu miasta na remont laboratorium analizy sensorycznej i pracowni technologii żywienia dla kierunku *Dietetyka* na Wydziale Matematyczno-Przyrodniczym. Celem remontu było stworzenie studentom warunków kształcenia absolwentów, którzy zdobędą atrakcyjne i wysokie kwalifikacje z zakresu prawidłowego żywienia człowieka, wspomagania dietetycznego sportowców i ludzi chorych.

W roku sprawozdawczym przeprowadzono procedurę konkursową w ramach Nagrody Prezydenta Miasta Częstochowy za najlepszą pracę inżynierską, licencjacką, magisterską lub doktorską związaną z promocją Częstochowy. Celem konkursu jest: promocja nowatorskich rozwiązań projektowych i organizacyjnych w sferze rozwoju miasta, zwiększenie zainteresowania mieszkańców i kreowanie pozytywnego wizerunku skutecznych działań na rzecz ożywienia gospodarczego, kulturalnego, naukowego i społecznego miasta oraz tworzenie warunków umożliwiających młodym, kreatywnym ludziom włączanie się w proces twórczego i innowacyjnego kształtowania polityki rozwoju miasta oraz dyskusji na temat przyszłości Częstochowy.

Przedmiotem konkursu było wyłonienie najlepszych prac, w tym inżynierskich, licencjackich, magisterskich lub doktorskich poruszających problematykę związaną z Częstochową i najlepiej korespondujących z aktualnymi potrzebami miasta, promującymi gospodarkę lokalną, kulturę, turystykę, sport, oświatę, gospodarkę przestrzenną, architekturę, ochronę środowiska, transport i inne dyscypliny i obszary ważne dla rozwoju miasta. W 2015 roku przyznano siedem nagród na łączną kwotę 27 000 zł.

Współpraca z organizacjami pozarządowymi

Organizacje pozarządowe wspierają aktywnie realizację zadań oświatowych prowadząc działalność z zakresu oświaty i wychowania. Realizują one także przedsięwzięcia wychowawcze i edukacyjne przeznaczone dla dzieci i młodzieży. W ramach otwartego konkursu na realizację

zadania publicznego w ramach *Oświaty i edukacji* przyznano kwotę: 29 649 zł dla 15 organizacji pozarządowych. W opisywanym okresie Fundacja Mozaika zrealizowała zadanie publiczne *Szkoła dla rodziców*, na które w ramach inicjatywy lokalnej wydatkowano kwotę 32 240 zł.

Oświata niepubliczna

Na podstawie ustawy o systemie oświaty prowadzona jest ewidencja szkół i placówek niepublicznych, obejmująca szkoły i placówki prowadzone przez podmioty inne niż samorząd, uzupełniające ofertę kształcenia i opieki. W roku sprawozdawczym dokonano wpisów nowych szkół i placówek oświatowych: 1 przedszkola, 1 zespołu szkół (przedszkole i szkoła podstawowa), 1 szkoły podstawowej, 1 zasadniczej szkoły zawodowej, 1 szkoły policealnej, 1 poradni psychologiczno-pedagogicznej oraz 2 innych placówek oświatowych.

Szkoły i placówki oświatowe prowadzone przez inne podmioty otrzymują od Gminy Miasta Częstochowa środki finansowe, w kwocie proporcjonalnej do liczby uczniów oraz kosztów kształcenia. W związku ze zmianą ustawy o systemie oświaty organy stanowiące jednostek samorządu terytorialnego zobowiązane były do ustalenia trybu udzielania i rozliczania dotacji dla szkół i placówek niepublicznych oraz publicznych prowadzonych przez osoby prawne inne niż jednostki samorządu terytorialnego lub osoby fizyczne oraz trybu i zakresu kontroli prawidłowości ich pobrania i wykorzystywania na podstawie zmienionych przepisów art. 80 ust. 4 i art. 90 ust. 4 ustawy o systemie oświaty. W związku z powyższym przygotowano rozwiązania przyjęte *uchwałą Nr 209.XVIII.2015 Rady Miasta Częstochowy z dnia 10 grudnia 2015 r. w sprawie trybu udzielania i rozliczania dotacji dla szkół i placówek niepublicznych oraz publicznych prowadzonych przez osoby prawne inne niż miasto Częstochowa lub osoby fizyczne oraz trybu i zakresu kontroli prawidłowości ich pobrania i wykorzystywania.*

Aktualizacja prawa oświatowego – uchwał rady miasta i zarządzeń prezydenta miasta

Przygotowano projekt *Uchwały Nr 150.XV.2015 Rady Miasta Częstochowy z dnia 24 września 2015 r. w sprawie zmiany Uchwały nr 604/LII/2009 Rady Miasta Częstochowy z dnia 10 grudnia 2009 r. w sprawie wysokości oraz szczegółowych warunków przyznawania dodatków: motywacyjnego, funkcyjnego, za wysługę lat i warunki pracy oraz obliczania i wypłacania wynagrodzenia za godziny ponadwymiarowe i godziny doraźnych zastępstw, a także wysokości innych składników wynagrodzenia dla nauczycieli szkół prowadzonych przez Miasto Częstochowa z późniejszymi zmianami.* Przedmiotowy projekt dotyczy, m.in.: zmiany wysokości dodatku za wychowawstwo, zmiany wysokości dodatku motywacyjnego dla nauczycieli, w tym dla dyrektorów szkół i placówek oświatowych oraz warunków jego przyznawania. Ponadto dokonano skreślenia zapisów § 3 ust. 7 w zakresie przyznawania dodatków za realizację projektów unijnych, ponieważ zostało to uregulowane w ustawie o zmianie ustawy o systemie oświaty (Dz.U. z 2015 r. poz. 357).

W myśl art. 30 ust. 6a ustawy z dnia 26 stycznia 1982 roku Karta Nauczyciela (jt. Dz. U. z 2014 r. poz. 191 z późn. zm.) i w związku z art. 19 ust. 2 ustawy o związkach zawodowych (jt. Dz.U. z 2014 r. Nr 79, poz. 167 z późn. zm.) została zachowana procedura uzgodnienia i zaopiniowania przez związki zawodowe zapisów w projekcie przedmiotowej uchwały. Podwyższenie wysokości dodatków za wychowawstwo będzie miało wpływ na motywację i docenienie pracy nauczycieli-wychowawców, którzy wykonują dodatkowe obowiązki związane z realizacją zadań opiekuńczo-wychowawczych, spowodowanych nasilającymi się w tym zakresie problemami uczniów w szkołach. Zwiększenie kwoty dodatków złagodzi wypłatę wynikającego z art. 30a ustawy Karta Nauczyciela jednorazowego dodatku uzupełniającego za rok 2015 i lata następne.

Przygotowano rozwiązania prawne przyjęte *uchwałą Nr 109.XII.2015 Rady Miasta Częstochowy z dnia 11 czerwca 2015 r. w sprawie określenia kryteriów wraz z liczbą punktów oraz dokumentów niezbędnych do potwierdzenia tych kryteriów na pierwszym etapie postępowania rekrutacyjnego do Bursy Miejskiej, dla której organem prowadzącym jest Miasto Częstochowa.*

W celu realizacji programu *Powszechnej Nauki Pływania* przygotowano *Zarządzenie Nr 223.2015 Prezydenta Miasta Częstochowy z dnia 28 kwietnia 2015 r. w sprawie programu Powszechnej Nauki Pływania dla uczniów klas II Szkół Podstawowych dla których organem prowadzącym jest Miasto Częstochowa.*

W roku 2015 weszło w życie *Zarządzenie Nr 174.2015 Prezydenta Miasta Częstochowy z dnia 25 marca 2015 r. zmieniające zarządzenie w sprawie zasad zwrotu kosztów przejazdu uczniów niepełnosprawnych oraz ich rodziców, opiekunów lub opiekunów prawnych z miejsca zamieszkania do szkoły lub ośrodka umożliwiającego realizację obowiązku szkolnego i obowiązku nauki w przypadku zapewnienia dowozu i opieki przez rodziców, opiekunów lub opiekunów prawnych, którym doprecyzowano zasady zwrotu kosztów przejazdu uczniów niepełnosprawnych.*

Wspieranie pozostałych działań i inicjatyw

Program edukacyjny upowszechniający zasady prawidłowego żywienia

W roku sprawozdawczym wspierano finansowo i merytorycznie działania *Zespołu do spraw wdrażania na terenie Miasta Częstochowy programu upowszechniającego zasady zdrowego żywienia wśród dzieci i młodzieży wśród dzieci i młodzieży w szkołach i placówkach prowadzonych przez Miasto Częstochowa*. Celem działania zespołu jest zmiana nawyków żywieniowych i kształtowania postaw prozdrowotnych wśród dzieci i młodzieży. Zespół realizował m.in.: konkursy z zakresu zdrowego żywienia, konferencję oraz przegląd recytatorski.

Ogólnopolski Program Edukacyjny Twoje dane – Twoja sprawa

W roku sprawozdawczym, wraz z koordynatorem programu Magdaleną Celeban z Zespołu Szkół Samochodowo-Budowlanych, partnerami: Zespołem Szkół Technicznych, Samorządowym Ośrodkiem Doskonalenia oraz Akademią im. Jana Długosza, aktywnie upowszechniano wiedzę o ochronie danych osobowych i prawie do prywatności wśród uczniów oraz mieszkańców Częstochowy. Biorąc udział w kolejnej edycji Ogólnopolskiego Programu Edukacyjnego *Twoje dane – Twoja sprawa* Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych kontynuowano działania rozpoczęte w latach poprzednich. W roku 2015 zorganizowano m.in.: szkolenie dla mieszkańców miasta poświęcone tematyce ochrony danych osobowych, umożliwiono skorzystanie z porad prawnych, zaproponowano konkursy dla mieszkańców miasta oraz uczniów częstochowskich szkół, zorganizowano sympozjum z zakresu ochrony danych osobowych w internecie oraz tematyki cyberprzemocy, wspierano realizację warsztatów dla dzieci i młodzieży.

Dofinansowanie i realizacja przedsięwzięć edukacyjnych

Dostrzegając aktualne problemy wychowawcze i wychodząc naprzeciw zapotrzebowaniu środowiska oświatowego, wspólnie z Samorządowym Ośrodkiem Doskonalenia oraz Powiatową Stacją Sanitarno-Epidemiologiczną, w sierpniu 2015 zorganizowano konferencję *Dopalacze i inne substancje psychoaktywne zagrożeniem XXI wieku*. Celem konferencji była wymiana wiedzy i doświadczeń z zakresu profilaktyki narkomanii. Temat omawiany był przez przedstawicieli: Komendy Miejskiej Policji w Częstochowie, Częstochowskiego Towarzystwa Rodzin i Przyjaciół Dzieci Uzależnionych *Powrót z U*, Częstochowskiego Towarzystwa Profilaktyki Społecznej - Ośrodka Rehabilitacyjno-Wychowawczego dla Młodzieży Uzależnionej w Częstochowie. Specjaliści z Zespołu Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych w Częstochowie przeprowadzili także warsztaty dla pedagogów szkolnych *Szkolny program wychowawczy i profilaktyki w świetle nowych regulacji prawnych*.

W marcu roku 2015, wspólnie z Wyższą Szkołą Biznesu w Dąbrowie Górniczej, pod patronatem Łoży Częstochowskiej Business Centre Club, zorganizowano sympozjum dla pedagogów, dyrektorów szkół i nauczycieli, które poprowadził prof. dr hab. Mariusz Jędrzejko. Dyrektor naukowy Centrum Profilaktyki Społecznej w Warszawie zaprezentował wykład *Młode pokolenie w świecie wielowymiarowego ryzyka. Etiologia problemu, zagrożenia i profilaktyka*, podczas którego poruszył zagadnienia z zakresu zachowań ryzykownych młodzieży, uzależnień i patologii oraz uzależnień i problemów wychowawczych.

Uczniom gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych, wspólnie z Samorządowym Ośrodkiem Doskonalenia, zaproponowano *Multimedialny Konkurs Żołnierze wyklęci – żołnierze niezłomni*. Najważniejszym celem konkursu było przybliżenie częstochowskiej młodzieży postaci żołnierzy podziemia antykomunistycznego walczących o suwerenną Polskę w latach 1944-1963. Zadaniem uczestników było przygotowanie prezentacji multimedialnej poświęconej wybranemu żołnierzowi *wyklętemu*. Najczęściej wybór padał na Witolda Pileckiego ps. Witold, Hieronima Dekutowskiego ps. Zapora i Augusta Emila Fieldorfa ps. Nil.

Podobnie jak w latach ubiegłych, wspólnie z Samorządowym Ośrodkiem Doskonalenia, przeprowadzono *Powiatowy Konkurs Wiedzy o Katyniu – w tablicach katyńskich pamięci zapisane*. Trzecia edycja konkursu miała na celu uczczenie ofiar zbrodni, kształtowanie wśród młodzieży pozytywnych postaw, szacunku do przeszłości oraz przypomnienie faktów historycznych związanych ze zbrodnią katyńską.

W roku 2015 odbył się również finał *II Powiatowego Konkursu Wiedzy o Najnowszej Historii Polski Od narodzin Solidarności do wolnej Polski. Polska w latach 1980-2015*. Konkurs adresowany był do uczniów gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych Częstochowy oraz powiatów: częstochowskiego i myszkowskiego. Celem Turnieju jest m.in. przypomnienie najważniejszych wydarzeń z najnowszej historii Polski, które doprowadziły do powstania suwerennego państwa polskiego, upamiętnienie sylwetek wybitnych działaczy opozycyjnych, którzy wpłynęli na najnowsze dzieje Polski, kształtowanie

wśród młodzieży pozytywnych postaw wobec przeszłości, tradycji naszego narodu oraz losów, *małej Ojczyzny*. Uczniowie mieli za zadanie wykonać prezentację multimedialną przedstawiającą wybrany epizod z historii swojej rodziny lub miasta, nawiązujący do burzliwych lat 80-tych i 90-tych XX wieku oraz początków XXI wieku.

W roku 2015 odbyła się także IV edycja *Międzyszkolnego Konkursu Szkolne Izby Pamięci i Tradycji Narodowej*. Celem konkursu było kształtowanie poczucia tożsamości narodowej i kulturowej, edukacja patriotyczna oraz promocja szkolnych izb pamięci, izb tradycji i regionalnych kącików historycznych.

We współpracy z Samorządowym Ośrodkiem Doskonalenia przeprowadzono *Powiatowy Turniej Wiedzy o Samorządzie Terytorialnym*. Piąta edycja konkursu była także okazją do podsumowania 25-lecia samorządu terytorialnego w Polsce. W ramach jego obchodów młodzież częstochowskich gimnazjów miała okazję czynnie wziąć udział w uroczystościach miejskich, poprzez udział w konferencji, warsztatach oraz zwiedzaniu Urzędu Miasta Częstochowy. Konkurs miał na celu upowszechnianie wiedzy o samorządzie terytorialnym oraz kształtowanie postaw obywatelskich.

W nawiązaniu do obchodów Dni Samorządu Terytorialnego, wspólnie z Samorządowym Ośrodkiem Doskonalenia, zorganizowano *Multimedialny Konkurs 25-lecie samorządu terytorialnego w Polsce i współpracy Częstochowy z Pforzheim i Lourdes*. W konkursie wzięli udział uczniowie 3 gimnazjów i 6 szkół ponadgimnazjalnych Częstochowy.

W roku 2015 zaingurowano projekt *Częstochowa w XX-leciu międzywojennym* będącym kontynuacją projektów edukacyjnych *Częstochowanie w marszu do Niepodległej* i *Częstochowanie w czasie II wojny światowej*. Wspólnie z organizatorami: Akademią im. Jana Długosza, Zespołem Szkół Technicznych, Zespołem Szkół Gastronomicznych im. M. Skłodowskiej – Curie, Zespołem Szkół im. Jana Kochanowskiego, VI Liceum Ogólnokształcącym im. Jarosława Dąbrowskiego, Muzeum Częstochowskim, Związkiem Harcerstwa Polskiego Hufiec Częstochowa, Gimnazjum nr 5 im. Mikołaja Reja, Gimnazjum nr 12 im. Jana Matejki, Szkołą Podstawową nr 52 im. Małego Powstańca, Samorządowym Ośrodkiem Doskonalenia, Stowarzyszeniem Historycznym *Reduta Częstochowa* oraz Instytutem Pamięci Narodowej zaplanowano działania mające na celu: zapoznanie uczniów z historią Częstochowy, inspirowanie młodzieży do podejmowania samodzielnych poszukiwań badawczych, kształtowanie świadomości narodowej i lokalnej młodzieży, pielęgnowanie tradycji patriotycznych, wzmocnienie tożsamości narodowej i lokalnej młodzieży, odkrywanie prawdy historycznej, rozwijanie zainteresowania młodzieży tematyką dotyczącą historii miasta oraz rozwijanie współpracy pomiędzy szkołami i instytucjami społecznymi.

Dane organizacyjne jednostek oświatowych w roku 2015

Tabela nr 72

Lp.	Wyszczególnienie	Przedszkola (bez Zespołów Szkolno-Przedszkolnych)	Punkty przedszkolne	Szkoły Podstawowe wraz z oddziałami przedszkolnymi (bez Zespołów 1,2,3,15 i bez ZSP 1,2,3,4,5)	Zespoły Szkół 1,2,3,15, Zespoły Szkolno-Przedszkolne 1,2,3,4,5	Gimnazja (bez Zespołów Szkół)	Szkoły Ponadgimnazjalne z CKZIU i Bursą	Szkoły Specjalne z Zespołem Szkół Zawodowych Specjalnych	Placówki *	Biuro Finansów Oświaty	Razem
1.	Zatrudnienie pracowników pedagogicznych (w etatach kalkulacyjnych)	394,38		989,37	275,35	543,74	1 255,37	181,97	160,19	0,00	3 800,37
2.	Zatrudnienie pracowników administracji i obsługi (w etatach)	396,63		356,61	98,67	94,74	349,30	38,08	50,38	63,00	1 447,41
3.	Średniomiesięczna liczba dzieci/uczniów	4 332,00		9 949	2 268	4 537	13 911	412,00	157	0	35566,00

Dane organizacyjne jednostek oświatowych w roku 2015

Tabela nr 72

4.	Średniomiesięczna liczba oddziałów	187,00		486	123	188,00	526	66,00	28	0	1 604,00
5.	Średniomiesięczny wydatek ponoszony przez gminę na 1 ucznia/dziecko	800,43		713,75	809,72	740,11	599,69	3 091,07	3 014,62		744,22
6.	Liczba placówek (stan na dzień 31.12.2015 r.)	38		32	9	18	22	4	4	1	128,00
7	średnia liczba uczniów w oddziale	23,00		20,00	18,00	24,00	26,00	6,00	6,00		22,00
1.	Liczba szkół publicznych prowadzonych w 2015 r. przez osoby prawne inne niż jst i osoby fizyczne	4		5		5		2			16,00
2.	Średniomiesięczna liczba dzieci/uczniów w szkołach publicznych prowadzonych przez osoby prawne inne niż jst i osoby fizyczne	248		473		424		111			1 256,00
3.	Średniomiesięczna kwota dotacji dla szkół publicznych prowadzonych przez osoby prawne inne niż jst i osoby fizyczne w przeliczeniu na 1 ucznia/dziecko	737,17		704,55		724,91		3 032,03			
4.	Liczba szkół i placówek niepublicznych prowadzonych w 2015 r.	34	13	14		13	67	8	7		156,00
5.	Średniomiesięczna liczba dzieci/uczniów w szkołach niepublicznych	982	173	733		257	5 188	147	718		8 198,00
6.	Średniomiesięczna kwota dotacji dla szkół niepublicznych w przeliczeniu na 1 ucznia/dziecko	708,05	882,28	483,61		563,33	176,76	2 820,24	861,37		
*Miesięczny wydatek ponoszony przez gminę na 1 ucznia/dziecko podany wyłącznie w specjalnych ośrodkach szkolno-wychowawczych											

Wydatki w zakresie Pozostałej działalności w roku 2015 bez wydatków finansowanych ze środków unijnych

Tabela nr 73

Lp.	Zadanie	80195 (w zł)	85495 (w zł)	80395 (w zł)	Razem (w zł)
1	kary i odszkodowania na rzecz osób fizycznych	10 000,00			10 000,00
	koszty zatrudnienia nauczyciela religii Zielonoświątkowej - Porozumienie Tarnowskie Góry	392,39			392,39

Wydatki w zakresie Pozostałej działalności w roku 2015 bez wydatków finansowanych ze środków unijnych

Tabela nr 73

2	pomoc Polakom na Wileńszczyźnie	8 350,00			8 350,00
3	ubezpieczenie mienia i odpowiedzialności cywilnej Gminy Miasta Częstochowy w ramach wspólnego programu ubezpieczeniowego	246 008,00			246 008,00
4	wyposażenie placówek oświatowo-wychowawczych	137 779,00			137 779,00
5	Nagrody Kuratora Oświaty	61 689,36			61 689,36
6	edukacja, wypoczynek, rekreacja dzieci i młodzieży szkolnej	40 332,79			40 332,79
7	zakup programów komputerowych i licencji	31 500,00			31 500,00
8	współpraca zagraniczna	4 000,00			4 000,00
9	uroczystości szkolne	15 805,19			15 805,19
10	Nagrody Prezydenta Miasta dla uczniów szczególnie uzdolnionych	42 700,00			42 700,00
11	zadania z zakresu oświaty, edukacji zleconej do realizacji organizacjom pozarządowym	28 843,48			28 843,48
12	konkursy dla dzieci i młodzieży szkolnej	15 711,14			15 711,14
13	renty i odszkodowania	28 070,40			28 070,40
14	Dofinansowanie zadań publicznych realizowanych w ramach inicjatywy lokalnej	32 239,99			32 239,99
15	konferencje, sympozja, targi, spotkania okolicznościowe, festyny, koncerty charytatywne	21 506,91			21 506,91
16	koszty postępowania sądowego i prokuratorskiego	585,00			585,00
17	materiały do remontów i konserwacji	694,60			694,60
18	odsetki od odszkodowania z tytułu nieuzasadnionego rozwiązania umowy o pracę	846,10			846,10
19	Poprawa bezpieczeństwa w jednostkach oświatowych - monitoring wizyjny	840 168,70	18 351,28		858 519,98
20	Ogólnopolski Dzień Przedszkolaka	9 080,00			9 080,00
21	uiszczenie tantiem autorskich okręgowej dyrekcji ZAIKS - Ogólnopolski Dzień Przedszkolaka	1 476,00			1 476,00
22	zakup specjalistycznych maszyn myjących do hal sportowych	29 999,90			29 999,90
	realizacja wydawnictwa poświęconego ofercie szkół ponadgimnazjalnych		18 450,00		18 450,00
	zakup arkuszy do testów do badania dzieci i młodzieży		179,00		179,00
23	awans zawodowy nauczycieli (w ramach reformy oświaty - prace komisji kwalifikacyjnych i egzaminacyjnych powołanych do rozpatrzenia wniosków nauczycieli o wyższy stopień awansu zawodowego)	5 205,00			5 205,00
24	dotacje (uczelnie wyższe)			166 520,00	166 520,00
25	Nagrody Prezydenta Miasta Częstochowy za pracę inżynierską, licencjacką, magisterską i doktorską związaną z miastem Częstochowa			27 000,00	27 000,00
26	wydatki majątkowe (dotacje uczelnie wyższe)			183 480,00	183 480,00
27	Razem	1 612 983,95	36 980,28	377 000,00	2 026 964,23

PRZEDSIĘWZIĘCIA REALIZOWANE W RAMACH PROJEKTÓW MIĘKKICH

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia i cel	Rozdział klasyfikacji wydatków	Jednostka odpowiedzialna lub koordynująca	Źródła finansowania wydatków	Plan wg uchwały budżetowej na rok 2015	Plan po zmianach na 2015.12.31	Wykonanie na 2015.12.31	Wskaźnik realizacji %	
								(8:6)	(8:7)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	Unia Europejska – zjednoczone głosy	80101	SP nr 1	bieżące, z tego:	20 504	20 685	20 684,23	100,88	100,00
				śr. FRSE	20 504	20 685	20 684,23	100,88	100,00
				Ogółem	20 504	20 685	20 684,23	100,88	100,00
2	Moje życie mój wybór	80101	SP nr 12	bieżące, z tego:	12 878	14 722	14 684,82	114,03	99,75
				śr. FRSE	12 878	14 722	14 684,82	114,03	99,75
				Ogółem	12 878	14 722	14 684,82	114,03	99,75
3	Rowerem przez czas i przestrzeń	80101	SP nr 17	bieżące, z tego:	29 554	29 554	29 528,17	99,91	99,91
				śr. FRSE	29 554	29 554	29 528,17	99,91	99,91
				Ogółem	29 554	29 554	29 528,17	99,91	99,91
4	Świat wokół nas: dziedzictwo kulturowe i krajobrazy	80101	SP nr 31	bieżące, z tego:	20 171	20 171	20 136,57	99,83	99,83
				śr. FRSE	20 171	20 171	20 136,57	99,83	99,83
				Ogółem	20 171	20 171	20 136,57	99,83	99,83
5	Kreatywność w pracowni języka angielskiego	80101	SP nr 32	bieżące, z tego:	9 265	9 265	9 265,00	100,00	100,00
				śr. FRSE	9 265	9 265	9 265,00	100,00	100,00
				Ogółem	9 265	9 265	9 265,00	100,00	100,00
6	Zdrowy start w przyszłość	80101	ZSP nr 3	bieżące, z tego:	25 000	38 011	38 007,97	152,03	99,99
				śr. FRSE	25 000	38 011	38 007,97	152,03	99,99
				Ogółem	25 000	38 011	38 007,97	152,03	99,99

Wykonanie wydatków na zadania realizowane z udziałem środków określonych w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy o finansach publ.

Tabela nr 74

7	Spotkajmy się	80101	ZS nr 2	bieżące, z tego:	0	8 399	8 395,82	0,00	99,96
				śr. FRSE	0	8 399	8 395,82	0,00	99,96
				Ogółem	0	8 399	8 395,82	0,00	99,96
8	Być w Europie	80110	Gim nr 12	bieżące, z tego:	15 380	24 725	24 724,10	160,75	100,00
				śr. FRSE	15 380	24 725	24 724,10	160,75	100,00
				Ogółem	15 380	24 725	24 724,10	160,75	100,00
9	Zdecyduj się żyć i myśleć zdrowo w zdrowym społeczeństwie	80110	Gim nr 22	bieżące, z tego:	16 901	19 769	19 765,33	116,95	99,98
				śr. FRSE	16 901	19 769	19 765,33	116,95	99,98
				Ogółem	16 901	19 769	19 765,33	116,95	99,98
10	Sztuka ludowa i jej wpływ na europejską kulturę	80120	IV LO im. H. Sienkiewicza	bieżące, z tego:	16 974	26 800	26 797,65	157,87	99,99
				śr. FRSE	16 974	26 800	26 797,65	157,87	99,99
				Ogółem	16 974	26 800	26 797,65	157,87	99,99
11	Podróżowanie po Europie z komiksami	80130	ZSS-B	bieżące, z tego:	17 130	34 352	34 352,00	200,54	100,00
				śr. FRSE	17 130	34 352	34 352,00	200,54	100,00
				Ogółem	17 130	34 352	34 352,00	200,54	100,00
12	Euromobilność - szansą na zawodowy sukces, a także podwyższeniem jakości szkolenia praktycznego uczniów technikum	80130	ZSTiO im. S Żeromskiego	bieżące, z tego:	221 565	221 565	221 194,52	99,83	99,83
				śr. FRSE	221 565	221 565	221 194,52	99,83	99,83
				Ogółem	221 565	221 565	221 194,52	99,83	99,83
13	Nauka - zdrowie - wychowanie: europejskie doświadczenia źródłem naszych inspiracji	80101	SP nr 13	bieżące, z tego:	95 502	97 887	81 349,15	85,18	83,11
				śr. FRSE	95 502	97 887	81 349,15	85,18	83,11

Wykonanie wydatków na zadania realizowane z udziałem środków określonych w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy o finansach publ.

Tabela nr 74

				Ogółem	95 502	97 887	81 349,15	85,18	83,11
14	Świat w naszych rękach - możemy go naprawić	80101	SP nr 33	bieżące, z tego:	92 595	93 080	84 985,33	91,78	91,30
				śr. FRSE	92 595	93 080	84 985,33	91,78	91,30
				Ogółem	92 595	93 080	84 985,33	91,78	91,30
15	Świat w naszych rękach - możemy go naprawić	80101	SP nr 34	bieżące, z tego:	76 395	76 395	68 596,90	89,79	89,79
				śr. FRSE	76 395	76 395	68 596,90	89,79	89,79
				Ogółem	76 395	76 395	68 596,90	89,79	89,79
16	Uczymy się razem przez wspólną zabawę	80101	SP nr 42	bieżące, z tego:	50 883	50 883	38 440,97	75,55	75,55
				śr. FRSE	50 883	50 883	38 440,97	75,55	75,55
				Ogółem	50 883	50 883	38 440,97	75,55	75,55
17	Kobiety jako siła sprawcza rozwoju cywilizacji europejskiej	80120	IX LO im.C.K. Norwida	bieżące, z tego:	73 461	73 461	47 521,92	64,69	64,69
				śr. FRSE	73 461	73 461	47 521,92	64,69	64,69
				Ogółem	73 461	73 461	47 521,92	64,69	64,69
18	Edukacja zawodowa na plus	80130	ZSS-B	bieżące, z tego:	391 138	391 138	391 136,68	100,00	100,00
				śr. FRSE	391 138	391 138	391 136,68	100,00	100,00
				Ogółem	391 138	391 138	391 136,68	100,00	100,00
19	Droga do sukcesu zawodowego	80130	ZSPrusa	bieżące, z tego:	0	282 902	275 432,05	0,00	97,36
				śr. FRSE	0	282 902	275 432,05	0,00	97,36
				Ogółem	0	282 902	275 432,05	0,00	97,36
20	Praktyki zagraniczne w ogrodach Andaluzji jako sposób na rozbudzenie kreatywności i	80130	ZST	bieżące, z tego:	211 308	211 308	211 302,63	100,00	100,00

Wykonanie wydatków na zadania realizowane z udziałem środków określonych w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy o finansach publ.

Tabela nr 74

	aktywności zawodowej uczniów technikum architektury krajobrazu			śr. FRSE	211 308	211 308	211 302,63	100,00	100,00
				Ogółem	211 308	211 308	211 302,63	100,00	100,00
21	Wsparcie-Wiedza-Sukces	80101	SP nr 22	bieżące, z tego:	299 070	299 070	228 729,91	76,48	76,48
				śr. EFS/POKL	299 070	299 070	228 729,91	76,48	76,48
				śr. budżetu państwa	0	0	0,00	0,00	0,00
				Ogółem	299 070	299 070	228 729,91	76,48	76,48
22	Tęczowe przedszkole	80195	ZSS nr 23	bieżące, z tego:	536 705	655 476	506 012,31	94,28	77,20
				śr. EFS/POKL	536 705	655 476	506 012,31	94,28	77,20
				majątkowe, z tego:	0	0	0,00	0,00	0,00
				śr. EFS/POKL	0	0	0,00	0,00	0,00
				Ogółem	536 705	655 476	506 012,31	94,28	77,20
23	Mobilność szkolnej kadry edukacyjnej	80120	IV LO im.H.Sienkiewicza	Ogółem, z tego:	0	139 560	139 554,35	0,00	100,00
				śr. EFS/POWER	0	131 591	131 585,79	0,00	100,00
				śr. budżetu państwa	0	7 969	7 968,56	0,00	99,99
24	Podnoszenie wymiaru europejskiego placówki	80120	VII LO im.M.Kopernika	Ogółem, z tego:	0	92 857	65 477,87	0,00	70,51
				śr. EFS/POWER	0	87 555	61 739,08	0,00	70,51
				śr. budżetu państwa	0	5 302	3 738,79	0,00	70,52
25	Nowoczesna szkoła tzn. europejska jakość kształcenia	80130	TZN	Ogółem, z tego:	0	194 141	194 135,00	0,00	100,00
				śr. EFS/POWER	0	183 056	183 050,40	0,00	100,00
				śr. budżetu państwa	0	11 085	11 084,60	0,00	100,00

Wykonanie wydatków na zadania realizowane z udziałem środków określonych w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy o finansach publ.

Tabela nr 74

26	Szkola innowacyjnych europejskich rozwiązań	80130	Z Sz im.J.Kochanowskiego	Ogółem, z tego:	0	139 563	131 529,91	0,00	94,24
				śr. EFS/POWER	0	131 594	124 019,43	0,00	94,24
				śr. budżetu państwa	0	7 969	7 510,48	0,00	94,25
27	Staże zagraniczne dla uczniów i absolwentów szkół zawodowych oraz szkolenia kadry kształcenia zawodowego	80130	Z Sz Ekonomicznych	Ogółem, z tego:	0	275 445	200 000,00	0,00	72,61
				śr. EFS/POWER	0	259 717	188 579,92	0,00	72,61
				śr. budżetu państwa	0	15 728	11 420,08	0,00	72,61
28	Nowoczesne nauczanie inwestycją w przyszłość młodzieży cel: podniesienie kwalifikacji, jakości i atrakcyjności kształcenia	80110	Gim. nr 3 im.AK	Ogółem, z tego:	0	29 510	29 506,68	0,00	99,99
				śr. EFS/POWER	0	27 825	27 823,18	0,00	99,99
				śr. budżetu państwa	0	1 685	1 683,50	0,00	99,91
OGÓŁEM PRZEDSIĘWZIĘCIA REALIZOWANE W RAMACH PROJEKTÓW MIĘKKICH					2 232 379	3 570 694	3 161 247,84	141,61	88,53
wydatki bieżące					2 232 379	3 570 694	3 161 247,84	141,61	88,53
z tego:									
śr. UE					2 232 379	3 520 956	3 117 841,83	139,66	2 592
śr. budżetu państwa					0	49 738	43 406,01	0,00	537
wydatki majątkowe					0	0	0,00	0,00	0,00
z tego:									
śr. UE					0	0	0,00	0,00	0,00
śr. budżetu państwa					0	0	0	0,00	0,00

Metodyka ustalenia kwot finansowania zadań w zakresie oświaty i wychowania oraz edukacyjnej opieki wychowawczej z dochodów Miasta Częstochowy z wyłączeniem zadań realizowanych z udziałem środków UE i innych pomocowych .

Tabela nr 75

Wyszczególnienie		Wykonanie wydatków za 2015 rok
WYDATKI OGÓŁEM (A+B)		393 633 609,32
A.	WYDATKI BIEŻĄCE	377 954 733,69
I.	zadania własne nieobjęte subwencją, w tym:	60 410 417,28
1.	Prowadzenie przedszkoli i oddziałów przedszkolnych, w tym:	47 761 271,75
	przedszkola	44 495 361,94
	oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych	3 265 909,81
2.	Dotowanie placówek prowadzonych przez osoby prawne inne niż jst i osoby fizyczne:	12 441 191,17
	przedszkola	10 473 119,24
	oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych	264 494,19
	inne formy wychowania przedszkolnego	1 703 577,74
3.	Dowóz uczniów do szkół	207 954,36
II.	zadania własne subwencionowane, w tym:	317 544 316,41
1.	Prowadzenie szkół podstawowych, gimnazjów, ponadgimnazjalnych, specjalnych i innych placówek oświatowych w tym BFO (wynagrodzenia z pochodnymi osób zatrudnionych, wydatki statutowe (media, odpis na ZFŚS, odprawy nauczycieli, urlopy dla poratowania zdrowia, doksztalcanie i doskonalenie nauczycieli, awarie i remonty bieżące)	272 964 671,35
2.	Dofinansowanie z dochodów własnych miasta zadań realizowanych z udziałem środków UE i innych pomocowych	24 323,46
3.	Dotowanie szkół podstawowych, gimnazjów, ponadgimnazjalnych, specjalnych i innych placówek oświatowych prowadzonych przez osoby prawne inne niż jst i osoby fizyczne	41 346 049,50

Metodyka ustalenia kwot finansowania zadań w zakresie oświaty i wychowania oraz edukacyjnej opieki wychowawczej z dochodów Miasta Częstochowy z wyłączeniem zadań realizowanych z udziałem środków UE i innych pomocowych .

Tabela nr 75

Wyszczególnienie		Wykonanie wydatków za 2015 rok
4.	Remonty szkół i placówek oświatowych prowadzone przez Wydział IZ, których źródłem finansowania jest budżet miasta	2 741 242,69
5.	Zwrot dotacji oraz kosztów niekwalifikowanych w POKL prowadzonych przez wydz. FER	2 716,04
6.	Udzielanie pomocy materialnej uczniom (m.in. stypendia szkolne) realizowane przez MOPS, których źródłem finansowania jest budżet miasta	380 813,49
7.	Wypoczynek zimowy i letni dzieci i młodzieży – realizowany przez Wydział KPS, których źródłem finansowania jest budżet miasta	84 499,88
Źródła finansowania wydatków bieżących na oświatę (dział 801, 854)		377 954 733,69
Źródła zewnętrzne, z tego:		279 714 946,52
	część oświatowa subwencji ogólnej	269 067 195,00
	zewnętrzne krajowe źródła finansowania (dotacje celowe, nagrody MEN, Kuratora Oświaty, stypendia PRM)	1 758 392,52
	zewnętrzne krajowe źródła finansowania (dotacje celowe przedszkolna	8 889 359,00
Dochody własne miasta, z tego:		98 239 787,17
	dofinansowanie do zadań subwencionowanych - pkt.II	46 718 728,89
	finansowanie zadań niesubwencionowanych – pkt I	51 521 058,28
	procent dofinansowa zadań subwencion do wydatków ogółem	12,36
	procent dofinansowa zadań subwencion do wydatków na zadania subwencion	14,70
B.	WYDATKI MAJĄTKOWE	15 678 875,63
	Wydatki majątkowe jednostek oświatowych	1 200 024,29
	Wydatki majątkowe innych jednostek organizacyjnych	14 478 851,34

Wykonanie wydatków na zadania realizowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy o finansach publicznych

Tabela nr 76

PRZEDSIĘWZIĘCIA REALIZOWANE W RAMACH PROJEKTÓW MIĘKKICH									
Lp.	Nazwa przedsięwzięcia i cel	Rozdział klasyfikacji wydatków	Jednostka odpowiedzialna lub koordynująca	Źródła finansowania wydatków	Plan wg uchwały budżetowej na rok 2015	Plan po zmianach na 2015.12.31	Wykonanie na 2015.12.31	Wskaźnik realizacji %	
								(8:6)	(8:7)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	Unia Europejska – zjednoczone głosy	80101	SP nr 1	bieżące, z tego:	20 504	20 685	20 684,23	100,88	100,00
				śr. FRSE	20 504	20 685	20 684,23	100,88	100,00
				Ogółem	20 504	20 685	20 684,23	100,88	100,00
2	Moje życie mój wybór	80101	SP nr 12	bieżące, z tego:	12 878	14 722	14 684,82	114,03	99,75
				śr. FRSE	12 878	14 722	14 684,82	114,03	99,75
				Ogółem	12 878	14 722	14 684,82	114,03	99,75
3	Rowerem przez czas i przestrzeń	80101	SP nr 17	bieżące, z tego:	29 554	29 554	29 528,17	99,91	99,91
				śr. FRSE	29 554	29 554	29 528,17	99,91	99,91
				Ogółem	29 554	29 554	29 528,17	99,91	99,91
4	Świat wokół nas: dziedzictwo kulturowe i krajobrazy	80101	SP nr 31	bieżące, z tego:	20 171	20 171	20 136,57	99,83	99,83
				śr. FRSE	20 171	20 171	20 136,57	99,83	99,83
				Ogółem	20 171	20 171	20 136,57	99,83	99,83
5	Kreatywność w pracowni języka angielskiego	80101	SP nr 32	bieżące, z tego:	9 265	9 265	9 265,00	100,00	100,00
				śr. FRSE	9 265	9 265	9 265,00	100,00	100,00
				Ogółem	9 265	9 265	9 265,00	100,00	100,00
6	Zdrowy start w przyszłość	80101	ZSP nr 3	bieżące, z tego:	25 000	38 011	38 007,97	152,03	99,99
				śr. FRSE	25 000	38 011	38 007,97	152,03	99,99

**Wykonanie wydatków na zadania realizowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy
o finansach publicznych**

Tabela nr 76

				Ogółem	25 000	38 011	38 007,97	152,03	99,99
7	Spotkajmy się	80101	ZS nr 2	bieżące, z tego:	0	8 399	8 395,82	0,00	99,96
				śr. FRSE	0	8 399	8 395,82	0,00	99,96
				Ogółem	0	8 399	8 395,82	0,00	99,96
8	Być w Europie	80110	Gim nr 12	bieżące, z tego:	15 380	24 725	24 724,10	160,75	100,00
				śr. FRSE	15 380	24 725	24 724,10	160,75	100,00
				Ogółem	15 380	24 725	24 724,10	160,75	100,00
9	Zdecyduj się żyć i myśleć zdrowo w zdrowym społeczeństwie	80110	Gim nr 22	bieżące, z tego:	16 901	19 769	19 765,33	116,95	99,98
				śr. FRSE	16 901	19 769	19 765,33	116,95	99,98
				Ogółem	16 901	19 769	19 765,33	116,95	99,98
10	Sztuka ludowa i jej wpływ na europejską kulturę	80120	IV LO im. H. Sienkiewicza	bieżące, z tego:	16 974	26 800	26 797,65	157,87	99,99
				śr. FRSE	16 974	26 800	26 797,65	157,87	99,99
				Ogółem	16 974	26 800	26 797,65	157,87	99,99
11	Podróżowanie po Europie z komiksami	80130	ZSS-B	bieżące, z tego:	17 130	34 352	34 352,00	200,54	100,00
				śr. FRSE	17 130	34 352	34 352,00	200,54	100,00
				Ogółem	17 130	34 352	34 352,00	200,54	100,00
12	Euromobilność - szansą na zawodowy sukces, a także podwyższeniem jakości szkolenia praktycznego uczniów technikum	80130	ZSTiO im. S .Żeromskiego	bieżące, z tego:	221 565	221 565	221 194,52	99,83	99,83
				śr. FRSE	221 565	221 565	221 194,52	99,83	99,83
				Ogółem	221 565	221 565	221 194,52	99,83	99,83
13	Nauka - zdrowie - wychowanie: europejskie doświadczenia źródłem	80101	SP nr 13	bieżące, z tego:	95 502	97 887	81 349,15	85,18	83,11

**Wykonanie wydatków na zadania realizowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy
o finansach publicznych**

Tabela nr 76

	naszych inspiracji			śr. FRSE	95 502	97 887	81 349,15	85,18	83,11
				Ogółem	95 502	97 887	81 349,15	85,18	83,11
14	Świat w naszych rękach - możemy go naprawić	80101	SP nr 33	bieżące, z tego:	92 595	93 080	84 985,33	91,78	91,30
				śr. FRSE	92 595	93 080	84 985,33	91,78	91,30
				Ogółem	92 595	93 080	84 985,33	91,78	91,30
15	Świat w naszych rękach - możemy go naprawić	80101	SP nr 34	bieżące, z tego:	76 395	76 395	68 596,90	89,79	89,79
				śr. FRSE	76 395	76 395	68 596,90	89,79	89,79
				Ogółem	76 395	76 395	68 596,90	89,79	89,79
16	Uczymy się razem przez wspólną zabawę	80101	SP nr 42	bieżące, z tego:	50 883	50 883	38 440,97	75,55	75,55
				śr. FRSE	50 883	50 883	38 440,97	75,55	75,55
				Ogółem	50 883	50 883	38 440,97	75,55	75,55
17	Kobiety jako siła sprawcza rozwoju cywilizacji europejskiej	80120	IX LO im.C.K. Norwida	bieżące, z tego:	73 461	73 461	47 521,92	64,69	64,69
				śr. FRSE	73 461	73 461	47 521,92	64,69	64,69
				Ogółem	73 461	73 461	47 521,92	64,69	64,69
18	Edukacja zawodowa na plus	80130	ZSS-B	bieżące, z tego:	391 138	391 138	391 136,68	100,00	100,00
				śr. FRSE	391 138	391 138	391 136,68	100,00	100,00
				Ogółem	391 138	391 138	391 136,68	100,00	100,00
19	Droga do sukcesu zawodowego	80130	ZSPrusa	bieżące, z tego:	0	282 902	275 432,05	0,00	97,36
				śr. FRSE	0	282 902	275 432,05	0,00	97,36
				Ogółem	0	282 902	275 432,05	0,00	97,36

Wykonanie wydatków na zadania realizowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy o finansach publicznych

Tabela nr 76

20	Praktyki zagraniczne w ogrodach Andaluzji jako sposób na rozbudzenie kreatywności i aktywności zawodowej uczniów technikum architektury krajobrazu	80130	ZST	bieżące, z tego:	211 308	211 308	211 302,63	100,00	100,00
				śr. FRSE	211 308	211 308	211 302,63	100,00	100,00
				Ogółem	211 308	211 308	211 302,63	100,00	100,00
21	Wsparcie-Wiedza-Sukces	80101	SP nr 22	bieżące, z tego:	299 070	299 070	228 729,91	76,48	76,48
				śr. EFS/POKL	299 070	299 070	228 729,91	76,48	76,48
				śr. budżetu państwa	0	0	0,00	0,00	0,00
				Ogółem	299 070	299 070	228 729,91	76,48	76,48
22	Tęczowe przedszkole	80195	ZSS nr 23	bieżące, z tego:	536 705	655 476	506 012,31	94,28	77,20
				śr. EFS/POKL	536 705	655 476	506 012,31	94,28	77,20
				majątkowe, z tego:	0	0	0,00	0,00	0,00
				śr. EFS/POKL	0	0	0,00	0,00	0,00
				Ogółem	536 705	655 476	506 012,31	94,28	77,20
23	Mobilność szkolnej kadry edukacyjnej	80120	IV LO im.H.Sienkiewicza	Ogółem, z tego:	0	139 560	139 554,35	0,00	100,00
				śr. EFS/POWER	0	131 591	131 585,79	0,00	100,00
				śr. budżetu państwa	0	7 969	7 968,56	0,00	99,99
24	Podnoszenie wymiaru europejskiego placówki	80120	VII LO im.M.Kopernika	Ogółem, z tego:	0	92 857	65 477,87	0,00	70,51
				śr. EFS/POWER	0	87 555	61 739,08	0,00	70,51
				śr. budżetu państwa	0	5 302	3 738,79	0,00	70,52
25	Nowoczesna szkoła tzn. europejska jakość kształcenia	80130	TZN	Ogółem, z tego:	0	194 141	194 135,00	0,00	100,00

Wykonanie wydatków na zadania realizowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy
o finansach publicznych

Tabela nr 76

				śr. EFS/POWER	0	183 056	183 050,40	0,00	100,00
				śr. budżetu państwa	0	11 085	11 084,60	0,00	100,00
26	Szkoła innowacyjnych europejskich rozwiązań	80130	Z Sz im.J.Kochanowskiego	Ogółem, z tego:	0	139 563	131 529,91	0,00	94,24
				śr. EFS/POWER	0	131 594	124 019,43	0,00	94,24
				śr. budżetu państwa	0	7 969	7 510,48	0,00	94,25
27	Stáže zagraniczne dla uczniów i absolwentów szkół zawodowych oraz szkolenia kadry kształcenia zawodowego	80130	Z Sz Ekonomicznych	Ogółem, z tego:	0	275 445	200 000,00	0,00	72,61
				śr. EFS/POWER	0	259 717	188 579,92	0,00	72,61
				śr. budżetu państwa	0	15 728	11 420,08	0,00	72,61
28	Nowoczesne nauczanie inwestycją w przyszłość młodzieży cel: podniesienie kwalifikacji, jakości i atrakcyjności kształcenia	80110	Gim. nr 3 im.AK	Ogółem, z tego:	0	29 510	29 506,68	0,00	99,99
				śr. EFS/POWER	0	27 825	27 823,18	0,00	99,99
				śr. budżetu państwa	0	1 685	1 683,50	0,00	99,91
OGÓŁEM PRZEDSIĘWZIĘCIA REALIZOWANE W RAMACH PROJEKTÓW MIĘKKICH					2 232 379	3 570 694	3 161 247,84	141,61	88,53
				wydatki bieżące	2 232 379	3 570 694	3 161 247,84	141,61	88,53
				z tego:					
				śr. UE	2 232 379	3 520 956	3 117 841,83	139,66	2 592
				śr. budżetu państwa	0	49 738	43 406,01	0,00	537
				wydatki majątkowe	0	0	0,00	0,00	0,00
				z tego:					
				śr. UE	0	0	0,00	0,00	0,00
				śr. budżetu państwa	0	0	0	0,00	0,00

Udział uczniów w konkursach w 2015 r.

Tabela nr 77

Placówka	Nazwa konkursu	Ranga konkursu	Miejsce jakie zajął/zajęli uczniowie
Miejskie Przedszkole nr 1 im. Misia Uszatka	<i>Zaczarowana kraina misiów i niedźwiadków</i>	ogólnopolski	I miejsce
	<i>Portret Pani Wiosny</i>	ogólnopolski	I miejsce
	<i>Miś Uszatek zwiedza Polskę</i>	ogólnopolski	Nagroda główna
	<i>Niepodległość w oczach dziecka</i>	ogólnopolski	I miejsce
	<i>Narysuj konia</i>	ogólnopolski	I miejsce I miejsce
	<i>Świąteczna kartka</i>	ogólnopolski	nagroda
	<i>Krasnal Hałabała przyjaciel przyrody</i>	ogólnopolski	I miejsce
	<i>Moja ulubiona postać z bajki</i>	ogólnopolski	I miejsce I miejsce I miejsce
	<i>Miś Uszatek przyjacielem dzieci</i>	ogólnopolski	I miejsce
	<i>Mój przyjaciel Miś</i>	międzynarodowy	I miejsce
Miejskie Przedszkole nr 8	<i>Konkurs na wiersz podkreślający rolę wody w codziennej diecie organizowany przez twórców programu Mamo, Tato wołę wodę kształtującego prawidłowe nawyki żywieniowe</i>	ogólnopolski	Jedna z głównych nagród (nie było określonych miejsc) tablica edukacyjna wraz z zestawem magnetycznych plansz
Miejskie Przedszkole Nr 41	<i>Niepodległość w oczach dziecka</i>	ogólnopolski	I miejsce
	<i>Bezpieczne lądy morza ,powietrze i granice żołnierz ma swoje miejsce w kronice</i>	wojewódzki	I miejsce
	<i>Opowiedzcie dzieci czy zawsze jest dobrze gdy się świeci</i>	wojewódzki	I miejsce
	<i>Świat jakim go widzę nt. Ludzie sport i rekreacja</i>	wojewódzki	I miejsce
	<i>Skrzydłaci przyjaciele</i>	międzynarodowy	I miejsce

Udział uczniów w konkursach w 2015 r.

Tabela nr 77

Szkoła Podstawowa nr 1 im. Zdobywców Przeszłości	<i>Konkurs Przedmiotowy z Języka Polskiego dla uczniów szkół podstawowych woj. śląskiego w roku szkolnym 2014/2015</i>	wojewódzki	Laureat
Szkoła Podstawowa nr 2 im. Krzysztofa Kamila Baczyńskiego	<i>Ogólnopolski konkurs nauk przyrodniczych Światlik</i>	ogólnopolski	Nagroda główna
	<i>Turniej Trójek Siatkarskich w Minisiatkówce Chłopców w Mikołowie</i>	wojewódzki	I miejsce
Szkoła Podstawowa nr 8 im. Haliny Poświatowskiej	<i>Ogólnopolski Konkurs Plastyczny Europa naszym wspólnym domem</i>	ogólnopolski	I miejsce
	<i>Ogólnopolski Konkurs Plastyczny dla dzieci klas I-III Serce dla Serca</i>	ogólnopolski	I miejsce
	<i>Ogólnopolski Konkurs Plastyczny dla dzieci klas IV-VI Dar Serca</i>	ogólnopolski	I miejsce
Szkoła Podstawowa nr 14 im. Henryka Sienkiewicza	<i>Półfinał Igrzysk Młodzieży Szkolnej woj. śląskiego – mini piłka ręczna dziewcząt</i>	wojewódzki	I miejsce
Szkoła Podstawowa nr 21 im. Ks. Stanisława Konarskiego	<i>VI Wojewódzki Konkurs Plastyczny dla dzieci i młodzieży Świat, jakim go widzimy, Ludzie, sport i rekreacja</i>	wojewódzki	I miejsce
Szkoła Podstawowa nr 24 im. Jana Marcina Szancera	<i>Ogólnopolski Konkurs Znajomości Angielskiego Słownictwa ,WORDMASTER</i>	ogólnopolski	I miejsce
Szkoła Podstawowa nr 30	<i>Bezpieczny pieszy</i>	ogólnopolski	I miejsce
Szkoła Podstawowa nr 31 z Oddziałami Integracyjnymi	<i>Ogólnopolska Olimpiada Przedmiotowa z Języka Angielskiego</i>	ogólnopolski	Laureat
	<i>Grand Prix – Ogólnopolski Festiwal Twórczości Maryjnej Sancta Maria</i>	ogólnopolski	Grand Prix
	<i>Ogólnopolski Konkurs na gry i zabawy edukacyjne w ramach europejskiego projektu edukacyjno - ekologicznego Euronet 50/50 Max</i>	ogólnopolski	I miejsce
	<i>Wojewódzki Konkurs Przedmiotowy z</i>	wojewódzki	Laureat

Udział uczniów w konkursach w 2015 r.

Tabela nr 77

	<i>Matematyki</i>		
	<i>Wojewódzki Konkurs Poetycki dla szkół podstawowych i gimnazjów</i>	wojewódzki	Laureat
	<i>Wojewódzki Konkurs Poetycki dla szkół podstawowych i gimnazjów</i>	wojewódzki	Laureat
	<i>Wojewódzki Konkurs Poetycki dla szkół podstawowych i gimnazjów</i>	wojewódzki	Laureat
	<i>XXVII Międzywojewódzki Przegląd Zespołów Muzycznych i Solistów INTERPRETACJA 2014</i>	wojewódzki	I miejsce
Szkoła Podstawowa nr 32 im. Jerzego Dudy-Gracza	<i>Najbardziej niezwykły prezent dla Misia</i>	ogólnopolski	I miejsce
Szkoła Podstawowa nr 36 im. Polskich Olimpijczyków	<i>Ćwierćfinałowe Igrzyska Młodzieży Szkolnej Województwa Śląskiego Sztafetowe Biegi Przelajowe Chłopców</i>	wojewódzki	I miejsce drużyna chłopców
	<i>XXIII Złota Miła Częstochowa Ogólnopolski Biegi Uliczne</i>	ogólnopolski	I miejsce
	<i>Mistrzostwa Śląska w pływaniu Stylem dowolnym 50 m</i>	wojewódzki	I miejsce
	<i>Międzynarodowe Zawody w Dwuboju Nowoczesnym Dzieci w Pasymiu</i>	międzynarodowy	I miejsce
	<i>Finał Ogólnopolskich Zawodów w Dwuboju Nowoczesnym Dzieci PENTA DAY w Spale</i>	ogólnopolski	I miejsce I miejsce
	<i>Ogólnopolskie zawody klasyfikacji o Puchar Prezesa WMFS</i>	ogólnopolski	I miejsce
	<i>Mistrzostwa Śląska w pływaniu 10 -latków</i>	wojewódzki	I miejsce
Szkoła Podstawowa nr 38 Im. Ludwika Zamenhofa	<i>Ogólnopolski Turniej Tańca Towarzyskiego SPRING OPEN</i>	ogólnopolski	I miejsce
Szkoła Podstawowa nr 39	Wojewódzki Konkurs Przedmiotowy z	wojewódzki	Laureat

Udział uczniów w konkursach w 2015 r.

Tabela nr 77

im. Marii Konopnickiej	Języka Polskiego		
Szkoła Podstawowa nr 42 im. Jana Brzechwy	Wojewódzki Konkurs Przedmiotowy z Języka Polskiego dla uczniów szkół podstawowych	wojewódzki	Laureat
Szkoła Podstawowa nr 47 im. Marii Konopnickiej	XL Marsze na Orientację Wiosenny Kompas II. Runda Pucharu Województwa Śląskiego w Marszach na Orientację	wojewódzki	I miejsce
Szkoła Podstawowa Nr 49 im. Janusza Kusocińskiego	V Międzynarodowy Konkurs Artystyczny Ars Astronomica	międzynarodowy	I miejsce
	Tytuł najlepszego bramkarza w VII Ogólnopolskim Turnieju Piłki Nożnej Lipie 2015	ogólnopolski	I miejsce
	Wojewódzki Konkurs Przyrodniczo - Fotograficzny Wiosna w Przyrodzie	wojewódzki	I miejsce
	Wojewódzki Konkurs Przedmiotowy z Języka Polskiego dla uczniów szkół podstawowych	wojewódzki	Laureat
Szkoła Podstawowa nr 50 im. gen. Wł. Sikorskiego	Wojewódzki Konkurs Przedmiotowy z Języka Polskiego	wojewódzki	Laureat
	Wojewódzki Konkurs Przedmiotowy z Matematyki	wojewódzki	Laureat
Szkoła Podstawowa nr 52 im. Małego Powstańca	Ogólnopolski Konkurs Nauk Przyrodniczych Świetlik	ogólnopolski	I Nagroda
	Wojewódzki konkurs plastyczny Sznupiek radzi jak zima bezpiecznie się bawić	wojewódzki	I miejsce
	Ogólnopolski Turniej Wiedzy Pożarniczej Młodzież zapobiega pożarom	ogólnopolski	I miejsce
	Rugby Tag Mistrzostwa Mistrzostwa Polski	ogólnopolski	I miejsce
Szkoła Podstawowa z Oddziałami Integracyjnymi nr 53 im. Marii Skłodowskiej – Curie	Wojewódzki Konkurs Poetycki Antologia Poezji Dziecięcej	wojewódzki	I miejsce
Zespół Szkół nr 2	Ogólnopolski Turniej Tańca	ogólnopolski	I miejsce

Udział uczniów w konkursach w 2015 r.

Tabela nr 77

im. Polskich Noblistów	<i>Towarzyskiego</i>		I miejsce
	<i>Częstochowskie Otwarte Turnieje Młodych Adeptów Badmintona - Grand Prix 2015</i>	wojewódzki	I miejsce
Zespół Szkolno - Przedszkolny nr 1	<i>Ogólnopolski Konkurs Fotograficzny ,Tu gdzie mieszkam, wiosną jest najpiękniej</i>	ogólnopolski	I miejsce
	<i>Wojewódzki Konkurs Plastyczny – plakat do bajki Jaś i Małgosia</i>	wojewódzki	I miejsce I miejsce
Zespół Szkolno – Przedszkolny nr 3	<i>Konkurs plastyczny Podwodny Świat</i>	ogólnopolski	I miejsce w kategorii klas II-III I miejsce w kategorii klas IV-VI
Gimnazjum nr 1 im. Jana III Sobieskiego	<i>Wojewódzki Konkurs Przedmiotowy z Języka Polskiego</i>	wojewódzki	Laureat
Gimnazjum nr 2 im. Pokolenia Kolumbów	<i>XIV Międzynarodowy Mityng Lekkoatletyczny Beskidianathletic</i>	międzynarodowy	I miejsce
	<i>Ogólnopolski Konkurs dla Szkół Odkrywców Talentów</i>	ogólnopolski	Laureat - uzyskanie przez placówkę tytułu Mistrza Odkrywania Talentów
	<i>Program Zachowaj równowagę</i>	ogólnopolski	Laureat - uzyskanie przez placówkę Certyfikatu szkoły przyjaznej zdrowemu żywieniu i aktywności fizycznej
	<i>Ogólnopolski Konkurs Poetycki O Laur Wierzbaka</i>	ogólnopolski	Laureat
	<i>XXXI Wojewódzki Konkurs Krasomówczy</i>	wojewódzki	I miejsce
Gimnazjum nr 3 im. Armii Krajowej	<i>Konkurs Kocham te Święta</i>	ogólnopolski	I
	<i>Mistrzostwa Polski Gimnazjów w Rugby Tag – etap wojewódzki</i>	wojewódzki	I
	<i>Wojewódzki Konkurs Plastyczny o Janie Pawle II</i>	wojewódzki	I
	<i>Mistrzostwa Śląska Młodziczek Siatkówka plażowa dziewcząt</i>	wojewódzki	I
	<i>Wojewódzki Konkurs Przedmiotowy</i>	wojewódzki	Laureat

Udział uczniów w konkursach w 2015 r.

Tabela nr 77

	<i>z Matematyki</i>		
	<i>Konkurs przedmiotowy z Fizyki</i>	wojewódzki	Laureat
	<i>Wojewódzki Konkurs Przedmiotowy z Chemii</i>	wojewódzki	Laureat
	<i>Wojewódzki Konkurs Przedmiotowy z WOS-u</i>	wojewódzki	3 laureatów
	<i>Wojewódzki Konkurs Przedmiotowy z Geografii</i>	wojewódzki	Laureat
Gimnazjum nr 5 im. Mikołaja Reja	Konkurs Fotograficzny Biblioteka w oczach czytelnika	wojewódzki	I miejsce
	<i>Konkurs na gazetę ekologiczną w ramach projektu Jak daleko nam do EKO?</i>	wojewódzki	I miejsce
Gimnazjum nr 7 im. Konstantego Ildefonsa Gałczyńskiego	<i>Ogólnopolski Turniej Ekonomiczny w Pińczowie</i>	ogólnopolski	I miejsce
	<i>Konkurs plastyczno-literacki Razem lepiej" w ramach Kampanii Zachowaj Trzeźwy Umysł</i>	ogólnopolski	Laureat
	<i>Ciach mam fach konkurs w ramach ogłoszonego przez MEN r. szk. 2014/15 Rokiem Szkoły Zawodowców</i>	wojewódzki	I miejsce
Gimnazjum nr 9 im. Adama Mickiewicza	<i>Ogólnopolski Konkurs Przedmiotowy olimpus z Fizyki</i>	ogólnopolski	Laureat
	<i>Wojewódzki Konkurs Przedmiotowy z Wiedzy o Społeczeństwie</i>	wojewódzki	Laureat
Gimnazjum nr 11 im. M. Pawlikowskiej-Jasnorzewskiej	<i>Konkurs przedmiotowy z Wiedzy o Społeczeństwie</i>	wojewódzki	Laureat
Gimnazjum nr 12 im. Jana Matejki	<i>Wojewódzki Konkurs Przedmiotowy z Języka Polskiego</i>	wojewódzki	Laureat Laureat
	<i>Wojewódzki Konkurs Przedmiotowy z Matematyki</i>	wojewódzki	Laureat
	<i>Wojewódzki Konkurs Przedmiotowy</i>	wojewódzki	Laureat

Udział uczniów w konkursach w 2015 r.

Tabela nr 77

	<i>z Biologii</i>		
	<i>Wojewódzki Konkurs Przedmiotowy z Języka Rosyjskiego</i>	wojewódzki	Laureat
Gimnazjum nr 14 im. Królowej Jadwigi	<i>Konkurs Multitest organizowany przez Centrum Edukacji Szkolnej</i>	ogólnopolski	5. laureatów
	<i>Wojewódzki Konkurs Przedmiotowy z Matematyki</i>	wojewódzki	Laureat
	<i>Mistrzostwa Śląska Młodzików – skok wzwyż</i>	wojewódzki	I miejsce
Gimnazjum nr 17 im. Huberta Wagnera	<i>TAKWON – DO grand prix – juniorów</i>	ogólnopolski	I miejsce
	<i>Zachowaj trzeźwy umysł</i>	wojewódzki	I miejsce
	<i>Plażowa piłka siatkowa chłopców</i>	wojewódzki	I miejsce
Gimnazjum nr 18 z Oddziałami Integrycyjnymi im. Kazimierza Wielkiego	<i>XIV Międzynarodowy Konkurs Plastyczny Darujmy światu pokój</i>	międzynarodowy	Nagroda specjalna
	<i>Ogólnopolski Konkurs Plastyczny W harmonii z przyrodą</i>	ogólnopolski	I miejsce
	<i>I Ogólnopolski Konkurs Plastyczny z cyklu Znam swój kraj Kotlina Jeleniogórska</i>	ogólnopolski	I miejsce
	<i>IV edycja Ogólnopolskiego Konkursu Plastycznego: Ja – Ty - My Obywatele Europy</i>	ogólnopolski	I miejsce
	<i>VII Ogólnopolski Konkurs Literacki To co ważne. Mój głos w sprawie wartości</i>	ogólnopolski	1 nagroda w kategorii esej nagroda Prezesa Stowarzyszenia na Rzecz Dzieci i Młodzieży „Uskrzydłamy” w Piekarach Śląskich, nagroda Dyrektora Powiatowego Młodzieżowego Domu Kultury im.H. Jordana w Tarnowskich Górach
	<i>Wojewódzki Konkurs Plastyczny Skarbiec dla Europy</i>	wojewódzki	I miejsce

Udział uczniów w konkursach w 2015 r.

Tabela nr 77

Gimnazjum nr 20 im. Aleksandra Fredry	<i>Ogólnopolski konkurs matematyczny Plus</i>	ogólnopolski	Uczennica kl.I otrzymała Dyplom Orła matematycznego i tytuł FINALISTY
	<i>Wojewódzki konkurs poetycki dla szkół podstawowych i gimnazjów</i>	wojewódzki	Uczennica kl. III otrzymała DYPLOM LAUREATA za publikację utworu poetyckiego w XII tomie ANTOLOGII POEZJI DZIECIECEJ
Gimnazjum nr 22 im. Marii Skłodowskiej-Curie	<i>Ogólnopolski Konkurs Finansoaktywni. Misja: Podatki</i>	ogólnopolski	3. laureatów
	<i>Wojewódzki Konkurs Przedmiotowy z Geografii</i>	wojewódzki	Laureat
	<i>Finał Wojewódzki Coca-Cola Cup 2015</i>	wojewódzki	I miejsce
	<i>Półfinał Województwa Śląskiego Piłka Nożna Chłopcy</i>	wojewódzki	I miejsce
	<i>Finał Śląskiej Ligi Orlików o Puchar Marszałka Województwa Śląskiego</i>	wojewódzki	I miejsce
I Liceum Ogólnokształcące im. Juliusza Słowackiego	<i>IV OGÓLNOPOLSKI KONKURS HISTORYCZNO – LITERACKI Polskie więźniarki w Ravensbrück Kategoria: prezentacja multimedialna – szkoły ponadgimnazjalne</i>	ogólnopolski	I miejsce
	<i>Eurodyktando 2015 – konkurs dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych województwa śląskiego</i>	wojewódzki	I miejsce
	<i>Konkurs historyczny Wypędzenia i wywózki, martyrologia i zwycięstwa Polaków Rok 1945. Koniec wojny i trudny pokój?</i>	wojewódzki	Laureat
IV Liceum Ogólnokształcące im. Henryka Sienkiewicza	<i>Olimpiada O diamentowy indeks AGH</i>	ogólnopolski	Laureat
VI Liceum Ogólnokształcące im. Jarosława Dąbrowskiego	<i>Beatch Soccer chłopców</i>	wojewódzki	I miejsce/ drużyna męska VI LO
VII Liceum Ogólnokształcące im. Mikołaja Kopernika	<i>Piłka ręczna dziewcząt</i>	wojewódzki	I miejsce w półfinałach wojewódzkich

Udział uczniów w konkursach w 2015 r.

Tabela nr 77

IX Liceum Ogólnokształcące im. Cypriana Kamila Norwida	<i>XXII Olimpiada Informatyczna</i>	ogólnopolski	Laureat
	<i>VIII edycja Ogólnopolskiego Konkursu My w Europie</i>	ogólnopolski	Laureat
	<i>XIV Międzynarodowa Olimpiada Języka Niemieckiego (organizowana przez Wyższą Szkołę Ekonomiczno – Humanistyczną w Bielsku – Białej)</i>	międzynarodowy	I miejsce
	<i>XIII edycja Szkolnej Internetowej Gry Giełdowej, zorganizowanej przez Fundację sława A. Pagi</i>	ogólnopolski	1 miejsce w woj. śląskim
	<i>Mistrzostwa Europy Kadetów w Piłce Siatkowej Halowej –Kocaeli/Sakarya (Turcja) - 2015</i>	międzynarodowy	Złoty Medal
Zespół Szkół im. gen. Władysława Andersa	<i>Konkurs Informatyczny Bezpieczny uczeń</i>	wojewódzki	I miejsce
Zespół Szkół im. Bolesława Prusa	<i>Przegląd Szkolnych Amatorskich Zespołów Satyryczno- Literackich Województwa śląskiego</i>	wojewódzki	I miejsce
Zespół Szkół Technicznych	<i>Ars Astronomica 2015</i>	ogólnopolski	I miejsce
Techniczne Zakłady Naukowe im. gen. Władysława Sikorskiego	<i>Ogólnopolski konkurs im. gen. Stefana Roweckiego PS. „GROR” „Historia Armii Krajowej”</i>	ogólnopolski	1 miejsce
	XIX Konkurs Wiedzy Technicznej	wojewódzki	I miejsce zespołowo
Zespół Szkół Zawodowych Specjalnych im. Marii Grzegorzewskiej	XI Ogólnopolski Konkurs plastyczny Kolorowe święta	ogólnopolski	I miejsce

Udział uczniów w konkursach w 2015 r.

Tabela nr 77

	XIX Wojewódzki Konkurs plastyczny dla dzieci sprawnych inaczej i specjalnej troski Moje marzenia	wojewódzki	I miejsce
	XV Ogólnopolski konkurs plastyczny dla dzieci specjalnej troski Moja rodzina w kolorach świata	ogólnopolski	I miejsce
	Wojewódzkie Mistrzostwa Śląska – tenis stołowy	wojewódzki	I miejsce (indywidualne)
	Wojewódzki turniej- piłka siatkowa	wojewódzki	I miejsce (drużynowo)
	Wojewódzki Halowy Turniej - piłka nożna	wojewódzki	I miejsce (drużynowo)

<http://erasmusplus.org.pl/o-programie/>

Współpraca zagraniczna szkół i placówek oświatowych 2015 Program Erasmus+

Tabela nr 78

Pełna nazwa szkoły/placówki	Miasto partnerskie/Kraj	Rodzaj i nazwa przedsięwzięcia	Miejsce realizacji działań w 2015r.
Szkoła Podstawowa Nr 13 im. Kornela Makuszyńskiego	Bournemouth/Wielka Brytania	Projekt <i>Nauka - zdrowie - wychowanie: europejskie doświadczenia źródłem naszych inspiracji</i> Działania w akcji <i>Mobilność kadry edukacji szkolnej Job shadowing</i> - Obserwacja pracy nauczycieli, organizacji pracy, obserwacja organizacji pomocy psychologiczno – wychowawczej	Bournemouth
	Vigo/Hiszpania	Projekt <i>Nauka - zdrowie - wychowanie: europejskie doświadczenia źródłem naszych inspiracji</i> Działania w akcji <i>Mobilność kadry edukacji szkolnej Job shadowing</i> - obserwacja pracy nauczycieli, organizacji pracy, pracy z platformą informacyjno-edukacyjną	Vigo
	Tampere/Finlandia	Projekt <i>Nauka - zdrowie - wychowanie: europejskie doświadczenia źródłem naszych inspiracji</i> Działania w akcji <i>Mobilność kadry edukacji szkolnej Job shadowing</i> - obserwacja pracy nauczycieli, organizacji pracy, poznanie systemu edukacji	Tampere
Szkoła Podstawowa z Oddziałami Integracyjnymi nr17 im. S.Wyspiańskiego	Patras/Grecja		Leiria
	Izmir/Turcja		

Współpraca zagraniczna szkół i placówek oświatowych 2015 Program Erasmus+

Tabela nr 78

Pełna nazwa szkoły/placówki	Miasto partnerskie/Kraj	Rodzaj i nazwa przedsięwzięcia	Miejsce realizacji działań w 2015r.
	Argamasilla de Alba/Hiszpania	Projekt <i>Rowerem przez czas i przestrzeń</i>	San Giovanni Valdarno
	San Giovanni Valdarno/Włochy	Wizyty robocze	
	Leiria/Portugalia		
Szkoła Podstawowa nr 33 im. Marii Kownackiej	Dali/Cypr	Projekt <i>Świat w naszych rękach – możemy go naprawić</i> Działania w akcji <i>Mobilność kadry edukacji szkolnej Job shadowing</i> - szkolenie dla nauczycieli z zakresu innowacyjnych metod nauczania	Dali
	Bursa/Turcja	Projekt <i>Świat w naszych rękach – możemy go naprawić</i> Działania w akcji <i>Mobilność kadry edukacji szkolnej Job shadowing</i> - szkolenie dla nauczycieli z zakresu metod pracy z uczniami o specjalnych potrzebach edukacyjnych	Bursa
	Ateny/Grecja	Projekt <i>Świat w naszych rękach – możemy go naprawić</i>	Ateny Laholm Częstochowa
	Laholm/Szwecja	Mobilność uczniów do Grecji i realizacja zadań ujętych we wniosku aplikacyjnym	
	Ylöjärvi/Finlandia	Mobilność uczniów do Szwecji i realizacja zadań wspólnie z europejskimi rówieśnikami	
	Lizbona – Portugalia	Zorganizowanie wideokonferencji z krajami partnerskimi	
Szkoła Podstawowa nr 34 im. Aleksandra hrabiego Fredry	Bursa/Turcja	Projekt <i>Świat w naszych rękach – możemy go naprawić</i> Działania w akcji <i>Mobilność kadry edukacji szkolnej Job shadowing</i> - szkolenie dla nauczycieli z zakresu metod pracy z uczniami o specjalnych potrzebach edukacyjnych	Bursa
	Dali/Cypr	Projekt <i>Świat w naszych rękach – możemy go naprawić</i> Działania w akcji <i>Mobilność kadry edukacji szkolnej Job shadowing</i> - szkolenie dla nauczycieli z zakresu innowacyjnych metod nauczania	Dali

Współpraca zagraniczna szkół i placówek oświatowych 2015 Program Erasmus+

Tabela nr 78

Pełna nazwa szkoły/placówki	Miasto partnerskie/Kraj	Rodzaj i nazwa przedsięwzięcia	Miejsce realizacji działań w 2015r.
	Ateny/Grecja	Projekt <i>Świat w naszych rękach – możemy go naprawić</i>	Ateny Laholm Częstochowa
	Laholm/Szwecja	Mobilność uczniów do Grecji i realizacja zadań ujętych we wniosku aplikacyjnym	
	Ylöjärvi/Finlandia	Mobilność uczniów do Szwecji i realizacja zadań wspólnie z europejskimi rówieśnikami	
	Lizbona/Portugalia	Zorganizowanie wideokonferencji z krajami partnerskimi	
Szkoła Podstawowa nr 42 im. Jana Brzechwy	Begles/Francja	Projekt <i>Uczymy się razem przez wspólną zabawę</i>	Alicante Katwijk Istanbul Sherborne
	Sherborne/Wielka Brytania		
	Alicante/Hiszpania		
	Stambuł/Turcja		
	Katwijk/Holandia		
Zespół Szkół nr 2 im. Polskich Noblistów	Kiskunfélegyházi/Węgry	Projekt <i>Spotkajmy się</i>	Częstochowa
	Bergen/Norwegia		
	Bailén/Hiszpania		
	Druskiennikai/Litwa		
	Ankara/Turcja		
IX Liceum Ogólnokształcące im. Cypriana Kamila Norwida	Kuopio/Finlandia	Projekt <i>Kobiety jako siła sprawcza rozwoju cywilizacji europejskiej</i>	Kuopio Bordeaux
	Bordeaux/Francja	Wizyta partnerska uczniów i nauczycieli	
Zespół Szkół im. Bolesława Prusa	Schkeuditz/Niemcy	Projekt <i>Droga do sukcesu zawodowego</i> Praktyki zawodowe	Schkeuditz
Zespół Szkół Technicznych Technikum nr 12	Granada/Hiszpania	Projekt <i>Praktyki zagraniczne w ogrodach Andaluzji jako sposób na rozbudzenie kreatywności i aktywności zawodowej uczniów technikum architektury krajobrazu</i>	Granada
	Frankfurt nad Odrą/Niemcy	Praktyki zawodowe	Frankfurt nad Odrą
Zespół Szkół Technicznych i Ogólnokształcących im. Stefana Żeromskiego	Rimini/Włochy	Projekt <i>Euromobilność – szansą na zawodowy sukces, a także podwyższeniem jakości szkolenia praktycznego uczniów technikum</i> Praktyki zawodowe	Rimini

Pełna nazwa szkoły/placówki	Miasto partnerskie/Kraj	Rodzaj i nazwa przedsięwzięcia	Miejsce realizacji działań w 2015r.
Szkoła Podstawowa nr 1 im. Zdobywców Przeszłości	Blandford/Wielka Brytania	Projekt <i>Unia Europejska</i> - <i>zjednoczone głosy</i> Wizyty partnerskie	Burdur Blandford
	Burdur/Turcja		
	Déville-lès-Rouen/Francja		
	Espluges de Llobregat/Barcelona/Hiszpania		
	Comuna Pietrosa/Rumunia		
	Bremen/Niemcy		
	Campofelice di Roccella/Włochy		
	Parvomar/Bułgaria		
Szkoła Podstawowa nr 12 im. Bolesława Chrobrego	Taranto/Włochy	Projekt <i>Moje życie, mój wybór</i> Wizyty robocze	Parnu Yalova
	Oslo/Norwegia		
	Swansea/Wielka Brytania		
	Järvenpää/Finlandia		
	Yalova/Turcja		
	Debreczyn/Węgry		
	Parnu/Estonia		
Szkoła Podstawowa nr 31 z Oddziałami Integracyjnymi	Leicester/Wielka Brytania	Projekt <i>Świat wokół nas: dziedzictwo kulturowe i krajobrazy</i> Wizyty robocze	Tallin Varna
	Ceuta/Hiszpania		
	Betzdorf/Niemcy		
	Granville/Francja		
	Varna/Bułgaria		
	Limassol/Cypr		
	Tallin/Estonia		
	Colmurano/Włochy Loro Piceno/Włochy		
	Lavrio/Grecja		

	Baru/Rumunia		
Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 3	Iasi (Rumunia)	Projekt <i>Zdrowy start w przyszłość</i> Wizyty robocze	Iasi Manavgat
	Vidin (Bułgaria)		
	Manavgat (Turcja)		
	Zagrzeb (Chorwacja)		
	Thessaloniki(Grecja)		
	Chieti (Włochy)		
Gimnazjum nr 12 im. Jana Matejki	Alba (Włochy)	Projekt <i>Być w Europie</i> Wizyta robocza	Alba
	Hoya/Niemcy		
	Middelfart/Dania		
	Aydın/Turcja		
Gimnazjum Nr 22 im. Marii Skłodowskiej - Curie	Kärdla/Estonia	Projekt <i>Zdecyduj się żyć i myśleć zdrowo</i> <i>w zdrowym społeczeństwie</i> Wizyta robocza	Kärdla
	Morestel/Francja		
	San Pietro In Cariano/Włochy		
	Manisa/Turcja		
IV Liceum Ogólnokształcące im. Henryka Sienkiewicza	Lyon/Francja	Projekt <i>Sztuka ludowa i jej wpływ na kulturę</i> <i>europejską</i> Wizyty robocze	Vidin Opava Ružomberk
	Zalaegerszeg/Węgry		
	Opava/Czechy		
	Ružomberk/Słowacja		
	Vidin/Bułgaria		
	Buzău/Rumunia		
	Caerleon/Wielka Brytania		

Inicjatywy realizowane w ramach programu Fundacji Rozwoju Systemu Edukacji e-Twinning

Tabela nr 80

Pełna nazwa szkoły/placówki	Miasto partnerskie/Kraj	Rodzaj i nazwa przedsięwzięcia
Szkoła Podstawowa Nr 46 im. Stefana Żeromskiego	Horná Ždaňa/Słowacja	Platforma internetowa e-Twinning projekt <i>Poznaj gdzie żyjemy</i>
Szkoła Podstawowa z Oddziałami Integracyjnymi nr 53 im. Marii Skłodowskiej - Curie	Most/Czechy	Platforma internetowa e-Twinning projekt <i>Let`s come pupils to life (Come with us through Four Seasons)</i>
	Palencia/Hiszpania	
	Çanakkale/Turcja	Platforma internetowa e-Twinning projekt <i>Far but in touch</i>
	Katerini/Grecja	
	Bażanowice/Polska	
Gimnazjum nr 11 im. Marii Pawlikowskiej- Jasnorzewskiej	Saloniki/Grecja	Platforma internetowa e-Twinning projekt <i>Multi-Kulti- Theater</i>
	Ateny/Grecja	Platforma internetowa e-Twinning projekt <i>Hit the road</i>
	Saloniki/Grecja	Platforma internetowa e-Twinning projekt <i>H@nd in H@nd</i>
	Prostějov/Czechy	
	Lwów/Ukraina	
Gimnazjum nr 13 z Oddziałami Dwujęzycznymi im. Ignacego Jana Paderewskiego	Włochy/Torino	Platforma internetowa e-Twinning projekt <i>ABC of my country</i>
	Belgrad/Serbia	
	Chios/Grecja	
	Arrecife/Hiszpania	
	Vrbovec/Chorwacja	
	Moldava nad Bodvou/Słowacja	
	<i>Klaipėda/Litwa</i>	
	<i>Ljubljana/Słowenia</i>	
	Pont-à-Mousson/Francja	
	Saint-Soupplets/Francja	
	Nijverdal/Holandia	Platforma internetowa e-Twinning projekt <i>The most wonderful time of the year</i>

Inicjatywy realizowane w ramach programu Fundacji Rozwoju Systemu Edukacji e-Twinning

Tabela nr 80

	Lecce/Włochy	
I Liceum Ogólnokształcące im. Juliusza Słowackiego	Kozani/Grecja	Platforma internetowa e-Twinning projekt <i>Following Literary Men - a Journey through Their Lives and Works</i>

Pozostałe działania

Tabela nr 81

Pełna nazwa szkoły/placówki	Miasto partnerskie/Kraj	Rodzaj i nazwa przedsięwzięcia
Gimnazjum nr 2 im. Pokolenia Kolumbów	Cantanhede/Portugalia	Indywidualne nawiązanie kontaktów przez uczniów Wymiana prac uczniów pocztą tradycyjną oraz przez Internet
Gimnazjum nr 3 im. Armii Krajowej w Częstochowie	Skødstrup/Dania	Wymiana młodzieży ze szkołą w Skødstrup – wyjazd uczniów do Danii i wizyta uczniów duńskich w Polsce
Gimnazjum nr 8 z Oddziałami Sportowymi im. Polskich Olimpijczyków	Teterow/Niemcy	Wymiana młodzieży w ramach projektu dofinansowanego przez międzynarodową organizację Polsko - Niemiecka Współpraca Młodzieży
	Kriovograd/Ukraina	Projekt <i>Teatr w górach bez granic</i> w ramach projektu dofinansowanego przez Polsko- Ukraińską Współpracę Młodzieży
	Sordevola/Włochy	Projekt <i>Młodzież z pasją</i> Fundacja Convivo/Łódź
Gimnazjum nr 12 im. Jana Matejki	Augsburg (Niemcy)	Wymiana młodzieży w ramach projektu dofinansowanego przez międzynarodową organizację Polsko - Niemiecka Współpraca Młodzieży
	Meppen (Niemcy)	Wymiana młodzieży w ramach projektu dofinansowanego przez międzynarodową organizację Polsko - Niemiecka Współpraca Młodzieży
Gimnazjum nr 13 z Oddziałami Dwujęzycznymi im. Ignacego Jana Paderewskiego	Myrgorod/Ukraina,	Wymiana młodzieży w ramach projektu dofinansowanego przez międzynarodową organizację Polsko - Niemiecka Współpraca Młodzieży
	Konstanz/Niemcy	
I Liceum Ogólnokształcące im. Juliusza Słowackiego	Forchheim/Niemcy	Wymiany młodzieży w ramach projektu dofinansowanego przez międzynarodową organizację Polsko - Niemiecka Współpraca Młodzieży
	Alzano Lombardo/Włochy	Wymiana młodzieży ze szkołą w Alzano Lombardo – wyjazd uczniów do Włoch i wizyta uczniów włoskich w Polsce
	Herzliyya/Izrael	Projekt <i>Pamięć dla przyszłości</i> Wizyta gości z Izraela w Polsce
Zespół Szkół im. dr Władysław Biegańskiego	Tel Aviv/ Izrael	Wizyta delegacji z Izraela w ramach programu <i>Blżej siebie. Zachować pamięć. Kultura i historia dwóch narodów</i> realizowanego przez ORE w Warszawie, MEN Izraela, Instytut Yad Vashem w Jerozolimie we współpracy z p. A. Goldmanem – Przewodniczącym

Pozostałe działania

Tabela nr 81

Pełna nazwa szkoły/placówki	Miasto partnerskie/Kraj	Rodzaj i nazwa przedsięwzięcia
		Związku Żydów Częstochowian w Izraelu
V Liceum Ogólnokształcące im. Adama Mickiewicza	Chicago/Stany Zjednoczone	Współpraca z Polonią Amerykańską – praca projektowa na temat działalności Polonii w Stanach Zjednoczonych
	Ambasada Stanów Zjednoczonych w Warszawie Konsulat Generalny Stanów Zjednoczonych w Krakowie	Poznanie kultury amerykańskiej na zajęciach: KULTUROZNAWSTWO USA
VI Liceum Ogólnokształcące im. Jarosława Dąbrowskiego	Bamberg/Niemcy	Wizyta uczniów niemieckich w Częstochowie
VII Liceum Ogólnokształcące im. M. Kopernika	Londyn/Wielka Brytania	Program <i>PO WER Edukacja Szkolna</i> kurs metodyczny dla nauczycieli języka angielskiego
	Belfast/Wielka Brytania	Program <i>PO WER Edukacja Szkolna</i> kurs metodyczny z elementami realioznawstwa dla nauczycieli języka angielskiego
	Cambridge/Wielka Brytania	Program <i>PO WER Edukacja Szkolna</i> kurs <i>blended learning</i> dla nauczycieli języka angielskiego
	Barcelona/Hiszpania	Program <i>PO WER Edukacja Szkolna</i> kurs języka hiszpańskiego
	Canterbury/Wielka Brytania	Program <i>PO WER Edukacja Szkolna</i> kurs o wykorzystaniu dramy w nauczaniu
	Dunfermline/Wielka Brytania	Program <i>PO WER Edukacja Szkolna</i> kurs metodyczny z elementami realioznawstwa dla nauczycieli języka angielskiego
VIII Liceum Ogólnokształcące Samorządowe	Bamberg/Niemcy	Wizyta gości z Niemiec, hospitacja lekcji i poznanie systemu edukacji w Polsce
	Herxheim bei Landau/Niemcy	Wyjazd do Niemiec z okazji jubileuszu 20 - lecia istnienia szkoły w Herxheim i jej partnerskiej współpracy z VIII LO Samorządowym
IX Liceum Ogólnokształcące im. Cypriana Kamila Norwida	Pforzheim/ Niemcy	Wymiana młodzieży w ramach projektu dofinansowanego przez międzynarodową organizację Polsko - Niemiecka Współpraca Młodzieży
	Bad Marienberg/Niemcy	Międzynarodowe seminarium dot. zagadnień Unii Europejskiej
Samorządowy Ośrodek Doskonalenia	Bamberg/Niemcy	Wizyta studyjna 26 nauczycieli z Niemiec celem hospitacji lekcji języka niemieckiego, wizyty w szkołach, spotkania z nauczycielami i uczniami
	Bamberg/Niemcy	Wizyta studyjna 7 osobowej delegacji częstochowskich oświatowców w Dientzenhofer – Gymnasium w Bambergu. Celem wyjazdu było omówienie i podpisanie warunków

Pozostałe działania

Tabela nr 81

Pełna nazwa szkoły/placówki	Miasto partnerskie/Kraj	Rodzaj i nazwa przedsięwzięcia
		współpracy dotyczącej wyjazdów hospitacyjnych nauczycieli polskich i niemieckich.
Zespół Szkół Ekonomicznych	Spoletto/Włochy	Stáže Zagraniczne dla uczniów i absolwentów szkół zawodowych oraz szkolenia kadry kształcenia zawodowego Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój współfinansowany z Europejskiego Funduszu Społecznego
	Ludwigshafen am Rhein/Niemcy	
Zespół Szkół Gastronomicznych im. Marii Skłodowskiej - Curie	Bamberg/Niemcy	Wizyta gości z Niemiec, hospitacja lekcji i poznanie systemu edukacji w Polsce
	Pforzheim/Niemcy	<i>Dni Niemieckie – II edycja</i> z udziałem gości ze szkoły partnerskiej JOHANNA –WITTUM-SCHULE w Pforzheim
Zespół Szkół Samochodowo - Budowlanych	Waldenburg/Niemcy	Wymiana młodzieży
	Kaposvar/Węgry	Wymiana młodzieży i opiekunów w w ramach przedsięwzięcia: <i>Poznajemy funkcjonowanie szkoły techniczno - budowlanej na Węgrzech i firm mechanicznych i budowlanych na rynku węgierskim . Zdobywamy wiedzę realioznawczą regionu południowych Węgier. Ćwiczymy umiejętności językowe (język niemiecki)</i> Udział delegacji szkoły w uroczystościach nadania imienia partnerskiej szkole w Kaposvar
	Martin/Słowacja	Wymiana młodzieży
Miejskie Przedszkole nr 4 im. Jana Brzechwy	Vicenza;/Włochy	Projekt <i>Młodzi dla świata</i> Cykl zajęć z zakresu edukacji globalnej Podsumowanie II etapu projektu Przygotowanie wystawy Występy dzieci
Miejskie Przedszkole nr 20		
Miejskie Przedszkole nr 36		
Miejskie Przedszkole nr 38		
Miejskie Przedszkole nr 42		
Szkoła Podstawowa nr 1 im. Zdobyców Przeszłości		
Szkoła Podstawowa nr 12 im. Bolesława Chrobrego		
Szkoła Podstawowa nr 33 im. Marii Kownackiej		
Szkoła Podstawowa nr 38 im. Ludwika Zamenhofs		
Zespół Szkolno – Przedszkolny nr 1		

Zarządzanie kryzysowe, ochrona ludności i sprawy obronne:

- Budowa stacji telemetrycznej poziomu wody na kanale ulgi Kucelinka
- Wdrożenie map zagrożenia powodziowego oraz ryzyka powodziowego
- Rozbudowa systemu wczesnego ostrzegania oraz modernizacja Miejsko-Powiatowego Centrum Zarządzania Kryzysowego
- Zapewnienie gotowości bojowej jednostek OSP działających na terenie miasta
- Udział w akcjach ratowniczo-gaśniczych jednostek OSP
- Popularyzacja zarządzania kryzysowego, ochrony przeciwpożarowej i obrony cywilnej w szkołach i placówkach oświatowych oraz zakładach pracy

• Działalność Straży Miejskiej:

- Interwencje podejmowane przez strażników miejskich
- Interwencje podejmowane w ramach akcji prewencyjnych
- Zgłoszenia od mieszkańców
- Udział instytucji w zdarzeniach ujawnionych dzięki miejskiemu systemowi monitoringu wizyjnego
- Katalog zdarzeń ujawnionych dzięki systemowi monitoringu
- Współpraca z Policją w 2015 r.
- Główne sprawy przekazane Policji przez Straż Miejską w ramach bieżącej współpracy
- Sprawy przekazane Policji Izbie Dziecka
- Współpraca z Urzędem Celnym

Zarządzanie kryzysowe, ochrona ludności i sprawy obronne

Zasadniczym celem podejmowanych w 2015 r. działań była kontynuacja wieloletnich inwestycji w zakresie wybudowania i uruchomienia 4. stacji pomiaru wysokości wody na rzekach przepływających przez teren miasta Częstochowy. Dokonano wdrożenia map zagrożenia powodziowego oraz map ryzyka powodziowego dla Miasta Częstochowy. Kontynuowano również rozbudowę systemów wczesnego ostrzegania w zakresie zapobiegania sytuacjom kryzysowym, reagowania i usuwania skutków katastrof naturalnych i awarii technicznych oraz modernizację Miejsko – Powiatowego Centrum Zarządzania Kryzysowego. Uczestniczono w przygotowaniu i organizacji wojewódzkiego ćwiczenia pk.: „KWARRANTANNA 2015”. W tym celu wykonywano szereg przedsięwzięć organizacyjnych, logistycznych oraz planistycznych.

Ponadto prowadzono działania w poniższym zakresie:

- zabezpieczenie logistyczne Wydziału Zarządzania Kryzysowego, Ochrony Ludności i Spraw Obronnych,
- zapewnienie gotowości bojowej jednostek ochotniczych straży pożarnych (OSP) działających na terenie miasta,
- popularyzację zarządzania kryzysowego, ochrony przeciwpożarowej i obrony cywilnej w szkołach, placówkach oświatowych oraz zakładach pracy.

Budowa stacji telemetrycznej poziomu wody na kanale ulgi Kucelinka

W dniu 19 czerwca 2015 r. została podpisana umowa pomiędzy Gminą Miasto Częstochowa a Instytutem Meteorologii i Gospodarki Wodnej w Warszawie oddział w Krakowie na wykonanie i uruchomienie telemetrycznej stacji pomiarów stanu wody na kanale ulgi Kucelinka. Ostatecznie w dniu 26 listopada 2015 r. stacja została oddana do użytkowania i pod adresem <http://193.33.0.10/czestochowa/> można odczytywać z niej dane. Wybudowane stacje monitoringu rzeki Warty oraz kanału ulgi Kucelinka pozwalają na bieżąco analizować sytuację hydrologiczną rzek oraz oceniać zagrożenie powodziowe. W latach 2016-2017 planowane jest uruchomienie jeszcze dwóch telemetrycznych stacji pomiaru stanu wody na rzece Warcie i Stradomce.

Wdrożenie map zagrożenia powodziowego oraz ryzyka powodziowego

W dniu 20 kwietnia 2015 r. Dyrektor Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Poznaniu przekazał mapy zagrożenia powodziowego i mapy ryzyka powodziowego dla miasta Częstochowy, sporządzone przez Prezesa Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej. Przekazane materiały są dokumentem oficjalnym, dlatego dane z map zagrożenia powodzią są uwzględniane przy opracowywaniu, bądź zmianie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Częstochowy oraz sporządzaniu i aktualizacji miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego jak i przy wydawaniu decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego lub decyzji o warunkach zabudowy. Ponadto, każdy mieszkaniec miasta może sprawdzić, czy jego nieruchomość znajduje się na terenie zalewowym czy też nie.

<http://mapy.isok.gov.pl/imap/>.

Rozbudowa systemu wczesnego ostrzegania oraz modernizacja Miejsko – Powiatowego Centrum Zarządzania Kryzysowego

Miejsko-Powiatowe Centrum Zarządzania Kryzysowego realizuje zadania dotyczące wspomaganie działań służb ratowniczych i jednocześnie jest ośrodkiem koordynującym działania powiatowych służb, inspekcji i straży oraz podmiotów odpowiedzialnych za ochronę ludności w sytuacji katastrof naturalnych, awarii technicznych oraz klęsk żywiołowych. W dniu 16 marca 2015 roku podpisano aneks do porozumienia z 2014 r. pomiędzy Prezydentem Miasta Częstochowy, Starostą Częstochowskim, Komendantem Miejskim Państwowej Straży Pożarnej oraz Dyrektorem Pogotowia Ratunkowego w sprawie funkcjonowania Miejsko-Powiatowego Centrum Zarządzania Kryzysowego w Częstochowie obejmującego teren miasta Częstochowy i powiatu częstochowskiego, określający zasady funkcjonowania i finansowania centrum. W roku sprawozdawczym odnowiono licencję na użytkowanie oprogramowania „112.pl” oraz „mapa.pl”.

Udział w zdarzeniach miejskich służb, inspekcji i straży

Tabela nr 82

Lp.	Nazwa	Liczba zdarzeń
1.	Miejsko-Powiatowe Centrum Zarządzania Kryzysowego	1 937
2.	Pogotowie Ratunkowe	68 461
3.	Państwowa Straż Pożarna	3 132
4.	Straż Miejska	52 701
Razem:		126 231

Na realizację działań w sytuacjach zagrożeń wydatkowano z budżetu gminy na zadania w zakresie zarządzania kryzysowego poniższe kwoty:

- wynajem autobusu do zdarzeń kryzysowych – 1 995 zł,
- wywóz i utylizację odpadów niebezpiecznych – 8 895 zł,
- wyburzenie budynków – 9 840 zł,
- serwisowanie oprogramowania zainstalowanego w M-PCZK – 129 642 zł, w tym 50 000 zł dotacja z Powiatu Częstochowskiego; 79 642 zł środki własne gminy,
- usługi telekomunikacyjne Centrex i bezpłatna infolinia TP 0-800 (kryzys) – 63 815 zł,
- wyposażenie Miejsko-Powiatowego Centrum Zarządzania Kryzysowego – 13 894 zł,
- naprawa oraz konserwacja syren elektronicznych – 13 802 zł, w tym 3 900 zł dotacja ze Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego; 9 902 zł środki własne gminy,
- zakup i montaż 5 syren (3 syreny elektroniczne oraz 2 syreny elektromechaniczne) – 71 100 zł,
- zakup i montaż czujnika poziomu rzek w Częstochowie – 63 900 zł,
- dofinansowanie do zakupu pojazdu pożarniczego dla Komendy Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej – 300 000 zł,
- dotacja dla KM Policji na dofinansowanie wyposażenia specjalistycznego samochodu dla Policji – 50 000 zł.

Zabezpieczano ruch pielgrzymkowy na Jasną Górę (w zakresie komunalnym, medycznym, bezpieczeństwa i porządku publicznego oraz komunikacyjnym). Informacje o wszystkich pielgrzymkach pieszych, tj. liczbie uczestników, trasach i terminie przekazywano do Miejsko-Powiatowego Centrum Zarządzania Kryzysowego oraz powiatowych służb, inspekcji i straży. Ogółem zgłoszonych zostało 257 pielgrzymek pieszych, w których uczestniczyło około 124 000 pątników.

W 2015 roku kontynuowano współpracę z Wojskową Komendą Uzupelnień, Komendą Miejską Państwowej Straży Pożarnej, Komendą Miejską Policji, Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym oraz innymi służbami, inspekcjami i strażami czuwającymi nad bezpieczeństwem mieszkańców. Wydano 94 decyzje w sprawie przeznaczenia do wykonywania świadczeń rzeczowych i osobistych na rzecz obrony.

Obecnie na terenie miasta rozmieszczonych jest 21 nowoczesnych syren elektronicznych posiadających możliwość głosowego nadawania komunikatów ostrzegawczych o zagrożeniach, 11 syren alarmowych należących do jednostek OSP oraz 15 syren elektromechanicznych.

Ćwiczenie „KWARRANTANNA 2015”

W dniu 29 maja 2015 r. przeprowadzono w oparciu o zarządzenie nr 47/15 Wojewody Śląskiego wojewódzkie ćwiczenia z zakresu zarządzania kryzysowego na temat choroby szczególnie niebezpiecznej i wysoce zakaźnej ludzi pk.: „KWARRANTANNA 2015”. Głównym celem ćwiczenia było:

- 1) sprawdzenie i weryfikacja wybranych elementów Wojewódzkiego Planu Działania Na Wypadek Wystąpienia Epidemii, w tym zwłaszcza kwarantanny,
- 2) koordynacja służb, inspekcji i instytucji współdziałających podczas prowadzenia działań w sytuacji wystąpienia zdarzeń związanych z chorobą wysoce zakaźną ludzi,
- 3) sprawdzenie funkcjonowania w sytuacji kryzysowej Miejskiego Zespołu Zarządzania Kryzysowego,
- 4) zapewnienie poprawnego przepływu informacji oraz spójnej polityki medialnej,
- 5) doskonalenie wiedzy i umiejętności uczestników ćwiczenia w sytuacji wystąpienia zdarzeń związanych z chorobą wysoce zakaźną ludzi.

Zabezpieczenie logistyczne

W ramach działań logistycznych przeprowadzono konserwację sprzętu obrony cywilnej, w tym: 467 kompletów odzieży ochronnej, 138 szt. łóżek polowych. Przechowywany w magazynie Wydziału Zarządzania Kryzysowego, Ochrony Ludności i Spraw Obronnych sprzęt kwatermistrzowski był wykorzystywany podczas różnych imprez masowych organizowanych lub wspieranych przez Urząd Miasta Częstochowy (np. na festiwalu kultury alternatywnej Frytka Off, Dni Samorządu Terytorialnego) oraz przez zakłady pracy i instytucje (organizacja pikników rodzinnych przez Spółdzielnię Mieszkaniową „Północ”).

Zgodnie z „Planem zamierzeń na 2015 rok” przeprowadzono kontrolę w dziedzinie realizacji zadań obrony cywilnej w zakresie:

- gospodarki magazynowo-materiałowej sprzętu obrony cywilnej: w 4 zakładach pracy,
- budowli ochronnych: w 5 schronach administrowanych przez zakłady pracy. Wyniki kontroli opisano w stosownych protokołach z kontroli.

Zapewnienie gotowości bojowej jednostek OSP działających na terenie miasta

Zapewniono gotowość bojową 12 jednostkom Ochotniczych Straży Pożarnych z terenu miasta, w tym jednej jednostce zajmującej się ratownictwem wodnym i podwodnym (OSP Częstochowa). Jednostki wyjeżdżają do zdarzeń ratowniczo-gaśniczych na wezwanie Stanowiska Kierowania Państwowej Straży Pożarnej oraz Miejsko – Powiatowego Centrum Zarządzania Kryzysowego. Cztery jednostki są włączone do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego (OSP Bleszno, OSP Dźbów, OSP Gnaszyn i OSP Częstochowa).

Do ważniejszych wydatków w 2015 roku należy zaliczyć zakup dla jednostek OSP umundurowania specjalistycznego i koszarowego za łączną kwotę 100 000 zł.

Na wyposażeniu jednostek pozostaje 26 motopomp pożarniczych, 18 motopomp szlamowych, 9 motopomp pływających, 19 agregatów prądotwórczych, 33 piły łańcuchowe do drewna, 10 pił tarczowych do betonu i stali oraz 21 pojazdów pożarniczych.

W roku 2015 szkolenia dla strażaków ochotników prowadziła Komenda Miejska PSP w Częstochowie. Druhowie OSP z terenu miasta uczestniczyli w kursach: podstawowych, naczelników, ratownictwa technicznego, ratownictwa wodnego, szkoleniu dla kierowców i operatorów oraz kursie kwalifikowanej pierwszej pomocy przedmedycznej. Niezależnie od kursów organizowanych przez KM PSP w jednostkach prowadzone było przez naczelników OSP szkolenie wstępne dla nowoprzyjętych strażaków. Bazę do szkolenia stanowił sprzęt zakupiony przez Gminę Miasto Częstochowa na wyposażenie jednostek OSP oraz przekazywane materiały szkoleniowe. Ponadto strażacy ochotnicy z sekcji ratownictwa wodno-nurkowego OSP Częstochowa uczestniczyli w kursie doskonalącym pletwonurków zorganizowanym w Gdyni.

W ramach szkolenia strażaków ochotników i popularyzacji wiedzy pożarniczej Urząd Miasta Częstochowy współorganizował:

- 1) Miejskie Zawody Sportowo-Pożarnicze jednostek OSP, które odbyły się w dniu 14 czerwca 2015 r. na Miejskim Stadionie Lekkoatletycznym. W zawodach ogółem udział wzięło 15 drużyn (ok. 140 strażaków) w następujących kategoriach:
  - grupa męska – 8 drużyn;
  - grupa żeńska – 4 drużyny;
  - grupa młodzieżowa/chłopcy – 2 drużyny;
  - grupa młodzieżowa/dziewcząt – 1 drużyna.
- 2) Miejskie Manewry Jednostek OSP, które odbyły się w dniu 5 września 2015 r. na terenie tartaku i lasu przy ul. Żyznej w Częstochowie. W ćwiczeniach udział wzięło 11 zastępów OSP – w założeniu do ćwiczeń nie uwzględniono jednostki OSP Częstochowa z uwagi na specyfikę działania.

Udział częstochowskich jednostek OSP w ćwiczeniach i zawodach wyższego szczebla:

- Ćwiczenia Kompanii nr 4 Śląskiej Brygady Wojewódzkiego Odwołu Operacyjnego oraz Kompanii Odwodowej KM PSP w Częstochowie "Częstochowa - Koniecpol", które odbyły się w dniu 12 czerwca 2015 r. na terenie kompleksów w Załężu (Nadleśnictwo Koniecpol). W manewrach wzięły udział jednostki OSP z terenu miasta (OSP Błeszno, OSP Gnaszyn i OSP Dźbów) i powiatu częstochowskiego, wchodzące w skład Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego, jak również służby Lasów Państwowych oraz jednostki Policji. Manewry zgrywające służby na szczeblu powiatu miały na celu przećwiczenie współdziałania podczas gaszenia lasów;
- IX Zawody Sportowo-Pożarnicze Drużyn Ochotniczych Straży Pożarnych o Puchar Komendanta Miejskiego PSP w Częstochowie, które rozegrane zostały w dniu 16 września 2015 r. w Konopiskach. Miasto Częstochowę reprezentowało 7 drużyn. Zawody w grupie męskiej, młodzieżowej/chłopców i młodzieżowej dziewcząt wygrały drużyny z OSP Błeszno w grupie kobiet drużyna z OSP Błeszno zajęła 2 miejsce. Inne drużyny z terenu miasta uplasowały się poza podium.

Udział w akcjach ratowniczo-gaśniczych jednostek OSP Tabela nr 83

Lp.	Jednostka	Ogółem wyjazdy
1.	OSP Błeszno	268
2.	OSP Brzeziny Małe	13
3.	OSP Brzeziny Wielkie	63
4.	OSP Częstochowa	12
5.	OSP Dźbów	122
6.	OSP Gnaszyn	177
7.	OSP Kawodrza Dolna	3
8.	OSP Kawodrza Górna	69
9.	OSP Kiedrzym	58
10.	OSP Kuźnica Marianowa	27
11.	OSP Liszka Dolna	41
12.	OSP Wielki Bór	60
ŁĄCZNIE:		913

W roku sprawozdawczym, w dalszym ciągu największa liczba interwencji ochotników była związana z pożarami traw, lasów i budynków (542 interwencji). Należy zwrócić uwagę, że od kilku lat systematycznie zwiększa się ilość wyjazdów jednostek OSP do miejscowych zagrożeń (w tym związanych z ratownictwem drogowym) – w roku 2015 było to 202 interwencji. Coraz częściej strażacy ochotnicy wspomagają strażaków z Państwowej Straży Pożarnej pełniąc dyżury podczas wystąpienia większych katastrof lub dużej ilości zdarzeń na terenie miasta (119 zdarzeń związanych z zabezpieczeniem rejonu miasta).

Popularyzacja zarządzania kryzysowego, ochrony przeciwpożarowej i obrony cywilnej w szkołach i placówkach oświatowych oraz zakładach pracy

Na podstawie wytycznych Wojewody Śląskiego – Szefa obrony Cywilnej Województwa w sprawie realizacji zadań w zakresie obrony cywilnej i zarządzania kryzysowego w województwie śląskim w 2015 r. Prezydent Miasta Częstochowy wydał Zarządzenie Nr 136.2015 z dnia 6 marca 2015 r. w sprawie realizacji przedsięwzięć w zakresie obrony cywilnej i zarządzania kryzysowego miasta Częstochowy w 2015 r. Na podstawie powyższych wytycznych i zarządzenia Prezydenta zakłady pracy, instytucje i placówki edukacyjne opracowały plany działania obrony cywilnej na rok 2015. Opracowano 41 planów w zakładach pracy i 136 planów w placówkach oświatowych.

Sporządzono „Ocenę przygotowań obrony cywilnej miasta Częstochowy za rok 2014” oraz „Harmonogram szkolenia powszechnego ludności cywilnej na rok 2015” dla Szefa obrony Cywilnej Województwa.

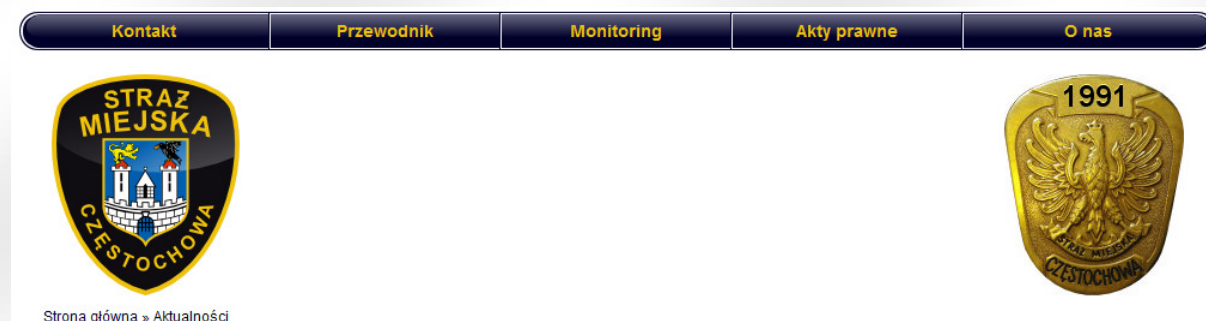
Opracowano na stan 31 grudnia 2015 r. 27 kart ewidencyjnych formacji obrony cywilnej dla 71 Formacji Obrony Cywilnej liczącej łącznie 608 osób. W roku 2015 likwidacji uległy 4 Formacje obrony cywilnej tj.: 1 Pluton Ochrony Ogólnej (28 osób), 3 Drużyny Ratownictwa Gazowego (27 osób) oraz powołano 6 Drużyn Ratownictwa Komunalnego (60 osób).

Zebrano dane do: „ Bazy sił i środków Szefa Obrony Cywilnej Miasta Częstochowy” dla 47 zakładów pracy o dużym znaczeniu dla gospodarki kraju.

Zorganizowano dwa jednodniowe szkolenia dla osób prowadzących sprawy obrony cywilnej w zakładach pracy i placówkach oświatowych. W szkoleniu uczestniczyło 47 osób z zakładów pracy, 121 osób z placówek oświatowych.

Przeprowadzono 5 kontroli Formacji Obrony Cywilnej w zakładach pracy, wydając 21 wniosków i zaleceń pokontrolnych.

Straż Miejska <http://sm.czestochowa.pl/>

W okresie sprawozdawczym głównym celem Straży Miejskiej była poprawa stanu bezpieczeństwa mieszkańców miasta. W ramach realizacji działań profilaktycznych prowadzono współpracę z dyrekcjami szkół, przeprowadzono prelekcje dla młodzieży, organizowano również spotkania z Radnymi Dzielnic, celem zaznajomienia się z bieżącymi potrzebami mieszkańców poszczególnych rejonów oraz na bieżąco prowadzono również działalność informacyjną za pośrednictwem strony internetowej Straży Miejskiej.

Interwencje podejmowane przez strażników miejskich

Tabela nr 84

Lp.	Rodzaje wykroczeń zawartych w:	Środki oddziaływania wychowawcze go (art. 41 k.w.)	Mandat		Wnioski do sądu	Sprawy przekazane innym organom lub instytucjom	Razem
			liczba	kwota			
1	Ustawie - Kodeks wykroczeń						
1)	wykroczenia przeciwko porządkowi i spokojowi publicznemu	3664	1132	156930	411	0	5207
2)	wykroczenia przeciwko instytucjom państwowym, samorządowym i społecznym	31	38	10300	2	0	71
2)	wykroczenia przeciwko bezpieczeństwu osób i mienia	570	46	3950	6	0	622
przeciwko bezpieczeństwu i porządkowi w komunikacji, w tym:							
3)	- ujawnione przez urzędnika rejestrujące	131	3223	1237400	5	0	3359
	- pozostałe naruszenia	3611	1145	103340	44	0	4800
4)	wykroczenia przeciwko osobie	0	0	0	0	0	0
5)	wykroczenia przeciwko zdrowiu	64	2	150	0	0	66
6)	wykroczenia przeciwko mieniu	0	0	0	1	0	1

Interwencje podejmowane przez strażników miejskich

Tabela nr 84

Lp.	Rodzaje wykroczeń zawartych w:	Środki oddziaływania wychowawcze (art. 41 k.w.)	Mandat		Wnioski do sądu	Sprawy przekazane innym organom lub instytucjom	Razem
	7) wykroczenia przeciwko interesom konsumentów	44	0	0	0	0	44
	8) wykroczenia przeciwko obyczajności publicznej	7073	1104	88270	20	0	8197
	9) wykroczenia przeciwko urządzeniom użytku publicznego	8494	1674	121490	35	0	10203
	10) szkodnictwo leśne, polne i ogrodowe	1	1	50	0	0	2
2	przepisach wprowadzających Kodeks pracy	0	0	0	2	0	2
3	ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi	6932	3499	274780	69	0	10500
4	ustawie o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych	1072	368	22320	6	0	1446
5	ustawie o utrzymaniu czystości i porządku w gminach	595	259	15000	17	0	871
6	ustawie o ochronie zwierząt	2	1	50	0	0	3
7	ustawie o odpadach	341	57	4490	1	0	399
8	ustawie - Prawo ochrony środowiska	0	0	0	0	0	0
9	ustawie - Prawo o miarach	19	12	550	0	0	31
10	ustawie - Prawo wodne	0	0	0	0	0	0
11	ustawie o publicznym transporcie drogowym	0	0	0	1	0	1
12	ustawie o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami	0	0	0	0	0	0
13	ustawie o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt	34	99	6320	2	0	135
14	ustawie o ochronie przyrody	1	0	0	0	0	1
15	ustawie o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji	2	0	0	0	0	2
16	ustawie o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych	0	0	0	0	0	0
17	ustawie o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym	0	0	0	0	0	0
18	ustawie o bateriach i akumulatorach	0	0	0	0	0	0
19	ustawie - Kodeks wyborczy	0	0	0	0	0	0
20	aktach prawa miejscowego (przepisy porządkowe)	0	0	0	0	0	0
21	innych	35	4	600	0	0	39
OGÓŁEM		32716	12664	2045990	622	0	46002

W ramach bieżącej działalności strażnicy prowadzili ponadto następujące czynności:

- kontrole i rekontrole posesji w zakresie utrzymania czystości i porządku (łącznie: 751),
- doprowadzenia osób do izby wytrzeźwień (łącznie: 4 670),
- przekazanie osób pogotowiu ratunkowemu, przytuliskom, ogrzewalni, opiece społecznej, rodzinie (łącznie: 873),
- unieruchamianie pojazdów przez zastosowanie urządzenia do blokowania kół (184),
- zabezpieczanie miejsc przestępstw, katastrof lub innych podobnych zdarzeń albo miejsc zagrożonych takim zdarzeniem (łącznie: 45).

Ponadto na terenie miasta przeprowadzono szereg akcji prewencyjnych ukierunkowanych na przeciwdziałanie najbardziej uciążliwym dla mieszkańców wykroczeniom oraz negatywnym objawom i skutkom niedostosowania społecznego, w wyniku których podjęto 16 466 interwencji.

Interwencje podejmowane w ramach akcji prewencyjnych

Tabela nr 85

Lp.	Rodzaj akcji prewencyjnych	Liczba interwencji
6.	„Bezpieczny Weekend” - działania zmierzające do poprawy stanu bezpieczeństwa w okresie sobotnio-niedzielnym	129
7.	„Akcja Znicz” - działania prewencyjne podejmowane w związku z okresem przedświątecznym	317
8.	„Bezpiecznie Ferie”- działania prewencyjne zmierzające do poprawy stanu bezpieczeństwa w okresie ferii zimowych	1 921
9.	„Bezpiecznie Wakacje”- działania prewencyjne zmierzające do poprawy stanu bezpieczeństwa w okresie wakacyjnym	9 858
10.	„Azor” - egzekwowanie ciężących na właścicielach obowiązków dotyczących posiadania zwierząt	779
11.	„Juwenalia” - działania prewencyjne zmierzające do poprawy stanu bezpieczeństwa w rejonie dyskotek, pubów podczas imprez studenckich	446
12.	„Wielkanoc” - działania prewencyjne podejmowane w związku z okresem przedświątecznym oraz kontrole handlowe	635
13.	„Dopalacz” - działania prewencyjne ukierunkowane na kontrole miejsc wprowadzania do obrotu środków odurzających nieznanego składu i pochodzenia, nawiązywanie i utrzymywanie współpracy z Urzędem Celnym, Sanepidem oraz funkcjonariuszami Policji	280
14.	„Graficiarz” - działania prewencyjne ukierunkowane na ujęciu sprawców niszczenia mienia, tj. umieszczania graffiti w miejscach zabronionych	161
15.	„Wiosna” - działania prewencyjne mające na celu poprawę stanu spokoju i porządku publicznego oraz bezpieczeństwa mieszkańców w rejonie dzielnicy Raków, Ostatni Grosz, Błeszno, Wrzosowiak	87
16.	„Złot motocyklistów” - działania prewencyjne polegające na zabezpieczeniu imprezy masowej o charakterze uroczystości religijnych pod kątem zapewnienia bezpieczeństwa uczestników ruchu oraz ochrona ładu i porządku publicznego	22
17.	„Noc Kulturalna” - działania prewencyjne zmierzające do poprawy stanu bezpieczeństwa w rejonie muzeów, klubów i pubów	16
18.	„Frytka OFF” - działania prewencyjne zmierzające do poprawy stanu bezpieczeństwa podczas imprez masowych	52
19.	„Papieros” - działania prewencyjne związane z ustawą o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych	1 444
20.	„Dożynki” - działania prewencyjne zmierzające do poprawy stanu bezpieczeństwa w rejonie ciągu al. NMP i al. Sienkiewicza	319
ŁĄCZNIE:		16 466

Na skutek zgłoszeń mieszkańców do dyżurnego Straży Miejskiej, ustnie i drogą telefoniczną wpłynęło łącznie 21 008 zgłoszeń, których charakter został przedstawiony w poniższej tabeli.

Zgłoszenia od mieszkańców

Tabela nr 86

Lp.	Grupa zdarzeń	Liczba zdarzeń
1.	Porządek publiczny	11278
2.	Porządek i czystość na terenie miasta	2027
3.	Porządek i bezpieczeństwo w ruchu drogowym	2625
4.	Problematyka osób bezdomnych	1943
5.	Ochrona i opieka nad zwierzętami	1401
6.	Awaryje i utrzymanie infrastruktury na terenie miasta	920
7.	Zdarzenia o charakterze kryminalnym	547
8.	Wykroczenia związane z handlem	222
9.	Wypadki i nadzwyczajne zagrożenia ludności i środowiska, katastrofy	45
ŁĄCZNIE:		21 008

W 2015 roku operatorzy systemu monitoringu wizyjnego miasta zainicjowali ogółem 4 430 działań służb ochrony porządku i bezpieczeństwa publicznego, które były realizowane przez następujące instytucje:

Udział instytucji w zdarzeniach ujawnionych dzięki miejskiemu systemowi monitoringu wizyjnego

tabela nr 87

Lp.	Nazwa instytucji	Liczba zgłoszeń
1.	Straż Miejska w Częstochowie	3 568
2.	Komenda Miejska Policji w Częstochowie	542
3.	Pogotowie Ratunkowe (CPR)	191
4.	Państwowa Straż Pożarna	36
5.	Straż Ochrony Kolei	56
6.	Centrum Kryzysowe	37
ŁĄCZNIE:		4 430

Elektroniczny zapis zdarzeń zarejestrowanych przez system monitoringu miasta wykorzystano 645 razy jako materiał dowodowy w prowadzonych postępowaniach w sprawach o wykroczenia lub przestępstwa przez:

- lokalne jednostki Policji – w 616 przypadkach,
- Straż Miejską – w 29 przypadkach.

Katalog zdarzeń ujawnionych dzięki systemowi monitoringu

Tabela nr 88

Lp.	Zdarzenie	Liczba zdarzeń
1.	Awaryje infrastruktury	113
2.	Inne (uwagi komunalne, Akcja Zima, itp.)	492
3.	Podejrzenie kradzieży lub niszczenie mienia	205
4.	Pożary i miejscowe zagrożenia	31
5.	Spożywanie alkoholu w miejscach publicznych wbrew ograniczeniom	243
6.	Ujawnienie osób leżących w miejscach publicznych	2 646
7.	Zakłócenia porządku publicznego	369
8.	Zdarzenia w ruchu drogowym (kolizje, wypadki)	222

Lp.	Zdarzenie	Liczba zdarzeń
9.	Zdarzenia związane z przemocą fizyczną (bójki, pobicia)	65
10.	Nieuprawnione umieszczanie plakatów	44
ŁĄCZNIE:		4 430

Współpraca z Policją w 2015 r.

W ramach bieżącej współpracy z Komendą Miejską Policji, lokalnym jednostkom policji przekazano 361 spraw (ujęto 409 osób, z czego 183 pod zarzutem popełnienia przestępstw). Do Zespołu ds. Nieletnich i Patologii przy Wydziale Prewencji Komendy Miejskiej Policji w Częstochowie (Policyjnej Izbie Dziecka) przekazano 64 sprawy.

Główne sprawy przekazane Policji przez Straż Miejską w ramach bieżącej współpracy

Sprawy przekazane jednostkom Policji			
Lp.	Rodzaj przekazanej sprawy	Liczba spraw	Liczba osób ujętych
1.	Niszczenie mienia „sprayarze”	3	5
2.	Niszczenie mienia	15	17
3.	Pobicie	19	15
4.	Poruszanie się pojazdem bez uprawnień	1	1
5.	Nietrzeźwy kierujący	6	7
6.	Nietrzeźwy kierujący rowerem	23	25
7.	Kradzież dokumentów	5	4
8.	Znalezienie dokumentów	2	0
9.	Włamanie	4	4
10.	Włamanie do pojazdu	1	1
11.	Kradzież mienia	37	43
12.	Osoba poszukiwana	41	41
13.	Zakup, użycie „dopalaczy”	9	12
14.	Posiadanie narkotyków	7	5
15.	Zgon osoby	3	1
16.	Ustalenie danych denata	1	0
17.	Posiadanie dokumentów innej osoby	14	14
18.	Obnażanie się	1	1
19.	Naruszenie nietykalności cielesnej	1	1
20.	Naruszenie nietykalności strażnika na służbie	4	4
21.	Znieważenie strażnika na służbie	3	2
22.	Sprzedaż „dopalaczy”	13	13

Główne sprawy przekazane Policji przez Straż Miejską w ramach bieżącej współpracy

Tabela nr 89

23.	Sprzedaż alkoholu i papierosów bez znaków akcyzy	10	10
24.	Rozbój	1	0
25.	Nielegalna sprzedaż alkoholu	1	1
26.	Ujęcie osoby napastującej kobiety	1	1
27.	Nielegalna wycinka drzew	1	1
28.	Czynna napaść na strażnika	1	1
29.	Udaremnienie próby samobójczej	3	3
30.	Próba włamania	1	1
31.	Falszowanie podpisu	1	1
32.	Dopuszczenie się czynu nieobyczajnego	3	2
33.	Dopuszczenie się wybryku chuligańskiego	1	2
34.	Uszkodzenie ciała	5	6
35.	Złamanie ciszy wyborczej	4	2
36.	Niszczenie plakatów wyborczych	5	9
37.	Znęcanie się nad zwierzęciem	3	2
38.	Odholowanie pojazdu	1	
39.	Sprzedaż rośliny chronionej	1	1
40.	Zakłócanie porządku publicznego	1	5
41.	Inne	32	20
Sprawy przekazane Policijnej Izbie Dziecka			
1.	Nietrzeźwi nieletni	18	26
2.	Niszczenie mienia przez nieletnich	9	14
3.	Spożywanie alkoholu przez nieletnich	25	50
4.	Posiadanie „dopalaczy” przez nieletniego	2	2
5.	Uszkodzenie mienia (kamery miejskiej) przez nieletniego	1	4
6.	Zakup „dopalaczy” przez nieletniego	5	10
7.	Użycie dopalaczy przez nieletniego	2	3
8.	Pobicie przez nieletnich	1	2
9.	Kradzież mienia przez nieletnich	2	4
10.	Zakłócanie porządku publicznego przez nieletnich po spożyciu alkoholu	2	2
11.	Poszukiwany nieletni	2	4
12.	Poruszanie się skuterem po spożyciu alkoholu przez nieletniego	1	2
13.	Stworzenie zagrożenia pożarowego przez nieletnich	1	2
14.	Inne	1	0
	Suma	361	409

W ramach wspierania komórek organizacyjnych Komendy Miejskiej Policji w Częstochowie strażnicy przepracowali 4 952 godziny uczestnicząc we wspólnych patrolach na poszczególnych komisariatach i działaniach policjantów ruchu drogowego. Ponadto wspólnie z Komendą Miejską Policji na terenie miasta przeprowadzono 8 zorganizowanych akcji do których delegowano 206 razy funkcjonariuszy Straży Miejskiej.

Akcje podejmowane przez policję przy współudziale Straży Miejskiej

Tabela nr 90

Lp.	Akcja prewencyjna	Liczba	
		Akcji prewencyjnych	Strażników
1.	„Alkohol i Narkotyki”	5	18
2.	„Akcja Znicz”	4	16
3.	„Bezpieczny weekend”	6	20
4.	„Śródmieście”	4	8
5.	„Akcja pasy”	4	14
6.	„Akcja Niechronieni Uczestnicy Ruchu Drogowego”	9	33
7.	„Nieletni”	2	4
8.	„Akcja Pieszy”	47	93

Współpraca z Urzędem Celnym

W ramach bieżącej współpracy z Urzędem Celnym, w 2015 roku przekazano 29 spraw (w tym ujęto 29 osób pod zarzutem popełnienia czynów karalnych)

Główne sprawy przekazane urzędowi celnemu przez Straż Miejską w ramach bieżącej współpracy

Tabela nr 91

Sprawy przekazane Izbie Celnej			
Lp.	Rodzaj przekazanej sprawy	Liczba spraw	Liczba osób ujętych
1.	Sprzedaż alkoholu bez polskich znaków akcyzy	3	3
2.	Handel wyrobami tytoniowymi bez polskich znaków akcyzy	14	16
3.	Posiadanie tytoniu i alkoholu bez polskich znaków akcyzy	6	6
4.	Wprowadzanie do obrotu alk. I papierosów bez polskich znaków akcyzy	4	4
5.	Tytoń bez polskich znaków akcyzy	1	0
6.	Inne	1	0
SUMA:		29	29

W roku sprawozdawczym Straż Miejska realizowała zadania wynikające z segmentów: restrykcyjno-represyjnego, prewencyjno-wychowawczego, porządkowego, komunikacyjnego i promocyjno-informacyjnego.

Działania realizowane przez Straż Miejską w Częstochowie

Tabela nr 92

Lp.	Podejmowane działania	Liczba
Segment: restrykcyjno-represyjny i prewencyjno-wychowawczy		
Cel: <i>zmniejszenie liczby kradzieży mienia, przestępczości samochodowej, kradzieży i włamań do pojazdów i obiektów oraz kradzieży kieszonkowych</i>		
1.	kontrole samochodowych parkingów osiedlowych	3462
2.	kontrole w środkach komunikacji publicznej (MPK)	186

Działania realizowane przez Straż Miejską w Częstochowie

Tabela nr 92

Lp.	Podejmowane działania	Liczba
Cel: <i>ograniczenie ilości rozbojów, wybryków chuligańskich i innych przestępstw</i>		
3.	kontrole rejonów dworców PKS, PKP i MPK	1 165
4.	kontrole rejonów przystanków MPK	2 209
5.	kontrole rejonów placów, skwerów i parków	5 882
6.	kontrole rejonów budynków użyteczności publicznej	3 173
7.	kontrole miejsc sprzedaży alkoholu	8 081
8.	kontrole w rejonach imprez sportowych	36
9.	kontrole w rejonach imprez masowych	346
10.	kontrole innych miejsc szczególnie zagrożonych przestępczością	4 598
ponadto:		
11.	kontrole miejsc przebywania osób bezdomnych	6 594
	w wyniku kontroli (pkt 11):	
	– 2 372 bezdomnych umieszczono w OPOPA,	
	– 122 bezdomnych przewieziono do Schroniska dla Osób Bezdomnych	
Cel: <i>ograniczenie zakłócania porządku publicznego i liczby przestępstw popełnianych przez nieletnich</i>		
12.	kontrole rejonów placówek oświatowych (głównie szkół),	2 473
13.	kontrole dróg do szkół,	464
14.	kontrole rejonów dyskotek,	113
15.	kontrole realizacji obowiązku szkolnego,	21
16.	kontrole placów zabaw,	2 638
17.	kontrole miejsc przebywania młodzieży	5 791
	w wyniku kontroli (pkt 12-17):	
	– 6 nieletnich umieszczono w OPOPA,	
	– 73 nieletnich przekazano rodzinie,	
	– 15 nieletnich przekazano Pogotowiu Ratunkowemu,	
	– 40 spraw przekazano Policijnej Izbie Dziecka	
ponadto:		
18.	spotkania w ramach realizacji zadań wynikających z segmentu prewencyjno-wychowawczego: 6) spotkania dla dzieci i młodzieży szkolnej (2 963 osoby),	45
Segment: porządkowy		
Cel: <i>utrzymanie czystości i porządku na terenie gminy</i>		
1.	kontrole stanu dróg i chodników dla pieszych	205
2.	kontrole stanu oznakowania dróg	291
3.	kontrole niezagospodarowanych terenów miejskich	65
4.	kontrole stanu porządku w rejonach obiektów publicznych	847
5.	kontrole stanu porządku w rejonach parków i skwerów	202
6.	kontrole miejsc w których obowiązuje zakaz palenia papierosów	3 700
7.	kontrole w rejonach nielegalnych „dzikich” wysypisk odpadów	241
ponadto:		
8)	ujawniono:	
	– nieprawidłowości w gospodarce odpadami komunalnymi,	65
	– wraki pojazdów	5
Segment: komunikacyjny		
Cel: <i>zmniejszenie udziału pieszych w wypadkach drogowych</i>		
1.	kontrole w rejonach szczególnie niebezpiecznych przejść dla pieszych	945
2.	kontrole miejsc nieprawidłowego parkowania pojazdów	3 624
	w wyniku kontroli (pkt 1-2) ujawniono nietrzeźwych użytkowników dróg:	
	– rowerzystów,	25
	– kierowców	7
Segment: promocyjno-informacyjny		
1.	Spotkania z mieszkańcami na zaproszenie rad dzielnic	11
2.	Kontakty z lokalnymi środkami masowego przekazu:	
	– publikacje i informacje prasowe	654
	– wypowiedzi dla telewizji	33
	– wypowiedzi dla radia	56

Działania realizowane przez Straż Miejską w Częstochowie

Tabela nr 92

Lp.	Podejmowane działania	Liczba
	– informacje umieszczone na stronie internetowej Straży Miejskiej	279

Inne zadania Straży Miejskiej w Częstochowie wynikające z realizacji statutu

Do prowadzonego przez Straż Miejską Biura Rzeczy Znalezionych w 2015 r. przyjęto 42 depozyty, w tym m. in. 15 telefonów komórkowych, 6 portfeli, 5 kluczy do samochodów, rower, piłę elektryczną, pianino elektryczne. W roku sprawozdawczym. do Biura przekazano 16 tablic rejestracyjnych. Wszystkie tablice zostały zwrócone do właściwych Wydziałów Komunikacji. Do właściwych instytucji odpowiedzialnych za wydanie danych dokumentów zwrócono również odnalezione przez funkcjonariuszy Straży Miejskiej w Częstochowie bądź odnalezione przez mieszkańców miasta i przekazane funkcjonariuszom dokumenty 26 osób.

- **Promocja częstochowskiego środowiska kulturalnego**
- **Mecenat nad działalnością kulturalną**
- **Organizacja uroczystości państwowych i miejskich**
- **Działania na rzecz estetyki miasta**
- **Wydawnictwa i prace graficzne**
- **Kampanie i akcje promocyjne**
- **Własne strony i portale internetowe**
- **Kampanie i akcje promocyjne**
- **Inne ważne przedsięwzięcia**
- **Działalność:**
  - **Miejskiego Centrum Informacji Turystycznej**
  - **Teatru im. Adama Mickiewicza**
  - **Biblioteki Publiczna im. dr. Władysława Biegańskiego**
  - **Muzeum Częstochowskiego**
  - **Ośrodka Promocji Kultury „Gaude Mater”**
  - **Filharmonii Częstochowskiej im. Bronisława Hubermana**
  - **Miejskiej Galerii Sztuki**
  - **Ośrodka Kultury Filmowej**
  - **Miejskiego Domu Kultury**

W okresie sprawozdawczym główne zadania realizowane w zakresie kultury i promocji obejmowały promocję częstochowskiego środowiska kulturalnego, mecenat nad działalnością kulturalną, organizację uroczystości państwowych i miejskich, działania na rzecz estetyki miasta, promocję miasta i pełnienie funkcji organizatora dla siedmiu instytucji kultury: Teatru im. Adama Mickiewicza, Biblioteki Publicznej im. dr Władysława Biegańskiego, Muzeum Częstochowskiego, Ośrodka Promocji Kultury „Gaude Mater”, Filharmonii Częstochowskiej im. Bronisława Hubermana, Miejskiej Galerii Sztuki wraz z Ośrodkiem Kultury Filmowej oraz Miejskiego Domu Kultury.

Promocja częstochowskiego środowiska kulturalnego

W 2015 roku Nagrodami Miasta w dziedzinie kultury zostali uhonorowani:

- Aleksandra Szwejkowska-Belica - nagroda w kategorii muzyka i taniec, za całokształt działalności artystycznej w dziedzinie muzyki,
- Maciej Półtorak - nagroda w kategorii teatr i film za, za wybitną kreację wokalnno-aktorską Hamleta w tragedii W. Szekspira w inscenizacji André Hübnera – Ochodlo,
- Barbara Rosiek - nagroda w kategorii literatura i historia, za całokształt działalności literackiej,
- Jerzy Piwowarski - nagroda w kategorii sztuki plastyczne za całokształt działalności w dziedzinie fotografii,
- Krzysztof Kasprzak - nagroda w kategorii promocja i ochrony kultury za całokształt działalności w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego Częstochowy i upowszechniania sztuki filmowej.

W ramach promocji kultury dofinansowano imprezy z udziałem częstochowskich artystów i twórców, w tym między innymi:

- Festiwal JAZZtochowa,
- Festiwal Dobrej Piosenki im. K. Jędrusik,
- II Festiwal Filmów Dokumentalnych im. Braci Krzemińskich,
- Festiwal Muzyki Organowej i Kameralnej,
- 12. Noc Kulturalną.

Jednym z ważniejszych zadań było wspieranie inicjatyw obywatelskich. W konkursie na realizację w 2015 r. zadań z zakresu kultury i sztuki oraz upowszechniania kultury rozpatrzono 189 ofert złożonych przez 49 podmiotów. Udzielono organizacjom pozarządowym dotacji na realizację 55 zadań. Dofinansowano między innymi:

- organizację imprez towarzyszących IX. Festiwalowi Sztuki Kulinarnej „Aleja Dobrego Smaku”,
- Industriadę 2015 w Częstochowie,
- eliminacje regionalne festiwalu „FAMA 2015”,
- XVIII – wieczne rekonstrukcje historyczne w przestrzeni miejskiej Częstochowy,
- VI. Międzynarodowy Festiwal Muzyczny Rodziny Bachów,
- ART.erię - piąty Strzał,
- spektakl baletowy „Wierszyki tańczące do muzyki”,
- XXVIII. Plener Miejski „Częstochowa 2015”,
- IV. Przegląd Autorskich Kabaretów,
- III Częstochowski Festiwal Uczelni Wyższych,
- Międzynarodowe Święto Muzyki,
- Festiwal Dekonstrukcji słowa „Czytaj!”,
- Zapal się na Niebiesko dla Autyzmu – Częstochowa 2015,
- Festiwal Muzyki Improwizowanej „Jazz i okolice/Jazz&Beyond”,
- Międzynarodowy Festiwal Muzyki Sakralnej „Gaude Mater”,
- wydanie i promocję czterech numerów Częstochowskiego Magazynu Literackiego „Galeria”,
- IV. Noc Kultury Niezależnej,
- Koncert Lutosławski Youth Orchestra,
- projekt II Peron Częstochowa Stowarzyszenia Proartystycznego „Integracja”.

Dodatkowo zgodnie z art. 19a ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie udzielono dotacji w trybie **tzw. małych grantów** na realizację m. in.:

- „13. Multimedia Happy End Festiwal Filmów Optymistycznych” – Fundacja Obrazy Bez Granic,
- spektaklu „Orfeusz” - Stowarzyszenie Przyjaciół Częstochowskiego Teatru Tańca,
- „Pierwszych Otwartych Mistrzostw Częstochowy w Fotografowaniu FOTOSPRINT 2015” - Fundacja Festiwal Sztuki Fotoreportażu,

- wydanie tomu poetyckiego Marcina Zegadły „Herman Brunner i jego rzeźnia” - Fundacja Literatury im. Henryka Berezy,
- „Festiwal Kolorów w Częstochowie” - Stowarzyszenie Festiwal Kolorów.

Ponadto zgodnie z trybem 19b ww. ustawy zorganizowano w ramach inicjatywy lokalnej takie wydarzenia jak:

- „Częstochowa patriotycznie i muzycznie” – organizacja wspólnie ze Związkiem Harcerstwa Polskiego Chorągiew Śląska Hufiec Częstochowa,
- „Enką na 102” - organizacja wspólnie z Częstochowskim Klubem Miłośników Komunikacji Miejskiej,
- „Festyn na Wrzosowisku” – organizacja wspólnie z grupą inicjatywną,
- „Częstochowa w czasie II Wojny Światowej” – organizacja wspólnie z grupą inicjatywną.

Za pośrednictwem Centrum Amatorskiego Ruchu Artystycznego działającego przy OPK „Gaude Mater” w 2015 roku dofinansowano między innymi:

- **w dziedzinie muzyki:** realizację nagrań zespołów „Deliver us”, „Romet”, „Carusa”, Chóru „Basilica Cantas”, wydanie nagrań Piotra Knysaka i Aleksandry Kowackiej; realizację koncertu młodych zespołów hip-hopowych, IX Międzyszkolne Spotkania Integracyjne, „VI Debiuty From Poland”, V Międzyszkolny Turniej Wiedzy o Muzyce Rockowej, realizację teledysków Pawła Łowickiego i zespołu Blond & Bones,
- **w dziedzinie literatury:** „Turnieje Jednego Wiersza”, wydanie tomiku wierszy Aleksandry Kowalskiej, Jacka Gierasińskiego oraz zbiorowego tomiku wierszy na 15-lecie Klubu „Złota Jesień”, konkurs recytatorski dla dzieci „W krainie uśmiechu Jana Brzechwy”, zajęcia w Klubie Literackim „Złota Jesień”,
- **w dziedzinie teatru:** realizację spektaklu Wojciecha Kolsuta „Urodzinowy kolaż” (spektakl z udziałem młodzieży),
- **w dziedzinie plastyki:** zakup materiałów plastycznych, nagród w konkursach plastycznych, druk katalogów Józefa Ulińskiego i Jadwigi Wosik, wystawę malarstwa Doroty Boratyńskiej,
- **w dziedzinie filmu i fotografii:** wydruki prac do wystaw, realizację projektu Mateusza Szkopa „Wiersze wizualne”, realizację filmu „Powrót” Anny Kasperkiewicz,
- **w dziedzinie tańca:** zakup strojów dla zespołu wokalo-tanecznego „Promyczki”,
- **przedsięwzięcia interdyscyplinarne:** zakup nagród do konkursu w 80. rocznicę urodzin Haliny Poświatowskiej, realizację instalacji „Sekretny świat”, projekt „Wakacyjne rekreacje z Mikołajem”.

Mecenat nad działalnością kulturalną

Tytuł „Mecenasa Kultury 2015”, za duże zaangażowanie finansowe i organizacyjne oraz za systematyczną współpracę z organizatorami wydarzeń kulturalnych w naszym mieście, przyznano firmie Red Bull Sp. z o.o.

W ramach mecenatu nad działalnością kulturalną młodym twórcom przyznano stypendia artystyczne. Spośród złożonych 66. wniosków stypendialnych wytypowano i przyznano ogółem 29 stypendiów artystycznych, z tego 12 w dziedzinie muzyki, 9 w dziedzinie sztuk plastycznych, 3 w dziedzinie tańca, 2 w dziedzinie literatury, 2 w dziedzinie filmu i 1 stypendium w dziedzinie teatru. W 2015 r. przyznane zostały również Nagrody Miasta Częstochowy dla uczniów uzdolnionych artystycznie, znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej. Do Wydziału Kultury, Promocji i Sportu wpłynęły 24 wnioski ze szkół podstawowych, gimnazjalnych oraz ponadgimnazjalnych. Nagrody w kwotach 1 000 zł otrzymało 10 osób.

Organizacja uroczystości państwowych i miejskich

W 2015 r. zorganizowano 29 uroczystości miejskich upamiętniających święta państwowe i rocznice związane z ważnymi wydarzeniami z historii miasta i kraju oraz martyrologią narodu polskiego. Szczególnie uroczyście obchodzono:

- Dzień Żołnierzy Wyklętych,
- 5. rocznicę katastrofy smoleńskiej,
- 75. rocznicę zsyłki na Sybir,
- 75. rocznicę Zbrodni Katyńskiej - „Częstochowskie Dęby Pamięci”,
- 94. rocznicę wybuchu III Powstania Śląskiego,
- 70. rocznicę zakończenia i 76. rocznicę wybuchu II Wojny Światowej,
- 71. rocznicę wybuchu Powstania Warszawskiego,
- Święto Wojska Polskiego (Międzynarodowa Pielgrzymka Wojskowa na Jasną Górę),

- 76. rocznicę napaści sowieckiej na Polskę,
- 97. rocznicą zwycięskiej obrony Lwowa,
- Dzień Polskiego Państwa Podziemnego oraz 76. rocznicę utworzenia Szarych Szeregów,
- Narodowe Święto Niepodległości - uroczystość patriotyczną przed Pomnikiem Nieznanego Żołnierza oraz na Placu Biegańskiego poprzedziła Msza Św. w intencji Ojczyzny w Archikatedrze pw. Św. Rodziny. Przy okazji obchodów Narodowego Święta Niepodległości wręczone zostały wyróżnienia Miasta Częstochowy „Tym, co służą Miastu i Ojczyźnie” za kultywowanie tradycji i wartości patriotycznych. Laureatami wyróżnienia zostali: mjr Zygmunt Kempa, ppłk Krzysztof Tarapacz oraz Zespół Szkół Samochodowo–Budowlanych w Częstochowie. Obchody Narodowego Święta Niepodległości uświetniła opera Stanisława Moniuszki „Verbum Nobile” w wykonaniu solistów, orkiestry, chóru i baletu Opery Śląskiej w Bytomiu pod batutą Krzysztofa Dziewiąckiego w Filharmonii Częstochowskiej.

W okresie sprawozdawczym na uwagę zasługuje organizacja kolejnego, już trzeciego, sezonu projektu „Aleje – tu się dzieje!”. W okresie od maja do sierpnia centrum miasta stało się miejscem realizacji wielu wydarzeń artystycznych, gromadząc w przestrzeni „Alejowej” oraz na Placu Biegańskiego miłośników muzyki, teatru, filmu, fotografii, jak również amatorów zajęć sportowo-rekreacyjnych. Każdemu z dni tygodnia przypisano inny charakter i styl. W ramach akcji „Aleje – tu się dzieje!” zrealizowano 141 przedsięwzięć:

- 71 koncertów i wydarzeń muzycznych,
- 14 spotkań literackich,
- 4 spotkania podróżnicze,
- 9 spotkań filmowych,
- 10 spotkań fotograficznych,
- 18 spektakli teatralnych,
- 15 wydarzeń tanecznych i sportowo-rekreacyjnych.

Z ważniejszych wydarzeń zrealizowanych w ramach projektu „Aleje – tu się dzieje!” wymienić należy:

- 70-lecie Akademickiego Związku Sportowego w Częstochowie – „AZS w Alei” – na Placu Biegańskiego ustawiono boiska do gry, na których zorganizowano wiele imprez o charakterze sportowym i rekreacyjnym,
- Exact Systems Grand Prix Częstochowy w koszykówce 3x3 – turniej koszykówki 3x3 będący formą koszykówki ulicznej, rozegrany został na Placu Biegańskiego w ramach Międzynarodowych Otwartych Mistrzostw Polski. Turniejowi towarzyszyło wiele atrakcji dla kibiców, m.in. pokazowy trening, konkursy czy liczne pokazy,
- Red Bull Tour Bus - na Placu Biegańskiego wspólnie zagrały ikony polskiej sceny hip-hopowej z różnych pokoleń, m.in.: Sokół, Ras z Rasmentalism, Kosi oraz DJ-e. Na scenie pojawili się również lokalni artyści tworzący w latach 90. oraz reprezentanci nowego pokolenia: 1000, Żyto i Sarisa (współorganizacja - OPK „Gaude Mater”),
- Retro Festiwal Częstochowa - podczas drugiej edycji plenerowej imprezy gwiazdy krajowej sceny muzycznej i teatralnej, wraz z Makabundą, zaprezentowały w nowych aranżacjach największe szlagiery dwudziestolecia międzywojennego. Przeboje Henryka Warsa śpiewali m.in. Jan Nowicki, Czesław Mozil (vel Sztęfan Wons), Krystyna Tkacz, Marika, Mariusz Kiljan, Adam Łoniewski, Ili Ude czy Justyna Krysiak. Oprócz występów muzycznych zorganizowano m.in. pokazy taneczne, gry i zabawy dla dzieci, jarmark staroci oraz wystawę zabytkowych samochodów (współorganizacja - OPK „Gaude Mater”),
- Tour de Pologne – z Częstochowy wystartował II etap wyścigu Tour de Pologne; zawodnicy wyruszyli z naszego miasta na liczącą 146 km trasę do Dąbrowy Górniczej. Na starcie honorowym zawodników powitali licznie zgromadzeni mieszkańcy Częstochowy.

Ponadto zorganizowano takie wydarzenia jak:

- obchody Dnia Samorządu Terytorialnego – zorganizowano warsztaty, rywalizacje sportowe, pokazy naukowe i prezentacje artystyczne; kulminację miejskiego święta stanowił koncert „Apassionata”, poświęcony pamięci Janusza Gniatkowskiego, z udziałem zaproszonych muzyków: Krystyny Maciejewskiej-Gniatkowskiej, Agnieszki Włodarczyk, Kasi Moś, Dominiki Skowron, Olka Klepacza, Michała Gasza, Janusza Szroma, Janusza Sołtysika, Michała Rorata, Piotra „Dzikera” Chrząstka. Podczas tegorocznych obchodów Dnia Samorządu Terytorialnego Prezydent Miasta wręczył wyróżnienia dla „Promotorów Częstochowy 2015”. Wyróżnienie otrzymali: spółka MULTIMEDIA POLSKA S.A., Zdzisław Makles, Marta Frej. Podobnie jak w latach ubiegłych

zorganizowano prezentacje Rad Dzielnic i organizacji pozarządowych (współorganizacja - OPK „Gaude Mater”)

- Miejski Festiwal Młodych Talentów 2015 - przegląd młodych zespołów oraz wokalistów z częstochowskich szkół organizowany w Miejskim Domu Kultury w Częstochowie. Do przeglądu zgłosiło się 77. wokalistów oraz 7 zespołów,
- Festiwal Reggae On – czwarta odsłona festiwalu odbyła się w amfiteatrze przy Promenadzie Czesława Niemena, gdzie zaprezentowały się największe gwiazdy polskiej muzyki reggae: grupa Habakuk z okazji 25-lecia działalności zespołu, goście specjalni: Renata Przymek, zespół HURT, zespół TABU, grupa Dj'ów z Jamajki oraz belgijski Gypsy Ska Orchestra. W klubie Teatr From Poland przez dwa dni działała scena soundsystemowa zagraли m.in.: Rise Up! Soundsystem (współorganizacja - OPK „Gaude Mater”),
- Hip-Hop Elements Festiwal - w ramach trzydniowej, szóstej edycji festiwalu zorganizowano warsztaty producenckie prowadzone przez holenderskich muzyków Killing Skillss oraz imprezy tematyczne w klubach muzycznych. Koncerty festiwalowe odbyły się w amfiteatrze przy Promenadzie Czesława Niemena; wystąpili m.in.: Ras Mentalism, Quebonafide oraz klasyk hip-hopu Don Guralesko (współorganizacja OPK „Gaude Mater”),
- XXIII. Dni Częstochowy – cykl imprez plenerowych, w ramach których zorganizowano m.in.: XXX Częstochowski Rajd Pojazdów Zabytkowych oraz koncert Dawida Kwiatkowskiego, Saszan i Patryka Kumóra. Fragmenty koncertu można zobaczyć w teledysku Dawida Kwiatkowskiego „Nasze Miasto” (współorganizacja - OPK „Gaude Mater”),
- Festiwal Filmowy Leżak Fortum - przegląd filmów na Promenadzie Czesława Niemena, w ramach którego przeprowadzano również wywiady z zaproszonymi gwiazdami filmowymi: Bartłojem Topą, Radosławem Pazurą, Katarzyną Herman (współorganizacja - OPK „Gaude Mater”),
- „Jasne, że Świąta!”, czyli mikołajki w Częstochowie – wydarzenie artystyczne, podczas którego odbyły się: koncert gwiazd (wystąpili m.in. Ana Andrzejewska, Papa D, Kasia Moś), zimowe projekcje i konkursy, iluminacja świetlna.

W ramach współpracy z wieloma instytucjami i placówkami kultury oraz stowarzyszeniami społeczno-kulturalnymi, związkami twórców profesjonalnych i nieprofesjonalnych, środowiskiem oświatowym współorganizowano lub współfinansowano m.in. następujące wydarzenia kulturalne i artystyczne:

- Finał Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy,
- Juwenalia 2015 - miasto wspiera wiosnę studentów,
- Marsz Różowej Wstążki 2015,
- XV Międzynarodowy Turniej Policji Konnej,
- imprezę plenerową w Parku Staszica w ramach akcji „Narodowe Czytanie” – Bolesław Prus „Lalka”,
- Spotkanie Sylwestrowe – koncert KAYAH z zespołem, Igi Kozackiej i Marcina Czerwińskiego.

Działania na rzecz estetyki miasta

Zadania Pełnomocnika ds. Estetyki Miasta realizowane są we współpracy z Zespołem ds. Estetyki Miasta. W 2015 r. odbyły się 43 posiedzenia Zespołu, na których omówiono około 280 spraw. Zatwierdzano pod względem plastycznym m. in. rozwiązania projektowe w zakresie oświetlenia, małej architektury i nawierzchni dla planowanych inwestycji drogowych, kolorystykę remontowanych budynków wielorodzinnych, zagospodarowanie przestrzeni, w tym wyposażenie w obiekty handlowe, letnie kawiarenki, zielen publiczną, nośniki reklamowe, place zabaw, okolicznościowe i pamiątkowe tablice, formę i rodzaj świątecznego oświetlenia dekoracyjnego centrum miasta oraz elementy małej architektury.

W okresie sprawozdawczym Pełnomocnik ds. Estetyki Miasta:

- kierował wnioski o podjęcie działań przez Konserwatora Zabytków i inne instytucje (m.in. Tauron Dystrybucja, PKP) w zakresie likwidowania szpecących krajobraz miejski obiektów oraz samowolnie umieszczonych urządzeń reklamowych,
- wnosił uwagi do projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego,
- uzgadniał rozwiązania plastyczne projektów przedkładanych przez podmioty zewnętrzne,
- przeprowadził kilkadziesiąt wizji lokalnych sprawdzających skuteczność podejmowanych interwencji,
- uczestniczył w licznych spotkaniach i konsultacjach dotyczących przedsięwzięć planowanych do realizacji przez miasto, jak i przez podmioty zewnętrzne,

- współpracował ze Stowarzyszeniem Architektów Polskich w sprawach związanych z rozstrzygniętym konkursem na „Koncepcję architektoniczną zagospodarowania i zabudowy Starego Rynku w Częstochowie wraz z odcinkami ulic: Mirowskiej, Senatorskiej i Stary Rynek”.

Sprawy wszczęte i zgłoszone do rozpatrzenia przez Pełnomocnika ds. Estetyki Miasta

Tabela nr 93

Wnioskodawca - MZDiT	opinie ws. aranżacji tymczasowych kawiarenek letnich	38
	opinie ws. oświetlenia, nawierzchni i małej architektury	15
Wnioskodawca - ZGM	sprawy dot. urządzeń reklamowych	37
	projekty kolorystyki elewacji budynków wielorodzinnych	8
Wnioskodawca - Wydział Mienia i Nadzoru Właścicielskiego		13
Opracowania termomodernizacji i kolorystyki elewacji szkół		0
Projekty różnych podmiotów oraz pozostałe sprawy		131
Interwencje podjęte przez Pełnomocnika związane z poprawą wizerunku terenów miejskich oraz w sprawach zgłoszonych przez mieszkańców		165
Łącznie spraw		407

Działania związane z porządkowaniem spraw dot. urządzeń reklamowych zlokalizowanych w obrębie pasów drogowych oraz na nieruchomościach administrowanych przez ZGM „TBS” w Częstochowie Sp. z o. o.

Tabela nr 94

Miejski Zarząd Dróg i Transportu w Częstochowie			Zakład Gospodarki Mieszkaniowej „TBS” w Częstochowie			
wydane zgody	decyzje karne	usunięte reklamy	liczba zawartych umów na umieszczenie reklam		usunięte reklamy	samowole reklamowe – sprawy przekazane do PINB
			w 2015 r.	razem		
160	10	70	21	224	3	0

Działania Straży Miejskiej eliminujące nielegalną reklamę oraz nieprawidłowości porządkowe

Tabela nr 95

Interwencje	Liczba	Pouczenia	Nałożone mandaty	Wnioski skierowane do sądu o ukaranie
wobec osób umieszczających reklamy w miejscach do tego nieprzeznaczonych	80	35	44	1
wobec osób dopuszczających się zaśmiecania lub zanieczyszczania miejsc publicznych	8553	7017	1488	48
w związku z przypadkami naruszania przepisów ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach	77	55	22	2

Ponadto w okresie sprawozdawczym zostały zorganizowane konkursy dla mieszkańców:

- na najładniejszą kawiarenkę letnią (1-15 czerwca 2015 r.),
- najładniej ukwiecony balkon (10 lipca – 14 sierpnia 2015 r.),
- najpiękniejszą witrynę świąteczną (1-14 grudnia 2015 r.).

Wydawnictwa i prace graficzne

W roku sprawozdawczym Wydział Kultury, Promocji i Sportu przygotował i wydał wiele publikacji i broszur, zarówno cyklicznych jak miesięcznik „Jasne, że Częstochowa”, jak i przeznaczonych

do użytku jednorazowego (plakaty, ulotki, materiały związane z promocją konkretnej imprezy). Wzbogacono zawartość miesięcznika „Jasne, że Częstochowa” o stałą rubrykę „Archiwalia”, prezentującą ciekawostki z przeszłości znalezione w zbiorach Archiwum Państwowego w Częstochowie. Przygotowywano także cyklicznie prezentację zawartości miesięcznika w holu UMC.

Oprócz tego wykonano projekt aktualizacji map turystycznych Miejskiego Systemu Informacji Turystycznej. Zebrano informacje o zmianach w sieci dróg miasta oraz miejscach istotnych dla przyjezdnych, takich jak zabytki, muzea, teatry, jak również hotele, punkty szpitalne czy dworce. Każda z 30. map została uaktualniona, naniesiono na nią wszystkie punkty oraz opisy znajdujących się w okolicy miejsc wartych odwiedzenia. Na rewersy tablic turystycznych przygotowano dodatkowo mapę dróg rowerowych Częstochowy wraz z legendą. Podobne mapy rowerowe wykonano z przeznaczeniem do powieszenia na przystankach autobusowych na terenie miasta.

Ponadto przygotowano i złożono materiały promocyjne dotyczące miejskich wydarzeń kulturalnych (m.in. Festiwalu Kultury Alternatywnej „FRYTKA OFF” i akcji „Aleje – tu się dzieje!”) i akcji społecznych: broszury i plakaty dotyczące Budżetu Obywatelskiego, plakaty na temat konsultacji społecznych, plakaty promujące kampanie społeczne i programy zdrowotne dofinansowane przez miasto, plakat spotkania sylwestrowego 2015/2016 na Placu Biegańskiego, plakaty i pocztówki promujące akcję Narodowego Czytania, mniejsze formy graficzne - przygotowanie elementów graficznych do portalu „Co? Gdzie? Kiedy?”, produkcja dyplomów, projektów gadżetów miejskich, ulotek, wizytówek, banerów, billboardów, standów, kasetonów, reklam do zewnętrznych wydawnictw, projektów logotypów. Przygotowanie i skład kalendarza miejskiego na 2016 rok z reprodukcjami grafik częstochowskiej artystki Marty Frej.

Przygotowanie materiałów promocyjnych o mieście i ich kolportaż

W roku sprawozdawczym do Urzędu Miasta Częstochowy wpłynęło 391 wniosków i 72. prośby o przekazanie materiałów informacyjno-promocyjnych o mieście. Zrealizowano kilkadziesiąt bezpośrednich dyspozycji wewnętrznych, związanych z przekazaniem materiałów promocyjnych. Standardowe działania dystrybucyjne objęły zagraniczne i krajowe imprezy targowe, w których uczestniczyła Częstochowa. Wydawnictwa promocyjne zostały przesłane polskim ośrodkom informacji turystycznej za granicą – do Rzymu i Paryża oraz krajowym biurom informacji turystycznej w Wiśle, Gdyni, Krakowie oraz Bielsku Białej.

Zorganizowano stoiska promocyjne podczas etapu Tour de Pologne oraz Giełdy Absolwentów Politechniki Częstochowskiej. Materiały promocyjne zostały przekazane na zagraniczne i krajowe imprezy targowe, w których uczestniczyła Częstochowa. Opracowano grafikę reklamową na gadżety promocyjne, takie jak kubki, podkładki pod kubki, słodczyce reklamowe, torby bawełniane, zawieszki na torebki, notesy, ołówki, pendrivey oraz znaczki z herbem miasta. Ze środków przeznaczonych na materiały promocyjne kupione zostały piłki nożne, piłki do siatkówki, bidony turystyczne, maty do ćwiczeń, czołówki rowerowe, kurtki przeciwdeszczowe oraz plecaki turystyczne z nadrukiem promocyjnym, na potrzeby Światowego Dnia Turystyki. Na wniosek radnego Tomasz Tyla wykonano promujące Częstochowę naklejki na rejestracje samochodowe, które zostały rozdane kierowcom. Wydano nowy folder turystyczny „Jasne, że Częstochowa” w języku polskim i angielskim oraz zaktualizowany album „Częstochowa” i folder promocyjny „Częstochowa zaprasza” w wersjach językowych po polsku, angielsku, niemiecku i włosku. W roku sprawozdawczym miała również miejsce dystrybucja materiałów promocyjnych (ulotek i plakatów) aplikacji mobilnej - materiały przekazano m.in. do jednostek miejskich, hoteli, biur podróży, szkół wyższych i instytucji publicznych.

Promocja miasta na targach turystycznych

W 2015 r. Częstochowa uczestniczyła w największych targach krajowych i zagranicznych, wybranych pod kątem turystów, dla których miasto i jego okolice stanowią atrakcyjne miejsce krótkiego pobytu.

Targi zagraniczne

Międzynarodowe Targi Turystyczne ITB w Berlinie (4 - 8 marca) - jedno z najważniejszych światowych spotkań branży turystycznej, na które przyjeżdża co roku ponad 11 000 wystawców ze 180 krajów świata. Targi odwiedziło w sumie ok. 180 000 osób, co zaowocowało m.in. kontaktami z touroperatorami specjalizującymi się w turystyce miejskiej, kulturowej i pielgrzymkowej oraz dalszym rozwojem współpracy z polskimi ośrodkami informacji turystycznej za granicą.

Targi krajowe

- Międzynarodowe Targi Turystyczne we Wrocławiu (27 lutego - 1 marca),
- Targi – Regiony Turystyczne NA STYKU KULTUR w Łodzi (13-15 marca),

- Międzynarodowe Targi Turystyki, Sprzętu Turystycznego, Żeglarskiego i Sportowego GLOB w Katowicach (27 - 29 marca),
- Kielce AGROTRAVEL (10 - 12 kwietnia),
- Targi Turystyki i Wypoczynku LATO 2015 w Warszawie (17-19 kwietnia),
- Targi Turystyki „W stronę słońca” w Opolu (15 - 17 maja),
- Targi Regionów i Produktów Turystycznych TOUR SALON w Poznaniu (15 - 17 października).

Portale społecznościowe

Jednym z zadań promocyjno-informacyjnych w 2015 roku było bieżące utrzymanie, rozwój i poszerzanie grona odbiorców oficjalnych profili i kont miasta Częstochowy w najpopularniejszych serwisach społecznościowych (Nasza Klasa, Facebook, Youtube, Instagram). O zainteresowaniu internautów tą formą komunikacji świadczą następujące dane: Nasz Klasa – 34 988 znajomych, konto „Częstochowa” na Facebooku – 7 266 polubienia, konto „Aleje – tu się dzieje!” – 4 481, konto „Co, gdzie, kiedy w Częstochowie” – 28 648 lubiących, Miasto Częstochowa Instagram 1 320. Na wymienionych profilach znajdują się informacje, ogłoszenia, filmy promocyjne i fotografie dotyczące miejskich wydarzeń, osób związanych z Częstochową, spraw szczególnie istotnych dla częstochowian oraz konkursy dla użytkowników serwisu, mające na celu włączenie mieszkańców w aktywną, wewnętrzną i zewnętrzną promocję miasta. W roku sprawozdawczym na oficjalnym kanale miasta opublikowano 39 filmów. Najpopularniejsze filmy to: Dni Częstochowy (2 629 wyświetleń), Hip Hop Elements (2 376 wyświetleń), Red Bull Tour Bus (1 490 wyświetleń), Festiwal Kultury Alternatywnej Frytka OFF (1 413 wyświetleń). Wyprodukowano również jeden film dokumentalny „Talar - do ludzi wróciłem” (731 wyświetleń).

Własne strony i portale internetowe

www.czestochowa.pl/

W ciągu roku 2015 oficjalną stronę Urzędu Miasta Częstochowy odwiedziło 284 059 użytkowników. Najczęściej byli to użytkownicy z Polski (mieszkańcy Częstochowy, Warszawy, Katowic, Krakowa i Wrocławia), Niemiec, USA, Wielkiej Brytanii, Rosji.

Strona www.cgk.czestochwa.pl/

W ciągu roku stronę cgk odwiedziło 76 150 użytkowników, najczęściej są to mieszkańcy Częstochowy, Warszawy i Krakowa, czy Blachowni.

www.info.czestochowa.pl

Prace w portalu koncentrowały się na uzupełnianiu, tagowaniu i aktualizowaniu wpisów, wykonywaniu brakujących zdjęć oraz na pracach administracyjnych (zarządzanie użytkownikami, uwierzytelnianie kont, usuwanie kont nieaktywnych). W 2015 roku na portalu zarejestrowano 180 872 sesje oraz dodatkowo 22 505 sesji na mapie zamieszczonej na portalu.

www.aleje.czestochowa.pl

Na stronie zamieszczane były na bieżąco zapowiedzi wydarzeń kulturalno-rozrywkowych w ramach projektu „Aleje - tu się dzieje!” oraz fotorelacje ze zrealizowanych imprez.

Biuletyn Informacji Publicznej

Prace w BIP polegały na przeprowadzaniu szeregu szkoleń oraz udzielaniu wsparcia techniczno - merytorycznego dla redaktorów Urzędu Miasta Częstochowy oraz redaktorów jednostek podległych. Ponadto, w związku ze zmianą przepisów prawa, dokonano zmian w strukturze serwisu:

- dodano zakładkę Zgłoszenia Budowlane,
- dodano zakładkę Zgłaszanie Zgromadzeń,
- dodano zakładkę Petycje.

Ponadto usprawniono mechanizm przetwarzania oświadczeń majątkowych oraz struktury organizacyjnej Urzędu Miasta Częstochowy. Systematycznie BIP Gminy Miasta Częstochowy oraz BIP jednostek podległych monitorowany był pod kątem prawidłowej, czytelnej i jednolitej zawartości.

Aplikacja mobilna

W ramach prac związanych z utrzymaniem aplikacji mobilnej dbano o:

- systematyczną aktualizację obiektów w mieście: zabytki, gastronomia, obiekty muzealne itd.,
- systematyczną aktualizację bazy wydarzeń w mieście: koncerty, wystawy, spektakle sport itd.,
- systematyczną aktualizację rozkładu jazdy komunikacji MPK w Częstochowie.

Kampanie i akcje promocyjne

W roku sprawozdawczym Wydział Kultury, Promocji i Sportu przygotował i zrealizował kilkanaście kampanii promocyjnych, związanych z wydarzeniami odbywającymi się w mieście. Do najważniejszych z nich należały:

- Projekt „Aleje – tu się dzieje!”,
- Dzień Samorządu Terytorialnego,
- Akcja Red Bull Tour Bus we współpracy z firmą Red Bull,
- Festiwal Kultury Alternatywnej Frytka OFF,
- Festiwal Gitarowe Granie,
- Retro Festiwal Częstochowa (Festiwal został nagrodzony Złotym Liściem Retro),
- Festiwal Reggae On Częstochowa,
- Hip Hop Elements Festiwal,
- Częstochowski Festiwal Filmowy LEŻAK Fortum,
- Dni Częstochowy,
- Festiwal jaZZ i Okolice/jaZZ & Beyond wraz z koncertem Davida Krakauera,
- Festiwal Ars Cameralis wraz z koncertem Orkiestry Kameralnej Polskiego Radia Amadeus pod dyrekcją Agnieszki Duczmal,
- Częstochowskie Urodziny Niepodległej,
- Koncert „Jasne, że Święta”.
- Spotkanie Sylwestrowe.

W ramach kampanii promocyjnych ww. imprez przygotowano projekty graficzne banerów, plakatów i billboardów w formie papierowej, jak i elektronicznej. Przygotowano scenariusze spotów radiowych i telewizyjnych, których emisja odbywała się w mediach lokalnych i ogólnopolskich.

Wspólnie z partnerami realizowano społeczne projekty partnerskie takie jak: Honorowy Dawca Energii FORTUM, Ogród Społeczny FORTUM, Festiwalu Filmów Optymistycznych Multimedia Happy End, spotkanie z Mikołajem z Laponii – na zaproszenie FORTUM, projekt „Świeć się z Energią”.

Inne ważne przedsięwzięcia

V Częstochowski Festiwal Kultury Alternatywnej „FRYTKA OFF”

Piąta jubileuszowa edycja Festiwalu Kultury Alternatywnej Frytka OFF odbyła się 19 i 20 czerwca 2015 roku. Dwudniowa impreza odbyła się na placu przed dworcem PKP przy ul. Piłsudskiego oraz na terenie Konduktorowni – siedziby Regionalnego Towarzystwa Zachęty Sztuk Pięknych. Podczas festiwalu zaprezentowało się ponad 120 niezależnych artystów teatralnych, muzycznych, cyrkowych i filmowych. Wystąpili na ulicznej scenie teatralnej, małej scenie muzycznej, dużej scenie muzycznej oraz specjalnym kontenerze muzycznym Red Bull. Ze względu na jubileusz imprezy, przygotowano specjalny program, z udziałem największych gwiazd polskiej sceny niezależnej, zespołu z zagranicy oraz artystów, którzy stanowią obecnie ciekawe zjawiska offowe. Artyści zostali dobrani zgodnie z założeniem, że na festiwalu występują twórcy, którzy nie mają możliwości zaprezentowania swojej twórczości w Częstochowie poza festiwalem. Festiwalowi towarzyszyły darmowe warsztaty artystyczne: śpiewu performatywnego oraz filmowe. Efektem tych ostatnich był film krótkometrażowy, którego akcja rozgrywała się w Częstochowie, podczas festiwalu. Film był prezentowany podczas Festiwalu Filmów Optymistycznych Multimedia Happy End. W tym roku Frytka OFF zgromadziła ponad 8 tys. widzów.

Projekt „Haśka. Poświatowska in art”

W 80. rocznicę urodzin częstochowskiej poetki Haliny Poświatowskiej, przygotowano projekt *Haśka. Poświatowska in art*, popularyzujący jej dorobek artystyczny. Na program imprez organizowanych od marca do października, dedykowanych poetce, złożyły się wydarzenia lokujące dorobek Poświatowskiej w kontekście różnych dyscyplin sztuki, w tym m.in. realizowane z miejskimi instytucjami i partnerami zewnętrznymi: wystawy plastyczne, konkursy dla dzieci i młodzieży, spotkania autorskie, warsztaty poetyckie, dni otwarte Domu Poezji - Muzeum Haliny Poświatowskiej i muzeum w Szkole Podstawowej nr 8 im. H. Poświatowskiej, Gala Finałowa 36. Ogólnopolskiego Konkursu Poetyckiego im. Haliny Poświatowskiej - recital Janusza Radka, salony poezji, wystawy książek, emisja nagrań poezji Poświatowskiej w pojazdach MPK, czytanie poezji Poświatowskiej przy ławeczce poetki, koncert operowy, przegląd filmowy, występ Częstochowskiego Teatru Tańca, promocja wydania specjalnego numeru częstochowskiego magazynu literackiego GALERIA, spacer śladami Haliny Poświatowskiej, premiera filmu dokumentalnego Michała Tkaczyńskiego, spektakl muzyczny „Właśnie kocham. Poświatowska” Małgorzaty Bańki.

Konkurs fotograficzny „Klimaty Częstochowy”

W 2015 roku przypadła organizacja 10 edycji konkursu, którego idea jest ukazanie współczesnych walorów architektonicznych, kulturowych, przyrodniczych i turystycznych miasta. Tegoroczne jury konkursu w składzie: Jacenty Dędek, Bartosz Frączek, Jarosław Respondek, Grzegorz Skowronek, po zapoznaniu się z 670 zdjęciami 94 autorów, zakwalifikowało do wystawy pokonkursowej 51 prac 40 autorów, którzy w sposób niebanalny potraktowali „miejskie klimaty”, gdzie głównym motywem jest człowiek i to, co go otacza. Nie przyznano „Grand Prix” oraz nagród w kategorii „Fotografia Promocyjna”, utworzono natomiast dodatkową kategorię „Zestaw zdjęć”. Laureatami konkursu zostali: w kategorii Fotografii Klimatycznej: Marcin Szpąderski za zdjęcie „baROCKOWI tancerze laserowi”, w kategorii Fotografia Reporterska: Andrzej Luda za zdjęcie „Zadymiony Poranek” oraz w kategorii Zestaw Zdjęć: Łukasz Kolewiński za zdjęcia „Pięściarz”.

Z okazji jubileuszowej edycji konkursu, podczas akcji „Aleje – tu się dzieje!” zorganizowano szereg otwartych spotkań z fotografami, m.in.: Damianem Chrobakiem, Markiem Jasińskim, Tomaszem Tomaszewskim, Renatą Dąbrowską, Witoldem Krassowskim, Wojciechem Prażmowskim, Krzysztofem Millerem i Juliuszem Sokołowskim. Podczas tych spotkań swoje zdjęcia prezentowali także fotografowie częstochowscy: Tomasz Gebuś, Kamil Pawlik, Piotr Kras, Grzegorz Skowronek, Paweł Roman, Sebastian Adamus, Dariusz Baranowski, Zbigniew Burda, Waldemar Deska, Jarek Dumański, Łukasz Kolewiński, Radosław Majer, Zbyszek Milka, Marcin Opalczyński, Kornel Orłowski, Leszek Pilichowski, Jarek Respondek, Magdalena Rysińska, Elżbieta Siwik, Maciek Skowronek, Marcin Szpąderski, Jacek Śliwczyński, Aneta Zalejska.

Kalendarz Miejski na 2016 rok

Tegoroczne wydanie kalendarza miejskiego zawiera 12 memów Marty Frej z najbardziej rozpoznawalnymi częstochowiankami. Ta zyskująca coraz większą popularność w ogólnopolskich mediach malarka i ilustratorka we współpracy z doktorem Juliuszem Sętowskim z Ośrodka Dokumentacji Dziejów Częstochowy wybrała i sportretowała dwanaście znanych kobiet związanych z Częstochową. Każdemu portretowi towarzyszy biograficzna notatka autorstwa doktora Sętowskiego, która opisuje życie i działalność przedstawionej częstochowianki. Na kartach kalendarza znalazły się m.in. Halina Poświatowska i Kalina Jędrusik. Wydaniu kalendarza towarzyszyła wystawa reprodukcji memów z kalendarza. Wernisaż wystawy połączony z promocją miejskiego kalendarza odbył się w częstochowskiej Konduktorowni. Memom Marty Frej z miejskiego kalendarza poświęcono również późniejszą, dłuższą wystawę w Miejskiej Galerii Sztuki. Kalendarz wydano w nakładzie 5 000 egzemplarzy i dystrybuowano bezpłatnie.

Inne działania

W ramach nadzoru nad bezpieczeństwem masowych imprez artystycznych i rozrywkowych wydano 31 decyzji w sprawie organizacji takich imprez w Częstochowie. Przyjmowano również zgłoszenia imprez artystycznych organizowanych poza stałą siedzibą organizatora, w trybie ustawy o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej.

Działalność Miejskiego Centrum Informacji Turystycznej

Do najważniejszych zadań Centrum w roku 2015 należało:

- udzielanie informacji turystycznych, kulturalnych i samorządowych mieszkańcom Częstochowy i turystom odwiedzającym miasto oraz udostępnianie wydawnictw informacyjno-promocyjnych o mieście i regionie,
- aktualizowanie danych teleadresowych, m.in. bazy noclegowej, bazy agroturystycznej i gastronomicznej, biur podróży, ośrodków szkoleniowych i obiektów konferencyjnych, znajdujących się w Częstochowie i okolicy,
- redagowanie kalendarium wydarzeń do miesięcznika „Jasne, że Częstochowa” oraz udostępnianie jego internetowej wersji na stronie www.cgk.czystochowa.pl,
- aktualizowanie własnych wydawnictw promocyjnych (m.in. folderu „Zostań w Częstochowie dłużej bo warto”); korekta informatora turystycznego wraz z mapą Związku Gmin Jurajskich pt. „Jurajskie niespodzianki”,
- współpraca z Częstochowską Organizacją Turystyczną przy obchodach Światowego Dnia Turystyki.

Teatr im. Adama Mickiewicza

Informacje ogólne

W roku 2015 Teatr im. Adama Mickiewicza zaproponował publiczności ogółem 311 wydarzeń artystycznych, w tym 290 spektakli (263 własne i 27 impresaryjnych). Były to projekty zrealizowane w różnych formach i konwencjach sztuki teatralnej, od przedstawień kameralnych po wieloobsadowe widowiska, przedsięwzięcia poetycko-sceniczne, muzyczne i plastyczne. Zaprezentowano 40 tytułów (23 własne i 17 impresaryjnych), w tym:

- na Scenie Dużej: 34 tytuły i 236 pokazów,
- na Scenie Kameralnej im. Iwo Galla: 6 tytułów i 54 pokazy,
- w ramach objazdu - 21 spektakli własnych.

Wystawiono 4 premiery (3 zrealizowane na Scenie Dużej, 1 na Scenie Kameralnej im. Iwo Galla):

- „Życie: trzy wersje” Yasminy Rezy, w reżyserii Piotra Machalicy,
- „Trener życia” Nicka Reeda, w reżyserii Wojciecha Malajkata,
- „W starych dekoracjach” wg tekstów Tadeusza Różewicza, w reżyserii Igora Gorzkowskiego,
- „Proca” Nikołaja Kolady, w reżyserii André Hübnera-Ochodlo.

Zrealizowano ponadto 2 wznowieniowe premiery spektakli: „Jaś i Małgosia” w reżyserii Roberta Dorosławskiego i „Miłość i polityka” w reżyserii Jerzego Bończaka.

W 2015 r. zorganizowano IX Przegląd Przedstawień Istotnych „Przez dotyk” (edycja odbywająca się pod hasłem „Ofiara”) - zaprezentowano 7 spektakli: „W starych dekoracjach” (Teatr im. Adama Mickiewicza, Częstochowa), „Burza” i „Idiota” (Studio Teatralne Ochoty i Teatr Ochoty, Warszawa), „W mrocznym, mrocznym domu” (Teatr im. Stefana Jaracza, Olsztyn), „Jakobi” (Teatr Powszechny im.

Zygmunta Hübnera oraz TEATR TU I TERAZ, Warszawa), „Ich czworo” (Teatr im. Stefana Jaracza, Łódź), „Ofiara” (Teatr WARSawy, Warszawa).

Edukacja teatralna

- kontynuacja projektu „Szkoła Teatru” (prezentacje spektakli dla młodzieży i dla słuchaczy Uniwersytetów III Wieku, poprzedzone wykładami wprowadzającymi do sztuki lub spotkaniami z aktorami. Spektakle prezentowane w ramach projektu: „Moralność pani Dulskiej” i „Hamlet”),
- realizacja 4. edycji warsztatów teatralnych (2 edycje dla młodzieży, 1 dla dzieci, 1 edycja warsztatów czteromiesięcznych zakończonych prezentacją spektakli),
- kontynuacja cyklu „Niedzielny Teatr Rodzinny”,
- kontynuacja cyklu „Magia Teatru”,
- kontynuacja Salonów Poezji (8 spotkań),
- kontynuacja cyklu „Czytanie współczesnego dramatu” (jedno spotkanie poza siedzibą Teatru),
- organizacja XV Przeglądu Zespołów Teatralnych Szkół Średnich,
- organizacja lekcji teatralnych pt. „Od scenariusza do premiery”,
- kontynuacja akcji „Środy studenckie w Teatrze”,
- przedsięwzięcia edukacyjno-artystyczne w ramach akcji „Ferie w mieście”,
- współpraca z dyrektorami i nauczycielami placówek oświatowych w Częstochowie i innych miejscowościach województwa śląskiego.

Konkursy, festiwale, nagrody, nominacje

- uhonorowanie Michała Kuli „Złotą Maską” (Nagroda Teatralna Marszałka Województwa Śląskiego) za rolę Samuela Sprola w spektaklu „Sprzedawcy gumek” Hanocha Levina, w reżyserii Andrzeja Bartnikowskiego,
- nominacje dla Agaty Ochoty-Hutyry i Antoniego Rota do nagrody „Złota Maską” za role w spektaklu „Sprzedawcy gumek” Hanocha Levina, w reżyserii Andrzeja Bartnikowskiego,
- prezentacja spektaklu „Kopciuszek” w reżyserii Jacka Popławskiego na Festiwalu Dzieci i Młodzieży Kraków 2015 w Nowohuckim Centrum Kultury,
- udział spektaklu „Moralność pani Dulskiej” w reżyserii Eweliny Pietrowiak w Konkursie „Klasyka Żywa”, organizowanym przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego,
- zgłoszenie spektaklu „Sprzedawcy gumek” w reżyserii Andrzeja Bartnikowskiego na Festiwal „Teatr Polska”, organizowany przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego,
- zgłoszenie spektaklu „W starych dekoracjach” w reżyserii Igora Gorzkowskiego na Konkurs Na Wystawienie Polskiej Sztuki Współczesnej, organizowany przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego,
- zgłoszenie wszystkich zrealizowanych w 2015 r. w częstochowskim Teatrze premier do udziału w plebiscycie „Złota Maską”.

Jubileusze

Jubileusze 25-lecia pracy artystycznej: Agaty Ochoty-Hutyry, Małgorzaty Marciniak, Waldemara Cudzika, Adama Hutyry i Roberta Rutkowskiego.

Działania promocyjne i marketingowe

- realizacje kampanii reklamowych przy powstawaniu premier, wydarzeń okolicznościowych oraz przed IX edycją PPI „Przez dotyk”,
- wydanie specjalnej, bezpłatnej Gazety Teatralnej oraz Gazety Festiwalowej,
- pozyskiwanie Sponsorów, Mecenasów i Przyjaciół Teatru,
- pozyskiwanie nowych miejsc reklamowych w Częstochowie i utrzymanie dotychczasowych,
- pozyskiwanie widowni poprzez rozbudowę bazy adresów mailowych i bazy newslettera Teatru oraz poprzez aktywną obecność na portalu społecznościowym Facebook,
- rozwijanie reklamy internetowej oraz zewnętrznej reklamy wizerunkowej Teatru,
- organizacja ulicznych akcji z udziałem 40-osobowej grupy wolontariuszy,
- organizacja konkursów dla widzów,
- kontynuacja programu Teatr 60+ (promocyjne bilety na spektakle dla osób w wieku 60+),
- kontynuacja projektu Teatr dla Gmin (promocyjne bilety dla mieszkańców gmin w regionie częstochowskim),
- kontynuacja miejskiego projektu „Rodzina plus” (ulgowe bilety dla rodzin wielodzietnych),

- udostępnianie ulgowych biletów lub zaproszeń dla grup terapeutycznych, wychowanków domów dziecka, uczniów szkół specjalnych, osób bezrobotnych i podopiecznych placówek opiekuńczo-wychowawczych,
- utrzymywanie stałych kontaktów z mediami lokalnymi i ogólnopolskimi oraz portalami internetowymi,
- utrzymywanie stałych kontaktów i podejmowanie współpracy z instytucjami kultury i innymi podmiotami (współorganizacja imprez i wydarzeń artystycznych, wymiany repertuarowe).

Teatr – dane zbiorcze

Tabela nr 96

Koszty działalności ogółem	6 193 613 zł
Przychody ogółem	6 061 731 zł
w tym	
przychody uzyskane (m.in. wpływy ze sprzedaży biletów, umowy sponsoringowo-reklamowe)	2 061 731 zł
dotacja Organizatora (podstawowa)	4 000 000 zł
dotacja Organizatora (celowa) na zakup bezprzewodowego sprzętu nagłośnieniowego	135 134 zł
Udział przychodów własnych w pokrywaniu kosztów działalności	33,29%
Liczba widzów ogółem (siedziba)	78 036
Ilość wydanych zaproszeń	2 694
Średnia frekwencja (siedziba)	81,41%
Stan zatrudnienia w osobach	81
Stan zatrudnienia w etatach	78,50

Spektakle/inne imprezy, wynajem sal

Tabela nr 97

Nazwa	Liczba	Wpływy (w złotych)
Spektakle – Scena Duża	236	1 702 762
Spektakle – Scena Kameralna im. Iwo Galla	46	87 465
Spektakle poza siedzibą	21	28 000
Salony Poezji – Scena Kameralna im. Iwo Galla/Foyer	8	4 693
Wynajem sal	7	20 330
Razem	318	1 843 250

Biblioteka Publiczna im. dr. Władysława Biegańskiego

Wyniki czytelnictwa

Liczba stałych, zarejestrowanych i systematycznie korzystających z bibliotek czytelników wyniosła 39 684 osoby, co stanowi 17,25% ogółu mieszkańców miasta Częstochowy.

W agendach udostępniania zbiorów (wypożyczalnie i czytelnie) wypożyczono 699 458 książek, 169 480 czasopism oraz 23 769 jednostek innych materiałów bibliotecznych. W wypożyczeniach wydawnictw książkowych dominowała literatura piękna, stanowiąca 89% udostępnionych zbiorów.

Zbiory biblioteczne

Na uzupełniający zakup zbiorów wydano 243 839 zł, natomiast wartość materiałów bibliotecznych pozyskanych w formie darów wyniosła 91 097 zł.

Zbiory Biblioteki powiększyły się o 15 852 woluminy wydawnictw zwartych, 126 woluminów roczników czasopism oraz 760 jednostek zbiorów specjalnych. W wyniku naturalnego zniszczenia, a także z powodu dezaktualizacji treściowej, usunięto ze zbiorów bibliotecznych 30 007 woluminów książek oraz 12 jednostek materiałów pozaksiążkowych, o łącznej wartości 107 311 zł.

Na koniec roku 2015 w sieci bibliotek publicznych miasta Częstochowy znajdowały się 509 684 woluminy wydawnictw zwartych o łącznej wartości 5 632 601 zł oraz 39 141 jednostek pozostałych materiałów bibliotecznych, których łączna wartość wyniosła 410 829 zł.

Wskaźnik zakupu nowości wydawniczych (na 100 mieszkańców) kształtował się na poziomie 4,8 wolumina, a - po uwzględnieniu darów - na poziomie 6,9 wolumina (w roku poprzednim odpowiednio 3,93 i 6,34 wolumina). Średnia cena książki zakupionej w okresie sprawozdawczym wyniosła 20,76 zł, a jednostki zbiorów specjalnych 20,61 zł.

Istotną część zbiorów Biblioteki Głównej oraz wielu placówek filialnych stanowiły bieżące czasopisma, dzienniki i magazyny ilustrowane, a także periodyki o charakterze popularnonaukowym. Prenumerata dla Czytelni Czasopism obejmowała 234 tytuły tych wydawnictw (bez darów), natomiast placówki filialne udostępniały czytelnikom 57 tytułów.

Odnotowano 265 101 wejść na stronę internetową Biblioteki, 170 291 wejść do katalogu on-line oraz 43 704 wejścia do zbiorów zdigitalizowanych.

Pracownia Introligatorska wykonała oprawy 567 woluminów, w tym: 283 woluminy dla Biblioteki Głównej, 240 woluminy dla filii bibliotecznych oraz 44 dla podmiotów zewnętrznych.

Działalność informacyjno-bibliograficzna

Podstawową funkcją placówek miejskiej sieci bibliotecznej, poza gromadzeniem i udostępnianiem zbiorów, pozostawała działalność informacyjna. W 2015 r. w trakcie bezpośredniej obsługi czytelniczej udzielono łącznie 117 396 informacji bezpośrednich (bibliograficznych, bibliotecznych i rzeczowych).

W Dziale Informacyjno-Bibliograficznym Biblioteki opracowano 347 tematycznych zestawień bibliograficznych, obejmujących łącznie 14 085 pozycji wydawniczych. Informację zbiorową rozwijano przyjmując w placówkach bibliotecznych zorganizowane grupy, głównie uczniowskie. W ciągu roku 2015 przyjęto 73 takie grupy złożone łącznie z 1 564 uczestników.

Podstawową bazę informacyjno-bibliograficzną bibliotek (katalogi alfabetyczne i rzeczowe, kartoteki pomocnicze, księgozbiory poradnikowo-encyklopedyczne) poddawano w ciągu roku systematycznej aktualizacji.

W Bibliotece Głównej kontynuowane były prace związane z poszerzeniem zawartości informacyjnej bazy komputerowej artykułów z bieżących czasopism oraz komputerowej wersji centralnego katalogu wydawnictw zwartych, zgromadzonych w placówkach miejskiej sieci bibliotecznej.

Kontynuowano prace nad: „Bibliografią Historii Regionu”, „Bibliografią Czasopiśmiennictwa Częstochowy” oraz „Bibliografią Wydawniczą Regionu”. Uzupełniana na bieżąco kartoteka regionalna liczyła na koniec 2015 r. 43 221 rekordów, a kartoteka historii regionu – 15 017 rekordów.

Działalność kulturalna i edukacyjna

W roku 2015 placówki sieci bibliotecznej miasta Częstochowy prowadziły szeroką, środowiskową działalność kulturalną i edukacyjną. Propozycje Biblioteki adresowane były do odbiorców w różnym wieku (szczególnie do dzieci i młodzieży).

W środowiskowej działalności placówek bibliotecznych, opierającej się głównie na posiadanych zbiorach, dominowały imprezy oświatowo-edukacyjne (610 imprez z udziałem 8 337 osób), imprezy literackie (233 imprez z udziałem 5 214 osób), a także pozostałe imprezy dziecięco-młodzieżowe oraz dla dorosłych (198 imprez, 4 944 uczestników). W roku 2015 r. zorganizowano łącznie 1 496 imprez czytelniczych z udziałem ok. 21 200 osób.

Znaczna część imprez organizowana była w ścisłej współpracy z placówkami oświatowymi różnych typów i szczebli, świetlicami środowiskowymi, instytucjami kultury, organizacjami pozarządowymi oraz redakcjami lokalnych mediów.

Organizacja imprez i realizacja przedsięwzięć kulturalno-edukacyjnych

- „Ferie w Bibliotece” i „Wakacje w Bibliotece” - cykle różnorodnych działań interdyscyplinarnych,
- spotkania i zajęcia dla seniorów (m.in. Komputeromania, Latarnik w Bibliotece, Polska Cyfrowa Równych Szans, Klub Rękodzieła, spotkania okolicznościowe, konkursy, wystawy),
- spotkania oraz spektakle Teatryku Bibliotecznego KLAUN,
- spotkania i zajęcia przygotowane dla uczniów ze szkół specjalnych,
- spotkania z ludźmi pióra, nauki, ilustratorami itp.,
- projekt „Manufaktura książki” (tworzenie tzw. książek dotykowych, angażowanie częstochowian w proces tworzenia lokalnej Biblioteki Książki Dotykowej),
- „Biblioteka Malucha” (głośne czytanie dzieciom w wieku 3-4 lata, które nie uczęszczają do przedszkoli, połączone z zabawami ruchowymi i odkrywaniem świata bajek i baśni),
- imprezy w ramach obchodów Światowego Dnia Książki i Praw Autorskich oraz Międzynarodowego Dnia Książki dla Dzieci,
- spotkania z historią żydowską (prelekcje Wiesława Paszkowskiego oraz wycieczka na częstochowski kirkut),
- Festiwal Bajki (kilkudniowa impreza czytelnicza, obejmująca spotkania i zajęcia warsztatowe dla dzieci i dorosłych, prowadzone przez autorów książek, ilustratorów i aktorów).

Ważniejsze przedsięwzięcia współrealizowane przez Bibliotekę:

- VIII Częstochowskie Dni Rodziny,
- Tydzień Bibliotek „Wybieram bibliotekę”,

- maraton czytelniczy „Wędrówka do miejsc świętych” z okazji: XIV Ogólnopolskiego Tygodnia Czytania Dzieciom, Roku Św. Jana Pawła II oraz Rocznicy pierwszej pielgrzymki Św. Jana Pawła II do Polski,
- 12. Noc Kulturalna w Częstochowie,
- Dyskusyjny Klub Książki: w 2015 r. działało 5 klubów: 1 dla dzieci (DKK Moliki), 2 dla młodzieży (DKK Zaczycani, DKK STOP!Kartka) i 2 dla dorosłych (DKK Centrala, DKK Książkopolis),
- akcja „Czytam w podróży... Herberta”,
- Środy z Instytutem Pamięci Narodowej,
- Wykłady z cyklu „Akademia w Bibliotece”,
- Narodowe czytanie. Bolesław Prus „Lalka”,
- V Festiwal Dekonstrukcji Słowa „Czytaj”,
- XII Regionalne Forum Bibliotekarzy ph. „Kompetencje czytelnicze, czytelnictwo czy czytanie”,
- imprezy w ramach obchodów Roku Haliny Poświatowskiej i Roku Św. Jana Pawła II,
- projekt „Żywa Biblioteka”,
- akcja „Cała Polska czyta dzieciom”.

Działalność instruktażowo-metodyczna

Wsparcie instruktażowo-metodyczne na rzecz placówek filialnych na terenie miasta Częstochowy i na rzecz samorządowych bibliotek publicznych w powiecie ziemskim realizowane było w formie bezpośredniego, indywidualnego poradnictwa fachowego dla pracowników bibliotek, jako wewnętrzne szkolenia specjalistyczne i praktyki zawodowe oraz poprzez opracowanie i upowszechnianie pomocy metodycznych. Biblioteka uczestniczyła ponadto w inwentaryzacji i selekcji zbiorów.

Projekty

W roku 2015 Biblioteka pozostawała w tzw. okresie trwałości projektu pt. „Stworzenie systemu i punktów e-informacji kulturalnej w sieci miejskich bibliotek publicznych w Częstochowie”. W ciągu roku monitorowany był wskaźnik rezultatu: ilość miesięcznych wejść na podstronę „Wydarzeni@kulturalne – zapraszamy, polecamy...” przy założeniu w dokumentacji aplikacyjnej na poziomie 2 200/miesiąc), który został osiągnięty w 2015 r. na poziomie 51 292 (rocznie) i 4 274 (średni miesięczny).

Instytucja uczestniczyła w miejskim programie działań na rzecz seniorów na lata 2014–2020 „Częstochowa – Seniorom” oraz w miejskim programie „Rodzina +”.

Biblioteka włączyła się ponadto w: projekt „Wypożyczalnia odtwarzaczy cyfrowej książki mówionej dla osób niewidomych i słabowidzących” (realizowany przez Stowarzyszenie Pomocy Osobom Niepełnosprawnym „Larix” im. Henryka Ruszczyca), projekt „Globalnie - Lokalnie – Odpowiedzialnie” (w ramach współpracy z Fundacją Kultury Chrześcijańskiej ZNAK) i projekt „Nasza wspólna Ojczyzna - nasza wspólna historia” (przygotowany przez Centrum Dialogu Międzykulturowego).

W ramach budżetu partycypacyjnego Miasta Częstochowy zrealizowane zostały w 2015 roku 4 wnioski dotyczące funkcjonowania Filii nr 2, 5 i 9 (łączna kwota na realizację zadań to 107 118 zł).

Nagrody, wyróżnienia itp.:

- uzyskanie przez Bibliotekę Certyfikatu „Biblioteka z pasją” (w ramach programu Fundacji Orange),
- uzyskanie przez Filię nr 14 certyfikatu Prezydenta Miasta Częstochowy - dla „Miejsca przyjaznego rodzinom z dziećmi”.

Bieżące remonty, inwestycje i zakupy

Ważniejsze zadania zrealizowane ze środków przekazanych z budżetu miasta:

- remont części dachu lewej oficyny Biblioteki Głównej (w ramach budżetu partycypacyjnego i konkursu „CSR – 10/10 Pekaes pomaga”- 69 711 zł),
- zakup (prenumerata) czasopism dla całej sieci (67 209 zł),
- zakup wyposażenia (m.in. w ramach budżetu partycypacyjnego i dotacji z MKiDN – 63 422 zł),
- usługi telefoniczne i internetowe (50 682 zł),
- zakup materiałów biurowych, materiałów do organizacji imprez środowiskowych itp. (47 337 zł),
- aktualizacje programów komputerowych oraz nadzór nad siecią komputerową (45 820 zł),
- naprawy, konserwacje, przeglądy (34 250 zł),
- usługi różne (29 612 zł),
- inwentaryzacja budynku Biblioteki Głównej (28 290 zł),
- monitoring wraz konserwacją systemu Filii nr 2, Filii Muzycznej, Biblioteki Głównej (7 380 zł).

Pozyskane środki pozabudżetowe

- na zakup nowości wydawniczych pozyskano dodatkowe środki w wysokości 138 330 zł – z Programu Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego „Zakup nowości czytelniczych dla bibliotek” (za pośrednictwem Biblioteki Narodowej),
- na realizację wniosku pt. „Wyposażenie filii bibliotecznych nr 1, 2, 8, 14, Muzycznej oraz Biblioteki Głównej w nowoczesne i funkcjonalne umeblowanie” pozyskano z Programu Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego dofinansowanie w wysokości 40 000 zł,
- z Kulczyk Foundation pozyskano 10 000 zł na remont i wyposażenie pomieszczenia dla dzieci w Filii nr 14 w ramach konkursu „CSR – 10/10 - Pekaes pomaga”,
- z Instytutu Książki pozyskano 5 000 zł na organizację Festiwalu Bajki „Hej, gdzie jest Florka?”,
- z Fundacji Orange pozyskano dotację w kwocie 7 320 zł na pokrycie części kosztów dostępu do Internetu wykorzystywanego przez miejską sieć bibliotek publicznych,
- z Fundacji Kultury Chrześcijańskiej ZNAK na organizację warsztatów z zakresu edukacji globalnej pozyskano kwotę 1 400 zł,
- działalność Biblioteki wspomogły środki finansowe w kwocie 1 583 zł, pozyskane przez Komitet Społeczny Popołudnia w Bibliotece.

Biblioteka – dane zbiorcze

Tabela nr 98

Całkowity koszt działalności	6 521 587 zł
Dochody ogółem	6 417 311 zł
Udział środków własnych w pokrywaniu kosztów działalności	557 401 zł, tj. 8,55%
Stan zatrudnienia w osobach	114 (w tym pracownicy merytoryczni 87)
Stan zatrudnienia w etatach	105,86 (w tym pracownicy merytoryczni 82,25)
Wyniki czytelnicze	
liczba stałych czytelników	39 684
ilość odwiedzin w wypożyczalniach	330 309
ilość odwiedzin w czytelniach	89 527
ilość wypożyczonych zbiorów	727 340
ilość zbiorów udostępnionych w czytelniach	165 367

Muzeum Częstochowskie

Muzeum Częstochowskie w 2015 r. zrealizowało zadania określone w planie merytorycznym zgodnie z przyjętymi priorytetami oraz posiadanymi środkami finansowymi. Struktura placówki nie uległa zmianie.

Zbiory

Zbiory muzealne są udostępniane na wystawach prezentowanych w Muzeum Częstochowskim, jak też wypożyczane do innych instytucji.

Wykaz pozycji inwentarzowych muzealiów

Tabela nr 99

Zbiory	Ogółem	Archeologia	Etnografia	Historia	Militaria	Numizmaty	Technika	Geologia	Fotografia	Kartografia	Archiwalia	Przyroda	Sztuka
Muzealia ogółem	34 518	9 960	2 976	5 153	582	6 832	434	638	2 354	76	2 465	906	2 142
Depozyt	282	149	118	0	0	0	0	0	0	0	0	1	14

Ilość zbiorów bibliotecznych: 18 900. Na karty akcesji druków ciągłych wpisano 166 zeszytów i tomów czasopism, zinwentaryzowano ogółem 199 pozycji.

Wystawy stałe

- Wystawa historyczna Dzieje miasta Częstochowy,
- Spacer po dawnej i współczesnej Częstochowie – stare i nowe fotografie miasta na wieży ratuszowej,
- Częstochowianie – mieszkańcy miasta na fotografii w latach 1845-1918,
- Kweclich, Sętowski, Michalik, Stępnia, Bulik... – kolekcja obrazów współczesnych malarzy częstochowskich,
- Z mroku dziejów. Kultura łużycka – stała wystawa archeologiczna. Cmentarzysko kultury łużyckiej in situ,
- Wystawa poświęcona Halinie Poświatowskiej,
- Wystawa poświęcona historii górnictwa rud żelaza,
- Sztuka Polska XIX i XX wieku.

Ważniejsze wystawy czasowe

Łącznie w roku 2015 zorganizowano 35 wystaw czasowych.

Ratusz:

- Muniak Story (sierpień 2014 – luty 2015),
- Podniebna pasja. Jerzy Ostrowski modelarski mistrz z Częstochowy,
- Klimaty Częstochowy. 10. konkurs fotograficzny, organizacja konkursu: Wydział Kultury, Promocji i Sportu UM Częstochowy,
- Barwy Huty – artystyczne inspiracje – wystawa XI Pleneru Artystycznego Huty Częstochowa,
- PhotoArtMedica. III Konkurs Fotografii Artystycznej Lekarzy,
- I wojna światowa w częstochowskich kolekcjach – wystawa ze zbiorów Muzeum Częstochowskiego oraz Archiwum Państwowego w Częstochowie i prywatnych kolekcjonerów,
- Bajki Trzydziestolatków. Kultowe animacje i seriale lat 80. i 90..

Zagroda Włociańska:

W domu tkaczki – wystawa edukacyjna ze zbiorów własnych.

Galeria Dobrej Sztuki:

- Jerzy Duda-Gracz – polski malarz w kolekcjach częstochowian,
- Adam Patrzyk. Obrazy,
- Nieprzerwany rytm twórczości. Tadeusz Kantor w 100-lecie urodzin, wystawa współorganizowana z ZSP im. J. Malczewskiego w Częstochowie,
- Z tradycji wzięte, na nowo wycięte... VI Konkurs Sztuki Ludowej,
- Pozyskane do zbiorów... najciekawsze z najnowszych nabytków Muzeum Częstochowskiego.

Pawilon Wystawowy w Parku Staszica:

- Incident – Międzynarodowa Wystawa Sztuki Współczesnej, współorganizowana z Wydziałem Sztuki AJD w Częstochowie.

Rezerwat Archeologiczny:

- Smoki w stawie i na trawie, fotografie Tomasza Skorupki, we współpracy z Muzeum Archeologicznym w Poznaniu.

Centrum Promocji Młodych (CPM):

- *Wystawa rysunków Janka Kozy,*
- *CINEMA INFERNO – wystawa plakatów Jana Sętowskiego,*
- *Podagra: wernisaż prac Małgorzaty Wielek-Mandreli.*

Działalność edukacyjna

Bieżąca realizacja lekcji muzealnych z historii, etnografii, archeologii, przyrody, sztuki. Udział w akcjach organizowanych przez Urząd Miasta Częstochowy, takich jak m.in. Lato w mieście, Ferie w mieście, Częstochowskie Dni Rodziny, Dzień Dziecka. Dodatkowo w Muzeum Częstochowskim odbywały się spotkania koordynowane przez Urząd Miasta Częstochowy oraz instytucje i stowarzyszenia częstochowskie. Lekcje muzealne: 427; frekwencja: 4 847 osób. Warsztaty: 556; frekwencja: 4 040 osób. Odbłyło się też 87 wykładów, prelekcji i spotkań dla 7 460 uczestników;

8 seansów filmowych dla 400 uczestników; 5 koncertów dla 267 uczestników; 7 konkursów dla 866 osób; 3 imprezy plenerowe dla 1 758 osób.

Ważniejsze sesje, konferencje

- Konferencja naukowa *Rozkosz w kulturze. Kultura w rozkoszy*, UJ Kraków. Wykład A. Miry *O żywym płomieniu miłości Sposoby obrazowania i doświadczenia mistycznego jako rozkoszy duchowej w rzeźbie sakralnej Krakowa*,
- Konferencja *Twierdza osiemnastowiecznej Europy. Rzeczypospolita Obojga Narodów i kraje ościenne*. Wykład: Ł. Pabich, *Twierdza Jasna Góra w okresie III Wojny Północnej*,
- Konferencja *Niepokorne – buntowniczkimi – reformatorkami – aktywistkami, czyli kobiety dokonujące transformacji rzeczywistości*, Uniwersytet Łódzki. Wykład K. Sucharkiewicz, *Z pasją, determinacją i odwagą... Życie i twórczość Alfonsy Kanigowskiej, zapomnianej malarki młodopolskiej*,
- Walny Zjazd Stowarzyszenia Naukowego Archeologów Polskich w Rezerwacie Archeologicznym w związku z 50. rocznicą jego otwarcia,
- udział w konferencji naukowej poświęconej F. Karo organizowanej przez Muzeum Farmacji i Instytut Historii Nauki PAN w Warszawie. Wykład E. Kaczmarzyk *Ferdynand Karo i jego prace florystyczne w okolicach Częstochowy*.

Ważniejsze konkursy

- VI Konkursu Sztuki Ludowej „Z tradycji wzięte, na nowo wycięte..” na wycinankę inspirowaną kulturą tradycyjną. Przygotowanie i przeprowadzenie konkursu na projekt i wykonanie muralu inspirowanego wycinanką tradycyjną w ramach zadania VI Konkurs Sztuki Ludowej. Projekt zrealizowano ze środków MKiDN oraz Urzędu Miasta Częstochowy,
- XIV Edycja Międzypowiatowego Konkursu Historycznego *Czy znasz historię Częstochowy i regionu częstochowskiego* (współorganizacja: Gimnazjum nr 9 w Częstochowie).

Ważniejsze imprezy

Noc Muzeów: 4 982 zwiedzających; 12. Noc Kulturalna: 586 zwiedzających; Europejskie Dni Dziedzictwa, Industriada – Święto Szlaku Zabytków Techniki Województwa Śląskiego zorganizowane przez Urząd Marszałkowski: 1 528 zwiedzających. Większość imprez organizowanych w Muzeum Częstochowskim to wernisaże i spotkania z autorami wystaw oraz innymi zaproszonymi gośćmi, a także spotkania o charakterze edukacyjnym. W Ośrodku Dokumentacji Dziejów Częstochowy odbywały się cyklicznie spotkania pt. Gawędy Historyczne w Willi Generała. Na uwagę zasługują także zadania realizowane w Centrum Promocji Młodych.

Prace badawcze i dokumentacyjne

Prace badawcze prowadzone w Muzeum Częstochowskim są poświęcone głównie zagadnieniom związanym z ziemią częstochowską, w tym: opracowywanie scenariuszy wystaw, przygotowywanie tekstów do publikacji, opracowywanie kolekcji, opracowywanie stanu badań stanowisk archeologicznych, przygotowywanie tekstów do publikacji, do kwerendy. Ważniejsze badania: przedmiotów epoki brązu, analiza i dokumentacja prac nadesłanych na VI Konkursu Sztuki Ludowej, opracowanie badawcze obiektów prezentowanych na wystawie *I wojna światowa w częstochowskich kolekcjach*, badania nt. twierdzy Jasna Góra w okresie III Wojny Północnej, opracowywanie dorobku artystycznego częstochowskich artystów, konsultacje merytoryczne nt. Ferdynanda Karo. Zbierano relacje dotyczące historii miasta i rodzin częstochowskich. Uzupełniano bazę programu Musnet.

Publikacje

„Rocznik Muzeum Częstochowskiego” t. 14 pod red. E. Miszczyńskiej, recenzja artykułów prof. zw. dr hab. D. Złotkowski. O Ludmile Marjańskiej. Szkice – interpretacje – wspomnienia, pod red. prof. E. Hurnik i I. Skrzypczyk-Gałkowskiej. Publikacja sfinansowana z budżetu Urzędu Miasta Częstochowy. Katalog *Z tradycji wzięte, na nowo wycięte...* VI Konkursu Sztuki Ludowej, pod red. E. Miszczyńskiej.

Ważniejsze konserwacje zbiorów

Konserwacja trzech pastelów Józefa Mączyńskiego: *Scena nad brzegiem morza*, MCz.IV.108, *Głowa kobiety*, MCz.IV.423, *Głowa kobiety*, MCz.IV.424, obrazu Wincentego Trojanowskiego *Portret Wagnera*, MCz.IV.13. Konserwacja zbiorów przyrodniczych w komorze termicznej.

Współpraca

Współpraca z muzeami, m.in. z Muzeum Śląskim w Katowicach, Państwowe Muzeum Etnograficzne w Warszawie, Muzeum Farmacji w Warszawie, z miejskimi instytucjami kultury, MKiDN, Urzędem Miasta Częstochowy, Śląskim Ośrodkiem Doradztwa Rolniczego, Archiwum Państwowym w Częstochowie, Akademią im. J. Długosza w Częstochowie, placówkami edukacyjnymi i środowiskami artystycznymi, z mediami: portal o sztuce whyart.pl, częstochowskie24, Radio Fiat, Radio Jura, TV Orion, „Twórczość Ludowa”, TVP Kultura. Przygotowywanie deklaracji dot. przyjęcia przez Muzeum Częstochowskie zbiorów pozyskiwanych w trakcie nadzorów archeologicznych. Współpraca przy realizacji obchodów 50-lecia NOT w Częstochowie.

Pozyskanie dodatkowych środków finansowych:

- dotacja celowa z Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego: 25 000 zł,
- dotacja celowa z Województwa Śląskiego: 5 000 zł,
- darowizny pieniężne: 22 500 zł.

Muzeum - dane zbiorcze

tabela nr 100

Koszty działalności ogółem	4 015 014 zł
Udział środków własnych w pokryciu kosztów	248 047 zł
Udział środków własnych w pokryciu kosztów procentowo	6,18 %
Dochody ogółem	4 028 771 zł
Stan zatrudnienia w osobach	61
Stan zatrudnienia w etatach przeliczeniowych	60
Liczba osób zatrudnionych w działalności merytorycznej w osobach	31
Ilość imprez	111
Liczba sprzedanych biletów	5 315
Liczba wydanych zaproszeń	450
Frekwencja	34 660
Zwiedzający Muzeum bezpłatnie	20 691

Ośrodek Promocji Kultury „Gaude Mater”

W 2015 roku Ośrodek Promocji Kultury zrealizował wszystkie założone zadania statutowe. W porównaniu z analogicznym okresem roku ubiegłego oferta programowa instytucji wzbogaciła się o trzy nowe projekty: spotkania w klubie publicznego przemawiania i przywództwa „Toast Masters”, „Gawędy humanistyczne” prowadzone przez prof. Barbarę Kubicką-Czekaj oraz spotkania z muzyką filmową „After Hours”.

Imprezy cykliczne

- XVI Dni Europejskiej Kultury Ludowej oraz Targi Sztuki Ludowej,
- 8. Festiwal Dobrej Piosenki im. Kaliny Jędrusik,
- Koncerty Letnie w Altanie (9 koncertów),
- Finał Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy - współorganizacja ze Sztabem Częstochowskim WOŚP i Wydziałem Kultury, Promocji i Sportu,
- „Zapał się na niebiesko dla autyzmu” - współorganizacja ze Stowarzyszeniem Pomocy Dzieciom z Autyzmem oraz z Wydziałem Kultury, Promocji i Sportu,
- impreza na rzecz dzieci „Motoserce” – współorganizacja z „Motoklubem RP”,
- „Juvenalia 2015” – współorganizacja z Samorządem Studentów Politechniki Częstochowskiej,
- 12. Noc Kulturalna - współorganizacja z Centrum Promocji Młodych oraz z Wydziałem Kultury, Promocji i Sportu,
- Festiwal Muzyki Organowej i Kameralnej - współorganizacja z Kościołem Ewangelicko Augsburgskim,
- „Haśka. Poświatowska in art” - współorganizacja z Wydziałem Kultury, Promocji i Sportu oraz z częstochowskimi instytucjami kultury i szkołami.

Koncerty i spotkania z muzyką

Cykle koncertowe:

- „JAZZtochowa” - 5 koncertów,

- „Classic Tea” - 4 koncerty,
- „Spotkania z muzyką country” - 11 spotkań,
- „Spotkania z operą” - 12 spotkań,
- „Vinylowe delikcje” - 10 spotkań,
- „Poranek z muzyką” - 7 spotkań,
- Spotkania z muzyką filmową „After Hours” - 2 spotkania.

Koncerty i recitale muzyczne:

- kantora Synagogi Krakowskiej Itzchaka Horowitza z okazji żydowskiego święta Purym,
- zespołu KK Blues Band,
- uczniów Jasnogórskiej Publicznej Ogólnokształcącej Szkoły Muzycznej I Stopnia,
- Krzysztofa Niedźwieckiego,
- zespołu „Breakmaszyna”,
- muzyki klezmerskiej,
- Janusza Radka,
- Hanny Banaszak z zespołem,
- Janusza Yaniny Iwańskiego,
- Karoliny Cichej (w ramach Festiwalu „Jurajska Jesień Muzyczna”),
- Mateusza Kurcaba,
- Ludomiry Grądzkiej.

Inne projekty muzyczne:

- koncert muzyki operowej (premiera programu opartego na tekstach Haliny Poświatowskiej) pod kierownictwem prof. Aleksandry Nawe z Akademii Muzycznej w Łodzi,
- spektakl muzyczny „Właśnie kocham. Poświatowska”.

Wystawiennictwo

41 ekspozycji, w tym:

- 19 w galerii OPK,
- 11 w „Wejściówce” - wspólnej galerii OPK i Gazety Wyborczej,
- 11 w Cafe Skrzynka,
- 1 zabytek audiowizualny: „Inauguracja pontyfikatu Jana Pawła II”, prezentacja przeźroczy wydanych przez Veritas w 1978 roku: jako komentarz fragmentu encykliki „Laborem Exercens”.

Promocja książek, spotkania autorskie, spotkania teatralne

- 13 wieczorów promujących wydawnictwa częstochowian,
- Szopka Noworoczna,
- 4 spotkania poetyckie,
- 6 wydarzeń teatralnych,
- warsztaty teatralne Julii Liszewskiej „Seniorzy 2015” - 12 spotkań,
- Jubileusz 15-lecia Klubu Literackiego „Złota Jesień”,
- projekcja filmu Witolda Szymborskiego „Po co jest koń” i spotkanie z autorem.

Edukacja kulturalna

Zadania wynikające z edukacji kulturalnej realizowane były między innymi poprzez organizację cyklicznych spotkań tematycznych: „Filozofujemy” - 9 spotkań, „Opowieści o jazzie tradycyjnym” - 3 spotkania, Wieczory Piosenki Aleksandra Markowskiego - 4 spotkania, Warsztaty filmowe - 2 spotkania, „Kolekcjonerskie rarytasy” - 7 spotkań, „Obrazki z podróży” - 11 spotkań, „Dekalog polski” - 6 spotkań, „Artyści po fachu” - 4 spotkania, „Gawędy humanistyczne” - 2 spotkania.

Współpraca z organizacjami i stowarzyszeniami artystycznymi

- Spotkanie Częstochowskiego Klubu Kolekcjonerów - 43 spotkania,
- Spotkania Klubu Literackiego „Złota Jesień” - 40 spotkań,
- Spotkanie Literackiego Towarzystwa Wzajemnej Adoracji „LITWA” - 37 spotkań,
- Spotkanie otwarte Stowarzyszeni Polsko-Włoskiego Due Terre w Częstochowie: „Giuseppe Verdi człowiek wyrafinowany”.

Współpraca z innymi podmiotami

Ośrodek w 2015 roku współpracował przy realizacji wspólnych projektów, wydarzeń artystycznych i organizacji imprez z następującymi podmiotami: Centrum Polskim w Brukseli, Galerią Brotzinger art w Pforzheim, Biurem Wystaw Artystycznych w Tarnowie, Nowohuckim Centrum Kultury w Krakowie, Galerią Fotografii w Rzeszowie, Wydziałem Kultury, Promocji i Sportu Urzędu Miasta Częstochowy, Częstochowskim Stowarzyszeniem Plastyków im Dudy-Gracza, Zespołem Szkół Muzycznych im. M. J. Żebrowskiego w Częstochowie, Towarzystwem Muzycznym w Częstochowie, Regionalnym Ośrodkiem Kultury w Częstochowie, Polskim Stowarzyszenie Jazzu Tradycyjnego, Fundacją Festiwalu Sztuki Reportażu, Stowarzyszeniem Przyjaciół Niemiec, Politechniką Częstochowską, Akademią im. Jana Długosza w Częstochowie i Akademią Muzyczną w Łodzi.

OPK – dane zbiorcze	Tabela nr 101
Koszty działalności w złotych	1 598 610
Przychody własne w złotych	432 451
Udział przychodów własnych w pokrywaniu kosztów w procentach	27%
Stan zatrudnienia w osobach	5
Stan zatrudnienia w etatach przeliczeniowych	4,5
Ilość osób zatrudnionych w działalności merytorycznej w osobach	3
Ilość imprez	382
Ilość sprzedanych biletów	3689
Ilość wydanych wejściówek i zaproszeń	1 200
Frekwencja	63 249

Filharmonia Częstochowska im. Bronisława Hubermana

W 2015 r. w ramach działalności koncertowej Filharmonia Częstochowska, oprócz koncertów symfonicznych własnej orkiestry, koncertów Chóru „Collegium Cantorum” i koncertów kameralnych, organizowała koncerty rozrywkowe i okolicznościowe, takie jak: Koncert Noworoczny (Trzech Tenorów), Koncert Walentynkowy (z Grzegorzem Turnauem), Koncert nie tylko dla Pań (Robert Janowski symfonicznie), Koncert Papieski (z muzyką Arvo Pärta i H.M. Góreckiego), Koncert Andrzejkowy (poświęcony twórczości Andrzeja Zauchy), Koncert Sylwestrowy.

Najważniejszym wydarzeniem 2015 roku był Koncert Jubileuszowy na 70. lecie Filharmonii Częstochowskiej, w programie którego znalazła się kompozycja Karola Szymanowskiego „Harnasie” w wykonaniu lidera zespołu „Zakopower” Sebastiana Karpiela-Bułecki, Orkiestry Symfonicznej Filharmonii Częstochowskiej, Chóru Filharmonii Częstochowskiej „Collegium Cantorum” oraz Chóru Filharmonii Łódzkiej.

Szczególny charakter miał też koncert na zakończenie sezonu jubileuszowego, na scenie Filharmonii zaistniały połączone orkiestry symfoniczne Filharmonii Częstochowskiej i Filharmonii Kaliskiej pod dyrekcją Adama Klocka. Inne ważne wydarzenie w Filharmonii to czwarta edycja Konkursu Wokalnego im. Jana, Edwarda i Józefiny Reszków w lutym 2015 r.

W roku sprawozdawczym odbyły się również kolejne edycje wydarzeń festiwalowych: 11. Festiwalu Jazzu Tradycyjnego „Hot Jazz Spring” z konkursem dla młodych jazzmanów „Swingujący Kruk” (współorganizacja z Polskim Stowarzyszeniem Jazzu Tradycyjnego i Ośrodkiem Promocji Kultury „Gaude Mater”) oraz organizowanego wspólnie ze Stowarzyszeniem Sympatyków „Collegium Cantorum” VI Festiwalu Muzycznego Rodziny Bachów. W 2015 roku Filharmonia Częstochowska współorganizowała także następujące przedsięwzięcia muzyczne: 25. Międzynarodowy Festiwal Muzyki Sakralnej „Gaude Mater”, 24. Festiwal Ars Cameralis (koncert otwarcia z Agnieszką Duczmal i Orkiestrą Kameralną PR Amadeus), IV Rubinstein Piano Festival (koncert zwyciężczyni XVI Konkursu Chopinowskiego w 2010 Yulianny Avdeevj z towarzyszeniem Orkiestry Symfonicznej Filharmonii Częstochowskiej), koncert Gwiazdne Wojny Koncertowo oraz pozamuzyczne: 13. Festiwal Filmów Optymistycznych.

Ponadto instytucja współpracowała przy organizacji koncertów: z Akademią im. Jana Długosza w Częstochowie (Koncert Instytutu Muzyki, cykl koncertów pedagogów uczelni – Akademickie Koncerty Kameralne), Zespołem Szkół Muzycznych w Częstochowie (Koncert w ramach festiwalu „Szalone Dni Muzyki w Warszawie”, Koncert Dyplomantów), Klasztorem OO. Paulinów na Jasnej Górze (cykl Koncerty przy świecach - Perły muzyki jasnogórskiej, Koncert papieski, Koncert

cecyliański), Kościołem Ewangelicko-Augsburskim (koncerty Chóru „Collegium Cantorum”, Koncert przy świecach), OPK „Gaude Mater” (Festiwal JAZZtochowa), Wydziałem Kultury, Promocji i Sportu (23. Dni Częstochowy „Koncert muzyki filmowej”, występy muzyków Filharmonii w ramach akcji „Aleje – tu się dzieje!”), z firmą Multimedia Polska tworząc cykl „Multimedia Symfonia Gwiazd” (3 koncerty z gwiazdami muzyki klasycznej).

Filharmonia Częstochowska zaprezentowała także inne, poza koncertami, formy muzyczno-teatralne: Wolfganga Amadeusa Mozarta „Don Giovanni”, Stanisław Moniuszko „Verbum Nobile”, bajka-musical „Zaczarowany bal” w wykonaniu artystów Opery Śląskiej w Bytomiu.

Orkiestra Symfoniczna Filharmonii Częstochowskiej odbyła na przełomie 2015/2016 tournée po Niemczech z programem sylwestrowo-noworocznym (3 koncerty w 2015 i 3 w 2016 roku).

W ramach działalności edukacyjnej Filharmonia kontynuowała projekty: audycje umuzykalniające z cyklu „Filharmonia Dzieciom” (w sali kameralnej), koncerty edukacyjne odbywające się w szkołach, przedszkolach, a także ośrodkach kultury oraz koncerty szkolne z cyklu „Feel harmony – Poczuj klimat!”), a także niedzielny cykl dla najmłodszych zatytułowany Filharmonia malucha (współorganizowany z Centrum Edukacji SONARE).

Filharmonia – dane zbiorcze

tabela nr 102

Koszty działalności w złotych	9 592 009
Przychody własne w złotych	1 309 426
Udział przychodów własnych w pokrywaniu kosztów w procentach	13,65%
Stan zatrudnienia w osobach	140
Stan zatrudnienia w etatach przeliczeniowych	134,5
Średnio roczne zatrudnienie w 2015 roku w etatach	134,1
Ilość osób zatrudnionych w działalności merytorycznej w osobach	99
Ilość imprez (koncerty, audycje muz., wynajmy)	494
Ilość sprzedanych biletów	50 242
Ilość wydanych zaproszeń	8 100
Ilość słuchaczy	129 328

Na działalność w roku 2015, oprócz dotacji podmiotowej organizatora Gminy Częstochowa Filharmonia Częstochowska otrzymała dotację z Instytutu Muzyki i Tańca w wysokości 12 624,00 zł (dotacja celowa projekt „Dyrygent – rezydent”). Dodatkowo w 2015 roku Filharmonia otrzymała dotacje inwestycyjne z: Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego 100 000,00 zł na zakup instrumentów z akcesoriami oraz z Urzędu Miasta Częstochowy: 16 500,00 zł na zakup instrumentu z akcesoriami oraz 33 500,00 zł na zakup aparatury oświetleniowej i nagłośnieniowej.

Wydarzenia kulturalne w liczbach

Tabela nr 103

Rodzaj imprezy	Liczba	Frekwencja	Wpływ
Koncerty symfoniczne	32 (w tym 10 poza filharmonią)	17 210	301 672 + 8 400 Euro
Koncerty kameralne	23 (w tym 3 poza filharmonią)	2 903	28 424
Koncerty szkolne	10	5 457	56 089
Inne koncerty/imprezy okolicznościowe	23 (w tym 1 poza filharmonią)	11 219	161 188
Filharmonia malucha	4	1 140	7 346
Audycje muzyczne (sala kameralna)	177	23 329	71 285
Audycje muzyczne w terenie	144	17 080	52 149
Imprezy impresaryjne	4	2 490	163 645
Wystawy	4	400	0

Wynajmy	73	48 100	398 310
Razem	494	129 328	1 240 108 + 8.400 Euro

Miejska Galeria Sztuki oraz Ośrodek Kultury Filmowej- Kino Studyjne „Iluzja”

Informacje ogólne

W 2015 roku Miejska Galeria Sztuki w Częstochowie oraz działające w jej strukturach kino studyjne OKF Iluzja realizowały zadania i cele zgodnie ze statutem oraz planami: merytorycznym i finansowym. W programie Galerii położono nacisk na znaczące indywidualne wystawy retrospektywne i przeglądowe, zrealizowane jako wydarzenia artystyczne o szerszym, niż lokalny, zakresie i znaczeniu. Natomiast kino studyjne OKF Iluzja rozpoczęło swoje działanie w wyremontowanej sali kinowej; poprawa warunków odbioru wpłynęła na wzrost frekwencji kina. Po raz pierwszy też wprowadzono seanse interdyscyplinarne – spektakle operowe i baletowe; prezentacje dzieł sztuki.

Wystawy sztuk wizualnych zrealizowane przez MGS:

- „Obrazy”. Józef Czerniawski, malarstwo,
- „Miłość. Edward Dwurnik w Częstochowie”, malarstwo, rysunek grafika,
- „Akt w polskiej fotografii”,
- „RETROspektywa 1975 – 2015”. Adam Brincken – malarstwo, rysunek, obiekto-obrazy.

Wystawy prezentujące różne dziedziny sztuki współczesnej oraz indywidualny dorobek artystów:

- Muzeum Zdzisława Beksińskiego. Prace z kolekcji Anny i Piotra Dmochowskich,
- „Zenit”. Kinga Nowak, malarstwo,
- „Gwiazdozbiór”. Aleksandra Prusinowska, malarstwo i linoryty,
- „Od czerni do koloru”. Wystawa malarstwa i grafiki pracowników naukowo–dydaktycznych Katedry Grafiki Artystycznej ASP w Gdańsku,
- „Spięcie”. Grzegorz Wnęk, malarstwo,
- Tomasz Komorowski, fotografia,
- „Przestrzeń utleniona”. Robert Panas, wystawa fotografii otworkowej.

Indywidualne i zbiorowe wystawy wskazujące na znaczenie częstochowskiego środowiska artystycznego, z jego czołowymi przedstawicielami:

- „Motywy i interpretacje”. 40 Ogólnopolskich Plenerów Malarskich Jurajska Jesień 1975 – 2014. Wystawa prac ze zbiorów Miejskiej Galerii Sztuki w Częstochowie, Muzeum Częstochowskiego oraz zbiorów prywatnych,
- 40. Ogólnopolski Plener Malarski „Jurajska Jesień. Mirów 2014”,
- 5. Plener Malarski „Spotkania na Jurze”,
- 27. Plener Miejski. „Miniatura, inicjał, ornament”,
- „Rzeźby Jerzego Kędziory w fotografii Bartłomieja Kędziory”. Wystawa towarzysząca pokonkursowemu przeglądowi projektów architektonicznych zagospodarowania i zabudowy Starego Rynku w Częstochowie,
- „Struktury życia”. Krystyna Sz wajkowska, grafika,
- „Stawanie się świata”. Tomasz Man, fotografia,
- „Wszystko”. Zdzisław Wiatr rysunek, grafika, ilustracja, malarstwo,
- „Obrazy z lat 2011 – 2015”. Magdalena Snarska, malarstwo, pastele, rysunek,
- „Częstochowa jest kobietą” Marta Frej prezentacja projektu kalendarza na rok 2016 wydanego przez Urząd Miasta Częstochowy.

Wystawy promujące młode pokolenie artystów (w tym program Galeria Promocji Młodych Antresola):

- „Za oknem”. Antonina Janus, malarstwo, grafika,
- „Kobiecość”. Karolina Wawrzak, malarstwo,
- „Pracownia książki Instytutu Sztuk Pięknych AJD i przyjaciele”,
- Katarzyna Dynowska, serigrafia,
- „Dialogi formalne”. Agata Marcinkowska, ceramika, obiekty, rzutowanie animacji,
- „Lotne projektowanie”. Nina Woroniecka, Julia Procka, Barbara Sługocka – design.

W listopadzie 2015 r utworzono Galerię Zwiastun. Galeria usytuowana w holu MGS, działa poza formalną ścieżką organizacji wystaw w instytucji, prezentuje twórczość amatorów - pasjonatów sztuki

oraz uczniów lub studentów kierunków artystycznych, jeszcze przed dyplomem). Działalność Galerii zainaugurowała wystawa fotografii „Od-cienie świata” Eweliny Dziewońskiej-Chudy.

Wystawy – efekt konkursów artystycznych:

- „Warsztat i wyobraźnia. Z inspiracji twórczością Zdzisława Beksińskiego”- konkurs dla młodych adeptów sztuki zorganizowany przez MGS w 10 rocznicę śmierci Zdzisława Beksińskiego,
- II Międzynarodowy Konkurs Artystyczny Pejzaż Współczesny. Częstochowa 2014. Konkurs współorganizowany ze Związkiem Polskich Artystów Plastyków Okręg Częstochowski.

Wystawy przygotowane we współpracy z innymi ośrodkami sztuki:

- „Nomen Women”, malarstwo, rzeźba, rysunek, video (główny organizator: Łażnia. Radomski Klub Środowisk Twórczych i Galeria w Radomiu),

Wystawy przygotowane przez MGS, a prezentowane w innych ośrodkach sztuki w Polsce:

- 6. Międzynarodowy Salon „Martwa Natura w Fotografii” Częstochowa 2014, Galeria Fotografii Miasta Rzeszowa,
- „Bez tytułu”. Wystawa rysunków Zdzisława Beksińskiego w 10. rocznicę śmierci artysty. Prace z kolekcji A. i Piotra Dmochowskich, Centrum Kultury Zamek we Wrocławiu,
- „Beksiński – druga odsłona, antyfotografia”, Centrum Kultury Zamek we Wrocławiu,

Interdyscyplinarne wydarzenia okolicznościowe zrealizowane przez MGS:

- „Szminką malowane” - atrakcje i aktywności z okazji Dnia Kobiet, m.in. sztuka makijażu i metamorfozy kobiet, *Kolory w diecie* – wykład i porady, *Barwy ruchu* – pokaz Studia Fitness,
- spotkanie z Jerzym Kędziorą, po jego wystawie (Dzień Jerzego Kędziory w Miami na Florydzie), opowieść o amerykańskich doświadczeniach na tamtejszym rynku sztuki, sukcesach i kontaktach na przyszłość; slajdshow, wystawa w holu galerii,
- 12. Noc Kulturalna w MGS: akcja plastyczna „Ożywianie obrazu”, DJ BiZet gra muzykę, „Kobieta zmienną jest” – pokaz mody, „Mechanizm” spektakl choreograficzny, kuratorskie oprowadzanie po wystawie E.Dwurnika.

Zbiory

W 2015 roku do kolekcji Miejskiej Galerii Sztuki pozyskano cztery nowe prace: Haliny Bartelak, Barbary Chowańskiej-Najwer, pracę Kingi Nowak oraz akryl na płótnie „Pejzaż polski” prof. Józefa Czerniawskiego z Gdańska. Obecnie kolekcję MGS tworzy 558 współczesnych dzieł sztuki, z czego 398 to prace malarskie. W depozycie MGS znajdowało się 50 obrazów olejnych, 100 rysunków i 100 fotografii Zdzisława Beksińskiego z kolekcji Piotra Dmochowskiego.

Działania Ośrodka Kultury Filmowej – Kina Studyjnego ILUZJA w zakresie upowszechniania kultury filmowej

Rok 2015 był pierwszym rokiem funkcjonowania kina po modernizacji sali. Poprawa warunków odbioru sztuki filmowej przyczyniła się do znacznego wzrostu frekwencji. Dodatkowym czynnikiem przyciągającym widzów w 2015 roku były nowe cykle: „Met Opera”, „Wielka sztuka na ekranie” oraz „Balet z Teatru Bolszoi w Moskwie”. Od października 2015 rozpoczęto cykl bezpośrednich transmisji z Metropolitan Opera w Nowym Jorku. Nową inicjatywą były także „Poniedziałki za dychę”.

Podobnie, jak w roku 2014 kino otrzymało Certyfikat Filmoteki Narodowej w uznaniu dla programu edukacyjnego Nowe Horyzonty Edukacji Filmowej.

Ze środków europejskich, ze stowarzyszenia Europa Cinemas pozyskano dofinansowanie w wysokości 56 369 zł, natomiast z Sieci Kin Studyjnych i Lokalnych otrzymano dofinansowanie na kilka przeglądów tematycznych oraz działania edukacyjne.

Przeglądy, festiwale, repliki

- „Oscarowe otwarcie” – przegląd filmów nominowanych i nagrodzonych nagrodą Oscara przygotowany na otwarcie kina OKF po remoncie,
- „Co Ty wiesz o kobiecie...” – zestaw filmów rozważających rolę i znaczenie kobiet w różnych kręgach kulturowych, indywidualne portrety kobiece,
- „Noc Kobiet” – mini przegląd filmów kobiecych na nocnych seansach, z okazji Dnia Kobiet,
- „Arcydzieła Kina Amerykańskiego” – przegląd klasyków kina wyprodukowanych w wytwórni Warner Bros,

- replika 12. Festiwalu Filmów Optymistycznych Multimedia Happy End w Rzeszowie,
- „T-Mobile Nowe Horyzonty Tournée” – przegląd filmów z wrocławskiego festiwalu Nowe Horyzonty, propagującego kino autorskie, nowatorskie, niekonwencjonalne,
- replika Festiwalu Wiosna Filmów - filmy nagrodzone na różnych festiwalach świata,
- „Weekend z Docs Against Gravity” – filmy festiwalu filmów dokumentalnych, nagrodzonego przez PISF jako najważniejsze wydarzenie filmowe w Polsce,
- II Festiwal „Filmy pod specjalnym nadzorem” – współorganizacja,
- II Festiwal Filmów Dokumentalnych im. Braci Krzemińskich „Moja mała Ojczyzna” (współorganizacja z Akademią im. Jana Długosza oraz firmą Kas Film): pokazy filmów dokumentalnych, panele dyskusyjne, debaty, goście specjalni,
- prezentacja filmów z Europejskiego Festiwalu Fabuły, Dokumentu i Reklamy Euroshorts oraz pokazy filmów pod wspólnym hasłem „Niecodziennie historie”- w ramach programu 12. Nocy Kulturalnej,
- replika Europejskiego Festiwalu „Integracja – Ty i ja” – filmy o problemach osób niepełnosprawnych,
- 13. Festiwal Filmów Optymistycznych Multimedia Happy End w Częstochowie (współorganizacja),
- przegląd filmów Jacques'a Tati – legendy francuskiej kinematografii: reżysera, aktora, scenarzysty,
- przegląd „Francois Truffaut – 30 lat później”. Subiektywny przegląd filmów.

Prezentacja twórczości filmowej związanej z Częstochową

- organizacja 16. Konkursu na film amatorski „Częstochowa w kadrze” (filmy 16. autorów prezentowane na otwartych pokazach publicznych),
- przegląd filmów poświęconych Halinie Poświatowskiej (seanse filmowe, prelekcje, folder),
- seanse filmów o postaciach związanych z Częstochową: „Służyć” (o biskupie Antonim Długoszu), „Do ludzi wróciłem – Talar”, „Wszystkie adresy Poświatowskiej” – w reż. M. Tkaczyńskiego, „Po co jest koń” w reż. W. Szymczyka,
- w ramach programu „Aleje – tu się dzieje!” pokazy archiwalnych filmów amatorskich z konkursu „Częstochowa w kadrze”,
- pokazy filmów częstochowian: Łukasza Wylężałka: „Domokrążca”, Dariusza Gajewskiego „Obce niebo” i „Czas niedokończony”,
- pokazy filmu „Klub Włóczykijów”, do którego zdjęcia realizowano na Jurze,
- projekcje filmu „Mur”, w którym wystąpili aktorzy związani z częstochowskim teatrem.

Realizacja programów i działań prorodzinnych

- „Kino Seniora (bilet w niższej cenie, dogodna pora seansu, dobrany repertuar; z programu skorzystało 788 osób),
- Dzień Dziecka z Astrid Lindgren – adaptacje filmowe książek popularnej pisarki dla dzieci, prezentowane na seansach rodzinnych (we współpracy z Działem Edukacji Plastycznej MGS oraz Fundacją „Oczami Brata” zrealizowano także warsztaty i zabawy plastyczne),
- „Witamy lato, witamy wakacje” – seanse filmów specjalnie premiowanych dla uczniów z bardzo dobrymi wynikami na świadectwie (1/2 ceny biletu),
- „Wakacje na 6.” – wakacyjny program filmowy z okazji 20.urodzin studia Animacji w Bielsku Białej, ze specjalną ceną za bilet wstępu – 6 zł,
- „Filmowe Mikołajki” – seanse szkolne i rodzinne, z udziałem św. Mikołaja.

Program wydarzeń interdyscyplinarnych – wprowadzenie do repertuaru innych dziedzin sztuki

- „Wielka sztuka na ekranie” – cykl filmów poświęconych sztuce, w tym m.in.: reportaże z przygotowań do prezentacji wystaw wielkich mistrzów, filmy biograficzne, zwiedzanie znaczących muzeów i galerii, opowieści o dziełach i mistrzach. W cyklu tym pokazano m.in. „Henri Matisse. Wycinanki” z Tate Modern w Londynie, „Rembrandt z The National Gallery w Londynie i Rijksmuseum w Amsterdamie”, „Dziewczyna z perłą” i inne skarby haskiego Mauritshuisu”, „Muzea Watykańskie w 3D”,
- „Met Opera na ekranie” – retransmisje z Metropolitan Opera w Nowym Jorku; seanse ze specjalną oprawą: dekoracje, stylowe stroje pracowników kina, poczęstunek w przerwie. W cyklu pokazano m.in. operę „La Traviata”, „Eugeniusz Oniegin”, „Łucja z Lammermooru”, „Aida”,
- „Met Live in HD” – zamiast retransmisji widzom zaproponowano bezpośrednie spektakle z Metropolitan Opera transmitowane za pośrednictwem satelity. O odbyły się transmisje m.in.

- „Otella” Verdiego, „Tannhausera” Wagnera, „Zaczarowanego fletu” Mozarta. Spektakle poprzedzone prelekcjami,
- „Balet z moskiewskiego Teatru Bolszoj” – retransmisje spektakli „Romeo i Julia”, „Dziadek do orzechów”.

Działania specjalne, okolicznościowe:

- uroczystość otwarcia kina (po gruntownym remoncie sali kinowej) wraz z zakończeniem obchodów 25-lecia OKF: seans specjalny filmu „Bogowie”, materiały z sondy ulicznej o kinie, filmy, folder z historią kina i anegdotami,
- Giełdy Filmowe – spotkania miłośników kina, kolekcjonerów, zakupy i wymiany gadżetów filmowych,
- występ zespołu tanecznego Barbórki – przed seansem Kina Seniora z okazji Dnia Kobiet,
- „Scope50” – we współpracy z firmą dystrybucyjną Gutek Film – spotkanie z częstochowianką Kariną Filak, uczestniczką nowatorskiego projektu, w którym gremium 50 widzów z całej Polski opiniuje i wybiera filmy do dystrybucji; seanse filmu „Magical Girl”,
- spotkanie z himalaistą Dennisem Urubko,
- seans filmu „Kongres” w ramach Festiwalu Dekonstrukcji Słowa „CZYTAJ”,
- koncert jazzowy tria Walczak/Lamch/Parker.

Edukacja artystyczna

Edukacja w dziedzinie sztuk plastycznych

- działania wspierające i popularyzujące twórczość plastyczną dzieci i młodzieży:
  10. Galeria Sztuki Dziecka „Zielony Ołówek” – wystawy twórczości dzieci i młodzieży: „Zima – prace uczniów z archiwum MGS”, „Cztery pory roku” część 1, 2, i 3. Prace uczniów z Pracowni Plastycznej Czerwone Jabłuszko, „Świat jakim go widzę. Ludzie sport i rekreacja. Częstochowa 2015” – wystawa pokonkursowa, „Inspiracje twórczością impresjonistów. Malarstwo XIX wieku we Francji”. Powiatowy Konkurs Plastyczny dla dzieci i młodzieży zorganizowany przez Gimnazjum nr 12 w Częstochowie,
  11. współorganizacja konkursów artystycznych dla dzieci i młodzieży oraz organizacja wystaw pokonkursowych: VI Wojewódzki Konkurs Plastyczny „Świat, jakim go widzę. Ludzie, sport i rekreacja” (555 uczestników, 30 nagród i wyróżnień); XIX Wojewódzki Konkurs Plastyczny dla Dzieci Sprawnych Inaczej i Specjalnej Troski „Moje marzenia” (współorganizacja z Regionalnym Ośrodkiem Kultury, 192 uczestników, 24 nagrody i wyróżnienia; wystawa w ROK),
- warsztaty artystyczne:
  - 5 spotkań w ramach czwartej edycji międzypokoleniowych warsztatów aktywizujących „Zróbmy to razem” – dla dziadków i wnucząt; rodzinna współpraca w pracy twórczej, każde spotkanie oparte na innym temacie. Z programu skorzystało 59 osób dorosłych i 71 dzieci,
  - zabawy plastyczne dla dzieci z okazji Dnia Dziecka zorganizowane w ramach programu Częstochowskie Dni Rodziny: „Bolek, Lolek i inni – czyli postacie z ulubionych filmów animowanych” - malowanie kolorowymi kredami na asfalcie, „Bajkowo o Częstochowie” – rodzinne spotkanie z autorami książeczek o Częstochowie: Zbysławem Janikowskim i ilustratorem Arturem Nowickim, połączone z zabawą plastyczną "Panorama jurajskich zamków". Spotkanie prowadził Antoni Rot. Łącznie 4 zabawy, 82 uczestników,
  - „Estetyka pisma w nauczaniu plastyki” - bezpłatne warsztaty dla nauczycieli zorganizowane we współpracy z Samorządowym Ośrodkiem Doradztwa w Częstochowie. W ramach szkolenia „Sztuka pięknego pisania” warsztat kaligrafii prowadzony przez Rafała Cierpiąta. Uczestnicy – 28 uczniów i nauczyciele szkół gimnazjalnych,
  - jedenaście warsztatów kaligrafii dla młodzieży i osób dorosłych. Scenariusz i prowadzenie warsztatów Rafał Cierpiąta. Uczestnicy – 94 osoby,
  - „Lekcje w Galerii” – edukacyjne oprowadzenie uczniów po wystawach (na zgłoszenie nauczycieli; 84 lekcje dla 1 778 uczniów).

Edukacja filmowa

- ogólnopolski program Nowe Horyzonty Edukacji Filmowej: cykle edukacyjne dla uczniów ze wszystkich poziomów kształcenia. Po raz pierwszy w roku 2015 zorganizowane zostały również zajęcia dla grup przedszkolnych. Program zakłada pogłębienie wiedzy na temat sztuki filmowej, rozwija wrażliwość, kształtuje samodzielnych i świadomych odbiorców kultury. Każdy

cykl ma odrębny temat i składa się z 7 spotkań. Seanse dla każdej grupy, poprzedzone merytoryczną prelekcją, odbywają się raz w miesiącu. Nauczyciele otrzymują materiały dydaktyczne pozwalające realizować dodatkowe lekcje. Dwukrotnie odbyły się warsztaty metodyczne dla nauczycieli. Program NHEF odbywa się pod patronatem Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz Ministra Edukacji Narodowej. W roku sprawozdawczym odbyło się 105 seansów z udziałem 8 178 widzów,

- Kino Młodego Widza – na życzenie nauczycieli: 33 seanse dla 2 882 uczniów,
- „Bonjour La France” – przegląd filmów kinematografii francuskiej o historii, kulturze, obyczajach: 5 seansów dla 292 widzów; dla najmłodszych – warsztaty plastyczne,
- spotkania metodyczne i warsztaty dla nauczycieli – w ramach programu NHEF oraz we współpracy z Wydawnictwem Nowa Era – „Psychologia w kinie”: wykłady, prezentacje, seanse filmowe.

Współpraca MGS i OKF z instytucjami kultury oraz innymi podmiotami

Oprócz wymienionych wyżej współorganizatorów wystaw MGS i OKF współpracowały w 2015 r. z następującymi podmiotami:

- Stowarzyszenie Europa Cinemas,
- Sieć Kin Studyjnych i Lokalnych,
- Sieć Polskich Kin Cyfrowych,
- FilMOTEKA Narodowa,
- Stowarzyszenie Nowe Horyzonty,
- dystrybutorzy filmowi: Aurora, Against Gravity Best Film, Forum Film, Gutek Film, Imperial Cinepix, Kinoplex, Kino Świat, Mayfly, Monolith Films, Solpan, Tongariro, UIP, Vision, Vivarto, Vue Movie, Warner Bros,
- Multimedia Polska,
- Wydawnictwo Nowa Era,
- KAS Film Krzysztofa Kasprzaka,
- samorządowe instytucje kultury: Filharmonia Częstochowska, Ośrodek Promocji Kultury „Gaude Mater”, Centrum Promocji Młodych,
- Związek Polskich Artystów Plastyków – Okręg Częstochowski,
- Powiatowa Galeria Sztuki w Meersburgu (Niemcy),
- ŁAŻNIA - Radomski Klub Środowisk Twórczych i Galeria w Radomiu, Centrum Kultury ZAMEK we Wrocławiu, Akademia Sztuk Pięknych w Gdańsku, Uniwersytet Łódzki, Miejska Galeria Sztuki w Łodzi, Miejska Galeria Sztuki w Zakopanem, Muzeum Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie, Nowohuckie Centrum Kultury w Krakowie, Muzeum Okręgowe w Stalowej Woli,
- Starostwo Częstochowskie,
- Regionalny Ośrodek Kultury w Częstochowie,
- Pracownia Plastyczna Czerwone Jabłuszko w Częstochowie,
- „Przybij Piątkę” - Stowarzyszenie Kultury Hip – Hop w Częstochowie,
- Stowarzyszenie „Częstochowa dla zwierząt”,
- Zespół Szkół Plastycznych im. Jacka Malczewskiego w Częstochowie – udostępnienie Sali na seanse edukacyjne NHEF podczas remontu kina,
- Akademia im. Jana Długosza,
- Zespół Szkół im. W. Reymonta w Częstochowie.

Działania promocyjne i marketingowe

Instytucja prowadziła całoroczne działania informacyjno-promocyjne dotyczące działalności programowej, a polegające m.in. na:

- prowadzeniu dwóch podmiotowych stron internetowych: MGS i OKF,
- przekazywaniu bieżących materiałów prasowych i współpracy z mediami,
- współpracy z portalami o kulturze,
- rozpowszechnianiu bezpłatnych ulotek, broszur z informacjami o programie, afiszy i plakatów programowych,
- organizacji spotkań promujących wydarzenia (wernisaże, finał konkursu),
- reklamie zewnętrznej (banery, projekcje zewn.),
- realizacji umowy barterowej z Miejskim Przedsiębiorstwem Komunikacji na wzajemną wymianę usług reklamowych (w tym ekspozycja afiszy programowych w autobusach i tramwajach),

- współpracy z firmą CLTV – prezentacja na monitorach w autobusach i tramwajach krótkich materiałów promocyjnych o programie MGS i OKF („Ciekawostki kulturalne”),
- mailingu do wybranych adresatów z zaproszeniami i ofertą programową,
- prowadzeniu profilu MGS oraz profilu OKF na Facebooku,
- wydawaniu Kart Stałego Widza OKF,
- zbieraniu opinii o kinie studyjnym OKF na podstawie ankiet umieszczonych na stronie OKF.

Infrastruktura (remonty, zakupy wyposażenia)

- remont i modernizacja sali kina OKF - zakres prac obejmował: prace budowlane i elektryczne, montaż widowni schodkowej, montaż nowych foteli kinowych, ułożenie wykładziny dywanowej. Modernizacja kina realizowana była w ramach dofinansowania Polskiego Instytutu Sztuki Filmowej z programu operacyjnego „Rozwój kin” – 146 000 zł oraz środków własnych MGS – 214 300 zł,
- wymiana drzwi wejściowych wewnętrznych i zewnętrznych w budynku Galerii - 5 szt.,
- montaż oświetlenia ewakuacyjnego na sali wystawowej Gobelinowej,
- dezynfekcja systemu klimatyzacji kina OKF „Iluzja”,
- czyszczenie wymiennika instalacji c.o,
- wykonanie ekspertyzy stanu technicznego kratownicy dachowej sali wystawowej Gobelinowej,
- wykonanie przeglądów okresowych budowlanych, wentylacyjnych, p-poż. i systemu klimatyzacji,
- remont pomieszczeń biurowych dyrektora i księgowości,
- zakup komputerów - wymiana wyeksploatowanych na 5. stanowiskach.

MGS i OKF – dane zbiorcze

Tabela nr 104

Koszty działalności ogółem w złotych	2 733 986
Udział przychodów własnych w pokrywaniu kosztów	47,5%
Dochody ogółem	2 893 733
Dotacja	1 596 000
Dochody własne	1 297 733
w tym	
dochody z tytułu podnajmu pomieszczeń i dzierżawy terenu	349 677
dochody z odsprzedaży energii elektrycznej, ciepłej i wody	85 941
dochody z działalności statutowej	534 456
pozostałe przychody	327 659
Stan zatrudnienia w osobach	25
Stan zatrudnienia w etatach przeliczeniowych	24,25
Liczba pracowników merytorycznych	8
w tym:	
MGS	5
OKF	3
Liczba widzów wystaw ogółem	60 746
Liczba sprzedanych biletów na wystawy (szt.)	4 921
Liczba bezpłatnych wejść na wystawy (m.in. za zaproszeniami na wernisaże, dni bez opłat, wolne środy dla szkół, ekspozycje zewnętrzne)	55 825

MGS i OKF – dane zbiorcze**Tabela nr 104**

Liczba widzów kinowych ogółem	40 943
Liczba sprzedanych biletów do kina	36 686
Liczba bezpłatnych wejściówek do kina (wejściówki na seanse ze wstępem wolnym oraz wejściówki dla opiekunów szkolnych, dzieci z ubogich rodzin, zaproszeni goście, nagrody w konkursach, media)	4 257

Imprezy artystyczne MGS i OKF**Tabela nr 105**

Rodzaj imprezy	Liczba
Wystawy sztuk wizualnych MGS	43
w tym	
wystawa stała	1
wystawy zmienne w salach wystawowych galerii	31
wystawy zmienne w Galerii Zielony Ołówek i Zwiastun	7
w innych ośrodkach sztuki w Polsce	4
Konkursy artystyczne (plastyczne i filmowe), w tym twórczości dziecięcej	5
Warsztaty artystyczne	21
Lekcje w galerii	84
Seanse kina studyjnego	1 416
w tym	
seanse Kina Seniora	11
seanse edukacyjne z prelekcjami	143
Spotkania autorskie (reżyserzy, plastycy, pisarze)	43
Razem	1 809

Działalność wydawnicza związana z upowszechnianiem sztuk plastycznych i sztuki filmowej**Tabela nr 106**

Rodzaj publikacji	Liczba	Łączny nakład (egz.)
katalogi	5	845
foldery	10	1 732
zaproszenia	27	3 830
plakaty do wystaw i afisze programowe	46	1 080
broszura programowa MGS i OKF	10	47 100
Inne druki w tym wydruki wielkoformatowe	77	405
Razem	175	54 992

Miejski Dom Kultury

Rok 2015 to drugi rok działalności Miejskiego Domu Kultury.

Edukacja kulturalna dzieci i młodzieży

W roku sprawozdawczym zorganizowano 6 287 godzin zajęć edukacyjnych kierowanych do dzieci, młodzieży i dorosłych. Zajęcia, realizowane przez profesjonalną kadrę, prowadzone były w formie warsztatów obejmujących:

- zajęcia muzyczne – 1 704 godz.,
- zajęcia plastyczne - 563 godz.,
- zajęcia teatralne – 294 godz.,
- zajęcia taneczne – 1 201 godz.
- inne – 1 579 godzin (modelarskie, fotograficzne, ceramiczne, dziennikarsko-literackie, zajęcia dla dorosłych – 946 godz.: relaksacyjne - joga, krawieckie, fotograficzne, teatralne, muzyczne)

Działalność basenu

- pływalnia ogólnodostępna – 63 967 osób,
- kursy pływania 35 godz. 8 157 osób,
- gimnastyka korekcyjna 272 godz. 2 548 osób,
- aqua aerobic - 896 osób,
- sauna - 522 osoby,
- Rodzina plus - 699 osób,
- Karta Seniora - 714 osób.

Imprezy, wydarzenia

Do najważniejszych wydarzeń 2015 roku należy organizacja koncertów z udziałem gwiazd lat 60., 70., 80., 90. Na deskach sceny Miejskiego Domu Kultury wystąpili następujący artyści: Alicja Majewska & Korcz, Hanna Banaszak, Krystyna Prońko, Janusz Laskowski, Martyna Jakubowicz. Ponadto zorganizowano koncerty, podczas których wystąpili: An Dreo & Karina, „Przez Wiedeń do RIO” - artyści opery z przebojami świata, Kukiz i Piersi, Yanina 4GramY, Projekt Volodia, Superpałka, Tacy Sami - Lady Pank, Stokrotki, Orange Trane, Dobranocka, Ewa Farna, Kołtająwska Kuźnia Prawdziwych Mężczyzn z Olą, Latające Pięści.

Inne projekty realizowane w roku sprawozdawczym obejmowały m.in.: organizację festynów integracyjno-promocyjnych, zawody modeli latających, wystawę prac dzieci, uczestników pracowni ceramicznej i plastycznej, prezentacja dzieci i młodzieży pracowni choreograficznych, widowiska teatralne (m.in. spektakl Freedom).

Sesje nagraniowe

W sesjach nagraniowych wzięły udział zespoły: Shambo, Hatrix, Five O'Clock, Sugar Free, AmperA, Częstochowska Kapela Biesiadna „Grupa Romana”, Zespół Pieśni i Tańca „Częstochowa”, Bedu, Raperzy, Koloroton oraz Marcin Czerwiński, Jacek Pałucha, Piotr Kramer, Iwona Korgól, Klaudia Pyrzyk, Zuzanna Zarzycka, Jagoda Głowacka. Na nagrania wykorzystano 417 godzin.

Wystawy plastyczne i fotograficzne

- Ogólnopolski Konkurs Fotograficzny „Zdjęcie z podróży”,
- III Ogólnopolski Konkurs Twórczości Plastycznej Dzieci i Młodzieży „Szlakiem Orlich Gniazd”,
- III Ogólnopolski Konkurs Twórczości Plastycznej Dzieci i Młodzieży „Parki Narodowe w Polsce oraz Gatunki Zwierząt i Roślin Chronionych”.

Udział w konkursach, przeglądach

W okresie sprawozdawczym uczestnicy zajęć edukacyjnych brali udział w konkursach, przeglądach ogólnopolskich i lokalnych zdobywając 19 nagród i 7 wyróżnień:

- XVI Wojewódzki Konkurs Kolęd i Pastoralek „Zaśpiewajmy Kolędę Jezusowi” – Woźniki 2015 – III miejsce Natalia Pabiś,
- XXXI Zimowe Zawody Modeli Latających – I miejsce Michał Jeziorowski, Zbigniew Stawiarski, II miejsce Dominik Rajca, III Konrad Gonera,
- Konkurs Wokalny „Wygraj szansę” w Łodzi – III miejsce Natalia Pabiś,
- Zawody Modeli Balonów na Lotnisku w Rudnikach – II miejsce Krzysztof Hetman,
- Konkurs Artystyczny pt. „Inni” w ramach projektu Toleruj nie hejtuj – GRAND PRIX Martyny Gonery,

- Zawody Modeli Szybowców „Młodzi Modelarze na Start” – I miejsce Dominki Raja, II miejsce Patryk Rachwał, III miejsce Krzysztof Hetman,
- „Święto Latawca” na lotnisku w Rudnikach – II miejsce Maciej Janas,
- 24. Jurajski Festiwal Tańca FREESTYLE – III miejsce dla Formacji „ANTIDOTUM”,
- XX Wojewódzki Festiwal Pieśni Patriotycznej Myszków 2015 – II miejsce dla Natalii Pabiś,
- XI Ogólnopolski Konkurs Plastyczny „Miniatura Bożonarodzeniowa z Motywami Sztuki Ludowej w kartkach Świątecznych i Ceramice org. MDK w Bydgoszczy – nagroda dla Wiktorii Warty,
- XII Ogólnopolski Przegląd Piosenki Europejskiej Nutka Poliglotka w Krakowie – I miejsce Martyna Zygadło,
- IV Konkurs Wokalny Śpiewobranie w Częstochowie – II miejsce Martyny Zygadło,
- Festiwal Rytm w Gliwicach – I miejsce i nagrodę specjalną - nominację do udziału w Międzynarodowym Festiwalu „Orfeusz w Hiszpanii” Malaga 2016, zdobyła Martyna Zegadło,
- Konkurs „Na Najpiękniejszą Choinkę” IX Targi Bożonarodzeniowe „Gwiazdkowa Aleja” w Częstochowie - I nagroda dla pracowni plastycznej Miejskiego Domu Kultury,
- II Ogólnopolski Konkurs Twórczości Plastycznej Dzieci i Młodzieży „Parki Narodowe w Polsce oraz gatunki zwierząt i roślin chronionych” organizowany przez MDK Częstochowa – wyróżnienia: Natalia Susek, Anna Bucka, Wiktorija Dmochowska, Daniel Godzisz, Marietta Godzisz,
- XII Ogólnopolski Konkurs Dziecięcej Twórczości Plastycznej „Najpiękniejsza jest moja Ojczyzna” – wyróżnienie honorowe Gabrysia Łukasika,
- XI Ogólnopolski Konkurs Plastyczny „Miniatura Bożonarodzeniowa z Motywami Sztuki Ludowej w kartkach Świątecznych i Ceramice org. MDK w Bydgoszczy – wyróżnienie dla Juliana Micała.

Współpraca z innymi podmiotami

W 2015 roku Miejski Dom Kultury kontynuował współpracę z klubami seniora, Uniwersytetami Trzeciego Wieku działającymi przy częstochowskich uczelniach, Instytutem Muzyki Akademii Jana Długosza, Stowarzyszeniem Częstochowskich Amazonek, Radiem Jura, Radiem Fiat, TV Orion. Współpraca ta zaowocowała licznymi projektami artystycznymi.

MDK – dane zbiorcze

Tabela nr 107

Koszty działalności w złotych	3 970 223
Przychody własne w złotych	974 840
Udział przychodów własnych w pokrywaniu kosztów w procentach	24,55
Stan zatrudnienia w osobach	45
Stan zatrudnienia w etatach przeliczeniowych	43
liczba osób zatrudnionych w działalności merytorycznej w osobach	17
liczba zrealizowanych imprez	123
liczba sprzedanych biletów na koncerty	2 274
liczba wydanych zaproszeń	1 420
liczba wydanych wejściówek na imprezy nieodpłatne	1 500
Frekwencja na imprezach	11 285
Zajęcia edukacyjne	
liczba uczestników	11 082
liczba zrealizowanych godzin	6 287
Basen	
ogólnodostępny – liczba osób	63 967
zajęcia relaksacyjne – liczba uczestników	13 538

- **Dotowanie podmiotów**
- **Najważniejsze imprezy sportowe i rekreacyjne**
- **Sukcesy częstochowskich sportowców**
- **Promocja miasta poprzez sport**
- **Imprezy masowe**
- **Nagrody i wyróżnienia Miasta Częstochowy za wybitne osiągnięcia sportowe**
- **Współpraca zagraniczna z zakresu kultury fizycznej**
- **Działalność Rady Sportu**
- **Sport szkolny i system szkolenia w wybranych dyscyplinach**
- **Propagowanie krajoznawstwa oraz aktywnego wypoczynku wśród dzieci i młodzieży**
- **Działalność Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji w Częstochowie**
- **Zestawienie obiektów MOSiR w ujęciu finansowym i frekwencyjnym**

Dotowanie podmiotów

W roku sprawozdawczym zawarto 229 umów dotacji ze 105 podmiotami na łączną kwotę 4 438 293 zł, w ramach których realizowano następujące zadania:

- szkolenie sportowe dzieci i młodzieży (3 315 462 zł),
- organizacja zajęć sportowo-rekreacyjnych z udziałem osób z niepełnosprawnością (40 000 zł),
- imprezy sportowe rangi międzynarodowej i ogólnopolskiej (186 000 zł),
- upowszechnianie rekreacji ruchowej oraz zapewnienie bezpieczeństwa osób pływających, kąpiących się i uprawiających sporty wodne (50 000 zł),
- współzawodnictwo sportowe szkół i działalność Dzielnicowych Ośrodków Sportu Szkolnego (zrealizowano umowę na kwotę 220 000 zł),
- upowszechnianie turystyki kwalifikowanej i krajoznawstwa (57 667 zł),
- wypoczynek zimowy dzieci i młodzieży (30 000 zł),
- wypoczynek letni dzieci i młodzieży (51 500 zł),
- przeciwdziałanie alkoholizmowi – organizacja pozalekcyjnych zajęć sportowych jako element oddziaływań profilaktycznych (96 000 zł),
- różne przedsięwzięcia sportowe i rekreacyjne - małe granty (110 197 zł),
- udział w zawodach sportowych na wysokim poziomie współzawodnictwa (281 467 zł).

Ponadto zawarto 3 umowy z 3 podmiotami na dofinansowanie zadań publicznych w ramach inicjatywy lokalnej na łączną kwotę 66 587 zł). W 2015 r. na podstawie art. 19 b Ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, we współpracy z organizacjami pozarządowymi, zrealizowano niżej wymienione przedsięwzięcia:

- City Cross Częstochowa (Klub Sportowy City Cross),
- VIII Puchar Orientu (Klub Sportowy Orient),
- Streetball Częstochowa CUP vol. 3 (Stowarzyszenie Sportowa Częstochowa).

W efekcie współpracy podjętej z organizacjami pozarządowymi, zajęcia sportowe były prowadzone w ok. 80 sekcjach, zrzeszających ok. 5 000 zawodników, w tym ok. 4 000 zawodników do lat 18. Zajęcia prowadziło ok. 200 szkoleniowców. Podjęto współpracę ze 193 organizacjami sportowymi i rekreacyjnymi, w tym: 69 uczniowskimi klubami sportowymi, 97 klubami sportowymi, 3 klubami sportowymi działającymi w formie spółek akcyjnych, 8 ogniskami towarzystwa krzewienia kultury fizycznej, 10 okręgowymi związkami sportowymi oraz kilkoma innymi organizacjami, działającymi w obszarze kultury fizycznej na terenie Częstochowy.

Powstały 4 kluby sportowo-rekreacyjne działające w formie stowarzyszenia, których statuty nie przewidują prowadzenia działalności gospodarczej oraz 3 uczniowskie kluby sportowe. Zgodnie z obowiązującą ustawą o sporcie zostały one wpisane do ewidencji prowadzonej przez Prezydenta Miasta Częstochowy.

Najważniejsze imprezy sportowe i rekreacyjne

Najważniejsze imprezy sportowe zorganizowane w roku sprawozdawczym we współpracy z Miastem Częstochowa:

- dwumecz w ramach Ligi Światowej w Piłce Siatkowej Mężczyzn: Polska - Iran, (Hala Sportowa, ul. Żużłowa 4), organizator: Polski Związek Piłki Siatkowej,
- Częstochowa Wyścig Kolarski 72. Tour de Pologne, (start honorowy: Plac Biegańskiego), organizator: Lang Team Sp. z o.o.,
- Ogólnopolski Turniej Piłki Nożnej Exact Systems III Edycja „Raki Cup 2015”, (Hala Sportowa Częstochowa, ul. Żużłowa 4), organizator: Stowarzyszenie Klub Sportowy APN,
- Ogólnopolskie Mistrzostwa Śląska w Kulturystyce i Fitness, (Hala Sportowa - Widowiskowa Polonia, ul. Dekabrystów 43), organizator: Klub Sportowy Olimp Zabrze,
- Częstochowska Gala Lodowa, (Sztuczne Lodowisko, ul. Boya-Żeleńskiego 6/8), organizator: Hubert Łęgowik „Racing”,
- Międzynarodowy Wyścig Kolarski - Grand Prix Częstochowy 2015, (III Aleja Najświętszej Maryi Panny), organizator: Częstochowski Kolarski Klub Sportowy Kolejarz-Jura,
- Mistrzostwa Polski w Piłce Ulicznej Bezdomnych i Społeczności Trzeźwościowych, (Plac Biegańskiego), organizator: Stowarzyszenie Częstochowa 2020,
- Bosch Grand Prix Polski w Koszykówce 3X3, Exact Systems Grand Prix Częstochowy w kat. Open i 40+, (Plac Biegańskiego), organizator: Organizacja Środowiskowa AZS w Częstochowie,

- Międzynarodowy Turniej Piłki Nożnej Żaków 2006 AJAKS CUP, (Młodzieżowy Ośrodek Sportu przy Szkole Podstawowej nr 50, ul. Starzyńskiego 10), organizator: UKS Ajaks,
- Ogólnopolski Turniej Tenisa Mężczyzn, Memoriał im. Józefa Celta, (Korty tenisowe, ul. 3 Maja 1), organizator: Częstochowski Klub Tenisowy VICTORIA,
- Finał Mistrzostw Śląska w Siatkówce Piłkowej Kobiet i Mężczyzn, (boiska do siatkówki plażowej przy Galerii Jurajskiej, Aleja Wojska Polskiego 207), organizator: KU AZS Politechniki Częstochowskiej,
- Memoriał im. Artura Szymy i Artura Ociepy w Lekkiej Atletyce, Lekkoatletyczny Puchar Polski PZLA (Miejski Stadion Lekkoatletyczny, ul. Dąbrowskiego 58/64), organizator: Częstochowski Klub Sportowy Budowlani,
- Bieg Częstochowski (III Aleja Najświętszej Maryi Panny, ulice wokół Klasztoru Jasnogórskiego), organizator: Stowarzyszenie KLA Zabiegani,
- Międzynarodowy Bieg Uliczny Złota Miła Częstochowy (Plac Biegańskiego, III Aleja Najświętszej Maryi Panny), organizator: Częstochowski Klub Sportowy Budowlani,
- City Cross Częstochowa 2015 - Miejski Bieg Przełajowy pod patronatem Prezydenta Miasta (okolice Hali Sportowej Częstochowa, ul. Żużlowa 4 oraz okolice SGP Arena Częstochowa, ul. Olsztyńska 123/127), organizator: Klub Sportowy City Cross,
- Półfinał PGE Ekstraligi Żużlowej: Betard Sparta Wrocław - Unia Tarnów, (SGP Arena Częstochowa, ul. Olsztyńska 123/127), organizator: Stowarzyszenie CKM Włókniarz,
- Turniej Żużlowy o Szablę Kmicica, (Miejski Stadion SGP Arena Częstochowa, ul. Olsztyńska 123/127), organizator: Stowarzyszenie CKM Włókniarz,
- Młodzieżowe Drużynowe i Indywidualne Mistrzostwa Polski w Speedrowerze, (Tor Speedrowerowy, ul. Starzyńskiego 10a), organizator: Stowarzyszenie Speedway Fan Club,
- Memoriał im. Jana Basińskiego - Ogólnopolski Turniej Piłki Nożnej, (Miejski Stadion Piłkarski Raków, ul. Limanowskiego 83), organizator: RKS Raków Częstochowa SA,
- Kmicic Cup, Międzynarodowy Turniej Siermiery w Szpadzie Dzieci do lat 13 (Akademyckie Centrum Sportowe, ul. Zbierskiego 6), organizator: Wiodący Ludowy Klub Sportowy Kmicic,
- Międzynarodowy Turniej Bokserski im. Wacława Szyńskiego i Mariana Chudego (Hala Sportowo - Widowskowska Polonia, ul. Dekabrystów 43), organizator: Klub Sportowy Start,
- Gala Boks Zawodowego „Boxing Night 10” (Hala Sportowa Częstochowa, ul. Żużlowa 4), organizator: Przedsiębiorstwo Reklamowo - Marketingowe „Najman - Box” Marcin Najman,
- Polonijna Gwiazdka na Sportowo (Hala Sportowa Częstochowa, ul. Żużlowa 4), organizator: Regionalna Rada Polskiego Komitetu Olimpijskiego,
- Ogólnopolski Memoriał im. Marka Kowalskiego w Koszykówce Chłopców (Hala Sportowo - Widowskowska Polonia, ul. Dekabrystów 43), organizator: UKS Mustaf,
- Indywidualne Mistrzostwa Polski w Mini Żużlu (Tor Miniżużlowy, ul. Brzegowa), organizator: Uczniowski Środowiskowy Klub Sportowy „Speedway”.

Sukcesy częstochowskich sportowców

Wymiernym efektem zadań zleczonych organizacjom pozarządowym są osiągnięcia sportowe. Do najważniejszych sukcesów częstochowskich sportowców w roku sprawozdawczym należy zaliczyć niżej wymienione wyniki:

- Rafał Nowak - CKS Budowlani, złoty medal w Mistrzostwach Europy Niedosłyszących na dystansie 3000 m z przeszkodami,
- Sylwia Ślęzak - CKS Budowlani, srebrna medalistka Młodzieżowych Mistrzostw Polski w biegach przełajowych i brązowa medalistka Młodzieżowych Mistrzostw Polski na dystansie 10 km,
- Marcin Parkitny - Klub Uczelniany AZS AJD, Mistrzostwa Polski Niedosłyszących w Tenisie Stołowym, brązowy medal w grze podwójnej (Wejherowo - kwiecień 2015 r.),
- Paweł Pięta - Klub Uczelniany AZS AJD, Mistrzostwa Polski Niedosłyszących w Tenisie Stołowym, złote medale w grze pojedynczej i w grze podwójnej oraz brązowy medal w grze mieszanej (Wejherowo - kwiecień 2015 r.),
- Andrzej Domagała - Aeroklub Częstochowski, Szybowcowe Mistrzostwa Polski w klasie 15 m, brązowy medal w klasie klub B (Rudniki - maj 2015 r.),
- Filip Mijalski - KSW Start Częstochowa, Mistrzostwa Polski w Kickboxingu w formule full-contact w kategorii seniorów do 63,5 kg - złoty medal (Luboń - maj 2015 r.) i w formule light-contact w kategorii juniorów do 63,5 kg - brązowy medal (Ostrowiec Świętokrzyski - czerwiec 2015 r.),
- Rafał Sztark - KSW Start Częstochowa, Mistrzostwa Polski w Kickboxingu w formule full-contact w kategorii seniorów do 71 kg - brązowy medal (Luboń - maj 2015 r.) oraz w formule light-contact w kategorii juniorów do 69 kg (Ostrowiec Świętokrzyski - czerwiec 2015 r.),

- Hubert Prokop - KSW Start Częstochowa, Mistrzostwa Polski Kadetów Starszych w Kickboxingu Pointfighting, brązowy medal w kategorii do 69 kg (Leszno - maj 2015 r.),
- Aleksander Banasik - KSW Start Częstochowa, Mistrzostwa Polski Kadetów Starszych w Kickboxingu Pointfighting, brązowy medal w kategorii do 63 kg (Leszno - maj 2015 r.),
- Maciej Smoąg - Częstochowska Akademia Taekwon-do, XXII Mistrzostwa Polski Juniorów Młodszych w Taekwon-do ITF w kategorii do 64 kg (Nowa Ruda - maj 2015 r.),
- Łukasz Grela - Klub Uczelniany AZS AJD, Mistrzostwa Europy w Podnoszeniu Ciężarów, brązowy medal wywalczony w kategorii do 94 kg, w konkursie rwania - 178 kg (stolica Gruzji Tbilisi - maj 2015 r.) oraz Indywidualnych Mistrzostw Polski w Podnoszeniu Ciężarów, brązowy medal w kategorii do 94 kg w konkursie rwania,
- Klaudia Rusztyn - Klub Uczelniany AZS AJD, złoty medal Mistrzostw Europy w kategorii do 23 lat w trójboju siłowym oraz Mistrzostwo Polski w kategorii seniorek,
- Agata Smoąg - Częstochowska Akademia Taekwon-do, Mistrzostwa Polski Juniorek w Taekwon-do, złoty medal w konkurencji układów formalnych, brązowy medal w kategorii do 55 kg (Rybnik - czerwiec 2015 r.),
- Daniel Wojtasiński - Regatta Nordic Team Częstochowa, Mistrzostwa Europy w Nordic Walking, złoty medal (w słowackich Wysokich Tatrach w miejscowości Strbske Pleso - czerwiec 2015 r.),
- Dawid Woch - SSS-J Siatkówka 2002, Mistrzostwa Świata w Piłce Siatkowej w kategorii do lat 19 - złoty medal (Argentyna - sierpień 2015 r.) oraz Mistrzostwa Europy w Piłce Siatkowej - złoty medal (Turcja 2015 r.),
- Tomasz Polczyk - SSS-J Siatkówka 2002, Mistrzostwa Europy w Piłce Siatkowej w kategorii do lat 19 - złoty medal (Turcja 2015 r.),
- Marcin Skalik - Aeroklub Częstochowski, indywidualny tytuł wicemistrza świata w lataniu precyzyjnym i drużynowo - złoty medal (Dania - sierpień 2015 r.), wicemistrzowski tytuł w Samolotowych Nawigacyjnych Mistrzostwach Polski,
- Juliusz Sawka - Mistrzostwa Świata w Pływaniu Niesłyszących, 6 medali: srebrny - na dystansie 200 m stylem grzbietowym; brązowy: indywidualnie na dystansie 50 m, jak i 100 m stylem grzbietowym, dwa tytuły wicemistrzowskie w sztafecie (4x200m i 4x100m stylem dowolnym) oraz trzecie miejsce w sztafecie (4x100m stylem zmiennym), San Antonio w Teksasie - sierpień 2015 r.,
- Ewa Bugdoł - WLKS Kmicic, Puchar Świata w Triathlonie na dystansie długim – złoty medal, Mistrzostwa Polski na dystansie długim – złoty medal. Odniosła też sukces podczas zawodów IRONMAN 70,3 w Gurye w Korei Południowej, gdzie zajęła drugie miejsce,
- Alicja Ulatowska - WLKS Kmicic, Mistrzostwa Polski w Aquathlonie, złoty medal (Kalisz - Gołuchów, sierpień 2015 r.),
- Sławomir Talowski - Aeroklub Częstochowski, Mistrzostwa Świata w Akrobacji Szybowcowej, srebrny medal indywidualnie, złoty medal drużynowo (czeskie Zraslavice - sierpień 2015r.),
- Jakub Chładzyński - CKS Budowlani, Lekkoatletyczne Mistrzostwa Polski w skoku wzwyż, srebrny medal (Radom - wrzesień 2015 r.),
- Marcin Szymański - Stowarzyszenie Fan Club Speedway Częstochowa, Indywidualne Mistrzostwa Polski w Speedrowerze, złoty medal (Częstochowa - wrzesień 2015 r.), złoto wywalczone w Indywidualnym Pucharze Polski, srebro w Drużynowym Pucharze Polski oraz srebro Drużynowych Mistrzostw Polski, trzy medale Mistrzostw Świata, w tym brąz indywidualnie,
- Klub Sportowy Częstochowianka - awans do II ligi piłki siatkowej kobiet (Siedlce - maj 2015 r.).

Promocja miasta poprzez sport

Kolejnym zadaniem realizowanym w zakresie kultury fizycznej była promocja miasta poprzez sport. Na ten cel wydatkowano z budżetu miasta kwotę 2 256 900 zł zlecając do realizacji:

- Klubowi Sportowemu AZS Częstochowa Sportowa Spółka Akcyjna świadczenie usługi promocji Miasta Częstochowy poprzez zespół piłki siatkowej mężczyzn, biorący udział w rozgrywkach organizowanych przez Profesjonalną Ligę Piłki Siatkowej Spółka Akcyjna na kwotę 900 000 zł,
- RKS Raków Częstochowa SA świadczenie usługi promocji Miasta Częstochowy poprzez zespół piłki nożnej, biorący udział w rozgrywkach ligowych, organizowanych przez Polski Związek Piłki Nożnej, w których bierze udział minimum 15 drużyn w jednej grupie oraz podczas innych zawodów ogólnopolskich na kwotę 700 000 zł,
- Polskiemu Związkowi Piłki Siatkowej świadczenie usługi promocji Miasta Częstochowy poprzez organizację dwumeczu Ligi Światowej 2015 Polska - Iran na kwotę 350 000 zł,

- Lang Team Sp. z o. o. świadczenie usługi promocji Miasta Częstochowy podczas organizacji i przeprowadzenia na terenie miasta Startu Honorowego do II etapu 72.Tour de Pologne UCI World Tour w dniu 3 sierpnia 2015 r. na kwotę 150 000 zł,
- Stowarzyszeniu CKM Włókniarz świadczenie usługi promocji Częstochowy poprzez organizację Międzynarodowego Indywidualnego Turnieju Żużlowego o Puchar Prezydenta Miasta Częstochowy w dn. 4.10.2015 r. na kwotę 120 000 zł oraz promocję i reklamę publiczną realizowaną dla Miasta Częstochowy podczas organizacji dwóch meczów drużyny Sparta Wrocław na kwotę 36 900 zł.

Imprezy masowe

W oparciu o przepisy ustawy o bezpieczeństwie imprez masowych wydanych zostało 15 zezwoleń (w tym jedna decyzja zmieniająca) dla 7 organizatorów w formie decyzji administracyjnych. Na podstawie zezwoleń wydanych w 2015 r., następujące podmioty zorganizowały w Częstochowie niżej wymienione sportowe imprezy masowe:

- Klub Sportowy AZS Częstochowa Sportowa Spółka Akcyjna: mecze piłki siatkowej w ramach fazy zasadniczej PLS oraz fazy Play-Off PLS, meczów Pucharu Polski i turniejów w sezonie 2015/2016,
- Polska Siatkówka Sp. z o.o.: Liga Światowa, Częstochowa 2015,
- RKS Raków Częstochowa SA: mecze piłki nożnej w II lidze zachodniej - runda jesienna sezonu rozgrywkowego 2015/2016 oraz mecze Pucharu Polski,
- RKS Raków Częstochowa SA: mecz barażowy piłki nożnej o udział w I lidze: RKS Raków Częstochowa - Pogoń Siedlce,
- RKS Raków Częstochowa SA: mecze piłki nożnej w II lidze zachodniej - runda wiosenna sezonu rozgrywkowego 2014/2015 oraz mecze Pucharu Polski,
- Stowarzyszenie Częstochowski Klub Motocyklowy Włókniarz: I runda finałowa Play-Off PGE Ekstraligi: Betard Sparta Wrocław - Fogo Unia Leszno,
- Stowarzyszenie Częstochowski Klub Motocyklowy Włókniarz: rozgrywki ekstraligi żużlowej faza Play-Off,
- Stowarzyszenie Częstochowski Klub Motocyklowy Włókniarz: XLV Memoriał Bronisława Idzikowskiego i Marka Czernego,
- Stowarzyszenie Częstochowski Klub Motocyklowy Włókniarz: Międzynarodowy Turniej Indywidualny o Puchar Prezydenta Miasta Częstochowy,
- Stowarzyszenie Częstochowski Klub Motocyklowy Włókniarz: Turniej Indywidualny o Szablę Kmicica,
- IFN Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Warszawie: „GALA MMA - IFN1: Czajczyński - Schmiedeberg”,
- Przedsiębiorstwo Reklamowo - Marketingowe NAJMAN - BOX Marcin Najman: Gala Boksu Zawodowego „Boxing Night 10”,
- Stowarzyszenie Razem Bezpiecznie 2011: Festyn Motoryzacyjny Razem Bezpiecznie 2015,
- RKS Raków Częstochowa SA: Turniej Piłki Nożnej - Piłkarska Gwiazdka.

Nagrody i wyróżnienia Miasta Częstochowy za wybitne osiągnięcia sportowe

Za wybitne osiągnięcia sportowe przyznano nagrody i wyróżnienia 116 osobom z organizacji sportowych z terenu miasta Częstochowy, w tym:

- 60 nagrodzonych (11 nagród II stopnia, 49 nagród III stopnia), w tym: 43 zawodników, 17 trenerów i działaczy,
- 56 wyróżnionych, w tym: 46 zawodników, 10 trenerów i działaczy.

Wyróżnieni otrzymali okolicznościowe statuetki, natomiast nagrodzeni otrzymali okolicznościowe statuetki oraz nagrody finansowe w wysokości: nagroda II stopnia - 1 500 zł, nagroda III stopnia - 750 zł.

Współpraca zagraniczna z zakresu kultury fizycznej

W ramach współpracy zagranicznej w zakresie kultury fizycznej w roku sprawozdawczym kontynuowano współpracę z Lourdes w zakresie tenisa stołowego. Tenisiści amatorzy z Częstochowy wzięli udział w zawodach, które zostały zorganizowane w Lourdes, przez przedstawicieli Stowarzyszenia „Błękitna Gwiazda”.

W roku 2015 kontynuowano sportową wymianę doświadczeń w zakresie lekkiej atletyki. Delegacja lekkoatletów z Altötting wzięła udział w Biegu Ulicznym: XXVI Złota Mila Częstochowy, zorganizowanym przez Częstochowski Klub Sportowy Budowlani.

Natomiast delegacja naszego miasta wraz ze sportowcami Częstochowskiego Klubu Sportowego Budowlani uczestniczyła w Biegu Odpustowym w Altötting i Mityngu Lekkoatletycznym „Dreitaler Meeting” w Pforzheim.

Działalnoř Rady Sportu

W roku sprawozdawczym zwołano jedno posiedzenie. Rada Sportu obradująca w dniu 30 listopada 2015 r., pozytywnie zaopiniowała projekt budżetu Miasta Częstochowy na 2016 rok w części dotyczącej kultury fizycznej, turystyki i wypoczynku. Zgodnie z opinią Rady, środki finansowe zaplanowane w powyższym zakresie oraz kwota na promocję miasta poprzez sport powinny zapewnić realizację zadań na poziomie co najmniej podstawowym. Jednocześnie Rada Sportu zarekomendowała zwiększenie środków o kwotę 200 000 zł z przeznaczeniem na szkolenie sportowe dzieci i młodzieży do łącznej wysokości 3 600 000 zł oraz zaproponowała, by podwoić kwotę na szkolenie sportowe osób z niepełnosprawnością (z 40 000 zł na kwotę 80 000 zł). Ponadto zwrócono uwagę na konieczność zwiększenia finansowania o kwotę 100 000 zł, a więc do wysokości 500 000 zł na zadanie pn. „Udział w zawodach sportowych na wysokim poziomie współzawodnictwa”.

Sport szkolny i system szkolenia w wybranych dyscyplinach

W roku szkolnym 2014/2015 w organizowanych igrzyskach Szkolnego Związku Sportowego we współzawodnictwie sportowym dziewcząt i chłopców wzięło udział 48 szkół podstawowych, 28 gimnazjów i 24 szkoły ponadgimnazjalne. Rozgrywki szkolne były prowadzone w dyscyplinach sportowych, takich jak: piłka siatkowa, siatkówka plażowa, koszykówka, piłka ręczna, piłka nożna, lekka atletyka, tenis stołowy, pływanie, łyżwiarstwo, szachy, dwubój, kolarstwo, badminton, gry i zabawy. We współzawodnictwie sportowym szkół uczestniczyło ogółem ok. 12 000 uczniów. Klasyfikacja najlepszych szkół:

Klasyfikacja najlepszych szkół

Tabela nr 108

SZKOŁY PODSTAWOWE DZIEWCZĘTA Szkoła Podstawowa nr 36 Szkoła Podstawowa nr 13 Szkoła Podstawowa nr 48 Szkoła Podstawowa nr 38 Szkoła Podstawowa nr 39 Szkoła Podstawowa nr 34	SZKOŁY PODSTAWOWE CHŁOPCY 6) Szkoła Podstawowa nr 36 7) Szkoła Podstawowa nr 38 8) Szkoła Podstawowa nr 13 9) Szkoła Podstawowa nr 31 10) Szkoła Podstawowa nr 29 11) Szkoła Podstawowa nr 39
GIMNAZJA DZIEWCZĘTA Gimnazjum nr 3 Gimnazjum nr 7 Gimnazjum nr 12 Gimnazjum nr 14 Gimnazjum nr 13 Gimnazjum nr 8	GIMNAZJA CHŁOPCY Gimnazjum nr 3 Gimnazjum nr 22 Gimnazjum nr 12 Gimnazjum nr 8 Gimnazjum nr 18 Gimnazjum nr 14
SZKOŁY PONADGIMNAZJALNE DZIEWCZĘTA VII LO im. M. Kopernika IX LO im. C.K. Norwida Zespół Szkół Technicznych i Ogólnokształcących im. S. Żeromskiego Zespół Szkół im. J. Kochanowskiego IV LO im. H. Sienkiewicza VIII Liceum Samorządowe	SZKOŁY PONADGIMNAZJALNE CHŁOPCY IX LO im. C.K. Norwida IV LO im. H. Sienkiewicza Techniczne Zakłady Naukowe Zespół Szkół Technicznych i Ogólnokształcących im. S. Żeromskiego VII LO im. M. Kopernika II LO im. R. Traugutta

W roku szkolnym 2015/16 kontynuowano realizację systemu szkolenia w piłce siatkowej dziewcząt i chłopców, koszykówce dziewcząt i chłopców oraz piłce ręcznej dziewcząt. Powyższy system szkolenia prowadzono w 8 następujących ośrodkach (szkołach): Szkoła Podstawowa nr 1 i TZN - koszykówka chłopców, Gimnazjum nr 16 - koszykówka dziewcząt, Szkoła Podstawowa nr: 34 i 50 - piłka siatkowa dziewcząt, Szkoła Podstawowa nr 2 i 39 - piłka siatkowa chłopców oraz Szkoła Podstawowa nr 14 - piłka ręczna dziewcząt. Szkoleniem w tych dyscyplinach sportu objętych zostało 140 uczniów.

Propagowanie krajoznawstwa oraz aktywnego wypoczynku wśród dzieci i młodzieży

Na podstawie otwartych konkursów ofert, zlecono organizacjom pozarządowym następujące zadania:

- upowszechnianie turystyki kwalifikowanej i krajoznawstwa,

- wypoczynek zimowy dzieci i młodzieży,
- wypoczynek letni dzieci i młodzieży.

W zakresie upowszechniania turystyki kwalifikowanej i krajoznawstwa współpracowano z 9 organizacjami pozarządowymi. Stowarzyszenia w ramach zadania zrealizowały przedsięwzięcia na kwotę 57 667 zł. Zawarto 13 umów z następującymi organizacjami: Regionalnym Oddziałem Polskiego Towarzystwa Turystyczno - Krajoznawczego, Oddziałem Polskiego Towarzystwa Schronisk Młodzieżowych, Komendą Hufca Związku Harcerstwa Polskiego, Stowarzyszeniem Współpracy z Osobami Niepełnosprawnymi Tacy Sami, Inicjatywą Wspierania Szkoły Osiemnastka, Stowarzyszeniem "Serce dla Dzieci Zawodzia", Stowarzyszeniem na Rzecz Pomocy Dziecku i rodzinie "Dla Rodziny", Towarzystwem Przyjaciół Częstochowy, Zrzeszeniem Studentów Polskich Rada Okręgowa w Częstochowie, Polskim Stowarzyszeniem na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym Koło w Częstochowie.

Organizacje te zorganizowały ogólnodostępne imprezy turystyczne (rajdy piesze i rowerowe, wycieczki autokarowe, imprezy na orientację, biwaki, złazy) oraz konkursy o tematyce turystycznej i krajoznawczej. Najważniejsze zrealizowane imprezy to:

- XLII Zjazd Turystyczny „Pieczenie Ziemniaka” (Regionalny Oddział Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego),
- XXXV Ogólnopolski Rajd im. I. Kozińskiego (Komenda Hufca Związku Harcerstwa Polskiego),
- XV Medialny Konkurs Krajoznawczy „REGION CZĘSTOCHOWSKI - moja mała ojczyzna” (Regionalny Oddział Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego).

Prowadzono koordynację organizacji wypoczynku dzieci i młodzieży w okresie ferii zimowych i wakacji letnich. Propozycje zajęć ogólnodostępnych w ramach akcji wypoczynku dotyczyły głównie imprez sportowo - rekreacyjnych, jednodniowych wycieczek z programem krajoznawczym oraz zajęć świetlicowych. W ramach otwartego konkursu ofert na organizację ferii zimowych, przydzielono dotacje dla 23 podmiotów, które zrealizowały zadania na łączną kwotę 30 000 zł, natomiast na organizację wypoczynku letniego przyznano dofinansowanie 18 podmiotom, które zrealizowały zadania na łączną kwotę 51 500 zł.

Działalność Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji w Częstochowie

Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Częstochowie (MOSiR) w roku sprawozdawczym administrował 13 obiektami sportowo - rekreacyjnymi oraz 11 parkingami o łącznej powierzchni 60,84 ha. W marcu 2015 r. Gmina Miasto Częstochowa przekazała MOSiR w trwały zarząd Miejski Stadion „Arena Częstochowa”, który został wydzierżawiony Stowarzyszeniu CKM „Włókniarz”. MOSiR kontynuował również współpracę z Częstochowskim Klubem Tenisowym „Victoria”, który na bazie kolejnej umowy nadal dzierżawił Miejskie Korty Tenisowe.

W 2015 r. z usług MOSiR skorzystało 934 559 osób - mieszkańców miasta, regionu i turystów. Koszty funkcjonowania Ośrodka wyniosły 11 265 598 zł. Z tytułu bieżącej działalności uzyskano przychody w wysokości 11 094 357 zł, w tym dotacja przedmiotowa netto (ustalona wg stawki jednostkowej, jako dopłata do kosztów administrowania poszczególnych obiektów) wyniosła 3 800 000 zł, a przychody własne 7 294 357 zł.

Średnioroczne zatrudnienie w 2015 r. wyniosło 91,18 etatów. W ramach kontrolowanych prac społecznie użytecznych umożliwiono 130 osobom odpracowanie wyroków sądowych. W ramach porozumienia zawartego z Centrum Integracji Społecznej w Częstochowie 7 osób (przez okres w sumie 52 miesiące) wykonywało na obiektach MOSiR czynności porządkowe. Ponadto, przez okres w sumie 72 miesiące, na rzecz Ośrodka pracowało 12 osób, skierowanych z Powiatowego Urzędu Pracy w Częstochowie w ramach tzw. robót publicznych.

MOSiR występuje w roli współorganizatora imprez sportowo-rekreacyjnych, służąc swoim partnerom pomocą merytoryczną, sprzętową i personalną. W roku sprawozdawczym MOSiR koordynował lub współorganizował imprezy rangi krajowej, tj.: Półfinał Mistrzostw Polski Młodziczek w Siatkówce Piłkowej, I Otwarte Mistrzostwa Częstochowy Nordic Walking, Jurajski Puchar Nordic Walking, Akcję „Polska Biega”, Akcję „BiegamBoLubię” oraz zorganizowany po raz trzeci, Cross Duathlon Częstochowa. Ośrodek czynnie uczestniczył również przy organizacji Startu Honorowego do 2. etapu 72. Tour de Pologne.

Niezmiernie dużym zainteresowaniem cieszyły się imprezy organizowane dla dzieci i młodzieży spędzającej ferie zimowe i wakacje w Częstochowie, między innymi: Szkołka Łyżwiarska, turnieje dzikich drużyn w piłce nożnej, piłce siatkowej, siatkówce plażowej, piłce nożnej oraz Mistrzostwa Częstochowy w Siatkówce Piłkowej. Nową, wakacyjną propozycją dla dzieci były współorganizowane

z UKS „Morka” Częstochowa półkolonie pn. „Lato w mieście - Lato pod żaglami”, czyli nauka żeglowania na łódkach klasy „Optymist” w Parku Wypoczynkowym „Lisiniec”.

Stałym punktem w kalendarzu imprez jest Olimpiada Sportowa „Przełam Bariery”, organizowana zarówno w formule letniej na stadionie lekkoatletycznym, jak i halowej, która od 2013 roku gości w Hali Sportowej Częstochowa. Olimpiada skierowana jest do podopiecznych ośrodków dla osób niepełnosprawnych i uczniów szkół z oddziałami integracyjnymi.

Znaczna część zawodów organizowana przez MOSiR odbywa się na zasadzie cyklicznych, amatorskich rozgrywek ligowych. W Amatorskiej Lidze Piłki Nożnej, Lidze 40-latków w Piłce Siatkowej, Lidze Futsalu o Puchar Prezydenta Miasta Częstochowy i Amatorskiej Lidze Siatkówki systematycznie uczestniczyło około 1 000 osób.

Osoby w wieku 60+, praktycznie przez cały rok, korzystały z programu „Aktywny Senior”. Program obejmował zajęcia typu callanetics, salsę, gimnastykę w wodzie, zajęcia ogólnorozwojowe oraz zajęcia ruchowe na placach rekreacji ruchowej dla seniorów (siłownie zewnętrzne).

Ośrodek wspólnie ze Stowarzyszeniem KLA „Zabiegani” Częstochowa trzeci rok z rzędu promował na terenie Częstochowy Akcją „Honorowy Dawca Energii Fortum”.

Ponadto, Ośrodek kontynuował organizację innych imprez, od lat cieszą się zainteresowaniem mieszkańców Częstochowy.

W styczniu, lutym oraz grudniu 2015 r. MOSiR zapewnił funkcjonowanie Miejskiej Ślizgawki na Placu Biegańskiego. Natomiast od 30 maja do 26 września 2015 r. na terenie Parku Wypoczynkowego „Lisiniec” funkcjonowała wypożyczalnia sprzętu pływającego. Do dyspozycji osób odwiedzających obiekt było 18 rowerów wodnych, 8 kajaków i 6 desek SUP. Przez okres 4 miesięcy z usług wypożyczalni skorzystało 7 760 osób.

Z udzielonej z budżetu Gminy Miasta Częstochowa dotacji celowej na inwestycje, MOSiR zrealizował w 2015 r. zadania (wartości podane w cenach netto):

- zakup pomostu pływającego - 45 000 zł (Park Wypoczynkowy „Lisiniec”),
- zakup band dmuchanych na tor żużlowy - 180 000 zł (Miejski Stadion „Arena Częstochowa”),
- zakup 25 sztuk toalet przenośnych - 50 000 zł (Miejski Stadion Piłkarski „Raków”),
- wykonanie rurociągu odwadniającego - 39 994 zł (Park Wypoczynkowy „Lisiniec”),
- wykonanie dokumentacji termomodernizacji obiektu - 40 000 zł (Pływalnia Kryta),
- wykonanie koncepcji zagospodarowania Parku Wypoczynkowego „Lisiniec” - 50 000 zł.

Ponadto, w ramach ww. dotacji celowej zrealizowano prace mające na celu dostosowanie Miejskiego Stadionu Piłkarskiego „Raków” do wymogów licencyjnych Polskiego Związku Piłki Nożnej tj.:

- przeprowadzono remont betonowego podłoża widowni w sektorach B, C i D,
- wykonano dodatkowe wygradzenia wewnętrzne terenu,
- wykonano platformę dla osób niepełnosprawnych z opiekunami,
- wybudowano tunel chroniący zawodników i sędziów,
- wyremontowano tunel pod trybuną VIP i kasę biletową,
- zakupiono kontener do udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej,
- uruchomiono w pełni wyposażoną dodatkową kasę biletową,
- zamontowano trzecią bramo-furtę podwójną na wejściu na obiekt kibiców gospodarzy,
- zamontowano barierki kierunkowe przed ww. bramo furtą,
- wykonano dodatkową bramę w ogrodzeniu zewnętrznym obiektu,
- rozbudowano o dodatkowe kamery system monitoringu telewizyjnego,
- zamontowano 30 pulpitów do pracy dla dziennikarzy na trybunie VIP,
- zamontowano 1 230 nowych fotelików stadionowych dla kibiców.
- Inwestycja została dofinansowana z budżetu Gminy Miasta Częstochowy w kwocie 330 000 zł. Koszt całego zadania wyniósł 363 540 zł netto.

W ramach budżetu obywatelskiego, na terenie obiektów będących w trwałym zarządzie MOSiR, zrealizowano w 2015 r. niżej wymienione projekty:

- „skatepark” w Parku Wypoczynkowym „Lisiniec”,
- boisko treningowe z nawierzchnią hybrydową na Miejskim Stadionie Piłkarskim „Raków”.

Celem podniesienia stanu technicznego obiektów, MOSiR z własnych środków sfinansował w 2015 r. następujące zadania (wartości podane w cenach netto):

- wymiana odcinka kolektora sanitarnego - 4 866 zł (Pływalnia Kryta),
- wymiana zewnętrznej stolarki drzwiowej w domkach noclegowych - 11 500 zł (Camping „Oleńka”),

- wykonanie z kostki brukowej nowych chodników przy ww. domkach - 6 245 zł (Camping „Oleńka”),
- montaż systemu sygnalizacji i włamania wraz z powiadamianiem - 3 444 zł (Sala Sportowa „Częstochowianka”),
- montaż systemu sygnalizacji i włamania wraz z powiadamianiem - 3 155 zł (Park Wypoczynkowy „Lisinieć”),
- montaż tzw. „śniegołapów” na dachu nad widownią dla kibiców - 7 910 zł (Miejski Stadion Lekkoatletyczny),
- rozbudowa stanowisk kasowych - 7 060 zł (Pływalnia Letnia),
- ułożenie wykładziny na prawym sektorze areny sportowej - 55 470 zł (Hala Sportowo - Widowiskowa „Polonia”).

Celem podniesienia jakości świadczonych usług, zakupiono na potrzeby administrowanych obiektów elementy wyposażenia, jak niżej (wartości podane w cenach netto):

- odkurzacz basenowy - 24 600 zł (Pływalnia Letnia Dekabrystów),
- 49 par tyżew do wypożyczalni - 9 003 zł (Sztuczne Lodowisko),
- 11 kasków ochronnych dla dorosłych do jazdy na tyżwach - 593 zł (Sztuczne Lodowisko)
- materace do sali sportów walki - koszt 6 439 zł (Sztuczne Lodowisko),
- zraszacz do nawadniania trawiastej płyty stadionu wraz z oprzyrządowaniem - 6 460 zł (Miejski Stadion Lekkoatletyczny).

MOSiR kontynuuje proces wyposażania swoich obiektów w defibrylatory. Kolejne 2 sztuki zakupiono na potrzeby Miejskiego Stadionu Piłkarskiego „Raków” oraz Miejskiego Stadionu Lekkoatletycznego. Koszt zakupu wyniósł 9 796 zł netto.

Ponadto, na zlecenie MOSiR, każdy obiekt został poddany stosownemu badaniu i otrzymał świadectwo charakterystyki energetycznej budynku.

W 2015 r. administrowany przez MOSiR Camping nr 76 „Oleńka” w Częstochowie został wyróżniony (w kategorii 301-450 miejsc) w konkursie Mister Camping 2015, organizowanym corocznie przez Polską Federację Campingu i Caravaningu, a Sztuczne Lodowisko przy ul. Boya-Żeleńskiego otrzymało Certyfikat Prezydenta Miasta Częstochowy z tytułem „Miejsce przyjazne rodzinom z dziećmi”. Lodowisko zostało laureatem konkursu w kategorii „Miejsca kultury i rozrywki, obiekty sportowo-rekreacyjne i biblioteki”.

Imprezy sportowo-rekreacyjne i turystyczne organizowane przez MOSiR

Tabela
Nr 109

Lp	Nazwa imprezy	Miejsce	Frekwencja (osoby)
1.	3 Cross Duathlon Częstochowa	Park Wypoczynkowy „Lisinieć” ul. Kordeckiego 99	110 + widzowie
2.	Akcja „Ferie w mieście 2015” turniej dzikich drużyn w piłce nożnej - współorganizacja ze Stowarzyszeniem Sportowa Częstochowa	Hala Sportowo - Widowiskowa „Polonia”, ul. Dekabrystów 43	120
3.	Akcja „Ferie w mieście 2015” turniej dzikich drużyn w siatkówkę - współorganizacja ze Stowarzyszeniem Sportowa Częstochowa	Hala Sportowo-Widowiskowa „Polonia”, ul. Dekabrystów 43	100
4.	Akcja Polska Biega - współorganizacja ze Stowarzyszeniem KLA Zabiegani Częstochowa	Promenada Niemena	176
5.	Bieg Godzinny - współorganizacja ze Stowarzyszeniem KLA Zabiegani Częstochowa	Miejski Stadion Lekkoatletyczny, ul. Dąbrowskiego 58/64	112
6.	Bieg Rodzinny Zabieganych - współorganizacja ze Stowarzyszeniem KLA Zabiegani Częstochowa	Promenada Niemena, Lasek Aniołowski	470
7.	Bosch Grand Prix Polski w Koszykówce 3X3, Exact Systems Grand Prix Częstochowy - współorganizacja z OŚ AZS	Plac Biegańskiego	88 + widzowie
8.	Częstochowa CUP rocznik 2004 i młodsi - współorganizacja ze Stowarzyszeniem Sportowa Częstochowa	Hala Sportowa „Częstochowa”, ul. Żużłowa 4	140
9.	Częstochowa CUP rocznik 2006 i młodsi - współorganizacja ze Stowarzyszeniem Sportowa Częstochowa	Hala Sportowa „Częstochowa”, ul. Żużłowa 4	120

Imprezy sportowo-rekreacyjne i turystyczne organizowane przez MOSiR
**Tabela
Nr 109**

10.	Halowa Olimpiada Sportowa „Przełam Bariery z ISD Huta Częstochowa”	Hala Sportowa „Częstochowa”, ul. Żużłowa 4	300
11.	I Otwarte Mistrzostwa Częstochowy Nordic Walking – współorganizacja z MIZAREH	Promenada Niemena, Lasek Aniołowski	170
12.	ICE PARTY 2015	Sztuczne Lodowisko, ul. Boya-Żeleńskiego 6/8	220
13.	III Częstochowski Dzień Sportu - współorganizacja z Halą Sportową Częstochowa Sp. z o.o. i Stowarzyszeniem Sportowa Częstochowa	Hala Sportowa „Częstochowa”, ul. Żużłowa 4	4 000
14.	Jurajski Puchar Nordic Walking - współorganizacja ze Stowarzyszeniem JEST LEPIEJ	Promenada Niemena, Lasek Aniołowski	150
15.	Lato w mieście - Lato pod żaglami - współorganizacja z UKS Morka w Częstochowie	Park Wypoczynkowy „Lisowiec”, ul. Kordeckiego 99	50
16.	Letnia Olimpiada Sportowa „Przełam Bariery z ISD Huta Częstochowa”	Miejski Stadion Lekkoatletyczny, ul. Dąbrowskiego 58/64	300
17.	Mikołajkowy Turniej Piłki Nożnej dla Szkół Podstawowych - współorganizacja z TPD	Hala Sportowo-Widowiskowa „Polonia”, ul. Dekabrystów 43	80
18.	Mistrzostwa Częstochowy w Beach Soccer szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych	Pływalnia Letnia Dekabrystów, ul. Dekabrystów 45	100
19.	Mistrzostwa Częstochowy w Siatkówce Piłkowej 40-latków	Pływalnia Letnia Dekabrystów, ul. Dekabrystów 45	16
20.	Nocna Sztafeta Łyżwiarska	Sztuczne Lodowisko, ul. Boya-Żeleńskiego 6/8	44
21.	Nocny Maraton Pływacki	Pływalnia Kryta, Aleja Niepodległości 20/22	110
22.	Orlik Volleymania - współorganizacja z SOS przy Gimnazjum nr 17	Boiska wielofunkcyjne, ul. Boya-Żeleńskiego 6/8	100
23.	Otwarte Mistrzostwa Częstochowy w Siatkówce Piłkowej Kobiet	Pływalnia Letnia Dekabrystów, ul. Dekabrystów 45	16
24.	Otwarte Mistrzostwa Częstochowy w Siatkówce Piłkowej Mężczyzn	Pływalnia Letnia Dekabrystów, ul. Dekabrystów 45	38
25.	Otwarte Mistrzostwa Częstochowy w Siatkówce Piłkowej Par Mieszanych	Pływalnia Letnia Dekabrystów, ul. Dekabrystów 45	48
26.	Półfinał Mistrzostw Polski w Siatkówce Piłkowej Młodzieżowej	Pływalnia Letnia Dekabrystów, ul. Dekabrystów 45	28 + widzowie
27.	Sieciowe Mistrzostwa Kwietnej Mili - współorganizacja z TKKF Zarząd Główny	Promenada Niemena	100
28.	Streetball Częstochowa Cup vol. 3 - współorganizacja ze Stowarzyszeniem Sportowa Częstochowa	Promenada Niemena	120 + widzowie
29.	Turniej Siatkówki - Wakacje 2015 - współorganizacja ze Stowarzyszeniem Św. Huberta	Hala Sportowo-Widowiskowa „Polonia”, ul. Dekabrystów 43	90
30.	Wakacyjny Turniej Beach Soccer - współorganizacja ze Stowarzyszeniem Sportowa Częstochowa	Pływalnia Letnia Dekabrystów, ul. Dekabrystów 45	80
31.	Wakacyjny Turniej Siatkówki	Hala Sportowo-Widowiskowa „Polonia”, ul. Dekabrystów 43	80
32.	Wycieczka Rowerowa „Śladami byłych obiektów sportowych w Częstochowie” - współorganizacja z Muzeum Częstochowskim	Miasto Częstochowa	40
33.	XXII Mistrzostwa Dzikich Drużyn w Piłce Nożnej - współorganizacja ze Stowarzyszeniem Św. Huberta	Boiska wielofunkcyjne, ul. Boya-Żeleńskiego 6/8	200
34.	Start Honorowy do 2. etapu 72. Tour de Pologne	Miasto Częstochowa	widzowie
OGÓŁEM:			ok. 5 928 osób + widzowie

Imprezy cykliczne organizowane przez MOSiR
Tabela nr 110

Lp.	Nazwa imprezy	Miejsce	Frekwencja
1.	Amatorska Liga Piłki Nożnej (sezon 2014/2015 oraz 2015/2016)	Miejski Stadion Piłkarski „Raków”, ul. Limanowskiego 83	Ok. 200 osób zgłoszonych do rozgrywek. Rozgrywki toczyły się w miesiącach: IV-VI, IX-XI.
2.	Amatorska Liga Siatkówki (sezon 2014/2015 oraz 2015/2016)	Sala Sportowa „Częstochowianka” ul. Rejtana 7c, Hala Sportowa Częstochowa ul. Żużłowa 4	W rozgrywkach uczestniczy ok. 400 zawodników. Rozgrywki toczyły się w miesiącach: I-IV, IX-XII
3.	Akcja „BiegamBoLubię”	Miejski Stadion Lekkoatletyczny, ul. Dąbrowskiego 58/64	Od marca do początku listopada w każdą sobotę o godz. 9.30 odbywały się pod okiem instruktora bezpłatne zajęcia dla amatorów biegania. W zajęciach co tydzień brało udział 20-30 osób.
4.	Liga 40-latków w Piłce Siatkowej (sezon 2014/2015 i 2015/2016)	Sala Sportowa „Częstochowianka”, ul. Rejtana 7c	W rozgrywkach uczestniczy około 80 zawodników. Rozgrywki toczyły się w miesiącach: I-III, X-XII.
5.	Nauka pływania	Pływalnia Kryta, Aleja Niepodległości 20/22	69 osób uczęszczało na kursy organizowane w 2015 r. Jeden kurs obejmował 10 godzin lekcyjnych.
6.	Program „Aktywny Senior”: - aqua aerobik; - pływanie indywidualne; - callanetics; - salsa; - choreoterapia; - treningi na placach rekreacji ruchowej.	Pływalnia Kryta, Aleja Niepodległości 20/22, Plac rekreacji ruchowej – Promenada Niemena, Hala Sportowo-Widowiskowa „Polonia”, ul. Dekabrystów 43 Miejski Stadion Lekkoatletyczny, ul. Dąbrowskiego 58/64	Seniorzy biorący udział w Programie w ciągu całego 2015 r. skorzystali łącznie ok. 8 221 razy z organizowanych zajęć
7.	Szkołka Łyżwiarska	Sztuczne Lodowisko, ul. Boya-Żeleńskiego 6/8	90 osób uczęszczało na zajęcia w miesiącach: I-II
8.	XX Liga Futsalu o Puchar Prezydenta Miasta Częstochowy	Hala Sportowa Częstochowa, ul. Żużłowa 4	222 osoby zgłoszone do rozgrywek. Rozgrywki w 2015 r. toczyły się w miesiącach: I-II
OGÓŁEM:			1 119 osoby + ok. 8 221 osobowejść w ramach Programu „Aktywny Senior”

Zestawienie obiektów MOSiR w ujęciu finansowym i frekwencyjnym

Tabela
nr 111

Lp.	Nazwa obiektu	Koszty utrzymania ogółem w zł	Przychody ogółem w zł	Rodzaj przychodów własnych*	Przychody własne wartościowo w zł	Frekwencja (liczba osób korzystających z obiektu)
1.	Hala Sportowo-Widowiskowa „Polonia”	893 292	671 488	a)	512 119	137 660
				b)	111 027	
				c)	21	
				d)	48 321	
2.	Pływalnia Letnia ul. Dekabrystów 45	593 723	564 931	a)	420 398	59 583
				d)	144 533	
3.	Pływalnia Kryta	1 241 168	843 713	a)	779 103	95 721
				c)	30 780	
				d)	33 830	
4.	Sztuczne Lodowisko	756 158	418 595	a)	268 504	56 454
				c)	99 747	
				d)	50 344	
5.	Pływalnia Letnia ul. Jana III Sobieskiego 5	16 357	52 428	d)	52 428	0(obiekt nieczynny)
6.	Camping „Oleńka”	378 774	138 050	c)	129 977	3 312
				d)	8 073	
7.	Sala Sportowa „Częstochowianka”	280 425	184 479	a)	181 679	37 915
				d)	2 800	
8.	Miejski Stadion Lekkoatletyczny	437 816	231 572	a)	214 209	40 398
				c)	10 464	
				d)	6 899	
9.	Miejskie Korty Tenisowe	14 109	14 327	d)	2 652	brak danych (obiekt wdzierżawiony CzKT „Victoria”)
				e)	11 675	
10.	Park Wypoczynkowy „Lisowiec”	399 091	58 633	c)	31 407	145 700
				d)	27 226	
11.	Miejski Stadion Piłkarski „Raków”	986 269	677 675	a)	598 683	221 600
				d)	78 992	
12.	Miejska Ślizgawka Plac Biegańskiego (w miesiącu: I, II, XII)	164 910	16 118	d)	15 931	10 490
				c)	187	
13.	Miejski Stadion „Arena Częstochowa”	62 411	64 577	e)	64 577	brak danych (obiekt)

Zestawienie obiektów MOSiR w ujęciu finansowym i frekwencyjnym

Tabela
nr 111

Lp.	Nazwa obiektu	Koszty utrzymania ogółem w zł	Przychody ogółem w zł	Rodzaj przychodów własnych*	Przychody własne wartościowo w zł	Frekwencja (liczba osób korzystających z obiektu)
						wydzierżaw. Stow. CKM „Włókniarz”
14.	Imprezy poza obiektami MOSiR	4 520	0	c)	0	6 000+ widzowie
Działalność statutowa razem:		6 229 023	3 936 586		3 936 586	814 833
15.	Parkingi:	342 327	505 771		505 771	119 726
16.	przy ul. Kubiny	5 560	31 421	d)	31 421	
17.	przy ul. Żwirki i Wigury	3 529	26 580	d)	26 580	
18.	przy ul. św. Jadwigi	5 014	17 526	d)	17 526	
19.	przy Rynku Wieluńskim	47 336	97 967	d)	97 967	
20.	przy ul. Rolniczej	7 814	34 978	d)	34 978	
21.	przy ul. Śląskiej	38 727	53 319	d)	53 319	
22.	przy Alei Niepodległości	16 255	12 210	d)	12 210	
23.	przy ul. Oleńki	62 337	139 392	d)	139 392	
	przy ul. Boya-Żeleńskiego	0	0	Brak przychodów (parking nieczynny)	0	
24.	przy ul. Waszyngtona	30 613	51 046	d)	51 046	
25.	przy ul. Focha	32 108	41 332	d)	41 332	
26.	koszty pośrednie dotyczące parkingów	93 034	0		0	
27.	Nakłady inwestycyjne	210 263				
28.	Koszty ogólne, w tym:	4 164 233				
29.	koszty zarządu	1 408 057				
30.	koszty związane z zatrudnieniem pracowników z interwencji w części nie refundowanej z PUP	36 368				
31.	amortyzacja od środków trwałych przekazanych MOSiR bezpłatnie	2 621 559				
32.	amortyzacja od środków trwałych zakupionych z własnych środków	98 249				
33.	Pozostałe koszty i przychody, w tym:	319 752	2 852 000		2 852 000	
34.	koszty zatrudnienia	135 619	136 182			

Zestawienie obiektów MOSiR w ujęciu finansowym i frekwencyjnym

Tabela
nr 111

Lp.	Nazwa obiektu	Koszty utrzymania ogółem w zł	Przychody ogółem w zł	Rodzaj przychodów własnych*	Przychody własne wartościowo w zł	Frekwencja (liczba osób korzystających z obiektu)
	pracowników z interwencji w części refundowanej z PUP					
35.	równowartość odpisów amortyzacyjnych od środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych otrzymanych nieodpłatnie przez samorządowy zakład budżetowy, a także od środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych, na sfinansowanie których samorządowy zakład budżetowy otrzymał środki pieniężne		2 621 559			
36.	inne	184 133	94 259			
37.	Dotacja przedmiotowa netto		3 800 000			
Ogółem:		11 265 598	11 094 357		7 294 357	

* rodzaje przychodów własnych:

- a) z tytułu udostępniania obiektu w celach rekreacyjnych oraz na zawody sportowe i treningi;
- b) z tytułu udostępniania obiektu na imprezy komercyjne;
- c) z tytułu korzystania z różnych urządzeń lub dodatkowych zajęć i usług (np.: sauna, siłownia, callanetics, nauka pływania, organizacja imprez, wypożyczanie łyżew, sprzętu pływającego, usługi noclegowe);
- d) pozostałe przychody (np.: dzierżawa powierzchni, w tym pod reklamy, refundacja kosztów mediów, usługi parkingowe);
- e) z tytułu wydzierżawienia Miejskich Kortów Tenisowych Częstochowskiemu Klubowi Tenisowemu „Victoria” oraz Miejskiego Stadionu Arena Częstochowa przez Stowarzyszenie CKM „Włókniarz” Częstochowa.

- **Działania na rzecz promocji i profilaktyki zdrowotnej**
- **Miejski Szpital Zespolony**
- **Stacja Pogotowia Ratunkowego**
- **Żłobek Miejski „Reksio” i niepubliczne placówki**
- **Orzekanie o niepełnosprawności**
- **Finansowanie opłaty za wyżywienie i zakwaterowanie dzieci w zakładach opiekuńczo-leczniczych, pielęgnacyjno-opiekuńczych i zakładach rehabilitacji leczniczej**
- **Realizacja zadań wynikających z ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej**

W 2015 roku w zakresie ochrony zdrowia realizowano zadania dla mieszkańców miasta Częstochowy związane z:

- działaniami na rzecz promocji i profilaktyki zdrowotnej, ze szczególnym uwzględnieniem upowszechniania zachowań prozdrowotnych w różnych grupach wiekowych,
- zapewnieniem dostępności do świadczeń zdrowotnych przez Miejski Szpital Zespolony,
- ratownictwem medycznym realizowanym przez Stację Pogotowia Ratunkowego,
- opieką nad dzieckiem w wieku do lat 3 sprawowaną przez Żłobek Miejski i niepubliczne placówki,
- orzekaniem o niepełnosprawności,
- finansowaniem opłaty za wyżywienie i zakwaterowanie dzieci w zakładach opiekuńczo-leczniczych, pielęgnacyjno-opiekuńczych i zakładach rehabilitacji leczniczej,
- realizacją zadań wynikających z ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej

Działania na rzecz promocji i profilaktyki zdrowotnej

Zadania w zakresie promocji i profilaktyki zrealizowano na kwotę 1 185 663,00 zł i obejmowały:

Programy polityki zdrowotnej w kwocie 931 354,00 zł:

- szczepienia ochronne przeciw grypie dla mieszkańców Częstochowy z grup szczególnego ryzyka na lata 2014-2018 – w ramach programu zaszczepiono 3116 osób, w tym 177 przedszkolaków. Miasto Częstochowa zostało wyróżnione za długoletnie promowanie szczepień przeciwko grypie tytułem „Honorowego Eksperta w Profilaktyce Grypy” w ramach corocznej debaty ekspertów FLU FORUM 2015;
- program profilaktyki zakażeń wirusem brodawczaka ludzkiego (HPV) na lata 2014-2018 miasta Częstochowy - w ramach programu zaszczepiono 610 dziewcząt 12-letnich;
- program profilaktycznych szczepień dzieci przeciwko pneumokokom zamieszkałych na terenie miasta Częstochowy na lata 2013-2017 - w ramach programu zaszczepiono 655 dzieci;
- badania przesiewowe słuchu dla uczniów klas pierwszych szkół podstawowych zlokalizowanych na terenie miasta Częstochowy na lata 2014-2018 - w ramach programu przebadano 2131 dzieci, nieprawidłowości wykryto u 835 dzieci, które skierowano do dalszej diagnostyki, co stanowi 40% uprawnionych do badań dzieci;
- rehabilitacja i wspieranie aktywności ruchowej dla seniorów mieszkańców miasta Częstochowy na lata 2013-2017- w ramach programu 710 osób skorzystało z zabiegów rehabilitacyjnych,
- profilaktyka i wczesna diagnostyka astmy, chorób alergologicznych u dzieci, mieszkańców Częstochowy na lata 2014-2018 – w ramach programu wykonano badania przesiewowe dla 448 dzieci, do dalszej diagnostyki skierowani 245 dzieci, z czego 153 dzieci skierowano do dalszego leczenia.

Działania profilaktyki zdrowotnej i promocji zdrowia na kwotę 165 756,80 zł i obejmowały zadania:

- 1) edukacja zdrowotna w zakresie profilaktyki schorzeń onkologicznych – w ramach działań wspierano przedsięwzięcia stowarzyszeń działających w tym obszarze oraz włączano się w akcje profilaktyczno-edukacyjne, których celem było propagowanie profilaktyki onkologicznej. W następujących akcjach wzięło udział około 12 000 osób:
  - „Marsz Różowej Wstążki”,
  - „Hospicjum jako miejsce niezwykle – konferencja naukowa z zakresu wiedzy o diagnostyce onkologicznej i terapii paliatywnej w onkologii”,
  - „Wszystko co chciałbyś wiedzieć o profilaktyce onkologicznej a boisz się zapytać”,
  - „Pola nadziei”,
  - „Zadbaj o zdrowie częstochowianko”;
- 2) edukacja zdrowotna w zakresie profilaktyki schorzeń psychicznych – w ramach działań mających na celu zmianę postrzegania osób z zaburzeniami psychicznymi wspierano przedsięwzięcia stowarzyszeń działających w tym obszarze oraz włączano się w Ogólnopolskie kampanie społeczne. W następujących działaniach wpisujących się w „Miejski Program Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Miasta Częstochowy na lata 2011-2015” wzięło udział ok. 1 500 osób:
  - „Kalejdoskop... Tolerancja”,
  - „Kampania społeczna w zakresie ochrony zdrowia psychicznego”,
  - obchody Europejskiego Tygodnia Autyzmu,
  - „Choroba psychiczna w przestrzeni miejskiej – sztuka jako obszar porozumienia”;
- 3) zajęcia rekreacji ruchowej dla seniorów – w ramach działań mających na celu aktywizację ruchową osób powyżej 65 roku życia finansowano zajęcia organizowane przez stowarzyszenia, w ramach zadania Pogodna jesień starzej się zdrowiej. W zajęciach wzięło udział 8 159 osób.

Ponadto w ramach obchodów Europejskiego Dnia Seniora odbył się w Filharmonii Częstochowskiej koncert Alicji Majewskiej i Włodzimierza Korcza, w którym wzięło udział ponad 820 częstochowskich seniorów;

- 4) program upowszechniania zasad zdrowego żywienia wśród dzieci i młodzieży w szkołach i placówkach prowadzonych przez miasto Częstochowa – w ramach działań mających na celu zmianę nawyków żywieniowych finansowano konkursy, spotkania warsztatowo-edukacyjne, przeglądy recytatorskie, warsztaty kulinarne, konferencje, przegląd piosenki o zdrowiu, w których wzięło udział około 300 osób,

Profilaktyka uzależnień na kwotę 88 552,20 zł i obejmowała przeciwdziałanie narkomanii realizowane w ramach „Programu przeciwdziałania narkomanii w mieście Częstochowa na lata 2014-2018”, które dotyczyło takich zadań jak:

- 1) wspieranie stowarzyszeń działające w tym obszarze oraz włączanie się w akcje profilaktyczno-edukacyjne,
  - „Przeгляд małych form artystycznych na rzecz przeciwdziałania narkomanii Wiolinowa 2015” organizowanych w ramach obchodów Międzynarodowego Dnia Narkomanii,
  - kampania społeczna pn. „XI Kampania Białych Serc” mająca na celu propagowanie życia bez narkotyków wśród młodzieży, przeprowadzana we współpracy z placówkami oświatowymi,
  - I Jurajski Festiwal PAT,
  - zakup i przeszkolenie psa służbowego w zakresie wykrywania narkotyków celem powadzenia zajęć profilaktycznych w placówkach oświatowych i podczas imprez masowych.
  - przeciwdziałania alkoholizmowi obejmowało realizację działań przez podmioty lecznicze w formie prowadzenia grup terapeutycznych dla uzależnionych i współuzależnionych oraz indywidualne konsultacje, wzięło w nich udział ok. 300 osób.
- 2) Realizacja zadań Punktu Konsultacyjno-Diagnostycznego w kierunku badań wykrywających zakażenia HIV, AIDS, wykonano 204 testy w kierunku zakażeń wirusem HIV, HCV, HBS. Wydział Zdrowia podejmował i włączał się w wiele inicjatyw prozdrowotnych na rzecz mieszkańców Częstochowy:
  - współorganizowano wspólnie z Powiatową Stacją Sanitarno-Epidemiologiczną w Częstochowie szkolenia dla fryzjerów i kosmetyczek pn. „Mam świadomość jak być zdrowym”, mające na celu upowszechnienie wiedzy na temat profilaktyki zakażeń krwiopochodnych,
  - w ramach obchodów Światowego Dnia Zdrowia współorganizowano konferencję „Bezpieczeństwo Żywności i żywienia” mającą na celu uświadomienie znaczenia zdrowego odżywiania i zapobieganie zatruciom pokarmowym. Spotkanie skierowane było do dyrektorów i nauczycieli zatrudnionych w placówkach oświatowych funkcjonujących na terenie miasta,
  - współorganizowano z Powiatową Stacją Sanitarno-Epidemiologiczną w Częstochowie konkurs „Uzależnieniom Stop” adresowany do szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych, mający na celu uświadomienie zagrożeń płynących z używania tytoniu, narkotyków, dopalaczy i alkoholu,

Efekty działań promocyjnych:

- popularyzacja wiedzy na temat profilaktyki zdrowotnej mieszkańców,
- podniesienie świadomości zdrowotnej,
- upowszechnienie szczepień ochronnych,
- zapobieganie chorobom,
- zwiększenie wykrywalności chorób,
- poprawa stanu zdrowia mieszkańców,
- zwiększenie dostępu do rehabilitacji osób starszych,
- zapobieganie problemom zdrowotnym jakie niesie za sobą wiek senioralny,
- wczesne wykrycie wad słuchu u dzieci i zastosowanie odpowiedniego leczenia,
- przeciwdziałanie złym nawykom żywieniowym,
- popularyzacja wiedzy w zakresie szkodliwości eksperymentowania z narkotykami i środkami psychoaktywnymi, w tym dopalaczami,
- ograniczanie zagrożeń związanych ze spożywaniem alkoholu,
- podniesienie wiedzy i uczenie tolerancji w stosunku do osób chorych na HIV i AIDS,
- zmiana postrzegania osób z zaburzeniami psychicznymi i ich rodzin oraz tworzenie płaszczyzny tolerancji dla osób chorych psychicznie.

Pozostałe działania

W ramach uroczystych obchodów Światowego Dnia Zdrowia wręczono nagrody Prezydenta Miasta Częstochowy im. doktora Władysława Biegańskiego osobom szczególnie zaangażowanym w pracy na rzecz pacjentów. Do nagród zgłoszono 29 kandydatów w tym 13 lekarzy medycyny, 12 pielęgniarek, magistra farmacji, położną, technika medycznego, opiekuna medycznego. Nagrody Prezydenta otrzymało 10 osób, w tym przyznano trzy nagrody I stopnia, trzy nagrody II stopnia, cztery nagrody III stopnia. Ponadto przyznano dwa wyróżnienia dla emerytowanego lekarza oraz pielęgniarki. W uroczystości wręczenia nagród połączonej z koncertem Andrzeja Sikorowskiego i Mai Sikorowskiej wzięło udział ok. 820 osób.

Miejski Szpital Zespolony

W roku 2015 Miejski Szpital Zespolony kontynuował działalność w zakresie poprawy warunków leczenia oraz pobytu pacjentów podnosząc jakość świadczonych usług zdrowotnych dla mieszkańców miasta i regionu przy jednoczesnej poprawie infrastruktury i stanu technicznego obiektów Szpitala.

Na realizację zadań remontowo-inwestycyjnych Miejskiego Szpitala Zespolonego wyasygnowano z budżetu miasta Częstochowy kwotę 4 545 987,00 zł z przeznaczeniem na:

- remont oddziału chorób wewnętrznych przy ul. Mirowskiej 15,
- remont oddziału psychiatrycznego dziennego,
- remont oddziału chirurgii ogólnej,
- modernizacja i przebudowa oddziałów chorób wewnętrznych w celu utworzenia oddziału geriatrycznego w szpitalu przy ul. Bony 1/3,
- remont oddziału wewnętrznego przy ul. Mickiewicza 12,
- remont oddziału rehabilitacji leczniczej, RTG oraz Izby Przyjęć,
- uruchomienie profesjonalnej Sali Wybudzeń,
- remont schodów i podjazdów w obiektach szpitalnych, remont klatek schodowych, pomieszczeń na odpady medyczne,
- modernizacja ogrodzeń, parkingów, chodników oraz terenów zielonych,
- przebudowa sieci kanalizacji sanitarnej i deszczowej,
- modernizacja dźwigów szpitalnych,
- zakup i montaż urządzeń dla osób niepełnosprawnych,
- modernizacja pomieszczeń higieniczno-sanitarnych,
- montaż instalacji oświetlenia ewakuacyjnego oraz montaż systemu oddymiania w obiektach Miejskiego Szpitala Zespolonego,
- modernizacja obiektów szpitala w ramach programu dostosowawczego – pierwszy etap dokumentacja zadań planowanych w latach przyszłych,
- zakup sprzętu i aparatury medycznej oraz wyposażenia oddziałów szpitalnych.

Ponadto Miejski Szpital Zespolony w ramach środków własnych zrealizował zadania remontowo-inwestycyjne oraz zakup sprzętu medycznego na kwotę 839 054,74.

Pozostałe działania Miejskiego Szpitala Zespolonego:

- wydzierżawiono powierzchnię na ośrodek dializ dysponujący 16 stanowiskami do prowadzenia hemodializ w dwóch salach dializacyjnych,
- uruchomiono elektroniczną rejestrację pacjentów do poradni specjalistycznych (E-rejestracja),
- rozpoczęto przygotowania do modernizacji Szpitalnego Oddziału Ratunkowego,
- zakończono projekt w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego - Rozwój elektronicznych usług publicznych,
- realizowano program zdrowotny pn. Narodowy Program Wyrównywania Dostępności do Profilaktyki i Leczenia Chorób układu Sercowo-Naczyniowego POLKARD na lata 2013-2016. Dokonano zakupu zestawu do diagnostyki kardiologicznej przeznaczonego dla oddziałów wewnętrznych,
- współorganizowano „Dni Profilaktyki Zdrowotnej” podczas Akcji Ogólnomiejskiej „Dni Sąsiada”.

Efekty realizowanych zadań:

- podniesienie standardu pomieszczeń, w których udzielane są świadczenia medyczne,
- poprawa jakości udzielanych świadczeń zdrowotnych oraz obsługi pacjenta,
- zwiększenie poczucia bezpieczeństwa oraz poprawy warunków socjalnych i sanitarnych u pacjentów Szpitala,
- efektywniejsze i bardziej funkcjonalne wykorzystanie posiadanych zasobów,

- rozwój, zmodernizowanie i unowocześnienie Szpitala, zarówno pod względem technicznym, technologicznym jak i medycznym i informatycznym.

Miejski Szpital Zespolony realizował zadania z zakresu stacjonarnej opieki zdrowotnej i ambulatoryjnej opieki specjalistycznej w ramach kontraktu z Narodowym Funduszem Zdrowia.

Liczba leczonych pacjentów w lecznictwie stacjonarnym (z ruchem między-oddziałowym) wyniosła 21480 osób. W Poradniach Specjalistycznych udzielono 85890 porad, w Szpitalnym Oddziale Ratunkowym oraz Izbach Przyjęć zrealizowano 27292 porad ambulatoryjnych.

Szczegółową informację przedstawia poniższe zestawienie.

Liczba pacjentów leczonych w poszczególnych oddziałach i Miejskiego Szpitala Zespolonego w 2014 r.

Tabela nr 112

Nazwa oddziału/zakładu	Liczba łóżek	Liczba leczonych	Średni okres pobytu w dniach	Wskaźnik wykorzystania łóżek(%)
Chorób Wewnętrznych (z pododdziałem przy Mirowskiej 15)	61	2134	9,8	94
Chorób Wewnętrznych (ul. Mickiewicza 12)	51	1510	10,9	88,7
Chirurgiczny Ogólny	52	2179	5,7	65,6
Chirurgii urazowo-ortopedycznej	30	1590	4,4	64,2
Neurologiczny	21	777	6,7	68,2
Udarowy	20	608	10,4	86,4
Anestezjologii i Intensywnej Terapii	8	147	17,2	86,7
Gruźlicy i Chorób Płuc	53	1311	10,9	73,9
Rehabilitacyjny	26	320	20	67,5
Neonatologiczny	20	1261	3,7	63,6
Ginekologiczno-położniczy	40	2826	2,9	56,6
Urologiczny	20	1342	3,8	69,8
Dermatologiczny	22	576	11	78,9
Pediatryczny	31	1141	5,6	56,6
Psychiatryczny dzienny	30 miejsc	174	43,2	0,0
Geriatryczny	20	875	7,7	92,9
Zakład opiekuńczo leczniczy	60	231	95,7	100
Szpitalny oddział ratunkowy	4	8	0	0,7
Szpitalny oddział ratunkowy (tryb dzienny)	0	2470	0	0
Ogółem:	539	21480	7,4	80,7

Liczba porad udzielonych w miejskim szpitalu zespolonym w 2014 r. Tabela nr 113

Nazwa poradni	Lokalizacja	Liczba porad
Poradnia Gastroenterologiczna	ul. Mirowska 15	1708
Poradnia Kardiologiczna	ul. Mirowska 15	5628
Poradnia Leczenia Bólu	ul. Mirowska 15	5672
Poradnia Gruźlicy i Chorób Płuc	ul. Mirowska 15	7448

Liczba porad udzielonych w miejskim szpitalu zespólnym w 2014 r. Tabela nr 113

Nazwa poradni	Lokalizacja	Liczba porad
Poradnia Chirurgii Ogólnej	ul. Mirowska 15	7705
Poradnia Proktologiczna	ul. Mirowska 15	476
Poradnia Chirurgii Urazowo - Ortopedycznej	ul. Mirowska 15	19970
Poradnia Preluksacyjna	ul. Mirowska 15	1547
Poradnia Urologiczna	ul. Mirowska 15	8830
Poradnia Neurologiczna	ul. Mirowska 15	3603
Poradnia Diabetologiczna	ul. Mirowska 15	3811
Poradnia Diabetologiczna	ul. Bony 1/3	2654
Poradnia Dermatologiczna	ul. Bony 1/3	5659
Poradnia Rehabilitacyjna	ul. Mickiewicza 12	546
Poradnia Zdrowia Psychicznego	ul. Bony 1/3	8655
Ośrodek Domowego Leczenia Tlenem	ul. Mirowska 15	254
Poradnia Ginekologiczno-Położnicza	ul. Mickiewicza 12	1724
Ogółem porad specjalistycznych:		85890
PORADY SOR/Izby Przyjęć Miejskiego Szpitala Zespólnego:		27292
Ogółem porad:		113182

Głównym źródłem przychodów dla Miejskiego Szpitala Zespólnego był kontrakt z Narodowym Funduszem, który w roku 2015 wynosił 64 750 994,94 zł. Dodatkowo MSZ pozyskał środki finansowe na swoją działalność z wynajmu, dzierżawy pomieszczeń i gruntów w wysokości 2 186 418,31 zł.

Stacja Pogotowia Ratunkowego

Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej Stacja Pogotowia Ratunkowego z siedzibą główną przy ul. Kilińskiego 10, zadania realizował w 8 filiach zlokalizowanych w:

- Dąbrowie Zielonej, Plac Kościuszki 47,
- Koniecpolu, ul. Armii Krajowej 6A,
- Kłomnicach, ul. Częstochowska 3,
- Poczesnej, ul. Wolności 2,
- Częstochowie, ul. Rejtana 23/35,
- Janowie, ul. Przyrowska 2,
- Częstochowie, ul. Sikorskiego 82/94,
- Blachowni, ul. Sosnowa 16.

Stacja udzielała świadczeń zdrowotnych w rodzaju ratownictwo medyczne na podstawie umowy z Narodowym Funduszem Zdrowia. Wartość kontraktu w 2015 roku wyniosła 27 917 763,10zł.

Stacja dysponowała 16 zespołami ratownictwa medycznego, w tym: 6 specjalistycznymi (w składzie: lekarz, 2 ratowników medycznych lub ratownik medyczny i pielęgniarka) oraz 10 podstawowymi (w składzie: 2 ratowników medycznych lub ratownik medyczny i pielęgniarka).

Świadczenia zdrowotne udzielone przez Stację Pogotowia Ratunkowego i jej filie w 2015 r.

Tabela nr 114

Lp.	Wyszczególnienie	Liczba świadczeń
1.	Wypadki	8 174
2.	Zachorowania	36 468
Ogółem:		44642

W 2015r. jeden zespół specjalistyczny wyjeżdżał do wypadku średnio 275 razy, a do zachorowań 1700 razy. Jeden zespół podstawowy wyjeżdżał do wypadku 653 razy, a do zachorowań 2650 razy.

Stacja realizowała transporty sanitarnego na podstawie zawartych z podmiotami leczniczymi umów oraz dla osób fizycznych. Łącznie w 2015 roku wykonano 15 969 transportów. W ramach umowy z Narodowym Funduszem Zdrowia Stacja wykonała 3 337 transportów sanitarnych oraz 35 transportów tzw. „dalekich” na podstawie decyzji Dyrektora NFZ.

Stacja realizowała również świadczenia z zakresu nocnej i świątecznej ambulatoryjnej i wyjazdowej opieki medycznej w POZ (podstawowa opieka zdrowotna) w filii w Dąbrowie Zielonej, w filii w Koniecpolu oraz w filii Kłomnice. Wartość umowy z Narodowym Funduszem Zdrowia na 2015 rok wyniosła 1 564 260,00 zł.

Świadczenia zdrowotne w zakresie nocnej i świątecznej ambulatoryjnej opieki medycznej w POZ w 2014 r.

Tabela nr 115

Lp.	Wyszczególnienie	Filia Dąbrowa Zielona	Filia Koniecpol	Filia Kłomnice
1.	Porady lekarskie ambulatoryjne	1 023	1 773	1 455
2.	Wizyty pielęgniarskie ambulatoryjne	1 183	2 277	2 150
3.	Wizyty pielęgniarskie wyjazdowe	29	106	6
4.	Porady lekarskie wyjazdowe	540	468	887
5.	Porady telefoniczne	0	0	2
Ogółem:		2775	4624	4500

W grudniu 2015r. w Stacji przeprowadzono audit nadzoru celem sprawdzenia i oceny stopnia spełniania wymagań dotyczących certyfikacji PN-EN ISO 9001:2009 zgodnie z normami ujętymi w kryteriach auditu oraz wspierania doskonalenia systemu zarządzania. Przeprowadzony audit potwierdził, iż Stacja spełnia wymogi w zakresie norm ISO. Stacji przyznano certyfikat

Zintegrowanego Systemu Zarządzania obejmującego ww. normy na okres 3 lat. Stacja Pogotowia Ratunkowego dzięki dotacji z budżetu miasta zrealizowała II etap wdrożenia Zintegrowanego Systemu Zarządzania. Celem podnoszenia standardów taboru sanitarnego zakupiono 5 karetek wraz z wyposażeniem oraz zakupiono sprzęt medyczny.

Na realizację ww. zadań z budżetu miasta Częstochowy wyasygnowano kwotę 1 164 918,74 zł. Ze środków własnych Stacja Pogotowia Ratunkowego wydatkowała kwotę 221 612,70 zł.

Żłobek Miejski „Reksio” i niepubliczne placówki

Zadania z zakresu opieki nad dzieckiem do lat 3 realizował m.in. Żłobek Miejski „Reksio” z siedzibą przy Alei Armii Krajowej 66a wraz z Filią przy ul. Sportowej 34a. Żłobek zapewniał opiekę 150 dzieciom od 20 tygodnia życia do 3 lat.

W Żłobku w 2015 roku zatrudnionych było 37 osób na 35 etatach, w tym do opieki nad dziećmi 9 pielęgniarek, 3 opiekunki dziecięce i 3 młodsze opiekunki dziecięce.

Podział na grupy wiekowe obrazuje poniższe zestawienie.

Żłobek miejski i filia		Tabela nr 116
Grupa		wiek
Grupa I	niemowlaki	od 20 tygodnia życia do 1 roku i 6 miesięcy
Grupa II	Średniaki	od 1 roku i 7 miesięcy do 2 lat i 4 miesięcy
Grupa III	Starszaki	od 2 lat i 5 miesięcy do 3 lat

Działalność Żłobka Miejskiego „Reksio” była finansowana z budżetu miasta – plan finansowy wynoszący 1 856 200,00 zł., wykorzystano w kwocie 1 851 328,69 zł.

Wysokość dochodu z opłat za pobyt dzieci i za wyżywienie wyniósł – 436 206,00 zł.

Ogółem średni miesięczny koszt utrzymania dziecka uczęszczającego do Żłobka Miejskiego wyniósł 1 641,25 zł, a miesięczny koszt dziecka zapisanego wyniósł 1 042,41 zł.

Liczba dzieci średnio zapisanych do Żłobka w 2015r. wyniosła 148, a średnio uczęszczających 94 dzieci.

Wykorzystanie miejsc w Żłobku Miejskim „Reksio” wyniosło 98,6% w przeliczeniu na dzieci średnio zapisane, a w przeliczeniu na dzieci średnio uczęszczające 62,6%.

W 2015 r. w Żłobku zorganizowano praktyki dla czterech słuchaczek Policealnego Studium Ratownictwa Medycznego o kierunku opiekunka dziecięca, trzech studentek Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach o kierunku dietetyka.

Dbając o prawidłowe żywienie dzieci w Żłobku przystąpiono do Programu „Zdrowo jemy, zdrowo rośniemy”, promując zdrowe nawyki żywieniowe. Wszystkie informacje dotyczące zdrowego odżywiania czy alergii u dzieci konsultowano z rodzicami na bieżąco.

Dwie prace plastyczne przygotowane przez dzieci, pod kierunkiem opiekunek, zostały zgłoszone do konkursu plastycznego „List do Świętego Mikołaja” organizowanego przez firmę Novum Edukacja ze Szczytna, z czego jedna z prac została zakwalifikowana do dalszego etapu, w kategorii dzieci do lat 6.

Nawiązano współpracę z IV Liceum Ogólnokształcącym im. H. Sienkiewicza. Młodzież liceum zaangażowała się w organizację zabawy mikołajkowej w żłobku.

Żłobek w 2015 roku zorganizował tematyczne imprezy dla dzieci:

- zabawę karnawałową zorganizowaną na grupach, przy muzyce połączoną z przebraniem dzieci w kolorowe stroje,
- dzień dziecka - zabawa na grupach z opiekunkami,
- pożegnanie absolwentów żłobkowych zabawa przy muzyce wraz z poczęstunkiem dla dzieci kończących edukację połączoną z wręczaniem okolicznościowych albumów książkowych „Pamiętka ze Żłobka”
- spotkanie z Mikołajem - dzieci i ich rodzice mieli możliwość uczestniczenia w zabawie, połączonej z sesją zdjęciową oraz wręczaniem upominków w postaci paczek.

W 2015 roku podjęto działania zmierzające do zwiększenia liczby miejsc w Żłobku Miejskim „Reksio” tzn. złożono wniosek unijny w ramach konkursu dla Poddziałania 8.1.3. - Zapewnienie dostępu do usług opiekuńczych nad dziećmi do lat 3, w ramach RPO WSL 2014-2020,

Ponadto na terenie miasta Częstochowy opiekę nad dziećmi w wieku do lat 3 realizowały cztery żłobki niepubliczne i jeden klub dziecięcy zapewniając opiekę dla 68 dzieci. Zgodnie z uchwałą Rady Miasta Częstochowy placówki niepubliczne w 2015 roku korzystały z dotacji celowej na każde dziecko. Dotacja celowa w żłobku niepublicznym na jedno dziecko wyniosła miesięcznie 210,00 zł, a w klubie dziecięcym 105,00 zł. Ogółem w 2015 roku z budżetu miasta przeznaczono kwotę 54 705,00 zł dla niepublicznych placówek.

Orzekanie o niepełnosprawności

Zadanie z zakresu orzekania o niepełnosprawności realizował Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności. W 2015 roku Zespół wydał 13 342 orzeczenia 1 595 legitymacji osoby niepełnosprawnej, 2727 kart parkingowych.

Szczegółową informację o liczbie wniosków i orzeczeń przedstawiają poniższe zestawienia

Liczba wniosków w roku sprawozdawczym

Tabela nr 117

Rodzaj wniosku	Liczba
ustalenie stopnia niepełnosprawności osób powyżej 16 roku życia	11960
zaliczenie osób do 16 roku życia jako niepełnosprawnych	935
Ogółem:	12895

Z analizy przyjętych wniosków wynika, że:

64,5 % wniosków wpłynęło z terenu miasta Częstochowy,
24,35% wniosków wpłynęło z terenu powiatu częstochowskiego,
11,2 % wniosków wpłynęło z powiatu kłobuckiego.

Rodzaj orzeczenia wg kategorii wiekowej **Tabela nr 118**

Orzeczenia dla osób powyżej 16 roku życia	Liczba
O zaliczeniu do lekkiego stopnia niepełnosprawności	2808
O zaliczeniu do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności	6211
O zaliczeniu do znacznego stopnia niepełnosprawności	3010
O odmowie ustalenia stopnia niepełnosprawności	287
O niezaliczeniu do osób niepełnosprawnych	51
Wydane na podstawie art. 5a ustawy	6
Ogółem:	12373
orzeczenia dla osób do 16 roku życia	Liczba
o zaliczeniu do osób niepełnosprawnych	936
o niezaliczeniu do osób niepełnosprawnych	30
o odmowie ustalenia niepełnosprawności	3
Ogółem:	969

Z analizy wydanych orzeczeń wynika, że:

- 64,6 % orzeczeń dotyczyło wnioskodawców z terenu miasta Częstochowy,
- 24,2% orzeczeń dotyczyło wnioskodawców z terenu powiatu częstochowskiego,
- 11,2% orzeczeń dotyczyło wnioskodawców z powiatu kłobuckiego.

Na działalność Zespołu w 2015 r. przekazano z budżetu Wojewody dotację w kwocie 946 699,00 zł.

Finansowanie opłaty za wyżywienie i zakwaterowanie dzieci w zakładach opiekuńczo-leczniczych, pielęgnacyjno-opiekuńczych i zakładach rehabilitacji leczniczej

W 2015 roku Wydział Zdrowia przekazywał środki finansowe za wyżywienie i zakwaterowanie dzieci umieszczonych na podstawie Postanowienia Sadu w zakładach opiekuńczo-leczniczych, pielęgnacyjno-opiekuńczych i zakładach rehabilitacji leczniczej.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami gmina zobowiązana jest ponosić opłatę za wyżywienie, zakwaterowanie dzieci urodzonych w Częstochowie pozbawionych opieki i wychowania rodziców a umieszczonych w ww. placówkach. Ogółem w zakładach przebywało 12 dzieci w 5 placówkach na terenie kraju. Na to zadanie z budżetu gminy przekazano w 2015 roku kwotę w wysokości 199 637,05 zł.

Realizacja zadań wynikających z ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej

Zgodnie z ustawą o Państwowej Inspekcji Sanitarnej z dnia 14 marca 1985 roku (jt. Dz. U. z 2006 roku Nr 122, poz. 851 z późn. zm.) oraz ustawy z dnia 23 stycznia 2009 roku o zmianie niektórych ustaw w związku ze zmianami w organizacji i podziale zadań administracji publicznej w województwie (Dz. U. Nr 92, poz. 753 z późn. zm.) w stosunku do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego realizowano zadania wynikające z przepisów prawa pracy m.in w zakresie przyznania dodatku specjalnego za czynności kontrolne.

• Sprawy obywatelskie:

- Działania z zakresu dowodów osobistych i ewidencji ludności oraz inne z zakresu spraw obywatelskich
- Stowarzyszenia i fundacje
- Prawa jazdy i rejestracja pojazdów
- Nadzór nad stacjami kontroli pojazdów i ośrodkami szkolenia kierowców

• Urząd Stanu Cywilnego**• Miejski Rzecznik Konsumentów:**

- Występowanie do przedsiębiorców w sprawach ochrony praw i interesów konsumentów,
- Wytaczanie powództw na rzecz konsumentów,
- Współpraca z Inspekcją Handlową, Urzędem Ochrony Konkurencji i Konsumentów, Policją oraz innymi instytucjami w zakresie ochrony konsumentów,
- Działania w zakresie edukacji konsumenckiej.

W roku sprawozdawczym 2015 Wydział Spraw Obywatelskich realizował zadania z zakresu zadań zleconych z administracji rządowej oraz własne, w tym m.in.: ewidencji ludności, dowodów osobistych, praw jazdy, rejestracji pojazdów, nadzoru na stacjach kontroli pojazdów, nadzoru nad stowarzyszeniami oraz kwalifikacji wojskowej. Szczegółowe informacje o liczbie załatwionych spraw znajdują się w tabelach poniżej.

Na szczególną uwagę zasługuje fakt, że z dniem 1 marca 2015 r. wdrożony został System Rejestrów Państwowych, który połączył dotychczas odrębne systemy. Jądem systemu jest baza PESEL, komponentami wspólnej platformy są Rejestr Dowodów Osobistych i Baza Usług Stanu Cywilnego. Obsługa zintegrowanego systemu oraz interesantów odbywa się poprzez aplikację ŹRÓDŁO. Pierwszy kwartał 2015 r. był pod znakiem przygotowań do uruchomienia systemu, a następane to czas trudnego wdrażania i starań, by problemy w działaniu systemu nie odbijały się na obsłudze interesantów.

Działania z zakresu dowodów osobistych i ewidencji ludności oraz inne z zakresu spraw obywatelskich

Tabela nr 119

Rodzaj sprawy	Liczba
Przyjęcie wniosku o wydanie dowodu osobistego	27 740
Wydanie dowodu osobistego	23 923
Unieważnienie dowodu osobistego	24 568
Wydanie decyzji w sprawie dowodu osobistego	11
Zameldowanie na pobyt stały i czasowy	9 318
Wymeldowanie z pobytu stałego i czasowego	4 758
Przeprowadzenie postępowania o zameldowanie i wymeldowanie	481
Wydanie zaświadczenia z ewidencji ludności i dowodów osobistych	4 836
Wydanie zaświadczenia o utracie dowodu osobistego	2 655
Udzielanie odpowiedzi na wnioski o udostępnienie danych osobowych	15 006
Wydanie decyzji o odmowie udostępnienia danych z rejestru mieszkańców	12
Wydanie decyzji o wpisie do rejestru wyborców	165
Wysłanie wezwania do stawienia się do kwalifikacji wojskowej	1 323
Wydanie orzeczenia o zdolności do czynnej służby wojskowej	1 083

Stowarzyszenia i fundacje

Tabela nr 120

Liczba stowarzyszeń i fundacji, w tym:	753
z siedzibą zarządu głównego w Częstochowie	429
jednostki terenowe	119
jednostki Ochotniczych Straży Pożarnych	20
związki Ochotniczych Straży Pożarnych	3
stowarzyszenia zwykłe (nieposiadające osobowości prawnej)	81
fundacje	142

Komunikacja**Tabela nr 120**

Rodzaj spraw	Liczba
Prawa jazdy:	
wykonanie zamówienia na prawo jazdy	5 393
wydanie międzynarodowego prawo jazdy	143
zatrzymanie prawa jazdy	537
zakaz prowadzenia pojazdów mechanicznych	618
wydanie skierowania na egzamin sprawdzający	71
wysłanie akta kierowcy	745
wysłanie zapotrzebowania na akta kierowcy	410
wszczęcie postępowania o zatrzymaniu prawa jazdy (alimenty, dłużnicy), badania lekarskie	918
Rejestracja pojazdów:	
wydanie dowodu rejestracyjnego	25 096
wydanie decyzji o skreśleniu pojazdów z ewidencji	2 678
zatrzymanie dowody rejestracyjnej przez policję	2 858
wydanie pozwolenia czasowe	26 335
wydanie decyzji o odmowie rejestracji pojazdów	11
skierowanie na nabicie numeru VIN i wykonanie tabliczki znamionowej	61
przyjęcie zgłoszenia sprzedaży	5 782
wysłanie zapytania do urzędu celnego	19
wpisanie zastawu rejestrowego do dowodu rejestracyjnego	8
wydanie karty pojazdu	8 234
usunięcie pojazdu	144
przejęcie pojazdu na podstawie postanowienia sądu	8

Nadzór nad stacjami kontroli pojazdów i ośrodkami szkolenia kierowców**Tabela nr 121**

Rodzaj spraw	Liczba
Dokonanie zmiany w rejestrze przedsiębiorców prowadzących stacje kontroli pojazdów (w tym wydanie zaświadczenia o zmianach w zakresie przeprowadzania badań diagnostycznych)	15
Wydanie nowego upoważnienia dla diagnosty do wykonywania badań technicznych pojazdów	7
Dokonanie zmiany w upoważnieniu diagnosty do wykonywania przeglądów technicznych pojazdów	1
Dokonanie nowego wpisu do rejestru działalności regulowanej przedsiębiorców prowadzących stacje kontroli pojazdów,	0
Wykreślenie stacji diagnostycznych	1

Nadzór nad stacjami kontroli pojazdów i ośrodkami szkolenia kierowców

Tabela nr 121

Dokonanie nowego wpisu do rejestru działalności regulowanej przedsiębiorców prowadzących ośrodki szkolenia kierowców	3
Wydanie decyzji skreślającej przedsiębiorcę z rejestru ośrodków szkolenia kierowców	13
Dokonanie zmiany w rejestrze działalności regulowanej przedsiębiorców prowadzących ośrodki szkolenia kierowców	8
Wydanie rozszerzenia z zakresu szkolenia ośrodków	2
Dodanie nowego wpisu do rejestru instruktorów i wydanie nowej legitymacji instruktorowi szkolenia kandydatów na kierowców	14
Dokonanie wymiany legitymacji lub przedłużenia ważności legitymacji dla instruktora szkolenia kierowców	23

Urząd Stanu Cywilnego

Urząd Stanu Cywilnego w Częstochowie realizował w 2015 r. zadania zlecone z zakresu administracji rządowej, określone w regulaminie organizacyjnym, podejmując czynności głównie w formie aktów stanu cywilnego:

Tabela nr 122

Rok	Rodzaj zdarzenia		
	akt urodzenia (żywe)	akt małżeństwa (małżeństwa zawarte w Częstochowie)	akt zgonu (zgonu na terenie miasta)
2015	2889	1129	3447

W trakcie 17 uroczystości udekorowano Medalami za Długoletnie Pożycie Małżeńskie 154 par, mieszkańców Częstochowy, oprócz medali wręczając także upominki rzeczowe. Kontynuowano również tradycję honorowania mieszkańców miasta kończących 100 lat. Nagrody pieniężne, w wysokości 1 000 zł każda, Prezydent Miasta wręczył 12 jubilatam.

Ponadto istotnym zadaniem Urzędu Stanu Cywilnego w roku sprawozdawczym było wdrożenie nowego systemu komputerowego – aplikacji Źródło, zapewniającej dostęp do Systemu Rejestrów Państwowych.

Ochrona konsumentów

Najważniejsze zadania w roku 2015:

- upowszechnianie wśród mieszkańców Częstochowy informacji dotyczących istotnych zmian w przepisach prawnych w zakresie ochrony konsumentów,
- podejmowanie działań edukacyjnych wśród mieszkańców miasta w celu zwiększenia świadomości i wiedzy z zakresu problematyki konsumenckiej,
- udostępnienie w Biurze Miejskiego Rzecznika Konsumentów kolejnych materiałów informacyjnych dotyczących przysługujących konsumentom praw i obowiązków przedsiębiorców (ulotki, broszury),
- dalsza poprawa jakości obsługi interesantów.

Realizacja zadań ustawowych

W okresie sprawozdawczym **Miejski Rzecznik Konsumentów** realizował zadania samorządu powiatowego określone przepisami prawa, w zakresie ochrony praw konsumentów. Do podstawowych zadań określonych w przepisach prawnych i realizowanych w 2015 roku należało, m.in. udzielanie bezpłatnego poradnictwa konsumenckiego i informacji prawnej w zakresie ochrony interesów konsumentów.

Problemy, z którymi zgłaszali się konsumenci, dotyczyły najczęściej:

- sposobu rozpatrzenia reklamacji towarów przez sprzedawców (obuwia i odzieży, sprzętu AGD i RTV, telefonów komórkowych, komputerów, mebli, artykułów motoryzacyjnych itp.),
- niewykonania lub nienależytego wykonania usług (telekomunikacyjnych, finansowych, dostaw energii, windykacyjnych, turystycznych, ubezpieczeniowych, motoryzacyjnych, itp.),
- wprowadzania w błąd przy zawieraniu umów poza lokalem przedsiębiorstwa (usługi telekomunikacyjne, sprzedaż energii),
- interpretacji przepisów prawnych z zakresu niezgodności towaru z umową, rękojmi, gwarancji, umów zawieranych poza lokalem przedsiębiorstwa i na odległość, umów kredytowych.

Liczba udzielanych porad:	2013 r.	2014 r.	2015 r.
telefonicznie	3076	3243	2869
osobiście	3218	3606	3096
pisemnie	282	234	221
RAZEM:	6576	7083	6186

Występowanie do przedsiębiorców w sprawach ochrony praw i interesów konsumentów

W 718 przypadkach Rzecznik podejmował bezpośrednie interwencje występując do przedsiębiorców. Wystąpienia te dotyczyły najczęściej:

- sposobu rozpatrzenia przez sprzedawców reklamacji towarów (obuwie i odzież, sprzęt RTV i AGD, telefony komórkowe, sprzęt komputerowy, wyposażenie wnętrz),
- nienależyte wykonanych usług telekomunikacyjnych, finansowych, dostaw energii, turystycznych.
- naruszenia przepisów przez przedsiębiorców przy zawieraniu umów poza lokalem przedsiębiorstwa oraz umów zawieranych na odległość,
- prowadzenia mediacji między konsumentem a przedsiębiorcą w celu realizacji uprawnień konsumenta.

Charakter prawny tych wystąpień był następujący:

- 566 mediacji,
- 144 próśb o informację,
- 1 zawiadomienie,
- 7 spraw przekazano wg właściwości.

Wystąpienia rzecznika do przedsiębiorców

Tabela nr 123

	2013 r.	% zakończonych spraw	2014 r.	% zakończonych spraw	2015 r.	% zakończonych spraw
zakończone pozytywnie	456	68	554	67	478	67
zakończone negatywnie	216	32	268	33	234	33
sprawy niezakończone	3	-	4	-	6	-
OGÓŁEM:	675	100	826	100	718	100

Wytaczanie powództw na rzecz konsumentów

Rzecznik przystąpił do 5 toczących się postępowań sądowych, wspierając konsumentów w procesach dotyczących podejrzenia nielegalnego poboru energii elektrycznej (3 sprawy), nienależytego świadczenia usług telekomunikacyjnych i niewykonania umowy sprzedaży. W dotychczas zakończonych 3 sprawach wszystkie orzeczenia były korzystne dla konsumentów. W przypadku 2 toczących się spraw z poprzednich lat, w których występował Rzecznik, obie zakończyły się pozytywnie dla konsumentów.

Inna pomoc prawna dla konsumentów

W biurze Rzecznika sporządzono na prośbę konsumentów następującą dokumentację:

- 18 pozwów do sądów cywilnych,
- 11 sprzeciwów od nakazu zapłaty,
- 1 apelację,
- 20 pism procesowych,
- 1 wniosek do komornika sądowego o wszczęcie postępowania egzekucyjnego,
- 1 skargę na postanowienie komornika sądowego,

- 1 wniosek o ogłoszenie upadłości konsumenckiej
- 194 pism do przedsiębiorców (wezwania do zapłaty, odstąpienia od umów, itp.).

Współpraca z Inspekcją Handlową, Urzędem Ochrony Konkurencji i Konsumentów, Policją oraz innymi instytucjami w zakresie ochrony konsumentów

W ramach współpracy z Inspekcją Handlową utrzymywany był bieżący kontakt z przedstawicielami tej instytucji. Skierowany został 1 wniosek do Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów o wszczęcie postępowania w sprawie naruszenia zbiorowych interesów konsumentów i stosowania nieuczciwych praktyk rynkowych, 1 wniosek do Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki, 3 zawiadomienia do Prokuratur o podejrzeniu popełnienia przestępstw oraz 5 wniosków na Policję o ukaranie przedsiębiorców w związku z popełnieniem wykroczeń. Rzecznik uczestniczył w seminariach i konferencjach organizowanych przez: Katolicki Uniwersytet Lubelski, Stowarzyszenie Rzeczników Konsumentów, Europejskie Centrum Konsumenckie, Urząd Komunikacji Elektronicznej, Tauron Obsługa Klienta sp. z o. o.

Działania w zakresie edukacji konsumenckiej.

W ramach działań edukacyjnych Rzecznik odbył 7 spotkań z młodzieżą szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych, seniorami z dzielnicy Raków i Śródmieście dotyczących problematyki konsumenckiej oraz praktycznego stosowania przepisów dotyczących dochodzenia roszczeń przez konsumentów. Ponadto przedstawił wykład dla studentów Akademii im. Jana Długosza dotyczący prawnej i instytucjonalnej ochrony konsumentów. Utrzymywany był również stały kontakt z lokalną prasą, radiem i telewizją. Informacje o pracy Rzecznika ukazały się w Telewizji Orion, Telewizji NTL, Radiu RMF MAXX, Radiu Jura, Radiu FIAT. Rzecznik udzielił 11 wywiadów i porad związanych z problematyką konsumencką.

- **Budżet i obsługa finansowa:**
  - Prawidłowe planowanie i realizacja budżetu
  - Nadzór nad realizacją budżetu w celu niedopuszczenia do przypadków naruszenia dyscypliny finansów publicznych
  - Utrzymywanie wskaźników budżetowych na bezpiecznym poziomie
  - Egzekucja podatkowych i niepodatkowych należności budżetowych
  - Terminowa obsługa długu miasta

- **Realizacja dochodów miasta z tytułu podatków i opłat lokalnych:**
  - Optymalizacja zadłużenia podatników
  - Tworzenie warunków do rozwoju przedsiębiorczości
  - Bieżące zmiany obowiązujących procedur i obiegu dokumentów

- **Księgowość**

Budżet i obsługa finansowa

W 2015 r. w zakresie zagadnień finansowych wśród priorytetów znalazły się:

- prawidłowe planowanie i realizacja budżetu,
- nadzór nad realizacją budżetu w celu niedopuszczenia do przypadków naruszenia dyscypliny finansów publicznych,
- utrzymywanie wskaźników budżetowych na bezpiecznym poziomie,
- egzekucja należności podatkowych i niepodatkowych należności budżetowych,
- terminowa obsługa długu miasta.

Prawidłowe planowanie i realizacja budżetu

Plan dochodów i wydatków budżetu na rok 2015 ustalono uchwałą budżetową Nr 39.VII.2015 Rady Miasta Częstochowy z dnia 29 stycznia 2015 r.

W ciągu roku, na podstawie uchwał Rady Miasta oraz zarządzeń Prezydenta Miasta, dokonywano zmian planu dochodów i wydatków budżetowych, które miały na celu zapewnienie prawidłowej realizacji zadań publicznych miasta.

W okresie objętym niniejszym sprawozdaniem dokonywano bieżących analiz zaangażowania planu i stopnia wykonania zadań pod kątem działań oszczędnościowych, mających na celu zrealizowanie najważniejszych zadań publicznych, w tym zabezpieczenie środków dla oświaty, edukacyjnej opieki wychowawczej i pomocy społecznej. Głównym źródłem pokrycia zwiększenia dla tych zadań były poczynione oszczędności w wydatkach bieżących oraz wolne środki, rozumiane jako nadwyżka środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu jednostki samorządu terytorialnego, wynikająca z rozliczeń kredytów i pożyczek z lat ubiegłych. Podjęte działania wpłynęły na uzyskanie dobrych wyników operacyjnych, marży i nadwyżki operacyjnej oraz zachowanie prawidłowej relacji pomiędzy dochodami bieżącymi a wydatkami bieżącymi.

Nadzór nad realizacją budżetu w celu niedopuszczenia do przypadków naruszenia dyscypliny finansów publicznych

W trakcie realizacji budżetu prowadzono stały monitoring w zakresie:

- prawidłowego wydatkowania środków, tj. w granicach kwot określonych w planie finansowym, zgodnie z przeznaczeniem, w sposób celowy i oszczędny, z zachowaniem zasady uzyskiwania najlepszych efektów przy danych nakładach;
- prawidłowego ustalenia, pobierania i odprowadzania dochodów budżetu Państwa;
- dokonywania przeniesień wydatków zgodnie z ustawą o finansach publicznych;
- prawidłowego wykorzystania dotacji celowych;
- maksymalnego wykorzystania środków na zadania inwestycyjne współfinansowane środkami zewnętrznymi (środki UE, kredyt z EBI, pożyczki JESSICA).

Utrzymywanie wskaźników budżetowych na bezpiecznym poziomie

Zgodnie z ustawą o finansach publicznych od 2014 roku obowiązuje tzw. indywidualny wskaźnik zadłużenia. Został on zdefiniowany w art. 243 ustawy o finansach publicznych zgodnie ze wzorem, w którym stosunek spłaty długu i odsetek w danym roku (rozchodów z tytułu spłaty rat kapitałowych oraz wykupu obligacji powiększonych o wydatki bieżące na obsługę długu) do dochodów ogółem tego roku nie może przekroczyć średniej arytmetycznej stosunku dochodów bieżących powiększonych o sprzedaż majątku i pomniejszonych o wydatki bieżące do dochodów ogółem, obliczanej odrębnie dla każdego roku z kolejnych trzech lat poprzedzających dany rok budżetowy. Wskaźnik ten dla budżetu miasta Częstochowy kształtuje się na bezpiecznym poziomie.

W roku 2015 Agencja Fitch Ratings po raz kolejny dokonała oceny zdolności kredytowej Miasta Częstochowy. Na podstawie wyników operacyjnych budżetu miasta Agencja potwierdziła międzynarodowy długoterminowy Rating Częstochowy dla zadłużenia w walucie zagranicznej i krajowej na poziomie „BBB” (potrójne B) z jednoczesnym podniesieniem perspektywy ratingów Częstochowy ze stabilnej na pozytywną. Podniesiona perspektywa ze stabilnej na pozytywną wynika z dobrego zarządzania finansowego i strategicznego, stabilnych wyników operacyjnych, stabilnego zadłużenia oraz mniejszego zapotrzebowania na dług niż w grupie porównawczej dla miasta.

Agencja oceniła wyniki operacyjne Częstochowy na dobrym poziomie. Wynikają one z racjonalizacji wydatków, co zapewnia bezpieczne wskaźniki zadłużenia.

Zdaniem Agencji Częstochowa utrzyma stabilne wyniki operacyjne w latach 2015-2017 z nadwyżką operacyjną powyżej 8% dochodów operacyjnych, przewyższającą od 1,8-2 razy obsługę

zadłużenia oraz zapewniającą wskaźnik zadłużenia do nadwyżki bieżącej na poziomie 6-7 lat. Prognozuje się, że władze miasta będą utrzymywać wzrost wydatków operacyjnych poniżej wzrostu dochodów operacyjnych. Ponadto wzrost gospodarczy Polski powinien wspierać rozwój lokalnej gospodarki i pozytywnie wpłynąć na dochody podatkowe miasta.

Dotychczasowe działania władz Częstochowy są czynnikiem wspierającym rating. Fitch spodziewa się, że wydatki majątkowe miasta w większości będą realizowane przy dużym udziale środków z budżetu UE na lata 2014-2020, które mogą napływać w II kwartale 2016 r. Częstochowa jest dobrze przygotowana do procesu ubiegania się o środki z UE - miasto może ubiegać się o dofinansowanie 85% kosztów inwestycji.

W ocenie agencji miasto aktywnie działa na rzecz tworzenia dobrych warunków dla rozwoju przedsiębiorczości i pozyskiwania inwestorów, a także w kierunku racjonalizacji wydatków i kontroli kosztów.

Egzekucja podatkowych i niepodatkowych należności budżetowych

W 2015 roku, do organu egzekucyjnego Gminy Miasta Częstochowy wpłynęło 11 805 administracyjnych tytułów wykonawczych, obejmujących 31 rodzajów należności podatkowych i niepodatkowych, przekazanych do realizacji przez wydziały i jednostki organizacyjne miasta oraz zewnętrzne organy egzekucyjne, jak również 77 spraw cywilnych.

W ramach egzekucji administracyjnej zrealizowano 11 248 tytułów wykonawczych na kwotę 24 064 035,10 zł, a w ramach prowadzonych sądowych postępowań egzekucyjnych zakończono 56 spraw cywilnych na kwotę 392 465,25 zł. Dochody z tytułu kosztów egzekucyjnych w 2015 roku osiągnęły poziom 342 244,73 zł.

Ponadto skierowano do sądu 67 wniosków o wpis hipoteki przymusowej, dokonując tym samym zabezpieczeń hipotecznych z tytułu wierzytelności cywilnoprawnych i publicznoprawnych na łączną kwotę w wysokości 15 187 067,50 zł.

Terminowa obsługa długu miasta

W ramach prowadzonej obsługi długu miasta dokonano spłaty zobowiązań wynikających z kredytów i pożyczek zaciągniętych w latach poprzednich i przypadających do spłaty w 2015 roku w kwocie 28 435 371,06 zł oraz odsetek w wysokości 10 307 517,84 zł. Spłata zobowiązań dokonywana była terminowo.

Realizacja dochodów miasta z tytułu podatków i opłat lokalnych

Dochody z tytułu podatków (głównie od nieruchomości i od środków transportowych), opłaty skarbowej i opłat lokalnych wyniosły ogółem 136 075 085 zł i zostały zrealizowane w 97,74% w stosunku do planu.

Dochody z tytułu opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi wyniosły 34 938 627 zł i zostały zrealizowane w 102,05% w stosunku do planu.

W okresie sprawozdawczym wydano w ustawowym terminie 104 134 decyzje administracyjne w zakresie ustalenia lub określenia wysokości podatku od nieruchomości, środków transportowych, rolnego i leśnego, opłaty targowej, opłaty od posiadania psa, opłaty skarbowej, co miało wpływ na bieżącą płynność finansową Gminy. Zaksięgowano 303 544 dokumenty księgowe w zakresie dochodów podatkowych miasta.

Prowadzono bieżącą windykację należności podatkowych, tj. wystawiono 3 589 upomnień na kwotę 33 886 386 zł oraz 1 754 tytułów wykonawczych na kwotę 13 103 490 zł. Wystawiono również 86. odpisów tytułów wykonawczych na kwotę 7 917 391 zł.

Rozliczono 39 821 pokwitowań z kwitariuszy, na które przyjmowana jest opłata skarbowa oraz 44 600 biletów opłaty targowej.

W ramach obsługi księgowej opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi zaksięgowano 182 885 dokumentów księgowych oraz wysłano 688 upomnień na łączną kwotę 1 851 558 zł.

Optymalizacja zadłużenia podatników

- Celem optymalizacji zadłużenia podatników wobec gminy, w trakcie roku rozpatrywano składane przez nich wnioski, dotyczące restrukturyzacji należności podatkowych i udzielano ulg podatkowych osobom fizycznym i osobom prawnym.
- W 2015 r. 383 podatników złożyło wnioski o restrukturyzację należności podatkowych. W związku z tym wydano 327 rozstrzygnięć w zakresie udzielenia ulgi podatkowej (w tym 140 decyzji

pozytywnych) oraz 22 postanowienia dla Urzędu Skarbowego w sprawie wyrażenia opinii o udzieleniu ulgi podatkowej.

- W ramach decyzji udzielających ulg dla podatników wydano 20 decyzji w zakresie umorzenia zaległości podatkowych na łączną kwotę 731 048 zł. Przy podejmowaniu decyzji uwzględniano konieczność realizacji założonych celów budżetowych. Umorzenie zaległości podatkowych następowało jedynie w przypadku, gdy przemawiał za tym ważny interes podatnika lub ważny interes publiczny, a także w przypadku braku możliwości wyegzekwowania zaległości podatkowych w trybie postępowania egzekucyjnego.
- Wydano 120 decyzji w zakresie rozłożenia na raty lub odroczenia terminu płatności podatku. Wydanie ww. decyzji nie wpłynęło negatywnie na sytuację finansową Gminy, ponieważ dochody nie zostały w ten sposób utracone tylko ich realizacja została przesunięta w czasie. Ponadto od podatników pobrano tzw. opłatę prolongacyjną wynoszącą 50 % odsetek za zwłokę pobieranych od zaległości podatkowych.

Tworzenie warunków do rozwoju przedsiębiorczości

W 2015 roku opracowano dwa nowe programy pomocowe, przyjęte przez Radę Miasta Częstochowy w formie:

- Uchwały Nr 64.IX.2015 Rady Miasta Częstochowy z dnia 19 marca 2015 roku w sprawie zwolnienia z opodatkowania nieruchomości położonych w Częstochowie znajdujących się w specjalnych strefach ekonomicznych stanowiącego regionalną pomoc inwestycyjną,
- Uchwały Nr 118.XIII.2015 Rady Miasta Częstochowy z dnia 2 lipca 2015 roku w sprawie zwolnienia z opodatkowania nieruchomości położonych w Częstochowie stanowiącego regionalną pomoc inwestycyjną.

Przedsiębiorcy korzystają także na bieżąco z możliwości jakie wprowadziła uchwała Nr 860/XLIX/2014 Rady Miasta Częstochowy z dnia 20 lutego 2014 roku w sprawie zwolnienia od podatku od nieruchomości w ramach programu pomocy de minimis na tworzenie nowych miejsc pracy. W 2015 r. wpłynęło 13 wniosków o udzielenie pomocy de minimis, w wyniku czego utworzono 72 nowe miejsca pracy (dla porównania: w 2014 r. tyle samo wniosków – utworzono 62 miejsca pracy).

Na podstawie Uchwały Nr 64.IX.2015 Rady Miasta Częstochowy z dnia 19 marca 2015 r. w sprawie zwolnienia z opodatkowania nieruchomości położonych w Częstochowie znajdujących się w specjalnych strefach ekonomicznych stanowiącego regionalną pomoc inwestycyjną wniosek o udzielenie pomocy regionalnej złożył 1 przedsiębiorca, który zamierza utworzyć 50 nowych miejsc pracy.

Bieżące zmiany obowiązujących procedur i obiegu dokumentów

- Zarządzeniem Nr 207.2015 z dnia 21 kwietnia 2015 r. Prezydenta Miasta Częstochowy ustalono zasady wprowadzania wartości udzielonej pomocy publicznej do aplikacji shrimp i aplikacji udostępnionej przez Ministra Rolnictwa oraz wydawania zaświadczeń o pomocy de minimis,
- Zarządzeniem Nr 562.2015 z dnia 21 października 2015 r. Prezydenta Miasta Częstochowy dokonano zmian w obowiązującej w Urzędzie Miasta Instrukcji udzielania ulg i zwolnień w spłacie zobowiązań podatkowych i odsetek za zwłokę,
- Zarządzeniem Nr 627.2015 z dnia 2 grudnia 2015 r. Prezydenta Miasta Częstochowy dokonano zmian w obowiązującej w Urzędzie Miasta Częstochowy Instrukcji ewidencji i poboru podatków i opłat lokalnych,
- Zarządzeniem Nr 692.2015 z dnia 30 grudnia 2015 r. Prezydenta Miasta Częstochowy wprowadzono Instrukcję ewidencji i poboru opłaty oraz weryfikacji zwolnień z opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi w Mieście Częstochowa.

Księgowość

Nowy Wydział Księgowości wyodrębniono w 2015 r. z dawnego wydziału Finansowo-Księgowego. Zapewnia on obsługę finansowo-księgową Urzędu Miasta w zakresie dochodów niepodatkowych i wydatków budżetowych oraz przychodów i kosztów.

Priorytetami wyznaczonymi na 2015 rok były:

- należyta dbałość o realizację dochodów niepodatkowych miasta,
- prawidłowe wydatkowanie środków publicznych,
- bieżąca aktualizacja polityki rachunkowości obowiązującej w Urzędzie Miasta Częstochowy.

Należyta dbałość o realizację dochodów niepodatkowych miasta

W 2015 r. dochody niepodatkowe wyniosły ogółem: 122 548 779 zł i były wyższe o 19 233 308 zł w porównaniu z rokiem ubiegłym.

Na tę kwotę złożyły się głównie wpływy z tytułu:

- sprzedaży nieruchomości i lokali mieszkalnych,
- najmu, dzierżawy gminnego zasobu oraz świadczeń niezależnych,
- opłat komunikacyjnych (prawa jazdy, rejestracja pojazdu),
- użytkowania wieczystego gruntu,
- zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych,
- dzierżawy terenu i najmu lokali,
- mandatów za przejazd na czerwonym świetle,
- zwotu kosztów poniesionych przez Gminę Częstochowa na placówki przedszkolne.

W celu osiągnięcia planowanego poziomu dochodów w 2015 roku wykonano następujące czynności:

- zaksięgowano na bieżąco 58 837 szt. dokumentów księgowych w zakresie dochodów niepodatkowych,
- w zakresie prowadzonej windykacji należności niepodatkowych wysłano 7 486 upomnień i wezwań do zapłaty,
- wystawiono 2 911 tytułów wykonawczych na kwotę ponad 804 921 zł,
- skierowano 118 spraw na drogę postępowania sądowego na kwotę 1 309 595 zł.

Prawidłowe wydatkowanie środków publicznych

W 2015 r. w Urzędzie Miasta Częstochowy zrealizowano wydatki budżetowe w kwocie 412 624 952 zł, z czego na realizację zadań współfinansowanych środkami unijnymi przypadła kwota 30 369 888 zł.

W opisywanym okresie sprawozdawczym realizowano niżej wymienione projekty:

- Budowa infrastruktury informatycznej dla Subregionu Północnego E-Region częstochowski,
- Mam zawód – mam pracę w regionie,
- Inkubator społecznej przedsiębiorczości województwa śląskiego,
- Dostępni dla Ciebie! Aktywizacja młodych osób niepełnosprawnych w ramach Centrum Cyfrowych Kompetencji,
- Praktyka czyni mistrza,
- Wspomaganie na piątkę,
- Akademia młodego zawodowca,
- Klucz do kariery,
- Internet oknem na świat – przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu w Gminie Częstochowa,
- Young in Europe,
- Kuźnia talentów,
- Złap staż,
- Szkoła bez barier,
- Young for earth - Młodzi dla świata,
- Internet przyszłością cyfrowego świata - przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu w Gminie Częstochowa,
- Macierzyństwo Cię nie wyklucza,
- Zmniejszenie stopnia zanieczyszczenia powietrza dzięki kompleksowej termomodernizacji w budynkach Szkoły Podstawowej Nr 13 i Gimnazjum Nr 16 w Częstochowie,
- Plan Działań Pomocy Technicznej – Regionalne Inwestycje Terytorialne,
- Przebudowa DK-91 w Częstochowie – ul. Warszawska i ul. Rędzińska wraz z budową węzła DK-91 z DK-1.

Bieżąca aktualizacja polityki rachunkowości obowiązującej w Urzędzie Miasta Częstochowy

Zarządzeniem nr 624.2015 Prezydenta Miasta Częstochowy z dnia 30 listopada 2015 r. wprowadzono zaktualizowane i ujednoczone zasady prowadzenia rachunkowości w Urzędzie Miasta Częstochowy.